

AUTHOR Maimonides

NO. _____

TITLE משנה תורה: הכלל, זרעים, עבודה,
קרבנות, סדרה

RR _____

With manuscript notes

Order #86-02

IMPRINT Venice, 15--

CALL NO. Mc 8555

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

DATE MICROFILMED 3-13-86

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or document fragment, written on a piece of paper pasted onto a dark background. The text is arranged in several lines, though some are partially obscured by the dark background or the edges of the paper. The script appears to be a historical or regional form of a Latin-based alphabet.

דב' מימון הספרדי וצל

[illegible]

ישתבח יצאנו חנונו לכל קץ תכלה מוכנו לגיע צדקה לחקוק בצדקא דנוסטרא חבור מנסה תורה זה עם פרוק ויחיי הדמא שהיט על הרעל נחמדותו ועם התוקי ויחיי הכר בעל הצידי מנסה עם התנאות והציחוק שחבר האורחין תמיד מנסה

[illegible]

פה ויניציאה

בבית כן מסק בית החרוץ מארקהו למחנכים יחשדוהו כמנהגם כעז שנתן
לפניו מפתח הסודות ליד המלך ומכאן מלכאם חסדו :

אמרת אחכמה ודע

גאס הערש הקטן אוהב הנאמן בן משק בית האדון

הנה

כאשר ראשונה החכמים וכבדים רב קץ איטליה לנסות הכרמות בהקדמות
בהשתדל ארזי להדפיס המיימנו באורח מסוקלת אל ישיב העטר לטובה חסד
עתידי חרי נראה חלק שני מהמיימנו הדפים הבדלאלין או כוספו על הראשונים כל קדושי אשר פלגין סעה כעל שכל וודע אכירי קץ ויכילי
באל לבד על לבי לבדלי אונטת של ימות לחבור כמותו ככד יען בראותם הרב ההוא לא די אשר לא בוא מורנו להעלות בחלק שפולס
איש כמותו כי גם העין שנית הסבר לבד לאות עותתו בדעות הכוזב ומטורף לזה לבחן והשתת הקק הקק להכעיס ראשי גדולי העיר
בל זה לא יכלו לסבול והופיש חרין וקקף בראותם החכם גדול הזה לבטל כל בניו המעתיק אשר כול גדולה בעצמם ויכתן למחשבות חזקות
בדבר מעצמו ומשלמה כמו לא כהג מעולם דברים כאלו ועל זה יען לא יכלו להפיק רעונם מאלת אדוניי שכלם כעטלו ויכתן למחשבות חזקות
כותבים השרים למכעיסים אותם בקשו מאלת אדוני אך זה לבד יושב לבחול האיש בהקדמה מי שרמזו איך קדושתו ותפארתו בענין מנחם כאלו
עם כי אין חסן אדוני לעשות כדאי מהרמו אור החכמים ההם חפצו מכל עליהם לשם ענמם נדד העשק ויכחז לבד סבול חתר מדלי
האיש הזה יקרה אליהם כמו שאירע למלאת במערב חו לא לבד אחרת אלא יען רנו לחלק עם שהתקף חמנו נוצרין רבדין יען הכיר בחיית איש חרי
מומי ישיב לאיש הזה תהיה תשובתו אליו כבוד ויקר לזה הכריחו להשיב אליו להחיות ככ חכם נדד כשידבריו ואחר מעבר העברים הקטן שפירט אחרת
עליו ונבחו ומוזה אין לתמוה יען המדבר ראשונה עם המעתיק בהקדמות אור דברים כדאשר ראית בזכות היומם האיש כאשר יקדד בעברים חיות וקמם
מאיר יען אינם מביישים מעצמם לומר כי אחרי שמי אדוני במלכות הדפוס וקדד הספרים וכבר נלי לבל כי חלפנו יד פלג משה שחית מזה שחיתים
עברו בהתחיל לדפוס גם לא כמנאל מעולם לכ מיני ספרים וכמות מהם כעת הזאת אך חל לומר כי הדפוס של ימים בנייל חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
אל השליו אך יוכל לומר כי הכייר שלי בלתי שוה וכל העם רואים גורל הספר כמנאל כפייר שלי בין חלק ראשון לשני חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
תמיד מעולה ליותר מעולה הכני משתאה אין מלא לבד להכיר הטענות כפול בדפוס שלי יען כמות גדולה בלתי מהם בלתי שלי חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
ספר כאשר נדרתי אנטרן להספיק יותר מעשרים דפין וההנאה עלי תרבה אל כל אדם עם המפתח ללבר ככדי כי בקדמה דרך חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
המיימנו שלי אז יכירו וידעו מי ממו הכני ליפול טענות גדולות ונורות ומי הכני גם סמית מלאת שלי כדפוס האופן כי אין אדם סבול ספר מלאת חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
סך כהכה וכהכה בחלק השני ככה בחלק ראשון מאמנו והלאה יען במעוט הראשון עיינו יותר היטב להטעו הדבי ולא התמודדו לבדו הספרים
ככה עשו כספרים מעניי הכמות אשר הדפיסו ככה מיני כסופים ואמתיים לא לבד אדוני כקלן אחרים יען חלק לא יאמר לו שם וכבוד מאכיות אחר
מאלה וזה הכבוד כולו הכני לעבדו ולדמי הבדל דין ופעמים רבות נדד לו אדוני הדפוס וכלי אך בוא כי יתחייב לדפוס דפוס מנהג הלכות וכפייר טוב מחסר
הספרים בשכר כמות אל כל הדבר כן הוא הלא הוא חסן לשם את הונו ברונות נדד לו אדוני הדפוס וכלי אך בוא כי יתחייב לדפוס דפוס מנהג הלכות וכפייר טוב מחסר
לו מנחה למכור שמו ומכח אשר תחתיו מדפיסים לבקשת איזה אכשים המביישים להיות נקונים בפעולות ככה בלתי מנהג ומלאת טעיות במעט הדפוס השים
הכוזב ככה בעד שכל כך מועט ואין אדם בלתי יודע היות הרע הטוב הזה באדוני יען הכירו זה במעשה ובפועל לא על ההדפסה לבד אלא גם בראש אדוני
קמיר החזיק מן ונכה להגן כל בני ברית לומדי לשון הקדש וזה יוכלו להעיד קנת מחכמי רומי חולתם ונלה אין לתמוה אם העברים מן הקהל הזה הדפוס ככדי
חפיות ההם הלא ועליו בראותם קנת גמולו בראשו ועד עם כי לא אסף הון בזה העסק נדד כאשר היה מקוה אף אדוני ופרסם לכל גריעותו שהשכל נדד
וחסר דעת כי מבלי יטרח שום חכם אנכי בפחיתותי כי לא בינת אדם לי היה לאל ידי לבלות חרשות:

לזה

אין ראוי שיקראי חסר דעת יען איכני מחזיק עבדי מבין וכך מקובלני מאדוני מרל לא בפומיה תדירא אשר בהתמודד קדושתו הספיק חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
הקריאה בארס טעוליס ואפלטון השיג הידיעה הגדולה הזאת כי איכנו יודע מאותה וזה כפי כונת החכם קהלת באמר חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
רמוקה ממוני הנה עם היותו בלתי מבין לא הסכמתי בהקדמותי להוכיח טבשו הגדול אל האלילות כי הרמזם ענמי ימחא עליו בהכיל דברי חרד ועל
זה יקרא אייל ובלתי יודע מאותה האיש יחזיק במחלוקת לומר כי דברי הרמ אינם נדד דברי חכמה והוא יען בקדמא איש אנרנות הרב אל יהוה היותו עמו חסר
כל אדם ידמה ברעיון שדבריו סתומים הנה הוא מחסירי הידיעה ונלה מדוע קראתי מכת המדבר תועה בהכחי אמרזאמר העליה זהו ענמי חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
כי חסר על הסתומות איך תכלו לומר מן האגרת הבאתי בהקדמותי אינה מן העניין נלקים כבד ושקר קבראה לעין באמרו כי רמ מדבר באגרות על דבר סתמי
ואם חשלו תוכחות של בית רבן יראו האגרת ההוא איז בודד לקס כי אין כוכב בה אפילו מלת סתורים אם כן איפה מדוע לא יבשו להתנגל ככדי יתחם במפתח
המתח הפך האמת ואף גם זאת להענין ליתות דבר תועה על הרשע ורבי ינחן בר ששת באמר בהתנגלותו שגם הם כמותו ככדו אפילו ואלאמת ככה ענמי חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
איכנו כדאי לשם ערכו אלגם הוא בעצמו והס לא קפדא מנחם כמותו גם לא קרינו יד בשפר הרמ וכתבו דעותם במקום אחר ענמי חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
לא דמו ואם כתבו איז תשובה על דברי המיימנו הסתמי דברי סתורים לא על סתומים יען על סתומים יטורן מירוש לא תפסד מי בזה ואם כפי קראתי
מתרדברתי מופך על המטוה עלי מאלת אדוני דברים לה יצוים אחרים הם יראו ויבטו למי היה יפה שתיקד מדברתי ואלאמת חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
העניינים כפי המפתח וכבר התחילו להודיע יען טוים סימית להדפוס אדם חסרד מביים ואלאמת ככה ענמי חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים
בבאיה מדי יום ביום ואותו החכם ידע כמה ככד אדוני חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים עם היותו דפוס סתמי קדריס
וכל עם הארץ נדקה תחשב להם לקנות מהם במחיר ואותם שקבו עקס ככד חסרד ודאג
אחרי קיייתם בטעמם אין נחנקו כל נקלות ענמי חפצו פאשר יכלו לבנות ספרים

הנהגה בדין
אשר ראוי
לדעת
החכם

הנהגה בדין
אשר ראוי
לדעת
החכם

לכות שבועות הלכות נדרים הלכות נזירות הלכות ערכין וחרימים

המש מצות אחת מצות עשה וארבע מצות לא
תעשה וזה פרט:

א' שלא לישבע בשם לטעם : ב' שלא לישא שמו לשוא :
ג' שלא להפחד במקדון : ד' שלא לישבע על כפידת ממון :
ה' לישבע בשמו באמת :

יש בכללן שלש מצות שתי מצות עשה ואחת מצות לא
תעשה וזה הוא פירטן:

א' שיטתו מציג שפתיו ויעשה וכמו שנרד;
ב' שלא יחל דבריו; נ' שיצר הגרד או השכונת וזה
הוא דין הפרת נדדים המפורש בתורה שבכתב;

יש בכללן עשר מצות שתי מצות עשה ושמונה מצות לא
תעשה וזה הוא פרטן:

נמצאו כל המצות הנכללות בספר הזה כה' פהם
מצות עשה טו' מצות לא תעשה:

ו' שיגדל הגזר פרעו ב' שלא יגלה שעה כל ימי נדו:

יש בכלל חמש מצות אחת מצות עשה וארבעה מצות לא תעשה וזה הוא פרטן

ה' לישבע בשמו כאמרו כיאור מצות אלו בפרקים אלו:
 ג' שלא לישא שמו לשוא:
 ד' שלא לישבע על כפדת מצוין:
 ה' שלא לישבע בשמו לשקר:
 ו' שלא לכפור בקדוהו:

מנרל עמ
פרק ראשון

[illegible]

וְיֵשׁ שְׁבוּעָתָהּ שְׁבוּעַת חַן שְׁבוּעַת כִּסֵּי וְשְׁבוּעַת שְׂמֹא וְשְׁבוּעַת הַתְּקוּן וְשְׁבוּעַת
עֲצוּת שְׁבוּעַת בִּיטוּי הוּא שֶׁנֶּחֱבֵר אֶל נִפְשֵׁי תְּשׁוּבָה לְבַטֵּא בְּשִׁפְתֵי
הָרֹעֵה אֶל הַחֹסֵד וְהַיִּחְדָּל לִקְרֹא לִרְבֵּעַ חֲלִילֵי שְׁתֵּי לְהִבְאֵר וְשְׁתֵּי לְשַׁעֲבֵר
בְּזֶה שֶׁלֹּא תִשָּׁבַע עַל דָּבָר שֶׁעֵבֵר שֶׁנֶּעֱשָׂה אוֹ שֶׁלֹּא נִעְשָׂה וְעַל דָּבָר שֶׁתִּדּוּר
הַזֶּה שֶׁיִּשְׁעֵהוּ וְשֶׁלֹּא יִקְשֹׁא וְאֵין שְׁבוּעַת בִּיטוּי טוֹהֵר אֶל דְּבָרֵי שֶׁאֵינֶם
וְלִפְתּוֹת בִּין לְהִבָּא בִּין לְשַׁעֲבֵר וְכִינֵי לְשַׁעֲבֵר שְׂאֻכְתִּי אוֹ שְׂאֻרְתִּי
בִּן לֵוִי אוֹ שֶׁרַב פְּלוֹנִי עִם מְלוֹ אוֹ שֶׁרַב אֶכְלִיתִי אוֹ שֶׁלֹּא רָדִיקִי אֲבֹל
שֶׁלֹּא דָּבָר פְּלוֹנִי עִם פְּלוֹנִי כִּינֵי לְהִבָּא שְׂאֻכִּי אוֹ שֶׁלֹּא אֲכֹל אוֹ
אֲזוּרִק אוֹ שֶׁלֹּא אֲזוּרִק אֲבִן לִישׁ דִּי אִין שְׁתֵּי לְשַׁעֲבֵר וְשִׁחְסִי לְהִבָּא
וְכֵן אֵחָת מֵאַרְבַּע מִדְּרֹגוֹת אֵלּוּ וְהַדְּלִיק כְּזֶה שֶׁנִּשְׁבַּע שֶׁלֹּא יִשָּׁבַע
כָּל אוֹ שֶׁאֶכְלִיתִי וְהוּא אֵפֶל הָרִיב שְׁבוּעַת שֶׁרַב עַל הוֹכֵחִים
מֵרֵאשִׁית עַד שְׁמִי לְשַׁקֵּר וְאֵם נִשְׁבַּע לְשַׁקֵּר בְּמִדּוּלָּה קִדְּשֵׁי
אֵין קָרֵבן עוֹלָה הוֹדֵר שְׁמֵיךְ וְנִעְלֵם מִמֶּנּוּ וְהוּא יִדְּוֹשֵׁם בִּישׁ
נִזְעָה וְשֶׁנֶּחֱבֵר לְדִמְחָלוֹת הָאֲחֵרִי שֶׁנִּשְׁבַּע עַל דָּבָר חֲדָשׁ

מאין כן כיצד בנות שנשבע על הארץ
לעולם אשה ועל הארץ שהוא איש ועל עמוד של שיש שהוא של חב וכן כל כיוצא בזה השנייה נשבע
על דבר ידוע שאין בו ספק לאדם שהוא כהן שנשבע על חשמים שהוא שמים ועל האבן או שהוא זמן ועל
השנים והשינוי וכל כיוצא בזה מה הרבה אין בספק לאדם שלם כדי לזרק הדבר בשבחיה

ידוע הקהל להשתבע על תורה
וי' תתן חיל ימוס שבועות טובים
עד כאן:

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

מנדל עוז

שלישית שנבע עד אם היה שונב פטור מכלום פרק שבעות תבין: שבעת
הקדון כבוד עד הנקראת שבעות הקדון פרק שבעות הקדון ויחייב לה
פרק שבעות תבין ולשון היפרא לה שאמר וכח זה ושבע על שר למרדון
עונש אזהרה מניין שאמר ולא תחשבונו לא תשקדו מה תלמוד לה שאמר
ושבע על שר למרדון עונש אזהרה מניין ולא תשקדו: ומה הוא חייב על
שבעות הקדון עד ריהו האנס ופטור בתורת כהנים ופרק שבעות תבין ופ'
שבעות הקדון וכל מחוסרי כפרה: אם זה היה שבעות הקדון עד שחייב
עליו קרבן פרק שבעות תבין: שבעות העדות עד הנקראת שבעות העדות
בתלת פרק שבעות העדות: ויחייב על שבעות כו' מן שרן בכריתות
עד מחוסרי כפרה ושבעות פרק שבעות תבין ופרק העדות במקנת
ובתורת כהנים:

דף כט אחד

דף כט **אחד**
 הכשעו כו' עד בין לחייבו קרבן פרק שבעות תבין: אחד
 הכשעו או השביעו אחד בשם המיוחד וכו' עד או כמי מן
 הכמניין כמו שביארו פרק שבעות העדמות וכתור בהמים
 הראב"ד ז"ל לא כתתור אבל תדבש שלא מחתי שם מן השמות ולא
 כמי מן הכמניין שבעות כמי ולא מימינו שם אלה אלא בעדות
 והפקדין לפי שאמר בעדות אלה וקול ויפנינו אלה אלו מוטעה ויפקדין
 תחתא תחתא מעדות אבל שבעות כמי אפילו מנשא או איסר שבעה אם
 איסר מנשא לא חולק לך שבעות וכן איסר אף על פי שלא אמר לא שם ולא כמי
 אם איסר לשם שבעה אף על פי שלא הזכיר שם שבעה היא וכן לאו ויהי
 קן אם כתבוהו ללאו ויהי שמיך הבורא שבעה וכן ויהי ושחאל אם כתבוהו ליהי
 ושחאל הבורא שבעה היא והיה שמיך לפרשן או כמי לכל ויהי אכל תחלות
 בעינן שם בדכתיב לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא שבעות שקר לא תשבעו
 בשמי לשקר ועוד כאל לשונו:

ואני אומר בדיתא היא שניה בערות כהנים מפרש כהן קדשים תתיר
לא תשבע בשמי לסקר מה תלמוד לומר לבי שאלא לא תשא את
שם ה' להקלד לשוא שכול אין לי חייבין אלא על שם המיוחד בלבד מניין לרבות
את כל הכמנשי תל בשמיכל שם שיש לי וחלת אתם שאלהי אבי המלמד
ששבעות שוא חלול עני ולמדנו כד תלמוד ערוך מהאן אלהיה שבעות בשמי בין
לשבער בין לה' תלמוד ערוך עקיבא ריש פליק שבעות תבנין דברסין התם ואף
ר' יוחנן בן לוי להא דרבא דרבי אבהו אהא רבין אר יוחנן מבעא לא אוכל לך שבע
אומר לא אוכל לך שבעה כי אתא רב דייא אומר רבי יוחנן אכלתי ולא אכלתי
שוא ואהרתיה מבעא לא תשא את שם ה' להקלד לשוא אוכל ולא אוכל שער
ואהרתיה מבעא ולא תשבע בשמי לסקר כן ושקנין ערשין עלה טובא עקד
דאקסא להדיא כסם שלוקה על שער כך לוקה על שוא כו'ע ואביע' אימא
כסם מביא קרבן על שער כך קרבן על שוא ורבי עקיבא היא עד כאן
יירע שנגזר מביא קרבן ומיד לוקה וזה מחזור ומוסבר וכן מנא' להא
מקוצ' מדעת דרבותינו בעל' ההלכות ז': ולא שמועה בלבד עד לשון שבעה
שק קהל דרבי: וכן האומר לאו לאו כו'ע ודורעו ערשין שבעות העדות:
וכן האומר מבעא כו'ע שפת חמיה פת שמה בקרן שבעות תבנין: מי

אחד

שאמר הן או מחויב אני בשבועה זו קבלתי עלי שבועה זו וכל כיוצא ב
 אחר הנשבע או שחשבינו אחר בשם המיוחד או באחד מן הכינוי כגון
 בהן ככל לשון הדין שבע נשבעתיכן לה ואחר דיי הן שבועה והוא ש
 למי ששמו הדין או למי ששמו רחום מי שאכל דבר פלו ואכלו הדין והדין
 חתן שלא אוכל ואכל שוו אשה והוא שיש שאין לו בדי כלום ודין
 ולא הוכיר שם ולא כני דיי הדין אחר בדבר שנשבע עליו אבל אינו לו
 הדימויים או כגון מן הכתובין כמו שבארנו וכל שבועה בלשון
 לשבועה שבותה או שקוקה או שהיו ארמס של לשון שבועה בלשון
 שבועה תריזו ותיב כמו שהצאנו
 והוכיר שם או כני הדין זה הכשעוב
 מבטא שלא אעשה כך וכן הכשעוב
 שלא אעשה הואיל והוציא בלשון
 הוציא שבועה מפיו ולא השלשתי הכי
 בשר זה וחור ואני והרי חת זה כבשר הזה ודין הוא פטור על הפת של
 שבועה כמו עלה לא התמיסה ואעפ"י שהוא פטור מן המלקות או מן
 לו לאכול אותו הפר' שהתפיסה בשבועה מי שנתכוון לשבועה

[illegible][illegible]

טור"ד מי'ל ט
מחנלאוין ר תא
נדריב דף כד

[illegible]

מי שנשבע שלא יאכל היום כלום ואכל פחות מכזית פטור
כאוכל הצי' שיעור מנבלות וטרפות וכיוצא בהן ואם אמר
ואפילו היה הרבה שנשבע עליו ודע חרדל אחד או פחות ממנו: נשבע
מי שנשבע שלא יאכל היום ושתה חייב שהשתיה בכלל אכילה ופ'
אחת אם היה מיד או ששתה אחת או היה שוגג: נשבע מי שתה
בכלל שתיה וכמה ושתה ודא חייב כי נאכל לו נשבע מי שישתה
אוכל היום ואכל מינ' הרבה או שבועה לא שתה היום ושתה מי
ואפילו אמר שבועה שלא אוכל היום כשר ופת וקמנית ואכל הכל
שבועה שאוכל ואכל ושתה אחת או שתה חייב שתים שהשתיה
אשתה נלדה דעתו שלא כלל השתייה בכלל אכילה ונמצא -
ולפיכך חייב שתים וכן האומר שבועה שלא אוכל פת חטין ופת שע'
ואחת שלא אמר פת ופת אלא להחליף חייב על כל אחת: הוה ר'
בא ושתה עניין וחבר ודבר שאמר שבועה שאני שותה יין וחלב ויין
בפעם עצמו שהיה לו לומר שבועה שותה כלום או מה שאמרת
בשבועה על כל מינו פניו בפני עצמו לפיכך אין מצטרפין זה עם זה ו'
הואיל והן חלוקים לחטאות הרי הן כחלב ודג שאני מצטרפין לכזית
שבועה שלא אוכל כבר זו או שלא אוכל אותה כיון שאכל ממנה כז'
עד שאכל את כולה: אמר שבועה שלא אוכל כבר זו שבועה שלא
אכל אמר שבועה שלא אוכל חטין וחזר ונשבע עליו שחבר שתי שבווע'
חייב אלא אחת וכן כל כיוצא בזה שאין שבוועתו חלה על שבוועת

טור שם מ'ר ל
סמג שם
בגמ' דף כ ב

•

מס צמ'

1

ה'תש"ח
בבית ה'תש"ח
בבית ה'תש"ח

۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

מורט

2

100

דף יט ב

10

כ"ז

•

9

•

1

1

1

1

1

10

הלכות שבועות

מגדל עז

הפלאה שצו

אבל אם נשב על הכפר שלא יאכל... וכן נאמר כי כל אדם יאכל...

מור 78
מור 79
מור 80
מור 81
מור 82
מור 83
מור 84
מור 85
מור 86
מור 87
מור 88
מור 89
מור 90
מור 91
מור 92
מור 93
מור 94
מור 95
מור 96
מור 97
מור 98
מור 99
מור 100

פרק המשי

מי שנשבע שזרק איש פלוני צדור לים... וכן נאמר כי כל אדם יאכל...

מור 101
מור 102
מור 103
מור 104
מור 105
מור 106
מור 107
מור 108
מור 109
מור 110
מור 111
מור 112
מור 113
מור 114
מור 115
מור 116
מור 117
מור 118
מור 119
מור 120

פרק המשי

שכשבע שזרק איש פלוני צדור לים... וכן נאמר כי כל אדם יאכל...

מור 121
מור 122
מור 123
מור 124
מור 125
מור 126
מור 127
מור 128
מור 129
מור 130

הלכות שבועות

פרק טשי

מי שנשבע שבוע' ביטוי ונחם על שבועתו ורא' שהוא מצטער אם קיים שבוע' זו ונהפכה דעתו לדעת אחר' או שגור לו דבר שלא היה ברעתו בשעת השבוע' ויחם בגללו הרי זה נשאל לחכם אחד או לשלישה הדיוטות^ב במקום שאין שם חכם ומתירין לו שבועתו ויחיה מות' לעשות דבר שנשבע שלא לעשותו או שלא לעשות דבר שנשבע לעשותו וזה הנקרא היתר שבועות ודבר זה אין לו עיקר כלל בתורה שנכתב אלא כך למדנו ממש רבינו מפי הקבלה שזה הכתוב לא יחל דברו שלא יחלל הוא בעצמו דרך' קלות ראש בשאט בנפש בענין שנאמר וחללת ארת שם אלהיך אבל אם נחם חזר בו חכם מתיר לו ואין אדם יכול להתיר שבועת עצמו ואין אדם רשאי להתיר שבועת אונד' במקום שיש גורל ממנו בחכמה ובמקום שיש לו רבו אסור לו להתיר אלא מדעת רבו' זה שנשבע הוא שיבא לפני החכם להתיר לו בין איש בין אשה ואינה עושה שליח להשאל לו על נדרו והבעל נעשה שליח לחרטת אשתו ומתירין לה ובלבד שיהיו השלשה מקובצ' אבל לא יקבצ' אות' להתיר לה לבתחלה ואינו נעשה שליח להתיר' נדר לאשתו כיצד

מעשה יבא הנשבע לחכם המוסר^א את השלשה הדיוטות אם אין שם מומחה ואומ' אני נשבעתי על כך וכך ונחמתי ואילו הייתי יודע שאני מצטער בדבר זה עד כה או שארע לי כך וכך לא הייתי נשבע ואילו היתה דעתי בעת השבועה כמו עתה לא הייתי נשבע והחכם או גרול השלשה או לוכבר נחמת והוא אומר לו הן חזור ואמ' לו שריו לך או מותר לך או מחול לך וכל כיצא בענין זה בכל לשון אבל אם אמר לו מופר לך או נעקרה שבועתך וכל כיצא בענין זה לא אמר כל' שאין מפר אלא הבעל או האב אבל הדין אנו אומ' אלא לשון התר' ומחילה הקרובין

א מנעם ניראס זו לפי שיטת ה' הספרים שכתב שם רבי' קה ליה כדל' לרבינו' אחל לקומי דרב אשי ובעא מניה אם הבעל נעשה שליח לחרטת אשתו וגירס' אחרת מקומס לחרטת גירסין להתיר אשתו ואין ענין כדרי כשי' כל' בפרס' וכלן השיב רבינו ממחר לך מהם ה' חל' כבעל שגידע לחקן הענין ולא מדעתה נהיה הספרים ולא יתכן:

סגס סס עור
 ס' רכס אל' דלד'
 וכתב בענין רלס
 שלין סגס
 וסגס אלס

סס עור זל כתב הדלסס שגיר סגס
 לטל לפי הסס כעיר לו ואינו עושה
 שלס לישל' על דלדו וא' זל כתב סגס
 להתי' לו עלל כענין שגון שישלס לחסס
 ככת' את דלדו וסס חרע' שסתססס וססס
 לו עד כל' לססו:

פרססס סע' כי ספרה כלל ססס סס ססס

פרש"ם הטע' כי הפרה בלא שום
טעם כמו בריתי הפר אבל בלשון
הקדמה צריך טעם עד כאן:
טור אה"ט' שם
וזה סתם

ביתוספתא דסנהדרין דביא חין
כשאלין לבררים אלף מעמד עבד:

כדגרסינן במדן כדרת במדן
לך והער ואלי דרוא לכתוביה
לא אמרו אלף באדם העושה לו
בתימלה כדמוכח בס' אלף באמריין

מגדל עוז

כשבע שלל לאכול מהם כו' עד שנה
 או שנתים בירושלמי פרק שבעות
 תבין והביאו ר' אלפס בהלכו סוף
 פסחים: כשבע שהניח תבילין עד
 שם וכן כל כיוצא בזה כ' שבע' תבין:
 דבר ידוע אבל החכמים כו' עד סוף
 הפרק זה חסיד בפלפולו למשון
 היושמי דחמשת כדריש ונשבעו
 שיהיה מחלת אליו ההלכות ב
 כ' במימד ר' אלפס פרק שבעות תבין:

פרק עשי

מי שמתעב שבעות ביום
הקדש קדש שבעות
דף כ תחלת הכדורים פ' ארבעה כדורים
דף לו וכן בכדור פ' פקדון כל פסול
דף קנ ודבר זה אין לו כלל
דף קנ שער כו' וזוהר בו חכם מתיר
לו פקדון קומא דלוג' ופקדון דכדרי'
דף קנ ומוסכת כדור ריש פקדון הגוי' ואין
אדם רשאי להקדש שבעות שני' וכן
דף פא שלא להתיר שני' פ' ברת' דכדרי':
זה השבע הוא שיצא לשני חכם
להקדש לו ע' להתיר כדרי' אשתו
כתב הרמב"ם ז"ל פ' שלא מדל'
חמט' ע"כ

ואני אומר כבר כתבנו פרק ראשונים ואחרונים פרק קמא דמסכת כדרים וכולם יש פנים וכולם דברי אלהים חיים אך דברי ר'מ'אין דברים פירושי' כו' יפה פרש הדברים: כו' מיתרין יבא השבט ללחם כו' עד לא לשון דף ע"ה היתר ומחילה בכדרים פרק בערה דף כ"ב המאורסה ופרק ארבעה כדרים דף מ"ס ובמסכת בבבירי פרק על אלו מומין דף ל"ו ופרק כל פגלי המוקדשין ובבבירין דף ל"ה פרק השולח: הקרובים כשרים עד פרק היתר פרק ערעך המאורסה וביבבירי: ל'מ' כש'אין לשבעות ולכדרים וכו' עד וקיא מורק השבת דף ק"ז: ט"ה' מסכת שבת ובמסכת כדרים דף ע"ו פרק בערה המאורסה: ראובן שהביע לשמעון עד ולפיכך יהבה דף מ"ס ל'במסכת כדרים פרק ל'אליעזר: אפר

נרמסין רבוי קוה ליה כדויא לדביתא
וכן כרחא שבעין כדוי איירי כל קהל
אחרונים של כדרים סה ועיין בתוספות
דאין מתדין על כתב דהא לא מבעיא
באחר ואף עפ שרבינו שמואל גרם כדוי

[illegible]

מגדל עז

כפר ונשבע ארבעה פעמים עד
דף 15 ע"ל כל שבועה ושבועה של שבועות
דף 16 הפקדון ולקח הנזול ענין: הן
חמשה תוכנים כל עד סוף הפרק
דף 17 מן מלך שבועות הפקדון ולקח מרובה
דף 18 ופרק הנזול ענין:

פרק שמיני

דף 19 מן מלך שבועות
דף 20 מן מלך שבועות
דף 21 מן מלך שבועות
דף 22 מן מלך שבועות
דף 23 מן מלך שבועות
דף 24 מן מלך שבועות
דף 25 מן מלך שבועות
דף 26 מן מלך שבועות
דף 27 מן מלך שבועות
דף 28 מן מלך שבועות
דף 29 מן מלך שבועות
דף 30 מן מלך שבועות
דף 31 מן מלך שבועות
דף 32 מן מלך שבועות
דף 33 מן מלך שבועות
דף 34 מן מלך שבועות
דף 35 מן מלך שבועות
דף 36 מן מלך שבועות
דף 37 מן מלך שבועות
דף 38 מן מלך שבועות
דף 39 מן מלך שבועות
דף 40 מן מלך שבועות
דף 41 מן מלך שבועות
דף 42 מן מלך שבועות
דף 43 מן מלך שבועות
דף 44 מן מלך שבועות
דף 45 מן מלך שבועות
דף 46 מן מלך שבועות
דף 47 מן מלך שבועות
דף 48 מן מלך שבועות
דף 49 מן מלך שבועות
דף 50 מן מלך שבועות
דף 51 מן מלך שבועות
דף 52 מן מלך שבועות
דף 53 מן מלך שבועות
דף 54 מן מלך שבועות
דף 55 מן מלך שבועות
דף 56 מן מלך שבועות
דף 57 מן מלך שבועות
דף 58 מן מלך שבועות
דף 59 מן מלך שבועות
דף 60 מן מלך שבועות
דף 61 מן מלך שבועות
דף 62 מן מלך שבועות
דף 63 מן מלך שבועות
דף 64 מן מלך שבועות
דף 65 מן מלך שבועות
דף 66 מן מלך שבועות
דף 67 מן מלך שבועות
דף 68 מן מלך שבועות
דף 69 מן מלך שבועות
דף 70 מן מלך שבועות
דף 71 מן מלך שבועות
דף 72 מן מלך שבועות
דף 73 מן מלך שבועות
דף 74 מן מלך שבועות
דף 75 מן מלך שבועות
דף 76 מן מלך שבועות
דף 77 מן מלך שבועות
דף 78 מן מלך שבועות
דף 79 מן מלך שבועות
דף 80 מן מלך שבועות
דף 81 מן מלך שבועות
דף 82 מן מלך שבועות
דף 83 מן מלך שבועות
דף 84 מן מלך שבועות
דף 85 מן מלך שבועות
דף 86 מן מלך שבועות
דף 87 מן מלך שבועות
דף 88 מן מלך שבועות
דף 89 מן מלך שבועות
דף 90 מן מלך שבועות
דף 91 מן מלך שבועות
דף 92 מן מלך שבועות
דף 93 מן מלך שבועות
דף 94 מן מלך שבועות
דף 95 מן מלך שבועות
דף 96 מן מלך שבועות
דף 97 מן מלך שבועות
דף 98 מן מלך שבועות
דף 99 מן מלך שבועות
דף 100 מן מלך שבועות

הלכות שבועות

הרי זה פטור משבועת הפקדון וחייב משום שבועת ביטוי: וכן אם תבעו בקרקע או בעבד או בשטר וכפר
ונשבע פטור משבועת הפקדון וחייב בשבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר: ולמה נפטור משום שבועת הפקדון
והרי זה אינו חייב הורה חייב היה ומשלם מה שבפר לפי שנא בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו
או מצא אבירה הכל מטלטלין שלא יורה בהן ויצא ממון מתחת ידו ויצא קרקע שאין מטלטלין והרי זה לפני
בעליו ובהזקתו ויצאו עבדים שהוקשו לקרקעות ויצאו שטרי שאין גופן ממון: אחד הנשבע אחר שתבעו
בעל הממון או הנשבע מעצמו אף על פי שלא תבעו כיצד כגון שקדם ואמר למה אתה הולך אחרי כלו יש
לך בדי ממון שבועה שאין לך בדי ממון הרי זה חייב בשבועת הפקדון והואל וכפר ונשבע ואעפ"י שלא תבעו
זה אחר הנשבע לבד על הממון עצמו או לשלוחו חבא בהרשאתו ששלוחו של אדם כמותו ואינו חייב בשבוע
הפקדון עד שישבעו בלשון שהוא מכירה: הנשבע שבועת הפקדון במיד אעפ"י שנשבע לשקר והתירו בו עדי
בשעת שבועתו אינו לוקח אלא מביא אשמו בלבד שהרי הכתוב מצינו מכלל חייבי מלקות וחייבו אשם בין
בזדון בין בשגגה כמו שבארנו: כפר ונשבע ארבעה או חמשה פעמים או שהשביע התובע ארבעה וחמשה פעמים
והוכפר על כל אחת ואחת בין בבית דין בין שלא בבד הרי זה חייב קרבן אשם על כל שבועה ושבועה שאילו
הודרה אחר שכפר היה חייב לשלם אף על פי שכפר בפני דין ונמצא פטר עצמו בכל כפירה וכפירה מן
התשלומין לפיכך חייב על כל שבועה ושבועה: היו חמשה תובעין אותו ואומרים לו תן לנו פקדון שיש לנו
בדרך שבועה שאין לכם בדי אינו חייב אלא קרבן אחד שבועה שאין לך בדי לא לך ולא לך ולא לך חייב
על כל אחת ואחת: אמר לו והיזקתו לי פקדון ותשומת יד גזל ואבדה שיש לי בדרך שבועה שאין לך בדי
אינו חייב אלא אחת ואפילו היה לו פרוטה אחת מכולן הרי אלו מצטרפין וחייב שבועה שאין לך בדי פקדון
תשומת יד גזל ואבדה חייב על כל אחת ואחת תן לי חמשים ושעור וכוסמין שיש לי בדרך שבועה שאין לך בדי
אינו חייב אלא אחת שבועה שאין לך בדי חמשים ושעורים וכוסמין חייב על כל אחת ואחת היו חמשה תובעין
אותו ואומרים לו תן לנו פקדון גזל ואבדה ותשומת יד שיש לנו בדרך ואמר להם מהן שבועה שאין לך בדי
פקדון גזל ואבדה ותשומת יד ולא לך ולא לך ולא לך חייב על כל טענה וטענה לכל אחד ואחד ונמצא
זה חייב עשר אשם טען שאבד הפקדון או כפר בו ונשבע ואח"כ הורה וחזר וטען שאבד ונשבע וחזר וטען
משלם הקרן והראשון והחמישי אחר על כל שבועה ושבועה שנאמר וחמישיתיו התורה רבתה חומשים הרבה
על קרן אחד כיצד היה הקרן ארבעה וכפר ונשבע והורה וחזר וטען שאבד ונשבע והורה וחזר וטען
שאבד ונשבע והורה משלם שבעה וכל כיוצא בזה פחות מפרוטה אינו ממון לפיכך בעי חבירו בפחות
מפרוטו... בפחות משה פרוטה וכפר ונשבע פטור משבועת הפקדון וחייב בשבועת ביטוי:

פרק

שמיני

הנוב

שורו של חבירו וטבח או מכרו תבעו בעל השור ואמר לו נגבת שורו וטבחת או מכרת והוא אומר נגבתי אבל לא טבחתו ולא
מכרתו ונשבע הרי זה פטור משבועת הפקדון שאילו הודה מעצמו שטבח או מכר לא היה משלם תשלומי ארבעה וחמשה מפני
שהוא קנס כמו שיתבאר בהלכות נגבה ונמצא זה כמו שלא כפר ממון ולפיכך פטור משבועת הפקדון וחייב בשבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר
שלא טבח והוא טבח וכן האומר לחבירו המית שורך את עבדיו וכפר ונשבע והעבד שתבע רבו ואמר לו הפלת שיני וסמית עיני וכפר ונשבע פטור
משבועת הפקדון שאילו הודה לא היה משלם מפני שהוא קנס אבל חייב בשבועת ביטוי וכן כל כיוצא בזה: התובע חבירו בדבר שיש בו קנס
שאינו משלם אותו על פי עצמו כמו שבארנו ויש בו ממון שהוא משלם אותו על פי עצמו וכפר בכל הדבר ונשבע הרי זה חייב משום שבועת הפקדון
כיצד תבעו ואמר לו אנסת או פתית בתי והוא אומר לא אנסתי ולא פתיתי ונשבע חייב בשבועת הפקדון שאף על פי שאינו משלם קנס על פי עצמו
אלו הודה היה משלם בשת ופנס על פי עצמו וכן האומר לחבירו נגבת שורו והוא אומר לא נגבתי ונשבע חייב בשבועת הפקדון שאף על פי שאינו
משלם כפל בהוראתו משלם הוא את הקרן בהוראתו: האומר לחבירו עשית בי חבורה והוא אומר לא עשיתי המית שורך את שורי והוא אומר לא
המית ונשבע חייב בשבועת הפקדון שאילו הודה היה חייב לשלם: נתן שורו לשומר חנם ומת השור תבעו ואמר לו היכן שורי שהפקדתו אצלך
אמר לו לא הפקדת אצלי כלום או שאמר לו הפקדת ונגנב או אבד ונשבע הרי זה פטור משבועת הפקדון שאילו הודה ואמר הדבר כשהיה לו
היה חייב לשלם ממון מפני שהוא שומר חנם אבל חייב הוא משום שבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר וכן כל כיוצא בזה: השאל שורו לחבירו
ותבעו ואמר לו היכן שורי ששלת ממני והרי השור מת ואמר לו השואל נגנב או אבד או נשבע על שקר וכן כל כיוצא בזה: השאל שורו לחבירו
עצמו מן התשלומין בכפדתו ומכל מקום חייב הוא לשלם בין מת או נגנב או אבד או נשבע על שקר וכן כל כיוצא בזה: השאל שורו לחבירו
הוא משום שבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר וכן כל כיוצא בזה: זה הכלל כל שאינו פטר עצמו מן התשלומין אלא בכפדתו ונשבע בן מפי
עצמו בין שהשביע התובע וכפר הרי זה חייב בשבועת הפקדון אף על פי שלא ענה אמן ולא הוציא שבועה מפיו: הנוב שור חבירו ותבעו ואמר לו
שורי נגבת והוא אומר לא נגבתי מה טיבו אצלך אתה הפקדת אצלי ונשבע חייב בשבועת הפקדון שאילו הודה שנגנב היה חייב לשלם דמי השור
מכל מקום ועכשיו שאמר פקדון הוא הרי פטר עצמו בכפדתו מן הנגבה ומן האבדה שאם נגנב השור או אבד אחר הודאה זו היה פטור משלם
וכן אם טען ששכרו ונשבע חייב בשבועת הפקדון שהרי פטר עצמו מן השבועה ומן המיתה וכן אם טען ואמר השאלת לי ונשבע חייב בשבועת
הפקדון שהרי פטר עצמו מן המיתה בשעת המלאכה כמו שיתבאר בהלכות השאלה לפיכך אם אמר לא נגבתי אבל אתה הפקדת אצלי או שכרתי
לשמו או השאלתה לי והרי שורך לפניך קחה ונשבע על זה הרי זה פטור משבועת הפקדון שהרי הודה בקרן ולא פטר עצמו בכפדתו מכלום
וכן אם אמר לו אתה מכרת לי וועדיך לא נתתי דמיו אם תרצה קח דמיו או תשלך לפניך או שאמר לו אתה נתת לי בשכר מלאכה שאעשה
לך אם תרצה שאעשה לך או קחני ולך תועה בדרך מצאתיו ולא ידעתי שהוא שלך עכשיו שידעתי קחני ולך או שאמר אחר פרת רץ והרי המצא
לפניך ונשבע על כל טענה מאלו פטור משבועת הפקדון שהרי לא פטר עצמו מכלום וחייב בשבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר: מי טהיה
חייב ממון לשני שותפין ותבעו אחד מהן וכפר בו ונשבע חייב בשבועת הפקדון שהרי כפר ממון תבעו שניהם והודה בכל לאחר
מהם ואמר לא ליתי אלא מזה לבדו ונשבע פטור משבועת הפקדון שהרי לא פטר עצמו מכלום אבל חייב בשבועת ביטוי
וכן מי שהיתה עליו מלוה בשטר וכפר בה ונשבע פטור משבועת הפקדון שהרי כפר ממון נשבע נשבע הקרקע ונמצא זה
ככופר בקרקע וכבר בארנו שהכופר בקרקע פטור משבועת הפקדון וחייב בשבועת ביטוי שהרי נשבע על
שקר: היתה עליו מלוה בעדים בלבד וכפר ונשבע חייב בשבועת הפקדון שהרי פטר עצמו בכפדתו
מלשם עתה ואף על פי שכשיבאו העדים יתחייב לשלם ונמצא שלא הועילה לו כפירתו הרי
הועילה בעתה ושמה לא יבאו העדים או יבאו ולא תתקיים עדותן או יפסלו ולפיכך חייב:

פרק תשיעי

הלכות שבועות מגדל עז הפלאה שצח

פרק השיעי התובע

עדין להעיד עד הרי אלו פטורין משבועת העדות פלך שבועת העדות ופלך שבועת המקדש ופלך שבועת הדין...
אין העדים חייבין כל עד בשבועה בפני עצמו פלך שבועת העדות ופלך שבועת המקדש ופלך שבועת הדין...

פרק השיעי

התובע

עדין להעיד לו עדות שיתחייב הנתב בעדותו לברכה ליתן לתובע זה במזון המטלטל וכפרו בעדותו ונשבעו פין שנשבעו בבית דין בין שנשבעו חוץ לבית דין הרי אלו חייבין משום שבועת העד...
העדות פלך שבועת העדות פלך שבועת המקדש פלך שבועת הדין...
אין העדים חייבין כל עד בשבועה בפני עצמו פלך שבועת העדות פלך שבועת המקדש פלך שבועת הדין...

הדבר הזה יאמר מפינו של רבינו הראשון זל כי משכנת רבי מאיר במחלוקת חכמים בפרק ש שבועת העדות לא כמצאנו על זה לא על משכנת ראשונה ואותו כבר פסקה רמא תמלת זה הפרק וכדלוקיימא בדון מייכמיכה פלוגי דילפינן לה משבועת המקדש ופירושא כמחלוקת כשכית וכלשון רמא זל דהבן עמר בבית הכנסת ואמר משביע אני עליכם אם אהם יודעין לי עדות שתבא ותעידוני הרי אלו פטורין עד שיהיה מתכוין להם ובגמרא אמר שמואל ואמר עדין כיניסא וקאסינן פשיטא ומה דרינן לא נריכא דמי עלייהו ויש גורסין דקאי נבייה מהו דתמיא כיון דמי עליה כמאן דאמר להו דמי קול תביא כמי הכי כו' עד ייחד עדין דוקא השתא דשטימא דתלמודא בבית הכנסת מיירי וכן כתבנו בעל הענין ומתשובת הנאמר זל דוק מייכמי דשיליכהו מעיקרא ואמר ליה לא מדתבן עד שיתכוין להם דאם לא כן מאי מתכוין ולישנא דגמרא לא אתי שפיר אלא בהכי דאשכנחיה בבית הכנסת וכן שומעין דהא בדקאי נבייה פדקין ליה וכסברת רמא זל ומה שהזכיר בד מפורש בירושלמי פלך שבועת העדות ופלך שבועת המקדש שכתבתי דגמרא עלה כפש מה תלך מה להלן מפי עצמן אף כאן מפי עצמן ומה כאן מפי אחרים אף להלן מפי אחרים רבי מאיר אמר גזירה שוה מה פי עצמן שכתבתי להלן חזק לברך אף מפי עצמן שכתבתי להלן חזק לברך אף מפי אחרים שכתבתי להלן חזק לברך אף מפי אחרים שכתבתי להלן חזק לברך אף מפי אחרים...

כלל וכלל אין צריך לפרש שכבר הוא מפורש במשנה ובתלמוד בכמה מקומות ובמשנה פלך שבועת העדות משביעני ואמר אמן חייב אלא כעין שיקבל עליו המקבל באמן ונתנה בל וראה איך אוכל להאמין שיאמר זה הלשון מפי רבינו הראשון זל אחר אלו הראיות הנכונות והפשוטות וידעתי שהיה בקי בבבלי ובירושלמי וכלל לא אהם ליה: אחד המשביע עדין עד כמו שביארנו פלך שבועת העדות ואין העדים חייבין עד וכדין שבועת בטוי מקצתו פלך שבועת הדין ושאר פירקי דף 3ט וכלל בכללם שכלל הוא זל כדרך המחברים: משביע אני עליכם אם לא תבאו ותעידו עד כמו שביארנו בשבועת המקדש פלך שבועת העדות: המשביע פלך שבועת המקדש פלך שבועת הדין: המשביע

הנשבע לחברו שהוא יודע לו עדות נמצא שאינו יודע לו עדות הרי זה פטור ואין כאן לא שבועת העדות ולא שבועת הבטוי מפני ששבועת ביטוי אינה אלא בדבר שיש בו לאו והוא ואם יאמר שבועת שאינו יודע לו עדות אין זה שבועת ביטוי אלא שבועת העדות והוא לא יאמר זה שיש בה אינה שבועת ביטוי כך הן שבה שהן הנשבע שבועת עדות אינו שבועת ביטוי דבר ברור הוא שהנשבע לחברו שהעיד לו וזהו לא העיד או שלא העיד לו והוא העיד הרי זה חייב משום שבועת בטוי ואין כאן שבועת עדות כלל

פרק עשירי

היו עדיו או אחד מהן פסול או קרוב ואפילו מפסולי עדות של דבריהם או שהיה המלך אחד מעדיו שאינו ראוי להעיד או שהיו עד מפי עד וכפרו ונשבעו פטורין משבועת העדות שאלו העדו לא היו מחייבין בעדותן ממון: משבועת אני עליכם שתבאו ותעידו לי שאמר איש פלוני שיתן לי מאתים זוז ולא נתן וכפרו הרי אלו פטורין משבועת העדות שאם העידו בדבר זה לא יתחייב הנתבע ממון באמירתו וכן כל כיוצא בזה: תבע להעיד לו שהוא כהן או לוי או שאינו כהן נדרש' או בן חלוץ וכפרו ונשבעו פטורין משבועת העדות שאין כאן עדות ממון תבעו שיעיד לו שחבל בו בנו ושהדליק פלוני נדרשו בשבת ושאלם פלוני או פתה בתו המאורשה וכפרו ונשבעו פטורין משבועת העדות שאם העידו עדות זו יתחייב הנתבע מיתר' בר ואינו חייב תשלומין כמו שבארנו בהלכות נערה וכן כל כיוצא בזה: היה עד אחד וכפר והשביע פטור משבועת העדות שאין עדות עד אחד מחייבת ממון: תבע את שני עדיו שיעידו לו שזנתה אשתו וכפרו ונשבעו הרי אלו חייבין בשבועת העד שאלו העדו היו מפסדי' לה כתובתה ופטור זה שתבעו והדי' כפרו בעד' ממון תבע עד קטני או עדי סתור וכפרו ונשבעו פטורין משבועת העד' שאלו העדו אין חייב ממון כאן לא להשקותה בלבד ואף על פי שעדות זו גורמת לה שתפסיד כתובת' אם לא תשתה דבר שגורם לממון אינו כממון שהרי איפשר שתשתה ולא תשכור כתובתה: הרי שקנה לאשתו נסתר' בעד' וזנתה בעד' אחד אחר הקניי והסתירה והשביע עד זה שיבא ויעד וכפר חייב בשבועת העדות שאף על פי שהוא עד אחד אילו העיד עדות זו היתה יוצאה בלא כתובה כמו שבארנו בהלכות סוטה וכן כל עד אחד שמחייב ממון בעדותו אם כפר ונשבע או שהשביע בבית דין וכפר חייב משום שבועת העדות כיצד כגון שהיה התובע והנתבע חשודין על השבועת שאין משביעין אותם והשביע לעד אחד שיבא ויעד לו שיש לו ביד זה מנה' וכפר הרי זה חייב משום שבועת העדות שאלו העד היה הנתבע הוה משלם ממון בעדותו כמו שיתבאר בהלכות טוען וכן כל כיוצא בזה: האשה שהשביעה עד אחד שיעיד לה במיתת בעלה וכפר חייב בשבועת העדות שאלו העד היתה נשאת ונוטלת כתובתה כמה דברים אמורים בשהיה לה לנכות כתובתה מן המטלטלין אבל אם אין לה לגבות כתובתה אלא מן הקרקע הרי זה פטור משבועת העדות וכן אם הו' שנים שהשביע עד קרקע פטורין כמו שבארנו השביע עדיו בבית דין וכפרו שניהם כאחת כגון שיתחילו השני לכפור בתוך כדי דבורו של חבריו שניהם חייבין בשבועת העד וכל אח' ואחר מבאי המאמר על שבועתו כפר הראשון ושהיה העד השני יותר מכדי דיבור ואחר כך כפר הראשון חייב בשבועת העדות ואם פטור משבועת העדות שאלו הודה השני לא היתה עדותו מחייבת ממון הודה אחר וכפר אחר הכופר חייב בין שכפר בתחלה בין שכפר בסוף כפיו שניה' כאחד וקדם האחד והודה בתוך כדי דיבור הרי זה פטור והעומד בכפירתו חייב בשבועת העד השביע שני כתי' עדים ושתיהן ראיות להעיד וכפרה בת ראשונה ואחר כך בפרה בת שנייה הראשונה פטורה משבועת העדות מפני שהן סומכין על עדות שניה ואיפשר להוציא הממון בעדות הכת האחרת נמצא זה הנתבע אינו חייב לשלם בעדות או שכפרו לבריה היתה הכת השנייה קרובין לתובע או לנתבע בגשותיהן וחזרין הן נוססו' אף הראשונה חייבת שהרי השנייה בעת כפירת הראשונה לא היתה ראיות להעיד ואף על פי שבמהרה היו ראויין כשימותו אלו הגוססות ואם כפרה השנייה אחרי שמתו נשותיהן חייבין בשבועת העדות התובע אר' העדים להעיד לו וכפרו והשביעין וענו אמנו והשביעין ארבעה וחמש פעמי' והן עונין אחד כל שבועה ושבועה חוץ לבית דין וכשבאו לבית דין הודו והעידו הרי אלו פטורין משבועת העדות כמו שבארנו ואם באו לבית דין ועמדו בכפירתן חייבין על כל אחת ואחת מאותן השבועות שחזין לבית דין במרה' דברים אמורים בשענו אמנו אבל אם לא ענו אמנו אלא כפרו על כל שבועה ושבועה הואיל ולא הוציאו שבועה מפייהם ולא ענו אמנו אלא כפרו והמשה פעמי' והן כופרין על כל אחת ואחת בין חוץ לבית דין בין בפני בית דין ואפי' ענו אמנו או נשבעו מפי עצמן פעם אחת פעם אחת חייבין משום שבועת העדות אלא אחת מפני שאחר שכפרו בבית דין אסחורו וחזרו אין עדותן מועלת כלום נמצאת למד שכל השבועות שנשבעו אחר שכפרו בבית דין הן על כפירת עדות שאינה מחייבת ממון שהן פטורין עליה משבועת העדות וחייבין משום שבועת ביטוי כמו שבארנו:

פרק אחד עשר

כשם שבועת שוא כל' עד אלא האחד כדון הוא זה מכלל המצות וענין דין סג העקירה מפורש פרק ל' מיתלות ונכחה מקומות בתלמוד וימקשה מיתקה להדיא: ומוז' לארס להשביע דף ס' כל' עני משפטי גדול' פרק קמא דכדריס: שבועת שמעתי הדייטין כל' עני נשבע בלשון הקדש כמו דף ס' ל' ט' שביארנו הכל סל' שבועת הדרייטין: אין

שם הקבה בשבועה נעקר מן העולם שם שמי שראוי לחלוק לו כבוד שנשבעין בשמו אלא האחד ברוך הוא: ומותר לארס להשביע על הפצוה לעשותה כדל' וזרז את עצמו ואף על פי שהוא מושבע עליה מזה סיני שנאמר נשבעתי ואקימה לשמר משפטי צדק: שבועה זו שמשביעין הדרייטין למי שנתחייב שבועה הנקרא שבועת הדרייטין בין שהיה חייב בשבועה זו מן התור' בין שהיה חייב בת מדרבי סופר: שלשה מיני שבועה' הן שהחייבין בהן מן התור' ואין הן מי שטענו חברו מטלטלי' והודה במקצת וכפר במקצת ומי שכפר בכל המטלטלין שטענו ועד אחד מעד' עליו ומכרישו הרי אין שתי שבועה' עני טענ' וראי' וכפר וכן שומר שטען שאבר דבר שהפקידו אצלו או נגנב או מת וכיוצ' בזה הרי זה נשבע מספק שאין בעל הפקדון יודע אם אמת טוען זה השומ' או שקר והוא נשבע מן התור' שני' שבועה' תהיה בין שניה' כל שבועה' שמשביעין אות' הדרייטין חוץ משלשה מיני שבועה' או הרי היא מדרבי סופר וגם היא הנקרא שבועת הדרייטין וגם שביע' או מדרבי' שני מיני שבועה' הן יש מהן שביע' על ידי טענתו ואילו כפר' כגון שבועות שכיר ופונם

הלכות שבועות

הנשבע לחברו שהוא יודע לו עדות נמצא שאינו יודע לו עדות הרי זה פטור ואין כאן לא שבועת העדות ולא שבועת הבטוי מפני ששבועת ביטוי אינה אלא בדבר שיש בו לאו והוא ואם יאמר שבועת שאינו יודע לו עדות אין זה שבועת ביטוי אלא שבועת העדות והוא לא יאמר זה שיש בה אינה שבועת ביטוי כך הן שבה שהן הנשבע שבועת עדות אינו שבועת ביטוי דבר ברור הוא שהנשבע לחברו שהעיד לו וזהו לא העיד או שלא העיד לו והוא העיד הרי זה חייב משום שבועת בטוי ואין כאן שבועת עדות כלל

פרק עשירי

היו עדיו או אחד מהן פסול או קרוב ואפילו מפסולי עדות של דבריהם או שהיה המלך אחד מעדיו שאינו ראוי להעיד או שהיו עד מפי עד וכפרו ונשבעו פטורין משבועת העדות שאלו העדו לא היו מחייבין בעדותן ממון: משבועת אני עליכם שתבאו ותעידו לי שאמר איש פלוני שיתן לי מאתים זוז ולא נתן וכפרו הרי אלו פטורין משבועת העדות שאם העידו בדבר זה לא יתחייב הנתבע ממון באמירתו וכן כל כיוצא בזה: תבע להעיד לו שהוא כהן או לוי או שאינו כהן נדרש' או בן חלוץ וכפרו ונשבעו פטורין משבועת העדות שאין כאן עדות ממון תבעו שיעיד לו שחבל בו בנו ושהדליק פלוני נדרשו בשבת ושאלם פלוני או פתה בתו המאורשה וכפרו ונשבעו פטורין משבועת העדות שאם העידו עדות זו יתחייב הנתבע מיתר' בר ואינו חייב תשלומין כמו שבארנו בהלכות נערה וכן כל כיוצא בזה: היה עד אחד וכפר והשביע פטור משבועת העדות שאין עדות עד אחד מחייבת ממון: תבע את שני עדיו שיעידו לו שזנתה אשתו וכפרו ונשבעו הרי אלו חייבין בשבועת העד שאלו העדו היו מפסדי' לה כתובתה ופטור זה שתבעו והדי' כפרו בעד' ממון תבע עד קטני או עדי סתור וכפרו ונשבעו פטורין משבועת העד' שאלו העדו אין חייב ממון כאן לא להשקותה בלבד ואף על פי שעדות זו גורמת לה שתפסיד כתובת' אם לא תשתה דבר שגורם לממון אינו כממון שהרי איפשר שתשתה ולא תשכור כתובתה: הרי שקנה לאשתו נסתר' בעד' וזנתה בעד' אחד אחר הקניי והסתירה והשביע עד זה שיבא ויעד וכפר חייב בשבועת העדות שאף על פי שהוא עד אחד אילו העיד עדות זו היתה יוצאה בלא כתובה כמו שבארנו בהלכות סוטה וכן כל עד אחד שמחייב ממון בעדותו אם כפר ונשבע או שהשביע בבית דין וכפר חייב משום שבועת העדות כיצד כגון שהיה התובע והנתבע חשודין על השבועת שאין משביעין אותם והשביע לעד אחד שיבא ויעד לו שיש לו ביד זה מנה' וכפר הרי זה חייב משום שבועת העדות שאלו העד היה הנתבע הוה משלם ממון בעדותו כמו שיתבאר בהלכות טוען וכן כל כיוצא בזה: האשה שהשביעה עד אחד שיעיד לה במיתת בעלה וכפר חייב בשבועת העדות שאלו העד היתה נשאת ונוטלת כתובתה כמה דברים אמורים בשהיה לה לנכות כתובתה מן המטלטלין אבל אם אין לה לגבות כתובתה אלא מן הקרקע הרי זה פטור משבועת העדות וכן אם הו' שנים שהשביע עד קרקע פטורין כמו שבארנו השביע עדיו בבית דין וכפרו שניהם כאחת כגון שיתחילו השני לכפור בתוך כדי דבורו של חבריו שניהם חייבין בשבועת העד וכל אח' ואחר מבאי המאמר על שבועתו כפר הראשון ושהיה העד השני יותר מכדי דיבור ואחר כך כפר הראשון חייב בשבועת העדות ואם פטור משבועת העדות שאלו הודה השני לא היתה עדותו מחייבת ממון הודה אחר וכפר אחר הכופר חייב בין שכפר בתחלה בין שכפר בסוף כפיו שניה' כאחד וקדם האחד והודה בתוך כדי דיבור הרי זה פטור והעומד בכפירתו חייב בשבועת העד השביע שני כתי' עדים ושתיהן ראיות להעיד וכפרה בת ראשונה ואחר כך בפרה בת שנייה הראשונה פטורה משבועת העדות מפני שהן סומכין על עדות שניה ואיפשר להוציא הממון בעדות הכת האחרת נמצא זה הנתבע אינו חייב לשלם בעדות או שכפרו לבריה היתה הכת השנייה קרובין לתובע או לנתבע בגשותיהן וחזרין הן נוססו' אף הראשונה חייבת שהרי השנייה בעת כפירת הראשונה לא היתה ראיות להעיד ואף על פי שבמהרה היו ראויין כשימותו אלו הגוססות ואם כפרה השנייה אחרי שמתו נשותיהן חייבין בשבועת העדות התובע אר' העדים להעיד לו וכפרו והשביעין וענו אמנו והשביעין ארבעה וחמש פעמי' והן עונין אחד כל שבועה ושבועה חוץ לבית דין וכשבאו לבית דין הודו והעידו הרי אלו פטורין משבועת העדות כמו שבארנו ואם באו לבית דין ועמדו בכפירתן חייבין על כל אחת ואחת מאותן השבועות שחזין לבית דין במרה' דברים אמורים בשענו אמנו אבל אם לא ענו אמנו אלא כפרו על כל שבועה ושבועה הואיל ולא הוציאו שבועה מפייהם ולא ענו אמנו אלא כפרו והמשה פעמי' והן כופרין על כל אחת ואחת בין חוץ לבית דין בין בפני בית דין ואפי' ענו אמנו או נשבעו מפי עצמן פעם אחת פעם אחת חייבין משום שבועת העדות אלא אחת מפני שאחר שכפרו בבית דין אסחורו וחזרו אין עדותן מועלת כלום נמצאת למד שכל השבועות שנשבעו אחר שכפרו בבית דין הן על כפירת עדות שאינה מחייבת ממון שהן פטורין עליה משבועת העדות וחייבין משום שבועת ביטוי כמו שבארנו:

פרק אחד עשר

כשם שבועת שוא כל' עד אלא האחד כדון הוא זה מכלל המצות וענין דין סג העקירה מפורש פרק ל' מיתלות ונכחה מקומות בתלמוד וימקשה מיתקה להדיא: ומוז' לארס להשביע דף ס' כל' עני משפטי גדול' פרק קמא דכדריס: שבועת שמעתי הדייטין כל' עני נשבע בלשון הקדש כמו דף ס' ל' ט' שביארנו הכל סל' שבועת הדרייטין: אין

סנה ענין קט' דף ס' ל' ט'

סנה ענין קט' דף ס' ל' ט'

סנה ענין קט' דף ס' ל' ט'

מגדל עז
הלכות שבועות

הדיינים שהשביעו הנשבע כעד נאף על פי שהאזין מיד כעד אס' בית דין
כמו שבארנו כתב הרמב"ם ז"ל אחר שנתקנו הגאונים ז"ל שאין
בשבועתנו לא סמ ולא כני אין בהם לא חומש ולא אשם שאין אלא קללות
לחוטא עד כאן לשונו ואני אומר דבריהם ז"ל עבר דרך התלמוד
פרק שבועות הדיינים ופרק הדיינים ופרק הדיינים ופרק הדיינים
הראב"ד ז"ל אין כריך חוקק וגם לא ז"ל ביארנו בלאו ובשאר הקללות המדורות
לנוחיד כל דבר במקומו:

פרק שנים עשר

אף על פי שלוקה הנשבע כעד נאף על פי שהאזין מיד כעד אס' בית דין
כתב הרמב"ם ז"ל והרי אמרו על שבועת שוא ועל כוונת בזה
כעד של מעלה אי מפקין אותו אכל כעד של מעלה מלקין
אותו ומלקין אותו והרי חייב מיתה בדי מיתות ומתקבץ להם ומלקות תחת
מיתה נאמרת עד כאן לשונו ואני אומר גם מזה אס' תמה אס'
יבא מין הראב"ד ז"ל מהכא טעמי חל כעד ז"ל כתב בלשון המדיוק שכלומר
נאף לא יקנה אין לה קצין מדין שמים עד שיפדע ממונו על השם הגדול
כעד כעד עד כאן לשונו והוא מפרש ריש פרק שבועות תניין וריש פרק
שבועות הדיינים והריינין בחומרות שמכיר שם ועוד דבריהם חזקין תלמודא ריש פר'
ל' שבעת הפקדון דמקשי תשומע לא אס' אמרת בשבועתך הפקדון שכן אינו לוקה
תלמוד בבבא טמא טמא לוקה ופרקין מאי אינו לוקה כי כפסד במלקות
והיה דמלקין אותו ומלקין אותו לגבי ד' שבועות שוא בלמוד אוקמה להדיא
ריש פרק שבועות תניין ועוד שהרי ריש פרק הלוקין מיתה פלוגתא דרבי
ישמעאל ורבי עקיבא דתביא אחד חייב כריתות ואחד חייב מיתות כל שכן
בכלל מלקות ארבעים שאל עשו תשובה כעד של מעלה מלקין להם חייב
בכלל מלקות ארבעים שאל עשו תשובה כעד של מעלה מלקין להם חייב
עליו הלכה כרבי עקיבא וכתבנו לו ז"ל פא דהלכותא חסרי ביאה ולא כתב
עליו הראב"ד שם כלל ואחרי זאת אידך לוקה להאמין שיכא מפה קדוש שחייב
מיתות בדי מיתות ומתקבץ להם במלקות בלא מיתה ואס' אמרו מלקין במקום
מיתה עומדת היינו לתלות אכל לא להפטר ממתה וכש שבועה האומרת
כמו שכתבנו לו ז"ל יותר מהמה ריש פרק שבועות הדיינים וגם אמרו בספרי
כהנה וכהנה וכן כתב הר"ם מקומו מדעת רבותינו בעלי התוספות ז"ל: מי
שנשבע בשמים ובארץ וכיוצא בהן וכעד אין שבועה זו שבועה
כתב הראב"ד ז"ל לחייב עליה קרבן ומלקות עכ"ל:

ואני אומר אלו הדברים דעות וסברות הם אך לשון שכתבנו
ז"ל תלמוד ערוך הוא פירש שבועות העדות וכלשון הסכים
הלכו ז"ל מקומו מדעת רבותינו בעלי התוספות ז"ל ולישאל כמו הכי משמע:
וכן הנשבע בכביא מן הכביאים כעד אין זו שבועה וכו' עד ומתירין להם
כתב הראב"ד ז"ל באמת נדבוקין שאלה לחסד ועוד משום כל יחל עכ"ל:
ואני אומר זו מהלכות ושיטה היא כי יש מדיין זה לשבע
בשמים ובארץ השמימי פירש שבועות העדות ויש מדיין
אזינו לשבע בתורה השמימי כדברים פירש ואלו מיתותין ולי כדלה כדברי רמ"ז
ומדיין ליה לכדר בממזי דאמרינן בה פרק ארבעה כדדים לא אומר כלום
ופירשו רבותינו בעלי התוספות לא אומר כלום כל עקר דאפילו כניי שבועה
ונדר ליתיה אכל מאימין העם מדברי הגאונים ז"ל מירי דהוא אע"פ הארץ פר'
ואלו מיתות: בלא בשאר כתבי הקדש וכו' עד כדי שלא יתקנו קלות ראש
בשבועות: כתב הראב"ד ז"ל מה אס' תמה על המחבר
היה מזה ראיה לחלק בין תורה לשאר כתבי הקדש ואס' יש ביניהם מעלה לענין
כדי העיר שמכרו תורה לא יקחו ספרים אכל לענין קדושה הכל קדוש ומעלה לענין
אותו מפני הדליקה בשבת ועשנין גבוה ומעמלן את הידים וקדושים הם
לכל דבר בתורה והנשבע בהם ומשקך כמשקך במי שניה אותם והרי אס'
מדייני שאין הענין הזה כמו שהאזין מיד כעד אס' בית דין על הנשבע בתורה קאמר אלא
על המיתות בספר תורה שאל אומר ככר זו עלי בספר התורה היה אס' מכתא
אחרע לא אומר כלום דדעתיה אנפליה ונפליה אין בהם משום קדושה אלא
בשכיל האומות שטעליהן הלכך אין כאן התפסה אכל אי בקיט צ"ה בדיה
דעתיה אהכרות שבה וזכרות כדבר הכדור הוא טעל ירי הקדושה והכונה
לשם קדושה הם קדושות וכל שכן אס' אומר במה שכתורה שהיא התפסה ואף
על גב דמכתא אחרעא ופירושלמי מפרש כדעתיה מיהא מתר בקדושת התורה
כלומר ואף זה כדבר המקודש בדי אדם ככתוב בה הרי זה אסור ככתוב בה
כלומר שם מקודש על ידי אדם וככתבו לקדושה עד כאן לשונו:
ואני אומר אס' כי היינו סבור תחלה וחיליה ידירי משום דתביא בנדרים
ריש

הדיינים שהשביעו את הנשבע בכל לשון שהזכיר הרי זו כמציאות וכן
הורו הגאונים אבל רבותי הורו שאין משביעין לא בלשון הקדש ואין ראוי
לסמוך על הוראה זו ואף על פי שנתנו בבל בתירגין להשבע בלשון
הקדש צרי להודיע את הנשבע עד שיהיה מכיר לשון השבע ששביעת
הדיינים היא שבועת הפקדון בעצמה ואף שבועת הסרת נהגו כל העם
להשביע אותה בלשון הקדש וכל מי שיתחייב שבועת הדיינים שהיא
על ידי טענת ודאי וכפירה בין שהיה מדברי תורה בין שהיה מדברי
מאמין עליו כמו שיתבאר וכל מי שיתחייב בה בטען ספק בין מן התורה
בין מדבריהם אינו צריך איום: וכיצד מאמינן על הנשבע אומרים לו
הוי ידוע שכל העולם כולו נודעו בשע' שאמרו להם למשה לא תשא
את שם ה' לשוא וכל עבירות שבתורה נאמר בהן ונקמה וכו' נאם לא
ינקמה כל עבירי שבתורה נפרעין ממנו וכאן ממנו וממשפחתו שמחזין
על זה ולא עוד אלא גורם להפריע משונאיהם של ישראל שכל ישראל
ערבין זה בזה שנאמר אלה וכו' ורצונו וכתוב אחריו על כן תאכל
הארץ ואמלל כל יושבי בה כל עבירות שבתורה תולין לו שניו שלשה
דורות אס' ילד וזכות וכאן נפרעין מן שנאם והוצאתיה נאם ה' צבאו
ובאחא בית הנגב ואל בית הנשבע בשמי לשקר הוצאתיה מיד וכו'
אל בית הנגב זה הנגב דעת הרביו ואין לו מסון על חברו וטוענו בחנם
ומשביעו אל בית הנשבע בשמי לשקר כמשמעו וכלתו את עניו ואת
אביו דברים שאין אשומים מכלין אותן שבוע' שקר מכלה אותן וענין
האיום הזה כלו בלשון מוכרי אומרי להם כדי שיבינו בדבריהם ויחזרו
החוטא למוטב: אמר אינו נשבע פוטרין אותו ונותן מה טענתו חברו
וכן אס' אמר הטוען אינו משביעו ופטרין אותו ונותן מה טענתו חברו
וחברו תבע העומד שם אומרי זה

לזרע סור נאמר אהלי האנשים
הרשעים וכו' ואמרי לו לא על דעתך
אנו משביעין אותך אלא על דעתך
ועל דעת בית דין: אף על פי שאין
מאמינן איום זה בשבועת טען ספק
כמו שבארנו ולא בשבועת הסת
צריך הדיינים לפזור בבעלי דין
אולי יחזרו בזה עד שלא תהיה שם
שבועה כלל: דבר ברור וגלוי שכל
הנשבע שבועת הדיינים או שבועת
הסת בשקר שהיא חייב משו שבוע'
הפקדון שכבר נתבאר משפטיה
ואינו לוקה ואע"פ שהזכיר ונתחייב
לשם מה שנשבע עליו בחוספת
חומש שהוא רביע הקדש עד שיהיה
הוא וחומשו חסומי קרבן אשם
אם יש שם בית דין כמו שבארנו:
ס' ער כאן:

פרק שנים עשר

אף על פי שלוקה הנשבע לשוא או לשקר וכן הנשבע שבוע'
העדות או שבועת הפקדון מביא קרבן אין מתבפר להן
עון השבועה כלו שנאמר לא יקרה ה' אין לזר: נקיון מדין שמים עד
שיתפרע ממנו על השם הגדול שחלל שנאמר ואלת את שם האלהים
אני להפריך צריך אדם לחזור מעון זה וזר מכל העבירות עון זה מן
החמורות הוא כמו שבארנו בחללו תשוב אף על פי שאין בו לא כרת
ולא מיתת בית דין יש בו חילול השם המקורש שהוא גדול מכל העונ'
כי שנשבע בשמי ובארץ ובשמים וכדצא בהן אע"פ שאין בוונתו אלא
למי שבראם אין זו שבועה וכן הנשבע בנביא מן הנביאים או בכתב
מכתבי הקדש אע"פ שאין בוונתו לא למי ששלח נביא זה או למי שצוה
בכתב זה אין זו שבועה אע"פ שאין אלו שבועות מאמינן עליהם ומלמדן
את העם שלא יתנו קלו ראש בבד ומראין בעניה שזו שבוע' ופותרין
להם פתח ומתירין להם ברא בשאר כתבי הקדש אבל הנשבע בתורה
אם נשבע במה שכתב בו דעתו על החזרה ואם נשבע בהם סתם דעתו
על חנול ואין כאן שבוע' נגלה כדו נשבע בה דרי זה כמי שנשבע במה
שכתב בה ואסור והנשבע בתור סתם אס' תלמיד הכס הוא אינו צריך
שאל לחכם ואף עס הארץ הוא צרי שאל לחכם כדי שלא יעוה קלות
ראש בשבועות: עבר

והדיינים שהשביעו הנשבע כעד נאף על פי שהאזין מיד כעד אס' בית דין
כמו שבארנו כתב הרמב"ם ז"ל אחר שנתקנו הגאונים ז"ל שאין
בשבועתנו לא סמ ולא כני אין בהם לא חומש ולא אשם שאין אלא קללות
לחוטא עד כאן לשונו ואני אומר דבריהם ז"ל עבר דרך התלמוד
פרק שבועות הדיינים ופרק הדיינים ופרק הדיינים ופרק הדיינים
הראב"ד ז"ל אין כריך חוקק וגם לא ז"ל ביארנו בלאו ובשאר הקללות המדורות
לנוחיד כל דבר במקומו:

ס' ער כאן:

ה'תש"ח

מלך

233

1000 www.gutenberg.org

6

ה'תש"ח

1

דעם פריש פון שבת
 איבער און שבת
 לויט דעם פון שבת
 און דעם פון שבת

Year	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+
1960	35	25	20	15	10	5	2	1
1970	30	28	22	17	12	6	3	2
1980	25	30	24	19	14	8	4	3
1990	15	30	25	20	15	10	5	3

100

מגדל עוז הלכות נדרים

הלכות נדרים פרק ראשון הגדר

הלכות נדרים פרק ראשון הגדר

נחלק לשתי מחלוקות עד וכן כל כינוא משי יעשה זו הקדמה בוללת
בדרך המחברים ומלוקטת מן הדברים הבאים לפנינו בענין זמקום
מוצא כתב למ בספר המצות וז' לשון הסרימוא שפתיך מצות עשה ואחת יודע שלא יוכן ענין מלשון מוצא שפתיך תאמור לבדו ואולם הסוכה היא מזה סוכתי
לך להבין פשטים קדרא שפתיך לעשות כל מה שהנציח בשפתיו וכבר נכפל הלשון בראת המנהג והוא אמר יתעלה בכל הינוא משי יעשה : האומר על עבמו מין

הלכות נדרים

יש בכללן שלש מצות שתי מצות עשה ואחת מצות לא תעשה וזה הוא פרטן:

א. שישמור מצא שפתיו ויעשה כמו שנדר: ב. שלא יחל דבריו: ג. שיפר הנדר או השבועה וזהו דין הפר נדרים חמפורש בתורה שככתב:

ובאור מצות אלו בפרקים אלו:

פֶּרֶק רֵאשׁוֹן

הנדר

[illegible][illegible]

דקכ"א שהיא חרק שבעות תמין ולשון
ספיר לא יחל בדבר מיד שהיא ע
עובר על כל יחל ועל כל תאחר
על: אמר אביהן מפרו עד אשר
על עצמו אביהן מה תאמרי עד
דקכ"ב וכן כל כמזל בזה היא בירושלמי
דקכ"ב חרק שבעות הקדשין ופרק שבעות
תמין בבבלי וירושלמי
כתב: אמר ר' אל הגמרא לא
אמרין דהא אקשינן
אמר אביהן מוז עלי קובא אביה
מוז עלי קובס ויל קבא ליבא אביה
כו עכ"ל
ענין אביהן

ואני אומר זו איני מיד מי שחלה
אלה מתבטחין וידענה פה
שבעות תביין נגד מתני' קמייתא
אחלה נחא דרבי עקיבא ורבינא ד
דמותי לארבע שפא מיקא דרביא
שכי קומטא מתטרפו שמי שבעות
אין מבטרות רבי מאיר אומר ק
קומטא כשבעות וסקלין וטרינן
עלה ואולא בנחה סמינן לפרושה
בין בכדר אחד בין בשני כדרים ו
וקא רבינא דרבי מאיר ובידו של
כמי הרבה איתא פירקא גמלי
מתני' דשבעו כמי דברי שבעדרי
אסוריות ושבעו מותרות עכ ופסל
שבע הפקד' כמי בירושלמי מיתא
לה לרבינא דרבי מאיר ותגו עלה
אמר רבי יוסף ממוות הרבה עשו
אותן כמיין הרב עכ וכולה סמינן
אולא הכי כהי' שמעתא וכשמעתא
דכלל פטר ולכן כלל למ זל דין
זה עז דרבי אהרן חזין השבעות
שחלוק את הכדרי כת פה הלכות
שבעות פה האומר פירוש לא עלי
דקט קרבן עד קרבן ותאסר פק דכדרי
והרבה מקומי אבל האומר פיר
אלו עד הרי אלו מותרין פקד ולא
מותרים: הקטאת והאסא עד כמו
דקי נ שבתא פ' אכא כדריים:
לכרין האומר הכירות האלו עד
דקט בכדר או כדכד פק דכדריים:

ל'ק'י'ח יט
ל'ק'

היה לפניי בשר קדש כל ערב לאחר זריקת דמיים הקדש ויתר פקד לך
בצביו דרבי יוחנן שהוא ויתר מתפס ככבוד הטעם ומפני שאינו
אפילו לאחר זריקה נמי דהא מעיקרו מתפס הוא ודיווק לטעמה
לפני זריקת דמיים מאי טעמיה דר' יהודה וקמי פירושא אם אמר בפני

היו לפניו בשר קדש אפילו היה בשר שלמי' אחר זריקת דמים שהוא מותר לזרים ואמרי' הן עלי' כבשר זה הרי אלו אסורין שלא התפס בעיקרו שהוא אסור אבל אם היה בשר בכור אם לפני זריקת דמים הרי זה אסור וכו' לאחר זריקת דמים הרי זה מותר ויש מקומות שאמרי' עליהם ומפסדי' את האסור ומכני' עליו דבר אחר הולכין שם אחר הכנוי כיצד כל כנוי קרבן בקרבן האומ' הרי הן עלי' קנים קונח קנו הרי אלו כנויין לקרבן חרף חרף הרי אלו כנויין לדם וכן כל כיוצא' בזה הולכין אחר כלן כלל העם באומרם מקום זבוחו ומן וכו' שם שאסור עומד בכוניין כן שם הקדש הכנויין הרי זה הקדש וכנויין הכנויין מותרין בין גנדרו איסר בין גנדרו הקדש:

הַאֲמֹרֶה לַחֲבִירוֹ מִה שְׂאוֹכֵל עִמָּךְ לֵאמֹר יֵהָא הוֹלִין אִי לֹא יֵהָא כִּשְׂרֵא
לֹא יֵהָא דְבִי אִי לֹא יֵהָא מִסּוּר הָרִיז כְּמִי שְׂאֲמֵר לוֹ כֵּל מַה שְׂאוֹכֵל
עִמָּךְ יֵהָא יֵהָא קֶרֶבֶן שְׂאוֹכֵל וְכֵן אֵם לֹא כֵּל מַה שְׂאוֹכֵל עִמָּךְ מִמָּא
אוּתְרָא וְכִי פִגְּוֹל הָרִיז אִסּוּר הַאֲמֹרֶה לַחֲבִירוֹ לֵהָא הוֹלִין לֹא אוֹכֵל לֵךְ
הָרִיז כְּמִי שְׂאֲמֵר לוֹ מַה שְׂאוֹכֵל לֵךְ לֹא יֵהָא הוֹלִין אִי קֶרֶבֶן וְכֵן אֵם
אֲמֹר הַקֶּרֶבֶן שְׂאוֹכֵל לֵךְ קֶרֶבֶן שְׂאוֹכֵל לֵךְ קֶרֶבֶן שְׂאוֹכֵל לֵךְ הָרִיז
אִסּוּר אֲבֵל הַאֲמֹרֶה הַקֶּרֶבֶן לֹא אוֹכֵל לֵךְ אוֹ קֶרֶבֶן לֵאמֹר לֹא אוֹכֵל לֵךְ אוֹ
לִקְרָבֵן לֹא אוֹכֵל לֵךְ אוֹ קֶרֶבֶן לֹא אוֹכֵל לֵךְ אוֹ קֶרֶבֶן לֹא אוֹכֵל לֵךְ
בֵּל אוּתְרָא שְׂאוֹן מִשְׁמַע דְּבִרֵּי אִלּוּ אִי שְׁנִשְׁבַּע שְׂלֵא יֵאכֵל
לֹחַ וְהִנִּשְׁבַּע בְּקֶרֶבֶן אִינוּ כְּלוֹם אוֹ שְׁנֵי שְׂלֵא יֵאכֵל לֹחַ בְּקֶרֶבֶן;
חוֹלִין שְׂאוֹכֵל לֵךְ הַחוֹלִין שְׂאוֹכֵל לֵךְ כְּחוֹלִין שְׂאוֹכֵל לֵךְ הַחוֹלִין שְׂלֵא
אוֹכֵל לֵךְ הַחוֹלִין שְׂלֵא אוֹכֵל לֵךְ כְּחוֹלִין שְׂלֵא אוֹכֵל לֵךְ הַחוֹלִין שְׂלֵא
אֲבֵל הַאֲמֹרֶה לִמִּטָּה שְׂאוֹכֵל לֵךְ אוּתְרָא שְׂאוֹכֵל לֵךְ לֹא פִגְּוֹל שְׂאוֹכֵל
לֵךְ אִסּוּר שְׁמִשְׁמַעוֹ שֶׁל דְּבַר דְּבַר שְׂאוֹכֵל הוּא שִׁיחָה פִּגְּוֹל אוֹ טַמֵּא
לְפִיכָךְ לֹא אוֹכֵל לֵךְ; בְּהִכֵּיל שְׂאוֹכֵל לֵךְ הִכֵּיל שְׂאוֹכֵל לֵךְ לֹא הִכֵּיל
שְׂאוֹכֵל לֵךְ אִסּוּר הִכֵּיל שְׂלֵא אוֹכֵל לֵךְ כְּהִכֵּיל שְׂלֵא אוֹכֵל לֵךְ לֵאמֹר
הִכֵּיל שְׂלֵא אוֹכֵל לֵךְ מוֹתֵר שׁוּה כְּמִי שְׁנִשְׁבַּע בְּהִכֵּיל שְׂלֵא יֵאכֵל לֵךְ
וְכֵן כֵּל כִּיּוּצָא בִּזְה: הַאֲמֹרֶה לַחֲבִירוֹ

תורה
 פתח חורף אל החורף לחסריו חוררני
 שחק טאני אובל לך או חורשני חחק
 טאני אובל לך או חורשני חחק
 אוש חורף לך חורף לחסריו עמו אכל
 אס חורף טאני אובל לך לבד או חורשני
 חוררני חחק או חורשני חחק או
 חורשני חחק או חורשני חחק או
 אכל לך חורף חסריו חחק או חורשני
 ולבד עמו ויטא חורף חחק או חורשני
 לחחק חחק או חורשני חחק או חורשני
 חחק או חורשני חחק או חורשני חחק
 עמו חורשני חחק או חורשני חחק
 ויטא חורשני חחק או חורשני חחק
 יעמוד לך חורשני חחק או חורשני חחק
 חורשני חחק

האומר לחברו הרי עלי כנדר רשעני
אם אוכל לך שמנדרים בנזיר וקרבות ושבעה חייב ככולן וכן
האומר הרי עלי כנדרות כשרים שמנדרות נזיר וקרבת חילוב;
אמר הרי עלי כנדר רשעני או כנדרות כשרים שאכל לך 120 אם
אוכל לך הריזה אסור אף על פי שלא פירש אמר כנדר כשרים לא
נתחייב בכלום שאין הכשרים נודרים בדרך אסור וכעס אמר כנדר
רשעים הריני והיה נזיר עובר לפני חייב כנדרים כשרים רשעים
חייב קרבן כנדר רשעים שלא אכל ממנו חייב כנדר רשעים הנדר

דאזרוא דאזיג' לפרשי מיניק וואל בתוכו זק לאסור כסוי בשום אופן לאל דא דרב רמיה בר אבא אתא לקמיה רב חסדא אמר לית דחש לה לאר דרב רבקי אמ מתקיה אני לא ואמונתא אני לך ואלא קודר ולא פירש שאני אוכל שאני שות לית דחש להרעיקא וסגיין דשמעתא קכ משעתא דבהכי מיירי דרב פפא אמר היה חובך בזה החמיר דחשתי אמר כל כסויי דתמידי יחרה כל רכשוו ויהא ישיבתי בזה בנחלתו לית דחש לה כנסכא דמיתא ואמרה חורז לאר ישיבתי דברי אלהים קיים הם שוב מואנתי לרמ זל קטוי שכתב כדבריו של רמ זל מר

כתב הר"ב זל חיי ראשי א"י ק
ד'ת"ת ז"ל אב"ד קודש זריקה ו' כרבי יע
א שאלו בגמרת על מחלוקת דריקודר
לפני זריקת דמי' אחי' מותג' גא' אח'ב'

אחר לפסיכויקיות, דמיוס לחי לרדברי הכל אומר דלדבר הקדוש בבדא הוא לא
לאחר זדיות דמיו'אק מופלגי ברא מולתאי בעיקר דמולת הקדוש או בדקשתא
דחיי דרבי יהודה דרבי עקב, פבורתא אחריתו פלי: דמיו'אק דרבי אפי' בכחור
מחיים טהור שאינו מתפתח בלדבר הקדוש וינאן דאסר סבר דלדבר הקדוש
הוא נכבדו מחיים אי ימי נכסר שלפני זדיות פלגי איב' כסר נאלאח זדיות
איפשר לרדברי הכל מותר האי הוא פירושא פשטתא עלא ספק עכל:

[illegible]

יש מקומות שאנשיהם עלגים עד שלא יאכל כלום מדרך קמח וכדורים: חולי
 שאוכל לך החולין שאוכל לך וכו' עד הרי זה מותר:

כתב
היחבר לז' היחבר הזה מזהה שטח לבי חדי למעלה פוסק כהכמה
דאית לקו מכלל לאו אהתה שומע קל לפי לא חולין שאוכל לך אסומ
דמשמע לא חולין לא קרינן ויהא קאמ חולין לא אוכל לך מותר ומוק
לה בגמרא כד מירא ואנען דאיהא לא משמע מה שאנו לא אוכל לך חולין קא
שאוכל לך לא יהא חולין לא קרנן דלרבנן אסור ובר' מאי' מותר ועוד למעלה
למה פסקו כהמיוס הזה קל כדבי' מאיר דבעינן תנאי כסול עכל:

ואמר מותר קאמיר זי תבדיל ערדן הוה ודבריו דז' בריהם שלימה איהו וכוונתו דבר יתר מוסקס דנמאדן רישא דברי מאיר וסיפא דרב ומדרב אשימי קימי משמע דבסבין פלך דגדרים תמני' דלא חולין בן תבא חולין קאמיר בחולין בין שאוכל בן אין שלא אוכל בן מותר לא חולין שאוכל בן חולין לא אוכל בן מותר רישא אוי' בן מאיר אה' דית' ליה מכלל לאו אתה שומע' ק' אימא סיפא לחולין לא אוכל בן מותר והשתן לקרב לא אוכל בן דבי מאירוסד וקסאי' לא קא' תבא ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע' ק' אמר ר' אבא כעשה כאומר לקרבן והא לסיפך לא אוכל בן ופירשני תבא סבך לאו ר' מאיר בחדא וסבך עליה בחדא סבך לאו בחדא בחדא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע' ק' ופליג' עליה בחדא דברבן דב' אשי אמר ר' דאמר לחולין לא דאמר לחולין דמשמע לא חולין תבא ר' אבא רבך כהני עינן דרואת כי ר' ז' אפס כתבא דברית וכמסקנא דסתמי' דתנא' דאבדרי' אשי בין למעלה בין לטהע' ועינן תבא' כפול כתבו פי' דהלכות אישות ואף כדברי מקבת הגאונים האחרונים א' כן כפול עיני' אבא' האומר עד משום לא יחל דבין פ' דנדרים : אמר מנה' אבי' לך ק' עד ליה :

כתב הקדבר אל פאטלס בארבע אמותיו אסור וכן משמתיא מיין שלל
אכול עבד: ואני אומר בזה תלמוד עירך ויחלוקה
ישה פק דכדריס דתמן בסיפא דתתני' גבי מנרה אפי' לא דעקובא היה חשך
בזה תלמודי ובגמרא אפיסקא קמיתא דתתני' מנרה שמואל' כגון' עד שחשך
שמי' אכול לך שמי' טועה לך ויכולהי משום ידות ואפיסקא בתראה אמר אביי
מיהר' דעקובא לענין מלקות שמי' לוקה דאם כן תתני' דבי עקיבא ממתיני
אמר דר פפא דאפי' מיך' לעבד אסיר משמתיא מיין דכע' שרי במאידיא
מפלגי במנורה אפי' לך דרבי' קטניא סבר לעבד' בדמיא אסירי ודא

לכדר ורכבן סבדי לישבא דמשמנהא הוא כליו' הרבי עיך כללו אתה שמואל
אקא בעלזא ואמרי' ויפליגו רב פסא דהקאו גברא ואמ' שמואלה מנכס' דרביה
א קסבר נאשמה פליגין עב ורמ' זל פסא כתת' וכדמסר לה שמו' ואמ'
בם דכז' אסור בעזר' למוותא' רנה למו' ונכבסו דכר' חסיד' דמשה עב
ייתי עלה ריב' דריו וכן כמי משמע דהא' פיסא' ופירשה בירושלמי' דגרס' ל' עקיב'
יידל רב' עבדן' היה רבנן' חומר רב' בבדי' זל' עב' אלא' רבי עקיבא' היה מוכן' בן
אמר' וסור' מכת' זל' ואל' זל' ודורבן' זל' סה' פנים' אחר' דהרסו' ואלו' בן
יעת' דמותיו' בעלי' התוספות' זל' אמ' כדכח' קודם' שבעה' פס' דברכס' : המור'

כח נח י

דברים הללו מחנודין אכלי ולא כראה דרכה
קב דחידר הואיל ומנה להקדישו כבוד הוא
והר' יעקב במתנים נכבד היכי דמי אילינא
פירוש נכבד אחר זריה דמי אילי אחר

[illegible][illegible]

77

[illegible][illegible][illegible]

١٠٧
 ١٠٨
 ١٠٩
 ١١٠
 ١١١
 ١١٢
 ١١٣
 ١١٤
 ١١٥
 ١١٦
 ١١٧
 ١١٨
 ١١٩
 ١٢٠
 ١٢١
 ١٢٢
 ١٢٣
 ١٢٤
 ١٢٥
 ١٢٦
 ١٢٧
 ١٢٨
 ١٢٩
 ١٣٠
 ١٣١
 ١٣٢
 ١٣٣
 ١٣٤
 ١٣٥
 ١٣٦
 ١٣٧
 ١٣٨
 ١٣٩
 ١٤٠
 ١٤١
 ١٤٢
 ١٤٣
 ١٤٤
 ١٤٥
 ١٤٦
 ١٤٧
 ١٤٨
 ١٤٩
 ١٥٠
 ١٥١
 ١٥٢
 ١٥٣
 ١٥٤
 ١٥٥
 ١٥٦
 ١٥٧
 ١٥٨
 ١٥٩
 ١٦٠
 ١٦١
 ١٦٢
 ١٦٣
 ١٦٤
 ١٦٥
 ١٦٦
 ١٦٧
 ١٦٨
 ١٦٩
 ١٧٠
 ١٧١
 ١٧٢
 ١٧٣
 ١٧٤
 ١٧٥
 ١٧٦
 ١٧٧
 ١٧٨
 ١٧٩
 ١٨٠
 ١٨١
 ١٨٢
 ١٨٣
 ١٨٤
 ١٨٥
 ١٨٦
 ١٨٧
 ١٨٨
 ١٨٩
 ١٩٠
 ١٩١
 ١٩٢
 ١٩٣
 ١٩٤
 ١٩٥
 ١٩٦
 ١٩٧
 ١٩٨
 ١٩٩
 ٢٠٠
 ٢٠١
 ٢٠٢
 ٢٠٣
 ٢٠٤
 ٢٠٥
 ٢٠٦
 ٢٠٧
 ٢٠٨
 ٢٠٩
 ٢١٠
 ٢١١
 ٢١٢
 ٢١٣
 ٢١٤
 ٢١٥
 ٢١٦
 ٢١٧
 ٢١٨
 ٢١٩
 ٢٢٠
 ٢٢١
 ٢٢٢
 ٢٢٣
 ٢٢٤
 ٢٢٥
 ٢٢٦
 ٢٢٧
 ٢٢٨
 ٢٢٩
 ٢٣٠
 ٢٣١
 ٢٣٢
 ٢٣٣
 ٢٣٤
 ٢٣٥
 ٢٣٦
 ٢٣٧
 ٢٣٨
 ٢٣٩
 ٢٤٠
 ٢٤١
 ٢٤٢
 ٢٤٣
 ٢٤٤
 ٢٤٥
 ٢٤٦
 ٢٤٧
 ٢٤٨
 ٢٤٩
 ٢٥٠
 ٢٥١
 ٢٥٢
 ٢٥٣
 ٢٥٤
 ٢٥٥
 ٢٥٦
 ٢٥٧
 ٢٥٨
 ٢٥٩
 ٢٦٠
 ٢٦١
 ٢٦٢
 ٢٦٣
 ٢٦٤
 ٢٦٥
 ٢٦٦
 ٢٦٧
 ٢٦٨
 ٢٦٩
 ٢٧٠
 ٢٧١
 ٢٧٢
 ٢٧٣
 ٢٧٤
 ٢٧٥
 ٢٧٦
 ٢٧٧
 ٢٧٨
 ٢٧٩
 ٢٨٠
 ٢٨١
 ٢٨٢
 ٢٨٣
 ٢٨٤
 ٢٨٥
 ٢٨٦
 ٢٨٧
 ٢٨٨
 ٢٨٩
 ٢٩٠
 ٢٩١
 ٢٩٢
 ٢٩٣
 ٢٩٤
 ٢٩٥
 ٢٩٦
 ٢٩٧
 ٢٩٨
 ٢٩٩
 ٣٠٠
 ٣٠١
 ٣٠٢
 ٣٠٣
 ٣٠٤
 ٣٠٥
 ٣٠٦
 ٣٠٧
 ٣٠٨
 ٣٠٩
 ٣١٠
 ٣١١
 ٣١٢
 ٣١٣
 ٣١٤
 ٣١٥
 ٣١٦
 ٣١٧
 ٣١٨
 ٣١٩
 ٣٢٠
 ٣٢١
 ٣٢٢
 ٣٢٣
 ٣٢٤
 ٣٢٥
 ٣٢٦
 ٣٢٧
 ٣٢٨
 ٣٢٩
 ٣٣٠
 ٣٣١
 ٣٣٢
 ٣٣٣
 ٣٣٤
 ٣٣٥
 ٣٣٦
 ٣٣٧
 ٣٣٨
 ٣٣٩
 ٣٤٠
 ٣٤١
 ٣٤٢
 ٣٤٣
 ٣٤٤
 ٣٤٥
 ٣٤٦
 ٣٤٧
 ٣٤٨
 ٣٤٩
 ٣٥٠
 ٣٥١
 ٣٥٢
 ٣٥٣
 ٣٥٤
 ٣٥٥
 ٣٥٦
 ٣٥٧
 ٣٥٨
 ٣٥٩
 ٣٦٠
 ٣٦١
 ٣٦٢
 ٣٦٣
 ٣٦٤
 ٣٦٥
 ٣٦٦
 ٣٦٧
 ٣٦٨
 ٣٦٩
 ٣٧٠
 ٣٧١
 ٣٧٢
 ٣٧٣
 ٣٧٤
 ٣٧٥
 ٣٧٦
 ٣٧٧
 ٣٧٨
 ٣٧٩
 ٣٨٠
 ٣٨١
 ٣٨٢
 ٣٨٣
 ٣٨٤
 ٣٨٥
 ٣٨٦
 ٣٨٧
 ٣٨٨
 ٣٨٩
 ٣٩٠
 ٣٩١
 ٣٩٢
 ٣٩٣
 ٣٩٤
 ٣٩٥
 ٣٩٦
 ٣٩٧
 ٣٩٨
 ٣٩٩
 ٤٠٠
 ٤٠١
 ٤٠٢
 ٤٠٣
 ٤٠٤
 ٤٠٥
 ٤٠٦
 ٤٠٧
 ٤٠٨
 ٤٠٩
 ٤١٠
 ٤١١
 ٤١٢
 ٤١٣
 ٤١٤
 ٤١٥
 ٤١٦
 ٤١٧
 ٤١٨
 ٤١٩
 ٤٢٠
 ٤٢١
 ٤٢٢
 ٤٢٣
 ٤٢٤
 ٤٢٥
 ٤٢٦
 ٤٢٧
 ٤٢٨
 ٤٢٩
 ٤٣٠
 ٤٣١
 ٤٣٢
 ٤٣٣
 ٤٣٤
 ٤٣٥
 ٤٣٦
 ٤٣٧
 ٤٣٨
 ٤٣٩
 ٤٤٠
 ٤٤١
 ٤٤٢
 ٤٤٣
 ٤٤٤
 ٤٤٥
 ٤٤٦
 ٤٤٧
 ٤٤٨
 ٤٤٩
 ٤٥٠
 ٤٥١
 ٤٥٢
 ٤٥٣
 ٤٥٤
 ٤٥٥
 ٤٥٦
 ٤٥٧
 ٤٥٨
 ٤٥٩
 ٤٦٠
 ٤٦١
 ٤٦٢
 ٤٦٣
 ٤٦٤
 ٤٦٥
 ٤٦٦
 ٤٦٧
 ٤٦٨
 ٤٦٩
 ٤٧٠
 ٤٧١
 ٤٧٢
 ٤٧٣
 ٤٧٤
 ٤٧٥
 ٤٧٦
 ٤٧٧
 ٤٧٨

[illegible][illegible]

הלכות נדרים

הַנּוֹדֵר בַּתּוֹרָה כְּגֹן שֶׁאֵין לוֹ אֵל עַל כּוֹל לֹא אָמַר כִּלּוּם וְאִינוּ צָרִיךְ שֶׁהֵאָחֲזַם לֹא אִם כֵּן הִיָּה עִם הָאֵל
כִּי שֶׁלֹא יִנְהֲגוּ קִלּוֹת רֹאשׁ בַּנְּדָרִים נִדֵּר בְּכֹה שִׁכְחוּ בִּהּ הָרִיזָה אֲסוּר שֶׁהֵי כָּתוּב בָּהּ אֲסוּר וְנִדֵּר נִטְלָה בִּיבֹר
דְּכִדְרִים: תַּחֲשִׁיבֶנּוּ עֲלֵהֶם

מזמור הכי חילל שבעה עליה ומדרק
רימאקס'מדרב גידל קמייא משמע שגם אשכנז פרק זה קא על:

שני

תהיה המבכורת נדר בקרבן ואמר לא היה בלבי לא בקרבנות מכלים אמר לחבירו הרי
 חתילי להיות נדר בו דרך שחוק נדר שלא תהנה לו אשתו ואמר לא היה בלבי אלא
 לכל העם איסור ואסור אומר לא נתכוונתי לא לכך ולכך אם היה העוור תלמיד חכם הרי
 ננין וזה נדר ושהו' אוסר ופוחתין לו פתח ממקום אחר ומתירין לו ובין שהיה תלמיד חכם
 נגדדים ויהי נדר ונדרין דרך שחוק ותהיו: וכן האומר לאשתו הרי את עלי באמרי או
 היה האומר תלמיד חכם איני צרי שאלהם ואם היה עם הארץ צרי שאלהם ומראי
 חממקום אחר ומתירין לו נדרו כדי שלא ינהנו קלות ראש
 לחזור בו ומה הוא ההפקר הוא שיאמר איני נכסיו או הפקר
 נכסיה בו קנהו לעצמו ונעשה שלו ואפילו זה שהפקדני בו
 אל עישרים אינו הפקר עד שיעשר כלב בשמטה והמפקד
 כשאר המטלטלין: המפקד את הקרקע כל הקדוש והחיוני בה וזה: שיהיה ימי
 וישתאבד במקומו אבל מדברי סופרי אינו הפקר עד שיעשר בפני נדר אחר
 ושני ספק הפקר ואם אמר וזה כמו זה או שאם וגם זה התמים השני ויהיה הפקר וראי
 המפקד

אל ש כתב הראב"ד ז"ל יפה הורה זה

וְלֹא זָכַרְתָּ הַתְּבִיאִי מִן
שָׂהוּ סוֹבֵר אֲלֵךְ בְּקִבְלָתִי וּקְיִימוֹ
שָׂאֵם שָׂהָה קִיּוּם דְּבוֹר אַחַר אַחֲרֵי
אֲחוֹתִי וְלֹא קִיּוּמִי דְּבוֹר בְּעַל דְּבוֹר
אֶתְּבִיא לְפִי שְׂמִירָה לְיוֹמָה בְּלִבִּי
עַל הַתְּבִיאִי אֲכִי שְׂמִירָה וְהִיא בְּרִיךְ
לְיוֹמָה וְהִיא שְׂמִירָה הַתְּבִיאִי מִן כְּדִי
דְּבוֹר דְּבוֹר אַחֲרֵי אֲחוֹתִי עַבְדִּי
וְאֵנִי אֲחִיר הַיּוֹאֵל וְלֹא זָכַרְתָּ
הַכְרִיעַ אֶיִן לִי בְּרַב לִגְלוֹ
דַּעֲתִי וְדַעֲתִי רַבִּי בְּחִבּוּר הַזֶּה כִּמּוֹ
שֶׁתְּבִיאִי הַרְבֵּה פַעֲמִים וְלֹא זָכַרְתָּ
אֶרְצָתִי שֶׁכָּבוֹד בּוֹ הַדַּעֲתִי וְהַסְבִּירָתִי
לְחִיבָה כְּדָרִים מִי שֶׁהַדַּעֲתִי
הַתְּבִיאִי עַד כְּדָרִךְ שֶׁאֲמִירָה בְּכָדָרִים
פָּרָק אֶרְבַּעָה כְּדָרִים מִפְּתַח כְּדָרִי
לְהַמְיִיר עַד כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה קִלּוֹת
רֹאשׁ בְּכָדָרִים הַכֵּל פְּרָגוֹ מוֹתֵרִין
הַמְּפָקֵר אֶף עַל מִי שֶׁאֲכִירָה כֵּן עַד
זֹכֶה בְּקֵן קִקְהָה סוּף פָּרָק אֶיִן בִּין
הַמְּיִיר וְכִינֵי לְמִי הַמְּפָקֵר
לְעֵבִי כּוֹעֵד וְכִינֵי עַד זֹכֶה עַד
דְּמַסְכַּת עֲדוּתִי וְכִינֵי עַד זֹכֶה עַד
וְכִינֵי לְמִי דִּילָהּ דִּין תִּרְהָה אֶפְיִלוֹ
הַמְּפָקֵר כּוֹעֵד הַשִּׁבְיָה סָפֵק הַמְּפָקֵר
אֶיִן בִּין הַמְּיִיר וְכִינֵי אֲחִיר וְהִיא
כִּמּוֹ זֶה הַמְּפָקֵר וְדִילָהּ פִּי קִמ
כְּדָרִים הַמְּפָקֵר

[illegible]

דף כו
 ה
 שס
 ל
 דף ים
 ה
 דף מו
 דף לו
 דף ס
 דף ס
 דף יע
 ה
 דף מו
 כני
 דכ

[illegible]

הלכות נדרים מגדל עוז הפלאה חב

פרק ירלישי ארבעה המפקיר את שדהו בו עד לזמן קצוב פרק אין בין המורד : דבר המופקר עד סוף הפרק פרק קמא דמיטעא : דף טו א דף טז ב דברים יש בו עד שיש בו ממש פק דכדריס דף א : כיצד יחול כדר על כדר בו עדי וכן כל ביה הפרק ואלו דף טו וזו וזו

המפקיר את שדהו ולא זכה בה אדם כל שלש ימים יכול לחזור בו אחר שלשה ימים אינו יכול לחזור בו ואם כן קדם וזכה בה הרי הוא כזוכה מן ההפקר בין הוא בין אחר האומר שדהו מופקרת ליום אחד לשבת אחד לחדש אחד לשנ' אחת לשבעה אחד עד שלא זכה בה הוא או אחר יכול לחזור בו ומשובה בה בין הוא בין אחר אינו יכול לחזור בו ומפני מה ידע לחזור כאן עד שיוכיח בפי שוה דבר שאינו מצוי הוא שאין אדם מפקיר לזמן קצוב דבר המופקר שבא אחר ושמרו והיה מבטב בו שלא ישלנו אדם אחרנו בהבטב **א** אף על שניביתו או היו מטלטלין או יחזיק בקרקע כדרך שקונים הלוקחות עד שניביתו או היו מטלטלין או יחזיק בקרקע כדרך שקונים הלוקחות

וכן האומר הרי הבשר הזה נל' עד וכן כל כיצא בזה פליק שבועת תמיין: כיצא מלות הנדרים בו' ד' ב' עד בין דבר מוקד לזכר הראשית בנדרים פליק ואילו נותרין: י' כיצא הכומר שיטע בשבת עד ואין צרי' לומר דלא חזי' הכי איתא בירוש' עובדי פליק דכי אליעזר דכחל' י' טו' עד מנחת נמי: ט' עד חטאת פליק חטאת י' ב' עד מפני שחטאת פליק חטאת

פרק שלישי
ארבעה
 דברים יש בין גדרים לשבועות כמיו שבשבועות ביטוי אין שבועה חלה על שבועות וכן גדרים יחול גדר על גדר המתקנים בשבועה פטור ובגדרים חייב אין שבועה ביטוי חלה לא על דברי הרשו וגדרים חלות על דברי מצוה כדברי הרשו שבועה ביטוי חלה על דבר שיש בו ממש וגדר שבועה חלה על דבר שיש בו ממש כיצד יחול גדר על גדר האומר הרי עלי קרבן אם אכלתי ככר זו הרי עלי קרבן אם אכלתי חייב על כל אחת ואחת וכן כל כיוצא בזה כיצד המתקנים בגדרים חייב שמע חתביו שנדר ואמר אני כמותך בתוך כדי דבור הרי זה אסור כמו שנאמר בו חתביו שמע השלישי זה שאמר ואני ואמר ואני ואפילו היו מאה וכל אחד מהן

אומר ואני בתוך כדי דבורו של תבירו היה כולן אסורין וכן האומר הבשר הזה עלי אסור חזרו ואמ' אחר כמה ימים והתפת האומר כבשר הזה הפת נתפשה ונאסר חזרו ואמ' ורבש זה כפת הזאת ויין זה כרבת זה אפי' ימא בול האסור ארי שמת באינו או רב היום ונדר שניצם אותו חיו וצא שני' לאח' שני' האריות על עליו כיום שמת בו אביו או רבו הרי זה אס' לאכול בו כלום שהרי התפסי' יום זה ואסור' כיום האסור' וכן כל ביוצ' באו כ'צד חלות הנדרים על דברי מצות כדברי הרשות האומר הרי המצה בלילי הפסח' אסורה עליו הרי ישיבת הסוכה בחג הסוכות אסור' עליו והרי התפילין אסורות בנשייתן עליו הרי אן אסורין עליו ואם אבל או

פרק רביעי

נדרים

אונסים כג'
ער נא יצא'
דבריו חולין'

פ' ארבעה נדרים:

דף כ"א יח

ישב או נטל לוקח וכן כל כיוצא בזה ואין צל במי שאמר הרי עלי קרבן
אם אוכל מצה בלילי הפסח שהיו חייב בקרבן וכן כל כיוצא בזה וממנו מה נדרו חלות על דברי מצוה ושבעו
אין חלות על דברי מצוה שהשבע אומר עצמו על דבר שנשבע עליו והנדר אומר הדבר הנדר על עצמו
נמצ' השבע על דבר מצוה אומר עצמו וכבר עצמו מושבע מהר סיני ואין שבעוה חלה על שבעוה והאומר
דבר זה בנדר זה הדבר הו' שנאם ואותו דבר אינו מושבע מהר סיני' כשאת מתכוין בזה תמצ' שהדבר

מראין כן כמו שקבלו החכמים מפי השמועה שהיה הוא אומם בשבועות בטוילי החרע או להטיב בדבריו הרשות
 כמז שבראו שיאכל וישתה ויום או שיצום וכיוצא בהן וכנדרו או ככל חיצונו מפי יעקב ולא חלק בין דברי מצו לדבריו הרשו: הנוהד שיצום בשב
 או כיו טוב חייב לצום שהנדרים חלות על דברי מצו כמו שבארנו וכן הנוהד שיצום ראשון או יום שלישי כל ימיו
 פגע בו יום זה והרי הוא יום טוב או ערב יום החופרים הרי זה חייב לצום ואין צריך לומר ראש חודש: פגע בו יום הנוכה
 ופורים ויחג נדרו מפני המילולא הוא לא יצום כהם מדברי סופרים הריהו צריכין חזק ויחד נדרו מפני חיות
 חכמים: כיצד אין הנדרים חלו לא על דבר שיש בו ממש האומר דבריו עליו קרבן אינו אסור מלדבר עמו שהדבור

אין בו ממש וכן אם אמר לו דבורי אסור עליך אין זה כאומר פירותי אסורין עליך או פירותי קרבן עליך שהן אסורין עליו לפי האומר לחבירו קרבן שאינו מדבר עמך או שאינו עושה עמך או שאינו מדבר עמך או שאומר קרבן שאינו משמשך אין הנדר חל בכלל ואם נדרו דבורי והולכי ועשייתו ושמושו קרבן שהן דברים שאין בהן ממש אבל האומר יאסר פי לדבורי וידע למעשהו ורגלי לדרכו ועני לשיתן הרי הנדר חל עליו: לפי האומר לחבירו קרבן פי מדבר עמך וידע למעשהו עמך ורגלי למהלך עמך הרי זה אסור וכן האומר הרי עלי קרבן אם אדבר עספוני או אם לא אדבר עמו ועבר על דברו חייב בקרבן וכן אם נדר דברתי ולא דברתי וכו' וכו' בהן שאין אלו נדרים אסר שגנו במאמרן משפטיהם אם נדרי הקדש הנודר בדבריהן שאין בהן ממש ואסרן אף על פי שאין הנדר חל עליו אין מורד לו שינהו בהן הוי' אסר בהן וכו' ענו שהנדר חל עליו ואם נדרו חל עליו ואם לא נדרו חל עליו: וכן נדרו אעפ"י שלא נאסר כדי שלא ינהגו קלות רגליהם בנדרים:

פרק רביעי

נדרים
אנשים ונדרים שגזרו ונדרו הבאי הרי אלו "מותרין כדרך שבארנו בשבועות הרי שהחירוהו האסוק והמוכסין ואמרו לו נדרו לנו שבבשר אסור עליך אם יש עמך דבר שהיב במס ונדר ואמר הרי הפת והבשר והדין אסורין עתה הרי זה מותר בכל ואף על פי שהסוף לא מה שבקשו ממנו וכן אם בקשו ממנו שיודו שלא תהנה: אטו לא תהנה לו ואשתו ובניו ואחיו כולן מותרין וכל כיוצא בזה ובכל הנדרים האלו נדרין שהתבין בלבם לדרב המותר כגון שישים בלבם שהיו מותרין עליו אותו היום בלבד או שיע' וכן כיוצ' בזה וסומך על דבריו שכלבו הואיל והוא אנוס ואינו יכול להוציאו' בשבתו ונמצא כשעה שידור עליו פיו ולבו שיה' כמו

שכארנו בשבועות וכן נדרי ודיוני מותרים כיצד כנון שהדיר
 חבירו שיאכל אצלו ונדר זה שלא יאכל מפני שאינו רוצ' להסמית
 עליו בין אכל בין לא אכל שניה פטורין וכן המוכר

כא ה יי

... ..

המלכות נדרים

מגדל עוז

הפלאה תג

[illegible]

תורה **פרשת ויקרא** **פרק כ"ג**
א ויקרא אל משה ואל אהרן ואמר
ב ה' בראשית חודש ניסן קרא
ג את המועד הזה חודש ראשית
ד חמשה עשר יום חמשה עשר
ה יום חמשה עשר יום חמשה עשר
ו יום חמשה עשר יום חמשה עשר
ז יום חמשה עשר יום חמשה עשר
ח יום חמשה עשר יום חמשה עשר
ט יום חמשה עשר יום חמשה עשר
י יום חמשה עשר יום חמשה עשר
יא יום חמשה עשר יום חמשה עשר
יב יום חמשה עשר יום חמשה עשר
יג יום חמשה עשר יום חמשה עשר
יד יום חמשה עשר יום חמשה עשר
טו יום חמשה עשר יום חמשה עשר
טז יום חמשה עשר יום חמשה עשר
יז יום חמשה עשר יום חמשה עשר
יח יום חמשה עשר יום חמשה עשר
יט יום חמשה עשר יום חמשה עשר
כ יום חמשה עשר יום חמשה עשר
כא יום חמשה עשר יום חמשה עשר
כב יום חמשה עשר יום חמשה עשר
כג יום חמשה עשר יום חמשה עשר
כד יום חמשה עשר יום חמשה עשר
כה יום חמשה עשר יום חמשה עשר
כו יום חמשה עשר יום חמשה עשר
כז יום חמשה עשר יום חמשה עשר
כח יום חמשה עשר יום חמשה עשר
כט יום חמשה עשר יום חמשה עשר
ל יום חמשה עשר יום חמשה עשר

בזמן טעם דבר האסור אסורין ואם לאו מותרין כיצד נאסר בבשר או ביו
הרי זה מותר לאכל מרק וירקות שנתבשרו עם הבשר ועם היין אף על פי
שיש בהן טעם הבשר או טעם היין ואינו אסור אלא באכילת בשר בפני
עצמה או לשנות יין בפני עצמו נאסר בבשר או ביון זה ונתבשר על
הירק אם יש בירקות טעם בשר או טעם היין אסורין ואם לאו מותרין שזה
הבשר וזה היין נעשה כמו בשר נבלות ושקצים וכיוצא בהן וכן כל כיוצא
בזה לפיכך האומבשר זה אסור עליהרי זה אסורין ובמק שבו ובתבלין
שבו נעתיב יין זה שאסורין על עצמו ביו אחר אפילו טפה בחבית נאסר
הכל בפני שיט לר' להשאל על נדרו נעשה כדבר שיטל מותרין שאינו
בטל בפניו כמו שבארנו בהלכות מאכלות אסורות והאמר פירות האילן
קרובין או קרבהן לפי איך קרבהן על פי הרי זה אסור בחלופיהן
ובגדוליהן ואין צריך לומר במשקין היוצאין מהן נדר או נשבע שאינו אוכל
אותם או שאינו טועם אותם אם היה דבר שרוע כלל בשירוע כגון חטה
ושעורה הרי זה מותר בחלופיהן ובגדוליהן ואם היה הדבר שאין זרעו
כלה בארץ בשירוע כגון בצלים ושומין אפילו גדולין אסורין ובין
כך ובין כך משקין היוצאין מהן ספק לכך אם שתה מהן אינו לוקח בו
האומר לאשתו מעשה ידך עלי קרבן או קרבן ה' לפי אר קרבן על פי
אסור בחלופיהן ובגדוליהן שאינו טועם שאינו אוכל אם היו פירות מעשה
ידיה דבר שרוע גדול מותר בחלופיהן ובגדוליהן ואם היה דבר שאין
זרעו כלל אפי' גדולין או גדולין אסורין ומה לא יבטל העיקר האסור בגדולין
שרבו עליו שהיה דבר שיטל מותרין שאינו בטל ברוב כמו שבארנו
האומר פירותיו על חבירו בין בגדר בין בשבעה הרי גדוליהן וחלופיהן
ספק לפיכך חבירו אסור בגדולין פירות או ובחלופיהן ואם עבר ונתנה נתנה

פרק ששי

האומר

האומר פורעט מ' נכח פתח שם
 לחברו הנאה המביאה לידי מאכל אסורה עליו
 הנאה המביאה לידי מאכל אסורה עליו הרי זה
 הנאסר לא ישאל מן האוסר וכבר דרשנו ותנו וכל דבר שעושין
 בהן אוכל נפש אבל משאל לו נזמין וטבעו וכלים שאין עושין בהן אוכל
 נפש ואסור לשאול ממנו שק להביא בו פירות ואסור להביא עליו פירות
 במקום שרובן שאין משאלין כלים אליו בשכר אסור לשאול ממנו אף
 כלים שאין עושין בהן אוכל נפש הרי שהיו במקום שאין נוטלין שכר ושא
 ממנו כלים שאין עושין בהן אוכל נפש כדי להראות בהן בפני אחרים
 עד שיהיה חסם או ששקל לעבור בארצו כדי שילך במקום שיחבר בו
 הרי זה אסור מספק לפיכך אם עבר אינו חייב אלא בין מודר הנאה מחבירו
 למודר ממנו הניית מאכל אלא דריית הרגל וכלים שאין עושין בהן אוכל
 נפש במקום שמשאלין אותם שם כהנים ראובן שנאסרה עליו הניית
 שמעון בין בדרך בין בשבועה מות לו שיתן שמעון על ידו מחצית השקל
 שראובן חייב בה וכן פורע חוב שעליו שהרי לא הניע ליד ראובן כלום
 וכן שם

אלא מען ממנה התביעה ומפניה התביעה אינו מכלל אסור הנייה (פ"ב)
 חייב במזונות אבל לא יזון את בהמתו בין טמאה בין טהורה שכל שמסר
 מותר להקריב קרבנות ראובן שחבניו שלוחו ואינם שלוחי ע"פ
 ראובן עדיין הוא בשרתו וראובן שזה ממסור לו שפחה לשמשו ותורם שמעו
 שרונה כל הרוצה לתרום יבא ויתרום אבל לא יאמר לשמעון לתרום לו ש
 ליטול עליה שכר אבל לא תורה שבכתב שנוטלין עליה שכר ואם אין דרור
 ללמד את בנו : דלה ראובן נכנס שמעון לבקר ובמקום שנוטל שכר מ' י'
 לראותו בידו שזו מצוה היא : הלתה בהמת ראובן לא ירפא אותה שמעון
 אבל או' לו עשה לה כך וכך ורווח עמו בבאכטי גמולה אבל לא בקטנה
 מפני

פרק עשירי

האומר

האומר לחבירו הנאה עד אם עבד אינו לנקה פקד אין בין **ק"ל ז**
המורד: אין בין מורד הנאה זו עד שמאמלין
אותם אם בחנם פקדו למונח ופקד אין בין המורד: לראובן שסבאם עליו **ק"ח ט**
כ' עד אינה בכלל אסורי הכאה פ אין בין המורד וטעם דייני בורות:
לפיכך מותר לזון את אשתו כ' עד ש' הנכרי כל לראובן פקד אין בין המורד **ק"ג**
ובירושלמי פסקו שם דייני בורות היה שמעון כהן כ' עד כתח טוב: **ק"ד ט**
הרלב"ה ז' זה פטיל' ידעתי מאין לו יבירושלמי וכן הכנס
המורד איזהו היתום החזן תמן אמרין קוצר יטון רבן דהכא
אמרי מלי' חסידותם קדחין וסחין ומחזירין וכן פ' בתמחין דהכא לבעל
הבית שיש לו לאלול ולשנוע ולהתיר תני זה אינו משל מדיר אלא אם
משק אות' מותרין לשמו מכוס אח גדול ומתמחין גדול ויין קורטיון ויספק
לזרם בנעט ע"כ: ואני אמר איבי יורד ואיבי מנין לא הדרבי
הי' היה לו בקבלה כחן רבותיו כחן הוא מאל ש' עד השמועה שסבר' **ק"ה ט**
אין בין המורד ההוא תמן ואלכך עומד ע' ושלוחן אבל לא מן התמחין
אבל אוכל עצמו מן התמחין המורד ובבמרא אמר רבי יוסי דר חביבא מן
התמחין המורד לבעל הבית וזה פשוט גם הירושלמי כך הוא בבריכתא תני
מן התמחין המורד מהו תמחין המורד תני אמרין סבבתא רבן דהכא
אמרין תמחין שיש בו לאלול ולשנוע ובההה תני מן המורד חסידות איהא
כום המורד תמן אמרין קורטיון וסחין דכ' אמרין מלי' המורד חסידות קדחין
ושתיין ומחזירין ע"כ והוא כמות לשירוש ז' אל בעיני ומאי דתני קמחיתא
שיך על לשון תמחין קמחי בשמנתו ומאי דתני בתריתא שיך על לשון
בוס לא דתנא ירושלמא קמחי לישא קלילא ולרעתי כי בירסת הרלב"ה
היתה מושגת משלש ב' הקבלות בין הירושלמיים אבל שלש מדיניות
ומקובלת מוזמן דבותינו הראשונים ז':

לו לזון אשתו ואת בניו ועבדיו ואפילו הכנענים אף על פי שהיו
 שררה היא הנייה שהגיעה ליד ראובן ; היה שמעון כהן הרי הוא
 בן ומשיא שמעון ברו הכומר לראובן מדעתה אבל אם היתה נקרה
 יומת ראובן ומפריש בן ומשרותיו כנצד מדעתה כגון שאמר
 עישה אותו שליח וזה הנייה לו ומלמדתו תורה שבעל פה שיהיה אסור
 לו לזנות שבר על תור שכבת בן זונה מותר ובין כך ובין כך מותר
 עם החולה לצוות לו לא ישוב שמעון אלא מבקרו ועומד מותר לו

עבור שם זלואים אינן יודע לעשותה והיא תמות אלא יעשנו זה המדריך תוהר לעשותה עכ"ל :

כא ג דא ווי

דף לו לו
דף נט
דף נט
דף כס וכו

ממנו שם וצירוף
דף לז
סוד אי ס' רכס
ור לט ממנו
לאוין רמב

הענין שם מור שם
במקור רב

2

זרעם נוי' ריג
 קאנאט
 זי

זר אדם מי' חקקם
לם קמו שם

דאז'ס' זכר
סענאט

דער פארגאנגענער
טאג

דעם מי' רב
אבות

הלכות נדרים

מגדל עז

הלאבד זל ואיך אין בן הכאה אלא שיש בו חייב כפא ואולי משל עצמו
אומר לא ינא דבר זה מפי הלאבד זל ושואל הכותב היה סבור שלמ זל היה נדרבד ככוס של
שמועין והוא לא אמר אלא ככוס של ראונו ומקבלו מידו של ראונו כמו כוס תנחומין ועל כן כתב וכן כו' וגם בנדר דיון את אשתי פרק אין בין המורד הכי איתמר דף ל

ומותר דאזכר לשתות כוס של תנחומין עד שאין בהן הכוונה כחב
קאמר שאינו מהנהג אלא ההשקפה כללית על כלל
שמועין והוא לא אמר אלא ככוס של ראונו ומקבלו מידו של ראונו כמו כוס תנחומין ועל כן כתב וכן כו' וגם בנדר דיון את אשתי פרק אין בין המורד הכי איתמר דף ל
תנחומין ומשום אחר דברסין אף ירמיה אף יוחנן המורד הכאה מחבירו מותר להשקות לו כוס של שנים מאי היה הכא תנחומין כוס של בית האכל במערכה תרננו
כוס של בית המרחץ עכ"ל מ'תנחומין משמע אחד הם ודין שזה לשניה ומה
מותר לה בנדר המורד את בנו לתלמוד תורה דכולהו משום דלא חשיבי
הכאה פרישו להו רבנאמא ואף למאן דפריש משום בטול תת מפרשי דהני
מלכות לא חשיבי ולית בהו בטול ושייכ טעמיהו כהדרי וכדכרי למ זל
וזה פשוט: ואסור ראונו בתלמודו של שמועין ומותר בשלכתו שלו פר' אין
בין המורד: היה לשמועין מרחץ ער הרי זה מותר פרק השותפין: ואסור
לראונו לאכול כו' עד גזירה שמה ישיענו פר' אין בין המורד: המורד
את בנו מפני שאינו עוסק בתורה וכו' עד ודכרי' לו אינן חשבינן לגבי הכן:
כתב הלאבד זל הוא מפרש לתלמוד תורה שמדירו הכאה מפני שאינו
עוסק בתורה ויש פ' אחר טוב מזה שהדיר תשמיש בנו על עצמו
שלא יתבטל מהלמוד תורה ואעפ"כ מותר להן למלאת לאחי חבית של מים
ולתליק לו את הכר לפי שאין בתשמיש זה בטול תורה עכ"ל:
דף לט ואני אומר חייב אדם לומר כלשון רבו ורמ' זל כך קיבל חפ' הזה פרק
אין בין המורד וכמו שכתבתי למעלה בזה הפרק גם הקימן זל
חביא חשני פירושם בהלכותיו ואף כי הסכים בהסכמת הלאבד זל והביא
ראיות מתוספת דברות וירושלמי דבמדרים: מי שנשבע ונדר שלא
ידבר וכו' עד סוף הפרק מה שכתב בסוף דבריו וכן הורו הגאונים מוכיח
שמתקנתם הית' לו והוא האמת שכן הורו זל וגם לדורות הבאים אחריהם
בדול' וכתבתי לזכר הקיימו כן במדבריהם:

ענין ל' הלאבד זל ומה שכתבתי
הוא שיש בו חייב כפא ואולי משל
עצמו אומר לא ינא דבר זה מפי
הלאבד זל ושואל הכותב היה סבור
שלמ זל היה נדרבד ככוס של
שמועין והוא לא אמר אלא ככוס של
ראונו ומקבלו מידו של ראונו כמו
כוס תנחומין ועל כן כתב וכן כו' וגם
בנדר דיון את אשתי פרק אין בין
המורד הכי איתמר דף ל

מפני שמהנהג בשעת שמנויח עליו המי וישן עמו במט' בימו' הדוכא אבל
לא בימות הנשמים מפני שמהממו ובסב עמו על המטה ואוכלין על שלחן
אחר אבל לא מקערה אח' ולא מאבוס שלפני הפועלים שמא יניח שמעון
התיכה אחת טוב ולא יאכל אות' כדי שיאכל אות' ראונו או יקרב אותה
לפניו ונמצא מהנהג וכן בפירות שבאבוס אבל אם אכל שבעין מקערה
שהו' יודע שבשוחזרנה לבעל הבית יחזור בעל הבית ויניחה לפני ראונו
הרי זה מותר ואין חוששין שמא הניח נתח טוב בשבילו ומותר ראונו
לשתות כוס של תנחומין מידו של שמועין משל ראונו וכן כוס של בירת
המורד שאין בוה הניח ואסור ראונו בבחלתו של שמועין ומותר בשלכתו
שלו: היה לשמועין מרחץ או בירת הכר מושכרים בעיר אם הורו
לשמועין בזה תפיסת יד כגון שהניח מהן כל שחו לעצמו ולא שבר ואפילו
הניח במרחץ אסבני אחת ובבית הכר עקל אחד אסור לראונו להכנס
לאותה מרחץ ולדרוך בנת ואם לא הניח
לעצמו כלום אלא שבר הכל הרי זה
מותר: ואסור לראונו לאכול מפירות
שדיר שמועין ואפילו בשביעית שהכל
הפקר שחרי לפני שביעית נדר אבל אם
נדר בשביעית אוכל מן הפירות הנושות
חזין לשדיר אבל לא יכנס לשדח אף על
פי שהקרקע הפקר גזירה שמה ישהיה
שם אחר שיאכל ולא הפקירה אותה
תורה אלא כל זמן שהפירות בתוכה
כדא בשאמר לו הניח הנכסים האלו
אסורין עליך אבל אם אמר לו הניח נכסי אסורין עליך או שנשבע ראונו
או שנדר מבכסי שמועין כיון שהניחה שביעית אוכל מפירות שדיר
יצאו ברשות שמועין אבל לא יכנס לשדחו מן הטעם שבארנו: נאסר על
ראונו הניח מאכל שמועין בלד אם לפני שביעית נאסרה בין בנדר בין
בשבע' הרי זה יורד לתוך שדירו אבל אינו אוכל בפירותיו ואם בשביעית
נאסרה יורד ואוכל מפירותיו שאין פירות אלו של שמועין לא של הפקר
הן ואסור לראונו להשאיל לשמועין גזירה שמה ישאל מבט ודרי
חוצא אסור בהנאתו וכן אסור להלוותו גזירה שמה ילוה מבט ולא
ימכור לו גזירה שמה יקנה מבטו גזירה שמה ימכור עמו כגון שהיו
קוצרים באחד עוסק ברחוק מבטו גזירה שמה ישיענו: החדיר את
בנו מפני שאינו עוסק בתורה ונאסר בהניית אביו הרי האב מותר למלאות
לו חבית של מים ולהלויק לו ארת הנר ולצלוח לו דג קטן שאין בוונתו
אלא להנאה גדולה ודברים אלו לגבי חבין אינן חשובין: מי שנשבע או
נדר שלא ידבר עם חברו הרי זה מותר לו לכתוב בכתב ודבר עם אה
והוא שומע הענין שירצה להשמיע וכוה הורו הגאונים:

מאן דקדק לתבית שאלו
שאלו המשלים אף על גב ד
דשלא לא קימי אינו יכול לאסר
כל ימי שלטו ודיון בנדר וכתב
בכך בפרק הפסח והורה דני
משום על הקהל שקיה להם
מנכה שמחמי' כו' העיסור ואסר
אחד מהן חלקן וקעור להם:
מאן דקדק לתבית שאלו
שאלו המשלים אף על גב ד
דשלא לא קימי אינו יכול לאסר
כל ימי שלטו ודיון בנדר וכתב
בכך בפרק הפסח והורה דני
משום על הקהל שקיה להם
מנכה שמחמי' כו' העיסור ואסר
אחד מהן חלקן וקעור להם:

פרק שביעי

דף לט שנים

שנאסר הנא' כל אחד מהן על חבירו בין בנדר
בין בשבעה הרי זה מותרין להחזיר אברה זל
לזה מפני שהיא מצוה ובמקום שדרכן שנוטל
שכר המזוזה את האברה ופול השכר להקר' שאם ישול שכר נמצ' נרנה
ואם לא ישול נמצ' מהנהג ומותרין בדברים שהם בשותפות כל ישראל כגון הר הבית והעזר' והבאר שבאמצע הדרך ואסורין בדברים שהם בשותפ'
כל אנשי העיר כגון דרהבה שבעיר והמרחץ ובית הכנסת והתיבה והספרים וכו' עד יעשו כד' שיחיו מותרין בדבר' או כל אחד ואחד משניהם כות'
חלקו לנשיא או לאחר משאר העם ומוכ' לו בחלקו ע' אחר ונמצא כל אחד מהם ששיכנס למרחץ שח' לכל אנשי העיר או לבית הכנסת אינו נכנס
לרשו' חבירו לא לרשו' אחרים שהרי כל אחד מהם נסתלק מחלקו שבמקו' זה ונתנו במתנה: והיו שניהם שותפין בחצר או בשד' או בחלקו הרי
א' אסורין להכנס לה עד שיתלוקו ויכנס כל אחד לחלקו ואם אין בה דין חלוקה ואם אין בה דין חלוקה ואם אין בה דין חלוקה ואם אין בה דין חלוקה
בן שניה אסורין מלהעמיד רחים תנור ומגדל תרעולין בחצר זו שני שהיו שותפין בחצ' נדר אחד מהן שלא יחנה ט' חשני כופין את הנורד למכור
חלקו נדר שלא יחנה הוא בשני הרי זה מותר להכנס לביתו מפני שברשותו הוא נכנס אבל אינו יכול להשתמש בחצר כמו שבארנו: היה אחד
מהן מן השוק אסור בהנאת אה' משניהם הרי זה מותר להכנס לחצר זו מפני שהוא אוסר לו לתוך של חברך אינו נכנס אני נכנס לתוך שלך: מי
שאסר הניית אימה מן האומות על עצמו הרי זה מותר ליקח מהן כיוור ולמכור להן בפחות אסר הנייתו עליהן אם שומעין לו שיקח מהן בפחות
וימכור ביתר מות ואין גזרין באן שלא ימכור גזירה שמה יקח שהרי לא נדר מאיש אחר כדי שנגזר עליו אלא מאומה כולה שאם אי אפשר לו לישא
וליתן עם זה ישא ויתן עם אחר לפיכך אם אסר הנייתו עליו הרי זה משאיל ופלוה אותן אבל לא ישא מהם ולא ילוה מהן אסר הנייתו עליהן והנייתן
עליו לא ישא ויתן עמהם וכן לא ישאון הן ויתנו עמו ולא ישאל ולא ישאל להן ולא ילוה מהם ולא ילוה אותן אסר על עצמו הניית בני העיר אסור
להשא' על נדרו להכנס מבני אותה העיר והוא ואם נשאל והתיר לו הרי נדרו מותר כמו שבארנו:

דף סט ט ט

דף סט ואני אומר עיקר זאת השמועה בנדרים ריש פל' השותפין ויש בה פנים
לזה ולזה והלכתי זל אחריו בהלכותיו נשתי הקדמו' והביא הירוש'
והתוספת' המסייעת פ' רמ' זל ואף כי ה' דחק עצמו וקסני' כדברי שכתבנו
אחי נדך לסייעו שהרי הם מודים שהירושלמי והתוספת' הם בהשנייתו וגם
סניית' הנזכרת כדכרי' דלוי' ע' ל' א' כדכרי' ומש' פשיעה אי בקדרי' ו
ימש' אונסם הנדרי' למכור ולא אפשיעה להדיא בתלמודינו ויניח ל' למיזל
בתר פשיעות דירושלמי ותוספת' דאמין דבדרי' למ' זל מלאמסוכי בתר
סכר דילן דלא היקא דאי דוקא אפאי לא קאמ' תלמודינו מסתבר' וכו'
דף סט הלכך דברי רמ' זל ככונים: היה אחד מן השוק עד לתוך שלך פרק
דף סט השותפין דבדרי': מי שאסר הפיית אומה כו' עד ולא ילוה מהם פר'
דבדרי': אסר על עצמו הניית בני העיר וכו' עד כמו שבארנו בירושלמי
דפרק במתא דבדרי' והביאו רמ' זל בהלכותיו: מי

דף סט ט ט

פרק שביעי

שנים

שנאסר הנא' כל אחד מהן על חבירו בין בנדר
בין בשבעה הרי זה מותרין להחזיר אברה זל
לזה מפני שהיא מצוה ובמקום שדרכן שנוטל
שכר המזוזה את האברה ופול השכר להקר' שאם ישול שכר נמצ' נרנה
ואם לא ישול נמצ' מהנהג ומותרין בדברים שהם בשותפות כל ישראל כגון הר הבית והעזר' והבאר שבאמצע הדרך ואסורין בדברים שהם בשותפ'
כל אנשי העיר כגון דרהבה שבעיר והמרחץ ובית הכנסת והתיבה והספרים וכו' עד יעשו כד' שיחיו מותרין בדבר' או כל אחד ואחד משניהם כות'
חלקו לנשיא או לאחר משאר העם ומוכ' לו בחלקו ע' אחר ונמצא כל אחד מהם ששיכנס למרחץ שח' לכל אנשי העיר או לבית הכנסת אינו נכנס
לרשו' חבירו לא לרשו' אחרים שהרי כל אחד מהם נסתלק מחלקו שבמקו' זה ונתנו במתנה: והיו שניהם שותפין בחצר או בשד' או בחלקו הרי
א' אסורין להכנס לה עד שיתלוקו ויכנס כל אחד לחלקו ואם אין בה דין חלוקה ואם אין בה דין חלוקה ואם אין בה דין חלוקה ואם אין בה דין חלוקה
בן שניה אסורין מלהעמיד רחים תנור ומגדל תרעולין בחצר זו שני שהיו שותפין בחצ' נדר אחד מהן שלא יחנה ט' חשני כופין את הנורד למכור
חלקו נדר שלא יחנה הוא בשני הרי זה מותר להכנס לביתו מפני שברשותו הוא נכנס אבל אינו יכול להשתמש בחצר כמו שבארנו: היה אחד
מהן מן השוק אסור בהנאת אה' משניהם הרי זה מותר להכנס לחצר זו מפני שהוא אוסר לו לתוך של חברך אינו נכנס אני נכנס לתוך שלך: מי
שאסר הניית אימה מן האומות על עצמו הרי זה מותר ליקח מהן כיוור ולמכור להן בפחות אסר הנייתו עליהן אם שומעין לו שיקח מהן בפחות
וימכור ביתר מות ואין גזרין באן שלא ימכור גזירה שמה יקח שהרי לא נדר מאיש אחר כדי שנגזר עליו אלא מאומה כולה שאם אי אפשר לו לישא
וליתן עם זה ישא ויתן עם אחר לפיכך אם אסר הנייתו עליו הרי זה משאיל ופלוה אותן אבל לא ישא מהם ולא ילוה מהן אסר הנייתו עליהן והנייתן
עליו לא ישא ויתן עמהם וכן לא ישאון הן ויתנו עמו ולא ישאל ולא ישאל להן ולא ילוה מהם ולא ילוה אותן אסר על עצמו הניית בני העיר אסור
להשא' על נדרו להכנס מבני אותה העיר והוא ואם נשאל והתיר לו הרי נדרו מותר כמו שבארנו:

מי

מגדל עוז הפלאה תד

סוד'ל' מי' יבנו מי' שאסר חניית חבירו' עליו הרי זה מותר ליתנו' ב'ל'ט' שכחה ופאה
 ומעשר עני' המתחלק בגרנו' אבל לא שבתוך הכית' מי' שאסר חנייתו
 על הכהני' וק'ל' להוי' הרי' לא באין ונטולין מתנותיה' על כרחו ואם אב'
 כהנים' או ולדים' או הרי' לא אסורין ויתן תרומתו ומעשרותיו לכתנים'
 ולויים' ואחריה' והו' חבירי' כבתנו' עניינם' אף' העניי' מי' שהית' חנייתו' אסור'
 על חבירו ואסור' במאכל' הולך' החבני' ואומ' איש' פל' אסור'
 בזהניית' ויאני' יודע' מה' אעשה' אם' הלך' החבני' ונתן' לו ובא' ונטל' מזה'
 הרי' זה מותר' היד' בית' לבנות' גדרו' גדרו' שדו' הולק' קדור' והלך' אצל'
 ועליו' ואמר' איש' פלוני' אסר' בהניית' ויאני' יודע' מה' אעשה' והלכו' הן'
 ויש' עמם' ובאו' לזה' ונתן' לה' שכר' הרי' זה מותר' שמי' אעשה' זה שפרע'
 לו חובו' וכבר' בארנו' מזה' מותר' לפרוע' לו חובו' : זהו' מהלכין' בדרך'
 ואין' לו' מה' יאכל' נותן' לאחר' משום' מתנה' והלה' מותר' בה' ואם' אין'
 עמם' אחר' מניח' על' הסלע' ואומר' הרי' הן' מופקדין' לכל' מי' שיחפון'
 והלה' נוטל' ואוכל' : נותן' לאחר' מתנה' ואמר' לו' הרי' מסערה' זו' נתונה'
 לך' מתנה' ויאני' פלני' שחא' אסור' בהנייתו' ויאכל' עמנו' הרי' זה אסור'
 ולא' עני' אם' אפי' אם' נתן' לו' סתם' וחזר' ואמר' לו' רצונך' שיבא' פלוני'
 ויאכל' עמנו' אם' הוכיח' סופו' על' תחלתו' שלא' נתן' לו' אלא' על' מנת'
 שיבא' פלוני' ויאכל' אסור' כגון' שהיתה' סעודה' גדולה' והוא' רוצ' שיבא'
 אביו' או' רבו' וכיוצא' בהן' לאכול' מסערתו' שכל' מסערתו' מוכחת' עליו'
 שלא' גמר' להקנות' לו' וכן' כל' כיוצא' בהו' : כ' מתנה' שאם' הקדישת'
 לא' תתנה' מקדשת' אחר' כמתנה' וכל' התנות' לזה' מתנה' ע'ם' להקנות'
 לאחר' הרי' זה מותר' אחר' קנה' בעת' שיקנה' לו' הראשון' ואם' לא' הקנה' לו'
 לא' תתנה' לו' אותו' הראשון' ולא' הראשון' ולא' השני' מי' שנאסר' חנייתו'
 על' בעל' בתו' והוא' רוצה' לתת' לבתו' מעות' כדי' שתהיה' נהנית' בהן'
 ומוציא' אותן' בחפציה' הרי' זה נותן' לה' והוא' מ' לה' הרי' המע' הוא' נתנינו'
 לך' כמתנה' וכל' כד' שלא' ידע' בעל' רש' בהן' אלא' יהיו' רש' למח' שאסר'
 כמתנה' לפיכך' או' למח' שחלשי' וכיוצא'

בְּכֹהֶן וְאֵלֵּי אִמְרָה עַל מִנַּת שְׂאֵן
לְבַעֲלִיד רְשֹׁן בְּהָ אֵלֵּא מִחַ שְׁתִּרְצִי יִשְׁמַח
עֵשֶׂה בְּהֵן לֹא קֵן הִבְעֵל וּמִחַ שְׁתִּרְצִי יִשְׁמַח
תִּעֲשֶׂה בְּהֵן אֲבֵל אֲסַתֵּן לֶה מִתְּנָה
וְאֵמֵר לֶה עַל מִנַּת שְׂאֵל לְבַעֲלִיד רְשֹׁן
וּבְהֵן לֹא קֵן הִבְעֵל וּמִחַ שְׁתִּרְצִי יִשְׁמַח
הַ בְּהֵן וְרִי קֵנָה אִתְּהֵן הִבְעֵל לְאֵמֵר
יִי הוּא אִמְרָה בְּחִינַת חֻתְנִי!

פרק שמיני

אם יא דבר וז מפי הקדו שהרי זו משה שליח היא סוף מפרקי רבי אליעזר יק 50
 דרדרי ויחיינו לה כמו מפרק ארבע כדרים דתני קונס שהיא נשא לפלוגית
 ויהי היא כהא מסורה ונעשית לבנה קדשה ונעשית ארובה כו' ומה פסטי כי
 ומכרי טק' בעור ונעשית כו' פירושא דרבי כי כחוליה דרדו ונעשית רחל ונס
 הוא לכך כיון לפרסאף על מי שאין דרכו כדמו שכתבתי כמה פעמים
 שכלך קרא שם זה החבור משה תורה וביד' שאכי כותב בסמוך מפרש כ"כ
 כלשמו שנתה טעם במהו שם ומחלי לרל אל מקווי שכתב כן מרעש
 דמותו בעלי התפוסות לא פחות ולא יתר: מי שחדר ונכסע ויולד לו דבר
 עמו וכן כל כיוצא בזה: כתב
 הלחבד ר' כחן אומר
 שכתב למעלה ואין ח' כחוליה דרדו עכ"ל: ואני
 גם בזה אל חמ' הוא בפומיה אחיכסם ושלום פק קדוש יאמר דבר זה והלא
 משתמיה היא פל אליעזר דרדריס דתני ועוד אמר רבי אליעזר פותחין במלר
 וחכמים אוסרין כי בד אמר קדש שאכי בהנה לאיז פלוגי ונעשה סופר כו' עד
 רבי אליעזר מתיר וחכמים אוסרין וכן בכחמים דנעשה טעמי ר' אליעזר ואימיה
 דבי שותיהו סוף מפרק טק' שחא' דמיר ונכ' בנרשטא רבי ועמאל דרבי אליעזר
 אמר רב חסדא דאמר קרא כי כל הנאשם כו' עד ורבנן מי מתו אלל שירדו
 מנכסיהם ומתמיה בירושלמי ולא במלר הוא ומהדר אמר רבי זילא קעניות
 מבניה עכ"ה פקדו רותא כי לשון רל אל דרדו בין בראשונה שביאר טעמו
 לפי שכתב הדבר שחדר בגללה לא היתה מנוחיה בין בזאת דמשהו כולל על
 מי הכנלי והירושלמי פקדו פאטו: כל

וְאוֹתוֹ מִקּוֹם בֵּית הַבְּנֵסֶת אֵעָף שְׂהוּא אֹמ' אֵילֹו חֵייתִי יוֹדַע שְׂזֵהנַעֲשֶׂה
הַנּוֹת וּלְהַכְנֵס עַד שִׁתִּיר גִּדְרוֹ בְּמוֹ שְׂבָאֲרוֹ וְכֵן כִּיּוֹצֵא' בְּהִלָּה: כָּל

כא 7 סז iii

[illegible]

03-97

מחור ודל סלי יתכן
בשם לאחין ר' מנחם

100

85 71

ר' שם צבי ר' כו
 וקב' תרל"ח ס"ח
 אבד וקטנת ס
 בלמון קטנת
 שם סוף פי
 ש' קטנת

מוריד מי' רלנ
סמנאס

שאל
ונמצא
וידוע

נתקיי
שם סגל

פונדעם מי' רכח שלא
קומעט

את
חומ

הלכות נדרים

כל נדר שהותר מקצתו הותר כילו והוא הדין בשבועה כיצד ראה אנשים מרחוק אוכלין פירותיו ואמר הריהו עליכם קרבן וכשהגיע אליהם ותנה הם אביו ואנשי ורעים הואיל ואביו מותר כול מותרין ואפי' אם אילו הייתי יודע בן הייתי אומר פלוני ופלוני אסורין ואפי' מותר הרי כול מותרין ואכל אם אומר בשבועה איהן אילו הייתי יודע שאבי בניכם הייתי אומר כולכם אסורין חוץ מאבי הרי כול אסורין חוץ מאביו שהרי גילה דעתו שלא הותר מקצ' הנדר אם כמו שנדר היה נודר ומת' על אביו וכו' האומר הרי קרבן עליו מפני שהיה ר"ר לבני מעיים ואמר לו הרי המיושן יפה לפני מעים אם אמר אילו הייתי יודע לא הייתי נודר ואפי' אמר אילו הייתי יודע הייתי אומר החרש אסור והישי מותר מותר בישינו וחרש אבל אם אמר אילו הייתי יודע הייתי אומר כל הינו אסורין עליו חוץ מן המיושן הרי זה מותר במיושן בלבד וכן כל כיוצא בזה: כל הנודר או נשבע חוץ דבר' שכלל' נשבע או נדר ולמטה מה' לא היה נתכוון והולכין אח' הענין לא אחר כל משכ' הדבר כיצד היה טעון משא' של צמר או של פשת' והגיע והרדיו קש' ונשבע או נדר שלא יעלה עליו צמ' או פשת' לעולם הרי זה מותר ללוש' בנדר צמר או פשת' ולכסותו ואינו אסור' להפשיל' לאחריו: היה לבוש בגד צמר ונצטע' בלבישתו ונשבע או נדר שלא יעלה עליו צמר לעולם או ללבוש ומותר לטעון עליו ומותר להתכסותו בציצ' צמר שלא נתכוון בלבוש אחר צמר וכן כל כיוצא בזה: הוי מבקש ממנו שישא' קרובתו והוא ממאן והפציו בו ונדר או נשבע שלא יתנהג בו לעולם וכו' המגד' אתו ונשבע או נדר שלא תהנ' בו לעולם הרי זה מותר' להנה' לו נשבע כונתו לא לשם אישות: וכן הקורא לחבירו שישעוד אצלו ומיאן ונשבע או נדר שלא יכנס לביתו ולא ישתה לו טיפת צונן הרי זה מותר' לביתו ולשת' לו צונן שלא נתכוון זה לא שלא יאכל וישתה עמו בסעודה וזו כן כל כיוצא בזה: האמר לחבירו לביתך איני נכנס וישרד איני לוקח בין בנדר בין בשבועה וכת' או מברך לאחר הדי' מה מותר להכנס לבית ולקח השדה מן הירש או מן הלוק' שלא נתכוון זה לא כל זמן שהן ברשותו אבל אם אמר לבית הכנס' איני נכנס וישרד או איני לוקח וכת' או מברך לאחר הדי' זה אסור' לחבירו שהאליני פרתך אמר לו איני נפית נשבע או נדר ואמר ש' איני הורש בך לעולם אין דרכו לחרוש בידו והוא אסור' בזה: אמר מותר' לחרוש' לו בה ואם אין דרכו לחרוש ביד הוא וכל אדם אסורין וכן כל כיוצ' בדבר' או: מי נשבע או נדר שישא' אשה או שיק' לית או שיצ' כשיירא או יפרוש בים אין מחייבין אותו ליש' אש' או לקנ' או לצאת וידי' לא עד שיגיע' דבר ההנ' לו מעש' באשה שנדרה של מ' שיתבע אות' תנשא' לו וקפצו עליה בני אדם ואינן הנזינ' לה ואמר' חכמים לא נתכונה זו אלא לכל מ' שיתבע אותה מן ההנזינ' לה וכן כל כיוצא בזה: מותר' לאדם לקר' או שישבע ואמר לו שתבא ותטול' לפניך כור אחד חטים או שתי חביו' של יין ודי' זה יכול' הותר נדרו בלא שיה' לחכם וימ' לו כל' תבא ותטול' לא לכבדני בכבוד' חטים או סמל וכבר הנינו' לא בכבוד שנדרת' שבע' וכן הנודר או הנשבע שאין תנא' לה לאם אין אתה נתן לפני כור של חטים ושתי חביות' של יין זה יכול' להתיר נדרו שלא בשאלת חכם ויאמר הריני כאילו נתקבלתי והגיעו לידי וכן כל כיוצא בזה:

בגדרים

סס ואני אומר לאיי מתני' היא פר' הכודר מן המבושל ורבי

ואני אומר אנו מפרשי בקבלת
דעותינו בעלי התוספות

הקיום עד ובין לבום פר' הכורר מן
המבוטל: הכורר מן הכורר מן

ה' בשלכו עמנו מ' הַמִּזְדָּר מִן הַיָּרֵק:

נ ברוטב כו' פ' הנולד מן המבוטל:
הנולד

בְּנֵי־רִים

[illegible]

הלכות נדרים

הנהם
הטור שם כד מדר
ואות עד הפסח אינ
ור אלא עד שיגיע
בם עד פני הפסח
ור עד ש"ב והר"נ
דעד פני הפסח דינ
ד שאיכו אסור אלא
שיגיע וא"ל לא כתב
כן עכ"ל :

פרק אחד עשר

קמן	לפניו
טכדדדכו'	דף כ ו דף ס
דמסכת כה	ס
פרק ינא	ס דף ג ד
האב עד	דף ע
עד טכנת	דף ד

פרק אחד עשר

קטן
בן י"ב שנה ויום אחד וקטנה בת י"א שנה ויום אחד שנשבעו או נדרו בין נדרי איסר בין נדרי הקדש בודקין אותן ושואלין אותן אם יודעין לשם מי נדרו ולשם מי הקדישו וגשבעו נדריהן קיימי והקדשן הקדש ואם לא ידעו איז בנדריהן ובדריהן כלום יצריכין בדקה כל השנה כולה שהוא שנת שתיים עשרה לקטנה ושנת שלש עשרה לקטן כיצד הרי שנדר או הקדשו בתחלת שנה זו ושאלו אותו ונמצאו יודעין ונתקיים נדרו ונדרו נדר אחר אפילו בסוף שנה זו צריבין בדקה ואחר כך יתקיים ואין אומרים הואיל ונמצאו יודעין בתחלת השנה אין צריכין בדקה אלא בודקין אותן כל השנה הזו כולה : קודם הזמן הזה אף על פי שאמרו יודעין את לשם מי נדרנו ולשם מי הקדשנו אין נדריהן נדר ואין הקדשנו קדש בדיקה קיימי והקדשן הקדש בדיקה קיימי והקדשן נדרים ונדריהן נדרים ואעפ"י שלא הביאו שתי שערות וזו היא : עונת נדרים האמורה בכל מקו' הואיל והגיעו לשני הגדולי' נדריהן קיימי אעפ"י שלא הביאו סימני ידעין לא נעשו גדולים לכל דבר ודבר זה מדברי תורה שהמפלא הסמוך לאיש הקדשו הקדש ונדרו נדר : אעפ"י שנדרהו קיימי אם חללו נדרן או נשבעו והחליפו אינן לקיין עד שיגדלו וביאו שתי שערות הקדשו ובא הגדול נהנה מן הקדש שהקדישו לוקח משום שנדריהם נדרים מן התורה כמו שבארנו : ברא שבת י"ב שנה ויום אחד בדיקה קיימי בשלא היתה ברשות האב או ברש' הבעל אבל אם היתה ברש' האב אפ"י היא נדולה ודדי היא נערה ונדיה מפר כל נדריה וכל שבועי שהשבע ביו' שומע שנכל נדריה ואסרה ונכל' היא אביה אותו : ועד מתי אביה מפר עד שתבגר בגרה אינו מפר לה ודדי כל נדריה ושבעות' כנדר אמנה וגורשה שכלה כל אשר אסר' על נפשה וגו' ונאמית מפר הבעל נדרי אשתו ושבעות' משתכנסם ונדיה היתה כנדר אמה : והיתה מגורשת מספק לא יפר לה נתן לה גט על תנאי או לאחר זמן לא יפר בימי שבטת' וכן

פוסק סמ"א
כתב ס"א

ו' עונת נדרים האמורה בכל מקו' הואיל והגיעו לשני הגדולי' נדריהן קיימי אעפ"י שלא הביאו סימני ידעין לא נעשו גדולים לכל דבר ודבר זה מדברי תורה שהמפלא הסמוך לאיש הקדשו הקדש ונדרו נדר : אעפ"י שנדרהו קיימי אם חללו נדרן או נשבעו והחליפו אינן לקיין עד שיגדלו וביאו שתי שערות הקדשו ובא הגדול נהנה מן הקדש שהקדישו לוקח משום שנדריהם נדרים מן התורה כמו שבארנו : ברא שבת י"ב שנה ויום אחד בדיקה קיימי בשלא היתה ברשות האב או ברש' הבעל אבל אם היתה ברש' האב אפ"י היא נדולה ודדי היא נערה ונדיה מפר כל נדריה וכל שבועי שהשבע ביו' שומע שנכל נדריה ואסרה ונכל' היא אביה אותו : ועד מתי אביה מפר עד שתבגר בגרה אינו מפר לה ודדי כל נדריה ושבעות' כנדר אמנה וגורשה שכלה כל אשר אסר' על נפשה וגו' ונאמית מפר הבעל נדרי אשתו ושבעות' משתכנסם ונדיה היתה כנדר אמה : והיתה מגורשת מספק לא יפר לה נתן לה גט על תנאי או לאחר זמן לא יפר בימי שבטת' וכן

פוסק סמ"א
כתב ס"א

הלכות נדרים

פִּשְׁלָה עֵשֶׂר

אדם או מקיים

১২৭৮

॥१॥

[illegible]

דף קכז ע"ב

הנהגה
בטור כתב הרמב"ם שגדל
מש שביהם ביום אחד אבל
שחצ' א' היום והפך ושחצ'
ביום שלאחריו אינו יכול
להדרתכן כחם שכל א' מפר
שחצ' אף ע"פ שלא שחצ'
ד והכי מסתבר ע"ל ועיין
וג' בטור לאו דר"ב עמוד א'

מפר

דף קכז: ב' ער ושת יבן כל כינא ביה מ' מקטת שבת וכו' ערה המאורסה דבדרים: האומר לאשתו או לכתו עד ולא בשלוחו כד' דרז' ופסקי בערה המאורסה דבדרים: מפירין כדרים בשבת דף עז

הלכות נדרים

האומר הריני נזיר מן החרצני בלבד או מן הזני בלבד או הריני נזיר מן
התגלה או הריני נזיר מן הטומא בלבד הרי זה נזיר גמור וכל דקדוקי
בזירות עליו ואף על פי שלא היה בלבו להזיר אלא מדבר זור בלבד
הואיל ודבר שגזרנו אסור על הנזיר היה זה נזיר גמור אבל האומר
הריני נזיר מן הנדרונות או מן הדבילה וכיוצא בהן הרי זה נזיר חלק
ואינו נזיר: מזה לו כוס של יין ונתנו לו לשותות ואמר הריני נזיר ממנו
חרי זה נזיר גמור ואם חירר מר נפש או בועס או מתאבל והיו מבקשין
ממנו שישתה כדי לשכח עמלו ואמר הריני נזיר ממנו חרי זה נזיר
באותו הכוס בלבד ואינו נזיר שלא נתכוון זה אלא לאישתת כוס זה
וכן שכור שנתנו לו כוס כדי לרוותו ואמר חרי נזיר ממנו חרי זה נזיר
אסור באותו הבוס בלבד ואינו חייב בנידור שלא נתכוון זה אלא שלא
ישכור אותו ויותר מדאי ואם הניע לשכרותו של לוחם או רביו בלם
ואינו חייב על כל עבר שיעשה שמשחית לשכרותו של לוחם אינו בן
חייב: ^עהאומר הריני נזיר על מנת שאהיה שותה יין או משכאם לתתם
או מגלח שערו הרי זה נזיר ואסור בכולם מפני שהתנע על מה שבתוכו
בתורה וכל המתנע על הכתוב בתורה נתנא כמל נדר בנידור ואמר
לא הייתי עשוי נזיר אסור ביין או במטמא או בתגלחת ואולי הייתי
יודע כן לא הייתי נזיר חרי זה נזיר וחייב בכולם שהרי הוא החזיק
שאסור עצמו באחת משלשה מינין וכבר בארנו שאפילו לא נדר לא
מאחת מהם אסור בבזור ואמר יודע הייתי שהנזיר אסור בכל אלן
אבל היה בדעתי שמתור לי לשותות היין כפני שאני יכול לחיו בלא
יין או מפני שאני קובא את המתיס הרי זה אינו נזיר מפני שאלו בכלל
נזיר שגזר טאן צריכין שאלה לחכם כמו שבארנו: ^עהאומר הריני נזיר
נזירה חרי גרלי נזירה לא אמר כלום חרי ראשי נזיר כדרי נזירה חרי
זה נזיר זה הכלל כל אשר טאן נעל מן החיות אם אסור חרי הוא
נזיר חרי זה נזיר האומר הריני נזיר שהיה לי בן אם נולד לו בן זכר חרי
זה נזיר אבל אם נולדה לו בת או טומטום או אנדרוניס אין זה נזיר
אם חריני נזיר כשיהיה לו ילוד לא נזיר לו בת או טומטום או אנדרוניס
חרי זה נזיר הפילה אשתו אינו נזיר חורה ונתעכר וילדה חרי זה נזיר:

וּבְכָר הַיְחִיּוּת שֶׁיִּהְיֶה מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
כתב הֲרֵאֵדָּר אֲמַר אֶת שֵׁם אֶל לְפָנֶיךָ חֶסֶד וְאֶמַּר לְךָ בְּרַךְ שֶׁאֵת חֶסֶד
 חֶסֶד לֹא אֲמַר וְאֶת שֵׁם אֶתְּנֶה לְבָרְכְךָ בְּדוֹל מִזֶּה אֲבָל בְּשֵׁם אֲמַר וְאֶת
 כֶּסֶף הַסֶּכֶם לְהַתִּיר בְּעֵצוֹן מִזֶּה הֲדָרְךָ וְזֶה עֵינֶךָ עֲבֹלִי:
ואני אֲמַר עֵינֶךָ הִלָּכָה כִּכְ דְּכוּר וְעַל פִּי הַגְמָרָה סָדֵר אֲתִירָה וּדְבָרִי
 הֲרֵאֵדָּר אֶל בְּרַחֲמֵי הַסֶּכֶם וּבְכָר כְּתִיבָה הֲרֵקָה פְּעֻמִּים שֶׁיִּלְ"ל אֶל קִר'
 סִפְרוֹ מִשְׁנֵה מִזְרָה רַל שְׁחִיבֵד בְּקִדְרָה אֲזֹרֶךְ הַגְמָרָה אֶךְ רַבִּי בְּעָלִי הַתּוֹסֵפוֹ אֶל
 חֲלָקוֹ עַל רִאשֵׁי ד' אֶל בְּפִי הִלָּכָה כִּי מוֹקֵנִי לָהּ דִּתְשֵׁל אֲחֵד וְיִשְׁרָה בְּשֵׁם אֲמַר
 כִּי כִשְׁמֵה לְפָנֶיךָ חֶסֶד וְכֵן אֶל מִלְשׁוֹן הַיְחִיּוּת שֶׁלֹּא בְּעֵצוֹ מִזֶּה שֶׁמֶס עֲפִיתִית כִּדֵּר
 וְהִרְטָה לְהִתְחַסֵּס לִי וְיִשְׁנֶה: מִפִּי שֶׁאֵלֹו בְּכֻלָּל שֶׁנִּגְזַר שְׁנֻגָּה כִּי:
כתב הֲרֵאֵדָּר אֶל בְּגִמְרָה אֲמַר שֶׁן כִּדְרִי אֲוֹשֵׁן וְכֵן עֵינֶךָ עֲבֹלִי:
ואני אֲמַר הִבֵּי הוּא לֶשֶׁן הַגְמָרָה כִּכְ דְּכוּר שֶׁ שְׁקִיל וְטִיר עֲלֶה בְּגִמְרָה
 עַד דְּסוּקִי וְאִיכְבִּית אֲמַר בְּכִדְרִי אֲוֹשֵׁן וְקֹא מַעֲלִי בְּפִלּוּגֵתִי
 שְׁשִׁמּוֹאֵל רִבִּי אֲסִי כֹוֹחֲשֶׁה הֲרֵאֵדָּר אֶל כְּפִשְׁטֵה וְלֹא כֵן הַסְכְּמוֹ דְּרוֹתִי בְּעָלִי
 הַתּוֹסֵפוֹת אֶל דָּהָא לֹא דִמִּי לֹא לְמִדָּה אֲוֹשֵׁן שֶׁהִדִּיר חֲבִירָה אֲתִירָה בְּכֵן דְּשִׁעֵת
 הַדֵּדֵר אֶל חֵל הַקּוֹסֵם כֵּן אֶל דִּמִּי לֹא שֶׁהִדִּירָהוּ מִרְמִין וְכִיכָא בֵּהָן כְּמוֹ שִׁמְרֵת
 אֶל דְּהִכָּה הוּא דְּכִרָה מִעֲבָדִי וְעוֹד דִּלִּי שֶׁדִּסְדִּירָהוּ אֲוֹשֵׁן וְכֵן עַכְ"ל אֲמַר קֹא
 פְּחִית בְּמִתִּי לְעֵמֶא דְּסִבּוֹר הִייתִי תִּפְתִּיכִי לִי מִטְעֵמָא דְּבִלְבָּיָהּ כִּדְרֵי אֲמַר קֹא
 הַתֵּם כֵּשׁ כִּדְרִי וְהִנְדְּכוֹ לְפָרֶס דְּקִדְרִי לֵהוּ כִּדְרִי אֲוֹשֵׁן לְפִי שֶׁאֵין פִּינִי וְלִבִּי שׁוּן
 כְּעֵמֶא דְּהֵתֵם וְלֹא אֲוֹשֵׁן יִמְשֵׁם בְּדוּקָא קִלְמֵר שְׁמֵינָה עֵינֶךָ פִּירִשׁוֹן שְׁקוֹרָה
 אֲתִירָה אֲוֹשֵׁן שֶׁן בְּכֻלָּל שְׁנֻגָּה וְדוּמָה לֵהוּ וְכִמוֹ שֶׁאֵין הִכְבִּיתִי בְּרִאיוֹת כִּכְ
 הִלָּכֹת שְׁנֻגָּה שֶׁן שֶׁן מִינִי וּבְכֻלָּל וּזֶהוּ לֵהוּ כְּחֵדָּה וְלִכְךָ כְּחֵדָּה כֵּן רִמִּי
 לְאִמּוֹ שְׁמֵה מִפִּי שֶׁן בְּכֻלָּל כִּדְרִי שְׁנֻגָּה לְרִמּוֹן עַל פִּי זֶה בְּקִדְרָה לְבָקִי
 בְּתַלְמוּד: הֲרִי יְיָ מִזְרָה עַד הִיא כִּמוֹ שֶׁלֹּא מִזְרָה כִּדְרִי: הֲרִינִי מִזְרָה
 בְּשִׁמְיָה לִי בֵּן עוֹף הַפֶּרֶץ פֶּרֶץ שְׁבִי דְּכוּר:
 קֹא כֹא בְּשִׁמְיָה לִי בֵּן עוֹף הַפֶּרֶץ פֶּרֶץ שְׁבִי דְּכוּר:
 דְּרִי

הנודר

[illegible]

דף לא ו' א' רב
דף לא ו' ב' רב

ובמה ימים משלים עד לא חלה ע
דף יג א' חליקה פ' דכזר : מישכר
אומר שמועה זו כולה
זל כתב כלשון הגמר

פרק חמישי
שלשה
מִיָּכֵן אֲסוּרִין

שְׁלֵשָׁה מִיּוֹן אִסוּרִים
לְכוּר עַד כְּמוֹ
שֶׁבָּרְנוּ בְּהִלְכּוֹת מַאֲכָלוֹת אִסוּרוֹת
כָּל אֵלֶּה הֵלְכּוֹת קְבוּעוֹת בְּמִסְכָּת
כוּר פֶּה מִיּוֹן וּבִיאורוֹ פֶּה דִּלְכוּ
מַאֲכָלוֹת אִסוּרוֹת: וְכֵן אִם
עַד שֶׁאֵת אִסוּרֵי מַאֲכָלוֹת
בְּמִסְכָּת כוּר פֶּה מִיּוֹן: נִתְעַבַּר
יין וְכוּסֵּא בּוֹדֵבֵשׁ וכו' עַד חֵמֶת
מִרְדּוֹת כְּחַב הָרֶאֱבֹד
בְּעַל הֵלְכּוֹת לֹא אִמְרַן כֵּן אִם
מִן הַתּוֹרָה אֲבָל אֵין לְקוֹץ עֲלֵיו
וּמִסְתַּבֵּר מִתֵּינֶה וְכוּר כְּתוּב רַחֲמֵי
לְדַרְדְּרֵי עַל:

ואני אומר כשנראה הרצון
ב"ה' אם הלכה נקבל
ואם לרצון יוש' תשוב' כפי' אבל עתה
די לנו שיש' לרצון ז' רבים ונדולים
מסביבונים עמו והקלותו וחסדו
כור פ' מיטין: כור שאל' כוית
ענינם וכו' עד הקורא בכל הדברים
הזהב הלא' ~~הוא~~ ולמה הטיח
ל' שכללות הד' רבא
מחייבו והוא יוכל אשר יצא מנגן
הין כ' אל' שהי'ראסות מתחלפות
בבא מניע' ופסחים אבי' הוא
דאמן א' לוקי' ובכויר הוא ק' בחלוק
על: ואני אומר

אמת הוא שהגניסאות הפוכות
 דף מא' דף ב' כל שעה ובצדד' מיחס וכן כמה
 סוגיות בתלמוד מתחלפות ומכל
 מקום הגורע שזהבאו הוא ש
 שהסכימו עליה דמותו בעלי
 התוספות ולדברי רמ' זל וכמו
 שמקשה התלמוד בכל מקום שאין
 ליתן על לאו שכללות וכדברא
 דהכלתא כותיה לגבי דאביי ברי
 מיעל קום ובר מין דין ובר מוכל
 דין קשיית הרב' זל התלמוד הוא
 מוקשה אותה להדיא גבי אותה
 בדיקא שפסא מוקשה רמ' זל אות
 באות מוקף על דברי דרסי' מתיב
 רב פפא כוזר שהיה שותה יין ב'
 עד חכל ענבים לחים ויבשים
 הרבנים וזוים וסחט אשכול של
 ענבים ושתי לוקח חמש יאי הכי
 ליתקל שש אחת מכל אשר יעשה
 מונח היין ופרק תבא ושיר ומקשי
 עליה ומהדר למקל ומטרא עליה
 עד דמתר לכולהו מירוקי ומסין
 אלף אומר עד פפא כל' עד דמוסין
 אומר עד פפא אלא סברי לאו גומרא
 הוא בדיקא וקדד ריק כלמו' תיזור

דעות הכלל פ"ב דל"ז: שספק מידות להקל עד
 כ"ט: א"ן מוקדן לו כלל כתב הדא
 בית שמיא דמסכת מ"ז ופ"ה פ"ה דא"ז ז"ל וק
 ונ"ו וכו' שכתבתי כמה פעמים ומכל מקום לבימה

ובכמה ימים משלים את שלו אם נשאר מניירותו כשנולד הבן ליום או יותר מונה נזירות בנו ומשלים היום
שנשארו מניירותו ואם נשארו מניירותו פהו משלש מונה שלשי אחר נזירות בנו שאין בין תגלה לתגלה פהו
משלשים יום: כיצד האומר הריני נזיר כשהיה לבן והריני נזיר מאה יום והתחיל בנזירות שלו ונולד לו בן
אם נשאר מן המאה שנדר שלשים יום או יתר כשנולד הבן לא הפסיד כלום שהרי פוסק מניירות שלו והתחיל
במונה של בנו ומגלה ומביא קרבנותיו ומשלים הל' או יתר שנשארו מניירותו ומגלה לנזירותו ואם נשאר
המאה פחות מל סותר עד שבשים כיצד נולד הבן ביום שמיני מונה של בנו ומשלים את של בנו ומגלה ומתחיל
למנות מאחר התגלחת שלשים יום ונמצא מפסיד מקודם הולד עשרה ימים שהם מיום שבניער הולד וכן כל
כיצד בזה האומר הריני נזיר לאחר עשרים יום וחזר ואמר הריני נזיר מעתה מאה יום מונה עשרים יום ופוסק
ומתחיל למנות שלשים שהיא הנזירות שנדר לאחר עשרים ואחר השלשים מגלה תגלחת מאה יום ומביא
קרבנותיו וחוזר ומונה שבשים יום כדי להשלים המאה שנדר בסוף ומגלה ומביא קרבנותיו: אם הריני נזיר
לאחר עשרים יום והריני נזיר מעתה מונה שלשים יום ומגלה תגלחת מאה יום ומונה שלשים יום ואחרים
והיא הנזירות שנדר לאח עשרים שאם תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה
בה עשרה יום כלבד ואין בין תגלחת מאה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה
עשרים יום וחזר ואמר הריני נזיר מעתה לא חלה עליו נזירות שנדר בראשונה וכן אם אם הריני נזיר שמשו
לאחר עשרים יום וחזר ואמר הריני נזיר מעתה אינו מגלה לנזירות זו שנדר באחרונה: מי שאמר הריני נזיר
יום אחד לפני מיתתו הרי זה אסור לשתות בין ולהטמא ולגלה לעולם: האומר הריני נזיר ביום שכן דוד בא
באם כהול נדר הרי זה אסור לעולם אם בשבת או ביום טוב או לאיבואהואיל והוא ספק ביום שנדר לא
ואלך אסור לעולם שהדבר ספק אם בשבת או ביום טוב או לאיבואהואיל והוא ספק ביום שנדר לא
חלה עליו נזיר וספק ביום להלך בבא ואילך חלה עליו נזיר: ושבת הבאה שהיא ספק אינה מפקעת נזירות
שהיא עליו: נזיר ששלמו ימי נזירותו ולא גלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה תגלה
מקודם וכל הקדוקי נזירות עליו ואם גלה או שתה יין או נטמא לוקח: מי שנדר בניזיר ודעה שמינו נדר ודעה
נוגה היתר בטרדו ושתי יין ולאחר זמן שאל לחכם והורחו שהוא נדר ושהוא חייב בנזירות הרי זה מוטע
שנדר ומדברי סופרים שינוחו אסור כמים שנולד בה היתר ביצר הדין שנדר שכן ימים ונהג היתר בנדרו עשר
ימים ונהג אסור עשרים יום ולאחר היתר שלשים יום חכם ואסר לו הרי זה מונה לעשר ימים מיום ששאל כנגד
הענינה שנהג בהן היתר ואם שתה או גלה או נטמא בעשרת ימים האלו מכין אותו מכת מרדות ברא בניזירות
מועטת אבל בניזירות מרובה דין שנהג שלשים יום בניזירות אעפ שערך על נזירותו מרובה כל ימיו ואם לא
נהג אסור בעצמו אין נקוקין לו כלל: כל בית דין נקוקין לחז וכיוצא בו ובודיעין לאלו שמואלין בנדר שאין
חייבין מן התורה או שיהיו קרבנותיו ונשפט אחת מן פתח מנתי אלו בית דין ההדיוט האש שטרדה בנזירות
ושלמו ימי הנזירות והוא נזיר ואם קודם דריקה הרי זה יפר במה דברים אמורים בתגלחת מאה יום
שעדיין לא גלה אינו יכול להפך ואם קודם דריקה הרי זה יפר במה דברים אמורים בתגלחת מאה יום
בתגלחת טומאה יפר אעפ הקד בנות של תגלחת טומאה מפני שהוא עדיין צריכה למנות נזירות אחר שקרב:

שלשה מינין אסורין לנזיר המצוי

הוא בידיה ולא הדר ביה משמע הא לאו גמרא בידיה הוה הדר ביה אלמא לית הלכתא אלא כברייתא דרב פפא וראה שם וואו ודברי ר' זל כקיים: וכן אסא אכל כבית זו כו' עד שהוא לא יחל דברו במיד פג מינים: כו'.

פרק שישי נזיר

סליק בתיקו לא כגון סכסכס במיד
תיב ומגדל ובא חבירו מרע מעלי
חאנוח חאנוח חאנוח חאנוח חאנוח

דאמ' ליה לא תגזר למה ליה שהייה
פזיר טה' מ'ט לא בעי שהייה דקא
מחרינו גיה הבא כמי דקא מחרינו

המעניבה וכי נמירין שהייה דבית
המקדש אבל אבראי לא או דילמא
לש"ת יהו עב"באמת כי לכאורה

ידליכו ודין שהייה כתב פ"ה כראוי
כמו שרמתי מקומן וגם בזאת ה

ששקה שם אינו לוקה אבל מכין אותנו נוסת מרדות אם שקה עבד

טכדר והוא בבית הקברות ד' יוחנן
אח' מלקין בו על היין ועל התגלה

כִּי־הָיָה וְשָׁקֵל וְטָרֵי עֲלֵה טִיבָה ו
וְדִבְרֵי־תַּחַת פְּלִיגָה בַּשִּׁמְעֵתִי דִבְרֵי־לֵא
מִי־יָדָע מִי־יָדָע מִי־יָדָע מִי־יָדָע

**דר"ל כמאן דמתמה קאמר ופליג
עליה סוגין לא אזלא הכי ואפילו
תויל בדחמא ותויל חולא דרזות**

דלא לק' ואף על גב דשהה ומעת'
תמה על עבמוך מאי קא בעי רבא
אם דריר שהייה למלכות דהא ליה'

כמי שמחיל כאקז מהדרר ליה מיהא
דלית ליה כרבי יוחנן מדרקאמר היכי
כרבי יוחנן ה"ל והדרא חושיו לדוכ

כך אלא הכעיה כך היה נכנס בשדיר
דחייב חלקות ואם לא שהה הני ספיר

דף סג דכריתות: דף נ: וכתמורה פד

Number of hauls	<i>A. balearicum</i> (%)	<i>A. balearicum</i> + <i>A. balearicum</i> + <i>A. balearicum</i> (%)
1	100	0
2	50	50
3	33	67
4	25	75
5	20	80
6	17	83
7	14	86
8	12	88
9	11	89
10	10	90

מכין טב מיכין: דף לט: כזיר

ל: ואני אומר זו בעיא היא פד דמסכת בזיר נמרא מתניתין דמי סנדר והוא בבית הקברות ואשטטא ולא

נזיר ששתה יין ואכל ויצא מן הנזן אפילו ימים רבי' אינו סותר מימי נזירותו אפילו יום אחד וכן אם נלח מעוט שער ראשו בין בשוגג בין במיד נתלח חוב ראשו בין בתער בין בעין תער ולא נשאר מן

נממא אחר שנזקק עליו אחד מן הדמים אינו סותר כלום לא יביא שאר קרבנות טהרה שלו כשיטהרה.

לוקה ואם שהה בטומאתו כמה ימי אין עורין לו עד שיזה שרישו ושביעי ושפכו בשביעי ויום שביעי שרץ עולה לו ממזין נזירות לזה שגרר והוא טמא אבל נזיר טהור שנשטא איט מתחיל למנות אלא מיום שמיני והלאה: מי שניזר והוא בבית הקברות נזירות חלה עליו ואמילו שהה שם כמה ימים אין עורין לו ולוקח על שהייתו שם

הקברות ושהה ימים וחזר ונכנס אין אותן הימים עולין לו יצא והיה וטבל וטהר ושנה ימים מניירותו וחזר לבית הקברות אותן הימים שמנ' עולין לו ואפילו נכנס בו שמיני שלו הרי השביעי שלו עולה לו מן המניין ואם נשחט

על בשרי וכלבשרי ומתחילתו ואסור בשבע וסובל בשבע את הוהוה בדרך כלל ספאית ומערי שמט
ומביא קרבנותיו בשמיני והן שתי תוריא שני בני יונה אחד לעולה ואחל להטאת וכבש בן שנתו לאשם וסותר
כל הימים הקודמין ומתחיל למנות נזירותו ואם גלה בשמיני מביא קרבנותיו ביום כוס: מאימת מתחיל למנות

צריך לגלות על פתח המקדש ולא להשליך שערו על האש ובין שגלח במדינה או במקדש שערו אסור בהנאה וטעון קבורה ואפיו אסור כאפר כל הנקברים והמגלח במקדש אם השליך תחת הדוד האשם יצא נזיר שנמצא

אם נשמה וטהר והביא חטאתו ונלד פסע שנידח אחר שהביא חטאתו אף על פי שערין לא חבי' אשמו ועולתו חייב בקרבנות אחרות: נזיר שגלה תגלחת טהרה ואחר כך נודע שטמא היה בתוך ימי נזרו אם בטמא דעוה

על פי שלא גלח הואיל וטומאה שאינה ידועה היא אינו סותר

ד' ז' בשמעתין גבי פירוקא דפרקין בקלקוליה לא קא מיירי דלמסורא מיהא אינה לטמוי וכיון דמלאק בתקין ופ' דשבע' דוכתא סתם כזירות להקל דיינינן בהאי תיקון לקולא ובעיא שהייא למכת מדרות אבל מלקות ליכא כלל ואמילו לרבי יוחנן

כתב הלאחד פי' כדי שיגלה ויביא קרבן טומאה: ואני אומר נסרבותינו בעלי הקטנות זל' פירשו
ה' כי עז תגלה טומאה פ' דכזיר: דף יז: תגלה טומאה כו' עז מביא קרבנותיו בו ביום פ' מיכס ומרן כהן וכזיר:
פ' דכזיר: דף יז: המזלח המזלח המזלח המזלח

הלכות נזירות מגדל עז הפלאה תיא

עוטי ה'רנ אלף אצנשה פסח קאי
 י"ה רבי אליעזר וויש לקיש דרבי
 טמא נכשפא א' בדרך רסוקה בדרך
 ג' המון מ'תושב פסח בדרך נכדו
 טמא בזיר ועושה פסח טמא מורי
 פסח אלף וצנשה תתקום מנרא
 גמירי לה עכ נכא להשימיעו ד
 ר' קמא דר' קמא דר' קמא אצנשה
 פסח קאי א'למועוטי טומאלי תתור
 זביהה א'ל חבלל רבינו שאלת היתור
 בכלל אלב דרבותינו בעלי התוספות
 א'ל פירשק כלמ א'ל ואמיר שכל
 מ'קום בזיר ועושה פסח כ'קאי כ
 כיכום: ולא אמיר טומאלי תתקום
 עד סוף הפרק פלך בתרא דרבי:

כתב הקלדר ז' כחיי ראשי אומר אני מלא עלה על ידי אומר פלי' דפרק בתרא דנזיר גמרא מנתיבין דנזיר שגילח פתע פתאום כמחורת לו וריש לקיש אמר אמר קרא איש איש ידבן נהי וזו היא טומאתה תקום כל שאין אדם מכירה בו עד וזו כסוף העולם ולא אמרו טומאת התהום אלא למת בלבד ו' אי זו טומאת התהום נמצא מושקע בקרקעות מערה יהיה טמון בתבן או בצורו' הרי זו טומאת התהום במים ר שנמצא במת וידר וטבל במערה והביא קרבנו' טומאת תהום מושקע בקרקעות המערה כשידר לטבול אף על קי לטומאת חזקת הטמא ע' שיטתו ר'א' ידר להק' במים הרי זו בחזקת טמא שחזקתו שנע' בזה שהוא צ' ;

אי זו היא טומאת התהום עד אפילו במקוץ העולם
ולמעוטי טומאת התהום קריבה עכ"ל: ואני

שבת

מח
מח

פרק שביעי

יש טומאות מן המת שאין הנזיר מגלה
שבעה לפי שלא נאמר בו וכי יטמא

בל הלשון נחמ
עשין ק כ

צפ'ניד הגש
דף פט

כדף 97 ב

סמך ש

၁၇၇၆

פרק שביעי

יש טומאות מן המת ב' עד
אין עול' לו לטוב כי מירדות
פרק כהן גדול וכו': כנע באהל
המת וכו' ויראה לו שזה דין המיח
כו' ירא' לו כו' עד ממכיר מירדות
כתב הרלצר ד' כל זה אינו
כלום אלף מה שחמק
שהאדם מיטמא' בכלים הכנועים
במת לטומאת שבעה לא אמר לא
במבזרים חבור אדם בכלים וכלים
במת אבל שלא בחבורין טומאת
עבר עכ"ל

ואני • אומר הפסוקא שפסק
 רמז לו משנה שלמה
 היא פסוק בהגדלה ומזכיר דתתן על
 אלו שמאמדת הכבוד מכלל ומוחזק
 בשלישי ובשני וסותר בו עד אצל
 הסכום והפער' ובית הפנים וארץ
 העמים והגולה והדומק רביעית
 דס וזהל ומדבר בעצמות וכלם ה
 מנע' בבת וימים ספירו וימי נזמן
 על אלו מזה הכבוד מכלל ומוחזק כלום
 ונה אומר מזה בשלישי ובשני

אמרו סוחר הקודמין בו' הנה
הפסוק שלנו משנה שלמה מוסכמת
לדברי הכל ג' כ' סדרתו ר"י ונז"ל
הסכימו בדבריו ומכללם ר' י'
מסייגים ז"ל ויש להם ראיה מדתנן
ריש מוסכת אהלנות ט"מ א"ס ב"מ

בכלים וכלים בדרם טמאים טומאת
מכלום כיבוד האדם בדרם שנים
וזור מוציא אלף על המת בלבד עכ
והפסד מן המצות והקטנות
ומד על החרב שהיא טמאה טומאת
לכלים ואדם וכלי אדם וכלי מניין
דין הוא שהיו טמאים או יאח אדם
בלין טומאה מן המת טומאת אדם
והפסד מנובעת מן המצות עני החרב
והחרב לאו דוקא חלף ה"ה לשאר
שלת ולמקצת מפרשים מירשו כפי
התבנים לאו בזין דוקא מירי ולא
ואל כיון דהיו משומעין בדיקהדיקא
ויכולין ביניהם כמו צין דיון מיתה
מדי בשיתונו ואף כיוס להם דמות

דרש'ה במשלה שלישית דתתן כיצד ארבעה כלים הכנועים במת וא
 ת שבע טמא בזב טומאת ערב כל הטמא במת טומאת ערב טהור
 ודרש וכלים ארבעה במת ושלשה בזב בד"ה בתרומה וקדשים אבל
 בגדל ומיכה שאינו מזה שליש ושביעי ואף על פי כן אדם טמא
 ערב הטמא טמא למת כאשר לפני טהור אומר כחלל חרב בא הכת
 ווארם כלים וארם וכל המניין תלמוד לומר דכנסתם בגדיכם הא
 ככלים הכנועים במת הרי הם טמאים לומר הכנועים בדרם הכנוע
 ודברתקו ליה ומה כלים שאין מעמיצין על בני משכב ומושב הרי ה
 ין שיכל טומאה הן המת לטמא את חבירו טומאת שבעה תלמוד
 את חבירו טומאת שבעה עכ"ה והשתא מדדריש ליה מוכנסתם בגדי
 שבעה טעון קזא שליש ושביעי חוץ מן הכזיר שנטמא בכלים ואף ע
 שהוא זזהב הוי מכלל הכבדים יפו בעיני דאיתא אלנו ויעקב קרר ד
 ומועיל וכתבת תשבץ מנספת ואכנס ואלו נתיב א"ל כתיב ביה וא
 מואי אי ממי שבקיש שבעה ואלו נתיב בתר חלה ועוד אמו שבעה ל
 שי ושביעי בכל אדם טמא חוץ מכזיר כמו שהוכחתו וכדבריה' ל' מ
 חקוקות בשטות כזיר ואהלות לא חפצתי באריכות דמי:

ג' טומאות טומאת שבעה ואחד טמא טומאת ערב כו
שבעה ענב וענבל גרמיסין בתוספתא כל הטמא במת
במת ואחד בוב כלים בכלים שלשה במת ושנים בוב כ
למדנו שאין הכויר מנבל על טומאת כלים במתה ד'ס
וראיה עוד מיהא דתניא בספרי בפרשת פרה וכל א
שבעה הכנובנה טמא טומאת שבעה הא למדנו ל
אמרת קל וחומר הוא ומה כלים הכנוביים בחדס הכני
מוקבל טומאה מן המת לטמא את חבירו טומאת א
טומאת שבעה אדם שטמא את גבי משכב ומושא א
טומאת ערב שטמא ואינו מוקבל טומאה מן המת ל
כלים ובגדיהם נקטין קל בכוליה תלמוד דטמא טומא
האחד ז' והא דספרי אוקמוה בכלי יתבות ומושא
אמני בהדיהו דרתיב ואלה הכבדים אשר יעשו חוש
אית כלל מכל נקוס אתמהי יניבא בארעה יניורא ו
דכולהו לגבי הא דריבא ככלי מתב' דמיין ונבי' יניורא
אסתות קואלי

•

1

• • •

10

1

1

מגדל עז

כזר שצטרע והיה לטבל ימי חלומו ושבעת ימי ספריו שסופר אחר שיטהר מצרעתו בין תגלה ראשו לשיניה
דף כז סותר כלום פרק כהן גדול וכו' :
כטמא בתוך ימי צרעתו עד ואלעם
דף יד שהא טמא כב דלזר : הכזר
דף טו מותר במתמטק וכו' כב דלזר :
ואסור בין מנה כ' עד מדברי
דף ז סופרים דיש פק דלזר : וכינד
היה מותר כ' עד דברי קבלה קן
דף טז פל מילין : כהן וכזר שפגעו עד
דף טז מותר בתגלחת מנה פר כהן גדול
וכזר כזר שצטרע וכרפא עד
סיף הפרק ולפיכך בא עשה של
תגלחת הצרעת ודחה אותו
בתב הראבד זל אני שוכה
ברפא משכת יבמות
מסוס דהיה ליה לאו ועשה שישנו
בשאלה וקנין דקילי עכל :
ואני אומ' לפי דעתו הכל כלל
בדבריו מה שאמר פק
דף יז דיבמות ומה שאמר פל מילין :

פרק שמיני

תגלחת

טריה כינד
עד ואלכ כך
דף טס מנלח פל מילין ומקצתו מקל מלח
ונספרא מנלחין ותגלחתו מזה
הכזר ונמנרע וקלויס : ואם
גילה אחר ששטח הקטאת אז ה
העולה יכא ויכשל וכו' פ' או זהו
דף כס מקומן : ולוקח מן הדמם כזר
סס תחת הקטאת פל מילין : ויכין
מנלח כו' עד במדינה יכא פל
דף כס דיוסכת מדות היא משכה ומייתי
סס לק במסכת כזר פל מילין וכמה
מקומות : וכן שגילה במדינה עד
סס בין כזר טמא פל מילין : גילה
וקטאת שני שערות עד קרבנותיו
דף כז פל מילין ומייתי לה פרק הגזול
דף קס עכ"ל : טלמי כזר עד אלף מן
דף קס החולין הכל פל מילין ומייתי לה
עוד במדינה : האיש שגד כזר
דף ל עד משי הקבלה הוא פד דלזר :
וכסות פרק היה נוטל : כינד מי
שהיה עד לא עליו לזר דלזר :
האומר הרי עלי עד אז זה כזר
דף כז שרפה כב דלזר : אומר הרי עלי
חצי קרבנו כזר וכו' עד חצי כזרית
בתב הראבד אינו מחזור זה
ואין זה לשון הגמרא ומה
בין זה לאומר הרי עלי לגלח וכו'
אבל לשון הגמרא שאם חצי קרבנות
חצי כזר עלי מביא קרבנו חצי כזר
שלם שאין לו חצי כזר אבל כשאמר
הרי עלי לגלח חצי כזר או הרי עלי
קרבנות חצי כזר הכזר כזר שלם
אבל הוא לא חייב ענינו אלף בחצי
קרבנותו שהקטאת חצי כזר ענינו
חמירו שבו פתח תהלה אבל כשאמר
תהלה קרבנותו כל הקרבנו האמר
וכשאמר חצי כזר לאו כלום האמר
שאין לו חצי כזר ואין קרבנו לחצי
כזר ואם לבצעל הגמרא שכן כיון :
ואני אומר זה מחזור ותלמוד
ערך נביטא מוסכמת
נפי

הלכות נזירות

נזיר שצטרע והיה לטבל ימי חלומו ושבעת ימי ספריו שסופר אחר שיטהר מצרעתו בין תגלה ראשו לשיניה
אין עולין לו מימי נזירותו אבל ימי הסגר עולין לו וכן אסור בשרו בין איש בין אשה כל ימי זיבתו עולין להן אף
על פי שהן טמאין ודבר זה הלכה למשה מסיני הוא אין צריך לומר שאם נטמא הנזיר בשאר טמאות שימי
טמאות עולין לו ואינו סותר כלום : נטמא במת בתוך ימי צרעתו סותר את כל הקודמין שהרי בנזירותו עומד
ואף על פי שהוא נטמא הנזיר מותר בטמאות מת מצוה ובתגלחת מצוה ואסור בין המצוה בין הרשות כינד
מי שנטמא שיטתה היום בין שהיה מצוה עליו לשתות ואחר כך נזר בנזיר חלה נזירו על השבועה ואסור בין
ואין צריך לומר שהוא אסור בין קדוש והבדלה שאינו אלא מדברי סופרי וכינד הוא מותר בטמאות מת מצוה
היה מהלך בדרך ופגע במת שאין שם מי שיקברו הרי זה מטמא לו וקברו ודברים אלו דברי קבלה הן :
נזיר וכהן שפגעו במת מצוה יטמא נזיר אף על פי שהיה סותר הימים הראשונים ומביא קרבן טמא ואם
יטמא כהן שזה קדושתו קדושת שעה ואפילו היה נזיר עולם והכהן קדושתו קדושת עולם פגעו בו שני נזירים
אחד נזיר שלשים יום ואחד נזיר מאה יום יטמא נזיר שלשים יום ואחד נזיר לזמן קצוב והשני נזיר עולם וטמא
הנזיר לזמן קצוב שניזיר עולם קדושתו המורה מזה : וכינד הוא מותר בתגלחת מצוה נזיר שצטרע וטרפא
מצרעתו בתוך ימי נזירותו זה מלח כל שער שהיה תגלחתו מצוה עשה שנאמר במצור עולח את כל שערו
וגו' וכל מקום שאתה מוצא מצוה עשה ולא תעשה אם יכול לקיים את שניהם מוטב ואם לאו יבא עשה וידחה
את לא תעשה : והלא נזיר שגלח בימי נזרו עבר על לא תעשה ועשה שנאמר קדוש יהיה גל פרע שער
ראשו ובכל מקום אין עשה רוחה לא תעשה ועשה ולמה דוחה עשה של תגלחת הנזיר לנזירות מפני שכבר
נטמא הנזיר בצרעת וימי חלומו אין עולין לו כמו שבארנו והריאנו קדוש בהן ובטל העשה מאילוי ולא נשאר
אלא לא תעשה שהוא תער לא יעבור על ראשו ולפיכך בא עשה של תגלחת הצרעת ודחה אותו :

פרק שמיני

תגלחת

הטהרה כינד
ואיל לטלמים הביא שלשתן ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת והראויה לטלמי
שלמים והראויה לעולה עולה ומביא עם איל השלמים ששה עשר ונזירי שני שלישי עשרין סולת אופר מהן
עשרים הלוח עשר חלות מצות ועשרה רקיקי מצות ומושח העשרים בריבועית שמן ושעור זה חלבה למטה
מסיני ומביא העשרים בבלי אחר ושוחט חטאת תהלה ואחכ עולה ואחכ שלמים ואחכ מנלח ואם גלח אחר
ששחט חטאת או העולה יצא ומבשל השלם או שולק ולוקח מן הדמם של זכחי השלמים ונותן על השער
ואחכ מטליכו לאש תחת דוד השלמי ואם השליכו תחת חטאת יצא והיה מנלח שעריו שערות הנשי בלשכת
הנזירים שהיתה שם בקרן מזרחית דרומית ושם מבשלין את שלמיהן ומשליכין שערן לאש ואם גלח במדינה
יצא בין שגלח במדינה ובין שגלח במקדש תחת הדוד הוא משליך שעריו ואינו מנלח עד שיחיה פתח העדה
פתחו שנפתח אהל מועד לא שגלח כנגד הפתח שזה בזיון מקדש הוא ואחכ נוטל הכהן את הדמם בשלהמן
האיל וחלת מצה אחת מן הסל ורקיק אחד ונותן על כפי הנזיר או הנזיר ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות
יין ולהטמא למתים : נזיר כמורטאני צריך להקטיר הער ואנפ שאין לו שער או שאין לו כפים הרי זה מקריב
קרבנותיו וישתה וישמא ואם הביא קרבנותיו ולא גלח ראשו אין התגלחת מעכבת אלא שותה ומטמא לערב
שמשורק עליו אחד מן הדמים הותר אנפ שלא נתן על כפיו ולא הניף שכל דברים אלו למצוה ולא לעכב אף
על פי שאין התגלחת מעכבת עליו מצוה גלח אפי' לאחר זמן מרובה ונזיר שגלח בלא תער או שגלח ושיר
שתי שערות לא עשה כלל ולא קיים מצות גלוח בין נזיר טהור בין נזיר טמא גלח והניח שתי שעריו וצמח ראשו
כלו וחזר וגלחו כלו עם אותן שתי השערות או שגלח אחת ונשרה אחת הרי זה קיים מצות גלוח נשרה אחת
וגלח אחת אין כאן מצות גלוח : גלח על השלמים ונמצא פסול תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו גלח על
החטאת ונמצא שלא נשחטה לשם חטאת ואחר כך הביא השלמי והעולה וקרבנו במצותו תגלחתו פסולה
וזבחיו לא עלו לו גלח על העולה ועל השלמים ונשחטו שלא לשמן ואחר כך הביא קרבנות אחרות להקריבן
לשמן תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו גלח על שלשתן ונמצא אחד מהן כשר תגלחתו כשרה ויביא שאר
הזבחים ויקרבו כהלכתן : כל מקום שאמר תגלחתו פסולה הרי הוא כמי שנטל בתוך ימי נזירותו שהוא
סתר שלשים יום כמו שבארנו ונמצא מונה שלשים יום אחר התגלחת הפסולה ויביא קרבנותיו : שלמי נזיר
ששחטן שלא כמצותו בשמים ונמצא מונה שלשים יום אחר התגלחת הפסולה ויביא קרבנותיו : שלמי נזיר
ולא זרוע שלש בהמות אלו והלחם הבא עמהם הכל מן החולין בשאר נדרי הקדש כמו שיתבאר במקומו :
האומר הריני נזיר על מנת שאגלה ממעות מעשר שני הרי זה נזיר ואינו מביא קרבנותיו מן המעשר אלא מן
החולין : האיש שגד בנזירותו לו להביא קרבנות אביו לעצמו ומגלח על ידו ואין האשה מגלחת על קרבנות
אביה ודבר זה הלכה מפי הקבלה הוא כינד מי שהיה אביו נזיר והפריש מעות לקנו בהן קרבנותיו ומת והניח
המעות הסתומין ואם אחרי מות אביו הריני נזיר על מנת שאביא קרבנות ממעו' שהפריש בהן אביו לקרבנותיו
הרי זה מביא בהן קרבנותיו וכן אם היה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות סתומין ומת האב ואמר הבן אחר
מות אביו הריני מגלח על מעות אבי הרי זה מביא קרבנותיו מהן אבל אם לא אמר יפלו המעות לנדיבה : מר
האב והניח בנים רבים חולקים המעות הסתומים מפני שהיא ירושה להן ויש לכל אחד מהן לגלח על חלקו
והבכור נוטל בהן פי שני בין שהיה האב נזיר עולם והבן נזיר זמן קצוב בין שהיה האב נזיר זמן קצוב והבן נזיר
עולם הרי זה מגלח ומביא קרבנותיו ממעות נזירות אביו : הפריש האב מעות להביא בהן קרבנות טמאה ומת
אין הבן מביא בהן קרבנות טהרה וכן אם הפריש האב לקרבן טהרה אין הבן מגלח עליהן תגלחת טמאה
שדברים אלו הן פקד ואם הביא זכוחיו לא עלו לו : האומר הרי עלי לגלח נזיר חייב להביא קרבנות תגלחת
טהרה ומקריבן על יד אי זה נזיר שירצה : אמר הרי עלי חצי קרבנות נזיר או אם אמר הרי עלי לגלח חצי
קרבנות חצי נזיר הרי זה מביא קרבנות לאו זה נזיר שירצה ואותו נזיר משלים קרבנותיו משלו אבל אם אמר הרי עלי
קרבנות חצי נזיר ואני הרי חברי נזיר ואני חייב לגלח נזיר אחר שהרי לא התפס עצמו אלא בנזירות ואם
נזיר ושמע חברו ואמר ואני הרי חברי נזיר ואני חייב לגלח נזיר אחר שהרי לא התפס עצמו אלא בנזירות ואם
אמר ואני ועלי לגלח נזיר הרי זה חייב ואם היו פקחין מביא

מגדל עוז

דף כח טומטזה וארכלוניטום עד אימי חייב כלום פט
 חולק ואומר מעריך אבל לא כעריך ואפשר מ
 דף ה הלכתא פסיקתא דרבי יהודה עבלי:
 מה זבדוהדר אמר וטעמא דרבי יהודה מה
 מאריך בבטי ויהא שסקהה האבדו
 משום דקיס לן פערמי שיהוהאבדו
 דבי מאיר דרבי יהודה הלכה דרבי
 יהודה כד הורי לכוכלוה כללי
 רבתינו בעלי התוספ' זל דהיינו
 כי פלגינן בעמ' דקאח אבל כי איכא
 האמורא דמיסיעא לאירך הלכתא
 בותיה ועוד דהא פכ' בתרא דכור
 שקיל וטרי תלמוד אליבא דר' מאיר
 מההיא דפכ' קאח ועברין וכדברין
 רמ' ז' טכר נוי שאמר בו' עד לפי
 שם שמי פך דעריכין: העבד טעריך בו'
 דף סא סב עד שרץ שגדר סוף כזיר ובספרי: ^ב
 אחר המעריך בו' עד בשוק פכ' ^א
 דף קיג דעריכין ופי' בעלסין: והעריכין ^ה
 כלם עד דקח הכית שמי דעריכין ^ה
 דף קד דהיתוס': גוי שאמר עד עולי בו'
 דף קה עד הרי הוא כות' פך דעריכין:
 וכן מי שנמנה דיו עד שזה כמות
 דף קז הוא בתיבות פקח ארן כעדרות:
 והמת ארן לו בו' עד הרי הוא כמות
 דף קח פך דעריכין: זה היוכא ליהרב בו' ^ה
 דף סג עד בהלכו כדמים פך דעריכין:
 דף יח העריכין הקטנים בו' עד וכן כל
 דף יט כותב דק פרח השג' עד וכן
 דף סג המעריך בו' עד הקדשות סוף כזיר
 ובכדורים ובכמה מקומות: האומר
 דף יז עריך עד עריך עביר פרח השג' עד:
 האומר ערכי עולי עד שהוא שלמה
 דף ז שלמה פך דעריכין: האומר ערטי
 עולי עד והוא חותו הכהן פרח
 הקשר יד

כתב ה"אכ"ד ז"ל עמידה בד"ן
שהזכרה במלך על זק
ל"ה באל"ה דרך העמידה והערכה
החמורה בבא"ן שהרי ראוי היה ב
בשעת הכדור לעמידה ועדיקה
ולמעטוי נוסח וינא"ל ל"ה דב שא"כ
רחמי"ן בשעת הכדור והכי איתא
בספרא אכלל הזכרה שם לחיוב
היושבים מפני הקו"א מלוא על פה
והשתא דק"ל מלוא על פה גובה מן
היורש"ל אנטריכא לעמיד בד"ן
ל"ה למעיד ז"ל לא לכדור מ"י חסם
ויצ"ל אלה עכ"ל:
ואנ"י אומר אכא מתנ"י ידענא
דגדט"ן בע"כ"ן פרק
האומר משקל"י על גמ' מתניתין
דחומר בערש"ן כו' אומר ערבי על"י
ומתנ"י ויחש' ומתמיה' מלוא
על פה גובה מן היורש"ל ומדרי'
שאני הכא דמלוא הכתובה בתורה
והדרי' לאשקש"י שמעת ויניח מלוא
הכתובה בתורה ככתובה בשאר

היתומים ובעניטין פרק הכיזקין ובבבא
שלא הניע זמן החוב ליפרע עדיין אנו

דף 55
פרק שני האומר

[illegible]

פרק שני

האומר
עַד־חַיֵּי אֱלֹהֵינוּ אֲנִי עַד־אֵל הַגָּלִילִי עַד־אֵל הַיָּם עַד־אֵל הַיַּם הַיָּסוּדִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי
אֲנִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי
חַיִּים וְחַיִּים אֲנִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי
אֲנִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי עַד־אֵל הַיָּם הַיָּסוּדִי
שׁוֹת בְּלֵאדִי וְנִתְּנָה לְהַקְדֵּשׁ כִּיבֵד אֶם נִמְכַּר הוּא כֹּלֹו יִשׁוּהוּ חֲמִשִּׁים וְאֶם יִמָּכַר חוּץ מִדֹּר שְׁתֵּשָׁא יִדּוּ וְזֶה לְבַעֲלָהּ
וְלֹא יִהְיֶה לְלוֹקֶחַ בַּהּ כְּלוֹם שׁוֹה אַרְבָּעִים נִמְצָא זֶה יִתְחַיֵּב לְשַׁלֵּם לְהַקְדֵּשׁ עֶשְׂרֶה וְכֵן כָּל כִּיבֻדָּא בִּזְהָ הָאֱמוּנָה
רָשִׁי אוֹ כְּבֹדִי עֲלֵי אוֹרְמִי רִאשׁוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי עֲלֵי אוֹרְמִי אוֹ כְּבֹדִי עֲלֵי נִתְּנִי רִמִּי כֹּלֹו וְכֵן הָאֱמוּנָה רִמִּי עֲלֵי נִתְּנִי
דְּמִי כֹּלֹו אֲבָל הָאוֹמֵר חַיֵּי דְּמִי עֲלֵי נִתְּנִי חַיֵּי דְּמִי הָאוֹמֵר מִשְׁקָלִי עֲלֵי אוֹרְמִי מִשְׁקָלִי עֲלֵי נִתְּנִי מִשְׁקָלִי עֲלֵי כֶסֶף
כֶּסֶף אִם זָהָב כֶּסֶף שֶׁפֶּרֶשׁ אֲמַר מִשְׁקָלִי יִדּוּ אוֹרְמִי עֲלֵי רֹאשׁוֹ כִּמְכָה הָאֵל רָאִה לְשַׁלֵּם וְנִתְּנִי מִשְׁקָלִי עֲלֵי כֶסֶף
הֵיכֵן הִיא אֵת לְעֻנֵּי זֶה עַד הָאֵל הָרֹגֵל עַד הָאֲרוֹכָבָה לִפִּי שֶׁבְּנִדִּי וְהִלְכִי אֶלֶּי לִשְׁוֹן בְּנֵי אֲדָם הָאוֹמֵר קוֹמְתִי
עֲלֵי כֶסֶף אוֹ זָהָב נִתְּנִי שְׂרָבִישׁ שְׂאִינוּ נִכְפַּף מִלָּא קוֹמְתוּ מִמֵּן שֶׁפֶּרֶשׁ אֲמַר מִלָּא קוֹמְתִי עֲלֵי נִתְּנִי אֲפִי שְׂרָבִישׁ שֶׁנִּכְפַּף
מִמֵּן שֶׁפֶּרֶשׁ הָאוֹמֵר מִשְׁקָלִי עֲלֵי יוֹלָא פֶּרֶשׁ מֵאִי זֶה מֵאִי אִם הִיָּה עֲשִׂיר בִּיתְרָנְתְּכוֹן לְמַתְנָה מְרֻבָּה נִתְּנִי מִשְׁקָלִי
זָהָב וְהוּא הִדִּין בְּאוֹמֵר מִשְׁקָלִי יִדּוּ אוֹרְמִי אוֹ קוֹמְתִי וְיֹלָא פִּי מֵאִי זֶה מֵאִי נִתְּנִי זָהָב וְאִם אֵינוּ מוֹפֵלֵל בְּעֶשְׂרִית נִתְּנִי
מִשְׁקָלִי אוֹ מִשְׁקָלִי יִדּוּ מִדְּבָרִים שֶׁדִּרְכָן לְהַשְׁקֵל בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם אֲפִילוּ פִּירוֹ וְכֵן נִתְּנִי שְׂרָבִישׁ מִלָּא קוֹמְתוּ אֲפִי שֶׁל
עֵץ הַכֹּל לִפִּי מִמּוֹנוּ וְדַעְתּוּ הָאוֹמֵר עֲמִדִּי עֲלֵי יִשְׁבִּיתִי עֲלֵי אוֹ מִקּוֹם יִשְׁבִּיתִי עֲלֵי אוֹ הִדְבִּי עֲלֵי עֲבִי עֲלֵי הַקִּיפִי עֲלֵי כָל
אֶל סֶכֶם וּמִבְּיָא לִפִּי מִמּוֹנוּ עַד שִׁיאֲמַר לֹא כֵד נִתְּכוֹנְתִי וְאִם מֵת יִתְּנוּ הַיּוֹדֵשִׁית פָּחוֹת שֶׁכָּל שְׁנוֹתֵי הָאוֹמֵר

עמד בדיון ואסמכיה אקרא כדאיתא בספרא ומה שהקשה הראב"ד ז"ל תמה אני על פלסויות קשיות שאתי נראה בעצרכי פירושם
הבטח ובכמה מקומות רצין מלהו על פה גובה מן הירושין לא באחת משלש דרכים או שחייב מודה בו נזיפה עלה בחייו או
שחידוהו עד שיפרע ומת בכדיו וחדא מיניהו ל"ב הכא ואם יש לנראיות אחרות לא ירדתי לסוף דעתו שוב ממנתי לרמ' ז"ל
מקונו שכתב כלם ז"ל: עמד בדיון עד סוף הפרק פרק האומר משקלי עלי שם:

מ ערך יריבן עד וכן כל כיוצא בזה פירק האמר דערכין ופירק האומר משקלי עלי: דף כ: האומר דמיו ראשי עד פחות שלשונות פירק האומר משקלי עלי: אבל

הלכות ערבין וחרמין

והיתומים: שירשנו כ'עד הוא העד הכתוב בתורה דברי המחבר מפרק אין מקדישין ובהרבה מקומות: וכמה הוא כל מקום עד ויורענו כ'ש בערכין דף י' ולא יקרב ויעיט עד מעדיכין אותה במסכת ערכין פר' אין יקדישין: כד ביארנו בהלכות שקלים עד מתן תשעה וארבעים ביאורו בהלכות שקלים בתחלתו וההלכות שבכורות פרק י' כבוד ובמניעא

ונוטנין לו מבט נכסח לזה שיש עליו ערכין או דמיס או שהקדיש מנה לבדק הבית ואין לו נוטנין לו תפילין של ראש ושל יד וסנדליו וכסא לישב עליה ומטה ומצע הראויה לו לישן עליהם ואם היה עני נוטנין לו מטה ומצע לישן עליו ונוטנין לו מזון שלשים יום וכסות שנים עשר חדש לו לבדו אבל לא לאשתו ובניו אעפ"י שהוא חייב במזונותיהם ובכסותם ואין נוטנין לו אלא כסות הראויה לו היו עליו כלי מש ובגדים מזהבין מעבירין אותו מעליו ונוטנין לו כסות הראויה לאיש כמותו לחלו אבל לא לשכנות וימים טובים ואם היה אוכמן נוטנין לו שני כלי אוימות מכל מין ומין כיצד אם היה חדש נוטנין לו שני מעצדים ושתי מנרות היו לו כליסם מרבין ומכל אחד מוועט ממין שני או מן המרובה ולוקחין לו מן המועט או מן המרובה ונוטנין לו מן כליסם מן המרובין וכן שיש לו מן המבט היה חסר או אבר או חסר נוטנין לו מן הבמות אף על פי שאין לו מזונות אלא ממנה חידה כסין אין נוטנין לו ספינתו או ימער הכל היה בנכסיו בהמה ועבדים ומרגליות ואמרו התנאים לקח לעבד זה כסות בשלש משבח הוא מאה ופרה זאת אסתמתינה בה לטלטל משבחת עשרה ומרגלית זו אם מערין אותה למקום פלוני תשוח ממנו רב וכאן אינה שוה אלא מעט אין שומעין להם א כיצד עושין מוכרין הכל במקומו ובשעתו כמה שהוא שנה ונתן את הערבר ביום ההוא קדש לה לרבות כל דבר של הקדש שאין מפרכסין אותו ואין ממתנין בו לזקולו וכו' מורכבין אותו במקום למקום או להקדש אלא למקומו ושעתו בזה במטלטלין ועבדים אבל הקרקעות מכריזין עליהן ששים יום רצופים בבבין ובערב ואחר כך מוכרין אותן:

פרק רביעי

שדה שירשה אדם ממורישו והיא הנקראת שדה אחוזת ושרה שלקחה אז וזכה בה היא הנקראת שדה מקנה והמקדש שדה אחוזת מודדין אותה וערכה הוא הערך הקצוב בתורה וכמה הוא כל מקום שראוי לזרוע בו חומר שעורים ויורענו ביד ולא יקרב זרועתו ולא ירחק אותה ערכו נ' שקל לכל שני יובל ואין שנת יובל מן המניין ואחד המקדש שדה טובה שאין בכל ארץ ישראל כמותה אז נ' דה רעה שאין במטה לרעה כזה מעריבין אותה כבר בארנו בהלכות שקלים שהשקל האמור בתורה הוא הנקרא סלע בלשון הכהנים והנה האמור בתורה הוא המצא בדברי חכמים והוסיפו לה השקל ועשו אותו סלע והשקל ארבע עשרה וחדיר שיש מעין והמעה שני פונדיוני המעה לכל שנה סלע ופונדיון שאנף שהסלע שמנה וארבעים פונדיוני כשיתן פונדיונות ליקח סלע מן השלחני נתן השעה וארבעים החומר הוא הכר והוא שני לתכין והלתך חמש עשרה כאין נמצא החומר שלשים סאה שהקעש אפיות כל שלש סאין אפה וכבר בארנו בהלכות שבת שהמקום שיש בשעור חמשים אמה על חמשים אמה הוא בית סאה והוא מזרע סאה נמצאת למד שהמקום שיש בשעור י' אלף אמה שהוא ברבע סאתים אמות על מאתים אמות ארבע עשרה אמות בקירוב בית כור והוא זרע חומר שעורים כ' צד דרך החשבון בערכי שורות הרי שהקדש שדה אחוזת נאכל ליובל שמנה שנים חוץ משנת היובל שאינה בחשבון כמו שבארנו כל הרצפה לפדותה מיד הקדש נתן לכל זרע חומר שעורים שמנה סלעים ושמנה פונדיונים ואם רצו הבעלים לפדותה נתנו עשר סלעים ועשר פונדיונות לפי שהן מוסיפין חומש וכן כל חומש האמור בתורה צריך שיהא הקרן עם החוספת חמשה נמצא שהחוסף רובו הקרן וכן אם פדתה אשתו של מקדש או אחד מורישיה הרי אלו מוסיפין חומש נשאר ליובל ארבע שנים ונתן הפדות ארבע סלעים וארבעה פונדיונות לכל חומר ואם הבעלים פדו אותו נתן חומש וכן לפי חשבון זה סלע ופונדיון לכל שנה ואינו נתן שנה בשנה אלא נתן הכל כאחד נשאר בינו ובין היובל שנה אחת ויכל לזרוע סלע ופונדיון לפדותה שנאמר והחשב לו הכהן על פי השנים הנותרות אינה נפרית בגרעון כסף אלא קודם ליובל בשתי שנים או יותר נשאר בינו ובין היובל שנה וחודשים אם רצה המוכר לחשוב החדש שנה ויתן שני שקלים ושנים פונדיוני לכל זרע חומר הרי זה מותר לפי שאין מחשבין חדשים להקדש שנאמר על פי השנים הנותרות ששנים אמת מחשב להקדש ואם איתא מחשב חדשים לפי א' ראוי לאמר להקדש שדרה לפני היובל כפחות משתי שנים אמת הקדישה הרי זו מקודשת ואינה נפרית בגרעון כסף אלא אם רצה המוכר ליתן חמשים שקל לכל חומר פודה אותה ואם לא פדאה הרי זו יוצאה לכהנים ביובל כמו שיתבאר הקדש שדרה בשנת היובל עצמה אינה מקודשת וכן ולוי שהקדישו בשנת היובל עצמה הרי זו מקודשת כשם שגואלין לעולם כך מקדישין לעולם חמקדש את שדרה אחר היובל אינה נפרית בגרעון כסף עד שימור שנה אחר היובל לפי שאין מחשבין חדשים להקדש לפיכך אם רצה הפודה ליתן חמשים שקל לכל זרע חומר הרי זה פודה אפילו ביום שאתר היובל ואינו נרע כלום שמודדין אין מודדין אלא מקדמות הראויין לזרעה היו שם סלעים גבוהים עשרה טפחים או נקעים מלאים מים עמוקין עשרה טפחים אין מודדין וזרעה פחות מכאן נמדדין טמה הרי

[illegible]

מגדל עוז

פרק רביעי

[illegible]

בתב ה'לכדוּל אֶת אֶת־שֶׁנֶּה
 כִּתּוּב בְּסִפְרֵי מִיָּיִן
 שֶׁסֶּה רִנָּה הִקְדָּשׁ לַעֲשׂוֹת חֲדָשִׁים
 שֶׁנֶּה עֲשֵׂה הָיִידִי דְמִי בְּכּוֹן לִדְלֻקָּה שֶׁ
 בִּפְלִגּוֹ לִדְרַבְרֵעֵן וְתִמְנִי תִלְמוּד ל
 לְמוֹד וְחֶסֶד לִי מִכָּל מִקּוֹם וְאוֹמֵר
 אֲנִי שׁוֹה הַפִּירוּשׁ לֹא הִיָּה מִעֲקִיר
 הַנְּמוּד לִדְאִי אִקְדָּשִׁה בִּפְלִגּוֹ ד
 לִדְרַבְרֵעֵן וְתִמְנִי יִלְכֵּל אִין שֶׁנֶּה אֲנִי
 לִפְנֵי הַיּוֹבֵל וְכֵבֵד אִמֹר שֶׁלִּי בּוֹאֵל
 בְּנִידִיעֵן פִּחּוּת מִשְׁתֵּי שֶׁנֶּה לִפְנֵי ה
 הַיּוֹבֵל וְחֶסֶד לִי לְמֵה יִבְעָה לִי הַהֶקֶל
 מִחֲדָשִׁי שֶׁנֶּה וְיִתֵּן שֶׁנֶּה שֶׁלִּי וְשֶׁנֶּה
 פִּיכְדִינִי הָלַךְ טוֹב לִי לִהְיוֹת שֶׁנֶּה
 יִבְעָה וְיִחְסֵה לִפְנֵי וְיִחְסֵה וְיִתֵּן
 מִחֲדָשִׁים שֶׁלִּי שֶׁלִּי שֶׁלִּי שֶׁלִּי
 שֶׁנֶּה שֶׁנֶּה שֶׁלִּי שֶׁלִּי שֶׁלִּי שֶׁלִּי
 לִי לְמוֹד לִדְרַבְרֵעֵן בִּפְלִגּוֹ לִדְרַבְרֵעֵן

וְשֶׁכֶּלֶל טַעְמוֹת מִטְרוֹרֵה הָיָה עוֹד
לִטְרוֹן הַכְּרִיבָהּ עֲצָמָה הָשִׁיב לִי
וְהִינֵן שֶׁאֵל הַרֵךְ הַקָּדוֹשׁ לִנְעֹל־הַרֵךְ
עָצָה עָלָיו וְשֶׁכֶּלֶל בְּרִטּוֹן הַגְּבוּרָה הַדְּבָר
שֶׁהָיָה וְחָלִי כִּלְחָמֵךְ הָיָה מִשּׁוּם ד'
דְּכִיבִי וְחָשֵׁב לִי הַכֶּן וְלֹא כְּרִיב
וְכֵתֵב עַל פִּי הַשְּׂבִיב אֲלֵךְ בַּחֲשׁוֹן
הַכֶּן הַדְּבָר תִּלְוִי וְלִפְמֵה מִיִּשְׂרָאֵל
שֶׁבַע הַקָּדוֹשׁ יִנְעֹלֵה לְחַת פְּרִימֹנִי ו
וְנִתְּבֵל דִּוְרֵשׁ מִדְּרָשׁ אֵל מִדְּכִתְבִּיב עֵד
שֶׁבַע הַקָּדוֹשׁ יִנְעֵם בְּיִבּוֹל כְּלוֹם
עַל שֶׁנִּשְׁמָר:

ואני אומר מה שאלנו בואלי
אלני בלילי שניירת ה
ד' כד הכתוב הוא בערכו. פירא אין
מקדים ונמרח מתיב' דלוי מחשבין
דגיסין ונמרח רבנן מניין שאין מ
מחשבין חדשים עם הקדש תל
ושאלנו ה' הקדן את הכסף על פי
הצדיק הנאמרות שנים אלה מחשב
ואי ארתה מחשב דחיי' ומניין שחם

רצה הקדש לעשות חדשים אלה עושה
שנית חסוב שנים לעשות חדשים אלה
להן פחות משנה שנים וחיה כאלה ע'
פרק יט כבוד להמקדש פחות משנה
לשונה לחסוב כי הכל לחובלת הקדש
לית קדוהא דהקדש וכדמסיקאב שמעתי
יעשה תלמוד לומר וחסב עבד קדושה
לפיכך אין ראוי לאלהם

דף כד

הלכות ערכין ודמיין מנרל עזו הפלאה המו

היו בה מקומות נמוכות כענין שראוי להן כתב הראב"ד איני יודע מהו ענין שפיר נמדדין עמה לטעם הנמרה ואני אומר זה תלמוד ערין
הוא פירוש אין מקדישין דמיון היו שם קצתים עמוקים יטעמים או טעמים נבדלים אין נמדדין עמה פחות מכן נמדדין עמה עליון ונאמר בנדר וליקדשו ק"כ
באפי' כפשי' כו' עד דמסיק אומר מר עקיבא הכהן כקעני מלאים מים עמוקין דלאו בני זדיעה כינהו דיקא נמי כו' והכי נמי מייחזי ליה בבבא בתר' והדבא מקומות
בתלמוד הכה ענין דראות כי כשאין שם מים שהם ראויין לזדיעה נמדדין בפני עצמה ולכך כתב בבא ראשונה במלאים מים ובבא זו בשאין מלאים מים: היתה
מלאה אילנות חצוני שלא פירש

וכו' עד כמו שביארנו
כתב הראב"ד ז"ל זה אינו כן לא
ספק כפרין על גב סדה
ואף על גב דאמר רב' הכי בערין
שמעיה דרב פפא דקא' בתרא
מיוחזי דלא סבירא ליה הכי דוק
ותשכח עכ"ל:

ואני אומר זו מחלוקת ישנה
היא ורב הונא הו' ד'
דאמרה פיר' יט בערין וסונין ק"י
נמי הכי אלא כה' שמעיה וס' ד' עכ'
פיר' קאמר את קבית' וס' המוכר
את הספינה ויש להם פני' לה' ולה'
וכו' דכרי' אלהים מים: המקדש
את השדה ע' וקדקע לבי מיתה
פיר' יט בערין: המקדש שדה ק"י
אחונה ע' יטל' לקדש ביד' הבית
פיר' אין מקדישין: גאלה המקדש ק"כ
וכו' עד כמו שביארנו

כתב הראב"ד ז"ל לא ידעתי
מאי חזרת' וקרי' קי'
תחת יד' עכ"ל לשונו:

ואני אומר הקדש מיהר
לקדש לפניו ולא
בתן דעתו באלו' על הכסף ה'
הראשונה שכתב רבינו משה ז"ל
סמוכה ל' קדש המקדש שדה אחונה
והגיע יונק' לא כפדית' כו' ועמה
בזאת אחר' שגאלה קודם שגיע
היובל והיא משנה שלמה כלשונה
פיר' אין מקדישין דמיון הקדש'
וגאלה אינו יונק' מידו כיבול עכ'
ומה שהוסיף רמ' ז"ל מלת המקדש
לפי שהיה לו לכתוב בסמוך לה וכן
אם גאלה בנו של מקדש כו' כאסר

היא סמוכה במשנה גאלה בנו כו' וכבר פרסמתי כמה פעמים דסדרא דתלמודא קטן וחתא ולכך קראו משנה תורה וזה פשוט: וכן אם גאלה בנו כו' עד תהיה ללנים
כתב הראב"ד ז"ל תמה אני על זה וקרי' המשנה אמרה גאלה אחר או אחד מן הקרובים וגאלה מידו יונק' לכהנים כיבול הכהן שאלוה גאלהו קבועים מיד
אחר קודם שגיע היובל כשיגיע היובל יונק' לכהנים אחר כן בדקתי במסארות ומכאנתים מתחלפות ומכאנתים כסא כדבריו עכ"ל לשונו:

ואני אומר גם הכנסאות שלנו מתחלפות והנכסא המדייקת שבידנו מקובלת מפני רבותינו ל' וגם בספרים הישנים כל' ז"ל פיר' אין מקדישין גאלה
בנו יונק' לאכ"ז כיבול גאלה אחי או אחד מן הקרובים וגאלה מידו אינה יונק' מידו כיבול עכ' ושאר הגירסאות מונחות אצלנו בשו"ת ספרינו:

האשה שהקדישה שדה אחונה וכו' עד אינה יכולה להניח מידם כתב הראב"ד ז"ל מסתברא שהאשה יותר ממוחזקת מפי' שיד' הבעל כי האשה בכל
כססים ועדיפא נמי מידה וכו' שהשדה תחתיד' הבעל הרי הוא זוכה לעצמה בה כשניל פירותיו עכ"ל: ואני אומר תמהני אם יצא דבר זה מפירי'ינו
הראב"ד שהרי זו בעיא דרבי יורא היא בגמרא פיר' אין מקדישין וסלקא בתיקו דגרסינן בעי' רבי יורא אשה מי מעמיד לה שדה בעל מוקים לה שכן יורשה או דילמא
בן מוקים לה שכן כו' בראוי כבמוחזקת תיקו עכ' וכו' דסלקא בתיקו וממונה הוא וק"ל בבבליה תלמודא כל תיקו דמוחזקת חומר' לתיובע וקולא לכתובע המוני' מחבירי'
עליו הראיה יפה כתב רמ' ז"ל ואינה כריכה לפנים דכל סבא דלא סבא תלמודא לאו סבא היא דאם איתא הנה ליה לתלמודא למימר מסתברא אלא ודאי לא
יבא מפי': המקדש שדה כו' עד לכל אחי הכהנים פיר' הגזול עכ': כשתנא השדה לכהנים ע' למשמר הינה פיר' המקדש: המקדש את האילנות כו' עד

נאין אלו שדה כתב הראב"ד ז"ל זו היא שמעיה דרב פפא שכתבת' למעלה ומתחזי בגמרא דבאר חז' אילן קאמר דמסתמא לית ליה קרקע אלא אם כן בא
מחמת טענה והחזיק וזה פיר' חז' אית' ליה ארעה פיר' אגב ארעה והכי איתא בגמרא הקט' עכ"ל: ואני אומר גם אני השבתי
למעלה כי זאת היא מיימר' דרב הונא פיר' יט בערין וסונין ד' עכ' דמסתמא כותיה בכל דוכתא ואת' לא תזוז מיתה: אבל המקדש את
הטעמי' כו' עד כאשר ערין ודמי' פ' יט בערין: וכשיגיע היובל תחזור לבעלים כו' עד מקדי' דבר שאינו שלו פיר'

אין מקדישין: כל שדה שמיין עד יבא ויקח פיר' שם היתומים: הלוקח שדה מאביו עד סוף הפרק
בערין: דף יד': וביטין פיר' השולח ונכתב סוף פרק המוכר את הבית: פיר'

היו בה מקומות נמוכות עשרה או יותר ואין בהם מים נמדדין בפני עצמן ומחשבי' להם מה שראוי להם היתה
מלאה אילנות אף על פי שלא פירש הרי הקדש גם האילנות שכל המקדש בעין יפה הוא מקדש ומחשבי' יט'
את האילנות בשויהן והקרקע מודדן אותה והיה ערכה סלע ופונדיון לכל שנה ולכל דרע חמר כמו שבארנו
הבבלי' את השדה שאינה ראויה לזדיעה והיא הנקראת טרשין פורין אותה בשויה וכן המקדש את האילנות
בלבד פורין אותן בשויהן היו האילנות גאלות לתוך בית סאה ולא פירש שהאילנות בלבד הוא שהקדש
הרי זה הקדש את הקרקע ואת האילנות שביניהן אבל אם היו האילנות נטועות כל שלשה אילנות ביתר
מבית סאה או בפחות או שהקדש זה אחר זה הרי זה לא הקדש את הקרקע ולא את האילנות שביניהן הקדש
האילנות ואחר כך הקדש את הקרקע פודה את האילנות בשויהן ואת הקרקע על פי מרתה המקדש שדה
אחונה והגיע היובל ולא נפדית אלא הרי היא תחת יד הקדש הכהנים נטעין את דמיה ותחי' אחזה להם שאין
הקדש יוצא בלא פדיון ואותן הדמים יפלו להקדש ביד הבית גאלה המקדש קודם שגיע היובל הרי זו חוזרת
לבעליה והערך שנתן יפול לבדק הבית כמו שבארנו וכן אם גאלה בנו של מקדש הרי זו חוזרת לאביו כיבול
אבל אם גאלה אותה בתו או שאר קרובי' או נכרי' מיד ההקדש אם חזר המקדש וגאלה מידן חוזרת לו לעולם
ואם לא גאלה מידן אלא הגיע היובל והיא תחת יד הבת או שאר קרובים או נכרי' הרי זו יוצאה להקדש ואינה
חוזרת לבעליה לעולם אלא תהיה אחזה לכהנים שנאמר והיה הקדש ביוכל לכהן וכו' ואין הכהנים
צריכין ליתן דמים שכבר נפדית מיד ההקדש ולקח ערכה מאחר אלא תחזור לכהנים כאילו הם בעליה במד'
דברים אמורים בישראל אבל אם היה המקדש כהן או לוי הרי זה גאל לעולם ואפילו עבר עליה היובל ולא
נפדית מן ההקדש פודה אותה אחר היובל שנאמר גאלה עולם תחיה ללוים: האשה שהקדש שדה אחונה
וגאלה בעלה מיד ההקדש והגיע היובל והיא תחת יד הבעל הרי הדבר כפך אם תחזור לאשה או תצא לכהנים
לפיר' קדמה האשה והחזיקה בה אחר היובל אין הכהנים יכולין להוציא מידה וכן אם קדמו הכהנים והחזיקו
בה אינה יכולה להוציא מידם: המקדש שדה ופודה אותה כהן מיד ההקדש והגיע היובל והוא תחת יד הכהן
לא יאמר הואיל והרי היא יצאה לכהנים הרי היא תחת ידו וכו' כי בה אלא יצאה לכל אחי הכהנים כשתצא
השדה לכהנים כיבול הנתן לכהנים שבמשמר שפגע בו היובל ואם היה ראש השנה של יובל בשבת שהרי
משמר יוצא ומשמר נכנס תחתן למשמר הוצא: המקדש את האילנות והגיע היובל ולא פדו אות' אינן יוצאים
לכהנים שנאמר והיה השדה בצאתו כיבול ואין זו שדה אבל המקדש את האילנות והגיע היובל ולא פדו אותן
הבעלים הרי אלו יוצאים לכהנים שנאמר והיה השדה וכו' נקרא שדה: כיצד דין מקדש שדה מקנתו שמי'
אותה ברמיה ורואין כמה היא שוה עד היובל ופודה אותה כל מי שירצה ואם פודה אותה המקדש אינו מוסק'
חומש ופדיונה לבדק הבית כשאר ערכין ודמים וכשיגיע היובל תחזור לבעלים הראשונים שמכרוה בין שנפדו'
מיהר וכו' והרי היא יוצאה מיד אחר בין שלא נפדית והרי היא יוצאה מיד ההקדש הרי זו חוזרת למוכר ואינה
יוצאה לכהנים שאין אדם מקדש דבר שאינו שלו: כל שדה שמיין אותה להקדש למכור אותה ברמיה
בערין עליה שש' יום רצופים בבקר בשעת הכנסת פועלי' ובערב בשעת הוצאת פועלי' ומסיימן מצריה ואמר'
כך היא יפה ובכך היא שומה כל הרוצה ליקח יבא ויקח: הלוקח שדה מאביו או משאר המורישין אותו
והקדישה בין שהקדישה אחר מות אביו או מורישו ובין הקדישה בחי' אביו או שאר מורישיו ואח' כך מת אביו
דרי זו כשרה אחזה שנאמר ואם את שדה מקנתו אשר לא משרה אחונה שדה שאינה ראויה לחזור שדה
אחזה יצאת זו שראויה לחזור שדה: פיר'

היו בה מקומות נמוכות כענין שראוי להן כתב הראב"ד איני יודע מהו ענין שפיר נמדדין עמה לטעם הנמרה ואני אומר זה תלמוד ערין
הוא פירוש אין מקדישין דמיון היו שם קצתים עמוקים יטעמים או טעמים נבדלים אין נמדדין עמה פחות מכן נמדדין עמה עליון ונאמר בנדר וליקדשו ק"כ
באפי' כפשי' כו' עד דמסיק אומר מר עקיבא הכהן כקעני מלאים מים עמוקין דלאו בני זדיעה כינהו דיקא נמי כו' והכי נמי מייחזי ליה בבבא בתר' והדבא מקומות
בתלמוד הכה ענין דראות כי כשאין שם מים שהם ראויין לזדיעה נמדדין בפני עצמה ולכך כתב בבא ראשונה במלאים מים ובבא זו בשאין מלאים מים: היתה
מלאה אילנות חצוני שלא פירש

וכו' עד כמו שביארנו
כתב הראב"ד ז"ל זה אינו כן לא
ספק כפרין על גב סדה
ואף על גב דאמר רב' הכי בערין
שמעיה דרב פפא דקא' בתרא
מיוחזי דלא סבירא ליה הכי דוק
ותשכח עכ"ל:

ואני אומר זו מחלוקת ישנה
היא ורב הונא הו' ד'
דאמרה פיר' יט בערין וסונין ק"י
נמי הכי אלא כה' שמעיה וס' ד' עכ'
פיר' קאמר את קבית' וס' המוכר
את הספינה ויש להם פני' לה' ולה'
וכו' דכרי' אלהים מים: המקדש
את השדה ע' וקדקע לבי מיתה
פיר' יט בערין: המקדש שדה ק"י
אחונה ע' יטל' לקדש ביד' הבית
פיר' אין מקדישין: גאלה המקדש ק"כ
וכו' עד כמו שביארנו

כתב הראב"ד ז"ל לא ידעתי
מאי חזרת' וקרי' קי'
תחת יד' עכ"ל לשונו:

ואני אומר הקדש מיהר
לקדש לפניו ולא
בתן דעתו באלו' על הכסף ה'
הראשונה שכתב רבינו משה ז"ל
סמוכה ל' קדש המקדש שדה אחונה
והגיע יונק' לא כפדית' כו' ועמה
בזאת אחר' שגאלה קודם שגיע
היובל והיא משנה שלמה כלשונה
פיר' אין מקדישין דמיון הקדש'
וגאלה אינו יונק' מידו כיבול עכ'
ומה שהוסיף רמ' ז"ל מלת המקדש
לפי שהיה לו לכתוב בסמוך לה וכן
אם גאלה בנו של מקדש כו' כאסר

היא סמוכה במשנה גאלה בנו כו' וכבר פרסמתי כמה פעמים דסדרא דתלמודא קטן וחתא ולכך קראו משנה תורה וזה פשוט: וכן אם גאלה בנו כו' עד תהיה ללנים
כתב הראב"ד ז"ל תמה אני על זה וקרי' המשנה אמרה גאלה אחר או אחד מן הקרובים וגאלה מידו יונק' לכהנים כיבול הכהן שאלוה גאלהו קבועים מיד
אחר קודם שגיע היובל כשיגיע היובל יונק' לכהנים אחר כן בדקתי במסארות ומכאנתים מתחלפות ומכאנתים כסא כדבריו עכ"ל לשונו:

ואני אומר גם הכנסאות שלנו מתחלפות והנכסא המדייקת שבידנו מקובלת מפני רבותינו ל' וגם בספרים הישנים כל' ז"ל פיר' אין מקדישין גאלה
בנו יונק' לאכ"ז כיבול גאלה אחי או אחד מן הקרובים וגאלה מידו אינה יונק' מידו כיבול עכ' ושאר הגירסאות מונחות אצלנו בשו"ת ספרינו:

האשה שהקדישה שדה אחונה וכו' עד אינה יכולה להניח מידם כתב הראב"ד ז"ל מסתברא שהאשה יותר ממוחזקת מפי' שיד' הבעל כי האשה בכל
כססים ועדיפא נמי מידה וכו' שהשדה תחתיד' הבעל הרי הוא זוכה לעצמה בה כשניל פירותיו עכ"ל: ואני אומר תמהני אם יצא דבר זה מפירי'ינו
הראב"ד שהרי זו בעיא דרבי יורא היא בגמרא פיר' אין מקדישין וסלקא בתיקו דגרסינן בעי' רבי יורא אשה מי מעמיד לה שדה בעל מוקים לה שכן יורשה או דילמא
בן מוקים לה שכן כו' בראוי כבמוחזקת תיקו עכ' וכו' דסלקא בתיקו וממונה הוא וק"ל בבבליה תלמודא כל תיקו דמוחזקת חומר' לתיובע וקולא לכתובע המוני' מחבירי'
עליו הראיה יפה כתב רמ' ז"ל ואינה כריכה לפנים דכל סבא דלא סבא תלמודא לאו סבא היא דאם איתא הנה ליה לתלמודא למימר מסתברא אלא ודאי לא
יבא מפי': המקדש שדה כו' עד לכל אחי הכהנים פיר' הגזול עכ': כשתנא השדה לכהנים ע' למשמר הינה פיר' המקדש: המקדש את האילנות כו' עד

נאין אלו שדה כתב הראב"ד ז"ל זו היא שמעיה דרב פפא שכתבת' למעלה ומתחזי בגמרא דבאר חז' אילן קאמר דמסתמא לית ליה קרקע אלא אם כן בא
מחמת טענה והחזיק וזה פיר' חז' אית' ליה ארעה פיר' אגב ארעה והכי איתא בגמרא הקט' עכ"ל: ואני אומר גם אני השבתי
למעלה כי זאת היא מיימר' דרב הונא פיר' יט בערין וסונין ד' עכ' דמסתמא כותיה בכל דוכתא ואת' לא תזוז מיתה: אבל המקדש את
הטעמי' כו' עד כאשר ערין ודמי' פ' יט בערין: וכשיגיע היובל תחזור לבעלים כו' עד מקדי' דבר שאינו שלו פיר'

אין מקדישין: כל שדה שמיין עד יבא ויקח פיר' שם היתומים: הלוקח שדה מאביו עד סוף הפרק
בערין: דף יד': וביטין פיר' השולח ונכתב סוף פרק המוכר את הבית: פיר'

דף יד' כו
דף כ'
דף פס' דף שג

הלכות ערבין וחרמין

פרק חמישי

והיא בשעת היובל ועיד מפי רבו
 דף יב' דף כ' הדברים האמורים במשנה עכ"ל :

המקדיש

שרה אחותו מצוה עליו לפדותה הוא שראדון קודם ואם לא רצה אין כופין
 אותו בראבזן שמצות יובל נותנת שאם יגיע יובל ולא יגאלנה תצא לרכוש
 בזמן שבתול היובלות שחיי אינה יוצאה לכהנים אלא סופה להפדות לעולם כופין את
 תחלה והיא נפרית בשיה בשאר ההקדשות אם נמצא מי שמוסיף עליו ונואל אותה יש ואם
 עתד ויתן מה שאמר ואינו פותח בפחות מארבע פדות כדי שיהא החומש שמוסיף פדות
 כדורות אחרות משרותיו אל ללו כרי לפדות שרה זו שחקרש הרשו בידו בין בזמן שהיובל
 בין היובל נותנה ואם קודם לכל אדם וכן אם רצה לנאול תצוה נאול מה שאין בין במובל להרז
 מבכהקדש: המקדש את ביתו או את ארצה נמארה שלא או ימארה משלל מהידי ארץ ארץ נקדש
 בין רעואם פדה אותן המקדש או אשתו או יורשו מוסיף חומש וכופין את הבעלים לפדות
 ברכ הבית בין שהיה הבית בבתי עיר חומה בין שהיה מבתי החצרים הרי זה נאול לעולם לא
 ואם היה בית עיר חומה וקם ביד הנאול שנים עשר חדש נחלט אם היה בירת החצרים והגיע
 נאול חוזר לבקלו יובל המקדש בהמה מטורה תמימה לברק הבית אעפ"י שעבר על עשרה
 תלה קדש עליו הנפרית כשהיא תמימה ומעיר אותו הכהן בדמיה והדמים יפלו לברק הבית
 פודה לא על מנת להקריב למזבח לכהן הראוי להקריב שכל דבר ראוי למזבח אין יצא ממנו
 ששאסור להקדש תמימין לברק הבית שנוסוד ושה שדועקולט נרבה תעשה אותו ממי
 כה לברק הבית וכן הדברים מראין שאינה לא קדשת דמים שאין מקריבין בעל מום למזב'
 תה עושה נרבה לברק הבית ואין אותה עושה תמימים נרבה לברק הבית ולא הנאכל
 המקדש את הבהמה סתם או שהקדש את נבטיו סתם וראוין כל בהמה תמימה הראויה
 מזבח זכרים ימכרו לצרכי עולות ויקרבו אותן עולות והנקבות ימכרו לצרכי שלמי ויקרבו
 ממים יפלו לברק הבית שסתם הקדשות לברק הבית ועל זה נאמר ואם בהמה אשר יקדש
 לא אשר יתן ממנו לה' יהיה קדש כלומר כל הראוי לקריב על גבי המזבח יקריב: הקדש
 קדש ויתן ושמעו וסלחו ועופו הראויין לקריב על גבי המזבח ימכרו לצרכי אות המין ויקריבו
 בהן זכרים ויקרבו עולות ומפני מה יקרבו דמי או עצמן ודמי הבהמה התמימה יפלו לברק
 מה הקדשות למזבח אם נפל בה מום יש לה פדיון כמו שיתבאר והסלח והיין והחמץ
 אלה הם פדיון שנאמר והעמיד את הבהמה לפני הכהן והקריב אותה: כל שישנו
 ערכה יש לה פדיון שנאמר והעמיד וכל שאינה בכלל העמדה והערכה אלה הם פדיון:
 והיתה בהן הקטרת שנתנן לאומנין בשבחן עד שיחזרו ויקחו אותה כמו שבארנו בשקל
 ין בשבחן כמו שעושים במותר הקטרת וכן עושין אם יש בגבסיו אחד מסמני הקטרת:
 ממימה למזבח ונפל בה מום ונפסלה הרי זו נערכת ונפדי ותועל זה נאמר ואם כל בהמה נאמה
 נזנה קרב לה והעמיד את הבהמה וגו' ויבא בדמיה קרבן אחר כמותה: כל המקדש בהמה
 יין שמהא בין קדש הבית בין קדש מזבח נפלו בהן מום או תמימה הראויה לקריב כמו
 יכ העמדה בבר' שנאמר והעמיד את הבהמה לפניך אם מתה הבהמה קודם שתעדר ממנה
 מתה לא תקבר אבל אם הקדיש שחוטה או נבלה לברק הכי' הרי זו תפדה כשאר מטרלאין:
 שחט

שָׁקִיב בְּלִשְׁמֵי בַחֲמֻתָּם כִּדְרֵךְ חֲכָמִי
הַמַּהֲבִיר לֵאמֹר פִּירֵשׁ בְּכִי הַמַּשְׁמִיט
שָׁלוּ וְלֹא יִשְׁתַּבּוּ בַּסֶּפֶר וְקִרְאתָם דְּרִמָּה
בְּאֶרֶץ לֵכֵל יִשְׁתַּבֵּי בִזְמַן שִׁשְׁבִּינָה
עֲלֵהָ לֹא חֲמוּן עֲשֵׂהָ מִתְּכֵה הִיוּ
מִעֲדֵרֵיכֶם שֶׁכֵּט יִהְיֶה בְּכִמְיָיִם
וְשֶׁכֵּט בְּכִמְיָיִם בִּיהִדּוּק יִכּוֹל יֵאָר
יִכּוֹל כֹּהֵן תִּלְמֹד לֹא יִשְׁתַּבֵּי לֵכֵל
יִשְׁתַּבֵּי מִמֶּנּוּ אֲמֹר כִּיֹּן עֲשֵׂה שֶׁכֵּט
רְאוּכֹן וְגַד וְחֵט שֶׁכֵּט מִתְּכֵה הִיוּ
יִכּוֹל לִמְכֹּר לְמִכְרֵךְ בִּזְמַן שֶׁכֵּט חֵט יִכּוֹל
לְמַה פֹּדֵן שֶׁכֵּט וְ הַיֹּאֵל וְאֵין שֶׁכֵּט
יִכּוֹל שֶׁכֵּט בִּזְרֵהִים לְמִכְרֵךְ מ
מִכְרִיכִין אֵת בְּעֵלָה וְיִמְרִיכִין אוֹתָם
לְתֵת בִּזְרֵהִים וְשִׁקָּה הַיֹּאֵל שֶׁכֵּט
רְאוּכֹן מִתְּכֵה מִכְרֵכֵי הִרְבֵּה הָאֵלֶּה
שֶׁהָאֵל כֹּתֵן חֲמוּם וְהַשֵּׁנִי שִׁמְמֵת
בְּאֵלָה בְּאֵרֶץ וְהַשֵּׁנִי שֶׁהָאֵל חָפֵן
וְהִנֵּה כֵּה יִתֵּר מִזְרֹתָ עֲבָל וְכֵס
רִשִׁי וְרִבְמִיכֹן בְּעֵלֵי הַתְּשׁוּבִית זֶל
כֹּן פִּירֵשׁוּהוּ עֲשֵׂה שְׁלֵשֶׁת הַתְּשׁוּבִים
מִיִּמְרֵכֶם בְּמִדָּה לֵאמֹר טַעַם הַחֲמוּם
בְּלִבְכֶּם רֵעֵה הָאֵלֶּה לְמִכְרֵכֵי שְׁדִּיֹּת
אַחֲרֹת כֹּן עַד הַדְּיוֹט מִבְּהִקְשׁ
פִּירֵךְ בְּתֵרֵה דְּמִרְכִּין הַמִּקְדִּישׁ
אֲבִיתָם אֹן בְּקִמָּה טַמְאָה כֹּן עַד
חֲזֹר לְבִטְלֵי יִכּוֹל בַּסֶּפֶר וְיִכּוֹלֵהִם
פִּירֵךְ מִתְּכֵה מִתְּכֵהֶם עֲבָל אֵלֶּה
דְּרֵשִׁים וְכֵן דְּתִמְרֹרֶה הַמִּקְדִּישׁ
בְּקִמָּה טַמְאָה עַד וְכַסְדִּית טַמְאָה
דְּתִמְרֵה פִּירֵךְ דְּתִמְרֹרֶה וְיִמְרֵךְ
אוֹתָהּ עַד לְבִדָּה הֵכִית פִּירֵךְ כְּמוֹ
הַדָּם וְאֵין לְבִדָּה אוֹתָהּ עַד יִמְרֵךְ
מִזְכֵּה לְעֵלֶם סוֹף תְּמִירָה וְיִמְרֵךְ
שֶׁאִסֵּר לְהִקְדִּישׁ עַד מִכְּלֵל עֲשֵׂה
עֲשֵׂה הָאֵל פִּירֵךְ דְּתִמְרֹרֶה וְכַסְדִּית
הַמִּקְדִּישׁ בְּהִמְתּוֹ סַחֵם כֹּן עַד
לְמִדָּה יִתֵּר הִרְבֵּה הִרְבֵּה הַחֲבֵרָה

[illegible]

מגדל עוז

אשר
ועתה אל תחשש
הוא שכן לאמר אתה עומדת
מן השם ומה וד

דעם ווא
זענען
דעם לא

לבעל
החמ
למך
סביען

פרק שמיני

בתמיכה

[illegible][illegible][illegible]

וְדַמְיוֹס
בְּמַלְאָךְ
אֶל שְׂבִיל
אֲרֻמֹּתַי
אֶל אֶמֶד
עַל נֹב
אֶדָּה לָהּ
יִמְנָה לִּי
וְכִרְיָהּ
עַבְדִּי מֹסֵה
רַעְיוֹנָהּ
וְיִדְיָהּ
אֶל דְּלִמְדָּה
דְּקִדְקָה
אֶל אֶל
בְּמַלְאָךְ

מגדל עז

דף יג אין מקדשין ולא מעריבין ולא מחרימין בזמן הזה כו' ע"י לאבדס פליק קמא
 דמסכת עבודה זרה: הקדוש או הקדשים עבד שכתבם למנו' כו' עד ולא מירידין
 מותר לפדות הקדשות כו' עד שאין שדה חרמים אלא בזמן שהיוכל כהן
 בחב' הלאבד ז"ל יש מי שסובר מה שאמר אין שדה חרמים טוקה וכו' לומר שלא
 יהא לכהן אלא לשמים ויש מקצת ראייה ממאי דאמרינן בדברים אין
 אכשי הנליל מבידין בחרמי הכהנים וכיון שהקדמי כתבין לאכשי משמר ועבשין
 אין משמר לא כתבון זה אלא לשמים עד כאן לשוננו:
 ואני אומר אין לי עסק בזה הסבור לבד הסבור כאשר הקדמתי וכתבתי
 כמה פעמים אך אודיע מקום הלכות לו שהיה בערכין פירק המקדש
 דף כט כמא קמא דעבודה זרה: החרים לכהנים קרקע עד ותבתן לכהנים גם זה
 פירק המקדש ופירק קמא דעבודה זרה: אף על פי שהקדשות כו' עד ולא
 דף ב יקא בך חטא פירק קמא דשמיטת חולין: לעולם לא יקדיש כו' עד וכיוצא בו
 דף כח פירק המקדש: אמרו חכמים חסיד כו' עד סוף הפרק בכתובות פירק
 דף כ

סליקו להו הלכות ערכין ובהו סליק ספר הפלאה בסדר

ולא יהרים כל נבסיו והעושה כן עובר על דעת הכתוב שהרי הוא אומר מכל אשר לו ולא כל אשר לו כמו שבאר חכמים ואין זו חסידות לא שטר
 שהרי הוא מאבד כל ממונו ויצטרך לבריות ואין מרחמין עליו וכו' ויצא בו אמרו חכמים חסיד שוטה מכלל מכלי עולם אלא כל המפורסמו
 במצות אל יפזר יותר מחומש ויהיה כמו שצו נביאים מכל כל דבריו במשפט בין בדברי תורה בין בדברי עולם אפילו בקרבנו שאדם חייב בהן הרי
 חסה תורה על הבטחון ואמרה שיביא כפי מסת ידו קל וחומר לדברים שלא נתחייב בהן אלא מחמת נדודו שלא ינדור אלא כראוי לו שנאמר איש
 כבתנת ידו כבכרתה אלהיך אשר נתן לך:

ברוך רחמנא דסייען מריש ועד כאן

נגמר ספר הפלאה ומניין פרקיו שלשה וארבעים פרקים

הלכות שבועות	שנים עשר פרקים
הלכות נדרים	שלשה עשר פרקים
הלכות נזירות	עשרה פרקים
הלכות ערכין וחרמין	שמונה פרקים

הלכות ערכין וחרמין

אין מקדישין ולא מעריבין ולא מחרימין בזמן הזה שכן שאין שם מקדש
 בחטאנו כדי לחזק ארץ ברקן ואם הקדוש או העריך או החרים אם
 היתה בהמה נועל דלת בפניה עד שתמות מאלה ואם היו פירות או
 כסות או כלים מניחין אותן עד שירקבו ואם היו מעות או כלי מתכונות
 ישליכן לים המלח ים הגדול כדי לאבדן הקדוש או החר' עבר שנבנם
 למצות פודהו וילכו דמיו לים המלח כשאר דמים וערכין של זמן הזה
 ואם היה עבד גוי לא מעלין ולא מורדין: מותר לפדות חקדשו בזמן
 הזה לכתחלה ואפי' בפרוטה ומשליך אותה פרוטה לים המלח וחכמי
 דנו שיפדה בארבעה זוזים או קרוב לזה כדי לפרסם הדבר אבל בזמן
 המקשה לא יפדה לכתחלה אלא בשוין כמו שבארנו: מי שהחרים
 בזמן הזה מטלטלין סתם הרי אלו נותנין לכהנים חנם צאן באותו מקו'
 אבל אם החרים שדה בארץ ישראל סתם או שהחרים לכהנים אינה
 חרם שאין שדה חרמים נהגה אלא בזמן שהיוכל נהגה: החרים לכהנים
 קרקע בחוצה לארץ ואפי' בזמן הזה הרי הוא כמטלטלין בארץ ישראל
 ותנתן לכהנים: אף על פי שהחקדשות והחרמין והערכין מצות וראוי
 לו לאדם להנהיג עצמו בדברים אלו כדי לכופ' יצרו ולא יהיה כילי
 ויקיים מה שצו נביאים כבוד את ה' מהונך אף על פי כן אם לא הקדיש
 ולא העריך ולא החרים מעולם אין בכך כלום הרי התורה העידה
 ואמרה וכו' תהדר לנדור לא יהיה בך חטא: לעולם לא יקדיש אדם
 שטר לו ולא כל אשר לו כמו שבאר חכמים ואין זו חסידות לא שטר
 שהרי הוא מאבד כל ממונו ויצטרך לבריות ואין מרחמין עליו וכו' ויצא בו אמרו חכמים חסיד שוטה מכלל מכלי עולם אלא כל המפורסמו
 במצות אל יפזר יותר מחומש ויהיה כמו שצו נביאים מכל כל דבריו במשפט בין בדברי תורה בין בדברי עולם אפילו בקרבנו שאדם חייב בהן הרי
 חסה תורה על הבטחון ואמרה שיביא כפי מסת ידו קל וחומר לדברים שלא נתחייב בהן אלא מחמת נדודו שלא ינדור אלא כראוי לו שנאמר איש
 כבתנת ידו כבכרתה אלהיך אשר נתן לך:

כעיקר הסוגיא
 דף כ

חשובות דשייכי לספר הפלאה להלכות שבועות פרק אחד עשר הפלאה תיט

ולדירה דמפא דהלכה כדכר אבי מטעם דיש צריכה אכילו מלאווייתא אין השותף יכול לאכול על חבירו דהא מלאווייתא אכל לדידו דכיון דאכל לאכול עליו שאינו שותף כדכר אבי אלא מטעם דיתור אכור כמורד הפאה ויחידאף לדידו כדכר אבי שכן יכול לאכול להעמיד חבור וכירי ויחידאף לדידו כדכר אבי שכן יכול לעבד באלו על חבירו כמו כן יכול לאכול ללמוד בספר אלא אם כן יכול ללמוד האסור עם האסור לרעהו ולהחזיקו כמו שפירש הכאסר יחזק בר שמואל זלזה נקט דהא בפרק דאוקו בית דין גרסינן הימורד האסר מחבירו תוקע לו תקיעה של מטה הימורד האסר משופר תוקעין לו בו תקיעה של מטה מכל ויחזק מטה לא ליהנות כתבו שאינו קרוי כהנה במה שפירש המנהג בדבר האסור ליהנות ממנו ונכר עין:

ג ועל

שטען ראובן על שמעון שתקע לו אמונתו אם יש לו שטר או עדים שראובן שתקע על בית דין לזנות לשמעון לקוי שבעתו כי גדולה אמונה ששבע באמונה שיש לו בהקדשה עובר כופר בעיקר ומאד חמורו בדבר שכלא בכי אם ערבת לרעך תקעתי לזכר כפר וגו' ונאמר אל תהי בתקעו כפ:

וראיתי

אבי את רב יוסף בר רבי יוחנן דהשמיני ממוקם ע"י תקיעת כף אחד שבער האחד על אמונתו אבל אם אין עדי' ושמעון טוען לא תקעתייה אלא על תבאי כן כאמין אם יחזיקוהו בית דין על שבעתו שכן שבע ולא מחייבו שבעה אחרת כדגרסינן הוי מחוייב לחבירו שבעה וחזר ואמר שבעתי והעדים מעידים אותו שלא שבעו וכו' דמתוך שכול לומר לא תקעתי כפי כי א' תקעתי בכה מדין בלא שבעה ובלבד שיהא מחזק באותה ב' כאשר פ' יחזק בר מנחם וכן מקלם שותף תמיד על שבעה וז:

והא

תשובת רבי יוחנן הזקן בר שמואל זלל על אחד שתק' לחבירו על דבר אחד כפי שלא לעשותו לעולם ועוד בקש בפניו שלא לפטור האמונה והיו כפיו השמיני וכן אמר לטרי אבי תוקע כפי שלא אפסוד לך כל ימי חיי ואותו היום חזר התקע ובקש בפניו לפטורו ונב' לתת ממונו לזכרה: **והשיב** הבטחת כף הוי אומר את שיהא כדיתות ברית ויהי כדכר אבי לרעהו יתיר מכר ושבעה ויהי דורש מן הפסוק וזה לא להפסד ברית והנה כת' ידו וכל אלה עשה לא ימלט אף ע"פ שלא מינו בתלמוד שהוכר בשם מקו' שכת' נדקיה ברית לבבד כפי בתקיעת כף לא שבעו מינו שבעה לו בנדרים פרק רבי אליעזר ונב' כמות יד האמורה לשם ידו הוי שבעה דמיו' דשיות יד תחת יד אברהם שהי' שבעה דהתפסת מנות מילה במקום אכסוטי שפר תורה לדין וכן נדקיה רנה לומר אישאר שבתות ידו הוי כמות יד לישבע בספר תורה ואפילו תהא אותה כמות יד בתקיעת כף דידן וזהו כמות תורת בקרלא לה וברית ולא כתב לה ושבעה פירוש קללה ושבעה אלה וברית היינו שבעה ותקיעת כף מו' לא מינו שם בקדש שחשב כמות יד אלא בקדי שבעה ולא משמע כדכר שבעה שבעה לנדקיה לא על הכר' לא על השבעה ואם לא ששכ לבבד נכר בפניו ובדעתו על שהי' מחזק בדין משמע שהי' יכול להלמד להתיר שלא בפניו לבתחילה אפילו הכי לא מורה בתקיעת כף לקבל לבדה אלא בברית אחרת כפי שפירש רבינו אפילו בלא שם פסוק ואפילו לא הייתה כמות ברית בימי הנביאים וגם לא בימי חכמי התלמוד החשובה לברית כיון שקבעה לברית הדורות וגם דגילין לעשות במקום ברית יותר מעברת בין בתרים ועל כי מה שלא הזכיר בנדרים עכש הברית לפי שלא הובא בהלכה לפרש כל דבר ודבר שבעה עליו אלא לפי שלא היה לו להתיר השבעה אלא בפניו וגם את שם הברית וגם מה שתקעת שתי ידיך לשמים אם לשם ברית כתבונת בתקיעת כף לאדם נדקיה אתה להחמיר בדבר שלא להתיר אלא על כי חכם וכן כן וכן כך אם יש מכשול רב והפסד מרובה בדבר ויבא בכך לעבור מוטב לאכול בשם תמונת שחטות ולהתיר על פי חכם מלאכול בשם תמונת כבילות כי בכך קצת הדעת מוכרעת שלא החמיר משבעה נהגו בה הדורות להחמיר יותר משבעה אלא להקל שלא רצו לקבל עליהם אלא תקיעת כף כי יראו עכש השבעה דמיו' דתק' אלמנה הכוררת ליתומים ועוד בעצרה שתקנו במקום שבעה ושלך היא בעיא שבעה וראוי להפסד ע"פ חכם יותר משלו ושלם יחזק בר שמואל זלזה:

הלכות שבועות פרק ששי ולהלכה

נדרים פרק רביעי ופרק תשיעי

ד יבנה פאר כחתן ה' כת' אדוני שאל כדעת מה לעשות לבחור אחד אשר כדר על דעת ר' בים ואמר יאסרו כל פירות כג נ ז 311 שבעלם

א תחלת דברי פיך שכל מהר שמר' על ששבעה קהל קטל כנכדוק שלא בפני רבי משה אם צריכים לחזור ולשבע בפניו אם השבעו עצמן כדכר אבי שאין באותה שבעה ממש כי שוא הם לא אומר על דעת המקום ועל דעת הקהל ואפי' אם אומר על דעת המקום דילולא דעתייה משתבעו ולא ארעתי כד אמר אסר השבעה אחר שאינו כנבע בדבר ואמר כך על דעת המקום ועל דעת ר' אפי' לא שבעו בפני ר' אפי' כחן בית מוחסו ושבעו על שבעה למה אפי' אהל כל המחוייב שבעה לא משבע' לי לבתחילה אלא בפני קהיל' איפשר מחסו כסופא דידה לודי כי הקיא דפר הכותב גבי הקיא איתתא דאי חייבה שבעה בבית דין דרב ביבי בר אבוי אמר לה בעל דין חותי ותשבע לי במאת' איפשר דמכשף משיכוי ומוציא וכו' והם כמי אם שבע' כבר ומשם הקיא חשאר דר' מר' לא הדרינן ומשבעין לה דאין זה טועה בדבר משנה חזר ונדולה מו' אור' פרק שבעות קדייין אף על גב דלכתחילה בספר תורה אי שבע בתפילין אינו חוזר וכל שכן ששאר דמחמת כסופא דלא תלינן לא בדרייהא ולא במתביתין ולא איתמר בשמעתא דאמרי' אלא הקוא בעל דין דקאמר והקיא כתר' ל' לו לישבע במחמת שאין זו קרוי דבר משנ' ונוד מין למה לן דאי אומר הקיא איתתא לא משתבעתא במחמת אלא דכא אז בעיר אחרת דכפי לה לאישתבעי לה במחמת הא משתבע להכחש את העד הוי כפרעון דמזון על ידי עדי' ואם שכים מעידים אות' שהלוקו מנה בעיר זו והלך בעיר אחרת לפרוע אות' מי כפיין ליה לחזור לעירו לפרוע אותם הא תבן פרק הגמל במר' הימנה חבירו ביישוב לא יפרע לו במדבר במדבר הוא דלא יפרע דלאו מקום המשתמר הוא אבל בעיר אחר' דשאי הכי כמו גבי שבעה אם מנאלו בעיר אחר' ורנה לישבע לו שפי' מיהו אי טעין התנ' איכי רנה לקשבעו עתה שוא אמונה לו לא מודקין בית דין לאשבעי ואם שוב חזר לעירו ואז תבעו לישבע לו לא מ' כתבע חלק בעיר אחרת ותבא גמ' אתה שם וס' אשבע לך דלא מוכינן ליה לרובע לילך בעיר אחרת ול' כנזון זה כדכר דאפילו לבתחילה לא היה נדק' להשבע רבי משה דמיו' כסופא שייכא קבא כיון דהוא אינו יודע אם האמת אמת או לאו שוא אינו טוען טענת ודאי מעצמו אלא מוכר עד הוא בא אמו' דאי בפני העד י' להם לישבע לבתחילה כדאיתא בתו' דשבעות טעמים שבעה לפני חביו ובכדון זה דמתקעד כדכר דפני העד לא שייך בפני ר' משה כמי לא בעי כיון דלא ידע ולא שייך כסופא מחמת דידה ונדע דהא אלמנה הכפרעת מכחש יתומים קטנים משבעה אפילו שלא בפניהם כדמשמע ריש פרק הגמל בפרק גבי אין מקבלין עדות שלא בפני בעל דין אטו מיבעיא למהידר ומי שתיב' לבי גדלי יתמי וכן משמע פרק הזהב גבי בני העיר ששלח שקליהם ונכבדו או שאבדו דקאמר שבעין לבני העיר במעמד גזרין כי היכי דלא כיוסדיהו אי נמי כי היכי דלא כיוקרי לקו פושעים ולא קאמר משום כסופא לודי שמו מוכה דלא שייכא הקיא מילתא אלא היכא דטעין טענת ודאי ואפילו לטעמא דקאמר משום חשד ומשום דלא ליקרינהו פושעים לא בעי לומר ששבע בפניהם אלא אפילו שלא בפניה' ובלבד שידע להם לגזר' ששבעה הכי כמי לא שייך לא חשד ולא פשיעה דשני שלא בפניו כיון דמודע ליה לבסוף ששבעו ועוד אי דילמא משום כסופא מורה כי הוי גומא מילתא הוא אם כן אמאי תבן כ' מ' שהי' כפי כו' עד ראשון ששבעה לשניה ואילו ראשון לשלישית ולרביעית לא קרבי אלמא דלא מייבעי לה למייתי מטעם דילמא מוריא מחמת כסופא דכוליה אלמא לכל הפחות במיד' דלא ידעי התובעין לא שייך כסופא וכל שכן בכדון זה דשבעה אין אלא להפיק דעתו של רבי משה כדפרשית כבר בכתי' הראשון דירשים לא מחייבי לישבע להכחש העד אלא להפי' דעתו או משום מנהגם דהילכות מדינה שנהגו כן דסי' אפילו שלא בפניו ועוד כיון דכבר שבעו כל שכן דאם יודו ויכחשו שבעה הראשונה דהיה לה כסופא טפי ושלם מאיר בר ברק' ש':

להלכות נדרים פרק ששי

ב יודיענו רבינו על אחד שאמר ספרו לחבירו אם מית' ללמוד בו אם כהנה בכך כיון שאין גופו כהנה לבד שכן הקריאה וכן שופר של עולה ושל שלמי' לא יתקע אף על גב דאין כהנה אלא שכן המנהג או שחא כיון דמותר ללמודו ומשנה בדאמר מה אבי בחכם אף אתם בחכם שחא כך מותר להשאל לו ספרו ואם כן אינו יכול לאסרו על חבירו ויודיע לו רבינו על דבר זה ואם יש למודר חלק בו אם יכול ללמוד בו או מותר כמו שנתפן שפדרי הפאה זה מזה: **תשובה** אין חובה לאדם להשאל ספרו לחבירו שלא לדעתו כמו שאין חובה עליו וליתנו שהי' מקלקל בכך ומותר לו להשכירו ונמצא מהנהגו השכר שיכול לקבל עליו כשמינו בחכם ללמוד בו

תשובות רשייבי להלכות שבועות פרק ששי ולהלכות נדרים פרק רביעי ופרק השני

בבא משום דרבינא קמחא חבל אי דעתי הוי משא' ואוקמא בידי הו' מורו לנב' ובכח' אר' יהוד' דלא הוי כוזר לא ספרה גוסה קודש וקרבן להקריב למזבח לספרים דגרסינן פרה ז' קרבן' ולב' ע' מל' דמורד מונח ואסור בה כקנס דאם כן לימא בקרבן או לימא ע' דהא רבי יהודה אית' ליה פרק קמחא דנדר' דלא מייסב' בקרבן עד דלימא בכ' וכן פלג' אלא אף על גב דאסמכתא הוי מהבא לבבנה להית' פרה ז' הקדש באמירה בעלמא ואף על גב דבהדיא נב' אילו אמר להכריה פרה ז' שיש לי רבונה בחצרך תהא שלך אם לא תעמוד היום ולא עמדה או לא אעמידנה ועמדה מאליה לא קנה יעד דאיכא קבין בבית דין חשוב ועד יכולתי בענ' להאריך בראיות אך איך פכאי ועוד האריך בראיות ובמשא' ובמתן עד ולא דמי להקיא פרק מי שית' שהבא דקבעו שבי' מרע' שהקדיש כל כספיו מהו ועד כאן לא מבעיא ליה אלא משום דלימא גמר וקדוש כד' שיהיה ביהמה זו ואמאי תפוק לי משום דאמיר' לבבנה כמסירה המועלת להדיע ולטעמין לדידך כמי תקשי דהא מורית דכל אמירה לבבנה משום דבהדיא לא מהבא מקרה מכחו לא מכח בית דין חשוב דהפך בית דין הפך ואם כן הכא מהבא בהדיא בזכו ובקבין כלל בית דין חשוב ובפני עדים או אפילו בינו לבינה היכא דמורה דלא איברוסהדי אלא לשקרי מיהא לבבנה אמירה אלא נב' להכי מספקא ליה בשבי' מרע דכי היכי דאמר בריא שהקנה כל כספיו מתבטל מתבטל משום דאין סהדי כיון דלא שייך מדי' הוא סבור שימות דאי הוה סבור שלא ימות הוה משייר מקצתן וזהו ליה כאילו פירש בהדיא בשעת המתנה אם ימות אס' כן הקדש כמי בימא כיון דלא שייך הוי כאילו פירש דאם עמד חזר דאף על גב דאמר אמירה לבבנה הני מילי אמירה סתם אבל הכא כמאן דפרי' בהדיא דמי דבכמה דוכתא אוליין בתר אומדנא דמוכח כאילו פירש או דילמא אף על גב דכייק' ומוקנה להדיא אוליין בתר אומדנא גב' הקדש כמיא דגמר וקדוש בכל ענין אבל גב' כדון דידן ל' ל' למימר דאין סהדי אילו היה יודע שלא יוכל מלעבב את עצמו מלבד על אשתו לא היה מדר' דב' זקוקים וזהו ליה כאילו פיר' להדיא זה אינו דאם כן למה דבר הו' מדר' כלל בשלמא התם גב' שמי מהבי' דבוריה שיהא הקדש אם ימות אלא הכא למה ליה לאכתיוי אלא עב' מהבא אמירה ובעשה דבר ועדין ליתן ואס' לא יתן לא קיים כדד' כמו שהוכחתי:

להלכות שבועות פרק שלישי להאריך

אין פכאי ובקב' אשבי' הנראה בעיני שכן הוא באש' כתבת שאין באותו חרס ממש ואין צריך ל' לקיימו כיון שאכוס' הם שהיו מייסדין אותן כמה מיני ייסורין ומונחין להם לזלזול ולהורגם דאפילו תלויה ויהיב' לא הוי מתבטל מתבטל וכל שכן בנדון זה דאכתי לא יהיב' מדי' אלא כדד' ליתן ולא בא עדיין המזון ל' האכס' ולא דמי לבזירתא קמח ומונח' דסיקריקין פרק הכזקין כיון דקטלי אב' אכוסיה גמר ומקמי' חזא דהכא כמו שהיו מונחין להורגן ולתלותן לא היו רשאים לעשות זה מפני שהר' שהיה דורש דמים מיריהם וגם מפני העונש שפירות דמים וכהי' שבת' להם רשות לעשות בכבלי ברהל להריב' שמים לא היו רשאים וכל שכן מפני עונש דין שמים לא היו רשאים ועוד התם שייך לומר אב' אכוסיה גמר ומקמי' קרקע דלא מייסב' בוכייהא אבל מוזן ומטלטלי' דמייסב' גבייהא לא קנה הסיקריקין ועוד דהי' הוי יראים טפי דכיון דבבזירה קמיימא אמר דלא קטיל ליקטליה אס' כן הוי צריכין להורג' אס' כן ידעו וגמר ומקמי' ואפי' במציעתא דאמר כל דקטיל ליתב' ד' וזו ולא היו צריכים להורגן מ' היהודים היו יראים כיון דכבד' ההורגן עשה בהיתר בגזירה ראשונה אכתי סירחיהו כקטיו והיו יראים טפי ואב' אכוס' גמר ומקמי' אבל הכא לא שייך דאי משום דמונחין להו' עבדי איב' דגזים ולא עבדי אפי' בי' ל' דמונחין בגז' איב' ואיקטיל דיקל' דפלגיא כל' למיקטיל איהו גופיה ואעב' שקבלו עליהם חרס על דעת המקום ועל דעת הקהל חלילה שמה' דעת

אין פכאי ובקב' אשבי' הנראה בעיני שכן הוא באש' כתבת שאין באותו חרס ממש ואין צריך ל' לקיימו כיון שאכוס' הם שהיו מייסדין אותן כמה מיני ייסורין ומונחין להם לזלזול ולהורגם דאפילו תלויה ויהיב' לא הוי מתבטל מתבטל וכל שכן בנדון זה דאכתי לא יהיב' מדי' אלא כדד' ליתן ולא בא עדיין המזון ל' האכס' ולא דמי לבזירתא קמח ומונח' דסיקריקין פרק הכזקין כיון דקטלי אב' אכוסיה גמר ומקמי' חזא דהכא כמו שהיו מונחין להורגן ולתלותן לא היו רשאים לעשות זה מפני שהר' שהיה דורש דמים מיריהם וגם מפני העונש שפירות דמים וכהי' שבת' להם רשות לעשות בכבלי ברהל להריב' שמים לא היו רשאים וכל שכן מפני עונש דין שמים לא היו רשאים ועוד התם שייך לומר אב' אכוסיה גמר ומקמי' קרקע דלא מייסב' בוכייהא אבל מוזן ומטלטלי' דמייסב' גבייהא לא קנה הסיקריקין ועוד דהי' הוי יראים טפי דכיון דבבזירה קמיימא אמר דלא קטיל ליקטליה אס' כן הוי צריכין להורג' אס' כן ידעו וגמר ומקמי' ואפי' במציעתא דאמר כל דקטיל ליתב' ד' וזו ולא היו צריכים להורגן מ' היהודים היו יראים כיון דכבד' ההורגן עשה בהיתר בגזירה ראשונה אכתי סירחיהו כקטיו והיו יראים טפי ואב' אכוס' גמר ומקמי' אבל הכא לא שייך דאי משום דמונחין להו' עבדי איב' דגזים ולא עבדי אפי' בי' ל' דמונחין בגז' איב' ואיקטיל דיקל' דפלגיא כל' למיקטיל איהו גופיה ואעב' שקבלו עליהם חרס על דעת המקום ועל דעת הקהל חלילה שמה' דעת

מהלכו זל:

זרעים תבא

תהי ירך לערני כי פקודיך בחרתי

ספר שביעי והוא ספר זרעים הלכותיו שבע וזה הוא סידורן

הלכות כלאים: הלכות מתנות עניים: הלכות תרומות: הלכות מעשרות: הלכות מעשר שני ונטע רביעי: הלכות בכורים ושאר מתנות כהונה שבגבולין: הלכות שמטה ויובל:

הלכות כלאים

יש בכללן חמש מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א. שלא לזרוע זרעים כלאים:
- ב. שלא לזרוע תבואה או ירק בכרם:
- ג. שלא להרביע בהמה כלאים:
- ד. שלא לעשות מלאכה בכלאי בחמה:
- ה. שלא ללבוש כלאים כאחד:

הלכות מתנות עניים

יש בכללן שלש עשרה מצות שבע מצות עשה ושש מצות לא תעשה וזה הוא פרטן:

- א. להניח פאה:
- ב. שלא יכלה אותה:
- ג. להניח לקט:
- ד. שלא ילקט הלקט:
- ה. לעזוב עוללות הכרם:
- ו. שלא יעולל הכרם:
- ז. לעזוב פרט הכרם:
- ח. שלא ילקט פרט הכרם:
- ט. להניח שכחה:
- י. שלא ישוב לקח השכחה:
- יא. להפריש מעשר לעניים:
- יב. ליתן צדקה במסת ד':
- יג. שלא יאמץ לבבו על העני:

הלכות תרומות

יש בכללן שמונה מצות שתיים מצות עשה ושש מצות לא תעשה וזה הוא פרטן:

- א. להפריש תרומה גדולה:
- ב. להפריש תרומת מעשר:
- ג. שלא יקדים תרומות ומעשרות זה לזה לא יפריש על הסדר:
- ד. שלא יאכל זר תרומה:
- ה. שלא יאכל אפילו תושב כהן או שכירו תרומה:
- ו. שלא יאכל ערל תרומה:
- ז. שלא יאכל כהן טמא תרומה:
- ח. שלא תאכל חללה תרומה ולא מורם מן הקדשים:

הלכות מעשר

מצוה אחת והיא להפריש מעשר ראשון בכל שנה ושנה משני הזרעים וליתנו ללויים:

הלכות מעשר שני ונטע רביעי

יש בכללן תשע מצות שלש מצות עשה ושש מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א. להפריש מעשר שני:
- ב. שלא להוציא דמיו בשאר צרכי בני אדם חוץ מאכילה ושתייה וסיכה:
- ג. שלא לאוכלו בטומאה:

הלכות בכורים

יש בכללן תשע מצות עם שאר מתנות כהונה שבגבולין שמונה מצות עשה ואחת מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א. להפריש בכורים ולהעלותן במקדש:
- ב. שלא יאכל הכהן בכורים חוץ לירושלים:
- ג. לקרות עליהן:
- ד. להפריש חלה לכהן:
- ה. לתת לכהן זרוע ולחיים וקיבה:
- ו. ליתן לו ראשית הגז:
- ז. לפדות בכור הבן וליתן פרונו לכהן:
- ח. לפדות פטר חמור וליתן פרונו לכהן:
- ט. לערוף פטר חמור אם לא רצה לפדותו:

הלכות שמטה ויובל

יש בכללן עשרים ושתי מצות תשע מצות עשה ושלוש עשרה מצות לא תעשה וזה הוא פרטן:

- א. שתשבות הארץ בשביעית ממלאכתה:
- ב. שלא יעבוד עבודת הארץ בשנה זו:
- ג. שלא יעבוד עבודת האילן בשנה זו:
- ד. שלא יקצור הספיח כנגד הקוצרים:
- ה. שלא יבצור נזירה כנגד הבוצרים:
- ו. שישמיט כל מה שתוציא הארץ:
- ז. שישמיט כל חלואתו:
- ח. שלא יגוש ולא יתבע הלוח:
- ט. שלא ימנע מלהלוות קודם שמיטה כדי שלא יאבד ממונו:
- י. לספור השנים שבע שבע:
- יא. לקדש שנת החמשים:
- יב. לתקוע בשופר בעשרי לה שרי כדילצאת עבר הפשי:
- יג. שלא תעבד אדמה בשנה זו:
- יד. שלא יקצור ספיחיה כנגד הקוצרים:
- טו. שלא יבצור נזירה כנגד הבוצרים:
- יו. ליתן נאולה לארץ בשנ' זו וזה הוא דין שדה אחוזה ושרד מקנ':
- יז. שלא תמכר הארץ לצמיתות:
- יח. דין בתי ערי חומה:
- יט. שלא יחל כל שבט לוי בארץ ישראל אלא נותני להם ערים מתנה לשבת בהן:
- כ. שלא יקח שבט לוי בכזה:
- כא. ליתן ללויים ערים לשבת ומגרשיהן:
- כב. שלא ימכר מגרש עריהם אלא גואלין לעולם בין לפני היובל בין לאחר היובל:

הלכות

הלכות בלאים

והשעורין ושבולת שועל והשיפון והשני מהן הוא הנקר קטנית והן כל זרעין הנאכל לאדם חוץ מן התבואה כגון הפול והאפונין והעדשים והדוחן והאורז והשומשום והפרגין והספיר וכיוצא בהן והשלישי מהן הוא הנקר דרעני גינה והן שאר דרענין שאינן ראויין למאכל אדם והפרי של אותו הזרע מאכל אדם כגון זרע הבצלים והשומין וזרע החציר והקצח וזרע לפת וכיוצ' בהן וזרע פשתן הרי הוא בכלל דרעני גינה כשיורע כל מיני דרענים אלו ויצמחו נקרא הצמח כולו כל זמן שלא ניבד הזרע דשא ונקרא ירק ויש מורעני גינה ודרעני שדרכן לזרוע בהן שדות כגון הפשתן והחרדל ואלו הן הנקראי מיני דרענין שזרעני גינה ודרענים שאין דרך בני אדם לזרוע מהם אלא ערונות ערונות קטני כגון הלפת והצנון והחרדן והבצלים והכסבר והכרפס והמרור וכיוצא בהן ואלו הן הנקראים מיני דקות:

פרק שני

זרע שנתערב בו זרע אחר אם חדר אחד מעשרים וארבעה כגון סאה של חטים שנתערבה בעשרים ושלשה סארי של שעורים חרי זה אסור לזרוע את המערב עד שימנע את ההטין או יוסף על השעורים ואם זרע לוקה וכל שהוא בלאים עם הזרע מצטרף לאחד מעשרים וארבעה כיצד עשרי ושלשה סאה של חטים שנתערב בה שני קבין שעורים ושני קבין עדשים ושני קבין פולים חרי זה לזרוע הכל עד שימנע סאה של תעורוכר ויבור מקצתה או יוסף על החטים שהשעורים והעדשים והפול כולם בלאים עם החטים בלא שנתערבו מיני תבואה זה בזה או מיני קטניות זה בזה או שנתערבה תבואה בקטניות או קטניות בתבואה אבל זרעני גינה שנתערב אחד מהן בתבואה או בקטניות שיעורן אחד מעשרים וארבעה ממנה שזרעין בבית סאה מאותו המין אם נתערב בסאה של תבואה או קטנית לא יזרע עד שימנע או יוסף על התבואה כיצד חרדל שנתערב בתבואה וחרדל החרדל וזרעין ממנו קב בכל בירת סאה אם נתערב ממנו אחד מעשרי וארבעה מן הקב בסאה של תבואה או של קטנית חייב למנע וכן אם היה מין מורעני גינה וזרעין ממנו סאתים בכל בירת סאה אם נתערב ממנו חצי קב בכל סאה של תבואה או של קטנית ימנע לפיכך תבואה שנתערבה בה זרע פשתן אם היה שלשת רביעי' בכל סאה חרי זה ימנע ואם לאו אינו צריך למנע לפי שבת סאה וזרעין בו שלש סאי זרע פשתן ועל דרך זה משערין בכל הזרע האחר בלא בשלל נתבונן לערב ובשלא נתבונן לזרוע השני מינין שנתערבו אבל אם נתבונן לערב זרע בורע אחד או לזרוע השני מינין אפי' היה חטה אחת בתוך כרי של שעורים אסורה לזרוע: **א**א קשיל דיעיה אדריה למעלה בלאש הפק אסור לזרוע את המערב עד שימנע את הקטן וכי מונע מיהא מותר לזרוע והלא מתבונן לזרוע שני מינין ואמת הוא כי כירושלמי שקשו הכי מה אכן קיימין אי במתבונן לזרוע אפילו חטה אחת אסור ואולי מה שזאמרו במתבונן לזרוע אפילו חטה אחת אסור במתבונן בשעת כנסה היבואה קאלד בשעה שכנס תבואה זו המעורבת כונתה לזרעה אבל אם הייתה כונתה לאכלה ונמלך לזרעה ימנע ודיו:

השרה אלא מאליהן עלו אן מחייבין אותו למנע כיצד כגון תבואה שעלו בה ספוחי אסמים ותלתן שזרעיה למאכל אדם שעלו ברי מיני עשבים שזה מפסיד הוא וכן כל כיוצא בזה ובמה ידע שהתלתן וזרעה למאכל אדם בשהיתה וזרעה ערונות ערונות ולה גבול סביב וכן מקו הגרנות שעלו בה מינין הרבה אין מחייבין אותו לעקור שהרי דבר ידוע שאינו רוצה שיצמח צמח במקום הגרנות ואם הסיר מקצתן אמרילי עקור הכל חוץ ממין אחד שהדיגלה דעתו שרוצה בקיום השאר אין נוטעין ירקות בתוך סוף של שקמה וכיוצא בה והאמן

הלכות בלאים

יש בכללן חמש מצות לא תעשה וזה הוא פרטן

- א שלא לזרוע זרעים בלאים:
 - ב שלא לזרוע תבואה או ירק בכרם:
 - ג שלא להרביע בהמה בלאים:
 - ד שלא לעשות מלאכה בכלאי בהמה כאחד:
 - ה שלא ללבוש בלאים:
- וביאר מצות אלו בפרקים אלו:

פרק ראשון

שני מיני דרענים כאחד בארץ ישראל לוקה שנאמר שדך לא תזרע בלאים ואחד הזרע או המנכש או המחפר כגון שהיתה חטרה אחת ושעורה אחת או פול אחד ושעורה אחת מונחין על הארץ וחפרה אותן בעפר בין בידו בין ברגלו בין בכלי חרי זה לוקה ואחד הזרע ואחד הזרע בארץ או בעצין נקוב אבל הזרע בעצין שאינו נקוב מכין אותו מכת מרדות השנה אסור לזרוע ב בלאים לבני מלכות לזרוע לו כלאי זרענים: **א**א ואם אמרו בהנה לארץ יאמרו בלאי וקלא חף הקוץ לוקה ואף אפשר שלא יכנס חותם ולא יסקה אותם וקלא הוא מקוץ ידיו ויעד ללבו כי אסור לזרוע לזרוע ולא אפשיטא ולא נחמורא בבבא מנעא:

השנה מותר לזרוע זרעים מרעאלין: **א**א דבר זה אינו מחומר לזרוע לזרוע פל' ראשון בפסוק דהטעם עליו מנוחין אלש משום בלאים וכו' אם היו מקטעין עליו משום זרעים מנוחין למה לי גפן מה אכן קיימין אי משום זרעים מנוחין למה לי גפן אפי' שאר אילני וכו' פ' אס' לוי העלין מנוחין תחת כל האילנות כמי משום בלאים ואי משום שאר דרעני בהשדשן בלאי מכלן שהזרע' עם האילן אסורין בזה וכן כדאמ' מכלן שהלפת עם הנגן כלאים קאמ' זה עם זה וכן כדאמ' מן המעשה:

השנה מותר לזרוע זרעים מרעאלין: **א**א דבר זה אינו מחומר לזרוע לזרוע פל' ראשון בפסוק דהטעם עליו מנוחין אלש משום בלאים וכו' אם היו מקטעין עליו משום זרעים מנוחין למה לי גפן מה אכן קיימין אי משום זרעים מנוחין למה לי גפן אפי' שאר אילני וכו' פ' אס' לוי העלין מנוחין תחת כל האילנות כמי משום בלאים ואי משום שאר דרעני בהשדשן בלאי מכלן שהזרע' עם האילן אסורין בזה וכן כדאמ' מכלן שהלפת עם הנגן כלאים קאמ' זה עם זה וכן כדאמ' מן המעשה:

סאה לארץ רצע טור
זרע כחין רבס ככו
זרע דבלאי פל' טאומל
בלי לוקה בקדושין דף
ל ט וחס' המנכש וכו'
מכות דף כ' וק' דף כ'
ע' דף יא'
סאה לארץ רצע טור
זרע כחין רבס ככו
זרע דבלאי פל' טאומל
בלי לוקה בקדושין דף
ל ט וחס' המנכש וכו'
מכות דף כ' וק' דף כ'
ע' דף יא'

הלכות בלאים

זרעים חכב

הטובות אנודות לפת וצנן וכיוצא בה
תחת האילן אפילו תחת הגפן אם
היו מקצת העלין מנולין אינו חושש
שהרי אינו רוצה בהשרשתן ואם
אינו אנוס או שלא היו העלין מנולין
חושש משו בלאים ש' שדה שהיתה
זרועה וקצר הזרע ונשארו העיקרין
בארץ אעפ' שאין מוציאין צמח לא
אח' כמה שני לא יהיה זרוע באותה
שדה מין אחר עד שיעקר העיקרין
היתה שדה זרועה חטים ונמלך
לזרועה שעורים קודם שיצמחו
החטים ימתין לה עד שפסדו החטים
ותלעו בארץ כמו שלשה ימים אם
היתה שדה רוח ואחר כך יהפכם
במחירה וזרע המין האחר ואינו
צריך להפך את כולה עד שלא
תשאר חטה שלא נעקר לא חרש
את השדה כדרך שחורשן אותה
קודם המטר כדי שתרוח צמחו
החטים ואחר כך נמלך לזרועה
שעורים ויהפך ואחר כך יזרע ואם
הוריד בהמתו לתוכה וכרסמה את
הצמח היה מותר לזרוע שם מין
אחר באחד באדר משמיען על
הבלאים וכל אדם יוצא לניתו
ולשרה ומנקה אותו מן הבלאים
ובחמש עשר בו יוצאין שלוחי בית
דין ומסבבין לבדוק בראשונה היו
עוקרין ומשליכין וחיו בעלי בתים
שמחים שמנקהן להם שדותיהן
התקינו שיהיו מפקרין ארץ כל
השדה שמצאו בו בלאים והוא
שימצאו בה מין אחר אחד מארבע
ועשרי אבל פחו מכאן לא ינעו בה
והזרין שלוחי בית דין בחולו של
מועד הפסח לראות האפיל שיצא
וכלאים שהנצו אין ממתנין להן
אלא יוצאין עליהן מיד ומפקרין את
כל השדה אם יש בה אחד מעשרי
וארבעה

פרק שלישי

מינין בורעים שיהיו המין האחד נפרד לצורו הרבה מפני
שני המקומות והעבודה שעובדין הארץ עד שראה כשני
מינין ואף על פי שאין דומין זה לזה הואיל והן מין אחד אינן בלאים זה
בזה ויש בורעים שני מינין שהן דומין זה לזה וצוררת שניהן קרובה
להיות צורה אחת ואף על פי כן הואיל והן שני מינין הרי לא אסורין זה
עם זה כיצד החזרת עם חזר גלים והעולשין עם עולש שדה והברישי
עם כרישי שדה והכסבר עם כסבר הרים והחרדל עם חרדל מצרי
ולדת המצרית עם דלעת הרמוצה אינן בלאים זה בזה וכן החטים עם
הזונין והשעורים עם שכולרת שועל והכוסמין עם השיפון והפול עם
הספיר והפרקדן עם הטופחופול לבן עם השעשוערת והבשרות עם
המלפפין והכרוב עם התרבותור והתרדן עם הלפסן ורלעת יונית עם דלעת
זה אבל הצנן עם הנפוסין והחרדל עם הלפסן ורלעת יונית עם דלעת
מצרית או עם דלעת רמוצה אף על פי שדומין זה לזה הרי אלו בלאים
וזה בזה וכן באילן שיש שני מינין שדומין זה לזה הרי אלו בלאים
והן שני מינין הרי אלו בלאים כיצד התפוח עם החזיר והפרסקין עם
השקדים והשופין עם הרימון אעפ' שדומין זה לזה הרי אלו בלאים זה
אבל האגסין עם הקרוסומלין והפרישין עם העוזרין אינן בלאים זה
בזה וכן אם יש שם זרעים ואילנות אחרות אעפ' שהן שני מינין בטבען

הואיל ועלין של זה דומין לעלין של זה או פרי של זה דומין לפרי של זה
רמיון גדול עד שיראו כשני גוונים ממין אחד לא חששו לחן לכלא' זה
עם זה שאין חולקין בבלאים אלא
השנה
כיצד הלפת עם הנפן אינן בלאים
זה בזה מפני שפירותיהן שוין
אם
כבר כתבנו למעלה
שזה שבוש
פי שהעלין דומין זה לזה והפרי דומה לפרי זה או כלאים הואיל וטעם
פרי זה רחוק מטעם פרי זה ביותר וכן כל כיוצא באלו כמדר מרחיקין
בין שני מינין זרע' שהן בלאים זה עם זה כדי שיהיו מאברין זה מזה אבל
אם נרא' שנוצרו בעד בוכיאו הרי זה אסורין ושיעורין רבים יש בהרחק
הזאת הכל לפי גודל השדה הנזרעת ולפי רוב העלין ושולח הונקרת
כיצד שדה שהיתה זרועה מין תבואה ובקש לזרוע בצדה מין תבואה
אחר בשדה אחר מרחיק ביניהן בית רובע והוא כעשר אמו' וחצי אמה
על עשר אמו' וחצי אמה מרובע בין מן האמצ' בין מן הצד ואם לא היה
ביניהן כשיעור הזה אסור ואינו לוקה
עד שיהיו קרובין בתוך ששה טפחי'
היתה שדה זרועה ירק ובקש
לזרוע בצדה שדה ירק אחר אפילו
רלעת מרחיק בין שתי השדות ששה
טפחים על ששה טפחים מרובע בין
מין הצד בין מן האמצ' ופחו משיעור
זה אסור ואינו לוקה עד שיהיו קרובין
בתוך ששה טפחים אמת משהי שבה
זרוע תבואה והשניה שבה ירק
או דלעת מרחיק ביניהן בית רובע
בדא' שצריך להרחקה בשיעורין
האלו בין שתי שדות אבל אם היתה
שדה זרועה ירק וצדה זרועה בצדה
שורה של ירק במין אחר דיו לעשו'
בין השדה ובין השורה תלם אחד
ארכו ששה טפחים בלבד ורחבו
כעומק היתה שדה זרועה תבואה
ורצה לזרוע בתוכה שורה של ירק
אפ' שור' של דלועין שהעלין שלהן
ארוכים ומסתבכים מרחיק ביניהן
ששה טפחים ואם נמשכו העלין
של דלעת ונכנסו לתבואה ונסתבכו
בר' יעקור מן התבואה כלפני
הדלעת עד שלא יתערבו העלי' ואין
צריך לומר שאם זרע שורה ממין זה ושור ממין אחר שדיו לה' ביניהן
תלם אחד כמי שתבאר הרחק בין שני המינין הרחקה הראויה להן
והיה מין זה נוטה על גבי מין זה בין שנשת תבואה על התבואה או ירק על
התבואה או תבואה על הירק הכל מות שיהי הרחק כשיעור חוץ מרלעת
יונית שהיא נמשכת הרבה לפיכך אם נטת יעקור מלפניה כמו שבארנו
היה בין שני המינין ברא' ניר או גפה או דרך או גדר שהוא גבוה עשר
טפחי' ורחב ארבעה או אילן שהוא מסך על הארץ או סלע שהוא גבוה
עשרה טפחים ורחב ארבעה הרי זה מותר לסמו המין לצד אחד מאלו
והמין האחר לצד השני הואיל ואין
מכל או מבדיל ביניהן הרי הן נראין
מובדלין זה מזה ברא' שצריך הרחק
או דבר המבדיל בשורע בתוך ש
שדה אבל אם היתה שדה זרועה
חטים מותר להבדיל לזרוע בצד שיעור'
שנ' שדך לא תזרע בלאים אלא
אלא שיעור שדהו בלא' שלא נאמ'
הארץ לא תזרע בלא' ולא עוד לא
אפילו זרע בתוך שדהו שיעור' סמוך
לחטי' מושך זרעה שיעור' עד שסמכו
לשר' חבירו שהיא זרוע שיעור' הרי
זה מותר מפני שרואו השעורים
שבבתוך שדהו שהן סוף שדה חבירו
היתה

הלכות בלאים

ורעים חבג

מיני זרעים אינן בלאים בברם הקנים
והקנים וצמחיהן הרי הן כשאר מיני
ירקות ומקדשים בברם וכן כל מיני
דשאים שעליהם מאלוהין בשדה הרי
הן מקדשים בברם ופול המצרי מין
זרע הוא ואינו מקדש הקנים והורד
והאטון מיני אילן הן ואינו בלאים
בברם זה הכלל כל המצוי עליו
מעקר הרי זה ירק וכל שאינו מוצי
עליו מעקר הרי זה אילן והצלה
אילן לכל דבר הוא ירק
בברם ואמר בשאנועלו
אקטנו מות הניעולו ועבר
מעליו ואמר בשאנועלו
אלקטנו אם שהה עד שהוסיף אחר
ממאלי הרי זה קדש וכיצד משערין
שיעור זה רואין אם נחתך ירק זה
או מין תבואה מן הארץ בכמה
זמן יבש הגע בעצמך שיבש עד
שלא תשאר בו לחה במאה שעה
אם נשתחה בארץ משהניעולו חצי
שעה דרי הוסיף במאתים ואסור
ואם שהה פחות מחצי שעה
מותר: אסור לעבור בעצין נקוב
שורע בו ירק בתוך הכרם ואם
הניחו תחת הגפן ונשתחה שם
בארץ כדי להוסיף אחר ממאלי
הרי זה קדש בצל שנטעו בברם
ואחר כך נעקר הכרם ואחר כך
במאתים הרי אותו העקר באיסורו שאין גידולין היתר בעליו אר
העקר האסור:

פרק שישי

הזרע

ירק או תבואה בברם או המקיימו עד שהוסיף במאתי
הרי זה מקדש מן הגפני שסביבותיו שש עשרה אמה
לכל רוח ענולות וליא מרובעות ורואין כל העינול שרוחבו שנים
ושלשי אמה כאילו הוא כולו מלא ירק ולכל גפן שתחתיו בתוך עינול
זה נתקדשה עם הירק וכל שחון
לענול אינם מתקדשות:
השנה
בדא בשדה בין שפתי העינול הזה
ובין שורות הגפנים שפתי לו יתקדש
על ארבע אמות:
אא כל מה שכתב כאן אין לו
שרש בגליל בתיס ולא
השכל מור וחון לעינול שלשי אמה ויהא כלל ויהא ראשי לולי כי מלאכ
גדולה עשה בארץ ודבר הנמר והירושלמי והתפסחא הייתי מחסר עליו
אספת עמו וחקניו וחקניו כי שיה עליהם הלשונות והמלכות וסבב פני השמיעות
לפני אחרי העיניו וסבב פני הכרם הכרם בכאן לשון המשכה וכל שפירשו עליה בגמ
במשכ אמרו הנטע ירק בברם או המקיימו הרי זה מקדש מזה גפני בדא בנטיע
על זה או על דא אכל הנטיעות על זה ועל זה הרי זה מקדש יו אמה לכל רוח
ענולות ולא מרובע ויהא גפני שאמר ונטיע על דא או על זה אמה ריחוק בין
השורות הוא על דרך יו אמות ענולות כיצד תראה בברם שהיא שורות הדכה
זרע סביב גפן אחת טפח ירק הרי זה אסור: שורות של יו גפנים ג שורות מכל
גידיו והאמנעיות הרי שורות באסורות וקטן מוט גפנים כהם מרובעות אבל
טול מזה ארבעה גפני מכל קרן כדי שיהיו ענולות כשאר מזה גפני וזכאש בין
כל שורה ושורה ה אמות הרי ג אורות טו אמות מן מוקדם של גפנים כמנחת
השורה החיטובת מכל גר הם בתוך יו אמות אבל כשהן מרובעות על זה או יו
אין השורות החיטובות בתוך יו אמות וחון ליו אמות איסור כלום זהו עיקר
השמיעה וכל מה שכתב זה המחבר אין לו שורש אלא שקשה לו איך ישארני מזה
גפנים בתוך העינול והלא מרובע יתר על העינול דביע וכל כך הנהך המאסף
הזה להוסיף על שפת העינול ולחון ד אמות מרובעות לאסור וכל זה מדעת
שלא מהנהג כלל כלל ואולי תדון הקושיא זהו שאמרנו בגמ דבי אבון בשם שמש
וקא שתקא האמנעיות ענולת ירק כלומר הדכה ירק סביבותיה ואפשר שיהא
העינול רוחב שתי אמות מרובעות מכל כדדיה שיניע יו אמות לסוף שתי השורות
שכתב האמנעיות ולא יניע לקדושת אבל חסר לוי אמות לא אסור כלום: הרי

זה קדש ונאסרו שניהן בהנאה הירק או התבואה והגפנים ושורפין את
שתיהן שנאמר פן תקדש המלאה הורע ונאפילו הקש של תבואה
והעצים של גפנים האלו אסורין בהנאה ושורפין אותם ולא יסיק בהן
תנור וכדיו ולא יבשל בהם בעת שרפתן אה הנוטע
ואחר המקיים ליון שראה כלאי צמחו בברמו והנחם
הרי זה קדש ואין אדם מקדש דבר שאינו שלו לך
המסכך גפנו על גבי תבואתו של חברו קדש גפנו ול
התבואה מסכך גפן חברו על תבואתו קדש התבואה ול
חברו מסכך גפן חברו על תבואתו חבירו לך קדש אחר מהן ובפני
זה הורע כרכו בשביעות לך קדש
השנה
הרואה בלאים בברם חבירו וקיימו הרי
זה הרואה אסור בהנייתו וכל אדם מותרין
בהן ואילו קיימן בעל הכרם היה מקדש
אותן לכל אדם כמו שבארנו האנס
שורע בלאי בברם חבירו אם נשתקעו
הבעלי אף על פי שלא נתיאשו הרי זה
קדש מן התורה ואם לא נשתקעו
הבעלי אעפ שנתאשו אינו מקדש לא מבריו סופר הירק שנקר פארות
הנפן ושלחה אותן על התבואה יגרו אותן מיד ואם אדיו אונס ולא
סילקן הרי זה מותרין ולא נתקדשו אנס שורע הכרם
כשיצא האנס יקצור הורע מיד ואפילו בחורו של פלג
ואם לא מצא פועליו יוסיף להן עד שליש בשכרן
בקשו ממנו יותר מכאן עד שלא מצא פועלים הרי זה מפקש בנחרת
וקוצר ואם נשתחה הורע עד שהניעה לעונה שיגרשו הרי זה יקדש
ויאסרו שיהם מאימתי תבואה או ירק מתקדשין משיגרשו ענבים
משיעשו כפול הלבן שנאמר המלאה הורע אשר תורע ותבואת הכרם
עד שיורע זה ויהיה זה תבואה אבל תבואה שיבשה כל צרבה וענבים
שבשלו כל צרכן אינן מתקדשות כיצד תבואה שיבשה כל צרכן
ובא ונטע גפן בתוכה וכן ענבים שבשלו כל צרכן תבואה או ירק
בצרן אף על פי שזרע אסור אינו
מתקדשות כרם של אף הניעו
ענביו להיו כפול הלבן לא עדיין
הן בוסר וזרע בתוכו ירק או
תבואה ושרישו הרי זה לא קדש
ואעפ קונסין אותו ואסור הורע
אבל הבוסר מות ואם עקר הורע
קוד שיעשו הענבים כפול הלבן
הרי זה מותר בהנייתו מקצת נעשו כפול הלבן לא נעשו אר
שנעשו נקדשו ואת שלא נעשו מותרין ענבים שנעשו כפול הלבן וזרע
בצרן תבואה או מיני ירקות
ולקט הורע קודם שיגרשו הרי
זה מותר בהנאה ואם השריש
אסור: גפן שיבש העלין שבה
ונפלו כדרך שתיבש בימי הקור
אסור לזרוע בצדה ירק או תבואה
ואם זרע לא קדש וכן הורע
בעצין שאין נקוב המון בברם
לא קדש ומכין אותו מכת מרד
אבל עצין נקוב הרי הוא כארץ
הירק עובר בברם ונפלו ממנו
זרע או שיצאו מן הובלי או עם
המי או שהיה זרע או זר בשדה
לבן וסערות הרוח לאחוריו ו
ונפלו הורעים בברם וצמחו הרי
זה לא נתקדש שנא אשר תורע
וזה לא זרע וחייב לעקור בשירא
ואם קיימן הרי זה קדש סערות
הרוח לפנו וראה הורע שנפלו
לכרם הרי זה כזרע וכיצד יעש
אם צמחו העשבים יהפכם ב
במחרש וזרעו וצמחו אביב ינפן אותו אביב כדי להשחיתו
שהכל אסור בהנאה ואם מצאן שנעשו דגן הרי זה תשרף ואם ראה
אותן וקיימן הרי זה ישרפו עם הגפני הסמוכין להן הרי זה בברם עשב
שאין דרך בני אדם לזרועו אעפ שהיה רוצה בקימו לבחמו או לרפוא
הרי זה לא קדש עד שיקיידבר שכמוהו מקיימן רוב העם באותו מקו
יצד המקיים קוצים בברם בערב
שורע בקוצי למליהם הרי זה קדש
האירוס הקיטום ושורע חמלך ושאר

השנה
הרואה בלאים בברם חבירו וקיימו הרי זה הרואה אסור בהנייתו וכל אדם מותרין בהן ואילו קיימן בעל הכרם היה מקדש אותן לכל אדם כמו שבארנו האנס שורע בלאי בברם חבירו אם נשתקעו הבעלי אף על פי שלא נתיאשו הרי זה קדש מן התורה ואם לא נשתקעו הבעלי אעפ שנתאשו אינו מקדש לא מבריו סופר הירק שנקר פארות הנפן ושלחה אותן על התבואה יגרו אותן מיד ואם אדיו אונס ולא סילקן הרי זה מותרין ולא נתקדשו אנס שורע הכרם כשיצא האנס יקצור הורע מיד ואפילו בחורו של פלג ואם לא מצא פועליו יוסיף להן עד שליש בשכרן בקשו ממנו יותר מכאן עד שלא מצא פועלים הרי זה מפקש בנחרת וקוצר ואם נשתחה הורע עד שהניעה לעונה שיגרשו הרי זה יקדש ויאסרו שיהם מאימתי תבואה או ירק מתקדשין משיגרשו ענבים משיעשו כפול הלבן שנאמר המלאה הורע אשר תורע ותבואת הכרם עד שיורע זה ויהיה זה תבואה אבל תבואה שיבשה כל צרבה וענבים שבשלו כל צרכן אינן מתקדשות כיצד תבואה שיבשה כל צרכן ובא ונטע גפן בתוכה וכן ענבים שבשלו כל צרכן תבואה או ירק בצרן אף על פי שזרע אסור אינו מתקדשות כרם של אף הניעו ענביו להיו כפול הלבן לא עדיין הן בוסר וזרע בתוכו ירק או תבואה ושרישו הרי זה לא קדש ואעפ קונסין אותו ואסור הורע אבל הבוסר מות ואם עקר הורע קוד שיעשו הענבים כפול הלבן הרי זה מותר בהנייתו מקצת נעשו כפול הלבן לא נעשו אר שנעשו נקדשו ואת שלא נעשו מותרין ענבים שנעשו כפול הלבן וזרע בצרן תבואה או מיני ירקות ולקט הורע קודם שיגרשו הרי זה מותר בהנאה ואם השריש אסור: גפן שיבש העלין שבה ונפלו כדרך שתיבש בימי הקור אסור לזרוע בצדה ירק או תבואה ואם זרע לא קדש וכן הורע בעצין שאין נקוב המון בברם לא קדש ומכין אותו מכת מרד אבל עצין נקוב הרי הוא כארץ הירק עובר בברם ונפלו ממנו זרע או שיצאו מן הובלי או עם המי או שהיה זרע או זר בשדה לבן וסערות הרוח לאחוריו ו ונפלו הורעים בברם וצמחו הרי זה לא נתקדש שנא אשר תורע וזה לא זרע וחייב לעקור בשירא ואם קיימן הרי זה קדש סערות הרוח לפנו וראה הורע שנפלו לכרם הרי זה כזרע וכיצד יעש אם צמחו העשבים יהפכם ב במחרש וזרעו וצמחו אביב ינפן אותו אביב כדי להשחיתו שהכל אסור בהנאה ואם מצאן שנעשו דגן הרי זה תשרף ואם ראה אותן וקיימן הרי זה ישרפו עם הגפני הסמוכין להן הרי זה בברם עשב שאין דרך בני אדם לזרועו אעפ שהיה רוצה בקימו לבחמו או לרפוא הרי זה לא קדש עד שיקיידבר שכמוהו מקיימן רוב העם באותו מקו יצד המקיים קוצים בברם בערב שורע בקוצי למליהם הרי זה קדש האירוס הקיטום ושורע חמלך ושאר

מִן הַדָּר מוֹשָׁחִין דְּהִינּוּ בָּהּ אֵינּוּ אֶסְדֵּר אֶל
וְכֵשׁ דְּאִמְרֵי מִן הַנִּפְכִּים מוֹשָׁחִין אֶסְדֵּר עַד
אֶתְרוֹת וְהָבִי אִתָּא בִּירוּשָׁלַיִם:

ערים שחרב אומנו ונשתדיר בו
 יצבי נדד הדרד ומאן ו' נפשי נדד
 הנדר האדר מכננן דא התקר פסקי
 ערים: **אא** זה מן העני
 הראשון שאין אומר
 הערים מזה הכותל ק' ומה שכתב הוא
 לא קרא פסקי ערים לא שני ערים
 הם וגם לא קר' ערים שחרב באומנו
 שהרי לא היה שם ולא התחבר לא שהיו
 שם או נפשי ומרבה האומנו שחול
 כעין שכתבנו וזה ענין שכתבת
 הכרס בעי' לאומה בערים שאינן אלא
 שור' אחת די' בה אומת ועוד וקא
 טעם יותר וקבי אומת בירושלמי:

השנה
 בינה קטנה שהיא מוקפת גדר ועולם
 את הנפטים סביב לה במחוז על גרם
 כתליה אם יש בה מלא בורג וסל
 מכאן ומלא בוצה וסלן מכאן הויאל
 והיא מוקפת בגדר זורעל בתוכה ירקות
 ואם אין בה שיעור הזה אין זורעים
 בתוכה מפני שמלא הכל כערים אה
 יורק בתוכו:
 אףזה מן הטעות הראשון
 ולשלום מחזורי הגדר אין
 אם איסור מוקפת ערים שאמרנו י
 מנפטים הוא וכבר פירשנו במכתב
 עדינות:

הַשָּׁנָה
שְׁנֵי כְּתוּלִים הַסְמוּכִי זֶה לְזֶה וְכוּ'
עַד הָרִי זֶה זֹרֵעַ בֵּין הַכְּתוּלִים:
אִיכִי מַסְכִּים עִמּוֹ
בְּפִירוּשׁ הַמַּשְׁכָּה:

מכוון בין שני הכתלים שבניה העליונה
בין הכתלים נפץ שעלה העץ שלה
על הארץ וחזר ועלה כמו ארכוב
טפח' או ארבע אמות אין מודרין
הראשון כך בארנו טאפע שמר
להודו שלא תכר הנפץ על היד
תבואה וצמח' ואחר כך סך עליה
היו שרשי הנפץ יוצאין לתוך הארץ
היו שרשי התבואה וצמא' לתוך
והשעורין האמורים בכל א' לארץ
במדות הכלאם שאין מצמצמים
שמדקיקין את הנפנים והתבואה
בסוריה אבל בחוצה לארץ מו
לכתחלה ולא אסרו בחוצה לארץ
עם ההרצין במפולת ידי ואם אמר
אבל לא יאמ' לנו גדול שיתחלף
הכרם בחוצה לארץ הרי אותו לא
בחוצה לארץ והוא שיראה
שבארנו בהלכות מא

אמות שנמצא רחוק
מן הכותל חמש אמו
ועל דרך זו דנין בכל
ערים אחד הבונה את

גדור האיל וערסן הריז ערס
סלא היר כל השור בפני'חדי'
שחרב אמצעו ונשחיתו
ורמספנים בצד הנדר האר
באון ורמספנים בצד הנדר
אחר מכנעד וזה הנקרא פסקי
רס אס יש ביניהן שמונה אמו
האחר משיש כשמה הריז
האחר מכל שורה ששספים
ורועהוהו של א יורע תחר
אפפירות כמו שבאר ה'ח
יהי זה יורע לשם ואר ורע
ואויל וחרחק מכל שורה ששספים
אין הריז קדש ארע ששספים
גם שר מרחק מכל שורה
ששספים ורע שאן כאר

החור פסקו ערים למקום
 יניחא קטנה שריא מופקת נד
 ערים את תנפנים סביב לה
 מלך בוצר וסלו מכאן וסל
 בוצר וסלו מכאן הוא לא וחי
 מופקת נד וורען כתובה ירק
 אס אין ברה כשיער חודה א
 וורען כתובה כמנ שניאר
 ורכל כרים אחד וירק
 נפנף שחי ורועי מברנה גבוה
 וורעס שלהן ורועי אסמכך
 השדה אס עומד נארן ובו

לזרוע אלא תחת הערים בלבו
תלים הסמוכים זה לזה והגפנים
בזוית ביניהם והערים יוצא ע
ים בתוך הקרן וכלה מרח
הגפנים כשיעור זורע במק

התאריך מעט ואח"כ נקטע ונמשך
התאריך שמדדתי בין התנן ובין הורע שיש
מסוף הארכובה כל המעקר הורע
בין הורע ובין התנן כשיעור צר
ו. יס. וכך הירק על התנן ורעירק
תת התנן הקשי' מותרין והדגן ידע
אמו' כגון הכרם והתבואה וע' ע'
הארבעה מותר לה' וצדק
בשטח ששה אמות ששוקו ולא יצמ'
להחמיר כל השעורין הא'
הירק אינן אלא בארץ ישראל
לזרוע בצד הנפנים בתוך הכבוש
אלא לזרוע שני מיני ירק או תבואה
יניקו נוי לזרוע לו בחוץ לארץ
לזרוע שמו' ואעפ' שמותר להירק
ההורע כשמוד בארץ לא ואפ'
דוקט' ומוכר אבל ספקו מותר
ות' אסורות: פרק

**ספר פירוש
מנחם**

**פירוש מנחם נביא
מקראי עמים וכו'**

פך ששח עתה
מקסמי

ירושלמי דבבאים פרק
ה דף ל' הלכה א' ובבב
לעדות משנה 7

**צפרק ו
משנת כ**

כדק' ו' דכלאים משנה
א' וסיומי לה בכבדק' ט'
ועיין שם

דף ל סלכס ו
בתוספת דבליים פרק

פרק קמא דעבובין
דף נ ו ז
פרק קמא דקלושין
דף נ ו ז

מדת מרחק רבי אליעזר
דחלין דף ק לט

והבואה בקדושין דף פ

[illegible]

הלכות כלאים

פרק עשירי

אסור בכלאי בגדים אלא צמר ופשתן בלבד שנאמר לא יחבש אדם אתו כלי שער כענין שער ופשתן ויהיו ויש בכרכי הים כמו צמר שער על האבנים שנים הסמלת חבניתו כתבנית ההדוב והוא ארך ביותר וכלך שמו ואסור עם הפשתן מפני שהיה העין שונה ארומה לצמר רחלים וכן השירי וכלך אסורין בפני מראיתו עין רחלה בל עץ צמרה אין לרקין עליו מישור לא אבל אסור השנה היותו מדרבירה מפני מראית העין: כיון שנתחבר הצמר עם הפשתן צד חסור בעולם הרי זה כלאים הרי זה כלאים הרי זה כלאים כיצד בעולם ופשתים שטרפן מהם עץ ושע אותן ועשרה מהן לבשרי הדף גלו כלאים טרפן וטוור אותן כאחד וארנ בנר מטווי וזה הרי זה כלאים תפר בנר צמר בשל פשתן

שתרפנו צמר כחוט פשתן או בנר פשתים כחוט
 צמר או קשר חוטי צמר כחוט פשתים או גרל אפי' נתן צמר ופשתים
 בשק או בקופה וכרכן חרי אלו כלאים ואפילו קשר
 גרל של צמר בגרל של פשתן אף על פי שהציעה
 באמצע וכן אם כפל בגרל צמר ופשתן וקשרו דרי
 אלו כלאים שנאמר צמר ופשתים יחדו צמר כיון שנתאחד נאמר
 ומנין שכל איסורין אלו של תורה שררי צרך הכבוד להלד כלאים
 בציצית כמו שלמדו מפיה שמעיה שלא נסמכה פשתן של צמר
 צמר ופשתים יחדו לפשת ציצית אלא להלד כלאי בציצית והצצית
 חוטי קשורי בלד דהן ככלל שחבור כזה שלא במקו מצוה אסור מן
 התורה שאטם מקצת בתורה דבר שהוא אסור מדברי סופרים הכלל
 אין לו שיעור וכלל חוט כל שהוא של צמר בגרל של פשתן או
 של פשתן בצמר אסור צמר ורחלים וצמר נמלים וכיוצא בו שטרף זה
 בהו ושוהו כהן טווי אם חידה החצי מן הרחלים חרי הכל כצמר חרי
 הוי' כלאים עם הפשתן ואם היה הדוב מן הנמלים מותר לעדו עם
 הפשתן מפני שצורת הכל צורת צמר נמלים ואין חוששין של
 צמר אע"פ שזכרנו בכלל חוט הפשתן שתרפו בו שהיה בכלל כקצוות
 וכן הקצוות והפשתן שטרפו בו זה חוט אסור וזה הקצב מותר לארץ
 הנוטף בהן עם חוטי צמר ואם היו מחצה לתכצ צמר אסור הקושיה בגר כולו
 צמר נמלים או צמר ארנבים או קצב ואין בו חוט של צמר מצד זה
 והחוט של פשתן מצד זה הרי זה אסור משום כלאים כגד צמר שטרפו
 מותר לפרוק אותו כחוט פשתן וקושר אבל לא יתפור לזכר אדם נאמר
 בגד צמר ובגד פשתן והווי עליהם מבחורין ובלבד שלא יתפור את
 המשיחה וקשרו בה בין כתפיו כלאי בגדים מותר לעשותם ולמכורם
 ואין אסור אלא לרבוש בגד או להתכנסות בהן שנאמר לא תלבש
 שעטנש ונאמר לא יעלה עליך העליה שהיא דרך לבישה אסור אבל
 עליה שאין דרך לבישה כגון אהל שהיא כלאים ציצית לישה תחתיו
 וכן מותר מן התורה לישה על מצעות של פשתים שנאמר לא יעלה
 עליך אבל אתה מצינו תחתיו וכדבריו סופרים כלאים צמר מצעות ו

על גבי זו וזתחתון שבחן כלאים
אסור לישב על הערלין שמא תכבד
נימא על בשרו
במה דברי אמורין
ברבין כגון דרעיות
ושמל אבל בקשי
שאנין נכרבין כגון
כרים וכסתות מותר לישב ולהסב
עליהן וחוא שלא יהיה בשח עונע
בהם חסד הפרכת שחא כלאים אסור
דית רכח אסור שמא יסבך השבט
ותעלה על בשרו ואם היתה קשה שאינה נכרכת מותרת:

פרק חשיעי

המרכיב

המרכיב זכר על נקברו שאינו מינו בין
בבהמבין בחיה ובשפות ואפי'
במיני חיה שבים הרייה לוק מן החורו בכל מקום
בארצין בין בחור' לארצין שנ' בהמתך לא תרביע
כלא' ואחד בהמ' חיה וקוען שלו או חבד ואינו
לוקה עד' שיכנס בידו במכסה' בשופרות לא אם
העלם זה על זה בלבד או שעוררן בקול מכי' אותו
מכת מרדו מותר להכניס שני מינין לסהור אחד ואם ראה אותו רביעי' זה
את זה אינו זקוק להפרישין ואסור לרשיא ליתן בהמתו לגוי להרביעה'
לו מי שעבר והרכיב בהמתו כלא' הרי הנילד מהם מותר בהנאות
היה מינו שטור עם מי שטורה מותר באכליה' כמו שבארנו במאכלות
אסורין ואם מיני בהמה או חיה שרומ'ין זה לזה את פ' שמתעברין זה
מזה והדומין זה לזה הואיל והם שני מינין הרי זה כלא' ואסור להרכיבן
כיצד הואב עם הכלב הכופר' עם השועל והצבאים עם העוים
והעילים עם הדחילים והסוס עם הפרד והפרד עם החמור והחמור עם
העורד אעפי' שרומ'ין זה לזה הרי זה כלא' עם כזה מי' שיש לו מדברי'
ויושיבונן שור חבר עם השור והדרכ' עם הסוס מותר להרכיב זה עם
זה הכפני שכן אמר אבא ראו' עם אור' כר כלא' ביה מינין' שהאור
בייתי בציצו מבפנים ואור' כר בציצו מסחור מכלל' שהם שני מינין:

והייתי ביניהם כמנצחם ואחרי כן יצאו מחורבן ואלו שיש להם
 רחוקים בל אים עת ההיתוקם ובהתהוה אלו לוקים עליו מפני שהוא ספק
 הולדים מן הכל לאים הם אזותיה מין אחד מותר להרכיב זה על
 והואם היו שני מעין אסור להרכיב והעל זה והאם הרכיב לוק וכן אם
 הרכיב זה העולד אפילו על מין אבן לוקה כיצד פרד שאמו חמוררה
 מותר להרכיב על פרדה שאמה מותרת ואסור להרכיב אפילו על
 החמור אבל פרד שאמו סוס אסור להרכיב על פרדה שאמו חמוררה
 וכן כל כיוצא בוה לפרך הרוצה להרכיב פרד על פרדה או למשך
 בשתי פרדות בודק בסמיני אוניס וונבוקול אם חמין זה לזרע בידוע
 שאמין מן ארבע ומותרין כל תקועה מפלמכ בשני שמי במרמ או חיה
 כאחד והיה אחד מהן מין טהור והשני מין טמא הרי זה לוקה בכל
 מקום שנאמר לא תורש בשור ובחמור יחידו אחד תורש או הזורע
 או המושך בהם ענדרה או אבן כאחד ואפילו
 משב כאחד או גהניו כאחד ואפילו במקול לוק

שנאמר ויחידו מכל מקום אבל המוונן פטור עד
 שמשך או יתנו ואחד שור וחמור ואחד כל שני מינן שאחד טמא
 ואחד טהור בין בהמ' עם בהמ' כחזיר עם הכבש או חיה עם חיה כחמור
 עם הפר או חיה עם בהמ' ככלב עם חנו או צבי עם החזיר וכיוצא בהמ'
 על כל אלו לוקח את התורה והחשב בכללה בתמורה הכמו שבארנו
 בהלכות מאכלות אסורות אבל כדברי סופרים שני מינן שהן בלאים
 בדרבנא אסורים להרש בהן כאחד ולמשכן ולהתניח ואם עשה בהן
 בלאכה כחידוש או הניח טמין אותו מכת מרדה ואסור להניח
 בהמין בלא חשש או חיה שבים כמו עזים שביטאו עשה פטור עגלה
 שהיו מושבין אותה בלאים הושב בעגלה ואף על פי שלא הניח
 שישבתו גורמת להם מהמשך העגלה וכן אם היה יושב אחד
 בעגלה ואחד מניה שניהן לוקים ואפילו מאד שהתנינו בלאים
 כאחד כולן לוקין מותר לעשות בלאים באדם ובבהמ' או חיה כאחד
 כגון אדם שהורש עם השור או מושך עגלה עם החמור וכיוצא בזה
 כגון אדם שהורש עם השור או מושך עגלה עם החמור וכיוצא בזה
 שנאמר בשור ובחמור ויחידו כל באדם וחמור
 טהור

שם טעור דין זה
 יין טעור טע והטעם
 ירקות חטופים מרוב
 יבל' בלאים עיין שם

בעל חיה נפסק טור
 טעם מהם דף ט
 ק' ט' דלאים חטפה
 ט' ומצניח דף ט

טור טעור ונפסקי
 דף ט ט

או בארם וישר בהמת פסולי המוקדשין אף על פי שהיא נוף אחד עטארה הכתוב בשני גזעין מפני שהיתה קרש ונעשית בקרש וכו' וכל המוקדשין זהו וזה נמצאת בהבדל זה כהמדה בטארה המדורה המדורין ב' באחד הרי הוא אומר ואם כל בהמה מטמא אשר לא יקריבו ממנו קרבן לה מפי השמועה למדו שאינו מדבר לא בפסולי המוקדשין לפיכך החורש בשור פסולי המוקדשין או המדביע הרי זה לוקה משום כלאים ואסור זה מדברי קבלה וזה

אָבֵנִי בִּידֵינוּ אֲלֵא כְּחֵיהֶ עַד בְּהִמָּה שְׂהָרִי עֲשֵׂאָה כְּנִי וְאֵיל וְהָיִי
חֵיתָא בְּכֹרֹת:

חלכות מתנות עניים ורעים תבה

בשוק קופץ לו וקורעו עליו מיד ואפילו היה רבו שלמדו חכמה שאין קופץ כנה דף 38
בבית הברית דוחה איסור לא תעשה המפורש בתורה ולמה נדחה
בחדש אברה מפני שהו לאו של ממוז ולמה נדחה בטומא מת חזק
ופרט הכתוב ולאחותו ומפי השמועה למדו לאחותו אינו מטמא אבל
מטמא הוא למת מצוה אבל דבר שאיסורו מדברי חכמים חרי הוא נדחה
מפני כבוד הבריו בכל מקום ואעפ"י שכתוב בתורה לא תסור מכלה דבר
הרי לאו זה נדחה מפני כבוד הבריו לאו זה חרי עליו שעטנו של
דבריהם אינו קורעו עליו פשוט ואינו פושטו בשוק עד שמגיע לביתו
ואם היה של תורה פושטו מיד חלובש כלאים או חתכסר בו לוקה
היה לבוש בכלאים כל היום כולו אינו לוקה אלא אחת הוציא ראשו
מן הבגד והחזירו הוציא ראשו והחזירו אף על פי שלבש פשט הבגד
כולו הרי זה חייב על כל אחת ואחת בלאו אחרת כל היום
כשהתרו בו התראה אחרת אבל אם התרו בו ואמרו לו פשוט פשוט
והוא לבוש בו ושהחזירו לפשוטו וללבוש אחר שחתרו בו הרי זה חיי
על כל שחיה ושהיה שחתרו בו עליה ואעפ"י שלא פשט המלביש את
חבירו בלאו אם היה חלובש מוכר חלובש לוקה וחמלביש עובר משו
ולפני עור לא תתן מכשול ואם לא ידע חלובש שהבגד הוא בלאו והיה
המלביש מיד המלביש לוקה וחלובש
פשוט כהנים שלבשו בגדי כהונה שלא
בשעת עבוד אפילו במקדש לוקין ספני
האבנט שהוא כלאים ולא הותרו בו לא
בשעת עבודה שהיא מצות עשה כציצית:
עבורה מותר ומאי דאמר כמי מפני האבנט שהיה של כלאי אינו דאסור חסר
ואסור מי לית ביה כלאים:

הלכות מתנות עניים

יש בכללן שלש עשרה מצות שבע מצות עשה ושש
מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א להניח פאה: ב שלא יכלה אחרת: ג להניח לקט:
- ד שלא ילקט הלקט: ה לעיוב עוללות הכרם:
- ו שלא יעולל הכרם: ז לעיוב פרט הכרם:
- ח שלא ילקט פרט הכרם: ט להניח שכחה:
- י שלא ישוב לקחת השכחה: יא להפריש מעשר לעניים:
- יב ליתן צדקה כמיסת ד: יג שלא יאמץ לבבנו על העני:

פרק ראשון

הקוצר

אין שררה לא יקוצר את כל השרה כולה אלא יניח
מעט קמה לעניים בסוף השרה תב דף 7 ט ז עט
שנאם לא תכלה פאת שרד בקוצרך אחר הקוצר דף 7 ט ז עט
ואחד התולש וזה שבניח הוצא הנקרא פאה
וכשם שמוניח בשדה כך מניח באלנות כשאוקף ארץ פירותיהן יניח
מעט לעני עבר קוצר את כל השרה או אסף כל פירו יס משכס' ו נכחול
האילן לוקח מעט ממה שקצר או כמה שאסף ונותן קמא דף 7
לעניים שנתנו מצות עשה שנאם לעני ולגר תעזוב
אותם ואפי' טחן הקמח ולשו ואפיהו פת חרי זה נותן ממנו פאה לעניים
אבר כל הקוצר שקצר או נשרף קודם שיתן הפאה כן מוכס כחמורה דף 7
הרי זה לוקח שהרי עובר על מצות לא תעשה ואינו מסת דף 7 ז פקדון
יכול לקיים עשה שבה שניתק לו וכן בלקט כ דף 7
בשקוצר ומאלם לא ילקט השבליש הנפול בשעת
הקוצר אלא יניח לעניים שני ללקט קצוץ לא תלקט עבר וליקטן אפי'
שחן ואפיהו נותן לעני שני לעני ולגר תעזוב אותם אברו או נשרפו אחר
שלקטן קודם שיתן לעניים לוקח וכן בפרט שנפרט מן הענבים בשעת
הקוצר וכן בעוללות שנאם וברמך לא תעולל ופרט ברמך לא תלקט
לעני ולגר תעזוב אותם וכן המעמר ושכח אומה אחת בשדה חרי זה לא
יקחנה שנה ושכחת עמר בשדה לא תשוב לקחתו עבר ולקטו אפילו
טחן ואפיהו חרי זה נותן לעניים שני לגר ליתום ולאמנה יהיה זו מצות
עשה הא למדת שכולן מצו לא תעשה הניתק לעשה הן ואם לא קיים
עשה שבה לוקח כשם שחשכחה בעמרי כך היא במקדש אם שכח
מקצת הקמה ולא קצרה חרי זה לעניים וכשם שחשכחה בתבואה
כד א 54 i וכיוצא

מנעל שהיה כלאים ואין לו עקב
מותר ללבושו שער הרגל קשרה
הוא ואינו נהנה כשאר עור הנוף
תופרי כסות תופרין כדרכן ובלבד
שלא יתכוונו בחמה מפני החמור
ובגדים מפני הגשמים והצנועים
תופרים בארץ וכן מוכרי כסות מ
מוכרין כדרכן ובלבד שלא יתכוונו
בהמה שיציל להם הכלאים שעל
כתיפו מן החמור ולא יתכוונו בגשמים
להתחמם בו והצנועים מפשלי במקל
לא תורוהו לא יקח אדם ביצה כ
כשהיא בבגד כלאים שהרי הוציא
נהנה בכלאים מפני החמה או מפני
הצנה וכן כל כיוצא בזה לא ילבש
אדם כלאים ערבי ואפילו על גבי
עשרה בגדים שאינו מהנה כלום
ואפילו לנטב ארץ המכס ואם
לבש כן לוקחין אין אסור משום
כלאים לא בגדים שהן דרך חיובם
כגון הכתונת והמצנפת והמכנסים
והאבנט והשמלה ובגדים שמחפין
בהן את השוקים ואת הידים וכיוצא
בתן אבל צלצולי קטנים שעושין
אותן העם בבית שלהן לצרור בהן
מעות או תבלין וסמרטוט שמניחין
עליו רטייה או מלוגמא או אספרגית
וכיוצא בהן הרי אלו מותרין אף על
פי שברשו נגע בהן שאין דרך חיובם בכך ציץ של עור או משי וכיוצא
בהן שתלה בהם חוטי צמר וחוטין פשתן מודלדל על פני האדם כדי
להפריח הזכוכין אין בו משום כלאים שאין דרך חיובם בכך המנהיג
בהמות וכנס חבלים לתוך ידו מהן פשתן ומהן צמר הרי זה מותר ואף
על פי שכורכן על ידו אבל אם קשרן כולו נעשו כלאים לו לכורכן
על ידו משפחות שמקנהין בהן את הידים ומטפחות שמספגין בהן
הכלים והקרקעות ומטפחות ספרים אסורין משום כלאים שהרי הידים
נוגעות בהן והם נכרכין על היד תמיד ומחממי אותות שעושי הכובסין
והגרדין בבגדים כדי שיחיה כל אחד מביד את שלו אם היה אות של
צמר בפשתן או פשתן בצמר הרי זה אסור אעפ"י שאינו חשוב אצלו בגד
צמר שחברו עם בגד פשתן בתכיפה אחרת אינו חיבור ואין זה
כלאים קבץ שני ראשי החוט כאחד או שתף שתי תכיפות הרי זה
כלאים מותר לעשות מן הכלאים תכריכין למת שאין פט דכלאים משום
על המתים מצוה ולעשות ממנו מדרעת לחמור ויושב ד: כד דף 7
עליו והוא שלא יהיה בשרו נוגע בה ולא יניח מדרעת
זו על כתיפו אפילו להוציא עליה את החבל המר
והבגד שהיו מלבישי בלאים מותר לנשאו על כתיפו ואין חוששין
לנימו של צמר המעורבין בהם מפני
שאין חוטי צמר לפיכך עורות ה
הכבשים שעושין בהם בגדים אעפ"י
שתופרים אותם בפשתן מותרין
בגד צמר שאבר בו חוט של פשתן
או בגד פשתן שאבר בו חוט צמר
הרי זה לא ימכרנו לגוי שמא
ימכרנו הגוי לישראל ולא יעשו
מדרעת לחמור שמא ימצא אותו
אחר ויקרענו מעל המדרע וילבשו
שהרי אין הכלאים ניכר בו וכיצד
והפשתים עולים בצבע אחד ומיד הוא ניכר לו ושוטמו ואם לא
הרי זה מותר שמא נשמת והלך לו
שהרי בדיקולא מצא וכבר בארנו
בהלכות ביאות אסורות שכל אסור
ספיקות מדברי סופרי ולפיכך היקלו
בספק זה הלוקח כלי צמר מן הגויים
צריך לבדוקיפה שמהאין ת
תפריץ בפשתן הריאה כלאים של
תורה על חברו אפילו היד מהלך
כאמ"ק ט:

בד לא יקח
מותר ללבושו
תופרי כסות
שלא יתכוונו
ובגדים מפני
תופרים בארץ
מוכרין כדרכן
בהמה שיציל
כתיפו מן
להתחמם בו
לא תורוהו
כשהיא בבגד
נהנה בכלאים
הצנה וכן כל
אדם כלאים
עשרה בגדים
ואפילו לנטב
לבש כן לוקחין
כלאים לא בגדים
כגון הכתונת
והאבנט והשמלה
בהן את השוקים
בתן אבל צלצולי
אותן העם בבית
מעות או תבלין
עליו רטייה או
וכיוצא בהן הרי
פי שברשו נגע
בהן שתלה בהם
להפריח הזכוכין
בהמות וכנס חבלים
על פי שכורכן
על ידו משפחות
הכלים והקרקעות
נוגעות בהן והם
והגרדין בבגדים
צמר בפשתן או
צמר שחברו עם
כלאים קבץ שני
כלאים מותר לע
על המתים מצוה
עליו והוא שלא
זו על כתיפו אפילו
והבגד שהיו מלבישי
לנימו של צמר
שאין חוטי צמר
הכבשים שעושין
שתופרים אותם
בגד צמר שאבר
או בגד פשתן שא
הרי זה לא ימכרנו
ימכרנו הגוי לישראל
מדרעת לחמור שמא
אחר ויקרענו מעל
שהרי אין הכלאים
והפשתים עולים
הרי זה מותר שמא
שהרי בדיקולא מצא
בהלכות ביאות אסורות
ספיקות מדברי סופרי
בספק זה הלוקח כלי
צריך לבדוקיפה שמהאין
תפריץ בפשתן הריאה
תורה על חברו אפילו
כאמ"ק ט:

הלכות מתנות עניים

פרק שני

כל

אוכל שנידוליו פן הארץ ונשמר וליקטנו כולו כאחר
ומכניסין אותו לקיום חייב בפאה שנאמר ובקצירכם את
קציר ארצכם כל הדומה לקציר בחמט דרכים אלו חוץ
שחייב בפאה כגון התבואה והקטניות והחרובין והאגוזין והשקדים
והרמונים והענבים והזיתים והתמרים בין יבשים בין רכים וכל כיוצא
בא אכל אסטס ופואה וכיוצא בהן פטורין מפני שאין אוכל וכן כהן
ופטורין פטורין מפני שאין נידוליהן מן הארץ כשאר פירות הארץ וכן
ההפקד פטורין מפני שאין לו מי שישמרנו שחרי הוא מופקר לכל וכן התאנים
פטורין מפני שאין לקטתן כאחת אלא יש באילן זה מה שיגמר היום
ויש בו מה שיגמר לאחר כמה ימים וכן ירק פטור שאין מכניסין אותו
לקיום השומים והבצלים חייבין בפאה שהרי מייבשין אותו ומכניסין
אותן לקיום וכן האמירות של בצלים שמניחין אותן בארץ ליקח מהן
הזרע חייבות בפאה וכן כל כיוצא בהן קרקע כל שהיא הייבת בפאה
ואפילו היתה של שותפין שנאמר קציר ארצכם אפילו של רבים שדה
שקצרוה גוים לעצמן או שקצרוה ליסטי או קרסמוה נמלי או שברתה
הרוח או בחמה הרי זו פטורה מן הפאה שחובת הפאה בקטרה קצ
חציה וקצרו הלסטים חציה שנאמר הרי זו פטורה שהחוב בחצי ש
שקצרו הלסטים אבל אם קצרו הלסטים חציה וחזר הוא וקצר השאר
נותן פאה כשיעור מה שקצר קצרו חציה ומכר חציה הלוקח נותן פאה
לכל קצרו חציה והקדיש חציה הפור מיד הנוצר נותן פאה לכל קצרו
חציה והקדישו מניח מן הנשאר פאה הראויה לכל כרם
שדה בוצר כמנו ענבי למכור בשוק ובדעתו שיניח השא
לנת לדרוך אותו אם הירד בוצר לשוק מכאן ומכאן הרי
זה נותן פאה למה שבוצר לנת כפי הנשאר אם היה בוצר
לשוק מרוח אחת בלבד הרי זה נותן פאה מן הנשאר כפי
הראוי לכל הכרם הואיל ובוצר מרוח אחת אינו כבוצר
עראי מעט מכאן ומעט מכאן שהוא פטור וכן כל הקושר מלילות מעט
מעט ומכניס לביתו אפי' קטף כן כל שדרה פטור מן הלוקט וכן השכחה
ומן הפאה הקציר כל שדרה קודם שהוגמ' ועדיין לא הביאה שליש הרי
זו פטורה ואם הגיעה לשליש חייבת וכן בפירות האילן אם נעמרו שליש
גמירתן חייבין המקדיש שדרה והיא קמה ופדאה והיא קמה חייבת
בפאה קצרה הנוצר ואחר כך פדאה פטור שבשעת חיוב הפאה היתה
קדש שאינו חייב בפאה נכרי שקצר שדרה ואחר כך נתגיר הרי זו
פטורה מן הפאה ומן הלוקט ומן השכחה אף על פי שאין השכחה אלא
בשעת העימור אין שוכרין פועלים גוים לקצור בפני שאין בקאין
בלקט ופאה ואם שבר וקצרו את כולה הרי זו חייבת בפאה בעל הבית
שקצר כל שדרה ולא הניח פאה הרי זה נותן מן השבלים פאה לעניים
ואינו צריך לעשר ואם נתן להם רוב הקציר משו פאה הרי זה פטור מן
המעשרות וכן אם דש ועדיין לא זרה נותן להם הפאה קודם שיעשר
אבל דש וזרה ברתה ובמזרח הוגמ' מלאכתו מעשיונות להם מן הפרות
המעשרות שיעור הפאה הראויה לאותה שדה וכן באילנות אין מניח
הפאה אלא בסוף השדה כד שיהיו עניים יודעים מקו' שיבאו לו ובר
שתיהי ניכרת לעוברי' ולשבים ולא יחשדו מפני דמא' שלא יתבינו
לקצור הכל ואומר לאלו שראוים אותו קוצר סוף השדה בתולות
השדה הנחתיו ועוד שלא ישמור שעה שאין שם אדם ויחננה ויחננה
לעני הקרוב לו עבר והניח הפאה בתחלת השדה או באמצעה הרי זו
פאה וצריך שיניח בסוף השדה כשיעור הפאה הראויה למה שנשאר
בשדה אחר שהפריש את הראשונה בעל הבית שנתן פאה לעניים
ואמרו לו תן לנו מצד זה ונתן להם מצדא' זו וזו פאה וכן בעל השדה
שהפריש פאה ואמר הרי זו פאה וזו פאה הרי זו פאה וזו פאה
שתיהן פאה אסור לפועלים לקצור את כל השדה אלא מניחין בסוף
השדה כשיעור הפאה ואין לעניים בה כלום עד שיפרישנה בעל הבית
מדעתו לפיכך עני שראה פאה בסוף שדה אסור ליגע בה משו גול עד
שיודע לו שהיא מדעת בעל הבית הפאה של תבואה וקטניות וכיוצא
בהן מורעים הנקצרים וכן פאת הכרם והאילנות ניתנה במחור לקצק
והעניים בוזין אותה בידם ואין קוצרין אותה במגלות ואין עוקצין אותה
בקרדומות כד שלא יב' איש את רעהו רצו העני להלקח בניהם חרי
אלו מחלקין אפילו תשעים ותשעה אפרין לחלק ואחר אסור לבז
לזה אחד שומעין שאמ' כהלכה פאה של דלית ושל דקל שאין העניים
מניעין לבזו אותה לא בסכנה גדולה בעל הבית מוריד אותה ומחלק
אותה בין העניים ואם רצו בולן לבזו אותה לעצמן בוזין אפילו תשע
ותשעה אומרי לבזו ואחר אמר לחלק שומעין לאחד שאמר כהלכה
וכחייבין

סעיף שט וטולין וכיוצא בה כך יש שכחה לאילנות כולן שני כי תחבוט ויתך לא תפאר
אחר כך והוא הדין לשאר האילנות שיש להם שכחה בזיתים נמצאת
למך שארבע מתנות לעניים בכרם הפרט והעוללות והפאה והשכחה
ושלש מתנות בתבואה חלקט והשכחה והפאה ושתיים באילנות
השכחה והפאה כל מתנות עניים אלו אין בהן שבת הניירה לבעלים
אלא העני' באין וטולין אותן על כרחן של בעלים ואפי' עני שבישרא
מוציאין אותן מידו כל גר האמור במתנת עניים אינו לא גר צדק שהרי
הוא אומר במעשר עני ובה הלוי והגר מה הלוי בן ברית אף הגר בן
ברית ואף על פי כן אין מונעין עני' גוים ממתנות אלו אלא באין בכלל
עניי ישראל וטולין אותן מפני דרכי שלום נאמ' במתנות עני' לעני ולגר
תעזוב אותם כל זמן שהעניים תובעין אותן פסקו העני' לבקש ולחזור
עליהן הרי הנשאר מהן מות לכל אדם שאין גופו קדוש בתרומ' ואינו
חייב ליתן להם דמיהן שלא נאמר בהן ונתן לעני' אלא תעזוב אותם
ואינו מצוה לעזוב אותן לחיה ולעופ' לא לעני' והרי אין עני' מאימתי
מותרין כל אדם בלקט משיכנסו המלקטים שני וילקטו אחר מלקט'
הראשונים ויצאו מאמתי מותרין כל אדם בפרט ובעוללות משהלכו
העניים בכרם ויבאו הנשאר אחרי כן מותר לכל אדם מאמתי מותרין
כל אדם בשכחה של זתים בארץ ישראל אם שכח אותה בראש היות
הרי זה מותר בת מראש חדש כסליו שהוא זמן רביעה שנייה בשנה
אפילו אבל ציבורי זתים ששכחן תחת האילן הרי זה מותר בהן מ
השנה
כל זמן שיש לעני' לטול שכחה ה
הזתים וכדכד אין לו שכחה תחתיו
במיי' ראש המעכה חובה
כדלית לא כדכדי הרב
המכבד ולא כדכדי הרב הינו' ז'
תורף המע' כל זמן שיש לו תחתיו
יש לו בראש ראוי אומר משהלך
המכבד אומר בירושלמי כל זמן
שיש תחתיו יש לו בראש קודם לכן
אף על פי שאין תחתיו יש לו בראש
ולפי זו הסו' כדלית לו פירות אחר
למעלה מזה זית שיש לו סתים ו
שכחו אינה שכחה בלא בשלל
התחיל בו אבל התחיל בו אפי' בית
כעופה בשעתו יש לו שכחה ועל זה
הדיר אומר כל זמן שיש לו שכחה
תחתיו פי' בענפים התחתונים כלומר
שהתחיל בהם ושכחה יש לו שכחה
חמה שבראשו שכין שהיה בדעתו
לשוב אליהם ושכח אותם ולא שכח
לו שכחה אפילו ממה שבראשו אבל
אם ליקט כל מה שתחתיו אף על פי
ששכח כל מה שבראשו אינה שכחה
לפי שזמן הענפים שכח מה שבראשו
ומפני שטרחו מרובה הו' ויעקב
שבו ליקט אבל קודם לכן פי' קודם
שהתחיל בו כלל אעפ' שאין תחתיו
כלום ואין שם מה שיסכא אף על פי
כן אם שכחו יש לו שכחה למה ש
שבראשו אם אין בו סתם' לפי שאין
אדם מניח זית אחד ללקט אעפ' כי
טרחתו מרובה וכיון שדרגו לשוב לו
עליו ולא שכח מן השכחה הרי הוא
ככלל לא תשוב לקחתו דמי אומר
משהלך המכבד פי' הענפי' הענפי'
בעלין שות' מתחבלי בהם או משיתלקטו גם הם ושכח מה שבראשו כחשב כמי
שאין תחתיו ואין לו בראש אבל אם לא כלקט המכבד עדיין יש לו לשוב עליהן
נאם שכחו ולא שכח אפילו שבראשו ה' שכחה זה הפ' כדלית לו ומסביר פני' יתיר
מכלל וספרו בגמרא אומר ד' אבהו בשם ר' ל' בדברא אומר רבי איבון שמשיר כל
המחבואים פי' המחבואים דא רבי אבהו לפרש טלא מחבלי משיתלקטו ביד אבל
בכדכד שכדכד אותם ששינו זיתיהם והכביהם הרי הוא כמי שליטת הכל ביד
הדי' שאין לו תחתיו ואין לו בראש ודיין להא' מלתא מדאמר למ' משהלך
המכבד כמסכת גיטין ירושלמי עני המנקה בראש היתה מה שתחתיו גול מפני
דרכי שלום קדא דעיתר בהן בדכדכד אבל ליקט ביד זתה לו ידיו

סעיף שט וטולין
דף ק ל
המכבד דפי' אף
טבי מולין דף ק ל
שם מנחם
כתב דף ט ד
המכבד דף ט
כן משהלך המכבד
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'
עני' הנשאר
מאמר פטורין
המכבד דף ק ל
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'
עני' הנשאר
מאמר פטורין
המכבד דף ק ל
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'
עני' הנשאר
מאמר פטורין
המכבד דף ק ל
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'

סעיף שט וטולין
דף ק ל
המכבד דפי' אף
טבי מולין דף ק ל
שם מנחם
כתב דף ט ד
המכבד דף ט
כן משהלך המכבד
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'
עני' הנשאר
מאמר פטורין
המכבד דף ק ל
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'
עני' הנשאר
מאמר פטורין
המכבד דף ק ל
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'

סעיף שט וטולין
דף ק ל
המכבד דפי' אף
טבי מולין דף ק ל
שם מנחם
כתב דף ט ד
המכבד דף ט
כן משהלך המכבד
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'
עני' הנשאר
מאמר פטורין
המכבד דף ק ל
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'
עני' הנשאר
מאמר פטורין
המכבד דף ק ל
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'

סעיף שט וטולין
דף ק ל
המכבד דפי' אף
טבי מולין דף ק ל
שם מנחם
כתב דף ט ד
המכבד דף ט
כן משהלך המכבד
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'
עני' הנשאר
מאמר פטורין
המכבד דף ק ל
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'
עני' הנשאר
מאמר פטורין
המכבד דף ק ל
דף ק ל דג' לו דוכת
כס' שר' נס'

הלכות מתנות עניים

זרעים תכו

כל היתר סלע על פני כל השררה
 אם עוקר הוא את המחרשה. מצד
 זה ונגזנה מצד זה מפסיק ואם לאו
 אינו מפסיק הוורע שדה שיש בה
 אילנות אעפ"י שהיא מלבנות מלבנו
 בין האילנות ואין כל חזרע מעורב
 נותן פאה אחת לכל השררה שדבר
 יורע ששרה אחת היא ומפני מקום
 האילנות נחלק חזרע בדא' בשהיו
 אבל אם היו כל עשרה אילנו ביותר
 מבית סאה הרי זה נותן פאה מכל
 מלבן ומלבן שהרי האילנו מדרחקי
 הרב ולא מפני האילנו וזרע מלבנות
 מלבנות וכן מלבנות הבצלים שבין
 הירק נותן פאה אחת לכל הבצלים
 ואף על פי שהירק מבריל ביניהן
 ומשימם מלבנות מלבנות: שדה
 שכולה זרוע מין אחד כיון שהתחילו
 בה מקומות ליבש קצר או תלש מה
 שיבש מכאן ומכאן עד שנשא הלח
 מפורד מלבנות מלבנות מרוחקות
 לזרוע מאותו המין ערונו ערונו כגון
 מכל מלבן ומלבן שדרוואה אומ' ערונו
 שזרעין אותו שדות כגון תבואה
 וקטניות נותן אחד לכל במה דברי
 אמורים כשהיה יבש מכאן ויבש
 מכאן ולח באמצע אבל לח מכאן
 ומכאן ויבש באמצע מניח מן היבש
 בפני עצמו ומן הלח בפני עצמו
 שדה שזרעה בצלים או פולים או
 אפונים וכיוצא בהן והיה ברענו
 למכור מקצתן לחין בשוק מניח מ
 מקצת השרה יבש ועשה ממנו טרף
 חייב להניח פאה לזה שמכור לח
 בפני עצמו ולזה שקוצר אותו יבש
 בפני עצמו הוורע את שדרו מין אחד
 אעפ"י שהוא עושה שתי גורני מניח
 פאה אחת זרעה שני מיני אף על פי
 שהוא עושה אותה טרף אחת נותן
 פאה למין זה בפני עצמו ופאה למין
 זה בפני עצמו וזרע שני זרעים ממין
 אחד כגון שדעה שני מיני חטים או
 שני מיני שעורים אם עשאו טרף אחד
 נותן פאה אחת שני גורני נותן שתי
 פאות ודבר זה הלכה למשה מסיני
 האוחזין שחלקו נותנין שתי פאות
 חזרו ונשתתפו נותנין פאה אחת
 השותפין שקצרו חצי השרה ואח
 חלקו זה שלקח הקציר אינו מפריש כלום וזה שלקח חקמה מפריש
 על החצי שלקח בלבד חזרו ונשתתפו וקצרו החצי האחר בשותפות
 כל אחד מהן מפריש מחלקו שבקמה על חלק חברו שבקמה אבל
 לא על חצי שנקצר שדה שהגיע חציו ואחר כך הביאה כולה שליש ואח
 התחיל וקצר בחצי שהגיע חציו ואחר כך הביאה כולה שליש ואח
 גמר החצי הראשון שהגיע בתחלה מפריש מן הראשון על האמצעית
 ומן האמצעית על הראשון ועל האחר אבל לא מן הראשון על האחרון
 המוכר מקומו משרדו לאנשים הרבה אם מכר כל השרה כל
 אחד ואחד נותן פאה אחת מחלקו שלקח ואם התחיל בעל השרה
 לקצור ומכר מקצת ושייר מקצת בעל השרה נותן פאה הראויה לכל
 שכיון שהתחיל לקצור נתחייב בכל ואם מכר תחלה מפריש הלוקח
 על מה שלקח ובעל השרה על מה ששייר שדה אילן אין מפסיק בה א
 גר נבנה המכריל בין האילנות אבל אם היה הגר מכריל מלמטה
 והבדל והפארו מעורבין מלמעלה ונוגעין בגר על גבו הרי זה כשר א
 ונותן פאה אחת לכל שנים שלקחו אילן אחד נותן ממנו פאה אחת
 לקח זה צפונה וזה דרומה וזה נותן פאה לעצמו וזה נותן פאה לעצמו
 כד נ 54 ii החרובין

כל היתר סלע על פני כל השררה
 אם עוקר הוא את המחרשה. מצד
 זה ונגזנה מצד זה מפסיק ואם לאו
 אינו מפסיק הוורע שדה שיש בה
 אילנות אעפ"י שהיא מלבנות מלבנו
 בין האילנות ואין כל חזרע מעורב
 נותן פאה אחת לכל השררה שדבר
 יורע ששרה אחת היא ומפני מקום
 האילנות נחלק חזרע בדא' בשהיו
 אבל אם היו כל עשרה אילנו ביותר
 מבית סאה הרי זה נותן פאה מכל
 מלבן ומלבן שהרי האילנו מדרחקי
 הרב ולא מפני האילנו וזרע מלבנות
 מלבנות וכן מלבנות הבצלים שבין
 הירק נותן פאה אחת לכל הבצלים
 ואף על פי שהירק מבריל ביניהן
 ומשימם מלבנות מלבנות: שדה
 שכולה זרוע מין אחד כיון שהתחילו
 בה מקומות ליבש קצר או תלש מה
 שיבש מכאן ומכאן עד שנשא הלח
 מפורד מלבנות מלבנות מרוחקות
 לזרוע מאותו המין ערונו ערונו כגון
 מכל מלבן ומלבן שדרוואה אומ' ערונו
 שזרעין אותו שדות כגון תבואה
 וקטניות נותן אחד לכל במה דברי
 אמורים כשהיה יבש מכאן ויבש
 מכאן ולח באמצע אבל לח מכאן
 ומכאן ויבש באמצע מניח מן היבש
 בפני עצמו ומן הלח בפני עצמו
 שדה שזרעה בצלים או פולים או
 אפונים וכיוצא בהן והיה ברענו
 למכור מקצתן לחין בשוק מניח מ
 מקצת השרה יבש ועשה ממנו טרף
 חייב להניח פאה לזה שמכור לח
 בפני עצמו ולזה שקוצר אותו יבש
 בפני עצמו הוורע את שדרו מין אחד
 אעפ"י שהוא עושה שתי גורני מניח
 פאה אחת זרעה שני מיני אף על פי
 שהוא עושה אותה טרף אחת נותן
 פאה למין זה בפני עצמו ופאה למין
 זה בפני עצמו וזרע שני זרעים ממין
 אחד כגון שדעה שני מיני חטים או
 שני מיני שעורים אם עשאו טרף אחד
 נותן פאה אחת שני גורני נותן שתי
 פאות ודבר זה הלכה למשה מסיני
 האוחזין שחלקו נותנין שתי פאות
 חזרו ונשתתפו נותנין פאה אחת
 השותפין שקצרו חצי השרה ואח
 חלקו זה שלקח הקציר אינו מפריש כלום וזה שלקח חקמה מפריש
 על החצי שלקח בלבד חזרו ונשתתפו וקצרו החצי האחר בשותפות
 כל אחד מהן מפריש מחלקו שבקמה על חלק חברו שבקמה אבל
 לא על חצי שנקצר שדה שהגיע חציו ואחר כך הביאה כולה שליש ואח
 התחיל וקצר בחצי שהגיע חציו ואחר כך הביאה כולה שליש ואח
 גמר החצי הראשון שהגיע בתחלה מפריש מן הראשון על האמצעית
 ומן האמצעית על הראשון ועל האחר אבל לא מן הראשון על האחרון
 המוכר מקומו משרדו לאנשים הרבה אם מכר כל השרה כל
 אחד ואחד נותן פאה אחת מחלקו שלקח ואם התחיל בעל השרה
 לקצור ומכר מקצת ושייר מקצת בעל השרה נותן פאה הראויה לכל
 שכיון שהתחיל לקצור נתחייב בכל ואם מכר תחלה מפריש הלוקח
 על מה שלקח ובעל השרה על מה ששייר שדה אילן אין מפסיק בה א
 גר נבנה המכריל בין האילנות אבל אם היה הגר מכריל מלמטה
 והבדל והפארו מעורבין מלמעלה ונוגעין בגר על גבו הרי זה כשר א
 ונותן פאה אחת לכל שנים שלקחו אילן אחד נותן ממנו פאה אחת
 לקח זה צפונה וזה דרומה וזה נותן פאה לעצמו וזה נותן פאה לעצמו
 כד נ 54 ii החרובין

פרק שלישי

אין

מניחין את הפאה משרה על חביתה כיצד היה לו שתי
 שדות לא יקצר את האחת כולה ויניח בשנייה פאה
 הראויה לשתייה שנאמר לא תכלה פאת שדך בקוצרך שניח בכל
 אחת ואחת פאה הראויה לה ואם הניח משרה על חביתה אינה פאה
 היתה שדרה וזרעה כולה מין אחד והיה נחל בתוך השרה אעפ"י שאינו
 מושך או אמת המי שאינו יכול לקצור מה שבשתי צדדיה כאחת והוא
 שתיה מושכת וקבועה הרי זו כשתי שד' ונותן פאה מצד זה לעצמו
 ומצד זה לעצמו וכן אם היה מפסיק דרך היחיד שהיא רחב ד' אמות
 או דרך הרבים ורחב שש עשרה
 אמה אבל שביל היחיד והוא פחות
 מארבעה או שביל הרב' פחות משש
 עשרה אמה אם היה קבוע בימור
 החמה ובימות הגשמים מפסיק ואם
 אינו קבוע בימות הגשמים אינו
 מפסיק אלא הרי הוא כשרה אחת
 היה כפסיק בה ארץ בורה שאינה
 זרועה ולא חרוש או ארץ ניר והיא
 שחרש ולא נורעה או שהפסיק בה
 זרע אחר כגון שהיה חטים מכאן
 וחטים מכאן ושעורים באמצע או
 שקצר באמצע אפי' קודם שתביא
 שליש וחרש מקום שקצר הרי זה
 נפסקת לשתי שדות והוא שהיה
 רוחב כל אחד מאו משלשה תלמי
 של פתיה והוא פחות מבית רובע
 בדא' בשרה קטנה שהוא חמישים
 אמה על שתי אמות או פחות אבל
 אם היתה יתירה על זו אין חבור או
 חניר מפסיקה לשנים אלא אם כן
 היתה בו רוחב בית רובע אבל זרע
 אחד כל שהוא מפסיק בה אכלה
 גביי או קרסמור' נמלים באמצע
 אם חרש מקו שאכלו הרי זה מפסיק
 הוורע בהר שאינו כולו שוה לאיש
 בו תילים תילים גבוהים ומקומות
 מקומות עמוקות אעפ"י שאינו יכול
 לחרוש אותו כולו ולזרוע באחד לא
 נחרש המקום הגבוה בפני עצמו
 והנמוך בפני עצמו הרי זה כשרה
 אחת ומניח פאה אחת בסוף ההר
 כינושלמי ט
 דף 54 הלכה ב' שהגבוהות טפחים
 ונפסקת פתח נותן פאה מכל אחת
 שדות מעורבין נותן מאח' על חבל
 היו פחות מעשרה אעפ"י שאין ראשי
 השורות מעורבין נותן מאחור על

מניחין את הפאה משרה על חביתה כיצד היה לו שתי
 שדות לא יקצר את האחת כולה ויניח בשנייה פאה
 הראויה לשתייה שנאמר לא תכלה פאת שדך בקוצרך שניח בכל
 אחת ואחת פאה הראויה לה ואם הניח משרה על חביתה אינה פאה
 היתה שדרה וזרעה כולה מין אחד והיה נחל בתוך השרה אעפ"י שאינו
 מושך או אמת המי שאינו יכול לקצור מה שבשתי צדדיה כאחת והוא
 שתיה מושכת וקבועה הרי זו כשתי שד' ונותן פאה מצד זה לעצמו
 ומצד זה לעצמו וכן אם היה מפסיק דרך היחיד שהיא רחב ד' אמות
 או דרך הרבים ורחב שש עשרה
 אמה אבל שביל היחיד והוא פחות
 מארבעה או שביל הרב' פחות משש
 עשרה אמה אם היה קבוע בימור
 החמה ובימות הגשמים מפסיק ואם
 אינו קבוע בימות הגשמים אינו
 מפסיק אלא הרי הוא כשרה אחת
 היה כפסיק בה ארץ בורה שאינה
 זרועה ולא חרוש או ארץ ניר והיא
 שחרש ולא נורעה או שהפסיק בה
 זרע אחר כגון שהיה חטים מכאן
 וחטים מכאן ושעורים באמצע או
 שקצר באמצע אפי' קודם שתביא
 שליש וחרש מקום שקצר הרי זה
 נפסקת לשתי שדות והוא שהיה
 רוחב כל אחד מאו משלשה תלמי
 של פתיה והוא פחות מבית רובע
 בדא' בשרה קטנה שהוא חמישים
 אמה על שתי אמות או פחות אבל
 אם היתה יתירה על זו אין חבור או
 חניר מפסיקה לשנים אלא אם כן
 היתה בו רוחב בית רובע אבל זרע
 אחד כל שהוא מפסיק בה אכלה
 גביי או קרסמור' נמלים באמצע
 אם חרש מקו שאכלו הרי זה מפסיק
 הוורע בהר שאינו כולו שוה לאיש
 בו תילים תילים גבוהים ומקומות
 מקומות עמוקות אעפ"י שאינו יכול
 לחרוש אותו כולו ולזרוע באחד לא
 נחרש המקום הגבוה בפני עצמו
 והנמוך בפני עצמו הרי זה כשרה
 אחת ומניח פאה אחת בסוף ההר
 כינושלמי ט
 דף 54 הלכה ב' שהגבוהות טפחים
 ונפסקת פתח נותן פאה מכל אחת
 שדות מעורבין נותן מאח' על חבל
 היו פחות מעשרה אעפ"י שאין ראשי
 השורות מעורבין נותן מאחור על

היה מפסיק ארץ בורה עד נקוה
 פחות מבית רובע:
 אא באמת ארץ הגרסא מתנהגת
 כדבריו אמרי כינושלמי
 דב אחר כור וניר בית רובע זרע
 אחד כל שהר דני יוחנן אחר כור
 וניר בית רובע זרע אחד כשלקח
 תלמי של פתיה מה פלגיו ואסיוק
 הקטן מה דלמך דב כשדה כינונית
 ומה דלמך דני יוחנן כחמש שט' שט'
 וני מעינית ביה שפר מתחיל לך
 דבשדה קטל כעין הפסקה טפ'
 משו' דלא עבדי איכסי שדות קטני
 כי הני ולעולם הם כדוכים כשדה
 אחת אלא אם כן יטביקם הפסק
 גדול ומשום הכי אחר דב כשדה
 ביכוכית כור וניר בית רובע זרע
 אחד כל שהר דני יוחנן איירי כשדה
 קטנה שכולה אינה לא בית רובע
 דהיינו חמשי על שתי אמות ובקדו
 ד' אמות בית רובע ולא דק ומפסי
 שהיא שדה קטנה כעין הפסקה
 טפי אף לזרע אחד ושלשה תלמים
 של פתח קרוב לליתות בית רובע
 ואפ"י דהנו כ' אמות ברחב ולא איירי
 באיירי אלא כמו שהיא השדה וכבר
 כתבתי שאלו אלא כ' אמות באיירי
 ויותר מעט ומר אחר ל' אמות
 ל' אמות ומר אחר ל' אמות ל' אמות
 דאי לא ממנה תבר לגבי כור וניר

היה מפסיק ארץ בורה עד נקוה
 פחות מבית רובע:
 אא באמת ארץ הגרסא מתנהגת
 כדבריו אמרי כינושלמי
 דב אחר כור וניר בית רובע זרע
 אחד כל שהר דני יוחנן אחר כור
 וניר בית רובע זרע אחד כשלקח
 תלמי של פתיה מה פלגיו ואסיוק
 הקטן מה דלמך דב כשדה כינונית
 ומה דלמך דני יוחנן כחמש שט' שט'
 וני מעינית ביה שפר מתחיל לך
 דבשדה קטל כעין הפסקה טפ'
 משו' דלא עבדי איכסי שדות קטני
 כי הני ולעולם הם כדוכים כשדה
 אחת אלא אם כן יטביקם הפסק
 גדול ומשום הכי אחר דב כשדה
 ביכוכית כור וניר בית רובע זרע
 אחד כל שהר דני יוחנן איירי כשדה
 קטנה שכולה אינה לא בית רובע
 דהיינו חמשי על שתי אמות ובקדו
 ד' אמות בית רובע ולא דק ומפסי
 שהיא שדה קטנה כעין הפסקה
 טפי אף לזרע אחד ושלשה תלמים
 של פתח קרוב לליתות בית רובע
 ואפ"י דהנו כ' אמות ברחב ולא איירי
 באיירי אלא כמו שהיא השדה וכבר
 כתבתי שאלו אלא כ' אמות באיירי
 ויותר מעט ומר אחר ל' אמות
 ל' אמות ומר אחר ל' אמות ל' אמות
 דאי לא ממנה תבר לגבי כור וניר

כל היתר סלע על פני כל השררה
 אם עוקר הוא את המחרשה. מצד
 זה ונגזנה מצד זה מפסיק ואם לאו
 אינו מפסיק הוורע שדה שיש בה
 אילנות אעפ"י שהיא מלבנות מלבנו
 בין האילנות ואין כל חזרע מעורב
 נותן פאה אחת לכל השררה שדבר
 יורע ששרה אחת היא ומפני מקום
 האילנות נחלק חזרע בדא' בשהיו
 אבל אם היו כל עשרה אילנו ביותר
 מבית סאה הרי זה נותן פאה מכל
 מלבן ומלבן שהרי האילנו מדרחקי
 הרב ולא מפני האילנו וזרע מלבנות
 מלבנות וכן מלבנות הבצלים שבין
 הירק נותן פאה אחת לכל הבצלים
 ואף על פי שהירק מבריל ביניהן
 ומשימם מלבנות מלבנות: שדה
 שכולה זרוע מין אחד כיון שהתחילו
 בה מקומות ליבש קצר או תלש מה
 שיבש מכאן ומכאן עד שנשא הלח
 מפורד מלבנות מלבנות מרוחקות
 לזרוע מאותו המין ערונו ערונו כגון
 מכל מלבן ומלבן שדרוואה אומ' ערונו
 שזרעין אותו שדות כגון תבואה
 וקטניות נותן אחד לכל במה דברי
 אמורים כשהיה יבש מכאן ויבש
 מכאן ולח באמצע אבל לח מכאן
 ומכאן ויבש באמצע מניח מן היבש
 בפני עצמו ומן הלח בפני עצמו
 שדה שזרעה בצלים או פולים או
 אפונים וכיוצא בהן והיה ברענו
 למכור מקצתן לחין בשוק מניח מ
 מקצת השרה יבש ועשה ממנו טרף
 חייב להניח פאה לזה שמכור לח
 בפני עצמו ולזה שקוצר אותו יבש
 בפני עצמו הוורע את שדרו מין אחד
 אעפ"י שהוא עושה שתי גורני מניח
 פאה אחת זרעה שני מיני אף על פי
 שהוא עושה אותה טרף אחת נותן
 פאה למין זה בפני עצמו ופאה למין
 זה בפני עצמו וזרע שני זרעים ממין
 אחד כגון שדעה שני מיני חטים או
 שני מיני שעורים אם עשאו טרף אחד
 נותן פאה אחת שני גורני נותן שתי
 פאות ודבר זה הלכה למשה מסיני
 האוחזין שחלקו נותנין שתי פאות
 חזרו ונשתתפו נותנין פאה אחת
 השותפין שקצרו חצי השרה ואח
 חלקו זה שלקח הקציר אינו מפריש כלום וזה שלקח חקמה מפריש
 על החצי שלקח בלבד חזרו ונשתתפו וקצרו החצי האחר בשותפות
 כל אחד מהן מפריש מחלקו שבקמה על חלק חברו שבקמה אבל
 לא על חצי שנקצר שדה שהגיע חציו ואחר כך הביאה כולה שליש ואח
 התחיל וקצר בחצי שהגיע חציו ואחר כך הביאה כולה שליש ואח
 גמר החצי הראשון שהגיע בתחלה מפריש מן הראשון על האמצעית
 ומן האמצעית על הראשון ועל האחר אבל לא מן הראשון על האחרון
 המוכר מקומו משרדו לאנשים הרבה אם מכר כל השרה כל
 אחד ואחד נותן פאה אחת מחלקו שלקח ואם התחיל בעל השרה
 לקצור ומכר מקצת ושייר מקצת בעל השרה נותן פאה הראויה לכל
 שכיון שהתחיל לקצור נתחייב בכל ואם מכר תחלה מפריש הלוקח
 על מה שלקח ובעל השרה על מה ששייר שדה אילן אין מפסיק בה א
 גר נבנה המכריל בין האילנות אבל אם היה הגר מכריל מלמטה
 והבדל והפארו מעורבין מלמעלה ונוגעין בגר על גבו הרי זה כשר א
 ונותן פאה אחת לכל שנים שלקחו אילן אחד נותן ממנו פאה אחת
 לקח זה צפונה וזה דרומה וזה נותן פאה לעצמו וזה נותן פאה לעצמו
 כד נ 54 ii החרובין

כד נ 54 ii החרובין

הלכות מתנות עניים

ואם לא מניח מפני דרכי שלום המפקיד את הלקט עם דומים דעקס
נפילת רובו אינו הפקר מאחר שגמר רובו אינלו בורשו' הסניו פסאסס
איזה פרט או חצי נגרע אחד או שני נגרעים הנפרשין מהאשכול בשעת פסח
הבצירה נגלו שלשה נגרעים בבת אחת אינו פרט הדין פסחאסס סך מקום
בוצר וזכרת את האשכול והסבך בעליו ונפל לארץ דף מ
אפרט אינו פרט היה בוצר ומשליך לארץ כשפגרת
האשכולות אמילו חצי אשכול הנמצא שם הרי הוא פרט והמניח את
הככלה תחת חנמן בשעה שהוא בוצר הרי זו גזל העניים אי זו היא
עוללת זה אשכול הקטן שאינו מעובה כשבורלת שאין לו כתף ואין
ענביו נטמפות ועל זו אמר המחזיק ש'לה כתף ואין לה נטף יש לה נטף
ואין לה כתף הרי ה' של בעל הכרם
ואם ספק לעניים אין זו היא כתף פ
פסין המחזיקו בשדרה ועל לבו פ
נטף ענביו המחזיקו בשדרה ויורדו
והוא שיהיו כל הענבים שבעוללות
נוגזין בפס ידו ולמד נקרא שמו
עורל מפני שהוא לשאר האשכול
כעורל לאיש ואין בעל הבית חייב
לבעור העוללות וליתן לעניים א
הן בוצר אותן לעצמן
ונגזר יחיד הדין הדין פסחאסס
עוללת זמורה שהיה לעני
בה אשכול ובארכובה של זמורה
עוללת אם ספק ע' האשכול הדי
של בעל הכרם ואם לאו הדי הוא
לעניים כלם שכולו עוללות הדי
הוא לעניים שנאמר וברכך ל
תעולל ופרט כרמך לא תלקט לעני
ולתר תעזוב ונאפילו כולו עוללות
ואין הפרט והעוללות נזהגין אלא
בכרם כלכר אין העניים זוכין ללקח פס
פרט העוללות עד שיתחיל בעל הכרם לבצור כרמו שנאמר וכי תבצור
כרמך לא תעולל וכמה יבצור ויהיו זוכין בהן לאשכולי כרמך פסחאסס
שהן עושין רביעי המקריש כרמו עד שלא שרעו העוללות ענהלכו
אין העוללות לעניים ואם ממנו העוללות העוללות לעניים ויתנו
שכר נדולם להקריש הזומר אחר הגפן אחר שטרעו העוללות הדי
זה זומר כרמך וכשם שבורת האשכולות כך כורת העוללות ג
שמכר כרמו לישראל לבצור חייב בעוללות וישראל וגי שהיו
שותפים בכרם חלקו של ישרא חייב
ושל ג' נטפין לו שנתנו לו מעשר
טל ומצאו בעוללות נותן לעני
ואם נקצרת עם האשכול יש לו
לעשות תרומת מעשר על מקום
אחר מ' שהיו לו חמש נפגים ובצן
לתוך ביתו אם לאוכל ענבים פס
מן הפרט ומן השכחור ומן הרביע
וחייב בקולל ואם בצל לעשין
חייב בכל אלא אם כן שיר מקצתו

החרובין כל שאדם עומד בצד זה יפסק
החרוב ומבדו עומד בצד חרוב אחר
ורואי זה את זה קריה כהן כבוד א'
אחת נפאח אחת נלכין:
א לא ידעני מה הוא זה אלא
כל החרובים שיש לאדם אחד
אנפם פנים בניהם נגדו יתקרב איון
מפסיקין כל זמן שהחרובין רואין
זה את זה והקריה חזו היא שהאד'
עומד בראש חרוב זה ורואה החרוב
שבצד אחר והטעם להרובין מפני
שזה נבחרו הקרה ומאובכין ידעתן
בחרוב ובשקמה חמשים אמה:

להפיק מעל הגוף עד שימצאו שאר האשכולות רוחניים ויסיפו הו הנק' מידל וכבר בארנו שהבוצ' מרוח אח' אינו מידל ולאפ'כ נותן מן הנשאר פיא'ה הראויה לכל ואעפ' שבצ' לשוק אבל אם הידל לבבצר בשוק אינו נותן פיא'ה לזה שהידל הידל להביתו ונותן מן הנשאר שנהי' לרדוף פיא'ה אחת הראויה לכל!

פרק רביעי

פרק ב' עשרה
מטעם ד'
ו'
י' ו' ז' ו' ד' ו' א'
ר' ע'א ט'כ'ה ד'
ר'
ד'
ו'
ז' ע'ב כ'ח ט'כ'ה ד'
ו'
פרק ג' עשרה
ו'ט'כ'ה ד' ו'ט'כ'ה ד'
י' ע'א ט'כ'ה ג'

פרק ד דפ"א משנה י
פרק ו דפ"א משנה ה
פרק ד משנה י
ירושלמי דף י"ט ע"ג
פרק ד משנה י
ת"כ דף מ ד ע"ד
פרק ה דפ"א משנה
ב ספרי דף כ כ ע"ג
ירושלמי דפרק דף י"ט
ע"ד הלכה ב

זר'ס' דפיאה דקו חשב
א': מניעא דקקא

ז'א שט
דיש פרוק ה'א
ש'א לוקט וכו'

למון הרוסלתי ש
הפנק דף יח ע

דף כז ע"א ובירושל
סס דף י"ט ע"א

פרק ד' דפי'א' מט
זא ומייתי לה גמ'
דף קל ד

וב' כושלמי דק' יח
קלכס ב

שם בעה"ח חשבו
דף"ב: (תשס
פ"ג

משה ואלה שמות בני ישראל
 אשר יבאו אל משה ואל אהרן
 ללכת אל הארץ אשר יאמר
 אל בני ישראל

1212

פרק חמישי

העומר

העומר ששכחוהו פועלים ולא שכחו בעל הבית שכחו בעל
הסדה ולא שכחוהו פועלים שכחוהו אלו ואלו וזהו
שם אחרים עוברים ורואין אותם בערת משכוחו
אנה שכחה עד שישכחוהו כל אדם ואפילו עומר הטמון אם שנכח
היו זהו שכחה היה בעל הסדה בעיו ואמר **שכחתי**
עומר שבמקום פלוני שכחוהו הרי זה שכחה ואם היה בשרה ואם כן
ושכחוהו

ובמקום שאינו נזר מלאכה הוא המקום שמבקצים בו העמרים כדי לעשות מהן אלומות גדולות כדי להוליכן למקום אחר שתי כריכות המובדלות זו מזו שבהן הושלש אינן שבהן שני עמרים המובדלים

בשר מותרת לא בשר בעל עמרים
עומר אחד מן עמין ולרובו שפוק
אחד מן עמין ארבעה מפי שפוק
מזרע ומעל פ' י' כ' שור המצטקה
אפשר שהיא ראש מותרת ונדיונות

האילנות שנים המובדלין זה מזה
שכחה ושלשה אינן שכחה. שנאמ'
לעני ולגר תעווב אותם אפילו חל
שנים אחד לעני ואחד לגר חל כל
העמרים יש קב קב ואח של ארבע'
קבין ושכחו הרי זה שכחה יתר על
הארבעה אינו שכחה. וכן אם היו
של שני שני קבין ואחד יתר על ש'
שמן' קבין אינו שכחה העומר שיש
בוסאסין ושכחו אינו שכחה. ש
שנאמר ושכחת עומר בשדה וכל

גדוש אף על פי שכל העמרים סאתים
שבח שני עמרים אף על פי שיש ב
ביניהם סאתים הרי אלו שכחדו וכן
יראה לי שיהם שבחה אפילו היום
בשניהן יתן שמות מנאים קמה הוי
בה סאתים ושכחה אינה שבחה אין
בה סאתים רואין את השבולות
הדקות כאילו הן בריאות וארוכות
ואת השונויות כאילו הן מלאות
ואם היתה ראויה להיות קמה אחת
אומדין זה לעשות סאתים ושכחה
אינה שבחה שבח סאה תבואה ע

עקורה וסאה שאינה עקורה אינן
מצטרפין ושניהם שכחה וכן בשום
ובבצלים ובפירות האילן אם שכח
מקצתו בקרקע ומקצתו תלוש ו

ובשניהם סתאים אינן מצטרפין אלא שניהם שכחה השוכח עומר בצד הקמה שאינה שכוחה אינה שכחה שנאמר בתיקצור ושכחת עומר ש' שסכ' ב' קצור ושכחה אבל עומר שסכ' ב' וכו' וקמה אינה שכחה וכן אם שכח קמה בצד קמה שאינה שכחה אבליו היתה זו שאין 'שכח' קלה אחריו וזו מצלת את השכחה ויהיה מותר לקחתה עומר אם שכח עומר אבל קמה בצד עומר שאין ש

שָׁכַח אֶפְרָיִם הִיא בֹּ שָׂאֲתִים אִינוּ
מִצִּיל אוֹתָם וְהִרְחִישׁ שָׁכֹחַ לְעֵינִים אֵין
קִמַּת כְּחִיז מִצִּלָּתָ עַל עֹמֶר שְׁלוֹ
וְאֵין קִמַּת שְׁעוּרִים מִצִּלָּתָ עַל עֹמֶר
חֲטִי עַד שֶׁתְּהִיָּה הַקֵּמָה מִמֶּלֶךְ הָעוֹמֶר
הַשְּׁכֹחַ אֵין לֹא הָאֵילּוֹת אִפִּי הִיא
בִּיכְמָה סִּאֵין פִּירוֹת אוֹ שֶׁשֶּׁכַּח שְׁנִי
אֵילּוֹרָת הִיא הֵן שֶׁכַּח שְׁלֹשָׁה אֵין שֶׁכַּח בְּדִי בִּאֵילִין שְׁאֵין יוֹ
וּמְפֹרָס בְּמִקּוֹן שְׁהִיא עֹמֶר בַּד הֵנָּה אוֹ בַּד הַפְּרָצָה אוֹ בְּמִקּוֹ
כְּנוֹן שְׁהִיא עוֹשֶׂה זֵתִים הִרְבָּה אוֹ בְּשֶׁמֶן כְּנוֹן שְׁהִיא לֹא שֶׁם יָדוּעַ כְּנוֹ
הַנְּטוּחָה בֵּין הַזֵּתִים שְׁהוּנָטָן שֶׁכֵּן הִרְבָּה אוֹ הַשְּׁכֵכְנִי אִלּוּ הַבְּיָשִׁי אִלּוּ
אֵין הִיא בֹּ אֲחֵר מְבַדְרִים אֵלּוּ אִינוּ שֶׁכַּח שְׁנֹאמֶר וּשְׁכַחֲתָ עַד
בְּשֶׁדָּה עֹמֶר שְׁאֵתָה שׁוֹכְחָ לְעוֹלָם וְאֵין אֵתָה יָדוּעַ בֹּ אֵלָּא אֵתָה תֵּל
וְתִרְאָהּ יֵצֵא זֶה שְׁאֵתָה וְזָכְרוּ לְאֲחֵר זְמַן אֵל עַל פִּי שְׁלֹא תִכְנַע בֹּ בִּי
שְׁהוּא יָדוּעַ וּמְפֹרָס הִיא מִסּוּיִים בְּדַעְתָּ הִיא זֶה כְּמִפְּרָס וְיָדוּעַ
עֹמֶר בַּד הַדָּקֵל הַדָּקֵל מִסִּימּוֹ הֵן שְׁנֵיהֶן יָדִין נְטוּשׁוֹת וְזֶה מְפֹרָס
אֵין

בשעת פז דמיס' מסג
בסג' תב פקו מסג

על צב ח
חזקתו

ת. ח"ב
פס. א

זמורה וכל דברי
עם משכה יא

קט לעני
שוללות

תבצור
מס דף כ'
לכח

לילות ב' תוספתא
צ"י ששהין
ע"ה דמזל

שלו ל
על מקום

לעשר יין
מקצתו:

1

1

צ'שכחוחו
ם נשכח
נח דף

100

3

100

הפסקות נדריכות לפנים הפסקה ה
הראשונה מפרש לה בירושלמי

שני ציבורי ותים וחרובים המבורי
זה מזה שכחה ושלש אינם שכח'
שני הוצני פשטן שכחה ושלש

שכחה וישראל אינן שכחה. שנאמר
לעני ולגר תעזוב אותם אפילו היו
זנוים אחד לעני ואחד לגר היו כל

הארבעה אינו שכחה וכן אם היו של שני שני קבין ואחד יתר על ש יתר' רבין אינו יורקה ה'ומר מושי

גדיש אף על פי שכל העמרי סאתים
שכח שני עמרים אף על פי שיש ב
בנידוי העמרים דבר אחר ויורה דורו

בה סאתים ושכחה אינה שכחה אין
בה סאתים רואין את השבולות
ההם במלך די ריאות וארבות

אומדין זה לעשות סאתים ושכחה
אינה שכחה שכל סאה תבואה ע
מקורה וקמה וימורה וימורה וימורה

מקצתן בקרקע ומקצתן תלוש ו
ובשניהן סאתים אינן מצטרפין אלא
אחדהן נעדרה דאזכרה ונזכרה בצד

שסביבותיו קציר שכחה אבל עומר
שסביבותיו קמה אינה שכחה וכן

ויהיה מותר לקחתה אבל אם שכח
עומר אוקמה בצד עומר שאינו ש
חיות לחי ביוסיה והמדיני דיני :

ואין קמת שעורים מצלת על עומר
חטי' עד שתהיה הקמה ממין העומר
א"א זה אינו מחזור כלל:
הרי הן שכתב:
ה' חטאתה ב' ודני

ומפורסם במקו' כגון שהיה עומר בצד הגת או בצד הפרצה או במעשיו כגון שהיה עושה זתים הרבה או בשמו כגון שהיה לו שם ידוע כגו' זית

וּתְרַאֲחוּ יֵצֵאוּהָ שְׂאֵתָהּ זֹכְרוּ לְאַחֵר וּמִן אֵף עַל פִּי שְׁלֹא תִּמְנַע בּוֹ מִפְּנֵי
שֶׁהוּא יָדוּעַ וּמְפֹרָסִים הֵיחָ מִסּוּיִים בְּדַעְתּוֹ הָרִי זֶה כִּמְפֹרָסִים וְיִדְוֶעַ הֵיחָ
יְכֻלְמִיטִס

Figure 1. The effect of the concentration of the *Agrobacterium* strain on the transformation efficiency of *Agrobacterium* strain 101. The concentration of the *Agrobacterium* strain 101 was varied from 10⁶ to 10⁹ cells/ml. The transformation efficiency was determined by the number of transformants per 10⁶ cells of the *Agrobacterium* strain 101. The data are the mean values of three independent experiments.

הלכות מתנות עניים

החכם ונאמר ולהנהיג הבני בדרך ישרה ולא יהיו מבוזות וכן הנותן
מזונות לאביו ולאמו הרי זה בכלל הצדק וצדקה גדולה היא שהקורבן
קורבן וכל המאכל ומשקה עניים ויתומים על שולחנו הרי זה קורבן
ה' ויענהו ומתענה שג' אנתקרא וה' יענה וצו חכמי' שהיו בני ביתו של
אדם עניים ויתומים במקום העברים מוטב לה' שהשתמש בלאו ויהיו בני
אברהם יצחק ויעקב מנסכים אלהי' בהם ורעיהו שכל המרב' עבדי
בכל יום ויום מוסקין ונעין בעולם ואם יהיו עניים בני ביתו בכל
שעה ושעה מוסקין ויבזמוצו לעולם ידחוק אדם עצמו ויתלגלג בצער
ואי יצטרך לבריות וא' ישלך עצמו על הצדק וכן צו חכמי' ואמר ושה
שבתך חול וא' הצטרך לבריות ואפילו היה חכם ומכובד והעני יעסוק
באומנות ואפי' באומנות מנוולת וא' יצטרך לבריו' מוטב לפרשט עור
בהמות נבלות ולא יאמר לעם חכם גדול אני כהן אני פרנסונו וכבד
צונו וקנינו גדולי החכמי' מן מהם חוטבי עצים ונשיאי הקדר' ושוואבי
מים לנגות ועשירי הכרזל והפחמים ולא שאריו מן הצביו' ולא קבלו
מהם כשנתנו להם כל מי שאינו צריך לטו'ל ומרבה את העם וגומל
אינו מת מן הזקנה עד שיצטרך לבריות והרי חכם בכלל ארור הנבר
אשר יבטח באדם וכל מי שצריך לטו'ל ואינו יכול לחיות לאדם אלא
נטל כזו זקן או חולה וא' בעלי יסורין ומגיד דעות ואינו נטל הרי זה
שופך דמים ומתחייב בגפו'ש אלו יר' בצערך אלא חטאות ואשמות
וכל מי שיצריך לטו'ל וציער עצמו ודחק את השעת' ויהיה חיי צער כרי
שלא יטריח על הצבור אינו מת מן הזקנה עד שיפרנס אחרים משלו
ועליו ועל כל כיצא בזה נאמר ברוך הנבר אשר יבטח בה' :

הלכות תרומות

יש בכללן ח' מצו' שתי מצו' עשה ושש מצו' לא תעשה: וזה הוא פרטן:

א	להפריש תרומה גדולה :	ב	להפריש תרומת מעשר :
ב	שלא יקדים תרומות ומעשרות זה לזה אלא יפריש על הסדר :		
ג	שלא יאכל זר תרומה :		
ד	שלא יאכל אפריו תושב כהן או שכירו התרומה :		
ה	שלא יאכל ערל תרומ' :	ז	שלא יאכל כהן טמא תרומה :
ו			
ח	שלא תאכל הללה תרומה ולא מורס מן הקדשים :		

וּבִיאֹר מִצֹּת אֱלֹהֵי בְּרָקִים אֱלֹהֵינוּ:

פרק ראשון

התרומות

התרומות
והמעשרו אינן נהנין מן התרומה
בארץ ישראל בין בפני הבית בין
שלא בפני הבית ונביאים התקינו שיהיו נהנין
בארץ שנער מפני שהוא סמוך לארץ ישראל ורוב
ישראל הולכי ויבנין שם והחכמים הראשונים שיהיו נהנין
אף בארץ מצרים ובארץ עמון וטואב מפני שהם נביאים
וְיִשְׂרָאֵל האמורה בכל מקום היא ארצות שכיבוש מלך ישראל
או נביא מדעת רובו ישראל והוא הנקרא כבוש רבי אבל יהוד מישר
או משפחה או שבט שהלכו וכבשו לעצמן מקום אפילו מן הארץ
שניתנה לאברהם אינו נקרא ארץ ישראל כדי שיתנו בו כל המצומפני
זה חלק ויהושע ובית דין כל ארץ ישראל לשבטים ואף על פי שלא
נכבשה ארצות שלא יהיה כבוש יהוד כשעלה לכל שבט ושבט ויבט
הלקוח הצדדי שכבש דוד חלק נכנע כנון ארם נהרים וארם
צובה ואחלבה וכיוצא בהן אעפ"י שמלך ישראל הוציא ועל פי בית דין
הגדול הוא עושה את בארץ ישראל לכל דבר ולא כחוצה לארץ לכל
דבר כנון בכל ומצרים לא יצאו מכלל חוצ' לארץ ולחיותן בארץ ישראל
לא הניעו כפני מה ירדו ממעלת ארץ ישראל כפני שכיבש אותה קוד'
שיכבוש כל ארץ ישראל אלא נשאר משבעה עממים ואל תפס כל ארץ
כנון לבולותיה ואחר כך כבש ארצות אחרות היה כבוש כולו בארץ
ישראל לכל דבר והארצות שכיבש דוד הן הנקראין סוריא וקוריא
יש דברים שהיא בהן בארץ ישראל ויש דברים שהיא בהן בחוצ' לארץ
והקונה בה קרקע כקונה בארץ ישראל לענין תרומות ומעשר ושבע'
והכל בסוריא מדברי סופרים וכל שהחזיק עולי מצרים ונתקדש
קדושה ראשונה כיון שגלו במלך קדושתן שקדושה ראשונה לפני
שדושה מפני הכיבוש בלבד קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא
כיון שעלו בני הגולה והחזיקו במקצת הארץ וקדשוה קדושה שנייה
העומדת לעולם לשעתה ולעתיד לבא והניחו אותם הבקומות
שהחזיקו בהם עולי מצרים ולא החזיקו בהם עולי בבל כשהיו אפטר'
מן התרומה והמעשרות כדי שיסבכו עליהם עניי כשיבוער
ורבנו

לעיר ותמו לו המעות בדרך ואין לו עתה מה יאכל הרי זה מותר ליקח
לקט שכחה ופאה ומעשר עני וליהנות מן הצדקה ולבשוגיע לביתו
אנו חייב לשלם שהרי עני היה באותה שעתה לא למה זה דומה לעני
שהעשיר שאינו חייב לשלם מן שהיו לו בתים שדות וברמי ואם מוכר
במי הגשמים מוכר בזול ואם הניח למות הרחמט מוכר בשווה אין
מחייבין אותו למכור אלא מאכילין אותו מעשר עני עד חצי דמיה ואלא
ידהו עצמו וימכור שלא בזמן מכירה הנימאר האדם לוקחין ביוקר
והוא אינו מוצא שיקח ממנו אלא בזול מפני שהוה דחוק וטורד אין
מחייבין אותו למכור אלא אוכל מעש עני והולך עד שימכר בשווה וידעו
הכל שאינו דחוק למכור עני שגבולו כדי להשלים מחסורו והותירו
על מה שהצריך הרי המותר שלו ומותר עניים לעניים ומותר שבויים
לשבויים מותר שבוי לאותו שבוי מותר מתים למתים מותר המת
לזרשין עני שנתן פרוטה לתמחוי או פרוטה לקופה מקבלים ממנו
וראם לא נתן אין מחייבין אותו לתת נתנו לו בגדים חדש והחזיר לתן
את השחקין מקבלין ממנו ואם לא נתן אין מחייבין אותו לתת

פרק עשירי

חייבין

אנו להזהר במצות צדקה יותר מכל מצות עשרה
שהצדקה סימן לצדיק וזע אברהם אבינו שנאמר
כי ידעתיו למען אשר יצוה לעשות צדקה ואין כסא ישראל מהכונן
ורת האמת עומדת אלא בצדקה שנ' בצדקה הכוננו ואין ישר גנאי
אלא בצדקה שנ' ציון במשפט תפדה ויבית בצדקה לעולם אין אדם
מעני מן הצדקה ואין דבר רע ולא חיוק נגלה בשביל הצדקה שנאמר
והיה מעשה הצדקה שלום כל המרחם מרמהו עליו שנא' ונתן לך
רחמים ורחמך והרבה וכל מי מוציא אכזרי הוא וכל ישר והנהלה
שאין האכזריות מציאה אלא בנוים שנאמר אכזרי הוא וכל ישר והנהלה
עליה כאחיהם הם שנא' אתם לה אלהיכם ואם לא ירחם האה על
האח מי ירחם עליו ולמי עניי ישראל נושאין עניניהם הללוים שנושאין
אותן ורודפין אחריהן והאין עניניהן תלויין אלא לאחיהן לכל המעניין
עניו מן הצדקה הרי זה נקרא בליעל כמו שישמר עובד עבודה זרה
בליעל בעבודה הרי הוא אומר השמר לך פני יהיה דבר עם לבבך בליעל ונקרא
מן הצדקה הוא אומר השמר לך פני יהיה דבר עם לבבך בליעל ונקרא
רשע שנא' ורחמי רשע אכזרי ונקרא הוטא שנאמר וקרא עליך לה
והיה בך חטא והקבה קרוב לשועת עניים שנ' שועת עניים אתה תשמע
לפיכך צריך להזהר בצעקתם שהרי בריית כרותה להם שנא' והיה כי
יצעק אליו שמעתי כי חנון אני לכל הנותן צדקה לעני בספר פנים רעות
ופניו כבושות בקרעם אפילו נתן לו לא והובים אבד זכותו והפסידה
לא נותן לו בכפר פנים יפות ובעמחה ומתאנון עמו על צרתו שנ' או
לא בכחתי לקשה יום עממה נפשי לאביון ומדבר לו דברי תחנון וניחומם
שנ' ולב אלמנה ארצני לשאל העני מכר ואין בידך כלום ליתן לו לפיכך
בדברים ואסור לגעור בעני או להגביה קולו עליו בצעקה מפני שלב
נישבר ונדכא והיה הוא אומר לב נשבר ונדכא אהיה לא תהוה ואסור
להחיות רוח שפלים לא לחיות לו בדכאום ואולי שהכלים את הצדקה
אוי לו לא יהיה לו כאב בין ברחמים בין בדברים שנ' אב אני לאביוני
הכופה אחרים ליתן צדקה ומעשה אותן שכרו גדול משכר הנותן ועל
נבאי צדקה וכיוצא בהם נאמר ומצדיק הרבים ככוכבים ש שממ
מלכות יש בצדקה זו למעלה מזה מעלה גדולה שאין למעלה ממנה
זה המוחין ביד ישראל ששך נותן לו מתנה או הלוואה או עשור
שותפות או ממציא בו מלאכ כתיב לזווג את ידו עד שלא יצטרך לבר
לשאל ועל זה נאמר והזקוק בו גר ותושב וחי עמך כל ימי החיוב בו
שלא יפול ויצטרך לפחות מזה הנותן צדקה לעניים ולא ידע למי
ולא ידע העני ממי לקח שהרי זו מצו לשמה כגון לשבת חשי' שהיה
במקדש שהיו הצדיקים נותנים בה בחשייו והעניים בני טובים מתפרנס
במנה בחשי' שקרוב לזה הנותן לתוך קופה של צדקה ולא יתן אם
לתוך קופה של צדקה אלא אם כן יודע שהממונה נאמן והחכם וי
להנהיג כשור כהנניה בן תרדיון לפחות מזה שידע הנותן למיתן לו
ידע העני ממי לקח כגון גדולי החכמים שהיו הולכין בסתר ומשל
המעות בפתחי העניים וכוה ראו לעשות ומעלה טובה היתה אם
הממונה בצדקה נוהגין כשור הפחות מזה שידע העני ממי נטל ול
ידע הנותן כגון גדולי החכמים שהיו צורין המע' בסדיניהן ומפשי
לאחוריהן ובאין העניים ונוטלין כדי שלא יהיה להן בושה לפחות
שיתן להם פחות מן הראוי בסכר פנים ופאת פחורת מזה שיתן לעני
קודם שישאל פחות מזה שיתן לו בעצב גדולי החכמים היו נו
פרוטה לעני קוד' כל תפלה ואהב מתפללין שנא' בצדק אחזה ח
הנותן מוונות לבניו ולבנותיו הגדולי שאינו חייבמונותיהן כדי ל

תְּרוּמָה לַכֹּהֲנִים אֵף עַל שֶׁעָבַר
עַל לֹא תַעֲשֶׂה־מָה שֶׁעָשָׂה עֵשָׂי
וּמִזֵּן שְׂחֹא בְּלֹא תַעֲשֶׂה שְׂנֹאמֵר
מִלֵּאמֶד וְדִמְעָךְ לֹא תֹאחַ לֹא תֹאחַ'
דָּבָר שֶׁרְאוּ לְהִקְדִּימוֹ וְאֵין לִקְוֶה
לֹא וְהַחֲרֹצֶת: הַלְפִּרְשִׁי עֲרֻמָּה
גְּדֻלָּה וְתִרְמוֹת מַעֲשֵׂר כֹּאֵן מַרְוִישׁ
אַחֵר מִשְׁלָה וּשְׁלִישׁ וְשִׁשׁ וְאוֹמ'
אַחֵר מִמֶּאֱרֵי שֵׁשׁ כֹּאֵן הָרִי חֹזֵק
בְּצַד זֶה שֶׁהִפְרַשְׁתִּי וְהָרִי הוּא חֹלֵין
וְהַנֶּשֶׁאֵר מִזֶּה שֶׁהִפְרַשְׁתִּי הוּא
תְּרוּמָה: עַל הַכֵּל וְהַמַּעֲשֵׂה שֶׁרְאוּ
לְהוֹיֵן לְמֵאֵה חֹלִין אֵלֶּי הָרִי הוּא בְּצַד
עַל הַתְּרוּמָה מִמֶּה שֶׁהִפְרַשְׁתִּי הָרִי הוּא

להיות למאה חולין אל דרי הוא בצד זה שהפרשתי וזה הנשאר יתר על התרומה ממה שהפרשתי דרי הוא תרומת מעשר על הכל:

עושה

עושה
אדם שליח להפריש לו תרומות ומעשרות
שנאמר כן תרמו גם אתם לרבות שלוחכם
ואין עושין שליחי נוי שנאמר גם אתם מה אתם בני בית אף שלוחכם
בני ברית המשלה לא יתרמו ואם תרמו אין תרומת תרומה החרש
והשטן והקטן והנכרי שתרם את של ישראל ואפילו והתורם
את שאינו שלו שלא ברשות הבעלים אבל התורם משלו על של
אחרים תרמו ותקן פירותיה ולפניה הנאה שלו שנותנה לכל
כהן שירצה התורם שלא ברשות או שירד לתוך שדה חבריו ולקט
פירות שלא ברשו כדי שיקחם ותרם אם בא בעל הבית ואם לו כלך
יצל יפות אם היו שם יפורת ממה שתרם תרומתו תרומה שהיו אינו
מקפיד ואם לא היו שם יפות אין תרומתו תרומה שלא אמר לו לא על
דרך מחיו ואם בא בעל הבית ולקט והוסיף בין של ויפות מה בין אין
לויפות מה בין תרומת תרומה ד' חמשה לא תרומה ואם תרמו תרומתן
תרומה חרש מדבר ואינו שומע מפני שאינו שומע הברכה והאלם
ששומע ואינו מדבר והערום מפני שאינו יכול לברך והשכור והסומא
מפני שאין יכולין לכוין ולהפריש את ההפקטן שהעני לעונת נדרים
אף על פי שלא הביא שתי שערות ולא נעשה גדול אם תרם תרומתו
תרומה ואפילו בתרומה של תורה הואיל ונדררדיון הקדשין קיימן
מן התורה כמו שבארנו בגדרים האומר לשלוחו צא ותרום לי והלך
לתרום ואינו יודע אם תרם ואם לא תרם וצ"ל כרי תרום אין
הקתו תרום שאין אומרי באיסורין חוק שליח עושה שליחותו להקל
אלא להחמיר וחושש שמא אחר תרם שלא ברשות האומר לשלוחו
צא ותרום תורם כרעתו של בעל הבית אם היה יודע בו שהוא בעל
עץ רעה מפרש אחד מס' אומר הירד בעל גפשי שבער מפרש אחד
מאירבעס ואם אינו יודעו מפרש לו כיננית אחד מוכחש בתכונן
לכיננית ועלתה בידו אחד מאירבעס או אחד משש תרומתו תרומה
ואם נתכונן להוסיף על הכיננית ותרם אפילו אחד מאירבעס ותשעה
אין תרומתו תרומה פירות השותפין חייבות בתרומה ומעשרות שנא
מעשרותיכם אפילו של שנים והשותפין אינן צריכין ליטול רשות זה
מה אלא כל החרש מהן תרומתו תרומה תורם אחד מוכחש השני
ותרם תרומה שניה שהיה לא ידע שיתורם תרם אם היה ממחין או על
זה תרומת השני אינה תרומה ואם לא היו ממחין ותרם הראשון
כשעור אין תרומת השני תרומה לא תרם הראשון כשעור תרומת
שניהו תרומה האומר לשותפו או
לכנ ביתו או לעבדו או לשפחתו ל
תרו' והלכו לתרו וביטל שליחותו
קודם שיתרמו אם לא שניה ה
השליח תרומתו תרומה ואם שנה
בזו שאמר לו תרום מן הצפון
ותרם מן הדרום הואיל וביטל ש
שליחותו מקודם שנתרם תרומה אחרים
שותרם וצ"ל בעל הבית ועקב
אם עד שלא תרם עיכב אין תרומה

תְּרוּמָה וְהַאֲמָרָה וְתֹרֵמִין מִכֶּסֶּף יְתוּמִים וְהַנֶּבֶל וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב
 תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה וְהַנֶּבֶל וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב
 הַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב וְהַזֶּנֶב
 אֲבָל לֹא יִתְּרוּ עַל הַכֹּל שֶׁאֵין אִתּוֹ תֹרֵם דָּבָר שְׂאִינוֹ שִׁלּוֹ הַזֶּנֶב
 כִּשְׂאוֹכֵל עִם אָבִיו וְהַאֲמָרָה בְּעִסְתָּהּ תֹרֵמִין מִכֶּסֶּף שֶׁהָיָה בְּרִשְׁתָּהּ
 הַפְּעוּלִים

אִם הַפְּרִישׁ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שְׂבָלִים כְּמוֹ שִׁנְתָנוּ לוֹ הִרְזוּהוּ כּוֹתֵשׁ וּנְתָן
 כִּכָּהֵן אֶת הַזֹּרֵעַ וְאֶת הַתֵּבֶן וּמִפְּנֵימָה קִנְסוּהוּ לְכַתּוּשׁ מִפְּנֵי שִׁלְקָה
 מִמַּעֲשֵׂר שְׂבָלֵי וְהַקִּיעַ מִמֶּנּוּ הָרוֹם
 כִּדְלוּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁאֵמֵר לָלוּי כִךְ
 אִמְרֵי לֵאמֹר מַעֲשֵׂר לֶךְ בִּידֵי אִיִּךְ
 וְיוֹשֵׁי הָאֶרֶץ תִּרְוֹמַת מַעֲשֵׂר שְׂבוּ שְׂהֵי
 אֲבוֹי הַפְּרִישׁ תְּרוּמָתוֹ וּלְפִיכָךְ צִוּהוּ

תַּרְנוּת מַעֲשֵׂר וכו' עַד אִינוּ מִטַּעַל
בָּה אֵלָּא שׁוֹרֶפֶת:
א לֹא מִנְחָתוֹ בִּירוּשָׁלַיִם אֵלָּא
בְּמִשְׁקָה שִׁיעוּרֹו כַּחֲד
מִשְׁמֵכָה בְּשִׁמְיִית שְׁקוֹל מִדֶּת הַלֵּל
אֶבֶל בִּזְכוֹל דְּכִנְיָה וּבְדִמְאֵי אֶבֶל
בּוֹדֵי אִפְּלֹו כֹל שְׁקוֹל חֵיב לְהַחֲזִיר
וּבְדִמְאֵי עֲבָדֹו דְּקוֹא שְׁטַמָּא אֶבֶל
בְּטַעַל שְׁכִי' כֹּל שְׁקוֹל חֵיב לְהַחֲזִיר
וּלְשַׂלּוֹת בִּירוּשָׁלַיִם כֹּד יוֹמִי בְּרַבִּי

הכסא אומ' פחות מכן כותבת בנדי יחסי
שם שהמטבה בלח רבי יכאי בשם ר'
יהוד' באוכל כדי בניה קלה תוספת
וכן אהת אומד בתנומת מעשר
של שאר כל פירות שאם יש בה ה
השיעור הזה כותבת לכהן ואם לא
משליכה בלור ושורף והעטעם מבני
שבתות שאר פירות דרבנן חזק
מדגן תירוש ויגהר הקריה כ
כדמאי:

אמר כלום פירות ורפפורין בתוך הבית או שתי מגורות שבבית אחד תורם מאחד על הכל שקי תבואה ועניולי דבילה וחביות ורגורות אם יהיו בהקפה אחת תורם מאחד על הכל הביות של יין עד שלא סוּתם אות פתח תורם מאחד על הכל משכסתם תורם מכל אחת ואחת ה'ירה מלֶמְטַנְפִּי יֶדֶק וּמִנִּיה בִּנְיָה תורם מאח' על הכל הביא מן אורח ביניהן מלֶמְטַנְפִּי מכל אחד ואח' הביא מיני הרבה בקופה כרוב מלמעה וכרוב מלמטס ומין אחד באמצע אל' תורם מן העליון על התחתון ואם הקין ממשע ציבורין בגורן תורם מאח' על הכל בזמן שעיקר הגורן קיים אין עיקר הגורן קיים תורם מכל אחד ואחד תרומת מעשר בפרשין אותה שלא מן המוקף שנאמר מכל מעשרותיכם תרימו תרומה אפי' מעשר אחד במדינה זו ומעשר אחד במדינה אחרת מפרש תרומה מאחרת

ותלמידיו חכמים אין תורמין אלא
מן המוקף ואפילו תרומת מעשר:
לא כתב את זה לא מפני
ההקדשה עליו מה שראה
במסכת גיטין על תרומות וכי כ
כחשדו חכמים לתרום שלא מן
המוקף ולפירש כתב שסתכלו מן
חכמים אינן תורמין אלא מן המוקף
ולפי דעתו לא היה קורא אותה
חשדו אם לא היה שם עד כאן
אבל חומר אפי' שהלוי אינו תורם
אלא מן המוקף ועליו הוא חומר
והתרומה מן התרומה הנחשבת
והטעם שמה ישבח ויעשה את
התרומה תרומת מעשר על מקום
אחד אבל ישראל התורם תרומת
מעשר תורם שלא מן המוקף שאין
לחוש לכך והטעם לתרומה גדולה
שאינה ניתלת אלא מן המוקף מפני
שניתלה בחומר ולא יוכל לכוין
כשיעור אלא מן המוקף מפני
שניתלת בחומר ועוד שמה ישבח
ההנהגה להפריש תרומה גדולה
ותרומת מעשר כחמד מפריש אחד
משלש ושליש מן פסח שלשם סוף
ואומר אחד ממאה שיש כאן פ' ב'

מחנה עשיון קלד
מחנה יוד קיסל

דף קלז
דף קלח

וסמית ליעומות

הצומות פ"א

מפתח לנבטרים
דף סט ספרי
דף צט

תוספתא פר' א
דקדומות

אדניטין דף ל
פולין דף סל

1

[REDACTED]

100

100

1

ימות

הלכות תרומות

הַפְּעִיל לִיזֵן לָקַח רְשׁוּת לְתַרְוֹמוֹ
 עַד וְאֵת תְּרֹמוֹ תְּרֹמוֹת תְּרֹמוֹת:
א"ה לִשׁוֹן הַמִּשְׁכָּה כִּי הוּא סוֹךְ
 מִן הַדְּרוֹבוֹת שֶׁהֵן מִשְׁמַחִי
 אֶת הַגֶּת מִיֵּד וְסִי מִפְּנֵי הַיָּם
 וְהַמַּעֲמָוָה מִכְּפֵי בֵן מִיֵּד מִזְּהָב
 בֵּן שֶׁתֵּן וְעֵרָב לִפְנֵי הַזִּקְנָה
 קִדְּמָה שֶׁיִּשְׁכַּח עֲוֹנָה לִי הוּא מִשְׁכָּח
 וְזִכְרוֹ יִיחָא לִיָּה לְעֵל עֲבֵית שׁ
 שִׁתְּרָמוֹ קִדְּמָה שֶׁדְּרֹבוֹ:

וְכֹל־עַד כֹּסֶם תְּרֻמָּתָה תְּרֻמָּה :
לְשֹׁן הַתְּמוּסַתָּה כִּךְ הוּא
מִיֶּעֶבֶל שְׂתֵרֶם אִין תְּרֻמָּתָה
וְהָאֵמֶר כְּכֹס לִי בְרִי ת
כְּכֹס הַיָּדִין כְּכֹס
לְאֵלָה אֵם כִּן תִּתְּרֵם וְכִן כְּפִיָּה
שִׁיחָא תֹרֵם וְחֹסֶר כִּן כְּכֹס
לְגִין הַכְּסֵה אֵלָה לִיהָ שְׂמֵאֵר לֵה :

יֵשׁר ואמר תרומה ליה אמר
יֵשׁר תרומה במחשבתו ולי
אמר ונחשב לכם בתרומ' גזן
תרומה על תנאי אדם נתקיים
תרומה וכן המפישי תרומה
הכס ומתיו לוכדך שמתירין
ה' עד שפרשו פנים שנייה
התורם בורש לין ואמר ה'ר
ה'ר ומן השכיבה אבל ל' מן
ה'ר במקום שאם תשבר שם
ד'ר' בתרומה גדולה וכ'עד לוו'
שטמאות:

פ' ו' אינו חושש שמא יאבדו
 חלל אסכן מנאץ ^{הכ"ז} פ' ו'
 אין חוששים שמא תשבר וכיון ש
 עלתה בשלום מיד הותר הקדור:

מטרת התרומה דבריו קיימין
ההנור צריך שיכיון את לבו
קוטעו ועל מה שבצדדיו ועל
שיכיון את לבו לתרום על בזה
הבור של יין צריך שיכיון את
הזון אלא תרם סתם נפס' הכל
רם כלכלת של תאני' ונמצאו
פני שבלבו לתרום על הכל :

פרק חמישי

תורמין אלא מן הדיפה שנאמר בהרימכם את חלבו
ממנו ואם אין שם כהן תורם מן המתקיים אף על פי
והמתקיים כצד תורם תאנים על הגרונות ובמקום
הגרונות על התאנים ואם רגיל לעשות תאנים
תאנים על הגרונות אפילו במקום שאין שם כהן
בו כהן אין תורמין מן הגרונות על התאנים אפילו
שנות תאנים גרונות תורמין בצל שלם אף על פי
הצי בצל אף על פי שהיה גדול בכל מקום אין
לנו מנו שבאצב כרגן מן הנדון וכמלאה מן חיקב
ותו חיקב גדולה והמלפנס מזה על והדול שהו
וגרונות ודבילה אחת ותורם מזה על והדול שהו
תורם מזה על זה אפילו מן הדיפה על הרע ביצר שהו
אין וחמישים סאה שקורים בכית אחד והפריש על
אין תורם וכל שאנו כלים תבכירו תורם מן
לא מן הרע על הדיפה ואם לא תרומין תרומין
ופני שאין אוכל אדם לאין תורמין מוכר שנמנה
שלא צמר מלאכתו ולא מרב שלא נמנ מלאכתו

מכנות דף 10 הפ"ו

מֵרַע
בְּגַת
הָקֶמֶץ
וְהָאָמָץ
וְהָרֶמֶץ
לֹא בִי
וְתִרְכָּה
הַנֶּחֱבֵר
תִּירֹר
חִיבִי
הָרֹמֶץ
שִׁלִּי
וְיִתְּלֵךְ
אֵת הַ
בְּדִיעִי
וְאִם מִ
לִשְׁמִי
יִשְׂרָאֵל
בְּחִינָה
אוֹתוֹ

ישיבה דק"צ בלום

הוציא
במחש
הרמנא דים דף כט
ומעש
לו שא
אותה
יוס ט

זה תר

הטוב
או
בדמיון
בתרונ
מעשר
המוקד
היא
או
שנמ

וְשִׁלְמִי
שְׂהַדְבִּי
שְׁתִּהְיוּ

ב למרומה **אין**

שיש
שאין
גרונרו
אבל
במקום
שהוא
תורמין
ואם
תה
סא
כלאים
לו
חמש
הכל
היפה

לתרומות מן הזנין
מלאכה יק"ט

שחייבין בתרומה על פירו הפטורין
ואם תרם אינה תרומה המפריש
תרומה ממעשר ראשון שלא נטלה
תרומתו או ממעש' שני והקד' שלא
נפדו על פירות אחרות ואין תרומתן
תרומה לין תרומין מדבר שהחייב
מן התורה על דבר שהוא חייב מ
מדבריה ולא מן המחוייב מדבריהן
על החייב מן התורה ואם תרם ת
תרומתו תרומה ויחזור ויתורם ענין
נקוב הרי הוא כארץ וכו' והא
בנקב כדי שרש בקעין ופחות
מכיוצ' תבוא נקובין שאינו נקוב
והביאה שליש ואח' כך נקבו ועמר'
התבוא והוא נקוב הרי הוא כצומח
בשאינו נקוב עד שיקבץ קודם ש
שיבאו שליש התורם מפירות
הנדיילין בארץ על הנדילין בענין
נקבו ואם מפירות ענין נקוב על ה
ם משאנו נקוב על הנקוב תרומתו
על שאינו נקוב תרומתו תרומה ולא
גשרות מבקין את התורם מן הדבאי
רומתו תרומ' ויחזור ויהדיו מכל אחד
לדמאי תרומתו תרומ' ולא תאכל
תאין תרומין שבליל' ההי' וזהו

המפריש תרומה ממעשר ראשון
שלא כִּטְלָה תרומתו וכו'
א"ר אין אלו אלא דברי תימיה
המטבח אחר אין תרומין
ממעשר ראשון שני וטעם
תרומתו ולא ממעשר שני וקדש
שכפרו ואם תרם אין תרומתו
תהיה וקדשתו מונחת כל שכן אם
לא כפרו אלא זה המחשב כבר שהא
דריך אל מעשר ראשון כִּטְלָה
תרומתו ואין השכל מורה שני
המעשר השני כאן בשקדימו
בכרי ורוק בשטל ממנו תרומת
מעשר שמונה מתוקן אבל
מעשר ראשון ממנו כלום יכול הוא
לתרום מה שיש בו מתרומו גדולה
על מקום אחר וזה דרך הקלות

הגדילין בארץ תרומתו תרומה ח
תרומ' ויהזור ויתרוס תרס מן הנק
תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומ
על הדמאי ומן הדמאי על הוראי
אחר בפני עצמו תרס מן הוראי
עד שתוציא עליה תרומה ומעשר

הלכות תרומות וזרעים הלא

על שמן וענבים על יין ואם תרם אינה תרומה גזירה שמה יטריח הכהן לדרוך ולכתוש אבל תורמין שמן על הזיתים הנכבשין ויין על ענבים לעשותן צימוקין למה זה דומה לתורם משני מינין שאינן כלאים זה בזה מן הדפה על הרע וכן תורמין מיתושי שמן על זית כבש אבל לא מיתושי כבש על זית שמן מין שאינו מבושל על המבושל אבל לא מן המבושל על שאינו מבושל מן הצלול על שאינו צלול אבל לא מן שאינו צלול על הצלול מתאניל גרונות במנין מגרונות על התאניל במדה אבל לא תאניל על גרונות במדה ולא גרונות על התאנים במנין כדי שיתרום לעולם בעין יפה ותורמין חטים על הפת אבל לא מן הפת על החטים לפי חשבון ובכל אלו אם תרם תרומתו תרומה אין תורמין שמן על הזיתים הנכבשין ולא יין על ענבים הנדרכו שזה דומה לתורם מרב שנמסר מלאכתו על דבר שלא נמסר מלאכתו ואם תרם תרומתו תרומה ויחזור ויתורם מן הזיתים והענבים בפני עצמן הראשון מרמעת בפני עצמה והאכלה חייב עליה כשאר תרומות נמודות אבל לא מן השנייה שתרם שמן על זיתים שרעתו לאוכלן או זית על זית ודעתו על הכל לאכילה או שתרם יין על ענבים שהם לאכילה או ענבים על ענבים והכל לאכילה ונמלך לדרוך ודרוך הזיתים והענבים שכבר תרם עליהם אינו צריך לחזור ולתרום אין תורמין חומץ על יין אבל תורמין יין על חומץ שהיה וחומץ מין אחד הן היה בלבד לתרום חומץ על חומץ ונמצא חומץ שתרם יין אינה תרומה לתורם חבי' של יין על היין ונמצא חומץ אם נודע שהיה חומץ עד שלא תרם אינה תרומה ואם אחר שתרם החמיצה הרי זו תרומה ואם ספק תרומה ויחזור ויתורם וכן התורם קטנות ונמצא מרה אבטיח ונמצא סרוח או שנמצא נקורין תרם חבית של יין ונמצא מנולה שאסור לשותה תרומה ויחזור ויתורם שנייה ואין אחת משתייה מדמע בפני עצמה והאכלה אח' משתייה אינו חייב חומש כיצד נפלה אחת מהן על החולין אינו מרמעת נפלה שנייה למקום אח' אינה מרמעת נפלו שתייה למקום אחד מרמעת בקטנה שבשתייה וכן אם אכל זר שתייה משלם בקטנה שבשתייה וחומשה וכיצד הו' עשה בשתייה נותן לכהן אחר ונטול מן הכהן דמי הגדולה הבודק את החבית והניחה להפריש תרומה על אחרים עד שתעש כולה תרומה ויתננה לכהן ולאחר זמן בדיקה ומצאה חומץ מעת שברקה תחלה עד שלש ימים וראו יין וכל יין שחשב אותן יומי שהתרומה שלו בחיובו הרי הוא מתוקן מכאן ואילך ספק דצריך להפריש ממנו תרומה שנייה שליש פרקי צריך לברוק את היין שהניחו לפרוש עליו שמא החומץ ואלו הן בקדים של מוצאי החג ובחוצאת הסמדר ובשע כנים מים לבוסר ויין מנו מפרשין עליו בחזקת שהיו יין צ' ארבעים יום המניח פירות להיות מפרשין עליו עד שיעשו תרומה אף על פי שאין מפרשין לבתחלה אלא מן המקום אם הפריש הרי הן בחזקת קיימן מצאן שאבדו הרי זה חושש לכל מה שתקן שמא לא הפריש עליון אלא אחר שאבדו לפיכך מפרש תרומה שנייה

פרק ששי

תרומה

ותרומת מעשר נאכלת לכהנים בין גחלים בין קטנים בין זכרים בין נקבותם ועבדיהם חכענים ובהמתיהם שנאמר וכהן כי יקנה נפש קנין כספו ונומי' עבד כהן שברח ואשרת כהן שמרדדו הרי אלו אוכלין תרומה של תורה אין אוכל אותה אלא כהן מיוחס אבל כהני חזקה אוכלין בתרומה של דבריהן בלבד ותרומה טהורה בין תרומה גדולה בין תרומת מעשר בין של תורה בין של דבריהן אינה ניתנת לא לכהן תלמי' חכם מפני שאסור לאכול תרומה טמאה וכל עמי הארץ בחזקת טומאה לפיכך נותן תרומה טמאה לכהן שירצה וישראלית שנשארת לכהן אפילו קטנה שלש שני ויום אחד תאכל בתרומה וחזה ושוק ודין תורה שתאכל משנתארס שהרי יאמר קנינו אבל אסור חכמים שתאכל עד שתכנס לחופה גזירה שמה תאכל תרומה לאכילה ולאחיה כשהיא ארוסה בבית אביר' הרשרת וטומאה שנשארת לכהן אינה אוכלת בתרומה אפילו השיאה אבי גזירה שמה ישא חרש כהן חרשת ואכילה לפיכך גזרו שלא תאכל חרשת בת ישראל כלל אזור אסור לאכול תרומות שנאמר וכל זר לא יאכל קדש אפי' היה תושב כהן או שכירו לא יאכל קדש תושב זה שכי' עולם שכיר זה שכיר שנים ועבד עברי הרי הוא כתושב וכחגרת אשתו הור' הרי הוא כזר שנאמר וכל זר בין הוא בין אשתו זר שאכל תרומה בזיון שני' ק' כ' בין שהיה טמא בין שהיה טהור בין שאכל תרומה טהורה בין שאכל

פרק שביעי

כהן

טמא אסור לאכול תרומה בין טמאה בין טהורה שנאמר איש איש מוצע אחריו והוא צרוע או זב בקדשים לא יאכל איזהו קדש שאוכלין אותו כל זרע אחרין זכרים ונקבות הוי אומר זו תרומה אלא שהאוכל תרומה טהורה חייב מיתה בידי שמים ולפיכך לוקה שנא' ושמרו את משמרתה ולא ישאו עליו חטא וטמא שאכל תרומה טמאה אעפ' שהוא בלא אינו לוקה שהרי אינה קדש אין הטמא אוכלין בתרומ' עד שיעריב שממן ויצאו שלשה כוכבים בינוני וזו עת כמו שליש שעה אח' שקיע החמה שנאמר ובא השמש וטהר עד שיטהר הרקיע מן האור ואחר יאכל מן הקדש י' כהן טהור שאכל תרומה טמאה אינו לוקה מפני שהוא בעשה שנ' ואחר יאכל מן הקדשים מרב' שהוא בקדושתו הו' שאכל כשיטהר אבל דבר טמא לא יאכל אעפ' שיטהר ולא חבא מכלל עשה עשה הו' מי שהיה אוכל בתרומה והרגיש שנוגעו איבריו להוציא שכבת זרע או חזו באמה וכולע את התרומה החרשו שוטמטבלין אותן ומאכלין אותן תרומה אח' שהעריב שממן ומשמרין אותן שלא ישנו אח' הטבילת שאם ישנו טמאין לא יאכל עשו להם קדר של נחש שמא ידאו קר' ורובבי נמלי' אסורין לאכול בתרומ' עד שיטבולו ויעריב שממן שהן בחזקת טמא מפני החימום שהרכיב עליו הנמל מוציא טיפה של שכב זרע המשמשת

בסיומו
על זרע אחרין זכרים ונקבות הוי אומר זו תרומה אלא שהאוכל תרומה טהורה חייב מיתה בידי שמים ולפיכך לוקה שנא' ושמרו את משמרתה ולא ישאו עליו חטא וטמא שאכל תרומה טמאה אעפ' שהוא בלא אינו לוקה שהרי אינה קדש אין הטמא אוכלין בתרומ' עד שיעריב שממן ויצאו שלשה כוכבים בינוני וזו עת כמו שליש שעה אח' שקיע החמה שנאמר ובא השמש וטהר עד שיטהר הרקיע מן האור ואחר יאכל מן הקדש י' כהן טהור שאכל תרומה טמאה אינו לוקה מפני שהוא בעשה שנ' ואחר יאכל מן הקדשים מרב' שהוא בקדושתו הו' שאכל כשיטהר אבל דבר טמא לא יאכל אעפ' שיטהר ולא חבא מכלל עשה עשה הו' מי שהיה אוכל בתרומה והרגיש שנוגעו איבריו להוציא שכבת זרע או חזו באמה וכולע את התרומה החרשו שוטמטבלין אותן ומאכלין אותן תרומה אח' שהעריב שממן ומשמרין אותן שלא ישנו אח' הטבילת שאם ישנו טמאין לא יאכל עשו להם קדר של נחש שמא ידאו קר' ורובבי נמלי' אסורין לאכול בתרומ' עד שיטבולו ויעריב שממן שהן בחזקת טמא מפני החימום שהרכיב עליו הנמל מוציא טיפה של שכב זרע המשמשת

ס' כ' דקדושת
דף סט

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

ס' כ' דקדושת
דף סט

ס' כ' דקדושת
דף סט

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

א' א' א' א'

ד' ד' ד' ד'

פ' ק' סט

פרק שמיני

העובר

בתי ישראל אשאת לכהן וכו' ויאמר
העבדים מלכות:
א"ה מאי לבי ואם אינו מחלל
אפילו הכי מוטל דקיימין לן
עובר איתנ' ויזה ואפילו בשבת
אבינו הוא' ודעתה של אדם קדש'
אכלבנו וכל שכן בימינו הבא
מאילן הילל העבדי' אינן אכלנן
מפני חלקה של חלל:

הן הזקוקה לישראל אסורה מפני כימיה כנענונית פרט לשומרת יבם יבם כהן שבנה או שבא ולא נסר אף על פי שקנאה כמו אינה מאכילה בתרומה עד שיעקול בעולה אלא מנהג האידוסים את מה הנשואין הולכים אחריו ואידוסים כיד בר כהן שנתארסו בהוריש לו בה קנין ובת ישראל שנארס כנס לחופה שבא תאכל לבני בית אביה כמו לכהנת דרי את מקודשת לי אחר שלשים יום כל השלשים שעדיין לא נתארסו אדם אחר כשיוצאם שלשים יום דיו אסורה לאכול לבית בזה הדרש כיצד הנהג שנתארס לשר הדת נתקנת חכמים לתקנו לו נישואין ובת ישראל תאכל שאינו קונה מה התורה שאינו בן דעת א הכפיק לבנוס עד שנתארס אינה אוכלת ממה אינה אוכלת אבל אם נשאה כשהוא קונה ונפלה ליבם חרש ויבמה דרי או אוכלת ונתלה ואשתו חרש שילדה ממנו דרי או אוכלת וניסים אחד כיצד מי שנבעלה לאסור וזהו הוהיל וביאתו ביאה נפלה מה הכתוב ואסורה שנענית וזהו או הולדה כמו שבארנו אצלנו נשאת לכהן בן תשע שנים ויוסאן אף על פי כלה בשביל הקטן לפי שאינו קונה עד ששירי ימים יום אחד ספק שאינו נשא לו שלש שנים אחר שתי שערות ספק שלא ה' דרי וי אסור ואכילין בתרומה של תורה כן אין מאכילין גויה שמא יאכלו בשל תורה ואולי לא פוסל הכתבה והיטה שנתארס אשה אם אדם כן חלץ אותה ביבמה מפני שנענית וזהו הולד אחר לכהן שוטף או שאנס אותה או שנתארס עמה בשביל בנה ואף על פי שהרבר כפס הוא לא מאחר נתעברה הרי הולד בחזקת זה שבתוליה קול עם אה אלא הכל מרגיז אחריה בזה עתליה שוטף ישראל או שאנסה או פיתה אותה מפני העובר נתחתך העובר הרי זה תאכל ואסור קנינו ועד תתירה הרי זה אכל לאכול בתרומה מפני שהיא ספק וזוהי בת בעולה קודם שישיגין שאינן שוות ולא נוטלות כתובה דרי וי אסור אם וכל אשת כהן שאסרה נשא אי דרי וי אסור הבת ישראל שנשאת לכהן שלא מדעת אביה בבנינו אעפ שקדשה אביה אינה אוכלת בתרומה עד למפדוה שיראהו ושותק כועס הולד את שלא לדעת:

פרק

המשמשת מיתה אם לא וכי' עד
בתרומה לערב:
א והוא שהטבילתו במים' אבל
אזלא יאירי בכרעה חוששין
שלא בשתייר ממוכו ופלטתה ואם
נתהפכה אפילו הטבילתה במטה
אי אפשר שלא תפלוט:

תַּרְמוֹת חֹבֶה לֵאמֹר וְכו' עַד אֵף עַל
 שֶׁ שָׁלַח הַעֲבִירִים שָׁמָּה;
אָמַר חֵן זֶה מְחֹנֵן שְׁכָרִי אֲחֵרֵי
 בְּמֶרֶץ אֲחֵר דְּבִיחָא הֵיכָן
 כְּדָה קֻנְיָה לֵה מַלְה וְאִיבִיל לֵה דְּקָה
 קֻנְיָא אֲבָל אִיִּי עֲצֵמָה אֲחֵר מְשֻׁמָּה
 לֹא וְהִתְעַם דְּנֻרִין כְּבֻדֵּי מְשֻׁמָּה
 זִיבָה אִי מֵאֲחֵר מְבִילֵי אֲחֻסְקוֹד'
 וְהִתְעַם מְשֻׁמָּה בִּי חֵיכָא דְּרִיבֵיכָא
 קֻנְיָא לֹא הֵיכָן לְבִדּוֹל עַל יְדֵי
 מְבִילֵי כֹחַ כֵּן דְּהֵב זֶל דְּהַלְבֻחוֹ

והו' שט'ס איתו כהן מיוחס אבל
ל אסור לאכול בתרומ' מר' תור
מ'חושב ושכר בפסח מה חושב
ה' חושב ושכר האמ' בתרומ' ערר
משולך מותר לאכול בתרומה ואמ'
שחל פס' עניי ער שרא מ'חושב
אינו אוכל מפני שהוא ספק ער
טמאין אע" ש' אסורין לאכול
ועדא וכרת שפכה מה וערביה
ת איתו משנע' פס' עדא וכר
ג' רא' וז' אכלת' פנינ' עדא כר
ה' ושת' וערבי' אוכלין טומט'
אנשותיהן חרש שומהוקטן שקי'
להם ב' דין או אפטרופין או שנפ'.

אֲדָרְיָנוּס שֶׁנֶּעֱלַל לְפָסוּל מִן
הַתְּרֻמָּה וְכו' **א"י** זֶה שֶׁפָּתַח יָם וְזָבָח
א"א אֵין זֶה מִחוּר שֶׁהֵי יֵשׁ
בְּד זְכוּרֹת וְנִקְבָּנו' וְנִתִּי
זְכוּרֹת שֶׁבֹ וּמִשְׁמַשׁ בְּד זְכוּרֹ
זֶה דִּהְיוּ שֶׁלֹּא כִדְרָה וּפִסּוּל מִן
אִשֶּׁה שֶׁנֶּעֱלַל לְפָסוּל לֹא שֶׁלֹּא
כִדְרָה וְכו' עֵיקָר:

העבד אסור לאכול וכל הנאכל
ראש שנשאת לכהן והכניסה לו
הרי אי אכלו וכן עבדי כהן שמי
ואכלו שנאמר כי יקנה נפש קנין כבד
וקנין שאינו אוכל אינו מאכל ל'
קנין עבדי מלוג בין עבדי צאן בר
דיון גרשה ותולדה לכהן הדיוט
לראוי והכניסה לו עבדו מלוג
עלם שהוא חייב במזונות מעבדו
שאינו שניה היא אוכלת ועבדו מ'
נאסרה לכהן גדול או גרשה ל'
פספסולה של תורה הרי לו לא יאמר
אינו אוכלת שהחופר פוסל
אויסוסין כחור להכשיר ואוכלת
לזכאנה שמת בעלדה כהן וגפלו
וכל בפני זיקת החלל ואפילו עש'
המאמר קונה ביבמות קנין גמור
אסרה ועליו דקדוק דקדוק
דקדוק לביאה פסולה של דבריהן
כחנת הלוצה ואינה שניה שנאמר
אילנות הרי זו אוכלת בתרומה

המשמשת מטלה אם לא נתחכמה
בשעת תשיש טיבול ואוכלת
בתרומה לערב ואם נתחכמה ב
בשעת תשיש שהרי זו אסורה לאכול
בתרומה כל שלשה ימים שאי אפשר
לה שלא תפלוט ותזהר טמאה כמו
שיתבאר במקומו לאסור חוצה
לארץ והואל יעקרה מדרביה אינה
אסורה באכילה לא לבקו שטמאה
יוצאה ע"י מופו והן בעלי קרין ו
זכין וחבו נזרות ויולדו וכולן שטבלו
מותרין לאכול אעפ"י שלא העירבו
שטמן אבל מכלל מנע טמאות בין
שנוגע במת שאי אפשר לו היום
לטהר ממנו בין שנוגע בשרץ אינו
צריך לטבול לתרומת חוצה לארץ
מפניכ כהן קטן שע"י ארראת קטן
וקטן שמע"י ארראת דם נדה אוכל
אות שמע"י בלא בדיק שחוקתן של
יוצאה טמאה ערין עליהם והמזכיר

קוד שיטמאו הכהן טהור הוא אֵלֶּם
וְשָׂדֵי נֶאֱמָר תִּשְׁבֹּב וְשִׁבְדִּי בְּאִסּוּר
וְשָׂדֵי הָאֱמֹרָב בְּפִסְתָּעֵל אִסּוּר
אִסּוּר בִּזְוָא אֹכֵל לֹקֵחַ מִן הַתְּהוֹרִי
עַל פִּי שְׁנֵאֵה עֵקֶר וּמִדְּבָרֵי סוֹפֵרִי
הַנִּלְדָּר מִהוּל אֹכֵל הַתְּהוֹרִי וְהַטְּמֵשׁ
וְאִמְרוּנֵינוּ מִלֵּךְ וְאֹכֵל הָעֵקֶר וְכֹל
בְּתֵרוּמָה שְׁתִּיחַ וְעֵבְרָתָהּ אֹכְלִין
אֹכְלִין וְנִשְׁתִּיחַ לֹא יֵאָכֵל אִם לֹא יֵדַע
שֶׁכֶּה הָיָא אֵינִי לֹאֲכֹל וְאִם שֶׁכֶּה
שֶׁקֶד בֵּת הַכֹּהֵן אֹכֵלֵת קִרְיִים שֶׁכֶּה
וְאִמְרוּנֵינוּ שֶׁכֶּה עֵבְרָתָהּ אֹכְלִין אֲבָל
לֹדֵחַ עֵבְרָאִינִי אֹכְלִין אֲבָל אִם קִנְיָ

אֶת־הַדְּרֹשׁוֹתֵינוּ שֶׁנִּבְעַל לַפְסוּל מִן הַתִּירוֹת
בֵּין דֶּרֶךְ זְכוּתוֹ בֵּין דֶּרֶךְ נִקְבוֹתוֹ
נִפְסַל מִלְאֲכוֹל בְּתוֹמָה כְּנִשִּׁים וְאוֹ
עֲבָדֵי אוֹכְלוֹס אֵם נִבְעַל לַאֲדָרְשׁוֹ
אֶחָד שֶׁהוּא פוֹסֵל בְּמֵאֵיבֵי לֹא־הָיָה
נִפְסַל וְאֵינוֹ אוֹכֵל וְלֹא מֵאֲכִיל עֲבַד
וְהוּ' שִׁיבְעוּל אוֹתוֹ דֶּרֶךְ נִקְבוֹתוֹ אֲבָי
דֶּרֶךְ זְכוּתוֹ אִין זֶכֶר פִּסֵּל וְכֵר מִן
הַכְּהוֹנָדֵי עֲבַד שֶׁל שׁוֹתֵנִי שֶׁהָיָה
אֶחָד מֵהֵן בָּכֵן אֵינוֹ מֵאֲכִיל הָיָה וְכֵר
בְּתוֹמָה מֵאֲכִיל בְּחֻזָּה וְשׁוֹקֵב בִּתִּי
עֲבָדֵי מְלוֹךְ בֵּין עֲבָדֵי נִכְסֵי צֶאֱן בְּרִי
עֲבָדִים וְעֲבָדֵי אֲשֵׁתוֹ שִׁקְנוּ עֲבָדִים
אֲפִי קֵנִי הַקֵּנִי קִישֵׁר הָאוֹכֵל מֵאֲכִי
כֵן שֶׁנִּשְׁאֵל לְיִשְׂרָאֵל וְהַכְּהֵנִסִּי
הָרִי וְלֹא יֵאָכֵל אֶל־מִנֶּה לִכְהֵן
כְּהֵנֵת בֵּין יִשְׂרָאֵלִית וְכֵן שֶׁאֵר הָיִי
צֶאֱן בְּרִי עֲבָדֵי מְלוֹךְ לֹא יֵאָכֵל
בְּרִי יֵאָכֵל וּמִנֵּי שֶׁהֵם שֶׁל בִּעַל
שֶׁלָּה יֵאָכֵל וְכֵהֵנִסִּי אֶל־מִנֶּה שֶׁל
הָרִיט הוּאֵל וְהֵן מִשְׁמֵרוֹת לִבְיָאֵי
וְכֵן אִם נִכְנְסוּ לְהִדְחָה בְּלֹא אוֹרֹס
מִלְאֲכוֹל נִתְאַרְבְּנוֹ אִם נִתְגַּדְּשׁוּ מִן
הַנְּיֻשׁוֹת אֵל יֵאָכֵל וְשֶׁכֶּר נִתְחַן
לְפָנֵי יָבִימִים שִׁישׁ בֵּין הָחַל לֹא תֵּן
בָּה אֶחָד מִן הַכְּשָׁרִים מֵאֲכֵר שֶׁאֵי
שׁוֹתֵנִי לִיבְמֵתוֹ הַכְּהֵנִסִּי שֶׁהָיָה
אוֹכֵל בְּתוֹמָה כְּנִשִּׁי שֶׁהָיָה מִן
הַנְּיֻשׁ פוֹסֵל הַיִּבְמָה לֹא מִדְּבַר מִשְׁתֵּי
לִכְהֵן אוֹכֵלֵת כֵּהֵן הָרִיט שֶׁנִּשְׁאֵל

בבית
דף כו

ה'תש"ח

ורעים תלב

הלכות תרומות

פרק תשיעי

האשה

הומש על תרומת מעש של דמאי כמו שאין חייבין על מעש שני שלו
כמו שיתבאר אבל אמרו חכמים אם לא נתחייב עליו חומש יולולו בה' פ' חזק דף כ"ט
אכלת תרומ' במזיד והתרו בו לוק ואינו משלם לה' התרו בו אם חיתו
טהור משלם את הקרן ואינו משלם את החומש ואם חיתו טמא
משלם דמי עצים מפני שאין ראוייה לא להסלק לפיכך אם אכל תרומ'
תוהו ורמונים וכיוצ' בהם שנטמאו
פטר מן התשלומין שהרי אין ראויין
להסקה האוכל תרומת חמץ בפסח
בין בזרזין בין בשגגה בין טמאה בין
טהורה פטור מן התשלומין אפילו
הפרישה מצה והחמיצה פטור ואפי'
דמי עצים אינו משלם שהרי איננה
ראויה להסקה מפני שהיא אסורה
בהנאה לא דמי אבל השוגג שאכל
תרומ' בין הכפורה או שאכל תרומה
נקורה והשותה יין תרומה שנתגלה
והסך יין ושמן כאחד או ששתה יין
והוסיף כאח או שכנס את החט' או
נמע את החומץ הרי זה משלם קרן
החומש' שבע וקצ' במזונו והוסיף
על שבע באכילת תרומ' אינו משלם
את החומש שנא' כי יאכל לא שיוסיק
את עצמו וכן הכוסס את השעורים
פטור מן החומש מפני שהוסיף עצמו
ד' שבע שופין של תרומה והקיאן
ובא אחר ואכל גם הוא בשגגה
הראשון משלם קרן וחומש והשני
משלם דמי עצים לראשון המאכיל
הם משלמין קרן וחומש מפני שהן כשוגגין והוא משלם להם דמי
סעודתן שרמי החול' יתירים מרמי
תרומ' שאכלו ושדבר האסור נפשו
של אדם חתה ממנו המאכיל ארס
בניו הקטנים ואת עבדיו בין גדולי'
בין קטני' והאוכל תרומ' חתה לאר'
והאוכל או השותה פח' מכוות ונזיר
ששגג ושתה יין של תרומ' והשותה
שמן והסך את היין כל א' משלמין
את הקרן ולא את החומש בת כהן שהיתה נשואה לישראל או שנפסלה
ואח' אכלה תרומה משלמת את הקרן ולא את החומש האש' שהיה
אוכלת בתרומה ואמרו להם בעליך או גירשך וכן העבר שה' אוכל
ואמרו לו מת רבך והניח יורש שאינו מאכיל או שמכרך לישראל או
נתך לו או שתרדך וכן כהן שהיה אוכל ונודע לו שהוא בן גרושה או
בן חלוצה הרי' או משלמין הקרן בלבד ואם היתה תרומת חמץ והידר'
ערב הפס' הרי' או פטורין משלם מפני שזמן בחול נחפזו לאכול ולא
ברקו וכולן שתתה להן תרומ' בתוך פיהן כשידעו שהן אסורין לאכול
הרי' אלו יפלוטו היה אוכל ואמרו לו נטמאת או נטמאת התרומ' טמא
היית או טמא היתה התרומ' או נודע שהוא טמא או מעש ראשון שלא
ניטלה תרומתו או מעש שני והקדש שלא נפדו או שטעם טעם פשפש
לתוך פיו הרי' אלו יפלוטו שתי קופות אחת של תרומ' ואחת של חולין
ונפלה תרומה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאי זו נפלה הריני או לתוך
של תרומה נפלה נפלה ואין ידוע אי זו היא של תרומה אכל זר אחרת
מהן הרי זה פטור מן התשלומין שהוציא מחבירו עליו הראייה והטני'
נוהג בה בתרומה אכל אחר את השנייה אף הוא פטור אכל אחד את
שתיהן משלם בקטנה שבשתיהן אסמך קרן ואם שגג קרן וחומש'
האוכל את החומש בשגגה הרי זה מוסיף עליו חומש שהחומש כקרן
לכל דבר וכן מוסיף חומש על חומש לעולם כל המשלם קרן וחומש
הרי התשלומין בתרומה לכל דבר אם שאם נודע גידוליה חולין ואם
רצה הכהן למחול איט מחול וכל המשלם ארס הקרן בלבד הרי
התשלומין חולין ואם רצה הכהן למחול
מחול' צ' ישראל' שאכלה תרומ' ואח' נישא
לכהן אם תרומה' שלא זכה בה לאכלה
משלם קרן וחומש לעצמו ואם תרומ' שזכ'
בה כהן אכלה משלם קרן לבעליה וחומש
לעצמה שכל המשלם קרן וחומש משלם
הקרן לבעלים וחומש לכל כהן שירצה'
לא הספיקה לשלם עד שנתגרשה בין

אוכלת בתרומה עד שיגיע נט' לידה או ליד
שלוחה שעשתה לקבלה וכל שהוא ספק
גרושה הרי זו לא תאכל האשה שעשתה
שלוח לקבל לה גיטה אסורה לאכול בתרומה מיד ואם אמרה קבל
לי גיטי במקום פלו' אינה אסורה עד שיגיע שלוח לאותו מקום שלוח
שליח להביא לה גיטה אוכלת בתרומה עד שיגיע נט' לידה האומר
לאשתו הרי זה גיטך שעה אחת קודם למיתתה אסור לאכול בתרומה
מיד עיר שהקיפה כרכים וספינה המטופת בים והיוצ' לידון הרי אלו
בחוקת קיימין ואין צ' מפרש ויוצא בשוירה אבל עיר שכבשה כרכים
וספינה שאברה בים והיוצא ליהרג מבתי דיני גוים ומי שגררתו חויה
או נפלה עליו מפולת או שטפו נהר נותנין לו חומרי מתי' וחומרי חיים
לפיכך אם היו נשותיהן בת כהן לישראל או בת ישראל לכהן הרי' או
לא יאכלו אבל מי שנגמר דינו בבית דין והניחיהו בב' הסקילה ליהרג
הרי זה בחוקת מת ולא תאכל אשתו הניחה בעלה גוסס במדינ' אחר'
בין שהיתה כהנת אשת ישראל או ישראלית אשת כהן לא תאכל שרוב
גוססין למיתה אחר אומר מת ואח'
אמר לה לא תאכל אמה'
לה צרתה או אחרת מחמש נשים
שאינן נאמנות להעיר' שמת בעלה
הואיל ואינה נישאת על פיהן הרי זו
אוכלת בתרומה בחוקת שבעלה
קיים עד שיעיר לה מי שהוא נאמן
להשיא על פיה' המשיח את עבדו
משיכה לו בנט' שחרור פסול לאכול בתרומה וכל עבד שיצא
לחירות ועדיין הוא מעוכב נט' שחרור כמו שיתבאר בהלכות עבדים
אף על פי כן הרי הוא אסור לאכול בתרומה הכותב נכסיו לאחר זוכה
לו על ידי אחר והיו בהם עבדים ושתק זה שנתנו לו ואח' כך צווח הרי
זה ספק אם זה שצווח הוכיח סופו על תחלתו ועדיין לא יצאו מרשות
הראשון או זה שצווח אחר ששתק חזר בו לפיכך אין אוכלין בתרומ'
בין שהיה רבן שני ישראל והראשון כהן בין שהיה רבן ראשון ישראל
והשני כהן לישראל ששכר בהמה מכהן מאכילה תרומה וכהן ששכר
בהמת ישראל אף על פי שהוא חייב במזונותיה לא יאכילה תרומה
מפני שאינה קנין בכפול ישראל ששם פרה מכהן לפטמה ולחיה' חשב
בניהן לא יאכילה בתרומה אף על פי שיש להן חלק בשבחה אבל
כהן ששם פרה מישראל לפטמה אף על פי שיש לישראל חלק בשבח
הואיל ונפלה לכהן שהרי שמה על עצמו הרי זה מאכילה תרומ' פרתו
של ישראל שילדה בכור מאכילו תרומה שהבכור לכהנ' ואוצ' ארס
כרשני תרומ' לתוך שובכו ואינו חושש שמא יבאו הינו' שלו ויאכלו
אותן יראה לי שאם מכר כהן לישראל פרתו ולקח הרמיה אף על פי
שעדיין לא משך הלוקח הרי זה אסור לאכילה תרומה שדין תורה
מעות קנות כמו שיתבאר בהלכות מקח וממכר ואם מכר ישראל לכהן
אף על פי שנתן הדמים לא תאכל בתרומה עד שימסור:

פרק עשירי

שאכל תרומה בשגגה משלם קרן וחומש אף על פי
שידע שהיא תרומה ושהוא מזהיר עליה אבל לא
ידע אם חיי עלי מיתה אם לא הרי זו שגגה ומשלם
קרן וחומש' האוכל דבר שדרכו לאכול ואחר השות' דבר שדרכו
לשתות ואחר הסך דבר שדרכו לסוך שנאמר ולא יחללו את קדשי
בני ישראל לרבות את הסך ואחר האוכל תרומה טהור' או טמא' בשגגה
משלם קרן וחומש ואינו חייב בחומש עד שיאכל כזית שנא' כי יאכל
קדש בשגגה ואין אכילה פחות מכזית
וכשם שאכילת תרומה בכזית כך
שתיית בכזית אכל וח' ואכל שתה
והזר ושתה אם יש מתחלת אכילה
ראשונה עד סוף אכילה אחרונה
כדי אכילת פרס ומתחלת שתייה
ראשונה עד סוף שתייה אחרונה כדי
שתייה רביעית הרי אלו מצטרפין
לכזית אחת בתרומה ותרומת מעשר
בין של דמאי בין של ודאי והחלה והבכור' כולן מצטרפין לכז' לחייב
עליהן מיתה וחומש שכולן נקראו תרומה ומן הדין היה שאין חייבין

ששע שני ויום
ד' ביצר בת
בשבל
העבר שנה
עליה
לעיר היתר
דב עד מ' יום
כל הארבעים
סך וכו' ויאלתר
אם אינו מאכיל
אכל דקיי' לן
אפילו במתנת
אכל ארס קדוש
צריכה הקדש
לד' חייבין אכילתן
ספני' יבמחר
בם כהן שבה
שקנאה כמו
בעל' היתר
גשואין הואיל
ז' שנתאסרה
אל שנתאסר'
בית אביה' כמו
ד' שלשים יום
הואם אכלה
סודה לאכול
שא לישראל
ין ובת ישראל
שני' בן דרע'
ינה אוכלת מת'
אח בשח' פקח
ד' יז אוכלת
ל' ח' יז אוכלת
ז' לאס' לה והוא
ז' הכתוב ואסורה
שכארט אפילו
ס' אחר אף על פי
קנות עד שגירל
לבן שלש עשרה
ג' יז או אסורה
בן א' מאכילין
אכל לא פוסלין
לא אם כן היתה
ז' זונה וחללה
ז' או שפחה
דבר ספק הואיל
הקדש זה שבה
ננין אחריו כזה
ז' פיתה אותה
ז' לאכול אשת
ח' קודם שישקנה
ז' הרי זו אסורה
א' הרי זו אסור'
לא מדעת אבי' בין
אוכלת בתרומה
סעם הוא לפי

הלכות תרומות

תמרים של תרומה מותר לחבצן ולקבצן בענין דבילה ואסור לענין מהם שכר וכן אין עושין תמרים דבש ולא תפוחין וכן לא פירות הסתו חומץ וכן שאר כל הפירות אין משנין אותן מבריות בתרומה חוץ מותיענבים בלב ענב וענף האוכל משקרה הרי זה שותהו וזה שאכל וזה שאכל דבש תמרים ויון תפוחי וכיוצא בהן בשנה אינו חייב לשלם ואם אכל במימיו אותו מכת מרדו אינו נותן דבילה וגורג' לתוך המורים מפני שהוא מאכרן אבל נותנין ארץ הין לתו המורים ואין מפטמי את השמן מפני שהוא מוציא מכלל מאכלות ועושהו שמן משחה אבל מערבין יין ושמן ודבש ופלפלין וכיוצא באין לאוכלן אין מבשלין יין של תרומה מפני שהוא ממעטו אין כובשין בצלים של תרומה בחומץ של תרומה מפני שמפסיד החומץ אותו מערבין בתבואה בקטניות וכל דבר שיתפרט זה מזה כשבוררין אותו מערבין ומשחרבין יחודר התחילו לערב תבואה בתבואה וקטניות בקטניות אבל לא תבואה בקטניות בקטניות שמרקין את הקמח בחולין כך נוהג הכהן בתרומה מרקד לאכול ומשליך את המורסן הרי שרצה לעשות סולת מנפה בנפיות הדברה עד שיוציא קב או קביים מן הסאה לא ישליך את השאר מפני שהוא ראוי לאכילה אלא יניחו במקום מוצנע שמן של תרומה אין חוסמין בו תנור וכדלים ואין סכין בו מנעל וסנדל ולא יסוך רגלו והוא בתוך מנעל וסנדל אבל סך את רגלו ולבוש המנעל או הסנדל וסך כל גופו ומתעגל על גבי קטוב לייא חרשה ואעפ' שהן ניסוכין אינו חושש אבל לא יתן שמן על גבי טבלא של שיש להתעגל עליה מפני שמאכרין כל האוכל תרומה אפילו כות פירות צריך נמלר דים אעפ' שהיו דים טהורי כמו שיתבאר במקומו ואינה נאכלת עם החר על השולחן גזירה שנקא ואכל ממנה ותרומה חוצה לארץ נאכלת עם החר על השולחן ואינה צריכה נמלית דייחולין ואין סכין שמן תרומה פס דמשת קי' נגלה בידים מסואב נפל על בשרו משפשו בידו מסואב

אבל סכין את הקטן בשמן תרומ בתוך שבעה שהנולד כל שבע אינו חשוב עד ל' הוא הכהן עצמו בשמן של תרומה ומביא בן בתנישור ומענילו על גביו ואם סך עצמו בשמן ונכנס למרחץ מותר ליד לשיחו במרחץ אעפ' שהוא נסוך ממנו כהנת שחפה ראשה בתלתן של תרומה אין הישראית מותרת לחוף אודיה אבל מעגלת שיערה בשערה ומפני כה הותרו הכהנים לחוף שערן בתלתן של תרומה מפני שאינו ראוי למאכל אדם עוקצין תאנים ותרנרות והכלים והחרובין ומצא אבטח וקליפי אבטח ואחריו ומלפפון אף על פי שאין בהן אוכל וקנינין דק שמשליכין בעלי בתים הרי א' לזרים אסורי אבל קנינת דק שמקבין הגננים מותרת לזרים קליפי פולין ושומשמן אם יש בהן אוכל אסורין אין בהן אוכל מותרין נרעני אחריו מותרין נרעני ותנים ותמרים וחרובין אעפ' שלא כנסו הכהן הרי א' אסורין לזר ואם השליכין מותרין לסוכין ויש בהן לחלוחי למצוין אותן אסורין לזר ואם השליכין מותרין לסוכין של הים חרשות אסורין מפני שהן ראוי למאכל אדם ושל ישנור מותר ועד מתי נקראו חרשות כל זמן שבני אדם רגילין לחבט בן הגרנות הנצולו ודרקבניות של תרומה אסורין ואם העלו אבק מותרות שמרים של תרומה שנתן עליהן מים הראשון והשני אסור לזרים והשלישי מותר ואם לא נתן עליהם מים א' מסנן הין מעל השמים בלבד אף השלישית אסור לזרים מנורה שפיתה ממנה חני תרומ אין מחייבין אותו להיות יושב ומלקט אחת אחת ואחכ יתן לתוכה חול לא מכבר ונתן כדרכה לתוכה חולין וכן חבירת של שמן תרומה שנשפכה אין מחייבין אותו להיות יושב ומטפח אלא נוהג בהדרך שנוהג בחולין המערב כר של שמן תרומה הרי זה מערה עד שפסק העמוד ויתחיל השמן לנטוף מעט מעט וכיון שנטפו שלשה טיפין זו אחר זו ריו ומות' ליתן בכר שמן חולין הרי שלא נתן לא הניח הכר עד שנתמצית אותה התמצית תרומה ממלא הכהן נר שמן שריפה ונותן לוישראל לעלו' בו לעלייה ולהכנס לתוך לעשות צרכי הכהן אבל לא צרכי ישראל ואם היה שותף עמו מות ישראל שהיה אורח אצל כהן והדליק לו שמן שריפה ועמד הכהן וחלף לו אינו חייב לכבותו עד שיכב מליו וטובל הישר פתילה בגר הכהן ומדליק לילך בהבקר של כהן שוח עומד אצל בקרו של ישראל כליו של כהן שוח נאצל כליו של ישראל הרי זה מדליק עליהן שמן שריפה שלא ברשות הכהן וכן מדליקין שמן שריפה שאין לו חולין להדליק נר חנוכה מדליק שמן שריפה שלא ברשות הכהן מדליקין שמן שריפה על גבי החולין ברשות כהן כהן ישראל שנשאת לכהן והיא למורה לבא אצל אביה מדליק ברשותה מותר

בין כך ובין כך אינה משלמת לעצמה והרי היא כמי שלא נשא לכהן פס דמיונות מעולם כלל האוכל תרומ בין בשוגג בין במזיד אינו משלם לא מן החולין המתקנין שהוציאו מן תרומה ומעשר ומשלמי' מן הקטומן חשכת' ומן הפאה ומן ההפקר וממעשר ראשון שנישלה תרומתו אעפ' שעדיין לא נישלה תרומה גדולה שיש בו אם הקדי המעשר לתרומה ומשלמין ממעשר שני והקדש שנפדו אף על פי שנפדו שלא כהלכ' ומן החרש על הישן אבל לא כביין על שאינו מינו שואמר ונתן לכהן את הקדש בקדש שאכל האוכל קישואין של ערפ' שביעות ימותין לקישואין של מוציא שביעות וישראל מהן שאינו יכול לשלם חובו מפרות שביעות כפי שיתבאר במקומו אבל תרומה ממאה משלם חולין טהורים ואם שלם חולין טמאין בין בשוגג בין במז' תשלומיו תשלומין ויחול וישראל כן הטהורין אבל תרומ חר משלם לו אבל תרומת עם הארץ משלם לחבר ונטול דמיה ממנו ונותן לעם הארץ שאכל תרומתו שאין מוסרין טהורות לעם הארץ גזל תרומה גזל תרומה מאבי אמו כהן ואחכ מת אבי אמו אינו משלם לעצמו לא לזרש אחד משאר השבט וכן אם נפלה לו תרומ' מאבי אמו ואכלה ובעל חוב שגבה תרומ' בחובו והאש' בכתיבת' ואכלה משלמי' קרן וחומש לכהן חבר והחבר נותן להם דמי שהיו מוכרין בה אותה התרומה כמו שאכלה הנוגב תרומה ולא אכלה משלם תשלומי כפל לבעלי' ויש לו לשלם מרמי תרומה נגברה ואכלה משלם שני קרנין וחומש קרן וחומש מן החולין וקרן אפילו מרמי תרומה היתה התרומה הקדש לבדק הבית ונגב ואכלה אינו משלם תשלומי כפל שא' תשלומי כפל בהקד' כמו שיתבאר בנקמו אבל משלם קרן ושני חומשין חומש משום אוכל תרומ' וחומש משו' שנהנה בן הקדש ולמי משלם אם היה בה כז' ואין בה שוה פרוט משלם לכהן ואם יש בה שוה פרוטה בין שיש בה כז' או בין שאין בה כז' משלם להקדש ואפני מה חל אסור הקדש על איסור התרומה מפני שהתרומה אסור לזר ומותרת לכהן הקדש נאסרה על הכהן ניסוף בה איסור אף על ישראל על דרך שבארנו בהלכו ביאות

אסורות ואסורי נאכלות הנוול תרומה ואכלה משלם קרן וחומש אחד שהחומש חייב בו משהתרומה יצא בו ידי גזלו שנאמר ונתן לכהן את הקדש אינו חיי' לא בחומש של קדש בלבד גולה והאכילה לאחר האוכל משלם קרן וחומש כל מק' שאמר משלם קרן וחומש אם אכל שוה ארבע משלם שוה חמשה ממ' שאכל וכל מקום שאמרנו משלם קרן ושני חומשין אבל שוה ארבעה משלם ששד' וכל מקום שאמרנו משלם שני קרנין וחומש אחד אבל שוה ארבעה משלם דמי תשערה ולעולם אינו משלם אלא לפי דמים שהיתה שוה בשערת אכילה בין שהחלה בשעת' שלומי בין שהוקרה

אמר דבי ימי' אמר דבי יוחנן התורה אמרה יא ידיו נטל פי' בקדן אחד יצא אף על פי שיש עלי' חומש לשבת וחייב להגיד נהכה כי נגב ונטלן אחד הם שהרי הקשה מנגב לנטל ונטלה לו התרומה נס כן לשניהם:

ולעולם אינו משלם וכו' עד בין שהוקרה: ואם הנולה בשעת' אכילה למק' לא יתן בשעת' גולה ומה נרע מנטלן לפי דמים אלא לפי מידה כמו שכתבתי למעלה:

פרק אחר עשר

התרומה

נתנת לאכילה ולשתיה ולסביכה שהסביכה היא כשתיה שנותבא כמים בקברו וכשמן בעצמותיו שדרכו לשת' ולסוך דבר שדרכו לאכול ולשתות דבר את השמן הטהור ומדליק את הטמא והיו שנקר' שמן שריף בכל מק' א' וסמך דף כו יוסף דף כו

הסמך דף כו יוסף דף כו

הלכות תרומות

זרעים הלג

ואף על פי שהוא מטמא כמו שיתבאר בענין טהרות לא בחבית של
יין והוא שיהיה בנת התחנות פחו ממאה שהרי ידמע הכל ויפסל אבל
אם היה בתחתונת מאה ביו החבית שהרי היא עולה באחת ומאה או
שהיה חבית של שמן תרד ותמאואל יטמא בידו שהרי הכל ראוי
להרלק ואין שם הפסד מרוב וכן חבית ג' מן שנשפך אם יכול להציל
רביעית בטרה יציל ואם לא יציל בטמא שכין שנשפך החבית אינו
מוזהר שלא להציל בטימא קפני שהוא כחול היה עובר ממקו למקו
ובידו ככרות של תרומ אסור לו הנביתו לי אחת מהם ואם לאו הריני
נוגע בכולו ומטמאניו לנפני אחת על הסלע ואל יתנג' לתוך ידו כדי
שלא יטמא התרומה בידים התלתן והכרשנין של תרומה הואיל ואינו
מאכל אדם הרי זה מותר לעשות כל מעשיהן בטומאה ואינו נזהר לא
בעת שרייתן במים שאם שרה אותן בטומא הרי טמא אותם בידו אבל
אחר חשקהייה אינו נזהר לא בעת ששף הכרשנין לא בעת שמאכילין
לבהמה לפיכך נותנין תרומת תלתן
השנה
וכרשנין לכהן עם הארץ מפקדין
תרומ אצל כהן עם הארץ מפני שלבו
גם ברה אבל מפקדין אותה אצל
ישראל עם הארץ בכלי חרש המקדש
צמר פתול וכלבד שלא יהיו פירות
מבשרין גזירה שלא תסמא אשתו
נדה אף עושין לעם הארץ תרומת
זיתו בטרה אבל עושין לו זית חולין בטרה
וכיצד עושה נוטל כדי התרומה ומניחה בכלי שאינו מקבל טומאה
כגון כלי אבנים וכשיבא עם הארץ ליטול החולין והתרומה אומרים לו
הזהר שמא תגע בתרומ שלא תחזור לסבלה ישראל שעושה פירותיו
בטומאה אין בוצרין עמו ואין צריך לום שאין דורכין עמו מפני התרומה
שתעשה בטומאה אבל מוליכין עמו חבית לתת ומביאין מן הנת' זתים
וענבי טנטמא סוהטין ועושין אותן תרומ ואם נטמא אח שנעשו תרומה
וסחטן פחות פחות מכביצ' הרי המשק חיוצא מן מות בשתי' לכהנים
ואפילו לנסכ' דהא ראוי שהמשק כאילו הוא מופקר בתו' האוכל לא
אמ' פחו פחות מכביצה לא נזיר' שבא יעשה יותר מכביצה ונמצ' המשקה
מתמא בכביצה ואם היו פירות אלו שלישו למא' דורכין בנת ובבית
הבר והמשקה תרומה טהורה שאין שלישו עושה רביעי בתרומה כמו
שיתבאר בענין טהרות לפי תרומה שנמאמת משליכה לבין העצים
עד שישרפן וכן שבן שנמט' נתנו בכלי מיאוס עד שידליקנו כדי שלא
יהיה תקלה לאחריו ויאכלוהו וזהו שנמאט שולקן ומניח בכלי מיאוס
כדי שלא יהיו ראויין לאכילה ואח' כסיק בהן תנור וכי' ומשקין שאין
ראויין להדלקה שנמאט כגון היין קיבירין אותן תרומה שנתגלה הואיל
ואסור בשתייה ישפך וכן תאנים וענבים וקישואין ודילועין ואבטחון
ומלפפונין של תרומה שנמצאו מנוקרות הרי אלו אסורין באכילה מפני
סכנת נפשות מה יעשה בהם ישליך לים או יקברו יעשה שנילוש במים
מנולין אף על פי שהיא תרומה תשרף אסור לכהן ליטול תרומה או
שאר מתנות שלו עד שיפרישו אותם הבעלי' שגא' ראשיתם אשר יתנו
לה לך נתתם ונאמ' אשר ידמו בני ישראל לה נתת לך עד שירימוהו
ואחר כך יוכה בהן ולא יטלם אחר שהורמו לא מרעת בעלי' שהרי הם
של בעלי' ליתנן לכל כהן שירצו שנא' את קדשיו לו יהיו ואם לקח
שלא מרעת בעלים וכה בהן שאין לבעלי' מהן לא טובת הנאה וטובת
הנאה אינה כמון' כהן שננתנו לו תרומה ומצא בה דברים אחרים הרי
אלו אסורים משום גול' שמא אחרים הניחוהו שם עד שיטלוס' אף ישראל
חייבין להטפל בתרומ' ולהביאה מן הגזרן לעיר ומן המדבר ליישוב לא
כהנים ויצאין לרגל וישראל נותנין להם חלקן שם ואם לא יצאו הרי זה
מפריש ומניח בגזרן ואם היתה חיה או בהמה אוכלתה שם ואינו משתמר'
שם מהם התקינו חכמים שיטפל בה ויביאה לעיר ויטול שבר הבאתה
מכהן שאם הפרישה והניחה לבהמה ולחיה הרי זה חילול השם אסור
לכתנ' וללוים לסייעם בבית הגרנות כדי ליטול מתנותיה וכל המסייע
חלל קדש' השם ועליהם נאמ' שחתם ברית הלוי ואסור לישראל להניחו
שיסיעוהו אלא נותן להם חלקן בכבוד נתן תרומה לכהן על מנת
להחזירה יצא יד' נתניה ואסור לעשות כן כפני שנמצא במסייע בבית
הגרנות וכן אסור להם שיטפסו תרומות ומעשרות אפי' לשאול חלקן
בפניהן אסור לא נוטלי' בכבוד שעל שלחן המקדש הם אוכלין ועל שלחנו
הם שותים ומתנות אלו להם והוא יוכה להן שנא' ונניח הנה נתת לך
את משמר תרומותי לא יתן אדם תרומ' לשומר נתו ולא בכור לשומר
עדרו ולא מתנות לדועה בהמתו ואם נתן חלל לא אכ' נתן להם שכר
שמירתה תחלה ורשאי ישראל לומר לישראל אחר הא לך סלע ונתן תרומ' או
בכור או שאר מתנות לפלוני הכהן בן בתי אובין אחותי וכל כיוצ' בזה

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מות לכהן להרליק שמן שריפה אפילו בבית האכל או בבית המשתה
שיש שם ערוב ואין חוששין שמא יסתפקו ממנו בבית המשת' שמפני
נקיין כליהם אין נוגעין בו ובבית האכל מפני שאין להם פנאי מפני
האיכול הזורע את התרומ בשונג יהפך במזיד יקיי ואם הביאה שליש
בין במזיד בין בשונג יקיים ואם היה פשתן אפילו הביאה שליש ואפי'
במזיד יהפך קנס קנסו בו שלא יורע
השנה
גדולי תענוה הריקן כחולין לכל
דבר אלא שאמרי' לחיים וכו' עד
ויקיה הכל מותר לזרים:
א"ל כל זה שנו' שאפי' הטבל
שנידליו מותרין אם הוא
דבר שאין זרעו כלה הכל אסור וכל
שכן בתרומה:
ומות לטבול יוס' כחולין גידולי תרומה
וערע כלם אסורין על העיקר
השנים מעלין את העיקר אף על פי
שאין זרעו כלה ויהיה הכל מותר
לזרים וכן תרומת חוצה לארץ
והמרום ותוספת תרומ' וזרעוני גינה
שאין נאכלין כגון דע' לפת וצנון
אף על פי שאותו לפת וצנון תרומה
גידוליהן מותר והרי הן חולין לכל
דבר וכן הזרע פשתן של תרומה
הגידולין מותרין לזרים הזרע תרומ'
טמא אעפ' שהגידולין טהורין הרי הן
אסורין באכילה הואיל והתרומה
שנוצעה אסורה באכילה הית' כבר
נדר' לתקן את העלין שצמחו ויצאו
עלין שניין והתכן הרי האוכל שיצא
אחר כך מותר באכילה' שחלים
חולין שנמאט וזרעו ועשאן תרומה
הרי אלו מותרין שהרי נטרו בזרע'
ולא נמאט כשהן תרומ' כדי שיהיו
אסורין לטבול שהיתה בתוך חבית
ומרה הכריכו כולו הרי את השבולת
טבל הואיל ונמרה בתוך חבית שהיתה ואח' קרא עליה שם ועשאה
תרומ' הרי זו ספק תרומה הואיל וזרעה שמא פרח הטבל ממנה ונעשית
כפירו' שערין לא נמרו אבל אם עשאה תרומה קודם שיוצעה חריו
תרומ' לפיכך אם תלש ממנו ואכל במזיד חייב מיתה בשונג משלם את
החומש ואם נחן ואכל בפיו מן הארץ בטלה דעתו אצל כל אדם שאין
דרך בני אדם בכך לפיכך פטור מן המיתה ומן החומש אם היתה שונג'
שרה של גידולי תרומ' חייבת בלקט שכחה ופאה ובתרומה ובמעשרו
ובמעשר עני ועניי ישראל ועניי ממנה מתנות אלו עניי הכהני'
אוכלים את שלהם ועניי ישראל מוכרין את שלהם לכהני' בדמי תרומ'
והדמים של עניים וכן בן לוי מוכ' המעש' שלו לכהני' ההובט גידולין או
משוכה והריש בבהמה כיצד יעשה תולה כפופית בצוארי בהמה ונותן
לתוכן מאותו המין נמצ' לא זומם את הבהמ' ולא מאכיל את התרומה:

פרק שנים עשר

אסור
לנמא את התרומה של ארץ ישראל בשאר הקדש'
ולא יביאנה לידו טומאה ולא יפסידנה אלא אוכל
הטהורה ומרליק הטמאה ומותר לטמא תרומה חוצה לארץ בטמאות
של תורה ואף על פי שאינה טמאה אלא בארץ העמי' שהיא מדבריהם
מפני שעיקר חיוביה מדבריהם לפיכך נדה קוצה לדה חללה בחוצה
לארץ שאינה מזהרת אלא לאכלה לא ליגע ברה כמו שבארנו
תרומה שנמצאת בספק לא אוכלים ולא שורפין אלא תהיה מונחת
עד שתטמא טומאה ודאית ותשרף ויש שם ספיקות ששורפין
עליהן את התרומה כמו שיתבאר בענין טומאת טהרה חבית של
תרומה שגולר לה ספק טומאה הרי זה לא ידרש ברה דבר לא יזינה
ממקמה ולא יגלנה אלא יניחנה עד שתטמ' ודאי ותשרף ואין חוששין
שמא תאכל חבית שנשברה בנת העלינה והתחתונה טמאה אם יכול
להציל ממנה רביעית בטרה יציל ואם לא יציל בידו בלא נטילת ידים

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

מקום דתענוות
ק"ל

ה'לכות תרומות

[illegible][illegible]

פיראדא

1. The first part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them.

מלך ישראל
שנת ה'תקנ"ח
ביום חמישי
כ"ט אלול

הנהגות
של המלך
היה שם
המלך

הנהגות
של המלך
היה שם
המלך

פרק שלישה עשר

[illegible]

1. The first part of the document is a list of names and addresses, which are arranged in two columns. The names are written in a cursive script, and the addresses are written in a more formal, printed style. The list includes names such as "John Doe", "Jane Smith", and "Robert Brown", along with their respective street addresses and city names.

2. The second part of the document is a table of data. The table has four columns, labeled "Name", "Address", "City", and "State". The data is organized into rows, with each row representing a single entry. The names and addresses are written in a cursive script, while the city and state names are written in a printed style.

3. The third part of the document is a list of names and addresses, which are arranged in two columns. The names are written in a cursive script, and the addresses are written in a more formal, printed style. The list includes names such as "John Doe", "Jane Smith", and "Robert Brown", along with their respective street addresses and city names.

4. The fourth part of the document is a table of data. The table has four columns, labeled "Name", "Address", "City", and "State". The data is organized into rows, with each row representing a single entry. The names and addresses are written in a cursive script, while the city and state names are written in a printed style.

[illegible][illegible]

פרק ראשון

שִׁמְפִּירִישׁ תְּרוֹם גְּדוֹלָה כַּפְרִישׁ אֶחָד מֵעֶשֶׂר מִן הַנִּשְׁאָר
וְזֶה הַקָּרָא מֵעֶשֶׂר רִאשׁוֹן וְבוֹ נֶאֱמַר כִּי אֵת מֵעֶשֶׂר בְּנֵי
רִדְיָוִלָה וְנָו' וְהַמֵּעֶשֶׂר הַזֶּה לְהַלִּים וְכֹרֶם וּנְקֻבּוֹת שֵׁנָה
נָה נָתַתִּי אֶת כָּל מֵעֶשֶׂר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַנְּחֻלָּה לְמֵעֶשֶׂר רִאשׁוֹן
וְלֵהָ לְיִשְׂרָאֵל וּבֹתֵר לְאוֹכְלוֹ כִּשְׂמֹאדָה שֶׁאֵין בּוֹ קְדוּשָׁה
יָקוּם שֵׁלִי בְּמַעֲשֵׂרוֹת קָדָשׁ אִם מִדְּבָרֵי אֵלֶּי מֵעֶשֶׂר שֵׁנִי
יֵשֶׁר רִאשׁוֹן חֻלִּין וְנִשְׁאָר וְנִחְשַׁב לָכֵן תְּרוֹמוֹתֵיכֶם כִּדְבַר מִן
לֵאמֹר מִן הַדֵּק מִן הַנּוֹר וְיִקֵּב חֻלִּין לְכָל דָּבָר אִף מֵעֶשֶׂר רִאשׁוֹן
רְמוֹתָיו חֻלִּין לְכָל דָּבָר לִפְנֵי בֵּת לַיהוָה שֶׁנִּשְׁבֵּית אוֹ שֶׁנִּבְעֵלָה
תִּנְתַּן לָהּ הַמֵּעֶשֶׂר וְאִכְלָתָּ אֲכָל מִי שֶׁשִּׁמְעָה שִׁמְעָה בַּעֲלָהּ
הָ עַד אֶחָד וְנִסְתָּ וְאַחֵר כֹּךְ בִּגְדָה קָנָם אוֹתָהּ הַכֹּהֵן
סוֹרֵה בְּמַעֲשֶׂר לְיֹהִים וְכֹהֲנִים מִפְּרִישׁ מֵעֶשֶׂר רִאשׁוֹן כִּי
מִמֶּנּוּ תְרוֹמוֹת מֵעֶשֶׂר וְכֵן הַכֹּהֵן מִפְּרִישׁ שָׂאֵר תְּרוֹמוֹת
לְעֶצֶם וְלִפִּי שֶׁהַכֹּהֵן נִשְׁלָחֵן לְכָל הַמִּזְבֵּי יִכְלוּ יִכְלֹו פִּדְיוֹתֶיךָ
לְכָל תְּרוֹמָה נִסְתָּ וְאַתָּה מִפִּי הַשְּׁמִיעָה לְמֹדָה אֲתָם אֱלֹהִים נִסְתָּ
וְכֹתֹת אֶת הַכֹּהֲנִים אֵין מוֹצִיאִין הַמֵּעֶשֶׂר מִיַּד הַכֹּהֵן שֶׁנֶּאֱמַר כִּי
כֹתֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכֵן כָּל מִתְּנוֹת כְּהֹנָה אֵין מוֹצִיאִין אוֹתָן מִכֶּהן
וְרָא קָנָם אֶת הַלֵּוִיִּם בְּכֹתֵם שֶׁלֹּא יֵתֵנוּ לָהֶם מֵעֶשֶׂר רִאשׁוֹן אֲלָּה
נִסְתָּ לִפִּי שֶׁלֹּא עָלוּ עִמּוֹ לִירוּשָׁלַם הָאֲכָלִי קִרְיָתֵי שְׁמֵלֵן
לְהַמֵּעֶשֶׂר בְּבִטְלוֹ אֵלֶּפֶס שֶׁהֵן חֵיבִין מִיַּתֵּד לְשֵׁם אֵין שְׁמֵלֵן
בַּעֲלָהֶן שֶׁנֶּאֱמַר אִשְׁרֵי יִדְּמֹו לֵה אֵין לֵךְ בָּהֶן כָּלֵם עַד שִׁדְּמוּ
וְיִצְאֵהֶן שֶׁנֶּאֱמַר לְאֹדֶם לְהוֹ אוֹכֵל וְהִלָּךְ תַּחֲלֶה וְאַחַךְ מִפְּרִישׁ
מֵעֲשֵׂרוֹת מֵעֶשֶׂר מִמֶּקוֹם זֶה עַל אֹדֶם וְאֵת צִדֵּק לְעֶשֶׂר מִן
אֲכָל אֵין מֵעֲשֵׂרֵן מִמֶּן עַל שֶׁאֵת מִינוֹ וְלֵאמֹר מִן הַחֵיב עַל הַפֶּסֶד
הַפֶּסֶד עַל הַחֵיב וְכֹאֵם עֵשֶׂר אֵין מֵעֶשֶׂר לֵךְ שֶׁאֲמַר בְּתִרְמוֹה
מִן מִזֶּה עַל זֶה כֹךְ בְּמַעֲשֵׂי אֵין מֵעֶשֶׂר מִזֶּה עַל הַחֵב לֵךְ שֶׁאֲמַר
וְאֵם תֵּרֵם תְּרוֹמוֹת וְהִרְמֵם כֹךְ בְּמַעֲשֵׂר אֵם הַפֶּרִישׁ מֵעֲשֵׂרוֹת
יִכָּל שֶׁהוּפֶסֶד מִן הַתְּרוֹמָה פֶּסֶד כִּי הַמֵּעֶשֶׂר וְכָל הַתְּרוֹם מֵעֶשֶׂר
בְּרִנּוֹ בָּהֶן לֵאמֹר וְאֵם תֵּרֵם תְּרוֹמוֹת תְּרוֹם כֹךְ אֵם עֵשֶׂר
תִּתֵּן מֵעֲשֵׂרוֹת וְכָל שֶׁאֵין תְּרוֹמוֹת תְּרוֹמָה כֹךְ אֵין מֵעֲשֵׂרוֹתֶיךָ
תִּתְּנוּ לְחַבְדֵּי הַדְּרִיץ מֵעֶשֶׂר עַל יֶדֶךָ אֵין צִדֵּק לְעֶשֶׂר עִמּוֹ
עַד שִׁירָאָה אֵם עֵשֶׂר אוֹ לֵאמֹר יֵעֶשֶׂר
וְאֵם אֲמַר הוּא לְחַבְדֵּי עֵשֶׂר עַל צִדֵּק
לְעֶשֶׂר עִמּוֹ לְחַבְדֵּי רִבּוֹן אֵין חֵיבִין
בְּמַעֲשֵׂרוֹת אֵם מִדְּבָרֵי לִפִּי שֶׁאֵת
מֵאֲכָל רֹב אֶדֶם וְהַשְׁקֵר הַמֶּרֶץ מִן
בְּקִטְנֵם כִּי בְּגִלְסֵם פֶּסֶד לִפִּי שֶׁאֵין
אוֹכֵל אֵלֶּן שֶׁנִּשְׁמָעוּ בְּתוֹךְ הַבֵּית פֶּסֶד
מִמַּעֲשֵׂרוֹת שֶׁנֶּאֱמַר עֵשֶׂר תַּעֲשֶׂה אֵת
כָּל תְּרוֹמוֹת וְדָעֵךְ הַיִּצְאָה שֶׁהָיָה
וְדִאָה לִי שֶׁהוּא חֵיב בְּמַעֲשֵׂרוֹת
מִדְּבָרֵיהֶם שֶׁהֵן תֹּאנֶה הַעוֹמֵד בְּחֵץ
חֵיב לְעֵשֶׂר פִּדְיוֹתֶיהָ אֵם אֲסָפִן כֹּאחַת ז'
בְּצִלִּים שֶׁהִשְׁרִישׁוּ זֶה בְּצֵד הָאֶפֶל
הַשְּׁרִישׁוּ בְּקִדְקֵעַ עֲלֵיהָ פֶּסֶד מִן
הַמֵּעֶשֶׂר נִפְלָה עֲלֵיהָ פֶּסֶד וְהִי
מִגִּלְסֵי שֶׁהֵן אֵלֶּן כְּנִסְמוֹעַ בְּשֹׁדֶה
וְחֵיבִין בְּמַעֲשֵׂרוֹת הַמִּשְׁבֵּר שֶׁהֵן
פֶּסֶד עֵנִיב וְכֹאֵם אֵין מֵעֶשֶׂר אֵת הַתִּנְיָ
הַנִּשְׁאָר בְּכֹאחַת שֶׁהֵן אוֹ שֶׁהֵן מֵעֶשֶׂר
שֶׁהֵן פֶּסֶד חֲמִשָּׁה וְהַמִּלְעוֹבָא
אֵין מֵעֶשֶׂר אֵת הַעֲנָבִים הַגְּשָׁרִים שֶׁם
מִפְּרִישׁ בְּשֹׁדֶה בֹּתֵם שֶׁבַע לְהֵשֶׁר
עַל עֲלֵיהָ אֲסָרִין מִשּׁוֹם גִּזְלָה וְלִפִּי חֵיבִין מֵעֶשֶׂר וְכֹתֹרֵם אֵין בַּעֲלָה
מִמֶּנּוּ עֲלֵיהָ מוֹתֵרִין מִשּׁוֹם גִּזְלָה וְפִסְחוּת מִן הַמֵּעֶשֶׂר אֵין מֵעֶשֶׂר
מִן הַמּוֹבָחָר שֶׁן בְּהַרְמִיכֶם אֶת חֲלָבוֹ מִמֶּנּוּ

מצא לאין דכס
פכס דקדושות

בצל יבש אם היה שלם הרי זה מות ואם היה מחוחרך בנותן טעם עם
בשל הבצל עם הערש בין שלם בין מחוחרך משערין אותו בנותן טעם
ושאר כל התבשיל בין שהשליך הבצל אח' שנתבשל בין שבשלו עם
התבשיל בין שלם בין מחוחרך משערין אותו בנותן טעם ומפני מה
בצל שלם לרוב ערשי' שנתבשלו אין משערין אותו לפני שאין סאב
מזה שהרי הוא שלם ולא פולט לתוכן שכבר נתבשל ואם היו בצלי'
דכים הרי הם כמחוחך וכן אם נישל פטמתו לקלפתו החיצו' או שהיה
לחריה הוא כמחוחך והקפלוט בין לח בין יבש בין שלם בין מחוחך
הרי הוא בנותן טעם וְהַכּוּבֵשׁ ירק של חולין עם ירק של תרומה הרי
זה מותר לזרים חוץ ממני' בצלים וחציר ושומים שאם כבש ירק של
חולין עם בצלים של תרומה או בצלים חולין עם בצלים של תרומת
חרי אלו אסורין כבש ירק של תרומה עם בצל של חולין הרי הבצל
מותר לזרים וְיֵיתִי חולין שכבשן עם ייתי תרומה אם היו פצועין אלו
ואלו או שהיו חולין פצועין ושל תרומה שלמים או שכבשן במי תרומה
הרי אלו אסורין אבל אם היו שניהן שלמים או שהיו ייתי תרומה
פצועין וייתי החולין שלמים הרי אלו מותרין לפי שהפצועין שואבין
מזון השלמים וייתי החולין שלקות של תרומה הריהן אסורין לזרים
השכרת עד של נתנה טעם בקדירה יש בה משום תרומה משנתנה
טעם בקדירה אין בה משום תרומה הירודה פת המה ונתנ' על פי חבית
של יין תרומה אם היתה פת חטים הרי יין מותרת ושל שעורים אסורין
מפני שהתבשיל אגור שהסיקו בכמן של תמורה ואפה בו את הפת
הפת מותרת שאין בה טעם כמון אלא ריחו והריח אינו אסור וְשֵׁעוֹת
של תרומה שנפלו לבור של מים אע"פ שהבאישו מימיו הרי חן הפת
שארין נותן טעם לפנים שאסור אֶתְלַחן של תרומה הוא ועצו שנפל לת
בור של יין אם יש בו רעק התלתן כדי ליתן לרוב טעם ביין הריהו' אכס'
לזרים וְשֵׁתִי בוסות של יין אחר תרומה ואחד חולין מונ' כל אחר במ'
ואחר כך עירבן רואין את יין החולין כאילו אינו וכאילו יין התרומה
שנתערב במים שהרי אינו מינו אם ראוי אותו המ' לבטל מעם חתרו'
הרי הכל מותר לזרים ואם לאו אסור שכבר בארנו שאין המים מעי'
את היין ויין של תרומה שנפל על גבי פירות ויחס מותרות נפל השם
על גבי יין יקפה אותו והיין מות' לזיר' נפל על גבי הציר יקפה אותו ויש
לזיר' מל' הציר כדי שיסור כל

קדרה ששכל בה תנימה וכו' עד
מקום השול בלבד:
א"ל הפליג ושקץ שלא מניחו
שטיפה אלא בזמן ודרך
העברה וזה נדיר הנעלה בחיין
ואחר כך שטיפה בטנן משמעת
לזכרים פקד דם תשאל ודומק
קדרה של כחשת: אלא של חסם
אין לה תחבה:

פקד דע טעלע דף 13
 חצוד שבו מעס השמן קרד שכל
 בה תרומה לא יבשל בה חול וואס
 בשל בטותן מעס ואס שטף הקדר
 במים או ביין היי וזה מותר לבשל
 בה בישל במקצת הכלי אין צריך
 לשטף את כולו אלא שטף מקום
 הבישול בלבד ז' תרומה ותרומה
 ותרומה מעשר והחלה והחברים
 כולן נאמרו ותרומה בתרומה מעס
 נאמרו ותרומתם ממנו תרומ' הואמ'

מ' והרמותם ממנו תרומה הוואם
תרומת בורן ובעלה נאמר חלה תרומה תרומה ונאמר לא תוכל
לאכול בשערך דגןך תרומך ויצטרך ונ' ותרומת ידך ואין
דבר נאמן הבאת מקום שלא פרשו בפסוק זה חוץ מן הביכורים
הכן טעמו ותרומת ידך הא למדת שהן קראו תרומה ז' לביכר דין
ורבעתן לענין אכילה ורדמוע אחד הו' כולן עולין באחד ומאד
מצטרפין זה עם זה ואם נשמא ישרפו ודין תרומ' מעש' דמאי בכל
ז' הדרכים כתרומת מעשר של ודאי אלא שאין לוקן על אכילתו
אל האוכל תרומה מברך ברכת אותו מאכל ואין כל מברך באימא
ששר קדשנו בקדושתו של אדון וצונו לאכול תרומה וכן קיבלנו
ראשית אותם מברכין אמילו בחלת חוצרה לארץ שנים אכילת קדשי
נחבל כעבודה שנאמר עבודת מתנה אתן את כהונתכם;

בן למד המאן שם
בסוף קשימן

הלכות מעשר

מצודה אחת והיא להפריש מעשר ראשון בבל שנה ושנה משני חזריעה וליתנו ללויים: וביאור מצודה זו בפרקים אלו:

הלכות מעשר

זרעים חלה

והעק כמין שכתב בספרינו והשיעור
לג כל מקום ומה שקרא אותו
שליש לפי המקומות הערים קראו
שליש:

שליש התלתן משתתף דעה ראוי לצמחה אם נזרע עובדק הקישואי
והדילועין והאבטיחין והמלפפונות וכל כיוצא בהן חייבין בקטנן כמו
שבארנו ושאר הירק שאינו ראוי לאכילה עד שיגדיל אינו חייב עד
שיהא ראוי לאכילה אשכול שהגיע בו אפילו נזרע יחידי כולו חבור
למעשר וכל אלו הגיע כולו ולא אותו אשכול בלבד אלא כל הרוח שיש
בה אותה הנפץ שיש בה האשכול וכן רמזן שהגיע בה אפילו פריה
אחת כולה חיבור לא ימכור אדם פירותיו משבאו לענות המעשרות
למי שאינו נאמן על המעשרות ואם ביכרו נטל את הבכורות ומותר
למכור השאר שעדיין לא הגיע לענות המעשרות וכן לא ימכור אדם
את גפנו ואת יתיו למי שאינו נאמן על המעשר להוציא מהם משקן
שהמשקן היוצאין מהם חייבין במעשרות ולא את תבנו ללקוט ממנו
תבואה למי שאינו נאמן שהתבואה שתלקטמן התבן חייבת במעשר
שמריון שנתן עליהם מים וסגן אסנתן שלש וצא ארבע מוציא
מעשר על זרה חיתר ממקום אחר ואינו מפריש עליו תרומה שהתורם
בתחלה בלבו על הכל כמו שבארנו בתרומה מצא פחות מארבעה
אף על פי שמצא יתר על מדרתו ואף על פי שיש בהם טעם יין פטור
המקריש פירותיו כשהן מחוברין עד שלא באו לענות המעשר ופראן
ואחר שפראן הגיעו חייבין במעשר ואם באו לענות המעשרות והם
בד הנזרע ואחר כך פראן פטורין:

פרק שלישי

פירות

שהגיעו לענות המעשרות ונתלשו ועדיין לא נגמרה
מלאכתן כגון תבואה שקצרה ודשנה ועדיין לא זרה
אות ולא מרחה מותר לאכול מהן אכילת עראי עד שתגמר מלאכתן
ומשתגמר מלאכתן אסור לאכול
מהן עראי במה דברי אמור' במזכר
פירותיו למכורין בשוק אבל אם הית
כונתו לחולין לבית הריזה מותר
לאכול מהן עראי אחד שנגמרה
מלאכתן עד שיקבעו למעשר אחד
מששה דברי קובע הפירי למעשרו
הבית והמקח והאש והמלח ו
והתרומה והשבת וכולן אין קובעין
אלא בדבר שנגמרה מלאכתו כיצד
פירות שרעתו לחולין לבית אעפ
שנגמר מלאכתן אוכל מהן אכילת
עראי עד שיכנסו לבית נכנסו לבית
נקבעו למעשרו ואסור לאכול מהן
עד שיעש זכן אם מכרן או בשלן באור או כבשן במלח או הפריש מהן
תרומה או נכנסן שבת עליהם לא יאכל עד שיעש אף על פי שלא הגיעו
לבית הכניסין לבית קודם שתגמר מלאכתן הרי זה אוכל מהן עראי
התחיל מלאכתן מאחר שנכנסו לבית חייב לעשר הכל כיצד הכניס
קישואין ודילועין לבית קוד' שישפשף משיתחיל לשפשף אחת נקבעו
הכל למעשר וכן כל כיוצא בזה וכן התורם פירות שלא נגמרה
מלאכתן מותר לאכול מהן עראי חוץ מכלכלת תאנים שאם תרמיהם
קוד' שתגמר מלאכתה נקבעה למעשר ומכאן לבית סוכי תאנה ובהם
תאנים מכבדי תמרה ובהם תמרים אם הכניסום תינוקות או פועלי לא
נקבעו למעשר ואם הכניסן בעל הבית חייב במעשר הכניס שבילים
לעשות מהן עסה לא נקבעו לאוכלן מלילות נקבעו למעשר במה
דברים אמורים בתבואה אבל בקטניות לא נקבעו למעשר מותר
להעיר על התבואה להכניסן בסוף כרי שתהיה בהתמו אוכלת ופטור מן
המעשרות שהרי אינו מתחיל לגמור הכל הגומר פירותיו של חיבור
שלא מדעתו וכן הקובע פירותיו באח'ן חששה דברי שקובעין למעש
שלא מדעתו הרי אלו טבלו למעשר אי והגמר מלאכתן של פירות
הקישואי והדילועי והאבטיח' משפשף בידו ויסיר הציו' שעליה' כמו
שיער דק ואם אינו משפשף משיעמיד ערימה ובאבטח' משיסיר אותו
במוקצאבטח' ביד אבטיח' משפשף אחת אחת כיון שגם כל צרכו
נגמר מלאכתן ותורמן קישואי ודילועי אעפ' שלא הסיר הצהוב מעליהן
כה נ ss iii הרק

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

כח עשין ק לה בהן ופירותיו מהוקנין הכפריש
מקצת מעשר אינו מעשר אלא
במי שחלק את הערימה אבל
צרי' להפריש מזה החלק שיוציא
מעש' שלו כיצד היו לו מאה סאה
הפריש מהם חמשה לשם מעש'
אינו מעשר ואינו יכול להפריש
על החמש סאין מעשר במקום
אחר אלא מפריש מהן חצי סאה
שהיא המעשר שלהן המפריש
מעשר זה מברך תחלה בדרך
שמברכין על המצות וכן מברך
על מעשר שני וצ"ל מעשר מן
המעשר מברך על כל אחד בפני
עצמו ואם הפריש הכל זה אחד
מיד ולא סח ביניהן כוללן ברכ'
אחת ומברך להפריש תרומות
ומעשרות:

המפריש מקצת מעשר וכל עד שהא
המעשר שלהם:
לא ידעתי ממי למד זה המחב'
אם מסבירנו או מפי רבו ומי
ראשי לא הסכימו להלכה לא הולא
דנו המשנה אמר המפריש מקצת
תרומה ומעשר מוציא ממנו תרומה
ומעשר עליו אבל לא למקום אחר דבי
מאיר אומר אף מוציא ממנו תרומה
ומעשר על מקו' אחר המחב' הזה סבור
מוציא ממנו תרומה עליו על מה שהפריש
קאמי' שגדיל הוא לתקן הקפרה עמיה
שהפריש תחלה שאין עליה תול' תרומ'
כלל ויהא טבל נזכר תקין ומתקן אות'
מעמיה ולא ממקום אחר והמשנה לא
אמרה כן אלא אכל לא למקו' אחר ואין
לשון הזה מסכים לפירושו ונעדר שהיה
לז' לומר עליה שהתרומה לטן קבדה
אכל ודאי שמה שהתם נעשה קדוש' הם
שהממעט' ממעשרותיו ומתוקנים ופירותיו מקולקלין לפי שהן טבל וחולין
מיערבין ועל הכרי קאמר שאינו מוציא ממנו תרומה ומעשר על מקו' אחר שהיה
טבל גמור מפני שדומה כחורם ומעשר מן הפטור על החיוב אבל תולס' ומעש'
השאר מיכיה וזכיה מאיר סבור יש בדיק' הילכך יכול לתרום ולעשר ממונו
על כרי אחר ויאמר סאה של טבל שהיה בכרי הרי היא מעשר על תשע שבכרי
הק:

פרק שני

אינו

חייב להפריש מן התורה אלא הגומר פירותיו לאוכלן
לעצמו אבל הגומר למוכרין פטור מן התורה וחייב
מדיניהם שנאמר עשר תעשר וגו' ואכלרת אינו חייב אלא הגומר
תבואתו לאכילה וכן הלוקח פטור
מן התורה שנאמר תבואת זרעך
וחייב מדבריהם במה דברים אמורים
בשלוקחן אחר שנגמרה מלאכתן
ביד מוכר אבל אם נגמרו ביד לוקח
חייב לעשר מן התורה פירות שאינם
ראויות לאכילה בקטנן כגון הבוסר
וכיוצא בו אינן חייבין במעשר עד
שיגדלו ויעשו אוכל שנאמר מורע
הארץ מפרי העץ עד שיהיה פרי וכן
התבואה והקטניות שנא' את כל תבוא
זרעך עד שתעש תבואה וזו היא עונת
המעשרות וקודם שתגיע העונה
והפירות לעונה זו מותר לאכול מהן
כל מה שירצה ובכל דרך שירצה
פירות שהן ראויין לאכילה בקטנן כגון הקישואי והמלפפונות שאין מניחין
אותן אלא כרי להוסיף בגופן בלבד אבל ראויין הן מתחלה לאכילה
הרי או חייבין במעשר בקטנן שמתחלה יציאתן באו לענות המעשר
אי זו היא עונת המעשר משיגיעו הפירות להוסיף ולצמוח הכל לפי מה
שהוא הפרי כיצד התאנים משיעשו רבים עד שיהיו ראויין לאכילה
אחר כך שעות משעת אסיפתן הענבים והבאושים והם הענבי' הרקין
המדבריו משירא' ההרצין שלהם מבחור' הרמוני משינס הפרי' שלהם
בין האצבעות ויצא ממש מים התמרים משינפחו בשאור האפרסקין
משיטילו גדי' אדומי' האגוזי' משינפח' האוכל מן אבל הקלי' החיצוני'
השקדים המתוקים משתפרש קליפתן החיצונה המרים פטורין
לעולם ושאר כל בעלי קליפות כגון האצטרובולין והלוט והבטנים
משיעשו קליף התחתונה הסמוכה
לאוכל היותי' משיעשו שמן אח' מט'
ממה שהן ראויין לעשו' שיגמרו וזה
שליש שלהן התפוחים והאחרונים
משיעטלו מפני שהן ראויין לאכילה
בשהם קטני' התותי' והאגוז משיאדמו
וכן כל שדרכן להאדים משיאדמו
החרובין משיעשו נקודות נקודות:

הזיתים משיעשו שמן אחד מתעשה
וכן עד זזה שלש שלהן:
אם ספרו קטעיה והספרים
שלמ' במסכת שביעית
מהו שלש לג' מתביתין במקום ש
שעשין שלש לג' נטף נטף וספרו
הטענה שמה מק' שלש שלש לג'

הזיתים משיעשו שמן אחד מתעשה
וכן עד זזה שלש שלהן:
אם ספרו קטעיה והספרים
שלמ' במסכת שביעית
מהו שלש לג' מתביתין במקום ש
שעשין שלש לג' נטף נטף וספרו
הטענה שמה מק' שלש שלש לג'

הזיתים משיעשו שמן אחד מתעשה
וכן עד זזה שלש שלהן:
אם ספרו קטעיה והספרים
שלמ' במסכת שביעית
מהו שלש לג' מתביתין במקום ש
שעשין שלש לג' נטף נטף וספרו
הטענה שמה מק' שלש שלש לג'

חוספת' לה דברט'
דף כו יושלמי
דמאי' לה דף כז

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

מקום דמעשרות
דף ס

הלכות מעשר

המנוח זיתים תחת הזית וחלוצין
תחת החלוצים וכו' עד או מתאכלים
שבתעשרו :
א"א זה חובבי לא שמו
הפקידם :
שידוע שמדבר נמור היוגורין כל
הלילה המוצא זיתים תחת הזית
והרובין תחת החלוצים חייבין במעש'
שחוקתן שמאילו זה נפלו מצא
תאנים תחת התאנה הרי הספק
שהרי בשתנות ומתלכלכות בעפר
שכא מתאנה זו נפלו או מתאנים שנתעשרו הבקריש פירות תלושין
ופראן קודם שתגמר מלאכתן חייב לעשר ואם נגמרה מלאכתן ביד
ההקדש ואחר כך פראן פטורין מן המעשרות שבשערת חובתן חזו
בטורין מן המעשרות : ה"ק דאין למינותי דה"ק דאין למינותי

פרק רביעי

אין העכל נקבע למעשרות מן ה
התורה עד שיכנסו לביטול שאלת
בעדתי הקדש וכו' :
א"א זה דבר שאין לגנוב :
הטבל נקבע למעשרות מן התורה עד שיכנסו לביטול שאלת בעדתי הקדש וכו' :
א"א זה דבר שאין לגנוב :
הכניס תבואתו דרך גנות וקריפית פטור מן התרומה ומן המעשרות
יראה לישאין לוקין מן התורה על אכילת הטבל עד שיקבע בבניסו
לביתו כמו שבארנו מפי השמועה אבל אם נקבע בשאר השנה דבר
שכניסו אין לוקין עליו אלא מכת מדרות מדבריהם וכן האוכל מפת
שדעתו להוליכן לשוק אחר שנמרה מלאכתן אינו לוקה אלא מכת
מדרות כמו שבארנו שאין הגומר חייב במעשר אלא מדבריהם ביה
שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות אינו קובע וכן הגנין אינו קובע
אע"פ שהבית שלטמה קובע ואם לא היה בגן ארבע אמות על ארבע
אמות כגון שהיה הבית משופע עולה אינו פטור מן המעשר אלא הרינו
זה בכקצ אויר הבית הצרפין והבורנין ובתי הקיץ והוא ארבע עשרה
ותקרה על גביהן שנמצא בלא כתלים וכן סוכות שעושין בני הכרמים
ובני הגנות בימי הקיץ אף על פי שדרך בהן כל ימי הקיץ ויש בהן רחים
ותרנגולין אינן קובעין למעשר וכן סוכות היוצרים החיצונה וסוכות הגן
בחג אינן קובעין שכל אלו אינן דירתן קבע הצרפין והבורנין טבלין
לבעליהן אף ע"פ שאינן טבלין לכל אדם וכן בית הספר ובית המדרש
טובל לזה שיש בו מלמד מפני שהם כביתו ואין טבלין לאחרים בית
הכנסת ובית התלמוד אם יש בהן בית דר' קובעין ואם לאו אין קובעין
האוריארו והאוצרות שבשדות העשויות לכובנס אינן קובעין ואם היו
לדיר קובעין כשם שהבית קובע למעשר כך החצר ומשיכנסו לחצר
דרך השענקבעו אע"פ שלא הכניסו לתוך הבית א' זו החצר הקובע
כל שהכלים נשמרין בתוכו שאין אדם בוטל מלאכול בתוכו או חצר
שאינו יכנס אדם לה ואומרין לו מה אתה מבקש וכן חצר שיש בה שני
דיוורין או שהיא לטני שותפין שאחת פותחה ונכנס ואחד בא ונכנס או
יצא יצא וטעל הואיל והן פותחין וטעלן הרי זו קובעת בית שער של חצר
והאכסדרה והמפתח הרי הן כחצר אם היתה קובעת קובעין ואם לאו
אין קובעין המולד פירותיו מבקום למקום אף ע"פ שהוא נכנס בהן
לשם עשיית המלאכה כדלעיל לא נקבעו אלא אוכל ע"פ שניע לבקש שהוא
סוף מנחתו וכן בחזרה הרובלין והמחרין בעירות שהן נכנסין מחצר
לחצר אוכלין ע"פ שניעין לבית שלטן בו המביא תאנים ושהיה
לאוכלן בחצר הפטורה מן המעשר שכן והכניס לתוך ביתו הרי זה
הביאן לטעם כדלעיל וכו' עד שיעשה :
א"א אכל לא מנאית כן בתוספת
אכל חצר לא יאכל מן
מדיניות בדבי יהודה אומר מעלן
כדלעיל בגוואוכל וזהו הכסף הכסף
בעיני דלח חכמי למה קובע בשוכה
וקלח אינה בית לינה לזה כלל וזה
עיקר דהכי איתא בירושלמי פרק שלישי כדלעיל הפרק :

פרק 6 דמס' מעשרות חזק זה אור
מס' עין קלס
הרי זה אור ע"פ שילקט כל צרכו כלכלה משפחה הפירות שבה
בעליו ובהוצין וכו' בהן אינו מחפה משפחה את הכלי אם אינו ממלא
עד שילקט כל צרכו כלי נחל שדעתו למלא את הציו כיון שמלא
הציו נטבל היה בדעתו למלא את כולו אינו נטבל עד שמלא את
כולו הרי שני ודעתו למלא את שניהם לא נטבל עד שמלא שניה
אנדר חזק אגר נחל בשדה אף על פי שדעתו לאגור אגודות קטנו
לשוק הרי זה נטבל הפרט והציוקין והחרובי' משיעמיד ערים בראש
גנו והבצלים משיסיד העלים והקליפו שדרכו להשליכם מעליהם ואם
אין מסיר עד שיעמיד ערימה היתבואה משימרה ואי זהו ממרה זה
המפירה פני הכרי של תבואה בחרת בסוף כל דבר כדרך שעושין
כשגומרין כל מעשה אם אינו ממרה עד שיעמיד ערימה הקטניות
משיכבד ונטל מתחת הכבד ואוכל אינו כובד עד שימר ואע"פ שמרה
מותר ליטול מן הקטניות ומן הצרדין וממה שבתוך התבן ואוכל היין
כשיניחו בחביות וישלה הזגין והחרצנים מעל פי החבית אבל כשהוא
בתוך הבור ומשיניבנה להעמידו בחבית שותה עראי וקולט מן הגת
העליונה וכן הצניד ומכל מקום ושותה השמן משידד לעוקה אף ע"פ
שידד נוטל מן העקל ומן הממל ומבין הפסין ונותן לקער קטנולתמחוי
לתוך התבשיל אף ע"פ שהוא חס מפני שאינו מתבשל בכלי שני ואם
היה חס ביותר כדי שיכיר את היר לא יתן לתוכו מפני שהוא מתבשל
הענין של רבילה משיחליקנו הגורגות משידד ואם הבניסן למנוח
משיעניל בידו על פי המורה היה דש הגורגות בחבית או הענין ע"פ
המורה ונשברה החבית או שנפחה המורה הרי זה לא יאכל עד שיעשר
תאני וענבי שבמקצ' מות' לאכול מהן עראי במקום אבל אם נטל מן
המוקצ' והוליד למק' אכל לא יאכל בהן עראי שהרי נגמר מלאכתן אף
ע"פ שלא יבשו כל צרכן החרובין עד שלא כנסן לראש הגג מוריד בהן
לבהמ' ופטור מפני שהוא מחזיר את המותר לייבשו ונמצא מאכיל עראי
מעשראשון שהקדמו בשבלי' אסור לאכול ממנו עראי קוד' שפירש
תרומתו ואם אכל מבין אותו מדר' כיצד' היא אכילת עראי כגון שהיה
מקלף שעורים ואוכל מקלף אחת אחת ואם קלף וכןס' לתוך ידו חייב
לעשר היה מולל מלול של חטים מנפה מיד ליד ואוכל ואם נפה לתוך
חיקו חייב לעשר ואף לומר אם ניפה בכלי שאין זה עראי וכן טל מן
היין ונותן לקערה לתוך תבשיל צונן ואוכל אבל לא לתוך הקדרה אף
על פי שהוא צוננת מפני שהיא כבור קטן וכן סוחט ותי' על בשרו אבל
לא לתוך ידו וכן כל כיוצא בזה
וכשם שטור לאכול עראי מפרדות
שלא נגמרה מלאכתן כך מותר
להאכיל מהן לחיה ולבהמ' ולעופות
כל מה שירצה ומפקיד מהן כל מה
שירצה קודם שיעשר ואם נמץ אף
על פי שלא נקבע למעשר לא יפקיד
ולא יאכל לבהמ' ולחיה ולעופות
אכילת קבע עד שיעשר ומותר
להאכיל לבהמדי עראי מן הטבל
ואפילו בתוך הבית ומאכל מקע'
עמד עד שיעשם חבילות המוצא
קציצות בדרך אפילו בצד שדה
קציצות הרי אלו פטורין מן המעשר
מצא גורגוראם דדסורוב הגורגות
רוב האר חייב לעשר שחוקתו מדב'
שנמ' מלאכתן וכן אם מצא פלדו
רבילה שידוע שהם מדבר הנמ'ר
מצא כריכו' ברשו' חייב לעשר
ברשות הרבים פטורות והאלומות
בכל מקום חייבות במעשר מצא
תבואה מרוחה עושה אותה תרומ'
ומעשרו על פירו אחריו ואינו חושש
מצא כלכלה מחופ' חייבת במעשר'
מצא כלכלה במק' שהרוב מכניס'
לשוק אסור לאכול ממנה עראי
ומתקן דמאי ובמק' שהרוב מכניס'
לבה' איכ' ממנו עראי ומהקנה ודאי
מחצ' לבהמדי ואם הכניסה לבי' מתקן דאי' בלא בדבר שאין לו גמר
מלאכה אבל בדבר שיש לו גמר מלאכה אע"פ שהוא מעש' ודאי צריך
להפריש' שחוקתן שהפריש' בהן הרובה בשעת שנמ'ר מלאכתן חרדי
הנמלים שלנו בצד הערימה החייב דרי הנמצא בהן חייב למעשרות

חצר שהיא בעדרת הרי היא כניסה וכו' עד מאותן אילנות :
א"א כדלעיל ל' שהסניא בירושלמי ונסה הוא הרבה בטעמה והעקר שאל
כזרעה רובה פטורה שהרובים עושים אותה שדה אבל אם נטע רובה
חייבת שהטעמות אינן מוצאות מדייטוב והכי איתא בעירובין ואמר' בירוש'
אמר רב תפולא והוא שנטע לבני חצר ותי' אמר' התם קדל ילפא מהקדא והקדא
ילפא מהקדא קדל ילפא מהקדא שזרע רובה והוא שיהא בעדרת והקדא ילפא
מהקדא שאל היתה בעדרת שהיא כשדה והוא שיעד רובה זה הדגן הנקט
וקישר וזה העקר :

הלכות מעשר

וישראל שקבל שדרה מכה וזו
 ואמר לו על מנת שהמעשרות שלי
 דאו חמש שנים מותר על מנת שהן
 שלי לעולם אסור שאין כהן עושה
 בהן בכן וכן שיה' עליו חוב ליתר
 לא יהיה ישראל זה נובה מאחרים
 ומפרי' עד שיפער כנגד חובו שאין
 אחר שינכה מעשר מאחרים ישראל שירש טבל ממורה מאבי אמו
 כהן אותו אבי אמו ירשו מאבי אביו הריח חזק מפריש ממנו מעשרותיו
 שלו שהמתנות הראויות ליתר כמו
 שהורמו בהן אעפ"י שלא הורמו הנותן
 שיהו בקבלה לבנו וא' למי שאינו
 נאמן על המעשרות אף על פי שלא
 באו לענות המעשרות צריך לעשר
 על ידם נתנה לעם הארץ עד שלא
 לעשר על ידם ומשבאו לענות המעשרות צריך לעשר על ידם כיצד
 הוא עושה עומד על התורן ונוטל ואינו חושש למרה שאכלו שאין אנו
 אחראין להם:

פרק שביעי

מי שהיה לו מאד לון של יין טבול מן התורד ואמר שני
לונן שאני עתיד להפריש מהן הרי הן תרומה ועשר מעשר
ראשון ותשעה מעשר שני לא יתחיל וישתה עד שיניח בסוף תרומת
ומעשרות לא יפריש ואחר כך ישת ואין אומרין עד שהניח בסוף כאילו
נגרר תחלה מפני שהחוב תרומה ומעשרות מן התורד אין אומרין
בשל תורה כאילו נבדד עד שיכריז
הקובע מעשרותיו בפי החבית לא
ישתה משוליה בשוליה לא ישתה
מפיה מפני שהמשקל מערבין אבל
הקובע בפי המגורה אוכל מעשרו
קצב בשוליה אוכל מפיה ויש לאד'
לקבוע מעשר שני ופודרו וקושרו
מעשר ראשון על אותו הפודרה או
תרומה מעט למקום אחר המנח פרי
להיות מפריש עליהם מעשרו פרי
עליהן בחזק שהן קימי' ואוכל ושות'
עד שיעשו כל אותן הפדות שהניח
מעשר ונותנו ללוי מצאן שאתברור הרי זה חושש לכל שהפריש ואינו
מעשר ודאי המלך מעות את הכהן ואת הלוי ואת העני להיו מפריש
על אותן המעות מחלקן מפריש עליהן בחזק שהן קיימין ואינו חושש
שלא יתנו הכהן או הלוי או העשיר העני כיצד מעשר עליהן מפריש
תרומה או מעשר ראשון או מעש' שני מפרותיו ומזבח בהן על ידי אחר
לאותו כהן או הלוי או העני שהלווים ואם היו רגילין לישלם ממנו והוא
רגיל שלא יתן אלא הן אינו צריך לזכור על ידי אחר ואחר שמפריש
מחשב כמה שוה זה שהפריש וממנו מה המלודר עד שפרע כל חובו
ומוכר כל התרומה לכל כהן שירצה ואוכל מעשרות כשהוא
מחשב הפירות שהפריש יש לו לחשב בשער חוול ואינו חושש משום
רביית ואין השביעות משמט חוב זה ואם בא בעל הכית לאחר אינו
חוזר אבל אם רצו אליו שלקחו המעות לאחר חזרין נתיאשו מהן
ובעל' אין מפרישין עליהן שאין מפרישין אלא חבוב מת הכהן או הלוי
או העני שהלווים אינו יכול להפריש עליהן מחלק בנדר הווי עד
שיטול רשו' מן הוירוש' והוא שיניח להן קרקע אפ"מלא מחט אבל אם
הניח כספ' או רשו' הורש' מועיל ואם הלווים כבית דין על מנת שיפרי'
מעות אלו מחלקם אינו צריך לישלם רשות מן הוירוש' העשיר העני אין
מפרישין עליו אעפ' שהלווה בדר וזכה הלה במה שבידו ישראל שאם
לבן לוי כוז מעשי' לך בדי רשאי' בן לוי לעשותו תרומת מעשר על
מקום אחר אף על פי שלא משך ואם נתת חושר' ללוי אח' או ללוי
אלא תרעומת משהו לו פירות במגורה ונתן סאה ללוי וסאה לעני
לא יפריש שמונה סאין מן המגורה ויאכלם אלא אם יודע ששתי סאין
של מעשרות קיימין אבל אם אכלו מהן הלוי והעני אינו מפריש עליהן
אם חשבוהן הנשאר מן מעשרי הסאין
עניים שהחליטו מתנותיהם וכו' עד
הפטורי'
ואם עשאו' כגונג' חייב
מזבחה':

הכניאו שלוש ומרחו ועשרו ואחר כך דרעו והוסיפו ואין זרעם כלה
דרינו ספק אם חייבין במעשר מדבריהם הואיל והוסיפו ואין חייבין
שהרי הזרע שעדיין חותל קיים ולא אבר מעושר הוגז ואין אלו דומין
כפס' ענין ק"ה לבצלים שהבצלים אין דרכן להזרע הזורע את הטבל בין דבר
שורעו כלה בין דבר שאין זרעו כלה אם אפשר ללקטו קונסין אותו
ומלקטו ואם צמח אין מחייבין אותו לעקר והגדולין חותל ואם הירד
דבר שאין זרעו אפי' גדול כלה ואין גדולין אסורין עליו שלש בננו והרביעי
מותר ומפני מה הגדולין אסורין מפני תרומת מעשר ותרומת גדולה
פסקם דלמא דף שבה וכן הדין בזרע מעשר שלא יטלה תרומתו אין מוכרין את
הטבל אלא לצורך ולחבר ואסור לשלח את הטבל ואפי' חבר לחבר
כד ע"ל
הענין דלמא דף שבה וכן הדין בזרע מעשר שלא יטלה תרומתו אין מוכרין את
הטבל אלא לצורך ולחבר ואסור לשלח את הטבל ואפי' חבר לחבר
כד ע"ל

מחמת שהוא חייב להן צריך להוציא עליהם מעשרות ואם לקחן באונס אינו צריך לעשר עליהם הלוהק טבל משני מקומות מעשר מזה על זה המקבל שדה מִישראל או מן הנכרי חולק ונתון לבעל השדה בפניו כדי שידע שטבלו ונטל אבל ההוכר שדה מִישראל אם נתן לו מורה אותה שדה תורם ואח"כ נתן לו מזו ששקץ ליתן לו ובעל השדה מעש' לעצמו ואם נתן לו מורה שדה אחרת או ממין אחר מוצי' המעש' ואחר כך נתן לו ההוכר שדה מן הנכרי מעשר ואחר כך נתן לו קנס קנסוהו בזה כדי שלא יחזרו מנהיגו ונמצ' הש"ר בזה לפניו עד שיצטר' וימכרנה לישראל וכן המקבל שדה אבותיו מנהיגו קנסוהו שיעשר ואח"כ נתן חלקו לפניו כדי שלא יקפצו ויקבלה ממנו מפני שהיא שדה אבותיו עד שתשאר לפניו בזה כדי שימכרנה לישראל איזהו חוכר איזהו מקבל חוכר שחוכר הקרקע בדרך קצום מן הזרע בכך וכן סאה בין עשת הרבה בין עשת מעט מקבל הוא שיקבל אותה בחלק ממה שתעשה חציו או שלישו או מה שיתן ביניה שוכר הוא ששוכר הקרקע במעות שנים שקיבלו שדה בארסיות או ירשיו או נשתתפו יכול האחד לומר להבירו מול אתה חטים שבמקום פלוני ואני חטים שבמקום פלוני אתה יין שבמקום פלוני ואני יין שבמקום פלוני אבל לא יאמ' מול אתה חטי ואני שעור'

אתה יין ואני שמן מפני שמזכרין את
 הטבל כהן או לוי שלקחו פירות
 מישראל אחר שנגמרה מלאכתן
 מוציאין אותם התרומה והמעשרות
 מידיהן ושתינין וכו' רבנן ו
 ולרובם אחרים קנסוהו להם כדי
 שלא יקפצו לגרנות ולתות ויקנו
 עבדים כדי להפקיע מתנות אדניהם
 הכתוב ואם קנו קוד' שתגמ' מלאכתן
 אין מוציאין מידם כהן או לוי
 שמכרו פירות תלושין שודר
 שתגמר מלאכתן ואין צריך לומר אם

כהן או לוי שלקחו פירות וכו' עד
 אין מוציאין מידם
 אלא קנסו אכל מפני שאכל
 לקנס מכתא דכהן לא זכנו
 לך וזוהי הפעם עצמו כמכר הלוי
 לישראל עד שלא מרח המעשר
 שלו לוי שלא היה צריך וכו' כדי
 שימכרו זכותו לישראל אכל משמרה
 כבד היה לו בו זכו וכל זכות שיש
 לו בתורתו תבואה מכר לישראל לפני
 כותמו לכל כהן שירצה:

פס' עין ק"ה
 טור ד"ה ט"ה

מכרו במחור הדירה הרוגה או המעשר שלהם ואם מכרו נכר מלא
הי התרומה והמעשר של רוקם ומפרשי ונותן לכל כהן או לוי שירצ'
כהן ולוי שקבלו ושרה מישראל כשם שחולקין בחולין כך חולקין
בתרומה ובמעשר לישראל וללוי ונותן לכל כהן או לוי שירצה
אכל ישראל שקיבל שדה מכהן או מלוי התרומה או המעשר לבעל
השדה ושאר מהתנו חולקין במקבל ותים הורוצא ששמן בין ישר'
מכהן או לוי בין כהן או לוי מישראל כשם שחולקין בחולין כך חולקין
בתרומה ובמעשר מפני שהשעשועות שוב הוא כהן שמכר שדה לישראל
ואמר לו על מנת שהמעשר שלי לעולם הרי זה שלו כיון שאמר על
מנת נעשה כמי ששירי מקום המעשר ואם מרת הכהן הרי בנו כשאר
הכהנים אם אמר לו על מנת שהמעשרות לי ולבני מת הוא יטלם
בנו על מנת שהמעשרות שלי כל זמן שהוא אפלנד מוכרה
לאחר אף על פי שחוד ולקחה אין לכהן אותם המעשרות

סמך עשין קל'ה
פ"ט לתמו' דף כח

פרקם דלחאי דף
 וזירושלמי שם דף
 בל ע"ד

תוספת' דחעשר ב'
פ"ג דף ס ז

מביעא דקא

במה עשין קל'ה
עור'ד מי' שלא

הלכות מעשר

זרעים חלו

בעל הבית וזה שנטל וממנו חייב אף עפ' שהחלף מתנותיהן הפטורין מי שהולדנו שתי כלכלות של טבל שנטלה תרומתן ואמ' מעשרות זו בוז הראשונה מעשרת אמר מעשרות זו בוז הראשונה מעשרת שהרי קבע מעשרותיהן בשנייה ואין השנייה מעשרת שאין מפרישין מעשר מן הראשון שכבר נפטר על השנייה שעדיין היא חייבת במעשר שתייה אמר מעשרות שתי כלכלות אלו מעשר כל אחד מהן קבוע בחברת קרא שם וכבר קבע מעשרותיהן בהוציא המעשרות שלהם ואינו יכול להוציא עליהם מעשרו ממקום אחר וכיצד מעשרן מוציא מעשר שתייה מאחת מהן או מעשר כל אחת מהן ממנו אם היו שוות ואם היתה אחת גדולה מחברתה מפריש מן הקטנה מעשר הגדולה ומן הגדולה מעשר הקטנה:

פרק שמיני הפירות

מהן שאר מעשרותיהן הן הנקראין חולין מתוקנין בכל מקום טבל שנתערב בחולין מתוקנין מין במינו שאי אפשר להלך אחר הטעם אם יש לו פירות אחרת מוציא על אותו טבל תרומה ומעשרות לפי חשבון ואם אין לו פירות אחרות להוציא על אותו טבל הרי הכל אסור עד שיפריש וכשהוא מפריש מפסיד מן החולין המתוקנין כדי תרומ' מעשר שבטבל כיצד מאה סאה של טבל

שנתערב במאה סאה של חולין מתוקנין מפריש מן הכל אח' ומאה וכל שהפריש טבל וישאר צט' חולין מתוקנין נמצא מפסיד סאה אחת וכן אם היה אותו טבל טבול לתרומ' מפסיד מן החולין והמתוקנין כדי תרומה ותרומת מעשר ולמה מפסיד סאה זו כדי שלא יאמ' מאה שהפריש הן מאה לחולין והפסיד שנטהרן היא הטבל וכן אם היה הטבל פחות מן החולין או מרובה על החולין מנביה הטבל וכדי תרומת מעשר שבטבל מן החולין או כדי תרומה ותרומת מעשר אם היה הטבל טבול לתרומה וכן אם נתערב מעשר טבול בחולין מ מתוקנין אסור בכל שהוא אסור לו מעשר אחר מוציאין אותו על מעשר הטבול תרומת מעשר לפי חשבון ואם אין לו מעשר מנביה המעשר שנתערב ומפסיד המתוקנין כדי תרומת מעשר שבמעשר הטבול כיצד מאה מעשר שנתערב במאה חולין מתוקנין מפריש מן הכל מאה ועשר וכל שהפריש מעשר והתשעים הנשארות הן חולין כשהיו וכן אם היו החולין מרובין על המעשר הטבול או פחות ממנו בפריש המעשר וכדי תרומת מעשר שבמעשר הטבול מן החולין טבל שנתערב במעשר טבול אם היה הטבל במעשר מפסיד מן הטבל כדי תרומת מעשר שבו כיצד מאה סאה טבל שנתערב במאה סאה סאה מעשר בפריש אחד ומאה וזה שהפריש מעשר וצט' הנשארות טבל היה הטבל מרוב על המעשר מפריש המעשר בלבד ולא יפסיד מן המעשר כלום שאם יקרא שם לתרומת מעשר שנטבל נמצא המעשר מרומע בתרומ' מעשר של טבל שעלתה עמו היה המעשר מרובה על הטבל קורא שם לתרומת מעשר ומפריש הטבל וכדי תרומת מעשר של טבל אחת ממאה מן המעשר ויהיה הטבל כולו מרומע וימכרנה לכהן חוץ מדמי שתי תרומות שבו ונמצא מפסיד מן המעשר אחד ממאה שבו שהיא כמו תרומ' מעשר ומפסיד ממנו כמו תרומ' מעשר שבטבל כיצד מאה טבל עם מאתי מעשר

טבל שנתערב במעשר טבל וכו': א"ל אם הנשארות טבל מה מתקן ולא אמרו כטל' לא לתקן לא ודאי שנתערב ונתשעה מתוקנים הם כשיפריש מן המאה ואחת מה שאלו להם וכן הוא מתנה כל אחד עשר סליון תרומות מעשר שבשני כרים הללו יהיו בזה של מאה ואחת נכפון הכרי והרי שניהם מתוקנים לפי שהאדם קובע כרי של טבל על כרי של טבל אחר כמה שהוא טבול בו אם תרומה תרומה האם מעשר מעשר אם תרומת מעשר תרומות מעשר והכי אית' בתוספת דתריומה ואם תאמר אם כן למה לי מאה ואחד יקוי מאה ומאה ויטול מאה על חבירו הכל הא עדיפא דאפ' דמתרמי דמתקן כל כרי וכדי מוכיח וביה העשר מאותו כרי והאחר מתקום טבל והעיקר שמה שהוא כטל' רחוק אית' כאילו הוא הקומר שבשני הכרים והוא המאה של מעשר טבל וכשמפריש ממנו עשר סליון תרומה מעשר הראייה לו עדין לא השלים

מהרי"ט במאה של טבל עשר סליון מעשר טבל ולפיכך מוכיח נגד הא' תרומות אלו מעשר מתקום טבל זהו כשהם מאה ומאה אכל כשהטבל מרובה על המעשר עשר כשיטול המאה ויפריש מהם עשר תרומות מעשר שרלינו אית' המאה בחומר שבהם וכמבואר התשעה מעשר ועוד עשר סליון מעשר שנטל קרי'ט בהם מאה של מעשר טבל מפריש מהם עשרה תרומות מעשר והשלים הכל והתשעה מתקין קי' המעשר מרובה קורא שם לתרומות מעשר שנטבל ומפריש טבל וכדי תרומות מעשר של טבל ואחד ממאה מן המעשר ויהי הטבל כולו מרומע וימכרנו לכהן חוץ מדמי שתי תרומות שבו נמצא מפסיד מן המעשר אחד מן שבו שהוא כמו תרומ' מעשר ומפסיד ממנו כמו תרומות מעשר שנטבל: כיצד מאה סאה של טבל וכו': א"ל כחיי ראשי אפסר שיבא לרי טעו גדולה מזה כזו הכטילה שיהא סבור שהמעשר מתקן ככטילה זו שהן שני סליון והוא עדיין כולו טבול עד גשרים סליון תרומת מעשר שבו ועוד כי בזאת הכטילה לא תקן כלום:

כדי כר אחר ומעשר: טעו גדולה מזה כזו הכטילה שיהא סבור שהמעשר מתקן ככטילה זו שהן שני סליון והוא עדיין כולו טבול עד גשרים סליון תרומת מעשר שבו ועוד כי בזאת הכטילה לא תקן כלום:

פרק השני

יורחן בהן גדול שהיה אחר שמעון הצדיק שלחו בר הגדול וברקו בכל נבול ישראל ומצאו שהכל זורעים בתרומה גדולה ומפרישין אותה אבל מעשר ראשון ומעשר שני ומעשר עני היו עמי הארץ מישאל מקילין על עצמם ולא היו כפרישין אותן לפיכך גזרו שלא יהיה נאמן על המעשרות אלא אנשים נאמנים אבל עמי הארץ פירותיהן ספק ואין נאמנין לומר מעשריהן הן וזהו הנקרא דמאי והתקינו שלא יהא אדם מפריש מן הדמאי אלא תרומת מעשר מפני שהוא עון מיתה ומעשר שני שאין בו הפסד שהרי בעליו אוכלין אותו אבל מעשר ראשון ומעשר עני אין מפרישין מן הדמאי מפני שהוא ספק והמוציא מחבירו עליו הראיה לפיכך אוסר ללוי או לעני הביא ראיה שאינו מעושר וטול מעשרות אע"פ שאין מפרישין מעשר עני מן הדמאי צריך לקרות לו שם ואינו מפריש ואומר עשור פפ' שיש כאן מעשר עני כדי לקבוע מעשר שני בשלישית וששית במקום מעשר שני של שאר שני השבוע בשמפרישין מן הדמאי תרומת מעשר ומעשר שני אין מברכין עליהן לפי שהוא ספק לפיכך מותר להפריש כשהוא ערום כיצד מעשרין את הדמאי מפריש כדי תרומת מעשר שהוא אח' ממאה על הכל ומניחה בצד הפירות ואומר זה מעשר ושאר מעשר סמוך לו ואחר כך או זה שאמרתי עליו שהוא מעשר הרי הוא תרומ' מעשר על שאר המעשר הסמוך לו ונטול אותו ונתתה לכהן שאינו רשאי להפריש תרומת מעשר קודם המעשר לכתחלה ואחר כך מפרישין מעשר שני ומותר להפרישו קודם הראשון בדמאי ואם רצה אומר מעשר עני של פירות אלו בצפונם או בדרומם וחרי הוא מחולל על המע' וכן הלוקח כבר מן הנחתום מפריש ממנו כדי תרומ' מעשר וחלה ואומר אח' ממאה שיש כאן הרי הוא מעשר ושאר מעשר סמוך לו וזה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר על השאר הסמוך לו והיה על אחד ממאה שיש בזה שהפרישתי הרי הוא חלה ומעשר שני בצפונ' או בדרומ' והרי הוא מחולל על המע' ואוכל וכן המזמן את חבירו שיאכל אצלו והוא אינו נאמנו על המעשר אומר מערב שבת מה שאני עתיד להפריש למחר הרי הוא מעשר ושאר מעשר סמוך לו זה שעשיתי מעשר עשוי תרומ' מעשר על שאר הסמוך לו ומעשר שני בצפונ' או בדרומ' וחרי הוא מחולל על המע' מפני שמותר לאדם להתנות תנאי אלו על הדמאי אע"פ שאינו ברשותו אבל בודאי אינו מתנה אלא על דבר שברשותו כיצד יהיו לו מאה תאני של טבל והוא בבית המדרש או בשדה ומתיר שמ' תחשך ואינו יכול לע' בשב' אומ' שני תאני עת' להפריש הרי הן תרומ' ועשר שאני מפריש אחריהן מעשר ראשון ותשע שאני מפריש אחריהן מעשר שני ולמחר מפריש ואוכל וצרי' לרחוש בשפתיו בשעה שמפריש זו אח' זו ואינו כמתקן בשב' שהרי הקד' תנאו וטבל שיש עליו תנאי זה מותר לטלטלו בשב' קוד' שיפריש ונותן עינו בצד זה ואוכל את השאר נתן

מק' אחרון דכוסה דף ע"ח ב' הע' ס' ע"ג

מק' ד' דדמאי דף ט' וע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

מק' קמ"א דדמאי דף י"ב ע"ג כ"ט

הלכות מעשר

נתן לו עם הארץ כוס לשתותו ואמר מה שאני עתיד לשייר בשולי הכוס הרי הוא מעשר ושאר מעשר סמוך לו וזה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר על השאר הסמוך לו ומעשר שני בפי הכוס והרי הוא מחולל על המעות ושונה ומנה כפי תרומת מעשר בשולי הכוס וכן אם זמנו חבירו לשתות בשבת מתנה בתנאי זה מערב שבת על כל מרה שירצה שיעור אצלן וכן פועל שאינו מאמין לברר נטל גרונר אחת ואומ' זו ותשעה הבאו אחריה עשוי מעשר על המא שאני עתיד לאכול וזו האחת תרומת מעשר על העשר הבארת אחריה ומעשר שני הוא העשר הבאות והאחרונות והרי הוא מחולל על המעות ונתן הגרונר שהפריש לכהן והפריש מפרש לעצמו דמי מעשר שני שנתנא בית דין הוא שתהיה תרומת מעשר משל בעל הבית ומעשר שני משל פועל הנחתום לא חייבם להפריש מעשר שני מן הרמא אלא תרומת מעשר בלבד כדי שיעשה בטהרה עם החללה והלוקח מפרש מעשר שני ברא במוכר בחנותו או על פתח חנותו אבל המוכר לפלטר או בחנות הסמוכה לפלטר חייב להפריש אף מעשר שני שנים שבערו כרמיהן בתוך גת אחד והאחר מהן אינו נאמן על המעשרות אף עפ' שיעור זה הנאמן על חלקו כשהוא נטל חלקו מן הין חייב להפריש ממנו מעשר דמאי על חלק עם הארץ כיצד דמי מחצ' למחצה ונטל מחציו מאתים לוגין דרי זה מפרש ממנו לוג אחד תרומת מעשר ועשר מעשר שני כנגד המאה לוג שהרי הפריש המעשר של דמאי תחלה על חצי כל שדרכו בנת וכן אם היה שלישי או רביעי מפרש לפי חשבון:

וכן פועל שאינו מאמין וכו' עד ומעשר שני משל פועל: איני יודע מה טיבך לתבא' כלל מה שכתב ונמצא לא בא תבא' כלל אלא על מה שאמ' תבא' קמא וחותך גרונר אחת דכרי' רבן שמעון בן גמלי' אמ' לא יחתוך מפני שקול מועט מ מוחלל של כל דמי יסרי' אומר לא יחתוך מפני שקול תבא' בית דין כלומר תבא' בית דין הוא שאותה הגרונר שיתן לכהן תרומת מעשר שלא ימועט אותה מוחלל ויחלל חליפה משל בעל הבית מן התשע הנשארות לו:

כחנותו או על פתח חנותו אבל המוכר לפלטר או בחנות הסמוכה לפלטר חייב להפריש אף מעשר שני שנים שבערו כרמיהן בתוך גת אחד והאחר מהן אינו נאמן על המעשרות אף עפ' שיעור זה הנאמן על חלקו כשהוא נטל חלקו מן הין חייב להפריש ממנו מעשר דמאי על חלק עם הארץ כיצד דמי מחצ' למחצה ונטל מחציו מאתים לוגין דרי זה מפרש ממנו לוג אחד תרומת מעשר ועשר מעשר שני כנגד המאה לוג שהרי הפריש המעשר של דמאי תחלה על חצי כל שדרכו בנת וכן אם היה שלישי או רביעי מפרש לפי חשבון:

שבמקום פלוני ואפי' חטים שבמקום פלוני אלא יש בדירה ונראה לי שקול קנס לפי שלא היה לו להתעבר עמו בנת אחת שקרי לא היה לו שותפות עמו בכרם וזה לזה שיערב שירותיו עמו:

פרק עשירי

עליו להיות נאמן על המעשרות לא יהיו פירותיו דמאי צריך להיות מעשר את שהוא אוכל ואמר שהוא מוכר ואמר שהיה לו קוח ואינו מתארח אצל עם הארץ וצריך שיקבל עליו דברים או בריס וכשיבאו עדים נאמנין שיקבל דברי' או בריס ושהוא רגיל בהם תמיד הרי זה נאמן על פירותיו לומר מעשרין הן כל תלמיד חכם לעולם נאמן ואינו צריך בדיקה אחריו ובני ביתו ועבדיו ואשתו הרי הם כמותו ח' שמת והניח פירות אפי' כנסם באותו היום הרי הן בחזקת מתוקנין בת עם הארץ או אשתו שניסת לחבר ועברו שנמכר לחבר צריכין לקבל עליהם בתחלה וברת חבר או אשתו שניסת לעם הארץ ועברו שנמכר לעם הארץ הן בחזקתן עד שיחשדו בנו או עבדו של חבר שהיו למודי' אצל עם הארץ צריכין לקבל בנו או עבדו של עם הארץ שהיו למודי' אצל חבר כל זמן שהן יאצלו הרי הן כחבר יצאו הרי הן כעם הארץ מי שאינו נאמן והיה אחד מבניו או מעבדיו נאמן או אחד ממשפחתו לוקחין ממנו ואוכלים על פיהם ואין חוששין לדבר הרי הוא נאמן ואשתו אינה נאמנת לוקחין ממנו ואין מתארחין אצלו היתרה אשתו נאמנת והוא אינו נאמן ואין לוקחין ממנו ותבא מארה' למי שאשתו נאמנת והוא אינו נאמן לא ישמש חבר לא במשתה עם הארץ ולא בסעודתו אלא אם כן היה הכל מעשר ומתוקן מתחת ידו לפיכך הרואה חבר משמש במשת עם הארץ או בסעודתו הרי הכל בחזקת מתוקן ומעשר ראוהו מיסב עם עמי הארץ אין הסעודה בחזקת מעשרת שמא החבר על התנאים שבלבו הוא סומך כשם שאדם סומך אצל עם הארץ וסומך על תנאו כך הוא צריך להיות מתנה על בנו ואפילו חיה' בן במקום

פ' כ' ע"פ דף ק"ג פ' כ' דף ק"ג

פ' כ' דף ק"ג פ' כ' דף ק"ג

פרק אחר עשר

למכור ארץ הרמאי לעם הארץ או לשלח לו דמאי מפני שהוא מסייע לזה לאכול דבר האסור אבל מוכר ומשלחין אותו לתלמידי חכמים שאין תלמיד חכם אוכל עד שיעשר או עד שיודיעו אדם נאמן שזה מעשר כל המשפיעין בברה נסדר כגון הסיונות ומוכרי תבואה מותרין לכבואת הרמאי לשלחו מפני שהן מוסיפין על המדה התקנו חכמים שיהיה הלוקח או זה שנשתלחו לו הוא המפריש מעשר דמאי אבל המורדין במדה קלה הואיל והמוכר משתכר הוא מפרש ולא ימכור אלא ישלח אלא מתוקן וכמה היא מדה גסה ביבש חצי סאה ובלחמדה שמהקת שזה דגיר מאותו דבר הלח סלי' וזתם וענבים וקופות של ירק סלי' וזתם וענבים וקופות של ירק אעפ' שקול מוכרן אכסרה וכו' לא ראינו מילוקת על ר' יוסי שקול מיתר במשכה:

אמר אחד מהן וכו' דמאי ידע פרק שני לא משמע אלא כשאלו קממוכ מדעתו שלא כהכרח כל ואף על פי כן מעשר שני על הלוקח:

פרק ג' דף י"ז פ' כ' ע"פ דף ק"ג

פ' כ' ע"פ דף ק"ג פ' כ' ע"פ דף ק"ג

פ' כ' ע"פ דף ק"ג פ' כ' ע"פ דף ק"ג

פ' כ' ע"פ דף ק"ג פ' כ' ע"פ דף ק"ג

הלכות מעשר

פרק שלשה עשר

ברמאי אבל הלוקח מוריים שיש בו יין אלונתית או שלקח טחנין הרב
אלו פטורים מן הדמאי שלא נזרו על תערוכת דמאי ואם היה הדבר
שחייב ברמאי שנתערב כגון תבלין ושאר חזאיל וטעמו ניכר אין
בטליו נמצאת כל התערובת חייבת
ברמאי כל אלו הפטורים מן הדמאי
שלא נזרו עליהם אם התקין דמאי
והפריש מהם תרומת מעשר ומעשר
שני מה שעש עשוי אבל אם תיקן
ארז הדמאי בודאי והפריש ממנו
תרומה גדולה ומעשרות או שתקן
את הדמאי ברמאי לא עשה כלום
כל העיר מוכרין דמאי ואחד מוכר
דמאי ולקח ואיזעממי לקח כיצד
מתקן מפריש תרומה ומעשר מעשר
וטחנין לבחן ומפריש מעשר שני
בלבד וחזייהו כמעשר שני של
דמאי וכן אם חזל פניו שתי קופות
אחת טבל ואחת מתוקן ואברר
אחת מהם דמאי וזה מפריש מן השני
תרומה גדולה ותורמת מעשר ונותן
לכל כחן שירצה ומפריש מעשר שני
בלבד ברמאי:

פרק ארבעה עשר

הלוקח מן הסטון וחזר ולקח ממנו פעם שנייה לא יעשר
מה על זה אף על פי שהוא מין אחד אפי' מקופה
אחת אעפ' שמכר את החבית שהי' היא מפני שהסטון לוקח מאנשים
הרב ומוכר ושמך לקח זה שמכר תחלה מעט הארץ שפירותיו דמאי
וזה שלקח בסוף מחבר שפירותיו מתוקנין וכבר בארנו שאין מעשרין
מן החייב על הפטור ולא מן הפטור על החייב ואם אמר הסטון משל
אחד הן נאמן היה מוכר בשות או ירק והן מביאי וצוברין לפניו הלוקח
ממנו מעשר מכל בשות ובשות ומכל אגודה ואגודה ומכל תמורה
ותמורה הלוקח מבעל הבית וחזר ולקח ממנו שנייה מעשר מזה על זה
אפילו משתי קופות אפילו משתי עיריות מחזקתו שאינו מוכר אלא
משלו בעל הבית שהיה מוכר דק בשוק בזמן שמביאי לו מנגותיו
מעשר מאחד על הכל ובזמן שמביא לו מנגות אחרות אם לקח ממנו
וחזר ולקח ממנו פעם שנייה לא יעשר מזה על זה הלוקח פת מן
הנחתום לא יעשר מן החמץ על הצונג' שאני אומר חטים של אמש
היו משל אחד ושל היום משל אחר הלוקח מן הפלס' אף על פי שהן
דפוסין חרבה מעשר מאחד על הכל שהנחתום שמוכר למגפול עושה
ועיסתו דפוסין חרבה אבל הלוקח מן המגפול מעשר מכל דפוס ודפוס
שהמגפול לוקח משני נחתומין תשעה מגפולין שלקחו מעשרה
נחתומין חזאיל ואחד מהן לקח משנים כל הלוקח מאחד מן התשעה
מעשר מכל דפוס ודפוס הלוקח מן העני וכן העני שנתנו לו פרוסת
פת או פלחי דבילה מעשר בכל אחת ואחת ובתמרים ובגרוגרות כולל
הכל ומעשר אימתי בזמן שהמתנה מחזקה אבל כמקטרת
מעשר מכל מתנה ומתנה שהק את הפת ועשה פירודין
ואת הגרוגרות ועשאן דבילה מעשר מאחד על
הכל פועלים או אורחים שהיו מסובין
ואוכלין והותרו פרוסת מעשר
מכל אחת ואחת:

מליקו להו הלכות מעשר

פירות שחזקתן מן ההפקר כגון השיתין והדימין והעורדין ובג'
שוה ובנות שקמה והנפנין ונבלות תמרה והן שעדיין
לא השילו שאר הנצפ' והכסבר וכיוצ' בהן פטורים מן הדמאי והלוקח
מעט הארץ אינו צריך להפריש מהן תרומת מעשר ולא מעשר שני
מפני שחזקתן מן ההפקר אפילו אמר לו עם הארץ אינם מעשרין הרי
אלו פטורים מן המעשרות עד שיוודע לו שהן מן השמור הבכורות
והסיופות שבבקה פטורים מן הדמאי ושכנגד חייבין מפני שהן נשמרין
ואין הן הבכורות כל הפירות שבכרו עד שלא השיבו שומר על הבקעה
לשמור פירותיה והסיופות הן הפירות שישאר אחר שיקפלו המקצוע'
שבשרות ויניחום בלא שומר וכן החומץ העשוי מן התמרים פטור מן
הדמאי כשנזרו על הדמאי לא נזר אלא על פירות שהחזיקו בה
עולי בבל בלבד שהוא מביא ולפנים וכיוצ' כלליו וכל הפירות
הנמצאות מביא ולחזן פטורים מן הדמאי שחזקתן מפורדת מקום
שנמצאו בו פירות שידוע שהן מפירות הארץ שהחזיקו בה עולי בבל
אף על פי שהן נמצאות בסוריא ואין צריך לומר בארץ שהחזיקו בה
עולי מצרים בלבד הרי אלו חייבין ברמאי ומפרישין מהן תרומ' מעשר
ומעשר שני לפיכך הדבילה השמיני שאין כמות אלא בארץ שהחזיקו
עולי בבל וכן התמרים והחרובין הגדולים הששים והאורז הלבן ביותר
והכמון הגדול מתעשרין דמאי בכל ארץ ישראל ובסוריא וכן כל כיוצא
בפירות אלו התמרים שהביאו פירות לצור חייבין ברמאי שחזקתן
מהארץ שהחזיקו עולי בבל שהיא קרובה לה והאורז אין חוששין לו
אם כל האורז הנמצא חוצה לארץ שהחזיקו עולי בבל פטור מן הדמאי
אם כן היה מכיר כמו שבארנו הלוקח מבעל אוצרות כצור פטור
מן הדמאי ואין אומרים שמא מפירות הארץ אצרו וכן חמור יחיד שנקנס
לצור והוא טעון פירות פטור מן הדמאי שחזקתן משה העיר הלוקח
מבעל אוצר בצידון חייב ברמאי מפני שקרוב היא יות מצור שחזקתה
שאוצריה מפירות הארץ שהחזיקו עולי בבל אבל הלוקח מן החמרים
בצידון פטור מן הדמאי מפני שחזקתן שמביאין מחוצה לארץ הלוקח
מן הגוי בארץ שהחזיקו עולי בבל אם היה תגר גוי שלוקח משרא הרי
פירותיו דמאי לפיכך כראשונה בזמן שהיה רוב ארץ ישראל ביד ישראל
הלוקח מכל תגר גוי מעשר דמאי כלוקח מעט הארץ איזהו תגר זה
שהביא שני ושלש פעמים אבל אם הביא פעם אחת אפי' הביא שלש
משואות בבת אחת או שהביא והוא כנו ופועל עדיין לא הוחזק תגר
כשנזרו על הדמאי לא נזרו על פירות חוצה לארץ שנכנסו לארץ פירות
הארץ שרבו על של חוצה לארץ דמאי אלו חייבין ברמאי ושל חוצ' לארץ
שרבו על פירות הארץ וכן דברי שחזקתן תדיר מחוצה לארץ כגון אגוז
ודרסקעות הרי אלו פטורים מן הדמאי לא הלכו חכמים בפירות חוצה
לארץ לא אחר המראה ולא אחר הטעם והריה אלא אחר הריב כל
שרבו לו מותר ושל רבו לו אסור כיצד רבו בעיר אבל לא במדינה
או שרבו במדינה ולא רבו בעיר בהר ולא רבו בבקעה בבקעה ולא
בהר רבו לחנוני ולא לבעל הבית לבעל הבית ולא לחנוני זה שרבו
בו מותר ומקום שלא רבו בו חייב ברמאי רבו פירות חוצ' לארץ בשוק
ונתמעטו חזר השוק לישנו והלוקח ממנו חייב ברמאי ואו דברי שלא
נזרו עליהן בשעה שגזרו על הדמאי הלוקח פירות לזריעה או להאכיל
לבהמה קמה לעורות או למלוגמא או לרשיה שמן להדלקת הנר או
לסוך בו את הכליין לקילור וחלת עם הארץ והמדומ' והלוקח בבסק'
מעשר שני ושירי המנחות ותוספת הבכורים כל או פטורים מן הדמאי
וכיון שאמר לו עם הארץ מתוקנין הם אינו צריך לעשר הלוקח פירות
לאכילה ונמלך עליהם לבהמה הרי זה לא ימכרם לגוי ולא יאכילם
לבהמה אפילו לבהמת אחרים עד שיתקנס דמאי שמן ערב פטור מן
הדמאי שאין חזקתו לאכילה שמן שלקח הסורק לתתו בצמר פטור
מן הדמאי מפני שהוא נבלע בצמר אבל שמן שלוקח האורז לסוך
בין אצבעותיו חייב ברמאי מפני שהו נבלע בגופו וסיכה היא כשתיה
בכל מקום גוי ששאל מישל ליתן לו שמן על מכתו אסור בודאי ומותר
ברמאי נתן הגוי שמן על גבי מבלדה להתעגל עליה משעמד מותר
לישראל לישוב אחריו מי שנפל שמן דמאי על בשרו משפשפו ואינו
חושש הלוקח יין למוריים או לאלגתית או קטניות לעשו טחנין חייב

מזה עשין ק"ס
מקן קמא דדמאי
ק"י

מקן קמא דדמאי
ק"י
מזה עשין ק"ס
מקן קמא דדמאי
ק"י

הלכות מעשר שני ונמעררבעי זרעים חמ

סנה לאין רבד הנלקחות במיעוט מעשר ולא מעות מעשר מפני שהן בחזקת טומאה ומותר לאכול מעשר שני של דמאי באנינות וליטנו לעם הארץ והוא שיאכל כנגדו אין מפקדין מעשר שני אפי' אצל חבר שמא ימו ונמצא המעשר תחת יד בנו עס הארץ אבל מפקדין מעשר שני של דמאי אצל עס הארץ מעשר שני אסור לאבד אפי' מיעוט בדרכים לא מוליכו כל שוהא או מוליך דמיו לירושלם ומותר לאבד מיעוט מעשר שני של דמאי בדרכים ובמדה הוא מיעוט פחות מכגונגרת בין באוכל שלם בין בפירור אבל כגונגרת אין מן מאבדן אותו והמפריש מעשר שני של דמאי פחות מכגונגרת הרי זה נותן לעם הארץ ואכל כנגדו אבל לא יפרישו לבתחלה לאבדו ש שאין מפרישין לאבד מעשר שני נותן לאכילה ושתייה שנהא ואכלת' אסור להוציאו בשאר צרכיו כגון לקח בו כלים ובגדים ועבדי שנהא לאנתה ממנו למט' לא הוצאתי אותו בדבר שאינו מקיים את הנוף ואם הוציא ממנו בשאר דברים אפי' בדבר מצוה כגון שלקח ממנו ארון ותכריכין למת מצוה הרי זה אוכל כנגדו בתורת מעשר במעשר אוכל דבר שדרכו להאכל ושותה דבר שדרכו לסוף ולא יסוך יין וחומין אבל סך הוא את השמן ולא יסחוט את הפירות להוציאן מהן משקין חוץ מזהים ועבדי בלבד אין מפטמין את השמן אבל מפטמין ארץ היין ואין מחייבין אותו לאכול פת שעשערה ושמן שנסרח אלא כיון שנפסל מאוכל אדם פקעה קדושה ממנו כל שמוחר לזרים לאוכלו בתרומה כד מותר במעשר שני לאוכלו בתורת חולין שמרים של מעשר שני שנתן עליהם מים ראשון אסור במעשר ושני מותר בחולין של דמאי אפילו ראשון מות' יין של מעשר שנפל לתוכו דבש ותבלין והשביחו השבח לפי חשבון וכן דג' שנתבשרו עם קפולטו של מעשר שני והשביחו השבח לפי חשבון עיטור של מעשר שני שאפאק והשביחו השבח לשני זה הכלל כל שנתנו ניכר אם הותר במדה השבח לפי חשבון ואם לא הותרה מדה השבח לשני בלבד וכל שאין שבה ניכר אפילו במדה השבח לשני בלבד כיצד השבח לפי חשבון יין של מעשר ששה שלשה שנפל לתוכו דבש ותבלין שיה זה אחר והוספו במדתו והשביחוהו והריהב שזה חושבין הכל ב' פחות רביעי וכן על דרך זו בשאר הדברים מעשר שני אף על פי שנתן לסוכה אין נותנין אותו לא על גבי צניח ולא על גבי חזית ואין עושין ממנו קמיע וכיוצא בו שהרי לא נותן לרפואה מעשר שני כמון גבוה הוא שנאמר לה הוצא לפיכך אינו נקנה במתנה אלא אם כן נתן לו הטבל והמקבל מפריש המעשר ואין מקרישין בו ארץ האשה ואין מוכרין אותו ואין ממשכנין אותו ואין מחליפין אותו ואין מרהינין אותו כיצד אין ממשכנין אותו לא

וכנס לביתו וימשכנו מעשר שני שלו עבר ומשכנו מוציא אותו מידו כיושלמי סס דף כג כיצד אין מרהינין אותו לא ואמר לו הוצא לך מעשר זה והיה בידך והן לי עליו חולין כיצד אין מחליפין אותו לא ואמר לו הוצא לך מעשר ותן לי שמן מעשר אבל אומלו האלך יין שאין לי שמן ואם רצה חברו ליתן לו שמן מותר שהרי לא החליף עמו אלא הודיעו שאין לו ואם רצה הלך ליתן תן מעשר שני אין שוקלין כנגדו אפילו דניי וחב ואפילו לחלל עליה מעשר שני אף ביד שמה יכין ממנו משקלו ונמצאו הפירות חסרים והוא שוקל בהן מעות לחלל עליה מעשר אחר נמצא מוציא מעשר לחולין בפחות מדמיו הארץ שהלך כנגדו ואין מחליפין אותו שוקלין כנגדו ואין מחליפין אותו מרהינין ולא יתנם לשולחני ל מהלחם זה כנגד זה פירוש מכה כנגד מכה ואמרינן במסכתא הו בעי מימר אסור אשכח תבי מותר הארץ שהלך מעשר שני וכו' כדאמ' ר' יוחנן וכו' וכו' דאמר ר' הים הארץ שהלך מהלחם זה כנגד זה פירוש מכה כנגד מכה ואמרינן במסכתא הו בעי מימר אסור אשכח תבי מותר ואין משלמין מהם הגמולין ואין פוסקין מהם צדקה בבית הכנסת אבל משלמין מהן דברים של גמילות חסדים וצריך להודיע לא יאמר אדם לחברו העל את הפירות האלו לירושלם וטול מהן חלקך שנמצא זה כנוטל שכר ממעשר שני על הבאתו לירושלם אבל אומ' לו העלם שנאכלם ושנשתם בירושלם אומ' אדם לחברו בירושלם לסוף אותו בשמן מעשר שני אף על פי שניסכר ידו ואין זה כשכר סיכורו כבר בארנו שהמעשר ממון גבוה הוא לפיכך אינו אומ' שהגונב מעשר שני אינו משלם תשלומי כפל והגונב אינו משלם חומש המקריש מעשר שני שלו לבדק הבית הרי זה פודה אותו מי שפודהו על מנת ליתן להקדש את שלו ולמעשר שני את שלו

פרק רביעי

הרצפה לפירות פירות מעשר שני פודה אותן ברמיה ואומ' הרי המעות האלו או הפירות האלו מחוללות על המעות האלו ואם לא פירש לא הפריש מעו' בלבד כנגד הפירות וואינו צריך לפרש ויצאו הפירות לחולין ויעלו המעות לירושלם ויוציאם שם שנוכחירבה ממך הדרך כי לא תוכל שאותו וכן אסרצה לחלל פירות המעשר על פירות אחרות ועלו הפירות השנויות ויאכלו בירושלם ולא יחלל ממין על שאינו ממין ולא מן היפה על הרע ואפילו באותו המין ואם חלל הרי הן מחוללות הפודה מעשר שני מברך אקבו על פירות אחר' או שחלל מעות על הפירות מברך על חלול מעשר שני הפודה או המחלל מעשר שני של דמאי אינו צריך ברכה כשפודין ארץ המעשר אין פודין אותו לשם מעשר אלא לשם חולין ואומדין כמה שוי פירות חולין או ואעפ' שהכל יודעין שהן מעשר כרי שלא יתבזה אין מחללין מעות מעשר שני על מעות אחרות בין שהיו אלו ואלו כסף או אלו ואלו נחשת או הראשונות כסף והשניות נחשת או הראשונות נחשת והשניות כסף אם עבר וחלל הרי אלו מחוללין אין מחללין מעו' מעשר על הפירות ואם חלל ועלו הפירות ויאכלו בירושלם ולא יחללם על בהם חיה ועוף חיים ואם חלל לא קנה מעשר שמה יגדל מהם עדרים ערדי אבל על שחושים הרי הן בשאר הפירות ועלו ויאכלו בירושלם ויצאו המעות לחולין כשעת הדחק מותר לחלל מעות הכסף על של נחשת לא שיקיים אלא עד שימצא ריוח יחזור וחלל מעות הנחשת על

סנה לאין רבד הנלקחות במיעוט מעשר ולא מעות מעשר מפני שהן בחזקת טומאה ומותר לאכול מעשר שני של דמאי באנינות וליטנו לעם הארץ והוא שיאכל כנגדו אין מפקדין מעשר שני אפי' אצל חבר שמא ימו ונמצא המעשר תחת יד בנו עס הארץ אבל מפקדין מעשר שני של דמאי אצל עס הארץ מעשר שני אסור לאבד אפי' מיעוט בדרכים לא מוליכו כל שוהא או מוליך דמיו לירושלם ומותר לאבד מיעוט מעשר שני של דמאי בדרכים ובמדה הוא מיעוט פחות מכגונגרת בין באוכל שלם בין בפירור אבל כגונגרת אין מן מאבדן אותו והמפריש מעשר שני של דמאי פחות מכגונגרת הרי זה נותן לעם הארץ ואכל כנגדו אבל לא יפרישו לבתחלה לאבדו ש שאין מפרישין לאבד מעשר שני נותן לאכילה ושתייה שנהא ואכלת' אסור להוציאו בשאר צרכיו כגון לקח בו כלים ובגדים ועבדי שנהא לאנתה ממנו למט' לא הוצאתי אותו בדבר שאינו מקיים את הנוף ואם הוציא ממנו בשאר דברים אפי' בדבר מצוה כגון שלקח ממנו ארון ותכריכין למת מצוה הרי זה אוכל כנגדו בתורת מעשר במעשר אוכל דבר שדרכו להאכל ושותה דבר שדרכו לסוף ולא יסוך יין וחומין אבל סך הוא את השמן ולא יסחוט את הפירות להוציאן מהן משקין חוץ מזהים ועבדי בלבד אין מפטמין את השמן אבל מפטמין ארץ היין ואין מחייבין אותו לאכול פת שעשערה ושמן שנסרח אלא כיון שנפסל מאוכל אדם פקעה קדושה ממנו כל שמוחר לזרים לאוכלו בתרומה כד מותר במעשר שני לאוכלו בתורת חולין שמרים של מעשר שני שנתן עליהם מים ראשון אסור במעשר ושני מותר בחולין של דמאי אפילו ראשון מות' יין של מעשר שנפל לתוכו דבש ותבלין והשביחו השבח לפי חשבון וכן דג' שנתבשרו עם קפולטו של מעשר שני והשביחו השבח לפי חשבון עיטור של מעשר שני שאפאק והשביחו השבח לשני זה הכלל כל שנתנו ניכר אם הותר במדה השבח לפי חשבון ואם לא הותרה מדה השבח לשני בלבד וכל שאין שבה ניכר אפילו במדה השבח לשני בלבד כיצד השבח לפי חשבון יין של מעשר ששה שלשה שנפל לתוכו דבש ותבלין שיה זה אחר והוספו במדתו והשביחוהו והריהב שזה חושבין הכל ב' פחות רביעי וכן על דרך זו בשאר הדברים מעשר שני אף על פי שנתן לסוכה אין נותנין אותו לא על גבי צניח ולא על גבי חזית ואין עושין ממנו קמיע וכיוצא בו שהרי לא נותן לרפואה מעשר שני כמון גבוה הוא שנאמר לה הוצא לפיכך אינו נקנה במתנה אלא אם כן נתן לו הטבל והמקבל מפריש המעשר ואין מקרישין בו ארץ האשה ואין מוכרין אותו ואין ממשכנין אותו ואין מחליפין אותו ואין מרהינין אותו כיצד אין ממשכנין אותו לא

וכנס לביתו וימשכנו מעשר שני שלו עבר ומשכנו מוציא אותו מידו כיושלמי סס דף כג כיצד אין מרהינין אותו לא ואמר לו הוצא לך מעשר זה והיה בידך והן לי עליו חולין כיצד אין מחליפין אותו לא ואמר לו הוצא לך מעשר ותן לי שמן מעשר אבל אומלו האלך יין שאין לי שמן ואם רצה חברו ליתן לו שמן מותר שהרי לא החליף עמו אלא הודיעו שאין לו ואם רצה הלך ליתן תן מעשר שני אין שוקלין כנגדו אפילו דניי וחב ואפילו לחלל עליה מעשר שני אף ביד שמה יכין ממנו משקלו ונמצאו הפירות חסרים והוא שוקל בהן מעות לחלל עליה מעשר אחר נמצא מוציא מעשר לחולין בפחות מדמיו הארץ שהלך כנגדו ואין מחליפין אותו שוקלין כנגדו ואין מחליפין אותו מרהינין ולא יתנם לשולחני ל מהלחם זה כנגד זה פירוש מכה כנגד מכה ואמרינן במסכתא הו בעי מימר אסור אשכח תבי מותר הארץ שהלך מעשר שני וכו' כדאמ' ר' יוחנן וכו' וכו' דאמר ר' הים הארץ שהלך מהלחם זה כנגד זה פירוש מכה כנגד מכה ואמרינן במסכתא הו בעי מימר אסור אשכח תבי מותר ואין משלמין מהם הגמולין ואין פוסקין מהם צדקה בבית הכנסת אבל משלמין מהן דברים של גמילות חסדים וצריך להודיע לא יאמר אדם לחברו העל את הפירות האלו לירושלם וטול מהן חלקך שנמצא זה כנוטל שכר ממעשר שני על הבאתו לירושלם אבל אומ' לו העלם שנאכלם ושנשתם בירושלם אומ' אדם לחברו בירושלם לסוף אותו בשמן מעשר שני אף על פי שניסכר ידו ואין זה כשכר סיכורו כבר בארנו שהמעשר ממון גבוה הוא לפיכך אינו אומ' שהגונב מעשר שני אינו משלם תשלומי כפל והגונב אינו משלם חומש המקריש מעשר שני שלו לבדק הבית הרי זה פודה אותו מי שפודהו על מנת ליתן להקדש את שלו ולמעשר שני את שלו

סנה לאין רבד הנלקחות במיעוט מעשר ולא מעות מעשר מפני שהן בחזקת טומאה ומותר לאכול מעשר שני של דמאי באנינות וליטנו לעם הארץ והוא שיאכל כנגדו אין מפקדין מעשר שני אפי' אצל חבר שמא ימו ונמצא המעשר תחת יד בנו עס הארץ אבל מפקדין מעשר שני של דמאי אצל עס הארץ מעשר שני אסור לאבד אפי' מיעוט בדרכים לא מוליכו כל שוהא או מוליך דמיו לירושלם ומותר לאבד מיעוט מעשר שני של דמאי בדרכים ובמדה הוא מיעוט פחות מכגונגרת בין באוכל שלם בין בפירור אבל כגונגרת אין מן מאבדן אותו והמפריש מעשר שני של דמאי פחות מכגונגרת הרי זה נותן לעם הארץ ואכל כנגדו אבל לא יפרישו לבתחלה לאבדו ש שאין מפרישין לאבד מעשר שני נותן לאכילה ושתייה שנהא ואכלת' אסור להוציאו בשאר צרכיו כגון לקח בו כלים ובגדים ועבדי שנהא לאנתה ממנו למט' לא הוצאתי אותו בדבר שאינו מקיים את הנוף ואם הוציא ממנו בשאר דברים אפי' בדבר מצוה כגון שלקח ממנו ארון ותכריכין למת מצוה הרי זה אוכל כנגדו בתורת מעשר במעשר אוכל דבר שדרכו להאכל ושותה דבר שדרכו לסוף ולא יסוך יין וחומין אבל סך הוא את השמן ולא יסחוט את הפירות להוציאן מהן משקין חוץ מזהים ועבדי בלבד אין מפטמין את השמן אבל מפטמין ארץ היין ואין מחייבין אותו לאכול פת שעשערה ושמן שנסרח אלא כיון שנפסל מאוכל אדם פקעה קדושה ממנו כל שמוחר לזרים לאוכלו בתרומה כד מותר במעשר שני לאוכלו בתורת חולין שמרים של מעשר שני שנתן עליהם מים ראשון אסור במעשר ושני מותר בחולין של דמאי אפילו ראשון מות' יין של מעשר שנפל לתוכו דבש ותבלין והשביחו השבח לפי חשבון וכן דג' שנתבשרו עם קפולטו של מעשר שני והשביחו השבח לפי חשבון עיטור של מעשר שני שאפאק והשביחו השבח לשני זה הכלל כל שנתנו ניכר אם הותר במדה השבח לפי חשבון ואם לא הותרה מדה השבח לשני בלבד וכל שאין שבה ניכר אפילו במדה השבח לשני בלבד כיצד השבח לפי חשבון יין של מעשר ששה שלשה שנפל לתוכו דבש ותבלין שיה זה אחר והוספו במדתו והשביחוהו והריהב שזה חושבין הכל ב' פחות רביעי וכן על דרך זו בשאר הדברים מעשר שני אף על פי שנתן לסוכה אין נותנין אותו לא על גבי צניח ולא על גבי חזית ואין עושין ממנו קמיע וכיוצא בו שהרי לא נותן לרפואה מעשר שני כמון גבוה הוא שנאמר לה הוצא לפיכך אינו נקנה במתנה אלא אם כן נתן לו הטבל והמקבל מפריש המעשר ואין מקרישין בו ארץ האשה ואין מוכרין אותו ואין ממשכנין אותו ואין מחליפין אותו ואין מרהינין אותו כיצד אין ממשכנין אותו לא

הלכות מעשר שני ונטע רבעי

והיוסף חומש וחזר ופרדה הפדיון לעצמו פנים שניה מוסף חומש שני
על הקרן בלבד ואינו מוסף חומש על החומש מעשר שני שאין ב
בכנסתו שיהיה פרוט אינו מוסף עליו חומש וכן מעש' שאין דמיו ידועין
דיו שיאמר הוא וחומשו מחולל על הסלע הזה וכל מעשר שהוא אינו
פורדו משלו אינו מוסף חומש ומעשר שני של דמאי אינו מוסף עליו
חומש הפודה מעשר שני והיה לו מעשר שני אחר שלא נפרדאם אין
בכנסתו שיהיה פרוט דיו שיאמר הוא וחומשו מחולל על מען הראשון
לפי שאין איפסר לאר' לצמצם את מעותיו והפודה מעש' ביותר על דמיו
לא נתפסה התוספת למעשר בעל הבית אלא בסלע ואחר אומר בסלע
בעל הבית קודם בפני שהוא מוסף חומש בעל הבית אומר בסלע
ואחר אומר בסלע ופרוטה האחר קודם בפני שמוסף על הקרן מותר
להערים על פדיון מעשרו כיצד אומר אדם לבנו ולבתו הגדול ולעבדו
העבד הא לך את המעות הא וכו' וכן הן בהן המעשר כדי שלא יוסף
חומש אבל לא יאמר לו פדה לי בהן וכן אם אמר לו פדה לך משלך
אינו מוסף חומש אבל לא יתן המעות לפדויהם לבנו ולבתו הקטנים
ולעבדו ושפחתו הכנענים מפני שידן כידו נתן לשפחתו העבירה אם
מעשר שני דהי' מדבריהם כגון שהיה מעצין שאינו נקוב דבריו קימין
שאינה העבירה קטנה היא ואין הקטן זוכה לאחריהם לא בדבר שהוא
מדרביהם וכן מערים ונותן המעשר מתנה כשהוא בטבלו ואומר הנותן
הריד פדותה לא מחולל על מעות שבביתו שני אחי' וזני' שותפין אם
ובנו פורין זה לזה מעשר שני כדי שלא יוסף חומש אטף שהכנסה
לבעלה מעשר שני הואיל והוא ממון נבוא כמו שבארנו לא קנה בעל
לפיכך אם פדוהו אינו מוסף חומש הפודה מעשר שני לעצמו ונתן את
הקרן ולא נתן אר' החומש אף עפ' שאין חומש מעבדו נחלל ק"ו
לא יאכל עד שיתן החומש ואפילו בשבת נזירה שמא יפסע ולא יתן
מעורת מעשר שני אם רצה לצורם בדרי' זהב כדי להקל משאן
מצרפן ואם צרפן לעצמו אינו מוסף חומש שאין זה דרך פדויהם הפורס
סלע במעות מעשר שני בין בירושלם בין חוץ לירושלם לא יצרפן
כולה במעות נחשת לא בשקל מעות
כסף ובשקל מעורת נחשת מותר
לחלל כסף מעשר עם פירו מעשר ק"ו
על הכסף והוא שיהיו בפירות פחות
משוה דינר אבל אם היה בהן שוה
דינר לא יחלל עם הכסף אלא בפני
עצמן כיצד היו לו פירות שוה דינר
ושלשה דינרין של מעשר שני אט
מחלל על סלע אחת אבל אם היה
לו חצי דינר פירות וחצי דינר מעות
מחלל שניהם על דינר אחד:

על מעות הכסף מעש' שני של דמאי מחללין אותו לכתחלה כסף על
כסף וכסף על נחשת ונחשת על כסף ונחשת על נחשת ונחשת על
הפירו ויעלו אותן הפירות ויאכלו בירושלם אין פורין
פירות מעשר לא בכסף שנתמר וצרת הכסף וכן אם
פרדה לעצמו והוסיף חומש לא יהיה החומש לא כסף
מקדוהו כקרן ואין פורין בכסף שאינו מטבע לא בכסף בפותח שיש עליו צורה
ק"ו או כתב ואם פדה בלשון של כסף וכיוצא בו והוא הנקרא אסימון לא
עשה כלום ואין פורין בפחות מפרוטה מפני שהו' כפודה באסימון אין
פורין במטבע שאינו יוצא באותו זמן ובאותו מקום שנת' ונתת הכסף
בכל אשר תאווה נפשך עד שיהיה ראוי להוצאה ומטב' מלכ' הראשון
אם יוצא פורין בו אינו פודה במעות שאליו ברשותו שנאמר וצרת
הכסף בדרך נפל כיסו לבור והוא יכול להוציאו פודה בו בפני שהו'
ברשותו היה בא בדרך ומעות כדו ואנס בא כנגדו אם יכול להציל על
ידי הדחק פודה בהן פירות שבביתו ואם לאו ואם פירות שיש לו בדרך
ביתו מחוללין על המעות הללו לל' אמר כלום הכנסת מעות להוציא
מחלל עליה מעש' שני הרי זה פור' בהן בחוק שהם קיימי מצאן שאברו
השנה
מ' שה' שומד בטבריא ויש לו מעו' י"ח
מן הגמ' שלמי הכל הכסף
ואין קפידתו על עמידתו
אזיה מק' שיעמוד בו לא על מקום
המעות אלא יאמר' סם במק' חלום
אם לא חלל על מעות של ארץ
ישראל וכן בכסף או על מעות של
בבל וכן בארץ ישראל אין מחוללין
לפי שאין יוצאין במקום חלום
ובענין שחלל על הכסף הינו' כ'
במקומו של כסף והם כבדל מ'
מחלל' אעפ' שאין מעט כסף יוצאין
בירושלם ומלכות מקפידות שלא
להניא מטבע ממקומו אפילו הכי
מחללין משום דאפשר דזבין כגו'
בהן ומסיק להם ואעפ' שאין רשאי
לעש' כן כיון דאין עבד קלל מעות
היוצאות ממקומו קרינא ביה:

בשיו' ויש לו לפדות בשער הוול כמות שהחזנו לו קוח ולא כמו' שהו'
מוכר ונותן המעות כמות שהחזנו פורט לא כמות שהו' כצורף ואם
עבר ופרדה שוה מנה בפרוטה או חלל שוה מנה בפרוטה הרי זה מחולל
היתה הסלע חסירה שתות או פחות משתו' אם היתה יוצאת ע' הדרך
מחלל עליה לכתחלה בשוה סלע ואינו חושש פדה בסלע נמצאת
רעה ויחליפנו אין פורין מעשר שני אבסרה אלא בדרך במדתו או
במשקלו ונותן דמיו אם היו דמיו ידועים יפרדה עפ' אחד ואם דבר שאין
דמיו ידוע' כגון יין שהתחיל להחמיץ ופירו' שהרקיבו בעות שהחלידו
יפרדה עפ' שלשה חגרי' ואפילו היה אחד מהן גוי או בעל המעשר אפילו
איש ושתנישיו פורין על פיה וכלפין
את הבעל' לפדות ראשון וזה חומר
במעש' מה הקדש אין מוליכין פירו'
מעשר ממקום למקום לפדותם שם
והמוליך ממקו' היוקר למקום הוול
או ממקו' הוול למקום היוקר פודה
כשער במקום הפדויה ואם היו דמאי
פורין אותו כשער הוול הואיל ונראו להמכר בזול היו לו פירות מעשר
שני בגורן והוציא עליהם יצאו מביתו עד שהביאן לעיר והשביחו
פודה כשער העיר והפסיד יצאותיו:

פרק חמישי

מעשרו לעצמו בין שהוא של בין שנפל לו בירושלם
בין שניתן לו בטבל מתנה כמו שבארנו הרי זה מוסף
עליו חומש אם היה שוה ארבעה נותן חמשה שנאמר ואם נאל' נאל'
איש ממעשרו חמשתיו יוסף עליו ואשה שפדת מעש' שני שלה לעצמ'
איה מוסף חומש מפי השמועה למדו איש ממעשרו ולא אשה וכן
אם פדה פדיון פירות המעשר לעצמו מוסף חומש פדה פירות מעשר

פרק ששי

חולין ומעות מעשר שנתפזרו ולקט מכאן ומכאן מה
שלקט לקט מעשר עד שישלים והשאר חולין ואם
כלל וחפן או שלקט מצד אחד ומצד חסר הרי זה חולין ונתפזרו וכללן וחפן הכל נמצא
היו מאתים מעשר שני ומאד' חולין נתפזרו וכללן וחפן הכל נמצא
מאת' ושבעים הריקף מהן מעשר ותשעים חולין זה הכלל המתקטן
למעשר שני והנכללין לפי השבון ומתנדר' ואומר אם אלו שברין
המעשר השאר חולין ואם הן חולין הרי מעורת המעשר בכל מקום
ועין מחוללין עליהם סלע של מעשר שני ושל חולין שנתערב במא
בסלע מעות ואפי' מעות נחש' ואומר סלע של מעשר שני בכל מקום
שהוא מחולל על המעות האלו ואחר כך בורר את היפה שבשתי
ומחלל המעות של נחשת עליה ותחזור
הסלע היפה למעשר האומר לבנו מעשר
שני בזוית זו ונמצא בזוית' אחרת הרי זה
חולין אמר לו הרי שם מנה ונמצא מאתים
השאר חולין הרי שם מאתים ונמצא
מנה הרי זה חולין הנה מנה מעשר
ונמצא מאתים ונמצא מנה אפי' הן בשני כיס' הכל חולין אלא לו אביו כיס'
מעש' שני לי בבית הלך ומצא שם נכיס' הגדול שבכולן מעש' השאר
חולין אעפ'כ' לא יאכל מן הקטני' עד שחללם על הגדול מי שנשתתק
ואמר לו מעשר שני שלך במקום פלני והרכין בראשו בודקין אותו
פעמים

זרעים • תמב

נִתְּנָן בְּיוֹ בַּבַּב מִשְׁנֵי עֶשֶׂר לֹא עֵלָה
לֹא שֶׁנֶּת עֶשֶׂר אֶל הָרִי הוּא עֵרְלָה
שֶׁנֶּת יֵאָוִיבֵי כֹלָה וְהִי הוּא נִטְעָה
רִבְעֵי מֵרָאשׁ הַהִנֵּה שֶׁל שָׁנָה יֵד עַד
סוּפָה נִטְעָה הַנְּטִיעָה מֵרָאשׁ הַדָּשׁ
תִּשְׁרִי עַד טָו בִּשְׁבָט 'מִנֹּלָה שֶׁלֹּשׁ
שָׁנִים מִזִּים לִיּוֹם לְעֵרְלָה וּמִזִּים לִיּוֹם
לְרִבְעֵי אֶרְוִיתָ לְנֶאֱוִיב דְּרִיבֵי כִּשְׁבּוֹן
עֵרְלָה וְרִבְעֵי אֶרְוִי לְהֶאֱרִי' וְלֹהֵשׁ
עֲלֶיהָ וְהֵאֱרִי מֵעוֹ סוּפֹרִים הֵם וְהֵאֱמַת
כִּבְר בִּארְנוּ דְרִכְתָּ הָעֵלִין וְהֵלּוּבִין
וּמִנְּפִי וְהַסְמַדְמוֹת' בְּעֵרְלָה וּבְרִבְעֵי
וְהָעֵנִבִים שֶׁשֶׁרְפָן הַקְדִּים וְהַסְפִּידִין
וְהַחֲרָצִים וְהַנִּיזִי וְהַתֵּם שֶׁלֹּהֵן וְקִלְפֵי
רִימוֹן וְהֵנָּן שֶׁלּוּקִלְפֵי אֲנֻזִים ו
וְהַנְּרִיעִים אֲסוּרִין בְּעֵרְלָה וּמוֹתֵרִין
בְּרִבְעֵי וְהַנְּבִלּוֹת כֹּלָל אֲסוּרוֹת :

פרק אחד עשר

שדוהו חייב בערלה שזונגתען
 דעם פטור הטעם ברה או בספינ
 טעם בלי לישר בין לעצמו והגזל
 כמאילו במקום שרשים פטור
 כד והוא אילו יהיה עושה כד
 לישוב אבל אם היה עושה כד
 זון שנטע אתרוג לרוב או זור
 ד נטע פטור מן הערלה נטעווא
 שאינו נקוב חייב בערלה אף על
 לאילנו אילן נטע בתוך הבית
 כדא אחרטו נאשע פטור אבל
 ייב שנאמר כי תבאו אל הארץ
 מן מאכל על גבי אילן סרק חייב
 להנחו במצוה זו הרי הוא קדש
 יענה אז יזהר מן האילן או שעקר
 חדר הרי זה חייב בערלה ומוגד
 ד מלא סביבותיו בעפ אם יכול
 הפטור ואם לאו הרי זה כמי
 שאמנו שורש אחד אפי' כמחט
 חזיר למקומו ונטעו פטור מפני
 ששרשיו ברה עמו וחור ונטעו
 שיש אם היה כולל חור מאותה
 בעק ואם לאו חייב אילן שקצצו

סמג עשין קל"ח מפת פניני חתא

ספונטני קלם פאר פונקט טייל
 (מאנא פאר)

מאנא פאר דאס ב. זאנאטא

ספונטני דאס

מאנא פאר מאנא פאר

פונקט מאנא פאר
 דאס פאר

מאנא פאר
 פונקט מאנא פאר
 דאס פאר

ספונטני קלם
 מאנא פאר

הלכות בכורים

פרק שני

מצות

מצות עשה לחביא בכורי' למקדש ואינם נוחגין לא בפני הדיית
ובארץ ישראל בלבד שנ' ראשית בכורי ארמתך תביא בית
אלהך ומכילא בכורים מברכיהם מעיר סחוק וענו ומסוריא שהקנה
בסוריא בקנן כירושלם אבל עמון ומואב ומצר' וככל אעפ' שהן חייב'
בתרומה ובמעשר' מברכיהם אין מביאין להן בכורי' לא הבית בכורי'
מחוצה לארץ אינן בכורי' אין מביאין בכורי' מאעפ' המינין והחיות'
בשבח הארץ והם החט' והשעורים והענקים והתאנים והרמוני' והחית'
והתמרים ואם הביא חוץ משבעת המינין לא נתקדשו אין מביאין לא
מתמרים שבדר' לא מפירות' שבעמקים ולא מית' שמן שאינם מן
המובחר לא תמרים' שבעמקים ומפירות' שבעמקים לא המובחר
ואם הביא שלא מן המובחר כגון תמרים שבהר' תאנא' סוכו ומרוקב'
וענבים מאובקות ומעושנות לא נתקדשו אין מביאין בכורים משקין
חוץ מזהים וענב' בלבד שנ' פרי הארמה ואם הביא משקין אין מקבלין
ממנו הקרובים לירושלם מביאין תאנים וענב' לחים והרחוקים מביאין
אותן גרובות לירושלם אין מביאין בכורי' קודם שיעצרת שש וזה הקצור
בכורי מעשך ואם הביא אין מקבלין ממנו אלא יניחם שם עד שתביא
עצרת ויקרא עליהן וכן אין מביאין
ביכורים אחר תנובה שהבכורים
שבכרו אחר תנוב' חובשין משנה
הבאה ויניחם אחר עצרת אין מביאין
בכורי' לא מן החד' על הישן ולא מן
הישן על החדש כיצד לא יביא
מפירות' שתננו קודם מ' בשבט על
פירות' שתננו אחר מ' ב אחד הנסוע
ואחד העולה ממל' שנה בכורי כל
אשר בארצם ופירות' של שוחטין
חייבין בבכורים שנאמר כל אשר
בארצם הגדל בעצין אעפ' שהיה
נקוב והגדל בספינה אינו מביא
ממנו כל עיקר שנאמר בארצכם
אבל

מכלל שקדמותו מתנה אחרת והיא תרומה גדולה ותרומת מעש לנר וליתום ולאלמנה זה מעשר עני ולקט שכחה ופארה אעפ"י שאין לקט שכחה ופאה מעבדין את הוי"ו וצריך להפריש המתנות על הסדר ואחר כך תורה שנאמר ככל מצותך אשר צויתני הוא אם הקדימ' מעשר שני לראשון אינו יכול להתורם בנפרד בטלו אינו יכול להתורם בשהי' ולא הפרי' המתנות ולא נתנן להתורם וזכמן שהיו נותנין מעשר ראשון לכבשני לא הניחו תמורתו שנאמר וגם נתתיו ללוי מי שאין לו אלא מעשר שני בלבד מתורה שעקר הוי"ו במעשר הוא וכן אם לא היה לו אלא ביכורים בלבד מתורה שנאמר בעת יקדש הקדש הראשון שהוא הכבורים אבל מי שאין לו אלא תרומה בפני עצמה אינו מתורה שאין תרומה מעונה וידי' אלא בכלל שאר המתנות לא עברתי ממצותי ולא הפריש ממין של שאני מינו ולא מן התורש על המחובר ולא מן המחובר על התורש ולא מן החרש על הישן ולא מן הישן על החרש ולא שכחתי שלא שחב מלברכו ומחוכרי שמו עליו לא אכלתי באוני ממנו הוא אם אכלו באניות אינו מתורם ולא בערתי ממנו בטמא אלא אם אפרשו כטומאה אינו מתורם ולא נתתי ממנו למט שלא לקח ממנו ארץ ולא נתתו לאוננים ואחרים שמעתי בקול ה'ה' שהביאו לבית הבחירה עשיתי ככל אשר צויתני ששמעתי ושימח בו שנאמר ושמחת בכל הטוב השקיפה ממעון קדשך מן השמי' עד כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש וזו בקשה שיתן טעם בפירות ישראל וממזרים מתירים אבל לא גרים ועבדים משוחררים מפני שאין להם חלק בארץ הוא אומ' כאשר נשבעת לאבותינו כהנים ולוים מתורש' שאף על פי שלא נטלו חלק בארץ יש להם ערי מנרש :

הלכות בכורים

עם שאר מתנות כהונה שבנבולין יש בכללן תשע מצות שמטה מצות עשה ואחת מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א להפריש בכורים ולהעלותן במקדש;
ב שלא אכל הכהן בכורים חוץ לירושלם;
ג לקרות עליהן;
ד להפריש חלה לכהן;
ה לתת לכהן ורועו ולחיים וקובה;
ו ליתן לזרעיתו;
ז לפדות בכור הבן וליתן פדיונו לכהן;
ח לפדות פטר חמור וליתן פדיונו לכהן;
ט לערף פטר חמור אם לא יצא לפרותו;
י וביאור מנות חללו במקדש חללו;

פרק ראשון

ארבע

ארבע ועזרים מתנות נתנו לכהנים וכולן מפורשין בתורה ועל כולן נכרתה ברית לאהרן וכל כהן שאינו מורה בהן אין לו חלק בכהנים ואין נותנין לו מתנה מהן וכל האוכל מתנות ישש בה קדושה מברך אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וצונו לאכל כך וכך שמנה מתנות אין אוכלים אותן הכהנים אלא במקדש לפנים כחומת העזרה והמש מתנות אין אוכלין אותן אלא־־ בידו של לפנים מחמת העיר והמש מתנות אין אוכלין בהן מן התורה אלא ישראל בלבד והמש מתנות זוכין בהן בין בארץ בין בחוצה לארץ ופתנה אחת זוכין בה מן המקדש מה הן השמנה שאין נאכלין אלא־־ במקדש בשר החמאת אחר חמאת העוף ואחר חמאת הבהמה ובשר האדם ושת' תלוי בין ודאי וזבחי שלמי ציבור ומותר העומר ושיירי מנחות ישראל ושת' הלחם ולחם הפנים ולוג שמן של מצוער אלו אינן נאכלין אלא במקדש ומה הן החמש שאינן נאכלין אלא בידו של אהרן וטוק של שלמים והמורס מן התורה והמורס מאל נזיר ורובש דב חמה ושוק של והבכורים אלו אינן נאכלין אלא בידו שלם ומה הן החמש שבארץ ישראל התיובה ותרומת מעשר והחלה ושולשתן קרש וראשית הזן ושרה אחוזה ושניהן חולין אינן זוכין בהן מן התורה אלא בארץ ישראל ואין אוכלין תרומות וחלות של ארץ ישראל אלא ישראל ומה הן החמש שזוכין בהן הכהני' בכל מן המתנות ופרוין חבן ומטר חמור וגזל הגר והחרמים ומחשת חולין לכל דבר והמתנה שזוכין מן המקדש היא עורות העולות והוא הדין לשאר עורות קדשים

זה תנא צמח
צנטי קמה קמו
תוספת דהלה פ"ב
דף סח סולין
דף קלג

הלכות בבורים

זרעים תמג

אבל מביא מן הגדל בגו ובחורבה
הנוטע אילן בתוך שדהו והבריו
לתוך שדה חבורו או לרשות הרבים
או שהיה נוטע בשדה חבורו או ב
ברשות הרבים והבריו בתוך שדהו
או שהיה עקרו בתוך שדהו והבריו
קצתו בתוך שדהו ודרך הרבים או
דרך היחיד מפסקת באמצע בין העיקר והצד המוכרז אינו מביא ביכורו
לא ממה שהוציא ברשות זו ולא מן הצד שברשות האחרת שנאמר בבורי
אדמתך עד שהיה כל הגידולין מאדמתך נתן לו חכירו רשות להבריק
בתוך שלו אפילו לשעה הרי זה מביא בכורים ואם היה האילן סמוך
למצר או נוטה לרשות חבירו אעפ"י שהיה להרחיק חריו זה מביא ממנו
וקורא שיעל מנת כן הנחיל יהושע את הארץ הארץ והחכירין ובעלי
זרוע שאנוסין את העלים ולוקחין מהן ארצותם בפחות והגולנין אינן
מביאין בכוריהן ואפי' נתיישבו הבעלים
שנאמר בבורי אדמתך הקונה אילן
אחד בתוך שדה חבורו אינו מביא
לפי שאין לו קרקע ישיש לו קרקע ו
אעפ"י שאין לו אלא אילנות בלבד
הרי הוא מביא שקנה קרקע קנה אילן
אחד וקרקעו הרי זה מביא הלוקח
פרו' תלושין ולקח הקרקע הרי מביא
בבורי שהריש לו קרקע ופרדותיה
מכר לו פירות חוץ מן הקרקע אפי'
מחוברים מוכר אינו מביא שהרי אין
לו פירות ולוקח אינו מביא שהרי
אין לו קרקע חזר המוכר ולקח
הפירות מן הלוקח הרי זה מביא ש
שהרי יש לו קרקע ופרדותיה המוכר
שדהו לגוי וחזר ולקחה ממנו הרי
זה מביא ממנה בכורים מן התורה
שאנה נפקעת מן המצות בקנה הגוי
כמו שבארנו אשרה שביטלה אין

מביאין ממנה בכורים שהבכור כקדשי מקדש הן הבכורים אין להם
שיעור מן התורה אבל מדבריהם צריך להפריש אחד משישים והרובה
לעשות כל שדהו בכורים עושהו הפריש בכוריו וחזר והוסיף עליהן
או עטרן הרי התוספת בכורים בראשונה מביא אכל אם הביא
מעבר הירדן או מסוריא אינה בכורים ואעפ"י שאינה בכורים אינה
נאכלת לא בטורה ואין מעטרין את הבכורים בכל מקום לא משבע
המינים כיצד מפרישין הבכורים יורד אדם לתוך שדהו ורואה תאנה
שבכרה אשכול ענבים שבכר רמון שבכר קישון בגמי ואומר הרי א
בכורים והם נעשים בכורים במחבר משקרא להן שם ואעפ"י שעדי לא
בשלו כל צרכן ומשיגמרו ויתלשם מן הקרקע אינו צריך לחזור ולקרו'
להם שם לא הפרישין במחבר ולא קרא להם שם ותלשם הרי זר
מפריש אחר שנתלשו ואם נטמאו הפירות כולן אינו מפריש בכורים
בטומאה אלא מפריש מן הטמא לכתחלה ואם אין לו פירות
אחרות להפריש מהן יראה לי שאינו מפריש בטומאה שאין מפרישין
לאבוצרין וראה לי שהבכור שנטמא אינו מסיק בהן התנור כתרומה
טמאה מפני שהן כקדשי מקדש המפריש בכוריו ונמקו או נבוזו או
אברו או שננבאו או שנטמאו חייב להפריש אחרים תחתיהם שנתבא
בית האלמך מלמד שהוא חייב באחריותו עד שיביאם להר הבית
המפריש בכוריו להעלותן בידו לירושלם לא ישלחם ביד שליח ואם
לקטן מתחלה על מנת לשלחם ביד שליח הרי זה מותר לשלחם:

פרק שלישי

הבכורים
נתינת לאנשי משכר והם מהלקים אותן ביניהן
כקדשי המקדש וכבר בארנו שהן קורין תרומ'
ולפיכך זר שאכל בכור בכל מקום חיי' מיתה בדי שמים והו' שאכלם
מאחר שנכנסו לחומת ירושלם היו מקצתן בפנים ומקצתן בחוץ זה
שבפני חייבין עליו מית' והרי הו' הקדש לכל דבריו וזה שבחוץ הרי הוא
חולין לכל דבריו כהן שאכל בכור חוץ לירושלם מאחר שנכנסו
לפני מן החומ' לוקח מן התור' שנלא תוכל לאכול בשעריך וגו' ותרומ'
מס' דף יט ידך והם הבכורים כמו שבארנו בהלכו תרומה וכן אם אכלן הכהן

בירושלם קודם הנחה בעזרה לוקח מן התורה כמי שאכלן בחוץ לפי
שהן טעונין הנחה בעזר' שנאמר והנחתו לפני מזבח האלמך ומשיניהם
המביאם בעזרה חותרין לכהן ואעפ"י שעדיין לא התורה עליהן שאין
הקריאה מעכבת אכילתן ובכור' שיצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין
באכילה אכילת בכורים כאכילת תרומה לכל דבריו יתר בבכורים
שהן אסורי לאונן וטעונין הבאת מקום וכהן טהור שאכל בכור' טמא'
לוקח בשם שלוקח ישראל טהור שאכל מעשר שנטמא מה שאין כן
בתרומה ומניין שהבכורים אסורי לאונן שהרי נאמר בהן ושמח בכל
הטוב מכלל שהוא חייב לאכלן בשמחה לא כאנינו והאוכלן כאנינו
מכין אותו מכת מדרות הבכורים טעוני' כלי שזו שמת בטמא ומצוה מן
המובחר להביא כל מין ומין בכלי בפני עצמו ואם הביא בכלי אחד
יצא ולא יביאם בעירוב אלא שעורין מלמטה וחטים על גביהן וחלי' על
גביהן ותמרים על גביהן ורמונים על גביהן ותאנים למעלה מן הכל
ויהיה דבר אחד מפסיק בין מין ומין כגון חוצין וחליף או עלין וכו' וצ"ע בהן
ומקף לתאנים אשכולות של ענבי מבחין הביאם בכלי מתכות נוטל
הכהן הבכורים וחזר הכלי לבעלי' ואם הביאם בכלי ערבה וחליף
וכיוצא בהן הרי הבכורים והסלים לכהנים ואם נטמאו הבכורים אין
הסלים לכהנים כשהיו מביאין את הבכורים היו מביאין בידם תורים
ובני יונה וכן היו תולין מצדי הסלי תורין ובני יונ' כדי לעט את הבכור'
אלו שעם הסלים היו קרבי' עולו': וא' שבידיהן היו נתינת לכהני מצות
אומ' לטי מה שבידם כתיבין עשה לחתור' במקדש על הבכורים
לכהנים על הפירות הוא בשעה שמביא מתחיל וקור' חדרתי
אומר במשכה אכל גזל' לט' בידם כי לא אלהך כי באתי אל הארץ
כי לא אלותי שעם הסלים: ונ' ארמי אבד אבי עד שיגמר כל
הפרש' עד אשר נתת לי הו'אין קורין
אותה לא כלשון הקדש שנ' וענית ואמרת בלשון הזאת בראשונ' כל
מי שהיה יודע לקרות קורא וכל מי שאינו יודע לקרו' מקרין אותו נמנע
או שאין יודעין לקרו' מלהביא כדי שלא יכלמו התקינו בית דין שיהיו
מקריין את מי שהוא יודע כמי שאינו יודע המביא ארץ הבכורים יש לו
רשות ליתנם לעבדו וקורבו בכל הדרך עד שמגיע לחר הבי' הגיע לחר
הבית נוטל הסל על כתיפו הוא בעצמו ואפי' היה מלך גדול שבישרא
ונכנס עד שמגיע לעזרה וקורא ועודנו הסל על כתיפו הדרתי היום לה'
אלר'יך וגו' ומוריד הסל מעל כתיפו ואוחזו בשפתו והבי' מניח ידו
תחתיו ומניף וקור' ארמי אבד אבי יורד מצרימה וגו' ומניחו בצד המזבח
בקרן דרומית מערב' בדרום של קרן וישתחוה ויצא ומנין שהן טעונין
תנופה שנאמר ולקח הכהן הטמא מידך לרבות את הבכורים לתנופה
וכשם שטעונים תנופה כך טעונין קרבן שלמי' שיר שנא בהן ושמחת
בכל הטוב וברגלים אומר ושמחת בהן מה שמחת החג בשלמים אף
כאן בשלמים ואין הקרבן מעכבת ואימתי קורין בשיר עליהן משיגיעו
לעזרה הלויים היו מתחילין וקורין ארוממך ה' כי דליתני הבכור' טעוני'
לינ' כיצד הביא בכוריו למקדש וקראו והקריב שלמיו לא יצא באותו
היום מירושלם לחזור למקומו לא ילין שם ויחזור למחר לעירו שנא'
ופנית בבקר וחלכת לאהלך כל פנו' שאתה פונה מן המקדש לכשתבא
לו לא יהיו אלא בבקר נמצאת אומר שהבכורים טעונין שבעה דברים
הבאת מקום וכלי וקריאה וקרבן ושיר ותנופה ולינה:

פרק רביעי

המביא בכורים טעון קרבן ושיר ותנופה ולינ' אבל חודיו אינו
שוח בכל לפי שיש שחייבין להביא בכור' ואינן קורין עליהם
ואלו מביאין ולא קורין האשה והטומטום והאנדרוניס לפי שהן ספק
אשה ואינן יכולין לומר אשר נתת לי הוכן האפטרופ' והעבד והשליח
לפי שאינן יכולין לומר אשר נתת לי ה' הגר מביא וקורא שנא לאברהם
אב המון גוי נתתיך הרי הוא אב כל העולם כולו שנכנסין תחרת כנפי
שכינ' ולאברה' היתה השבעה תחלה שירשו בניו את הארץ וכן כהנ'
ולויים מביאין וקורין מפני שיש להן ערי מנשה הקונה שני אילנו בתוך
שדה של חבורו מביאין קורא לפי שהרב' ספק אם יש לו קרקע או אין
לו וכיצד עושה מקדיש אותם תחלה לברק הבי' מפני שהן ספק חולין
ואין מכניסין חולין לעזרה והכהן פודה אותן מיד ההקד' ואח' אוכלין
ומפריש מהן תרומ' ומעש' מפני שהן ספק חולין ונתן המעשרו שלהן
לכהני' שםא כיכורים הם ואסורין לזרים ואינו מביא אותן בעצמו אלא
משלחן ביד שליח כדי שלא תעכב אות' הקריא מלאוכלן שכל שאינו
ראוי לקריאה מפני הספק הקריאה מעכבת בו הפריש בכוריו ומכר
כנ' נ 56 iii שדרו

מביא בכור' דף טז

מביא בכור' דף טז

מביא בכור' דף טז

מביא בכור' דף טז

מביא בכור' דף טז

מביא בכור' דף טז

מביא בכור' דף טז

מביא בכור' דף טז

מביא בכור' דף טז

הלכות בכורים

ואם ספק חייבת בחלה לפי שהוא עין מיתה וזר שאכל חלה ספק זו
וכיוצא בה אין חייב עליה חומש עיסה שנולד בה ספק טומאה קודם
שתתגלגל עיסה בטומאה לפי שמותר לטמא חולין שפירשה לאבן
והשרף חלה נולד לה אחר שנתגלגלה ספק טומאה שוראה מטמא
את החולין מן התורה יגמרה בטמאה שכל שוראה מטמא את החולין
גזרו על ספקו בחולין הטבולין לחלה שלא יטמאו אותן והואיל ונטבלו
לחלה ותהיה החלה תלויה לא נאכלת ולא נשרפת לא יעשה אדם
עיסתו בטומאה לבתחילה אלא יזהר וישתדל ויטהר הוא וכליו כדי
להפריש חלה טהורה הית בנינובין המיתר על ד' מילין יעשה בטומא
ויפריש חלה טמאה אין עושין חלה עה בטמאה אבל עושין עיסת
חולין בטמאה כיצור מנבל העיסה זה החבר ומפריש ממנה כדי חלה
ומניחה בכלי אכנים בכלי גללים בכלי אדמה שאין מקבלין טומאה
וכשיבא עה נטל את שתיהם את העיסה ואת החלה ואומר לו הודד
שמה נתנע בחלה שמה תחזור לטבלה ומפני מוח התירו לו זרה משום
כדי חייו של גבל אשת חבר מוקדת ובוררת עם אשת עדה אבל
משותף מים בעיסה לא תסייע אותה מפני שהיא עושה עיסתה
בטומאה לא לשון ולא עורבין עמו שאין מחזיקין ידי עובדי עברה
אלא מוליכין עמו פת לפלטר הלוקח מנחתום עם הארץ בסוריה
ואמר לו הפרשתי חלה אינו צריך להפריש חלה מספק כשם שלא
נחשדו כל ישראל בארץ על תרומ' גדולה כך לא נחשדו בסוריה על
החלה הלוקח בחל מן הנחתום צריך להפריש חלה מספק אבל הלוקח
מבעל הבית ואין צרי לומר המתארח אצלו אינו צרי להפריש חלה מספ'
נאין גדיך לומר המתארח אכלו: מן הנמ כלאס המתארח
אכלו אכל כמתום אינו צריך להפריש נקח שמתארח אכלו
בעיסתו:

פרק חשיעי

מצות עילה לית כל זוכה בהמה טהורה לכהן הורע והלחיים
והקיבה שנ' וזה יהיה משפט הכהנים ואילו הם הנקראן
בכל מקום מתנות ומצוה זו נוחתת תמיד בין בפני הבית בין שלא בפני
הבית ובכל מקור בין בארץ בין בחוץ לארץ ובחולין אבל לא במקדש
כל הקדשים שקדם מוס קבוע להקדישן ונפדו חייבין במתנות ואם
קדם מוס עובר להקדישן או שהקדישן תמידי ואחר כך נולד בהן מוס
ונפדו הרי אלו פטורין מן המתנות ספק בכור חייב במתנות בכל צד
אם בכור הוא כולו לכהן ואם אינו בכור מתנותיו לכהן ואם נסתפק
בשנים ולקח הכהן האחר מספק הרי השני פטור מן המתנות עשאוהו
במי שזכה בו הכהן ונתנו במומו לבעלי אבל ספק המעשר פטור מכל
מקום שהמוציא מחבירו עליו הראיה בהמת קדשי שנפסלה במומה
וזאתה הייבת במתנות שנתעברה בבהמות אחרות אפילו אחת במאה
בזמן שכל בהמה מן האחד כולו פטורין שכל אחד ואחד ספק ודמיוני
מחבירו עליו הראיה היה אחד הוא השוחט את כולם פטור מתנות
אחת מהן בלבד אין חייב במתנות אלא בהמה טהורה בלבד שנאמר
אם שור אם שה כלאים הבא מבבש ועו חייב במתנות והבוי אף על
פי שהוא ספק מפרישין ממנו כל המתנות צבי הבא על העז וילדה
חולד חייב בחצי פתנות אם שה אפי' מקצת שה תיש הבא על הצבה
חולד פטור מן המתנות אחד השוח' אחד השוחט לאכילת אדם וכ':
לאכילת אדם או לאכילת גוים או לאכילת כלבים או לרפואה חייב
במתנות בהמת שותפין הייבת שנאמר זוכה הוזהר הלוקח בהמה
מפירות שביעית חייב במתנות כהנים ולויים פטורין מן המתנות שנאמר מאת העם וספק הם הלויים
אם הם בכלל העם או לא לפיכך אין ניטלין מהם ואם נטל דבהן לא
יחזיר במה דברים אמורי בשוחט לעצמו אבל בהן טבח ששוחט זמון
בשוק ממתינין לו שנים שלש שבתו מכאן ואילך מוציאין ממנו מתנות
ונותנין אותן לכהנים אחרים ואם קבע בית מטבחיו למכור אין ממתינין
לו אלא מוציאין ממנו מיד ואם נמנע מליתן מנדין אותו עד שיתן
השוחט לגביר ולכהן פטור מן המתנות והמשתתף עם הכהן צריך
שירשום הלוקו כדי שיעיד המתנות בהלק הכהן שאם לא ציין חלקו
חייב במתנות מפני שאין הכל יודעין שהכהן שותף לו לפיכך אם היה
הכהן עומד עמו במטבחיו ונושא ונותן עמו אינו צרי לרשום והמשתתף
עם הכהני אין צריך לרשום שסתם גוי מרבה דברים ומודיע לכל
שהוא שותף ואף על פי שאינו עמו בשעת מכירה התנה הכהן עמו
שהו שותף הוין מן המתנות הרי המתנות לכהן כיון שאמר לו הוין

היתה העיסה ביד הגוי והישראל בשותפו וזרקו ואחר כך נתגיייר
הגוי והוסיף הגוי על שלו וישראל על שלו עד שהשלים כל אחד עיסתו
לשיעור של ישראל חייבת ושל גוי פטורה הנוטל שאור מעיסה
שלא הורמה חלה ונתנו לתוך עיסה שהורמה חלה הרי זה מביא
עיסה שניה שיהיה בה עם שאו זה שיעור עיסה שחייבת בחלה ונותנה
בהך העיסה שהורמה חלה ומפריש מן העיסה השנייה שיעור
חלה עליה ועל השאור כדי שיטול מן המוקף ואם אין לו עיסה שנייה
נעשית זו כולה טבל ומפריש חלה על הכל שהטבל במינו אוסר בכל
שהוא עיסה הטבולה לחלה אינה בחלה והרי היא בחולין
לענין הטומאה שאין השני עושה טליש בחולי כמו שיתבאר במקומו
ומותר לגרום טומאה לחולין ש שבארץ ישראל לפיכך שתי עיסות
אחת טמאה ואחת טהורה נוטל כדי חלה שתיהם מעיסה שלא הורמה
חלה ונותנו באמצע סמוך לעיסת הטהור ומושך מן הטמא לטהורה
כדי ביצה לתרום מן המוקף עושה אדם עיסה טהורה ואינו
בפריש חלה ומניחה או מניח מקצתה להיות מפריש עליה וחולק
חלות של עיסות אחרות ואפילו נטמאו העיסות עד שתעשה העיסה
שהניח כולה חלה ויתננה לכהן והוא שלא תפסל מאוכל אדם אבל
בשתדל אינו מפריש עליה ברא כשהיו אותם העיסות שמפריש עליהן
ספק אם חורם חלה מהן או לא חורם שחלת דמאי נישלת מן הטהור
על הטמא לבתחילה ושל מן המוקף:

פרק שמיני

המפריש חלתו קמה אינה חלה ונול ביד כהן ושאר
העיסה חייבת בחלה ואותו הקמח שהפריש לשם חלה איש בו עומ' ועושה עיסה הרי זה מפריש ממנו
חלה כשאר כל קמח חולין אימתי מפרישין חלה כשיתן את המים ו
יתערב הקמח במים כפריש החלה מתחלת דבר שנילוש שנאמר ר
ראשית עריסותיכם והוא שלא יטאר שם בעריב קמח שלא נתער'
במים שיעור עומר ואם אמר הרי זה חלה על העיסה ועל השאור ועל
הקמח שנשתייר ולבשת עשה כולה עיסה אחת תתקדש זו שבידו לשם
חלה הרי זה מותר הניח הקמח עד שלש הכל וערבה ואחר כך
הפריש אין בכך כלום ואם לא הפריש החלה בצק אא אפח הכל הרי
זה כפריש מן הפת כמו שבארנו מאימתי תתחייב העיסה בחלה
משנתגלגל בחישים ויתערב הקמח במי' או שתטמס בשעור' ותעשה
כולה טף אחד ואוכלין עריו מן העיס' עד שתתגלגל בחישים ותתטמס'
בשעור' והכוסמין בחטין ושבולת שועל והשיפון כשעורים נתגלגלה
בחישים ונטמטה בשעורים האוכל ממנה קודם הפריש חלה חייב
מיתה מפני שהיא טבל לפיכך אם היתה העיסה חייב בחלה מן התור'
האוכל ממנה לוקח ככל אוכל טבל ואם היתה חייבת מדרבה מכין
אותו מכת מרדו עיסה שנדמע' שלא נתגלגל פטור ומשנתגלגלה
חייבת וכן המקריש עיסתו או מפקד אותה קודם שתתגלגל ופרא או
זוכה בה ואח' גלגלה או שהקרישה או הפקיר אותה אחר שנתגלגלה
ופראה או זוכה בה הרי זו חייבת בחלה הקרישה קודם שנתגלגלה
ונתגלגלה ביד ההקריש ופראה אחר כך פטורה שבשעת חובת חיתה
טור ס' ט' פטורה וכן נכרי שנתן לישראל לעשות לו עיסה ונתנה לו במתנה עד
שלא גלגלה חייבת ואם נתנה לו אחר שגלגלה פטורה גר שנתגיייר
והייתה לו עיסה נתגלגלה עד שלא נתגיייר פטור ואם משנתגיייר חייבת

טור ס' ט' פטורה
מחששין קמח

טור ס' ט' פטורה
פח דמלה דק' טו

טור ס' ט' פטורה
מחששין קמח

הנז ראשית הגזנוהזנ בכל א' ובכיו
ובטרפה אבל הגזוז את המתה פטו
המפריש ראשית הגז ואבר חיוב
באחריות עד שיתן לכהן האומר
כל גזוית ראשית דבריו קיימין חלוקה
גז צאנו של נכרי אחר שגזוז הגזי פטור מראשית הגז לקח הצאן לגזוית
חיוב אעפ' שגדלה המזהר ברהו הגזי ואעפ' שחזרוין הצאן לגזי אחר גזוית
הואיל והגזוז ישראל גזויות שלו חיוב שאין החיוב אלא בשע' הגזוית
הלוקח גז צאנו של חבירו אם שייד המוכר מעט מצאנו להגזוית
חיוב להפריש מן הנשאר על הכל ואעפ' שלא התחיל המוכר לגזוז
חזקה אין אדם מוכר מתנת כהונה ואם לא שייד כלום הלוקח חיוב
להפריש חיו שני מיני גזוז כגון גזוז לבנה וגזוז שחומה או גזוז זכרים
וגזוז נקבות ומכר מן והזניח המין האחד זה נתון לעצמו וזה נתון
לעצמו אף על גוף שלקח מהנתן על מנת ששכר גז משייר ודיו
לו גזיו ואין ידוע אם עד שגזוית נתגבר גזו או משנתגבר הרי ודאי פטור
והמוציא מחברו עליו הראיה כמות צאן יהיו לו ויהיו חיבות בראשית הגז
אין פה מחמש והוא שיהיה בגזוית שלהן אין פה ממשקל ששים סלע
ותהיה גזוית כל אחת מחמשתן אין פחות ממשקל שנים עשר סלע
היתה אחת מהם גזוית פחות משנים עשר סלע אעפ' שחמשתן גזויות
ששים סלע אין יתר גזוית פטורין מראשית הגז שחמשתן חייבין
בראשית הגז והוא שיהיה בחלק כל אחד מהן כשיעור אבל חמש צאן
בלבד של שני שותפין פטורין ראשית הגז מצות בתחלה ואם הפריש
בין באמצע בין בסוף יצא דיו לו חמש צאן וגזו אחת מהן בלבד ומכר
גזויתו ואחר כך גזו שנייה ומכר גזויתו ואחר כך גזו שלישית ומכר
גזויתו הכל מצטרפות לראשית הגז והייב לאחר כבוד שנים ויש לו
להפריש מן החדש על הישן ומכר גזו על מין אחד אבל אם היתה לו
רעה אחת וגזויתו והנהיג גזויתו ואחר כך קנה שנייה וגזויתו והנהיג גזויתו
אין מצטרפות מהיו לגזויות רבות של ראשית הגז ורוצה לחלק
לכהנים לא יתן לכל אחד ואחד פחות ממשקל חמש סלעים מלבד
כדי בגר קטן לא שילבנו ואחר כך נתן לו אלא יתן לו מצמר הגזוית
כשהוא צוא שיהא בו אחר חליבון חמש סלעים או יתר שנאמר תתן
לו שיהיה בו כרמתה המועלת ראשית הגז חלוקה לכל דבר לפיכך
אין אומר שגזויתו אותו לבנה אעפ' שהיא נשואה לישיר כמתנות
בהמה ויראה לי שדן שניהן אחד הוא:

מצות

פרק עשירי

מצות עשה ליתן לכהן ראשית הנו שנאמר וראשית גז צאנך תתן לו ולויים בכלל ישראל במצוה זו ואין לראשית הגז זו שיעור מן התורה ומדברי סופרים שלא יפחית מאחד מששים ואינה נוהגת אלא בארץ בין בפני הבית בין שלא בפני הבית כראשית הדגן ונוהג בחולין אבל לא במוקדשין כיצד הרי שהקדיש בהמות לברכה הבית וגזון יכול יהיה חייב לפדות וליתן לכהן או הקדיש בהמה חוץ מנחתה יכול יהיה חייב בראשית הגז תלמוד לומר צאנך אין אלו צאנא כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדיש מנם ונפדו חייבין בראשית הגז אבל אין קדם הקדשין ארם מומן או שקדם מום עובר להקדישן ואחר כך נולד להן מום קבוע ונפדו פטורין מראשית הגז אין חייבין בראשית הגז אלא הכבשים בלבד זכרים כנקבו שהצמר שלהן הוא הראוי לבגדים היה צמרן קשה ואינו ראוי ללבישה פטורין מראשית הגז שאין זו מתנה לכהן אלא כדי ללבוש ממנה כיון שזיכה לו הק"ה בתרומתו שהן לחמו ויטו וזכה לו במתנה בהמה וקדשי מקדש שהבשר שלו זכה לו בראשית הגז ללבושו ובגדו הגר וחרמיו ושדה אחרות ופדיון בכורו להוצאותיו ושאר צרכיו שהיה אין לו חלק בנחלתו ובכזה היה הצמר שלהן ארום או שחור או שחום חייבת בראשית הגז אבל אם גזו הצמר וצבעו קודם שיתן נפט מראשית הגז הלבנו קודם שיתן היי להפריש אחר שלבנו התולש צמר דחלי' בידו ולא נזחיי בראשית

פטר רחם בישראל והרי פטר רחם בישראל אין ידוע אם קודם שנתגיירה
או אחר שנתגיירה הוציא מחברו עליו הראיה הנכדית והשפחה
שילדו ואחר כך נתגירו ונשתחררו וילדו לר' אהרן הרי זה פטור שנא
פטר רחם ואין זה פטר רחם וכן הבא אחר הנפל כל נפל שאינו טמאה
לירדה הבא אחריו אינו פטר רחם וכל נפל שאין אמו טמאה לירדה כמו
המפלת כמין רגלים וחגבים ואם המפלת יום ארבעים וכיוצא בהן הבא
אחריו בכור לכהן חייב לפדות שכן העובר במעיה והוציאו אבר
אבר הבא אחריו אינו פטר רחם בן חמשה חדשים שהוציא ראשו והוא
חי והחזירו ומת וכן בתשעה שמת ויצא ראשו והחזירו ואחר כך יצא
אחיו וילדה זה שילדה אינו פטר רחם שהרי נפטר בראשו של ראשון
ומשתצא פדלתו פטור הבא אחריו יוצא דופן והבא אחריו כדרכו
שניה פטורי הראשון לפי שלא יצאמן הרחם והשני מפני שקדמו
מאמיתו לחייב בפריון שלשים ואם לא נתן יתן מי שפדה כע בתוך
תפרה מת הבן בתוך שלשים ואם לא נתן יתן מי שפדה כע בתוך
אין חייב בחמש סלעים ואם הקדים נתן לכהן יחזירו הפדיון ואם
מת אחר שלשים יום חייב בפריון ואם לא נתן יתן מי שפדה כע בתוך
שלשים יום אם אמר לו מעבשיו אין בנו פדיון ואם אמר לו לאח שלשים
יום בנו פדיון ואעפ שאין המעות קיימן לאחר שלשים יום מי שהוא ספק
אם חייב בפריון או לא הרי זה פטור שהמציא מחברו עליו הראיה מת
האב בתוך שלשים יום הרי הבן בחזקת שלא נפדה עד שיביא ראיה
שאינו פדיון קודם שימות מת האב לאחר שלשים יום הרי
בחוזה פדיון עד שידועוהו שלא נפדה מי שלא בכרה אשתו וילדה
זכר ונקבה ואין ידוע אי זה מהן יצא ראשון אין כאן לכהן כלום לירדה
שני זכרים אעפ שאין ידוע אי זה מהן החכם נותן חמש סלעי לכהן
מת האב בתוך שלשים יום פטור שהמציא מחברו עליו הראיה
מת האב בין בתוך שלשים יום בין אחר שלשים יום בין שלחן חלק
האחין בין שחלקו יתנמן הנכסים חמש סלעים לכהן שכבר נתחייב
הנכסים שתי נשים שלא ילדו שני זכרים נותן עשר סלעי לכהן
נתן עשר סלעים לכהן ומת אחד מהן בתוך שלשים יום אם לכהן אשתו
נתן יחזירו לו חמש סלעים ואם לשני כהנים נתן אינו יכול להוציא מהם
שהרי לא ענין פדיון זה על בן זה וכל אחד מהן יכול לומר החי מחבר
שתי נשים שלא בפרו שילדו זכר ונקבה או שני זכרי ונקבה נותן חמש
סלעים לכהן שאין אפשר שלא יהיה זכר אחד מהן פטר רחם לר' שתי
נקבות וזכר או שני זכרים ושתי נקבות ואין ידוע אי זה נולד ראשון אין
כאן לכהן כלום שאינו אומר נקבה נולדה תורה ואחריה זכר שתי
נשים אחת בכרה ואחת לא בכרה וילדו שני זכרים ונתערבו נותן חמש
סלעים לכהן מת אחד מהם בתוך שלשים יום האב פטור מרת האנוני
שם בעוד ונא יתן מן הנכסים חמש סלעים לר' שם

שם נעזר ועם יתחן מן הנכסים וחמש מלשים ילדו זכר ונקבה ואשני זכרים ונקבה אין כאן שלשה כלום שאני אומר זה שלא בברה ילדה נקבה תחלה ואחריה זכר וזו שבברה ילדה זכר שתי נשי של שני אנשי שלא בברו וילדו שני זכרים ונתעברו זה נותן חמש מלשי וזה נותן חמש מלשים בתו ואחר כך מת אחד מן הנכים נחמד שלשי וים

ילדו זכר ונקב' או שני זכרי ונקב' :
א טעה בזה שזה חייב מפני שהיו ספק ספיקא ובאיש אחד חייב שאין ספק ספיקא פוער אותו אבל בשתי נשים של שני אנשים אחת בברך ואחת לא בברך זה שאמרנו בתוספתא שפעור :

מאז אדום מן הכתובים בזה שיש להם
אם לשני כהנים אינן יכולין להוציא מידו ואם אחד נתנו
כותב אחד מהן לחברו הרשאה ויולך וזה בהרשאה ויחזור מן הכהן
חמש סלעים ילדו זכר ונקבה ותערכו האבות פטורין והבן חייב לפרן
את עצמו ומכזבכרת שלא שחתה אלא בעלה שלשה חדש ואין
ידוע אם בתשעה לארשון או בן שבעה לארשון שניהן פטורין והבן
חייב לפרות את עצמו ילדו שתי נקבות וזכר או נקבות ושני זכרין והבן
מאז לכהן כלום שתי נשים של שני אנשים אחת בכזבכרה ואחת לזכר

בכרה וילדו שני זכרים זה של א
בכרה אשתו נותן חמש סלעי לכה
וילדו בכר ונקבה אין כאן לכה כלום
וילדו שני זכרים ונקבה זה של א
ריבית שני זכרים נותן חמש סלעי של א

נפטר ראב"ש וטעקט אס אסו
 ילדה זכר בלבר חייב ואם היא ילדה הזכר והנקבה חייב אאכ ילדה
 נקבה תחלה והואיל והדבר רחוק יתן פדיונו :

פרק שנים עשר.

מצות עשה לפרו' כל אדם מישראל פטר חמור בשה ואם לא רצה לפדות מצות עשה לערפו שנ' ופטר חמור תפדה

מצות מחנך עשין קמס
קמ וטור יד סי
ט בא

100

מורד מ'ס
ועל סמך
קמו

פ'ק לנכדו' ד'
טובים

בך משמע
דף א'

וְאֵלֶּה הָיְתָה הַרְגָּתוֹ לְפָדוֹתָ מִצֹּת עֲשֵׂה
לְעוֹרָמוֹ:
בְּחַיֵּי רֹאשִׁי אֵין זֶה מֶן
הַפֶּלֶל וְלֹא מֶן הָרֵדָה
הַמְיוֹשֶׁת שִׁחְשֹׁכָהּ בְּמִצֹּת עֲשֵׂה
אֲנֵפִי אֲשַׁמְרוּ מִצֹּת פְּדִיָּה קוֹדֶמֶת
לְמִצְוֵי עֲרִיב לֹא תִשְׁחָשֵׁב מִכָּל אֲבָל
הָיָה עֲבִירָה מְיוֹזֵק וְחֵקֶה מִצֹּת
מִמּוֹם שֶׁל בָּהֶן וְחִפִּי אֲשַׁמֵּר מִצֹּת
פְּדִיָּה אֲמֵר מִצֹּת עֲרִיפָה:

פטר חמור אסור בהנאה עד ש
שיפדה ואם מכרו קוד' כדיון דמיו
אסורין:

א"א אס דמיו אסורין למה
יתבס לכהן ויהנה בהן
טהרי פודין פטר חמור בשניו וכי
מאסורי הכאה שתופסי' את דמיה'
קולא זה:

פתח פתח חמור ומוחלס ומוחלס ומוחלס ומוחלס
 שיתנו לכה את חייב באחריות ויתן הנבלה לכה להנות בה מת
 פתח החמור אחר שפרה יתן הטלה לכה ומות בהנייתו שכבר נפרה
 מאימתי חייב לפדותו משוול ועד שלשים יום ומאחר שלשים יום אם
 רצה לערפו ערפו אם רצה לפדותו פודה ואין כאן אלא מצות עיכוב
 בלבד לא רצה לפדותו עורפו בקופץ מאחריו שלא ואם לא תפרה
 וערפתו ואין ממיתין אותו לא במקל ולא בקנה ולא בקורדום ולא
 במגירה לא בקופץ ולא כיסנוס לרדד ויעול הדלת בפניו עד שימות
 שנאמר וערפתו אין פודין לא בעגל ולא בחיה ולא בשה שחוטא ולא
 בטרפה ולא בכלאים ולא בבוי שנאמר תפרה בשה ואין קריו שה לא
 כבשים ועזים חיים בלבד אין פודין בשה הדומין למין אחר ואם פרה
 פדיו ואין פודין בכף פקועה וזין בכפול המוקרשין שהרי נאמר בין
 כבזי וכאיל מה צבי ואין פודין בין פסולי המוקרשין אין פודין
 בהן פודין בשה בין יכרים בין נקבות בין תמימים בין בעלי מומין בין
 קטנים בין גדולים שה שלקחו מדמי שביעית אין פודין בו ארת הוראי
 אבל פודין בו את הספק אם אין לו ששה לפדותו פודה בשני ונותן
 דמיו לכה לא אמרה תורה שה לחמור עליו לא להקל עליו שה
 היה פתח חמור ששוח עשר סלע' י' ש' לו לפדותו בשה שהרדע ולא
 ויהיה לחמור מן הקדש ששפרה בכסף במה דברים אמורים בשחי

דמי פטר חמור משל דמי חזים
ולמסרה אבל אם היו דמי פחות
משלשה חזים אין פורין אותו אלא
בשה או ב' חזים ועין יפה לא יפחות
מסלע ועין קרעה בחצי סלע ובינונית
דרשלה וזוהי המסרה חמור

אבל אם היו דמי וכו' :
א"א וקסה עצמו כריך ששנה
ששנה חזים בכא למינך
ונאם פדה מעצמו סמלי בפטר בר
דקא ינא :

שש קפיל

שר חבדוהו ולימים פטורין ממכור המור שנ' בכור האדם וארת בכור
 לבעליו כהנים ולימים פטורין ממכור המור שנ' בכור האדם וארת בכור
 הכהנים וממאח תפדה כל שישנו בבכור אדם ישנו בבכור בהמה
 טמאה והפטור ממכור אדם פטור מבכור בהמה טמאה הלוקח עובר
 חמורו של נכרי או המוכ' עובר חמורו לנכרי אעפ' שאינו רשאי הרי זה
 פטור מן הבכור ואיך קנסין אותו עד רב זה הרי הנכרי שותף באם או
 בבכור אפילו לא היה אלא אחד מאלו כו הרי זה פטור הרי זה כו או
 באמא אב אחד כגון ידו או גרלו אפ' אותו כל שאילו יחתך ויהיה בעל
 מום הרי זה פטור מן הבכור ואם כשיחתך חלק הגוי לא יהיה בעל מום
 למזבח הרי זה חייב וכן המקבל חמור מן הגוי לחי' מטפל בה והולד
 בנייהם או נכרי שקבל מ ישראל הכל פטור מן הבכורה שנאמר רחם
 בבני ישראל בארצם מעד שיהיה הכל בישראל כ' שנתגיר ואין ידע
 אם עד שלא נתגיר ילדה חמורו או אחר שנתגיר הרי זה ח' לערף או
 לפדו ואם פרד בששה השנה של גר שהמוציא מחבורו עליו הראיה גוי
 שהפריש פטר חמור מדיעין אותו שאינו חייב והרי הוא מותר בבזיה
 ועבד' פרה שילדה כמין חמור או חמור שילדה כמין סוס פטור שנ' ופטור
 חמור תפדה בששה ופטור חמור שני פעמי' עד שיהיה הולד חמור והולד
 חמור ואם יש בו מקצת סימני חמור חייב בכבורה חמורו שלא בכרה
 וילדה שני זכרים נותן טלה לכהן ילדה זכר ונקבה מפריש טלה אחד
 כדי להפקיע קדושה ממנו עד שיהיה מותר בהנייה שמ' הזכר נולד
 תחלה וטלה זה שהפריש לבעלים ואינו לכהן שהמוציא מחבורו עליו
 הראיה שתי חמוריו שלא בכרו וילדו שני זכרים נותן שני
 טלאים לכהן זכר ונקבה או שני זכרים ונקבה נותן טלה אחד לכהן
 ילדה

סוף פרק
 מכות
 יטעל
 מכות
 סוף פרק

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש
קדוש קדוש קדוש

הלכות שמטה ויובל

זרעים תמו

טורקיסטן כה ילדו שתי נקבות וזכר או שני זכרי
והשנים נקבות וזכר או שני זכרי וזכר
צריך להפריש טלד לזכר ולעצמו לפי
שיש כאן ספקין הרבה שמא האחת
ילדה זכר והשנייה ילד שתי נקבות
או שמא זו ילדה נקבה והאחר זכר
ואחריו נקבה או נקבה ואחריה זכר
וזכרים ושתי נקבות אחת בכרה ואחת שלא בכרה וילדו שני זכרי
ונתערבו נולדו שני זכר ונקבה מפריש טלד אחד לעצמו
ואינו נותנו לכהן מפני שהוא ספק והמציא מחברו עליו הראיה וכן
הלוקח חמור מן הגוי ואין ידוע אם בכרה או לא בכר וילדה זכר פודה
אותו בשה וזוהא לבעלים מפני שהוא ספק מי שהיו לו עשר טלאים כל
אחד מהן הפרישו על ספק פטר חמור הרי הן כחולין לכל דבר ו
ומתעשרין כשאר הבהמה ומפריש אחד מהן מעש' והשאר שלו כשהיו
מישראל שהיו לו פטרי חמורים ודאין בתוך ביתו שנפלולו מבית אבי
אמו כהן ואותו אבי אמו הכהן נפלולו מבית אבי אמו ישראל הרי זה
מפריש עליהן עשרה שיון והן שלו והיבין במעשר:

סליקו להו הלכות בכורים בסדר:

הלכות שמטה ויובל

יש בכלל שנים ועשרים מצות תשע מצות עשה ושש
עשרה מצות לא תעשה והיו פרטין:

- א שש שבות הארץ בשביעית ממלאכתה:
- ב שלא יעבוד עבודת הארץ בשנה זו:
- ג שלא יעבוד עבודת האילן בשנה זו:
- ד שלא יקצור הספיה כנגד הקוצרים:
- ה שלא יבצור הנזירים כנגד הכוהנים:
- ו שישמט מה שתוציא הארץ:
- ז שישמט כל הלוואות:
- ח שלא יגוש ולא יתבע הלוה:
- ט שלא ימנע מלהלוות קודם שמטה כדי שלא יאבד ממונו:
- י לספור השנים שבע שבע:
- יא לקרש שנת החמישים:
- יב לתקוע בשופר בעשרה לתשרי כדי לצאת עבדים חפשי:
- יג שלא תעבוד אדמה בשנה זו:
- יד שלא יקצור ספיחיה כנגד הקוצרי:
- טו שלא יבצור נזיריה כנגד הכוהנים:
- יו ליתן גאולה לארץ בשנה זו והיו דין שדה אחוזה ושדה מקנה:
- יז שלא תמכר הארץ לצמיתות:
- יח דין בתי ערי חומה:
- יט שלא ינחל כל שבט לוי בארץ ישראל אלא נותנין להם ערים מתנה לשבת בהם:
- כ שלא יקח שבט לוי בבזה:
- כא ליתן ללוים ערים לשבת ומגוריהן:
- כב שלא ימכר מגור עריהם אלא גאולים לעולם בין לפני היובל בין לאחר היובל:

וביאר מנות אלז במדקיס אלז:

פרק ראשון

מצות עשה לשבות מעבודת הארץ ועבודת האילן בשנה
שביעית שנאמר ושבתה הארץ שבת לה בח' ויש
ובקציר תשבות וכל העושה מלאכה מעבודת הארץ או האילן בשנה
זו בטל מצות עשה ועבר על לא תעשה שנאמר שרד לא תורע וברמך
לא תזמור אינו לוקח מן התורה אלא על הזריעה או על הזמירה ועל
הקצירה או על הבצירה ואחד הכרם ואחד שאר האילנות והמירדת
בכל לזריעה ובקצירה בכלל קצירה ולמה פרטן הכתוב לומר 'לך על ב'
תולדות אלו בלבד שהוא חייב ועל שאר התולדות שבעבודת הארץ
עם שאר האבות שלא נתפרשו בענין זה אינו לוקח עליהן אבל מבין
אותו מכת מרדות כיצד החופר או החורש לצורך הקרקע או המסקל
או המזבל וכיוצא בהן משאר עבודת הארץ וכן המבדק או המרכיב

או הנוטע וכיוצא בהן מעבודת האילן מכין אותו מכת מרד' מרבית
אין נוטעין בשביעית אפילו אילן סרק ולא יחתוך היבולת מן האילן
ולא יפרק העלין והבדים היבשים ולא יאבק את צמרתן באבק ולא
יעשן תחתיו כדי שימות התולעת ולא יסוך את הנטיעות בדבר שיש
לן זיהמא כדי שלא יאכל אותו העוף כשהוא רך ולא יסוך את הפנין
ולא ינקוב אותו ולא יכרוך את הנטיעות ולא יקטום אותם ולא יפסג
את האילן וכן שאר כל עבודת האילן ואם עשה אחת מאלו בשביעית
מכין אותו מכת מרד' מרבית אין מציתין
את האור באישת הקני' מפני שהוא
עבוד קרקע ואין מלמדין את הפרה
לחרוש אלא בחול ואין בורקין
את חורעים בעצין מלא עפר אבל
בורקין אותן בעצין מלא גלים
ושורין את חורעים בשביעית כדי
לזרען במוצאי שביעית ומקיימן
האלו' בראש הגא' אבל אין משקין אותו סוקרין את האילן בסקרא
וטוענין אותו באבנים ועוד דין אחר לזכור הפנים והמקשקש בזה
להכריז את האילן אסור ואם לסתום הפנים מותר משקין בית
השלחן בזה והוא שדה חוריעה שצמאה ביותר וכן שדה האילנות
אם היו מרוחקין זה מזה יתר מעשר לבית סאה מוליכין את המימא' ל
לאילן אבל לא ישקו את כל השדה ואם היו מקורבין זה לזה עשר
לבית סאה משקין כל השדה בשבילן וכן עפר הלבן מרביצין אותו
במים בשביעית בשביל האילנות שלא יפסדו ועושין עניות לגבלי
ועושין את אמת המים בתחלה וממלאין ארץ הנקעים מים ומפני מדי
התירו כל אה שאם לא ישקה תעשה הארץ מלחה וימות כל עץ שבת
הואיל ואסור הדברים האלו וכיוצא בהם מרביתם לא גזרו על אלו
שאין אסור מן התורה אלא אותם שני אבות ושתי תולדות שלהם כמו
שבארנו משרבו האנשים והטלו
מלכ' גנים על ישראל לעשות מוונות
לחילוליהן התירו לזרוע בשביעית
דברים שצרכין להם עבדי המלך
בלבד וכן מי שכפאו אנס לעשות
בשביעית בחנם כמו עבודת המלך
וכיוצא בהן הרי זה עושה הנוטע
בשביעית בין בשוגג בין במזל' יעקור
מפני שישאר חשודין על השביעית
אם תאמר בשוגג יקיים יאמ' המזיד
שוגג הייתי החורש את שדהו או
נרה או זבלה בשביעית כדי שתהיה
יפה לזריעה במוצאי שביעית קונסין אותו ולא יזרענה במוצאי שביעית
ואין חוכרין אותה ממנו כדי לזרעה אלא תהי בורה לפניו ואם מת
יזרענה בנו המעביר קוצים מארצו בשביעית כדי לתקנה' למוצאי
שביעית או שסקל ממנה אבנים אף על פי שאינו רשאי לא קנסו אותו
ומותר לו לזרעה במוצאי שביעית הטמן לפת וצנונות וכיוצא בהן
בשביעית אם היו מקצת העלין מנולין אינו חושש ואם לאו אסור
הטמן את הלוף וכיוצא בהן לא יפחות מארבעת קבים על גובה ספח
וטפה עפר על גביו וטומנו במקו' דריסת האדם כדי שלא יצמח ומותר
למרס באורז בשביעית אבל לא יכסה בראשונה היו אומרי' מלקט
אדם עצים ואבנים ועשבי מתוך שדהו והוא שיטול הגס הגס כדי שלא
יתכוין לנקו' הארץ אבל משרה חברו נוטל בין גס משרבו עוברי
עברה שמתכונין לנקות ואומר הגס הגס אנו נוטלין אסור לטול אדם
משרהו אלא מתוך שדה חברו והוא שלא ילקט בטובה שלא יאמר לו
ראה כמה טובה עשיתי לך שהינני ישרד היתה בהמתו עומדת
בתוך שדהו מלקט ומביא לפניו שבהמתו מוכחת עליו וכן אם היתה
שם כירתו מלקט הכל ומדליק שכירתו מוכחת עליו הקוצץ אילן
או שתים לעצים הרי זה מותר לשרשן קצץ שלשה איתר זה בצד
זה לא ישרש שהרי מתקן את הארץ אלא קוצץ מעל הארץ ומניח ש
שרשו בארץ במה דברים אמורי בקוצץ מתוך שלו אבל משרה חברו
מותר לשרש המבקע בזה לטול עצים לא יחפה מקום הבקוע בעפר
מפני שהוא עבודה אבל מכסה באבנים או בקש המונב בגפני והקוצץ
קנים הרי זה קוצץ בדרכו בקדום ובמגל ובמנירה ובכל מה שירצה
אין קוצצין בתולת שקמה בשביעית בדרך שקוצצין בשאר השנים
מפני שקוצצתה עבודת אילן שבקציצה זו תגדל ותוסף ואם צריך
לעציה קוצץ אותה שלא בדרך עבודתה כיצד קוצצתה מעם הארץ
או למעלה

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

אמר אורי
אורי אורי
אורי אורי

הלכות שמטה ויובל

פרק רביעי

זרעים תמו

שלוש צא הארץ בשנה שביעית בין מן חורע שנפל בה מקודם שביעית בין מן העקרי שנקצרו מקודם וחזרו ועשו ושניהם נקראו ספיח בין מן העשבים והירקו שעלו מאליהן ואין להן זרע הכל מותר לאכלו מן התורה שנאמר והיתה שבת הארץ לכם לאכלה אפילו שדה שנטייב בשביעית וצמחו פירותיה מותר באכילה וזה שנה את ספיח קצירך לא תקצור שלא יקצור כדרך שקוצר בכל שנה ואם קצר כדרך הקוצרין לוקה כיצד מנון קצור כל השדה והעמיד כרי ורש בבקר או שקצר לעבודת הארץ כמו שבארנו אלא קוצ מעט מעט וחובט ואוכל ומדברי סופרי שיהיו כל הספיחים אסורין באכילה ולמה גזרו עליהם מפני עוברי עברה שלא ילך וירע תבואה וקטניות וזרעוני גינה בתוך שדהו ובסתר ובשיצמח ואכל מהם ויאמר ספיחיהן לפיכך אסרו כל הספיחים הצומחים בשביעית הא למדנו שאין אוכלין מפירות שביעית לא פירות האילנות והעשבי שאין זרעין אותם רוב האדם כגון הפנים והירבוזין השוטין וכל כיוצא בהן אבל הירקות שדרך רוב האדם לוורעם כגון תבואה וקטניות כל הצומח מהן אסור מדבריהם והמלקט מכן אסור

ואתו סמלי דמלי מכת מדרת ספיחין העולי בשדה בור ובשדה ניר ובשדה כרם ובשדה זרע מותרין באכילה ומפני מה לא גזרו עליהן לפי שאין אדם זורע מן מקומות אלו שדה בור אין אדם נפנה לשם ושדה ניר רוצה הוא בתקונה ושדה כרם אינו אסור כרמו ושר זרע הספיח מפיסדי אותה וכן התבן של שביעית מותר בכל מקום ולא גזרו עליו ספיחין של שביעית שיצאו למצוא שביעית אסורין באכילה ואין תולשין אותן ביד אלא חורש בדרובו ובהרועה כדרכה ועד מתי אסורין ספיחי שביעית במוצאי שביעית מראש השנה ועד חנוכה ומחנכה ואילך הן מותרין והזרע ספיחי שביעית אחר שביעית הנדולין מותרין בצלים שיצאו משביעית למצוא שביעית אסורין וכן שאר הפירות אין לוקחים אותם במוצאי שביעית אלא משביעית כיוצא בהן בפירות מוצאי שביעית עשרה חבירי הותר האפילו ומותר ליקח ירק במוצאי שביעית מיד מאימתי מותר אדם ליקח לוף במוצאי שביעית משיבחה החרש באחד בתשרי ראש השנה לשמטים וליוכלות פירות ששירת שנכנסו לשביעית אם היו תבואה או קטניות או פירות האילן והניעו לעונת המעשרות קודם ראש השנה הרי אלו מותרין ואעפ שאוסף אותם בשביעית הרי הן כפירות ששית לכל דבר ואם לא באו לעונת המעשרות לא אחר ראש השנה הרי הן כפירות שביעית התבואה והקטניות אסורין באכילה משום ספיחים ופירות האילן אוכלין אותן בקדושת שביעית הארץ והדוחן והפרגים והשומשומין ופול המצרי שזרעו לזרע הולכין בהן אחר גמר פרי אם נגמר פריים קודם ראש השנה הרי אלו מותרין בשביעית כפירות ששית ואם נגמרו אחר ראש השנה אעפ שהשירשו קודם ראש השנה הרי אלו אסורין משום ספיחים הירק בשעת לקיטתו והאחרון אפילו כפול קודם ראש השנה ונעשה עבד בשביעית חייב במעשרו כפירות ששית ואפילו היה צבא בשביעית הרי הוא כפירות שביעית ומתעשר כפירות ששית להדמיו וכן פירות שביעית שיצאו למצוא שביעית בתבואה וקטניות ואילנות הולכין אחר שצאת המעשרות והפרגין והשומשומין והאורז והדוחן ופול המצרי שזרעו לזרע אחר גמר הפרי והירק אחר לקיטתו פול המצרי שזרעו לזרע בששית ונגמרו פרוי קודם ראש השנה של שביעית בין ירק שלו בין זרע שלו מותר בשביעית ואם זרעו לירק ונכנסה עליו שביעית בין ירקו בין זרעו אסור בספיחי שביעית וכן אם זרעו לזרע ולירק אסור עבר זרעו בשביעית ויצא לשמינית אם זרעו לזרע בין זרעו בין ירקו אסור במוצאי שביעית כשאר הספיחים

ואם זרעו לירק הוואיל ונלקט בשביעית בין ירקו בין זרעו מותר בשביעית וקטנוע בשביעית כמזיד יעקוב לא נגמרו אלא משעריש כ בשביעית יעקוב ואין הולכין אחר מניסה אלא הולכין הישן מניסה אלא משכחת לה שיצאו מאליהן ואי משכחת לה משכחת לה במדבר דכרם וזולתי הניאיה ממה שאמרנו במשכחת מניס כחכין נשורין ונתבן נקש של שביעית משתדל רביעה עתיק ולפי שכל גזרין תעניות שמיט וכן מניעות עד חנוכה או סמוך לה סמוך עליו וקבע זמן חנוכה וכל זה הכל ודעין דוח וקשה מזה שלא אמרו אלא בתבן נקש שנסדה מפני ש אומנו שנסדה נסדה עם הנשמים והרי הוא כמנוער אכל שמיס אמרי מניס לו סיה להסיהמך ואולי בשעמדי כדקדק נרסה המדע על העיקר סהיהמך מעלה את האיסור כדכ אכל זמן חנוכה מאלו

הנטע והמכרף פחות משלשים יום לפני ראש השנה אסור לקיימן בשביעית וקטנוע בשביעית כמזיד יעקוב לא נגמרו אלא משעריש כ בשביעית יעקוב ואין הולכין אחר מניסה אלא משכחת לה שיצאו מאליהן ואי משכחת לה במדבר דכרם וזולתי הניאיה מ מה שאמרנו במשכחת מניס כחכין נשורין ונתבן נקש של שביעית משתדל רביעה עתיק ולפי שכל גזרין תעניות שמיט וכן מניעות עד חנוכה או סמוך לה סמוך עליו וקבע זמן חנוכה וכל זה הכל ודעין דוח וקשה מזה שלא אמרו אלא בתבן נקש שנסדה מפני ש אומנו שנסדה נסדה עם הנשמים והרי הוא כמנוער אכל שמיס אמרי מניס לו סיה להסיהמך ואולי בשעמדי כדקדק נרסה המדע על העיקר סהיהמך מעלה את האיסור כדכ אכל זמן חנוכה מאלו

הדלועין שקיימן לזרע אסור הקשו לפני ראש השנה ונפסלו מלאכול אדם מותר לקיימן בשביעית שהן מפירות ששירת ואם לא אסורין בספיחי שביעית וכן הירקות כולן שהקשו לפני ראש השנה מותר לקיימן בשביעית ואם היו רבים אסור לקיימן משום ספיחים ואין מחייבין אותו לשרש את הלוף אלא מניחו בארץ כמות שהו אם צמח למצוא שביעית מותר ואין מחייבין אותו לשרש את הקרנס אלא נזה בעליו ואם צמח למצוא שביעית מותר לוף של ערב שביעית וכן בצלים של ערב שביעית הקצונים ופואה שנגמרו לפני שביעית מותר לעקור בשביעית בקדומות של מתכות ואין בזה משום עבודת הארץ הבצלים שירדו עליהם גשמים בשביעית וצמחו כל זמן שהעלין שלהן ירוקין הרי אלו מותרין ואם השחירו הרי הן כנטועין בארץ ואותן העלין אסורין משום ספיחים ובין כך ובין כך הבצלים עצמן כהיתרן עומדין בצל שעקרו בשביעית ונטעו בשמיני ורבו נידוליו על עקרו העלו נידוליו את עקרו וזוהי הכל הוואיל ושביעית אסורה על ידי קרקע כן נטילה על ידי קרקע הפירות שיצא האילן בשביעית לא יאסרם כדרך שאוסף בכל שנה שנאמר ואת ענבי נזירך לא תבצור ואם בצר לעבוד האילן או שבצר כדרך הבצרים לוקח וכיצד עושה תאנים של שביעית אין קוצצן אותן במקצרה אבל מייבשן בחרבה ולא ידרוך ענב בנת אבל דורך הוא בעריבה ולא יעשה זהים בתוך הכר אבל כותש הוא ומכנס לתוך בר קטן ביותר וטוחן מבית הכר ומכנס לבד קטנה וכן בשאר הדברים כל שיכול לשנות משנה מצות עשה להשמיט כל מה שתוציא הארץ בשביעית שנאמר והשביעית תשמיטה ונטשתה וכל הנולד כרמו או סג שדרו בשביעית כול מצות עשה וכן אם אסף כל פירותיו לתוך ביתו לא יפקיר הכל ויד הכל שוין בכל מקום שנאמר ואכלו אבינו עמך ויש לו להביא לתוך ביתו מעט כדרך שמיאין מן ההפקר חמש כרישמן חמשה עשר כרישין ואם הביא יותר מזה מותר אין שביעית נוהגת לא בארץ ישראל בלבד שכן תבואה הארץ ונוהגת בין בפני הבית בין שלא בפני הבית כל שהחזיקו בו עולי בבל עד כיום אסור בעבודה וכל הספיחים שצומחי בו אסורין באכילה וכל שלל החזיקו בו לא עולי מצרים בלבד שהוא מכויב ועד הנזהר עד אמנה אעפ שהו אסור בעבודה בשביעית הספיחים שצומחי בו מותרים באכילה ומחנהר ומאמנה והלאה מותר בעבודה בשביעית סוריא אעפ שאין שביעית נוהגת בה מן התורה גזרו עליה שתהיה אסורה בעבוד בשביעית בארץ ישראל כדי שלא ינחזו ארץ ישראל וילכו וישתקעו שם אבל עמון ומואב ומצרים ושנער אעפ שהם חייבות במעשרות מדבריהם אין שביעית נוהגת בהן עבד הדרן שביעית נוהגת בה מדבריהם וספיחי סוריא ועבר

עבד הירדן שביעית מהנהגתה: אא עבד הירדן מה היה נתיב להביאו מקל ומומר הרי לא החזיקו עולי בבל וכן סוריא: מותרין שלא גזרו על הספיחים לא מפני עוברי עברה והנהיגו אין מצווין על השביעית כדי שנגזר עליהם עירות ארץ ישראל הסמוכות לספר מושבין עליהם שומר כדי שלא יפוצו גוים ויבזו פירות שביעית: פרק

סמל לאין כסע

סמל עשין קס: קס

סמל סס סס דעביעית דקס

סס דקס סס סס

עבד הירדן שביעית מהנהגתה: אא עבד הירדן מה היה נתיב להביאו מקל ומומר הרי לא החזיקו עולי בבל וכן סוריא:

מותרין שלא גזרו על הספיחים לא מפני עוברי עברה והנהיגו אין מצווין על השביעית כדי שנגזר עליהם עירות ארץ ישראל הסמוכות לספר מושבין עליהם שומר כדי שלא יפוצו גוים ויבזו פירות שביעית:

פרק

הלכות שמטה ויובל פרק רביעי זרעים תמו

זרעים תמח

הַאֲחִירֵינוּ נִתֵּן טַעַם בְּדִלְגָּא וְכֵן
בְּמִלְאֵל סִפְרֵי אֵין הִלְכֵי נִיחָה אַחֵר
נִתֵּן טַעַם שֶׁאֵין בְּאִיזְמִיר אֲבִילָה
אֵל מִזֵּוֹת בִּיעוּר בְּכֵלֵךְ הֵילֵכֵךְ דִּי
שִׁיעֵבֵר אֲבוֹתֵי הָעֵין בְּכֵלֵךְ וְכֵן ע
וְהִנֵּה עַם מִדְּבַר הַלֵּל:

צ'מקום
129

וועט
ח
ס וועט

שבועי

ממנעשין קמח
מט' דשביעית
דף מה

၀၆၂၂

חֹכֵם שָׁמְרוּ מִיִּחוּד וְכוּ' עַד הַזֹּהֵר
 וְאִינוּ לְעֵצִים יֵשׁ לֹא וְלִדְמוּי שְׂבִיעִי:
 אֵלֵּא אִי חֲפֶזֶר לֵהָ בִּלְא שְׂבוֹשׁ
 שֶׁאֵם אִינוּ מִמְאֲכָל אֲדָם ו
 וְלֹא מִימְאֲכָל בְּהֵמָה וְלֹא מִמִּין הַבְּעִיִּים וְאִינוּ לְעֵצִים הָרִי הוּא
 תְּלִיז מִמְּכַבֵּה חֶפֶז עֲלִיז מִנְּבִיז
 עֲלִיז חֲמוּרִי אֲדָם וְחֲמוּרִי בְּהֵמָה
 חֲמוּרִי אֲדָם שֵׁשׁ לֵהֶם שְׂבִיעִית ח
 חֲמוּרִי בְּהֵמָה שֶׁאֲסוּר לִשְׁלֶקֶן וְהֵם
 הַסִּיֵּהָ וְהָאֲזוּב וְחֲרוּכִית וְלֹא ח
 כְּתִיבֵהוּ בְּכָלֹם יֵשׁ יִשְׁלָהֶם בִּיעוֹר אֵם
 לֹא וְכִלְלוּ יֵשׁ דְּבַר כֹּל שֶׁאִינוּ מִתְקִי
 בְּאָרֶץ יֵשׁ לֹא בִּיעוֹר וְלִדְמוּי בִּיעוֹר
 וְיֵשׁ מִן הַמִּתְקִי בְּאָרֶץ שֶׁחֲמִלְקוּ עֲלֵיו
 כְּרִי יְהוּדָה וְחִכְמִים שְׂרָי יְהוּדָה
 אֲזוּרֵי יֵשׁ לְדִמְיוֹ בִּיעוֹר בְּסוּף שֶׁהָ
 שֶׁמְחַמְרִין בְּרִמְיוֹן יוֹתֵר מִן הַ
 וְהַעֲטֵם מִכְּנִי שְׂפִנְמוֹם שֶׁאִיִּם
 מִתְקִיִּימִין וְהַלְבֹּשִׁין בְּרִמְיוֹ לְחֻמְרָא

באילן מאכל
כפרי שלחן ויש לו ולדמו שבי
ששית ילקט את הוורד והשמן
חייב לבער השמן שהרי הורד
של שביעית שכבשן בין שש
שהרי טעם פירות שביעית בו
אחרות מין במינו ככל שהוא

באילן מאכל אבל באילן סרק אף היוצא מן העליון ומן העקרים
כפרי שרץ ויש לו ולדו מיו שביעית הובוש וורד שביעית בשמן של
ששית ולקט את חורד והשמן מותר כבשו בשמן של מוצא שביעית
חייב לבקר השמן שהרי חורד יבש הוא וכבר נתחייב בביעור חרובין
של שביעית שכבשן בין ששה או בין מוצא שביעית חיל' לבקר הין
שהרי טעם פירות שביעית בזה הכלל כיר' שביעית שנתערכו בפיר'
אחרות מין במינו בכל שהוא ולא במינו בנותן טעם: פרק

• •

1

10

1

ל' בסיקן
 קט טל ט
 :
 גדיה אלף
 דה ואל
 גשו בוג'
 דחון ובר'
 דיש בהם
 אי סמול'
 דחון ד'
 אל בדדני
 שם מרחן
 סקסס ב
 :
 ער :
 נלי וקני
 אל' :
 סו דמניק
 97 טס

בור מעט
 וְשִׁבְעִית
 מבר הרי
 לא יצבע
 ית לקח
 ואם לקט
 ימים רמי
 ותוכו עד
 חזר:
 כם אומר'
 אשר לבית
 ישא הואיל
 עלנו כדמיו
 ונתקאל מ
 כמיכר
 ושאף
 ולא אם כן
 ואלה כן
 חזר:

[illegible]

הלכות שמטה ויובל

פרק שמיני

פרק תשיעי

מצות

כדרך

שאלו ללמוד הארץ בשביעית כך אסור לחזק ידי
ישראל שעובדים אותה או למכור להן כלי עבודה
לפי שאסור לחזק ידי עובדי עברה ואילו כלים שאין האומן רשאי
למכור בשביעית למי החשוד על השביעית מחריש וכל בליה העול
והמורה והרקד זה הכלל כל שטלאכתו מיוחדת למלאכה שאסורה
בשביעית אסור למכור לחשוד ולמלאכה שאיפשר שתהיה אסורה
ותהיה מותרת מותר למכור לחשוד כיצד מוכר הוא לו המגל והעגלה
וכל כליה שאם יקצור בו מעט ויביא על העגלה מעט הרי זה מותר ואם
יקצור כדרך הקוצרין או יביא כל פירות שדהו אסור ומותר למכור
למי שאינו חשוד אפילו דבר שמלאכתו מיוחדת למלאכה האסורה
בשביעית שהרי אפשר שקנה בשביעית לעשות לו מלאכה לאחר
שביעית הוציא מוכר חמש ברי שמן וחמשה עשר כריין ומותר
למכור לגוי ויתר מזה ואינו חושש שמא ימכור לישראל ומוכר
כרים רבים לישראל החשוד בחוצה לארץ ואינו חושש שמא יבאם
לארץ ומוכר לחשוד פרה חורשת בשביעית שהרי אפשר לשחמור
ומוכר לו שדהו שהרי אפשר שיובירה אבל לא ימכר לו שדה האילן
אלא אם כן פסק עמו על מנת שאין לו באילן ומשאלו סאה למכור
בה אף על פי שהוא יודע שיש לו גורן שהרי אפשר שימכור בה בתוך
ביתו ופורט לו מעט אף על פי שהוא יודע שיש לו פועלין וכולן בפירוש
אסורין וכן משאלת אשה לחברתה החשודה על השביעית נזהר וכתב
רחמים ותנן אבל לא תבור ולא תטחון עמה מחזיקין ימים בשביעית
ברברים בלבד כגון שראו חורש או זורע אמר לו תתחזק או תצליח
וכיוצא ברבים אלו מפני שאינם מצווין על שביעית הארץ אבל לא
יסעידו ביד ומותר לדרות עמון הכורת וחזקין מהן נזרין לפי שאין
בני חייב כרי לקט אותן מותר לעשות בסוריא בתלוש אבל לא
במחורב כיצד רשין וחזקין ומעמדין אבל לא קוצרין ולא
בפירות שביעית או לשמרן כך אסור ליקח מעט הארץ לפי שאין מוסרין
דמי שביעית לעם הארץ ואפי' כל שהוא שמא לא יאכל אותן בקדושה
שביעית הלוקח לולב מעט הארץ בשביעית נותן לו אתרונם מתנה
ואם לא נתן לו מכליע לו דמי אתרונם בדמי הלולב כדא בזמן שהיה
מוכר פירות שחזקתן מן החפץ כגון תאנים ורמונים וכיוצא בהן אבל היה
מוכר פירות של הרים וכיוצא בהם הרי זה מותר ליקח ממנו מעט כדמי
והסבר של הרים וכיוצא בהם הרי זה מותר ליקח ממנו מעט כדמי
של סעודות בלבד משום כרי חייב של מוכר וכל דבר שאינו חייב
במעשרות כגון שום בעל בבית ובעל של רכבה ונזקין וקלקין ועדשי
המצריות וכן זרעני גינה שאינן נאכלות כגון זרע לפת וצנן וכיוצא
בהן הרי אלו נלקחין מכל אדם בשביעית כדא בעם הארץ סתם אבל
מי שהוא חשוד לעשות סחורה בפירות שביעית או לשמרן פירותיו
ולמכור מהן אין לוקחין ממנו דבר שיש עליו זקת שביעית כלל ואין
לוקחין ממנו פשתן אפילו סרוק אבל לוקחין ממנו טוו ושוור החשוד
על השביעית אינו חשוד על המעשר והחשוד על המעשר אינו חשוד
על השביעית שאעפ"י שזהו מן התורה מעשר טעון הבאת מקום מה
שארין כן בשביעית ושביעית אין לה פדיון מה שאין כן במעשר החשוד
על המעשרות אינו חשוד לא על המעשר ולא על השביעית שהאוכל
הטמא הזה שמכרו בדווקת מזהו אינו מטמא אחרים לא מדברי סופרי
והחשוד לדברי סופרי אינו חשוד לדברי תורה כלל החשוד על דבר אף
על פי שאינו נאמן על של עצמו נאמן הוא על של
אחר חזקה אין אדם נאמן לאחר לפיכך החשוד
אחר דבר דנו ומעיד הכהנים חשודין על השביעית
לפי שהן אומרים הואיל והתרומות מותרות לנו
אף על פי שהן אסורין על הורים במית קל וחומר
פירות שביעית לפיכך סאה תרומה שנפלה למאה
סאה של פירות שביעית תעלה נפלה לפחו ממאה
ירקבו הכל ולא ימכרו לכהני ככל מרובע לפי שהן חשודין על השביעית
הצבענין והפסמין לוקחין מורסן מכל מקו ואינן חוששין שמא מספחין
שביעית הוא גבאי קופה בשביעית לא יחיו מדקדקין בחצרות של אוכלי
שביעית ואם נתנו להן פת מותרת ואין חוששין לה שמא מספחין
או בצי' הנלקחות בדמי שביעית ומותר ללות מן העניים פירות שביעית
ומחזירין להן פירות בשנה שמינית

עשה להשמיט המלוה בשביעית שני שמוטב כל בעל
משה ידו והתנובע חוב שעברה עליו שביעית עבר
על לא תעשה שנאמר לא יגוש את רעהו ואת אחיו
אין שמיטת כספים נזהרת מן התורה לא בזמן שהיובל נזהר שיש שם
שמיטת קרקע שהרי ישוב הקרקע לבעליו בלא כסף ודב' זה קבלה הוא
אמרו חכמי בזמן שאתה משמיט קרקע אתה משמיט כספים בכל מקום
בין בארץ בין בחוצה לארץ ובזמן שאין שם שמיטת קרקע אין אחר
משמיט כספים בשביעית אפי' בארץ ומדברי סופרי שתהא שמיטת כסף
נזהר בזמן הזה בכל מקום ואעפ"י שאין היובל נזהר בדי שלא תשתכח
תור שמיטת הכספים מיעור אין שביעית משמטת כספים לא בסופה
שבמקום שבע שנים תעשה שמטה וזה דבר השמטה ושם הוא או מקו
שבע שנים במועד שנת השמטה בהג' הסוכות מה שם אחר שבע אף
השמטת כספים אחד
שבע לפיכך הלואה אתה חייב להחזיר
אם חשבוטתיה מלי דלמור בירושלמי דהאי מ
מתני דבי יודהיה היא דלמור הקפת הקפית
הראשונה ראשונה משמט קולא ולדכין כל הקפת
השני אינה משמטת וקולא דמסק הקפת הקפית
של מוצאי שביעית
אבר החובי' שהחט את הפרה וחלקה על דעת שהיה ראש השנה של
מוצאי שביעית ונתעבר אלול ונמצא אותו היום סוף שביעית אבר
הרבים שהרי עברה שביעית על החובי' שביעית משמטת את המלוה
ואפילו מלוה שבשטר שיש בו אחריו נכסים חרי' זה משמיט ואם סיים
לו שדה בהלואתו אינו משמיט והשביעית משמטת את השבועה שגא
לא יגוש מכל מקום לא לטלם ולא
להשבע בלא שביעית הדיין וכל
כיוצא בה מדברים שאם יורה בהן
שביעית משמטת אבל שביעית
השומרין והשופות וכיוצא בהן מ
משבועות שאם יורה וישלם הרי
זה יושבע אחר השמטה הלואה
ותבעו וכפר כוהנא השמטה והוא
בכפירותו וחודרה אחר שעבר
שביעית או שבאו עליו עדים אחר
השביעית אין השביעית משמטת
המלוה את חבירו וקבע לחמן
לעשר שנים אינו משמט אעפ"י שה
בא לידו לא יגוש הרי הוא עתה את
יכול לגוש התנא עמו שלא יתבעו
שביעית משמטת המלוה את חבירו
והתנה עמו שלא תשמט שביעית
הרי זה נשמט שאינו יכול לבט דין
השביעית התנה עמו שלא ישתט
הוא חוב זה ואפילו בשביעית תנא
קיי' שכל תנאי שבמסמך קיים ונמצא
זה חייב עצמו במקום שלא חייבו
תורה שהוא חייב הקפדת התורה
אינה נשמטת ואם עשאר מלוה
נשמטת שבר שכי' אינו נשמט ואם
וקפו עליו במלוה נשמט קנסות
של אונס ושל מפתה והמוציא שם
רע אינם נשמטים ואם זקפו במלוה
נשמטים ומאימתי נוקפין במלוה
משעת העמדה בדין המגרש אר
אשתו קודם השמטה אין בתובתה
נשמטת ואם פגמתי או זקפתה
עליו במלוה נשמטת המלוה על
המשבון אינו משמיט והוא שחזר
החוב כנגד המשכון ואם חזר ותר
משמיט היתר המוסר שטרותיו לכד' ואמר להם אתם נבו לו חובי זה
אינו נשמט שנאמר ואשר יורה לך ארץ אחיך וזה ביר דין תובען
אותו וכן כד' שתתבו את הדין וכתבו אישפלו אתה חייב ליתן לזה כך
וכך

הלכות שמטה ויובל

היו תוקעין אלא בבית דין שקדשו בו את החדש ואין כל יחיד ויחיד תוקע אלא בפני בית דין שלשה דברים מעכבין ביוכל תקיעה ושלוח עבדים והחזרת שדות לבעליהן וזו היא שמיטת קרקע מראש השנה עד יום הכפור לא היו עבדי נפטרי לבתיהן ולא משתעבדין לאדוניהן ולא חסדות חסדות לבעליהן לא עבדי אוכלין ושותים ושמים ועטרתיהן בראשית כיון שהגיעו חסדות הקפידו לתקוע בך בשופר נפטרו עבדי לבתיהן לכל דבר כל שאסור בשביעית מעבורת הארץ אסור בשנת יובל וכל שמוחר בשביעית מותר ביוכל ומלאכו שלוקין עליהן בשביעית לוקין עליהן ביוכל ודין פירות שנת יובל באכילה ובמכירה ובכיעור כדון פירות שביעית לכל דבר יתירה שביעית על היובל שהשביעית משמטת כספי ולא יובל ויותר יובל על השביעית שהיובל מוציא עבדים ומשמט קרקע וזהו דין מכירת שדות האמור בתורה והיא מצות עשה שנאמר נאולה ותנו לארץ יובל משמט קרקע בתחלתו ושביעית אינה משמטת כספים אלא בסופה כמו שבארנו :

פרק אחד עשר

ישראל המתחלקת לשבטים אינה נמכרת לצמיתות שנה עוברת בלא תעש ואין מעשיהן מועיל לא תחזור השדה לבעליה ביוכל והמכור שדהו לששים שנה אינו יוצא ביוכל שאין חזר ביוכל אלא דבר הנמכר סתם או הנמכר לצמיתות לא ימכור אדם ביתו או שדה אחוזתו אף על פי שהם חוזרין אחר זמן אלא אם כן העני שנוכי ימוך אחיד ומכר מאחוזתו אבל למכור ולהניח הרמי בכיסו או לעשו בהן סחורה או ליקח בהן כלי או עבדי ובהמה אינו רשאי לא למונות בלכד ואם עבר ומכר מכל מקום הרי אלו מכורין ודנין בכות דין בתי ערי חומה ובשדה דין שדה אחוזה דין מוכר שדה אחוזתו לחשב את הרמים לפי השנים הנשארות ליוכל ובכל עת שרצה לפרוץ מחשב עם הלוקח על השנים שאכל וגורע מדמי המוכר ומחזיר לו השאר כיצד הרי הנשאר ליוכל עשר שני ומכר לו שדה במאה דנר אכלה הלוקח שלש שני ויצא המוכר לנאול נתן לו שבעי דנר ומחזיר שדהו וכן אם אכלה שש שני נתן לו מ' דנר ומחזיר לו שדהו לא נאלה אלא הניח ביד הלוקח עד שנת היובל תחזור לבעלים בלא דמים שני כי מספר תבואה הוא מוכר לך מכרה לו והיא מלאה פירות ואחר שני נאה אינו יכול לומר לו החזירני למלאה פירות כמו שמכרתי לך לפיכך אם מכרה לו מלאה פירות לפני ראש השנה ונאה אחר שתי שנים הרי זה אוכל שלש תבואות בשתי השנים ואינו מחשב עמו אלא לפי שתי שני בלבד שני על פי השנים לא על פי התבואות הקנים והזמורות ופירות שקמה שבתוכן הרי זה של לוקח כשאר הפירות שלה אבל אילן שנכסח או שביש שניהן אסורין בו כיצד יעשה ימכור וילקח ברמיו קרקע והלוקח אוכל פירותיה עד שתגל השדה מידו הלוקח שדה אחוזה ונטע אילנות והשביח כשהיא חוזרת ביוכל שמי ששכח האילנות שבתוכן נתן בעל השדה דמי השבח ללוקח שנאמר ויצא ממכר בית ממכר חוזר ולא השבח המוכר את שדהו בזמן שהיובל נהג כמו שבארנו אינו מותר לנאול לפחות משתי שנים שנכספן שני תבואות ימכור לך ואפילו רצה הלוקח אסור שנכספן שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך אין פחות משתי שנים מעת לעת מיום המכירה וצריך שיאכל הלוקח שתי תבואות בשתי השנים ואחר כך ינאל שנה שני תבואות לפיכך אם היתה אחת משתי השנים שביעית או שנת שרפון או ירקון איננה עולה מן המנין הניחה הלוקח בורה שנה ואכלה שנה או אכלה שנה ונרה שנה ולא זרעה הרי אלו עולין למנין מכרה בשנת יובל עצמה אינה נמכרת והדמים חוזרין לבעלים מכרה שנה אחת לפני היובל הרי הלוקח אוכל אותה שנה שנייה אחר היובל שנאמר שני תבואה מכר נקעים מלאים מים או סלעים שאינם ראויין לזריעה הרי זה פודה בפחות משתי שנים שנאמר שנה שני תבואות שדה הראויה לתבואה היא שאינה נגאלרת אלא אחר שתי שנים ואם לא נאלה אף על פי שאינה ראויה לזריעה חוזרת לבעלים ביוכל מכר אילנות אין נגאלין לפחות משתי שנים שהרי ראויים לתבואות ואם לא נאלו אינן חוזרין לבעלים ביוכל שני ושוב לאחוזתו ולא לאילנות מכר שדהו לראשון וראשון מכרה לשני ושני לשלישי אפילו מאד זה אחר זה בשנת היובל תחזור לארץ ראשון שנאמר בשנת היובל ישוב חשדה לראש

פסוק ללוי כע

תוספתא לענין פרק במד

ענין פל' קמורי ע"פ דף כט

פרק שנים עשר

בית בתוך עיר המוקפת חומה הרי והנאלה כל שנים עשר חדש מיום שמכר בכל עת שרצה ואפילו ביום שמכר ובשרוצה לפדות נותן כל הדמים שלקח ואינו גורע ללוקח כלום ואין הקרובים פודין אותה אלא המוכר עצמו אם השיגה ידו ויש לו למכור מנכסיו ולפדותו אבל לא ליתו וינאל ולא ינאל לחצאן מת הלוקח יפרה מיד בנו וכן אם כת המוכר יש לבנו לפדותה כל שנים עשר חדש מכר לראשון וראשון לשני בתוך השנ' מונין לראשון כיון ששלמה שנה ראשונה הוחלט הבית ביד השני שהמוכר מכר לשני כל זכות שתבא לידו הגיע שנים עשר חדש ולא נאלה הרי זה נחלט ביד הלוקח וכן אם נתן הבית מתנה ולא נאלו כל שנים עשר חדש הרי זה נחלט ביד זה שנתן לו מתנה היתרה שנה מעוברת אינו נחלט עד סופה שנאמר עד מלאה לו שנה תמימה להביא חדש העבור מכר שני בתי אחד בחצי אדר ראשון ואחד בראש אדר שני זה שמכר בראש אדר שני כיון שהגיע אחד באדר של שנה הבאה עלתה לו שנה וחצי שמכר בחצי אדר ראשון לא עלתה לו שנה עד חצי אדר של שנה הבאה מפני שירד הלוקח בחדש העבור הגיע יום שנים עשר חדש ולא נמצא הלוקח לפדות ממנו הרי זה מביא מעותיו בבית דין ושובר את הדלת ונכנס לביתו ואימתי שיבא הלוקח יבא וישל מעותיו המקדיש בית עיר חומה ונאלו אחר מיד ההקדש כיון שעלתה לו שנה משעה שנאל מיד ההקדש ולא נאלו בעליו נחלט ביד הנאל שאין ההקדש חולט אלא הלוקח שנאמר לקונה אותו לדורותיו מכר בית עיר חומה והגיע יובל בתוך שנת המכר אינו חוזר ביוכל לא יחיה ביד הלוקח עד שירצ המוכר לנאול כל שנת המכר או תמלא שנה והחלט המוכר בית בבתי החצרים או בעיר שאינה מוקפת חומה כראוי הרי זה נאל בכח יפה שברין השרה ושברין הבתים המוקפים חומה כיצד אם רצה לנאול מיד נאל כדון הבתים הגיע שנים עשר אלא נאל הרי זה גויא עד שנת היובל כדון השרה ובעת שגויא מחשב עם המוכר וגורע לו מה שאכל הגיע יובל ולא נא חוזר הבית בלא דמים כדון השרה כל שהוא לפני מן החומה כגון הגנות והמרחצאות והשוכות הרי הוא כבתי שנאמר אשר בעיר אבל השרות שבתוך העיר נאין כדון השרות שחוצה לעיר שנאמר וקם הבית אשר בעיר וכל הרומה לבית לא השרה בית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות אינו נאלה כבתי עיר חומה וירושלם אין הבית נחלט בה ובית הבנוי בחומ' אינו כבתי עיר חומה עד שגנותיה חומתה או שהם חומתה אינה כמוקפת חומה אין המקום נקרא עיר חומה עד שיהיה בו שלש חצרות או יותר ובכל חצר מהן שני בתים או יותר ויקיפה חומה תחלה ואחר כך יבנו החצרות בתוכן אבל מקום שישב ואחר כך הוקף או שלא היה בה שלש חצרות של שני שני בתים אינו עיר חומה אלא בתים שבו כבתות חצרים אין

בית יבא ענין

פסוק ע"פ דף כט

פסוק ע"פ דף כט

כט

פסוק ע"פ דף כט

כט

פסוק ע"פ דף כט

כט

פסוק ע"פ דף כט

כט

הגהות רשייכי לספר זרעים

והוא מוכרחין עליהן המזבח וכן
כהב רבנו משה העשה עשה
לכבש בחמול לבשלה בקדיר פטורה
מן החלה והנה מורי רבי מאיר און
כדי להסתלק מן הספק לאפיה מן
העשה והיא מעט חררה קטנה
במחלים דהיינו אפיה להם גמור ואחר כך
יקיפה אל העשה ויפריש חלה משניהם מן העשה ומן החררה מכל אחד
מעט לשון שאין תורמין מן האפיה על שאינו אפיה לפיכך יקח גם מן העשה וכן
יבא דיו שמים והמותר בחררה יאכל
ולא יביאנה לאיבוד לשון סה הנטול
שאר מן העשה שלא הורמו חלתה
ונתנה לתוך עשה שהורמה חלתה
הרי זה מביא עשה שניה שיש בה
עם שאור זה שיעור עשה שחייבת
בחלה ונתן אותה גמור העשה ש
שהורמה חלתה ומפריש מן העשה
השני שיעור חלה עליו ועל השאר כדי
כעשיית זו כולה טבל שטבל במינו
אסור בכל שהו עבד אומר מהם מי
שניתן שאור מעט שהורמה ח
חלת לתוך עשה שלא הורמה חלתה
אף על פי שטבל ברוב אין מפרישין
מזכה וכן קל כשמואל דאמר בפך
דלה לכל אין צילה חוץ מין נשמן
לפיכך הנותן שאור של גוי לתוך עשהו
או משאור מתוך פטור מן חלה לא
מפרישין חלה מן העשה והיא כדפ
אלא ילוש עשה מעט כביצה או כב
בגדים ויקיף אותה מעט אל העשה
ויפריש אותה שיעור חלה ויקרא לה
שם ולכתילה טוב מי שרצה ליקח
שאר מעטו כדי לחמץ בו עשה אחרת
וקיפה מן העשה בעודה בטלה קודם
הפרשת חלה כדי שיכול להפריש
מין העשה אשר יחמץ מיניה וביה
ועוד כתב מהרש"ל וזל
כתעבר בו טבל וחולין וכו' כאן
משמע דאין להפריש אלפיה בטבל
דכדא דאחר חמור קצת מחברו ואל
מין הפטור על הפטור מכאן יש
ללמוד דהיכא דלש עשה שיש בה
כדי חייב חלה ופטור גמור מן חלה
אם רוב עשה יפריש מביה
שטבל חמולין ברוב ויפריש מביה
וביה שז' דלא בטל לענין להחמיר
לאפריש מביה וביה וכו' עד ואי
בעי למיסקל מביה וביה כדן ליעול
חלה גדולה כשיעור עשה גמור דהשתא
ממה כפאך יש כאן משל ישראל ואם
עשה גמור משהל ישראל שטבל עבד
בה לא מביא חלה וכן נראה מן
הפריש מביה וביה ולא מביא חלה
לפי שהעשה אחרת לפי שהשטבל דהל
מן החיוב על הפטור כיון דזאת
המזכרת בטלה ברוב מדאורייתא גם
טורח יש להפריש מביה כשיעור עשה
גמור כיצד יעשה שילוש עשה כשיעור
חיוב חלה לקח ממנה מעט כביצה
או פחות ויערב בעשה של גוי וישער
שתהא עים של גוי כביצה או פחות
על אותו וכמוא בטל ברוב ויקיף
אותו ג' בגדים לעשה בטל ויטול כל
אותו ג' בגדים לחלה דמזבח דמפריש
מביה בו עליו דאורייתא בטל ברוב
ואין להקש' והא אין מבטלין איסור
לכתילה דהו' כדי להננות ולאכול
מן האיסור אבל הכא לא קאביל לה
מבטלין בשם רבינו נתבאר כי אין
ללוש שיעור חלה כגטס בלא מים כי
הדגן לא הוכשר במחמר

והוא מוכרחין עליהן המזבח וכן
כהב רבנו משה העשה עשה
לכבש בחמול לבשלה בקדיר פטורה
מן החלה והנה מורי רבי מאיר און
כדי להסתלק מן הספק לאפיה מן
העשה והיא מעט חררה קטנה
במחלים דהיינו אפיה להם גמור ואחר כך
יקיפה אל העשה ויפריש חלה משניהם מן העשה ומן החררה מכל אחד
מעט לשון שאין תורמין מן האפיה על שאינו אפיה לפיכך יקח גם מן העשה וכן
יבא דיו שמים והמותר בחררה יאכל
ולא יביאנה לאיבוד לשון סה הנטול
שאר מן העשה שלא הורמו חלתה
ונתנה לתוך עשה שהורמה חלתה
הרי זה מביא עשה שניה שיש בה
עם שאור זה שיעור עשה שחייבת
בחלה ונתן אותה גמור העשה ש
שהורמה חלתה ומפריש מן העשה
השני שיעור חלה עליו ועל השאר כדי
כעשיית זו כולה טבל שטבל במינו
אסור בכל שהו עבד אומר מהם מי
שניתן שאור מעט שהורמה ח
חלת לתוך עשה שלא הורמה חלתה
אף על פי שטבל ברוב אין מפרישין
מזכה וכן קל כשמואל דאמר בפך
דלה לכל אין צילה חוץ מין נשמן
לפיכך הנותן שאור של גוי לתוך עשהו
או משאור מתוך פטור מן חלה לא
מפרישין חלה מן העשה והיא כדפ
אלא ילוש עשה מעט כביצה או כב
בגדים ויקיף אותה מעט אל העשה
ויפריש אותה שיעור חלה ויקרא לה
שם ולכתילה טוב מי שרצה ליקח
שאר מעטו כדי לחמץ בו עשה אחרת
וקיפה מן העשה בעודה בטלה קודם
הפרשת חלה כדי שיכול להפריש
מין העשה אשר יחמץ מיניה וביה
ועוד כתב מהרש"ל וזל
כתעבר בו טבל וחולין וכו' כאן
משמע דאין להפריש אלפיה בטבל
דכדא דאחר חמור קצת מחברו ואל
מין הפטור על הפטור מכאן יש
ללמוד דהיכא דלש עשה שיש בה
כדי חייב חלה ופטור גמור מן חלה
אם רוב עשה יפריש מביה
שטבל חמולין ברוב ויפריש מביה
וביה שז' דלא בטל לענין להחמיר
לאפריש מביה וביה וכו' עד ואי
בעי למיסקל מביה וביה כדן ליעול
חלה גדולה כשיעור עשה גמור דהשתא
ממה כפאך יש כאן משל ישראל ואם
עשה גמור משהל ישראל שטבל עבד
בה לא מביא חלה וכן נראה מן
הפריש מביה וביה ולא מביא חלה
לפי שהעשה אחרת לפי שהשטבל דהל
מן החיוב על הפטור כיון דזאת
המזכרת בטלה ברוב מדאורייתא גם
טורח יש להפריש מביה כשיעור עשה
גמור כיצד יעשה שילוש עשה כשיעור
חיוב חלה לקח ממנה מעט כביצה
או פחות ויערב בעשה של גוי וישער
שתהא עים של גוי כביצה או פחות
על אותו וכמוא בטל ברוב ויקיף
אותו ג' בגדים לעשה בטל ויטול כל
אותו ג' בגדים לחלה דמזבח דמפריש
מביה בו עליו דאורייתא בטל ברוב
ואין להקש' והא אין מבטלין איסור
לכתילה דהו' כדי להננות ולאכול
מן האיסור אבל הכא לא קאביל לה
מבטלין בשם רבינו נתבאר כי אין
ללוש שיעור חלה כגטס בלא מים כי
הדגן לא הוכשר במחמר

עבודה תנב

שאלו שלום ירושלם ישליו אוהבך

ספר שמיני והוא ספר עבודה הלכותיו חשע וזהו סידורן

הלכות בית הבחירה הלכות כלי המקדש והעובדים בו הלכות ביאת מקדש הלכות איסורי מוכח הלכות מעשה הקרבנות
הלכות תמידן ומוספין הלכות פסולי המוקדשין הלכות עבודת יום הכפורים הלכות מעלה

הלכות בית הבחירה

יש בכללן שש מצות שלש מצו' עשה ושלש מצות לא תעש' וזהו פרטן:

- א לבנות בית המקדש ב שלא לבנות המזבח גוית
- ג שלא לעלות עליו במעלות ד ליראה מן המקדש
- ה לשמרו סביב ו שלא לחשבית שמירתו:

הלכות כלי המקדש

יש בכללן יד מצות שש מצו' עשה ושמו' מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א לעשות שמן המשחה ב שלא לעשות כמותו
- ג שלא לסוך ממנו ד שלא לעשות כמותו חקטור
- ה שלא להקטיר על המזבח הזהב חוץ מן הקטורת
- ו לשאת הארון על הכתף ז שלא יסורו הכרים ממנו
- ח שיעבוד הלוי במקדש
- ט שלא יעשה אחד כמלאכת חבירו במקדש
- י לקדש הכהן לעבודה יא שיהיו כל המשמרו שוות ברנלי
- יב ללבוש בגדי כהונה לעבודה
- יג שלא יקדע המעיל יד שלא יזח החושן מעל האפור:

הלכות ביאת המקדש והעובדים בו

יש בכללן טו מצות שתי מצות עשה ויג מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א שלא יכנס כהן שכור למקדש
- ב שלא יכנס בו כהן פרוע ראש ג שלא יכנס בו כהן קרוע בגדי
- ד שלא יכנס כהן בכל עת להיכל
- ה שלא יצא כהן מן המקדש בשעת העבודה
- ו לשלח טמאים מן המקדש ז שלא יכנס טמא למקדש
- ח שלא יכנס טמא להר הבית
- ט שלא ישמש טמא
- יא לקדש העובד ידיו והגליו
- יב שלא יכנס בעל מום להיכל ולמזבח
- יג שלא יעבוד בעל מום
- יד שלא יעבוד בעל מום עובר טו שלא יעבור זר:

הלכות איסורי מוכח

יש בכללן יד מצות ארבע מצו' עשה ועשר מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א להקריב כל הקרבנות תמימים
- ב שלא להקריב בעל מום למזבח
- ג שלא ישחט ד שלא יזרק דמו
- ה שלא יקטיר חלבן ו שלא יקריב בעל מום עובר
- ז שלא יקריב בעל מום אפילו בקרבנות הנשים
- ח שלא יטיל מום בקדשים ט לפדות פסולי המוקדשין
- י להקריב מיום השמיני והלאה וקידם זמן זה הוא נקרא מחוסר זמן ואין מקריבין אותו
- יא שלא להקריב אתנן זונה ומהיר כלב
- יב שלא להקטיר שאור ודבש יג למלוח כל הקרבנות
- יד שלא להשבית מלח מעל הקרבנות:

הלכות מעשה הקרבנות

יש בכללן כג מצות עשר מצות עשה ויג מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א לעשות העולה כמעשה הכתובים על הסדר

- ב שלא לאכול בשר עולה ג סדר החטאת
- ד שלא לאכול מבשר החטאת הפנימית
- ה שלא יכריל בחטאת העוף ו סדר האשם
- ז שיאכלו הכהנים בשר קדשי קדשים במקדש
- ח שלא יאכלו חוץ לעזרה
- ט שלא יאכל יד מקדשי קדשים י סדר השלמים
- יא שלא לאכול בשר קדשים קלים קודם זריקת דמים
- יב לעשות כל מנחה בסדר מעשה הכתובין בתורה
- יג שלא ישים שמן על מנחת חוטא
- יד שלא יתן עליה לבונה טו שלא תאכל מנחת כהן
- יו שלא תאפה מנחת חמץ יז שיאכלו הכהני שירי מנחות
- יח שיביא אדם כל נדביו ונדבותיו ברנל שפגע בו ראשון
- יט שלא יאחר נדביו ונדבותיו ושאר דברים שהוא חייב בהן
- כ להקריב כל הקרבנות בבית הבחירה
- כא להביא קדשי חוצה לארץ לבית הבחירה
- כב שלא לשחוט קרבנות חוץ לעזרה
- כג שלא להקריב קרבן חוץ לעזרה:

הלכות תמידן ומוספין

יש בכללן יט מצות יח מצות עשה ואחת מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א להקריב שני כבשים בכל יום עולות
- ב להדליק אש על המזבח בכל יום
- ג להרים את הדשן בכל יום
- ד להדליק נרות בכל יום
- ה להקטיר קטרת בכל יום ו להדליק נרות בכל יום
- ז שיקריב כהן נדול מנחה בכל יום והוא הנקראת חביתין
- ח להוסיף שני כבשים בשבת ט לעשות לחם הפנים
- י מוסף ראשי חדשים יא מוסף הפסח
- יב להקריב עומר התנופה יג מוסף עצרת
- יד להביא שתי הלחם עם הקרבנו הבא בגלל הלחם ביום עצרת
- טו מוסף ראש השנה יו מוסף יום צום
- יז מוסף החג יח מוסף שמיני עצרת
- יט לספור כל איש ואיש שבעה שבועות מיום הקרבית העומר:

הלכות פסולי המוקדשין

יש בכללן ח מצות ב מצות עשה ויג מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א שלא לאכול קדשים שנפסלו או שהוטל בהם מום
- ב שלא לאכול פגול ג שלא יותיר קדשי לאח זמנם
- ד שלא יאכל נותר ה שלא יאכל קדשי שנטמאו
- ו שלא יאכל אדם שננטא הקדשים
- ז לשרוף הנותר ח לשרוף הטמא:

הלכות עבודת יום הכפורים

מצות עשה אחת והוא שיעשה מעשה יום הכפור' כולו על הסדר כמו שכתו בפרש' אחרי מות הקרבנו והידי' ושלוח השעיר ושאר העבודות:

הלכות מעילה

יש בכללן ג מצות א מצות עשה וב מצות לא תעשה וזהו פרטן:

- א לשלם המועל אשר הנא בתוספת חומש וקרבן וזהו דין המועל:
 - ב שלא לעבוד בקדשים ג שלא לגזוז קדשים:
- נמצאו כל המצות הנכללות בספר הזה מאה ושלש מהם שבע וארבע מצות עשה ושש וחמשים מצות לא תעשה:
- הלכות iii 57 כז ז

עבודה תנה

הייב מיתה ביד שמי' ונכנס לקדש חוץ לקדש חקדש' שלא לעבודה
או להשתחויה בין הדיוט בין גדול לוקה ואינו חייב מיתה שנא אל פני
ה' ואלא ימות על קדש הקדשים במיתה ועל שאר הכי' בלאו ולוק'
כהן שיצא מן המקדש בשעת העבודה
בלבד חייב מיתה בין כהן גדול בין
כהן הדיוט שנאמר ומפתח אהל מ
מועד לא תצאו פן תמותו כלום לא
תניחו עבוד ותצאו מבוהלי' ורחופים
מפני גזירה זו וכן זה שנאמר בכהן
גדול וכן המקדש לא יצא אינו אלא
בשעת העבודה בלבד שלא יצא
עבודתו ויצא אם כן מפני מה נשנית
אזהרה זו בכהן גדול שכהן הדיוט
שהיה במקדש בעבודתו ושמע שמת
לומת שהיה חייב להתאבל עליו
אעפ שאינו יוצא מן המקדש אינו עוב'
מפני שהוא אונן ואם עבד וחוא אונן
של תורה חלל עבודתו בין בקרבן
יחיד בין בקרבן ציב אבל כהן גדול
עובר כשהוא אונן שזמן המקדש לא יצא ולא יחלל כל' וישב ויעב'
עבודה שהיה עוסק בה ואינה מתחללת ומנין שעבודת האונן פסולה
מקל וחומר אם בעל מום שאוכל בקדש' אם עבד חלל אונן שהי' אס'
בקדש' שנ' לא אכלתי באוני ממנו דין הוא שיחלל ואעפ' שכהן גדול
עובר אונן אסור לאכול בקדשים שנ' ואכלתי הטאת היום היטב בעיני
הזכר אינו חולק לאכול בערב אונן שעבד אינו לוקה ומותר ליגע
בקדשים אעפ' שלא טבל שלא עשו מעלה אלא באכילה אבל בנגיע'
דרי זה טהור כמו שיתבאר במקומו אי זה אונן זה שמת לו מרת מן
הקרובים שהוא חייב להתאבל עליהן ביום המיתה בלבד הוא הנקר'
אונן דין תורה ולילה הוא אונן מדברי סופרים ומת ששה ימים ואחר
כך נקבר כל אותם הימים שאחר יום המיתה הוא אונן מדבריהם וכן
יום הקבורה ואינו תופש לילו לפי' משמת לו מת לאחר יום המית' כל
יום הקבורה אינו מקריב ואינו אוכל בקדשים מדבריהם וטבל ואוכל
לערב ויום שמועה קרובה ויום ליקוט עצמו הרי הוא כיום קבור שאינו
תופש לילו ואפי' מדבריהם לפיכך טבל ואוכל בקדשים לערב אבל
יום המיתה בשם שאסור לאכול בו קדשים מן התור כך אסור לאכול
בלילו מדבריהם חוץ מן הפסח בלבד שהי' אוכל לערב כמו שיתבאר
במקומו האכל אינו משלח קרבנותיו כל שבעה אפילו יין או עצים
או לבונה וכן מצורע אינו משלח קרבנותיו כל זמן שאינו ראוי לביאה
אל המחנה אינו ראוי להקרבת אכל המנודה יוש בו ספק אם משלח
אם אינו משלח לפי' אם הקריבו עליו נצח טמא שרץ וכיוצא בו והערל
משלחין ארץ קרבנותיהם ומקריבין עליהן חוץ מפסח שאין שוחטין
אותו על טמא שרץ ואין שוחטין על הערל פסח כמו שיתבאר אבל
טמא מת אין מקריבין עליו קרבן כלל עד שיטהר:

פרק שלישי

מצות עשה לשלח כל הטמאים מן המקדש שנאמר וישלחו מן
המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש זה המחנה האמו' ולאין ש
באן הוא מחנה שבועה שהוא מפתח עזרת ישראל ולפנים שובע' אני
שהמצורע והזב וטמא מת שלשת' במקום אחד תל' במצורע בדר' ושב
מחוץ למחנה מושבו זה מחנה ישר' שהוא מפתח ירושלם ולפנים מה
מצורע שטומאתו חמורה חמור' שלחו משלוח חבירו אף כל שטומאתו
חמור חמור שלחו משלוח חבירו לפי' משלוחין את המצורע חוץ לשלש
מחנות שהוא חוץ לירוש' מפני שהוא מטמא בביאה מה שאין חוב מטמ'
ומשלוחין וזבין חבות נדות ויולדות חוץ לשני מחנות שחוג' חוץ להר
הבית מפני שהן מקמאין המשכב והמושב אפילו מתחת האבן מרה
שאין המת מטמא טמא מת אפי' המת עצמו מותר להכנס להר הבית
שנאמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו עמו במחנה הלוי' החיל
משלוחין ממנו גוים וטמא מת ובועלי נדות אבל טבול יום נכנס לשם'
שכבר טבל עזרת הנשים משלוחין ממנה טבול יום אבל לא מחוסר
כיפורים שמחוסר כיפורים העריב שמשו ואס' טבול יום במחנה לוי'ה
מדברי סופרים מעזרת ישראל ולפנים אפילו מחוסר כיפורי' לא יכנס
לשם שעדיין לא טהר טהרה גמורה שנאמר וכפר עליה הכהן וטהרה
מכלל שעדיין לא נמרה טהרה הטמא המשולח מחר חב' אם נכנס
עובר בלא תעשה שנאמר ויצא מחוץ למחנה זה מחנה שבועה ולא יבא
כח כ 58 ii אל

הלכות ביאת המקדש

יין כל אותו היום היה יודע מאי זה משמר הוא ואינו מב' בית אב שלו
אסור לו לשתות כל אותה שבת שמשמרתו עובדין בו לא היה מכיר
משמרתו ולא בית אבותיו הדין נותן שאסור לשתות יין לעולם אבל
תקנתו קלקלתו והרי הוא מותר ל
לשתו תמיד שאינו יכול לעבוד עד
שיקבע בבית אב שלו ובבשמרתו
כהן שגדל שערו אסור לו להכנס
מן המזבח ולפנים ואם נכנס ועבד
חייב מית' בידו שמים בשכור שעבד
שנאמר ויין לא ישתו כל כהן וראשם
לא יגלחו ופרע לא ישתו מה ש
שתו יין במיתרה אף מגדלי פרע
במיתרה ואין פרועי הראש מחללין
עבודה אעפ' שהיא במיתה עבודתו
כשרה בשם שאין הכהנים מוזהרין
על היין אלא בשעת ביאה למקדש
כך אין אסורין לגדל פרע אא בשעת
ביא למקדש בלא בכהן הדיוט אבל
כהן גדול אסור לגדל פרע ולקרוע
בגדיו לעולם שהרי המיד' הוא ב
במקדש ולכן נאמר בו אר' ראשו
לא יפרע ובגדיו לא יפרס כמה הוא
גדול פרע שלשים יום כנזיר שנאמר
בו גדל פרע שער ראשו ואין נזירות
פחותה משלשים יום לפיכך כהן
הדיוט העובר מגלח משלשים יום לשלשים יום ואנשי משמר אסורין
לספר ולכבס בשבת כדי שלא יעלו למשמרתן כשהן מנוולין אלא
מגלחין ורוחצין ומכבסין קודם שיעלו מי ששלמה משמרתו בתוך
הרגל מותר לגלח ברגל אבל אם שלמה בערב הרגל אינו מגלח אלא
בערב הרגל דין קרוי בגדים ודין פרועי ראש אחד הוא שראשם
לא תפרע ובגדיהם לא תפרסו ולא תמותו את האם עבד והוא קרוע
בגדים חייב מיתה בידו שמים אעפ' שעבודתו כשרה ולא חללה יראה
לי שכל כהן הכשר לעבודה אם
נכנס מן המזבח ולפני' וח' שתוי יין
או שכור משאר המשכרין או פרוע
ראש או קרוע בגדי' בדרך שקורעין
על המתים אעפ' שלא עבד עבודה
הרי זה לוקה הואיל והוא ראוי ל
לעבודה ונכנס בשעת העבודה מנוול
ככה והרי הוא מוזהר שלא יכנס
ודין הנכנס ככה מן המזבח ולפנים
ודין היוצא משם אחד הוא כיצד
כגון ששתה רביעית יין בין האולם
ולמבוא קרע בגדיו שם ויצא לוק'
וכן אם עבד ביציאתו חייב מית' וכן
אסור לכל אדם בין כהן בין ישראל
להכנס למקד' כולו מתחילת עזרת
ישראל ולפנים כשהוא שתוי יין או
שכור או פרוע ראש דרך זול או ק
קרוע בגדי' אף על פי שאינו באזהרה
שאין זה כבוד ומורה ל' בית הגדול
והקדוש שיכנס בו מנוול אבל ישר'
שגדל שערו עד שנעשה מחלפת
ולא היה דרך נוול זה מותר להכנס לעזרת ישראל:

פרק שני

אין כהן גדול נכנס לקדש הקדשים אלא מיום הכפורי' לילה וכהן
הדיוט נכנס לקדש לעבודה בכל יום והוזהרו כל הכהני' שלא
יכנסו לקדש או לקדש הקדשים שלא בשעת עבודה שנאמר ואל יבא
בכל עת אל הקדש זה קדש הקדשים מבית לפרוכת' להזהיר על כל
הבית כהן שנכנס לקדש הקדשים בשאר ימות השנה בין כהן הדיוט
בין כהן גדול או כהן גדול שנכנס לו ביום הכפורים שלא בשעת
העבודה חייב מיתה בידו שמים שנאמר ולא ימות וכמה פעמים הוא
נכנס לשם ביום הכפורים ד' כמו שיתבאר במקומו ואם נכנס חמישית

הלכות איסורי מוכח עבודה חסא

הדין על הסדר או שאכלה כגדולתה אחר אכילה... שיהיה קשה או שהיתה לבדה או שהיתה בגינה...

פרק שלישי

המזמין פסולין בעוף וכן אחד הזכר ואחד הנקבה בעוף... שאל נאמר תמים זכר אלא בבמה בלבד...

מנחם לוי... פקדונות... דין...

פרק רביעי

אחד הבהמה ואחד העוף שנרבעו או שהמית את האדם... או הוקצרה או נעבד הכל פסול לגבי המוכח...

אסורין בהנאה אבל המוקצה הוא אסור ומה שעליו מותר למזבח... המשתחוה לחד אעפ"י שהוא מותר בהנאה...

כל קרבן שירצה: מוקדש ויביא בדמיון כל... קרבן שירצה ולא אמר יעשה מהן כל מה שירצה...

מנחם לוי... פקדונות... דין...

אם לא ידע... דין...

בסדרת דין... דין...

בסדרת דין... דין...

הלכות מעשה קרבנות

מעשרין ומיעוטן מעכב את כולן וחמש מנחות הבאות בנדר ונדבה יש לו להתנב ולנדר מהן כל מה שרצה אפי' אף עשרון אבל מנחת העומר ומנחת חוטא ומנחת קנאות ומנחת חינוך והחביתין כל אחת מהן עשרון אחת לא פחות ולא יותר כל המנחות הקריבו לגבי המזבח טעונו הגשה במערב כנגד חדרה של קרן דרומית מערבית ואינן טעונו תנופה חוץ ממנחת סוטה ועומר התנופה ששניהם טעונו תנופה והגשה כל המנחות הקריבו לגבי המזבח טעונו שמן ולבונה לוג שמן לכל עשרון וקומץ לבונה לכל מנחה בין שהיתה עשרון אחר בין שהיתה עשרון שאין מביאין בכלי אחד יתר על שש עשרון כמו שיתבאר חוץ מנחת חנוכה וקומץ חנוכה וקומץ חנוכה שיש בו שמן או לבונה על גביה אינו עובר ולא פסל מנחת חנוכה והחביתין מוסקין לכל אחת מהן שמן כמו שיתבאר כל המנחות הקריבו לגבי המזבח נקמצות ומקטרין הקומץ כולו על גבי המזבח והשאר נאכל לכהנים חוץ ממנחת זכרי כהונה שאינה נקמצת אלא מקטרין אותה כולה שנאמר וכל מנחת כהוננו הא למדת שמנחת חנוכה והחביתין וכן שהביא מנחת חוטא או מנחת נדבה כולן נשרפות על גבי המזבח ואינן נקמצות

המנחת מנחתה נקמצת כמנחת ישראל ושיריה נאכלין ולדות שנתערבו ודרי כל אחד מהן ספק מנחתה נקמצת כמנחת ישראל ואינה נאכלת כמנחת כהנים כיצד עושים הקומץ קרב בפני עצמו והשירים מתפורין על בית השרץ כל הנשואות לכהנים בין כהנת בין ישראלית אין שיריה מנחותיהן נאכלין בפני חלק הבעל שאינו נאכל ואינה כולה לאישים מפני חלק האשה אלא הקומץ קרב לעצמו והשירין מתפורין על בית השרץ הקמיעה בכל מקום בעורה ואם קמץ בהיכל כשרה מקדשין מנחתה בכלי שעל גבי קרקע וקומצין מכלי שעל גבי קרקע ואין מקדשין הקומץ בכלי שעל גבי קרקע ומאימתי יותרו השירים באכילה משצת האור ברוך הקומץ כל המנחות הקריבו לגבי המזבח מצחו וכן שירי המנחות שאוכלי הכהנים אף על פי שהן מותרין לאכלן בכל מאכל ובדבש אין אוכלי אותן חמץ שלא תאפה חמץ חלק אפי' חלקם לא יחמיצו ואם החמץ שיריה לוקח והחמץ אחר המנחות חייב ולוקחין על כל עשייה ועשייה שבה כיצד לשה חמץ או ערבה חמץ או קטם חמץ או אפוא חמץ לוקח שג' לא תעשה חמץ ונאמלא תאפה חמץ לחייב על כל מעשה יחידי שבה עשה חמץ מתחילה ועד סוף לוקח על כל מעשה מהן הניח שאור על גבי העיסה והלך וישב לו ונתחמצה מאלו לוקח שהנחת השאור הוא המעשה תכל השירים בקצה או בשומשמן או בכל מיני תבלין ושמןין כשרה מצה היא לא שנקראת מצה מתובלת החמץ מנחה פסולת פטור שנאמר אשר תקריבו לה לא תעשה חמץ הכשרה לה לא הפסולה המצח כשהיא כשרה ויצאת לחוץ וחור ומצרת אחר שנפסלה ביציאתה אינו לוקח חמץ בראשו של מזבח אינו לוקח שני אשר תקריבו וכבר קרב וזוהיא המנחה לחם הפנים לוקח שג' כל המנחות אבל מנחת נסכים אין בה מלקות שאם נבלה במים הרינפסלה קודם שתתחמץ ואם נבלה בשמן של נסכים מ'פירות הן ואינן מחמיצין החיטים של מנחות אין לותתין אותן שמה יחמיצו שהרי בחוץ לותתין אותן ואין הכל וריון לשומר אבל מנחת העומר הואיל והיא של צבור לותתין אות' שהרי הציבור וריון הן ומשמרין אותה כל המנחות הנאפות נלושו בפושרין ומשמרין שלא יחמיצו הואיל ולישתן ואפיתן בפנים בעורה אנשי פני וריון הן ובמקום שמבשלין קרשי קרשים שם אופין את המנחות שג' זה המקום אשר יבשלו שם הכהנים אשר יאפו את המנחות ונ' כל המנחות טחיתן והקדחתן בחוץ ולישתן ועריכתן ואפיתן בפנים וכל מעשיהן כשריבור עד שיכבאו לבית הקמיעה ומחבת ומרחש'הו בעור ושתיהם מכלי השרת ומקדשין ותנור של מקדש של מחבת היה

פרק שלשה עשר

עשה לעשות כל מנחה כמצותה האמורה בתורה וכיצד עשיית חביתין כהן גדול מביא עשרון שלם

מצות

מתנב

וחוצהו בחצי עשרון שבמקדש שאף על פי שהיא קריבה חציין אינה מתקדשת לחציין ומביא עמה שלשת לוגין שמן שנאמר בשמן תעשה לה' סוף לה שמן כנסכי הכבש ובולל הסולת בשמן וחולטה ברותחין ולש מכל חצי עשרון שש חלות נמצאו שנים עשר חלות ואחת אחת היו נעשות וכיצד עושה מחלק השלשה לוגין ברביעיות שבמקדש רביעית לכל חלה ואופה החלה מעט ואחר כך קולה אות' על המחבת בשאר רביעית השמן שלש ואינו מבשלה חרבה שג' תופני בין בשל וג' ואחר כך חולק כל חלה וחלה לשנים באומד כרי שקריב וחצי א' א' לא שומענו ואין לה שירש בשם מקו' שיתלקין כל חלה וחלה אלא לשם חלות בשחית' נשש בין הערבים והערה כהנה להס מלות גדולות וקטנות שימורו בהן כדי שלא יגרעו על ימינו ה השיעורין והוא אומד שמתלקין את החלות באומד והערה אמרה מ' מחסיה בבקר ומחסיה בערב שלא יוסף ולא יגרע:

ואחר כך חולק כל חלה וחלה: א' א' לא שומענו ואין לה שירש בשם מקו' שיתלקין כל חלה וחלה אלא לשם חלות בשחית' נשש בין הערבים והערה כהנה להס מלות גדולות וקטנות שימורו בהן כדי שלא יגרעו על ימינו ה השיעורין והוא אומד שמתלקין את החלות באומד והערה אמרה מ' מחסיה בבקר ומחסיה בערב שלא יוסף ולא יגרע:

פרק ארבעה עשר

אדם ונדר עולה ושלמים וכל מין שירץ מחמשת ימים מיני מנחות חבאין בנדר ונדבה ומתנב או נדר מנחה

אם קרין דף פסוק

אם קרין דף פסוק

אם קרין דף פסוק

אם קרין דף פסוק

אם קרין דף פסוק

אם קרין דף פסוק

אם קרין דף פסוק

אם קרין דף פסוק

אם קרין דף פסוק

הלכות מעשה קרבנות

האומר הרי עלי שור שזה מנח יביא שור ששוח מנה באותו מקום הו' מנסכו הביא שנים במנה לא יצא האומר שור זה עולה ונפל בו מום אם רצה יביא בדמיו שנים ואפילו הביא בדמיו איל אחד יצא אמר שני שוור'א עולה ונפל בהם מום אם רצה יביא בדמיה איל אחד זה עולה ונפל בו מום אם רצה יביא בדמיו כבש וכן אם נדר כבש ונפסל יביא בדמיו איל אמר הרי עלי עולה והפריש שור ונגנב פוטר עצמו בשח' אמ' שור זה דמיו עלי עולה והקבעו ואם נפסל לא יביא בדמיו א' שור האומר אחד מכבשי הקדש ואחד משוורי הקדש והיו לו שנים הנדול שבהן הקדש היו שלשה הנדול שבהן הקדש וחוששין לבינוני כיצד יעשה ימתין לבינוני עד שיפול בו מום ותחול הקדוש על הנדול לבדו ואם אמר שור שבשוורי הקדש הנדול שבהן הקדש ואין חוששין לבינוני פירש אחד מהן ושכח או שאמ' לו אביו אחד מהם הקדש הרי זה מקדוש גדול ואם כן יצא ידיו חובתו וכן הנודר עולה מן הבקר וקבע נדרו ושכח מה קבע אם שור אם ע'ל הרי זה יביא שור וכן אם קבע בכבשי ושכח מה קבע יביא איל קבע בעזים ושכח יביא שעיר שבהן באו זה מין הכהמה קבע עולתו יביא שור ואיל ושעיר ואם נסתפק לו שמה בעוף קבע עולתו יוסף תור וכן יונה נדר תודה או שלמים וקבע נדרו בבקר ושכח במי קבע יביא פר ופרה וכן אם נסתפק לו בכבשים יביא איל ורחל נסתפק לו בעזים יבא שעיר ושעיר' שכח באי זה מין קבע נדרו מביא פר ופרה איל ורחל שעיר ושעירה האומר הרי עלי עולת עוף מביא תור או בן יונה פירש ושכח באי זה מין קבע נדרו מביא תור וכן יונה האומר הרי עלי למזבח יביא קומץ לבונה שאין לך דבר שקרב כולו למזבח כמות שהוא אלא לבונה פירש נדרו ושכח מה פירש יביא מכל דבר שקרב כולו למזבח לפיכך מביא עולת בהמה ועולת העוף ומנחת נסכים ולבונה ויין בפני עצמו אמר הרי עלי בסלע למזבח יביא כבש שאין לך דבר שקרב בסלע למזבח אלא כבש פירש ושכח מה שפירש יביא בסלע מכל דבר ודבר שקרב למזבח האומר הרי עלי לבונה לא יפחות מקומץ הרי עלי ע'ל לא יפחות משני גורים עבין במחוקות וארכן אמה הרי עלי ע'ל מביא נזר אחד ארכו אמה ואם רצה להביא דמי העצים יביא מי שנדר או התנדר שמן כיצד עושין בו קומץ ממנו קומץ ונותן עליו מלח וזורקו על גבי האש וזה שאר נאכל לכהנים בשדרי מנחות וכיצד עושין ב'ין הבא בפני עצמו נותן עליו מלח ומנסכו כולו על גבי השת' ככל הנסכים והלבונה הכאה בפני עצמה נותן עליה מלח וכולה לאשים מי שנדר נדר לא יביאנו ממעות מעשר שני שהרי נתחייב בקרבן זה וכל המחוייב בקרבן לא יביא קרבנו אלא מן החולין אמר הרי עלי תודה מן החולין ולחמה מן המעשר לא יביא לחמה אלא מן החולין שהרי נדר בקרבן תודה ותודה אינה באה אלא עם הלחם פירש ואמר הרי עלי לחמה תודה ממעות מעשר שני ולחמה מן החולין יש לו להביא כמו שנדר ואם הביא הכל מן החולין יצא וכן אם פירש ואמר הרי עלי תודה היא ולחמה מן המעשר יביא ולא יביא לחמה מחיט מע' שני אלא ממעות מעשר שני כמו בהמה שהיא ממעות מעשר שני ואף על פי שפירש שיביא לחמה מן המעשר לא יביא נסכיה ממעות מעשר שני שאין הנסכים באין לעולם אלא מן החולין כמו שבארנו לפי שנאמר בהן והקריב המקריב קרבנו עד שיהיו משלו ולא יהיה בהן צד לגבות כלל

פרק שבעה עשר

הנזיר

מנחה מאפה תנור לא יביא מאפה כופח ולא מאפה רעפים ולא מאפה יורות הערביים האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת במרחשת מה שהביא הביא וידיו חובתו לא יצא ואם אמר לו להביא במרחשת והביאה במחבת או במחבת והביאה במרחשת הרי פסולה וכן כל כיוצא בזה וכן האומר הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד והביא בשני כלים בשני כלים והביא בכלי אחד מה שהביא הביא וידיו חובתו לא יצא שנאמר כאשר נדרת לה אמר להביא בכלי אחד והביא בשני כלים לא להביא בשני כלים והביא בכלי אחד הרי אלו פסולים לא קבעו בשעת הנדר לא אמר הרי עלי שני עשרונות ובשעת הפרשה קבעו והפרישן בשני

סנה

קמח

חמץ

זית

שמן

חמץ

שמן

חמץ

שמן

חמץ

שמן

חמץ

שמן

חמץ

שמן

הלכות תמידין ומוספין

פרק ראשון

מצות עשה להקריב שני כבשים עולות בכל יום והם הנקראים תמידין אחד בבקר ואחד בין הערבים שנאמר שני ליום עולה תמיד וזו שחיתתן של בקר שוחטין אותו קודם שתעלה החמה משיאיר פני כל מורה ופעם אחת דחקת השעה את הציבור בבית שני והקריבו תמיד של שחר בארבע שעות ביום תמיד של הערבים שוחטין אותו משיאיר הצל ויראה לכל שהאריך והוא משש שעות ומחצה ומעלה עד סוף היום ולפי ששוחטין אותו בכל יום אלא בשמונה שעות ומחצה וקרבנה בתשע ומחצה ולפי שחיתתן של שני שעות אחת תחילת זמן שחיתתו מפני הקרבנה של יחידים או של ציבור לפי שאסור להקריב קרבן כלל קודם תמיד של שחר ולא שוחטין קרבן אחר תמיד של בין הערבים חוץ מקרבן פסח לבדו שאי אפשר שיקריבו כל ישראל פסחיהן בשתי שעות אין שוחטין ארבע הפסח אלא אחד תמיד של בין הערבים וכן מחוסר כיפודים מקריבין כפרתן אחר תמיד של בין הערבים ביום ארבעה עשר כרי שהיו מחזיקין לאכול פסחיהן לערב ערב פסחים בין בחול בין בשבת היה התמיד נשחט בשבע ומחצה וקרב בשמונה ומחצה כרי שהיה להם פנאי לשחוט פסחיהם ואם חל ערב פסח להיו' ערב שבת היו שוחטין אותו בשש ומחצה בתחילת זמנו וקרב בשבע ומחצה כרי שהיה להם ריוח לצלות קודם שיכנס שבת ואף על פי שאין שוחטין אחר תמיד של בין הערבים מקטירין כל דבר הראוי להקטירה כל היום ומקטירין איברי עולות והאמורין עד חצי הלילה כמו שבארנו במעשה הקרבנות ואיברין ואמורין שלא נתאכלו בין מן התמיד בין שאר הקרבנות מהפסחין בהן כל הלילה עד הבקר שנאמר כל הלילה עד הבקר אכרס של תמיד דוחין את המזבח ואין דוחין את השבת אלא בערב שבת בלבד מקטירין אכרס תמיד של ערב שבת שהתמיד תחילתו דוחה שבת וסופו אינו דוחה חלבי שבת קריבין כלילי יום טוב ואם חל יום טוב להיות במוצאי שבת אבל אין קריבין כלילי יום הכיפורים שנאמר עולת שבת בשבתו ולא עולת שבת זו בשבת אחרת ולא עולת חול ביום טוב ארבעה עשר שחל להיות בשבת מקטירין חלבי הפסחים כלילי יום טוב מפני שהם בחלבי שבת אין פוחתין מששה טלאים המבקרין כל שבת הטל אים שבמקדש והיו מוכנים קודם יום הקרב בארבעה ימים ואף על פי שהיו מבקרין אותו מתחלה לא היו שוחטין את התמיד עד שמבקרין אותו שנייה קודם שהיטרו לאור האבוקור ומשקין אותו מים בכוס של חלב כרי שהיה נותן להפשת כמעשה תמיד של שחר כך מעשה תמיד של בין הערבים והכל כמעשה העולה שכתבנו

א אי שמינת שחל יטענר במעשה הקרבנות ולא היו כותפין ככפיתו ויפרכם עד ש ט את חמלה שלא ידקו את המינין שטייל מן בלחוד מלכיו ונכמל מנאל דפליגי רב הונא ורב חסדא חד אמר משום כיון קדשים והד אמר משום חקי המינין נאסר ש שהטעם הראשון הוא כיון קדשים אבל חקי המינין לא ידעתי מהו:

כנגד השמש דברי קבלה הן שהיו נשחטין כנגד השמש טעו או שנגזר אפילו חזירו לא הקריבו תמיד של שחר וקריבו תמיד של בין הערבים במרה דברים אמורים כשנתחנך המזבח אבל אם היה מזבח חדש שעדיין לא קרב עליו מלום לא קריבו עליו תחלה בין הערבים שאין מחנכין מזבח העולה אלא בתמיד של שחר:

פרק שני

מצות עשה להיות אש יקודה על המזבח תמיד שנאמר אש תמיד תוקד על המזבח אף על פי שהאש ירדה מן השמים מצוה להביא אש מן ההרים שנאמר ונתנו בני אהרן הכהנים אש על המזבח בבקר עורבין עצים ועורבין בראש המזבח מערכה גדולה של אש שנאמר ובער עליה הכהן עצי בבקר בבקר וכן מצוה לעלות בשני נזירים של עץ עם תמיד של שחר יתר על עצי המערכת שנאמר ובער עליה הכהן עצים בבקר וכן מוספין שני נזירים עם תמיד של בין הערבים שנאמר ועורבין עצים על האש מפי השמועה למדו שבתמיד

כיצד הקומץ או חלבונו והאמורין והעולה ומנחה הנשרפת והנסכים שחטרו מקצתם בפנים והקריב ש שאריתן בחוץ פטור שהרי נאמר לעשות אותו על השלם הוא חייב אינו חייב על החסר והוציאו שלם והסר בחוץ והעלהו הרי זרה ספק לפיכך אינו לוק' העלה אבר שאין בו כזית בשר והיה העצם משלימו לכזית חייב מפני שהוא מחובר היה מלה משלימו לכזית הרי זרה ספק לפיכך אינו לוקה והעולה והאמורין מצטרפין לכזית העלה וחזר והעלה חייב על כל אבר ואבר זרק והעלה חייב שתיים שהרי חלק הכתוב בין מעלה לעושה שהרי נאמר אשר יעלה עולה ונאמר לעשו אותו העלה אבר חסר פטור שנאמר לעשות אותו על השלם הוא חייב שנים שאחזו באבר והעלוהו בחוץ חייבין שנאמר איש איש אשר יעלה עולה ואפילו איש ואיש שהעלו חייבין חזרין מקצרת מתנות בחוץ חייב המקבל דם חמאת בכוס אחד נתן ממנו בחוץ וחזר ונתן בפני חייב על הנותן בחוץ שהרי כולו ראוי לקרב בפנים ואם נתן ממנו בפנים וחזר ונתן בחוץ פטור מפני שהן שירים אבל אם קבל בשני כוסו בין שנתן שניהן בחוץ או אחד בחוץ ואחד בפנים או אחד בפנים ואחד בחוץ הרי זה חייב הקומץ וחלבונו של מנחה שהקריב אחד מהן בחוץ או הקריב האחד בפנים והשני בחוץ חייב וכן שני בויכח לבונה של לחם הפנים שהקריב אחד מהן בחוץ או אחד בפנים והשני בחוץ חייב מי ששחט קדשים בזמן הזה והעלה חוץ לעזרה חייב מפני שהוא ראוי לקרב בפני שהרי מותר להקריב אף על פי שאין בית מפני שקדושה ראשונה קדשה לשענה וקדשה לעתיד לבא השוחט קדשים גוים בחוץ חייב וכן המעלה אותן בחוץ והגוים מותרין להקריב עולות לשם בכל מקום והוא שיקריב בבמה שיכנו ואסור לסייע ולעשן שלחותן שהרי נאמר עליו להקריב בחוץ ומותר להורות להם ולמסרם היאך יקריבו לשם האל ברוך הוא:

הלכות תמידין ומוספין

יש בכלל תשע עשרה מצות שמנה עשר מצות עשה ואחת מצות לא תעשה והיו פרטן:

א	להקריב שני כבשים בכל יום עולות:
ב	להדליק אש על המזבח בכל יום:
ג	שלא לכבותה:
ד	להרים את הדשן בכל יום:
ה	להקטיר קשרת בכל יום:
ו	להדליק נרות בכל יום:
ז	שיקריב כהן גדול מנחה בכל יום והיא הנקראת חביתין:
ח	להוסיף שני כבשים עולות בשבת:
ט	לעשות לחם הפנים:
י	מוסף ראשי חודשים:
יא	מוסף הפסח:
יב	להקריב עומר התנופה:
יג	מוסף עצרת:
יד	להביא שתי הלחם עם הקרבנות הבא' בגלל לחם ב'ו' עצרת:
טו	מוסף ראש השנה:
טז	מוסף יום צום:
יז	מוסף חג:
יח	מוסף שמיני עצרת:
יט	לספור כל איש ואיש שבעה שבועות ביום הקרבנת העומר וביאור מצות אלו בפרקים אלו:

הלכות פסולי המוקדשים

אלא מניין חטאות שבחובה כלל אבל מניין העולות שבחובו עם החטאות שנתערבו בה בהן פסולין שהרי נתערבה חטאת בעול לפיכך

אם חיתת החובה שתי בחטאת חצי החובה כשר וחצייה פסול ויראה לי שהוא עושה כולל למעשה חטאת וכן אם נתערבה עולה בחובה זו הסתומה אין כשר אלא מניין עולות שבחובה אבל מניין החטאות שבחובה עם העולות שנתערבו בהן פסולין שהרי נתערבה עולה בחטאות בין שהחובה הסתומה מרובה על העולות שנתערבו בה בין שהיו העולות מרובות על החובה הסתומה בין שהיו שתיים שוות אין כשר אלא מניין עולות שבחובה לפיכך אם חיתה החובה שתיים בעולות חצי החובה כשר וחצייה פסול ויראה

לי שהוא עושה כולל למעלה כמעשה עולה חובה סתומה וחובה אחרת סתומה שנתערבו בין שהיו שתיים משם אחד כגון קניי וזבים עם קניי וזבים או משני שמות כגון קניי וזבים עם קניי וזבורה בין שהיו שתיים לאדם אחד בין שהיו לשני אם היו שתיים שוות מחצה כשר ומחצה פסול בין שעשה הכל למעלה או הכל למטה או עשה חצי למעלה וחצי למטה לעולם מחצה כשר ומחצה פסול מפני שהכל חציין עולה וחציין חטאת וחטאת למטה והעולה למעלה אם עשה הכל למעלה חציין כשרות והן העולות ואם עשה כולל למטה

חציין כשרות והן החטאות עשה חציין למטה וחציין למעלה חצי החצי שנעשה למעלה כשר מפני התערבות והוא עולות וחצי חצי של מטה כשר והוא חטאות חצי החובה הסתומה שנתערבו זו גדולה מזו כגון שהיתה אחת ארבע עשרה וחשניי ששה אם עשה הכל למעלה או עשה הכל למטה מחצה פסול חציין למטה וחציין למעלה אם עשה ששאל עשה כן המועט כשר ואם מרעו עשה המרובה כשר זה הכלל כל שעשה הכהן מדעתו חציין למעלה וחציין למטה ואם איפשר שלא יהיה משל אחד למעלה ולמטה הרי זה המרובה כשר וחציין ודבר ידוע שמקצת קרבנות למעלה ומקצת למטה ויחיד קרבנותיו כשרין שנים שלקחו קניהן בעדר או שנתנו דמי קניהן לכהן לאי זה שירצה הכהן יקרב חטאת ולא זר שירצה יקרב עולה שאין הקניין מתפרשין אלא בלקיחת הבעלים או בעשיית הכהן כמו שבארנו היו לפני הכהן חטאות ועולות עשה שתיהן למעלה או שתיהן למטה כשר ומחצה פסול עשה חציין למעלה וחציין למטה ולא ידעאם החטאות הם שעשה למטה או העולות הרי הכל

פסול שאני אומ' העולות הם שעשה למטה והחטאות למעלה היו לפניו ציבור עולות אחד חטאות ואחד עולות והאחד סתום וחציין עולות וחציין חטאות ולא פרשו אם עשה כולל למעלה או למטה מחצה כשר ומחצה פסול עשה חציין למעלה וחציין למטה אין הכשר אלא הסתום כלל שעשה חציין למעלה וחציין למטה והוא מתחלק בין הבעלים ועולות לשניהן שהרי הכהן אינו יודע לאי זה מהן פירש ולא זה מהן חיר הסתום ושני הציבורי המפורשי פסולי שהרי לא ידע אי זה עשה למעלה ואי זה עשה למטה ושמה העולה נעשית למטה והחטאת למעלה:

רק

כבור או מעשר במומו הוי נאכל ואם פסח אחר זמנו הוא הרי זה שלמים ובזמנו הכל נזהרין בו ואם תאמר שמגז' אשם נזיר או אשם מצורע הוא אינן מצויין תמיד לפיכך לא חשול'הן נתערבו קדשים בקדשי אחר שנשחטו ואכלו בחמור שבהן נתערבו בפסולי המוקדשי או בחולין שנשחטו בעורה תועבר צורתן ויצאו לבית השריפה איברי חטאת שנתערבו באיברי עולה מניחין הכל עד שיפסדו ותעבור צורתן ושורפין אותן בעורה במקום ששורפין פסולי המוקדשין אבר של בעלי מומין שנתערבו באברי קדשים אפילו אבר באלף אברים יצאו הכל לבית השרפה ואפילו קרבו כולן חוץ מאחד מן התערבות הרי זה ישרף בעורה במקום ששורפין פסולי המוקדשין חתיכות קדשי קדשים שנתערבו בחתיכות קדשים קלים או הנאכלין ליום אחד כנאכלין לשני ימים יאכלו כחמור שבהן חתיכה של חטאת טמאה שנתערבה במאה חתיכות של חטאת טהורה וכן פרוסה של לחם הפנים שנשחט שנתערבה במאה פרוסות של לחם הפנים הטהור הרי זה תעלה כמו שבארנו בתרומות אבל חתיכה של חטאת טהורה שנתערבה במאה חתיכות של חולין וכן פרוסה של לחם הפנים הטהור שנתערבה במאה פרוסות של חולין הרי אלו לא יעלו אלא יאכל הכל לכהנים בכל המדומעות:

פרק שביעי

כל הפסולין לעבודה שמלקו מלקות פסולה ואף על פי שאותו העוף פסול אינו כנבלת העוף הטהור לטמאה וכן אם מלק בלילה או ששחט חולין בפני וקדשי בחוץ אינם כנבילה מלק תורים שלא הגיע זמנו ובנייורה שעבר זמנו ושיבשגפה ושנסמיר עיניו ושנקטעה רגלה הרי זה נבילה לכל דבר זה הכלל כל שהיה פסולה בקרב פסולה ואינה נבלה לא היה פסולה בקרב הרי זה נבילה לכל דבר לפיכך המולק ונמצאת טריפה או ששחט חולין בפנים וקדשים בחוץ הרי זה נבלה לכל דבר שאין המליקה מתרת ומבטלת אלא דבר שהוא כשר למזבח אבל הנרבע והמוקצה והנעבד והאחנת והמחור והמטומס והאנדרוגינס שנמלקו הרי אלו נבילה לכל דבר ומטמאין בדרים בבית הבליעה שאין הקדושה חלה עליהן והרי אין פסולין בקודש כבר בארנו כמעשה הקרבנות שחטאת העוף נעשית למטה ועולת העוף למעלה חטאת העוף שעשאה למטה פסולה בין שעשה הוייתה כמעשה חטאת בין שעשאה כמעשה עולה בין שעשאה לשם עולה בין שעשאה לשם חטאת וכן עולת העוף שעשאה למטה אפילו מלק סימן אחד למטה וסימן אחד למעלה פסולה בין שמלקה במליקה עולה בין שעשאה לשם עולה חטאת העוף שמלקה למטה כמליקה עולה לשם חטאת או כמעשה חטאת לשם עולה או כמעשה עולה לשם עולה או כמעשה חטאת לשם חטאת וכן עולת העוף שעשאה למעלה כמעשה חטאת לשם עולה או כמעשה חטאת לשם חטאת פסולה כמעשה עולה לשם עולה או כמעשה חטאת לשם חטאת כשרה ובלבד שלא עלת לבעלי לשם חובה כל אלו העופות חטאת כשרה ובמקום עשייתן או מפני שינוי מעשיה או שינוי שמם אינן כנבלת העוף לטמאה וכן חטאת העוף או עולת העוף שנתפלגה או נטמאת או נעשית נותר אינה מטמאה בבית הבליעה כנבלת העוף שכל אלו פסולין בקודש חטאת העוף הבאה על הספק נעשית כמצותה ואינה נאכלת אלא שורף ככל פסולי המוקדשין וכיצד תבא על הספק כגון שהיתה האשה ספק זבה או ספק יולדת וכל כיוצא בזה ואין לנו חטאת בחמה על ספק שאם נסתפק לו אם חטא אם לא חטא יביא אשם תלוי כמו שיתבאר בהלכות שגגות חטאת העוף הבאה על הספק ונדע שהיא חייבת בה ודאי אם עד שלא נמלקה נודע לה תעשה ודאית ותאכל ואם אחר שנמלקה נודע לה הרי זה נזיר חזית דמה ותמציתו ותשרף כדי שלא יאמר חטאת העוף הבאה על הספק תאכל שהרי בתחילה על ספק באה נודע לה שאינה חייבת בה מאחר שנמלקה הרי זה תקבר:

פרק שמיני

חטאת העוף שנתערב בעולת העוף או עולת העוף שנתערב בחטאת העוף אפילו אחת ברבוא כולל ימות וברא כשהיו מפורשות בשעת לקיחת הבעלים זו חטאת זו עולה אבל אם הביא עופות לחובתו מהן חטאת ומהן עולה ולא פירש אלא כולל סתומות ונתערבה חטאת או עולה בחובה זו הסתומה יש להדינין אתרים וכיצד דיניהן אם נתערבה חטאת בחובה זו הסתומה אין כשר

הלכות פסולי המוקדשים

אלא מניין חטאות שבחובה בלבד אבל מניין העולות שבחובו עם החטאות שנתערבה בהן פסולין שהרי נתערבה חטאת בעולו לפיכך אם חיתה החובה שתי בחטאת חצי

החובה כשר וחצייה פסול ויראה לי שהיא :
אא טענה טענה גדולה ואם כן לא ימלך היאך אומר לו ה הקדש פסולין למזבח והעולות לא יעשה אותן למטה יפסלו אלף ודאי אומר לו לא תקריב אלף במנין חטאוי שבחובה ועשה אותן למטה ואם יאמר האי כלן למטה שכתב על מנין חטאות שבחובה קאמר וכן כולן למעלה שכתב מנין העולות שבחובה קאמר אם כן מה יראה לי ואין זה דקדק דאיהו ועיין ואם לא יעשה אותן כתקונן היאך יהיה כשר מניין חטאות או במנין עולות :

לי שהוא עושה כולן למעלה כמעשה עולה חובה סתומה וחובה אחרת סתומה שנתערבו בין שהיו שתייהן משם אחד כגון קינוי וזבם עם קינוי וזבם או משני שמות כגון קינוי וזבם עם קינוי וזבם בין שהיו שתייהן לאדם אחד בין שהיו לשני אם היו שתייהן שוות מחצה כשר ומחצה פסול בין שעשה הכל למעלה או הכל למטה או עשה חצי למעלה וחצי למטה לעולם מחצה כשר ומחצה פסול מפני שהכל חציין עולה וחציין חטאת והחטאת למטה והעולה למעלה אם עשה הכל למעלה חציין בשורות והן העולות ואם עשה כולן למטה חציין בשורות והן החטאות עשה חציין למטה וחציין למעלה חצי

החצי שנעשה למעלה כשר מפני התערבות והוא עולות וחצי חצי של מטה כשר והוא חטאות היו שתי החובות הסתומות שנתערבו זו גזלה מזו כגון שהיתה אחת ארבע עופות וחשני ששה אם עשה הכל למעלה או עשה הכל למטה מחצה פסול ומחצה כשר מטעם שביארנו עשה חציין למטה וחציין למעלה אם אחר ששאל עשה כן המועט כשר ואם מדעתו עשה המרובה כשר זה הכלל כל שעשה הכהן מדעתו חציין למעלה וחציין למטה ואי אפשר שלא יהיה משל אחר למעלה ולמטה היו זה המרובה כשר חזאל ודבר ידוע שמקצת קרבנותיו למעלה ומקצתן למטה יחזיקו קרבנותיו כשרין שנים שלקחו קנינה בעירו או שנתנו דמי קניהן לכהן לאי זה שירצו הכהן יקריב חטאת ולא יזה שירצו שיקריב עולה שאין הקנין מתפרשין אלא בלקיחת הבעלים או בעשיית הכהן כמו שבארנו היו לפני הכהן חטאוי ועולות עשה שתייהן למעלה או שתייהן למטה כשר ומחצה פסול עשה חציין למעלה וחציין למטה ולא ידעם החטאות הם שעשה למטה או העולות היו הכל פסול שאני אומ' העולות הם שעשו למטה והחטאוי למעלה היו לפני ג צבורי עולות אחד חטאות ואחר עולות והאחר סתום חציין עולו וחציין חטאות ולא פרשו אם עשה כולן למעלה או למטה מחצה כשר ומחצה פסול עשה חציין למעלה וחציין למטה אין הכשר אלא הסתום בלבד שעשה חציין למעלה וחציין למטה והוא מתחלק בין הבעלים ועולות לשניהן שהרי הכהן אינו יודע לאי זה מהן פירש ולא זה מהן חזאל הסתום ושני הצבורי המפורשי פסולי שהרי לא ידע אי זה עשה למעלה ואי זה עשה למטה ושכח העולה נעשית למטה והחטאת למעלה :

דק

כבוד או מעשר במומו הוג' נאכל ואם פסח אחר זמנו הוא הרי זר' שלמים ובזמנו הכל נזהרין בו ואם תאמר שמי' אשם נזיר או אשם מצורע הוא אינן מצויין תמיד לפיכך לא חשול' להן נתערבו קדשים בקדשי אחר שנשחטו יאכלו כחמור שבחן נתערבו בפסולי המוקדשי או בחולין שנשחטו בעזרה תועבר צורתן ויצאו לבית השריפה איברי חטאת שנתערבו באיברי עולה מניחין הכל עד שיפסדו ותעבור צורתן ושורפין אותן בעזרה במקום ששורפין פסולי המוקדשין אבר של בעלי מומין שנתערב באברי קדשים אפילו אבר באלף אברים יצאו הכל לבית השרפה ואפילו קרבו כולן חוץ מאחד מן התערובות הרי זה ישרף בעזרה במקום ששורפין פסולי המוקדשין חתיכות קדשי קדשים שנתערבו בחתיכות קדשים קלים או הנאכלין ליום אחד כנאכלין לשני ימים יאכלו כחמור שבחן חתיכה של חטאת טמאה שנתערבה במאה חתיכות של חטאת טהורה וכן פרוסה של לחם הפנים שנשחט שנתערבה במאה פרוסות של לחם הפנים הטהור הרי זה העלה כמו שבארנו בתרומות אבל חתיכה של חטאת טהורה שנתערבה במאה חתיכות של חולין הרי אלו לא יעלו אלא יאכל הכל שנתערבה במאה פרוסות של חולין הרי אלו לא יעלו אלא יאכל הכל לכהנים בכל המדומעות :

פרק שביעי

כל הפסולין לעבודה שמלקו מליקתן פסולה ואף על פי שאותו העוף פסול אינו כנבלת העוף הטהור לטומאה וכן אם מלק בלילה או ששחט חולין בפניו וקדשי' בחוץ אינם כנבילה מלק תורים שלא הניע זמנו ובני יונה שעבר זמנם ושיבש נפשו ושנסמית עננה ושנקטעה רגלה הריזו נבילה לכל דבר זה הכלל כל שהיה פסולה בקוד פסולה ואינה נבלה לא היה פסולה בקוד הריזו נבילה לכל דבר לפיכך המולק ונמצאת טריפה או שמלק חולין בפנים וקדשים בחוץ הריזו נבלה לכל דבר שאין המליקה מתרת ומטהרת אלא דבר שהוא כשר למזבח אבל הנריב והמוקצה והנעבד והאנתן והמחזיר והטומטום והאנדרוניס שנמלקו הרי אלו נבילה לכל דבר ומטמאין בגדים בבית הבליעה שאין הקדושה חלה עליהן והרי אין פסולין בקודש כבר בארנו במעשה הקרבנות שחטאת העוף נעשית למטה ועולת העוף למעלה חטאת העוף שעשאה למטה פסולה בין שעשה הזויתת כמעשה חטאת בין שעשאה כמעשה עולה בין שעשאה לשם עולה בין שעשאה לשם חטאת וכן עולת העוף שעשאה למטה כמליקת עולה בין שעשאה לשם עולה חטאת העוף שמלקה למטה כמליקת עולה לשם חטאת או כמעשה חטאת לשם עולה או כמעשה עולה לשם חטאת פסולה וכן עולת העוף שעשאה למעלה כמעשה חטאת לשם עולה או כמעשה חטאת לשם חטאת פסולה כשרה ובלבד שלא עלת לבעול לשם חובה כל אלו העופות שנפסלו מפני מקום עשייתן או מפני שינוי מעשיה או שינוי שטם אינן כנבלת העוף לטומאה וכן חטאת העוף או עולת העוף שנתפגלה או נטמאת או נעשית נותר אינה מטמאה בבית הבליעה כנבלת העוף שכל אלו פסולין בקודש חטאת העוף הבאה על הספק נעשית כמצותה ואינה נאכלת אלא תשרף ככל פסולי המקודשין וכיצד תבא על הספק כגון שהיתה האשה ספק זבה או ספק יולדת וכל כיוצא בזה ואין לנו חטאת בהמה על ספק שאם נסתפק לו אם חטא אם לא חטא יביא אשם תלוי כמו שיתבאר בהלכות שגגות חטאת העוף הבאה על הספק נודע שהיא חייבת בה ודאי אם עד שלא נמלקה נודע לה תעשה ודאית ותאכל ואם אחר שנמלקה נודע לה הרי זה נומר הזוית דמה ותמציתו ותשרף כדי שלא יאמר חטאת העוף הבאה על הספק תאכל שהרי בתחילה על ספק באה נודע לה שאינה חייבת בה מאחר שנמלקה הריזו תקבר :

פרק שמיני

חטאת העוף שנתערב בעולת העוף או עולת העוף שנתערב בחטאת העוף אפילו אחת ברבוא כולן ימותו ודבר בשחיו מפורשות בשעת לקיחת הבעלים זו חטאת וזו עולה אבל אם הביא עופות לחובתו מהן חטאת ומהן עולה ולא פירש אלא כולן סתומות ונתערבה חטאת או עולה בחובה זו הסתומה יש להדינין אחרים וכיצד דיניהן אם נתערבה חטאת בחובה זו הסתומה אין כשר

הלכות פסולי המוקדשים

והכניסו והקטירו אין הציץ מרצה שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה
על היוצא קמץ את המנחה ואחר כך נטמא שיריה כולן או נשרפו או
יצאו חוץ לעזרה או אברו לא יקטיר הקומץ ואם הקטיר הורצה נשאר
מעט מהשירים בכשרותן יקטיר הקומץ ואותן השירים שנשארו אסורין
באכילה היתה מחיצה מלבטרה בכלי שיש בו עשרון של מנחה אף
על פי שהוא מעורב מלמעלה לא יקמוץ ואם קמץ פסולה היתה הכלי
חלוק במחיצה מלמעלה ומעורב מלמטה קומץ ממנו חלק העשרון
בכלי אחד ואין חלקיו נוגעין זה בזה ואין ביניהן מחיצה הרי זה ספק
אם מצרף הכלי לקמיצה או אינו מצרף לפיכך לא יקמוץ ואם קמץ
לא יקטיר ואם הקטיר הורצה ולא יאכלו השירים קמץ ונתן הקומץ
למעלה על השולחן כנגד גובה מערכת להם הפנים קדשו השולחן
להפסל אבל אינו מקדשו ליקרב ואינו קרב עד שיתקדש בכלי שרת
הראוי לקומץ הרביע הקומץ לדופן הכלי וקמץ או שהפך הכלי על
ידיו וקמץ מתוכו ופיו למטה לא יקטיר ואם הקטיר הורצה עשרון
שהלקו ואבר אחד מחלקיו והפריש חלק אחד תחתיו ונמצא האבר והרי
שלשתן מונחין בכלי אחד ואין נוגעין זה בזה נטמא זה שאבר הרי הוא
מצטרף עם חלק ראשון ונפסלו וזה שהפריש אינו מצטרף אלא ישלים
עליו נטמא המופרש מופרש וראשון מצטרפין ונפסלו וזה שנמצא
אינו מצטרף עמו ונשם החלק הראשון הרי האבר והמופרש תחתיו
מצטרפין וכן לענין קמיצה קמץ מן הנמצא שיריו עם החלק הראשון
נאכלין והמופרש אינו נאכל קמץ מן המפורש שיריו וראשון נאכלין
והנמצא אינו נאכל קמץ מן הראשון שניהם אין נאכלין לפי ששניהן
שירים יתירים שהרי הן עשרון שלם ודומין למנחה שלא נקמצו שהיא
אסורה והיא קרב הקומץ והזהירו לפניו עשרון ומחצה בפני
שהקמיץ תלויה בדעת הכהן ובעת שקומץ אין דעתו לא על העשרון
בלבד והרי החלקים אינן נוגעין זה בזה קומץ מנה שנתערב בקומץ
מנחה אחרת מקטיר שניהן כאחת והן כשרות וכן אם נתערב הקומץ
במנחת כהנים או במנחת הנסכים או בחביתיהן כהן גדול הרי זה כשר
ויקטיר הכל כאחד שהכל לאישים שתי מנחות שלא נקמצו שנתערבו
זו בזו אם יכול לקמץ מן מנחת עצמה וזו בפני עצמה כשרו ואם לאו
פסולות קומץ שנתערב במנחה שלא נקמצה לא יקטיר ואם הקטיר
הכל זה שנקמצה עלת לבעלים וזה שלא נקמצה לא עלת לבעלים
נתערב קומצה בשיריה או שנתערבו שיריה חבתה לא יקטיר
ואם הקטיר עלת לבעלים

האומר הרי זה תודה ונתערבה וכל
עבד אלה תרעה:
אם מה תקנה יש מזה אלא
יבא אחרת ולחמ' נדמיה
טל זה יבא תודה כלל לנס שהיא
מותר דתודה:
תודה שנפרסה וכל עבד או עומת
סוף קמלות:
אם במאי עסקין אם קודם
שמיטה נפרסה אם אחרי
כולן פסולין יבא מתוך ביתו וימלא
ואם לאמר זריקה הרי תודה מן
השלים על הפרוס אלא בין שמיטה
שמיטה לזריקה בין כפרס בין יבא
בין כפרס פסול דהא כלתו כפרס
נזכר מכלל פסול דהא כלתו כפרס
מן השלים על הפרוס ולא מן
הקטיר על הקמץ ולא ממה שנפסל
על מה שנפסל לא הכל פסול ולית
להתקנותא:
והארבעים השניות יפרו ויצאו לחולין השוחט את התודה והיה להם
חוץ לחומת בית פני לא קדש הלחם אבל אם היה חוץ לעזרה קדש
הלחם אף על פי שאינו לפני שוחט עד שלא קרמו פני הלח' בתוך
ואפילו קרמו כולן חוץ מאחת מהן לא קדש הלחם שחטה ונפסלה
בשחיטתה במחשבת זמן או במחשבת מקום קדש הלחם נמצאת בעלת
מום או טרפה או ששחטה שלא לשמה לא קדש הלחם וכן הדין
באיל נזיר עם הלחם שלו:

פרק שנים עשר

הלחם ולחם הפנים ועומר התנופה שהוסיף במדתו או
חסר כל שהוא פסולות חלו תודה וזיקי נזיר שחסרו
עד שלא נזרק דם הזבח פסולין משנזרק דם הזבח כשרין וכן שתי
הלח' שהסרו עד שלא נזרק דמן של כבש פסולין משנזרק דמן כשרין
וכן שני סדרי שחסרו עד שלא נזרק דמן הזביתין פסולין משנזרקו
בשרים אבל הנסכים שחסרו בין משקרב הזבח בין עד שלא קרב
בשרים ויבא נסכים אחרים למלאותן נסכים שקדשו בכלי שרת
ונפסל הזבח אם נפסל בשחיט לא
קדשו הנסכים ליקרב נפסל מקבלה
ואילך קדשו הנסכים ליקרב שאין
הנסכים מתקדשין ליקרב לא בשחיט
הזבח ומה יעשה בהן אם היה שם
זבח או זבוח באותה שעה יקרב
עמו ואם לא היה שם זבח אחר זבוח
באותה שעה נעשו כמי שנפסלו
בלינה וישרפו ברא בקרבן ציבור
מפני שלב בית דין מתנה עליהן אבל בקרבן יחיד הרי אלו לא יקרב
עם זבח אחר ואעפ' שהוא זבוח באותה שעה אלא מניחן עד שיפסלו
בלינה וישרפו וכל הזבחים שנזבחו שלא לשמן יקרב נסכים וזר
תודה ותמורתה והמפריש תורתו ואברה והפריש אחרת תחתיה אם
חביא לאחר שכפר בתודה ראשונה אינן טעונין לחם ואם עדיין לא
כפר בה וחרי היא וחלפת או היא וזר או היא ותמורתה עומדות הרי
שניהן צריכין לחם כראי נזיר תוד' אבל תודה נזיר חלפת ותמורת'
טעונין לחם וזר לא טעון לחם בין לפני כפר בין לאחר כפרה הפריש
תורתו ואברה והפריש אחר תחתיו ואברה והפריש אחרת תחתיו ונמצא
הראשונה וחרי שלשתן עומדות נתכפר בראשונה שנייה אינה טעונ'
לחם שלישית טעונה לחם נתכפר בשלישית שנייה אינה טעונה לחם
ראשונה טעונה לחם נתכפר באמצעי שתיהן אינן טעונות לחם המפריש

פרק שלשה עשר

מחשבות הן שפוסלין את הקרבנות ואלו הן מחשבות
שניו השם ומחשבת המקום ומחשבת הזמן מחשב
שינוי השם כיצור זה השוחט את הזבח שלא לשמו כגון שהיה עולה
והשם שהוא שלמים או ישהטנו לשם עולה ושלמים או לשם שלם
ולשם עולה או ששחט הזבח שלא לשם בעליו זה היא מחשבת שינוי
השם מחשבת המקום כיצור כגון ששחט את הזבח לשמו על מנת
לזרוק דמו או להקטיר ממנו דבר הראוי להקטיר חוץ לעזר או לאכול
ממנו דבר הראוי לאכילה חוץ למקום אכילתו זה היא מחשב המקום
וזכחי שחשב בהן מחשבה זו הם הנקראין זכחי ששחטן חוץ למקום
מחשבת הזמן כיצור כגון ששחט את הזבח לשמו על מנת לזרוק
דמו מאחר שתשקע החמה שאינו זמן וזיקתו או להקטיר ממנו דבר
הראוי להקטיר למחר מאחר שיעלה עמוד השחר שאינו זמן הקטרתו
או לאכול ממנו דבר הראוי לאכילה לאחר זמן הראוי לאכילתו זה היא
מחשבת הזמן וזכחים שחשב בהן מחשבה זו הם הנקראים זכחים
ששחטו חוץ לזמן והם הנקראים פיגול בכל מקום וזהו פיגול האמו'
בתורה מפי השמועה למדו שזה שנא בתורה ואם האכל יאכל ממנו
זבח שלמים אינו מדבר אלא במחשב באע"פ הקרבה שיאכל ממנו
בשלישי וזה לכל קרבן שחש עליו בלע מעשיו שיאכל ממנו לאחר
זמן הראוי לאכילתו אותו קרבן וכן אם חשב להקטיר ממנו במזבח דבר
הראוי להקטרה לאחר זמן הראוי להקטרה כך למדו מפי השמועה
אחר אכילת אדם ואחד אכילת מזבח אם חשב עליהן לאחר זמן וזהו
הקרבן פיגול אבל קרבן שלא נפסל מחשבתו לא נזרק דמו על המזב'
בהלכותו

הלכות פסולי המוקדשים

עליהם משום נותר וטמא חוץ מן הדם שאין חייבין עליו לעולם אלא
מיום דבר אחד בלבד טמא שאכל אמורין חייב כרת אבל פסח
שלא נצלה ולחמי תודה שלא הורמה הלחן הרי זה חייב כרת משום
טומאת הגוף אעפ שאינו ראויין למה שהן אי אפשר שיתחיי אדם על
אכילה אחת משום פגול ומשום נותר שהפגול הוא הקרבן שנפסל
במחשבת הזמן ואינו עולה לשם קרבן ולא נרצה כלל והנותר הוא
הנשאר מקרבן שקרב כמצותו לאחר זמן אכילתו הפגול והנותר
והטמא שבללן זה בזה ואכלן חייב אעפ שריבדו מין על חברו אינו
מבטלו שאין האיסורין מבטלין זה את זה ופגול או נותר או טמא
שהעלן לראש המזבח משמשה לאור ברובן פקע אסורן מהן ו
האמורין מצטרפין עם הבשר לכזית בין בעוללה בין בשאר קדשים
לחייב עליו משום פגול או נותר או טמא זבח שנחפז או שנתר לאחר
זמנו ואכל ממנו מן העור או מן המרק או מן התבלין או מן האלל או
מן המוראה מן הנירים מן הקרנים מן השלפים מן הצפרנים מן החרטום
ומן הנוצה ומכיצו העוף אינו חייב כרת וכן טמא הגוף שאכל דבר
מקרבן בשך אינו חייב כרת אבל מכין אותו מכת מרדד אבל מן השלל
או מן השליש חייב משום פגול
ונותר וטמא כאלו משא בשר הזבח
קדש נים אין חייבין עליו משום
פגול ונותר וטמא וכן דם הקדשים
כמו שבארנו וכן הלבושה והקטור
והעצם אין חייבין עליהן כרת לא
משום פגול ולא משום נותר ולא
משום טומאת הגוף

כאמור משא בשר הזבח
אא דוק בשפגול הזבח כמפגלו
הס עמו אבל במחשבת
עצמן לא
לא משום פגול
אא זה לדעת רבי שמעון

עשה לשרוף כל הקדשים שנמארו שנאמר והכשר
אשר ינע בכל טמא לא יאכל באש ישראל וכן הנותר
מצות עשה לשרפו שנאמר והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש
ישרף ובכלל הנותר הפגול וכל פסולי המוקדשים הכל נשרפין לקרבן
שנתפגל או נפסל ישרף במקדש מיד וכל שפסולו מספק תעבור צורתו
ואחר כך ישרף במקדש פרים ושעירים הנשרפים יש בהם ספק אם
הלינה והציאות קודם שיגיע זמנם לצאת פוסלת בשרם באמורין או
אינה פוסלת בשרן לפיכך פוסלין אותן להחמיר וישרפו בעזרה וכן
אם יצא חצי הכהמה ברוב האבר אם מחזיקין אותו כיצא הואיל ויצא
רוב האבר או עדיין אינו יוצא שהרי
לא יצא רוב הכהמה לפיכך נפסלו
מספק וישרפו בעזרה וכן אם נשאו
ה להוציאן ויצאו ונשאו שנים
והוציאו השלשה חצי הכהמה הרי
אלו נפסלו מספק וישרפו בעזרה
ויראה לי שאין אלו צריכין להמתין
עד שתעבור צורתן הואיל והן עומדי
לשריפה לעולם אפילו לא נפסלו
בשר הנמצא בעזרה איברים עולות
והתיבות טמאות והנמצא בירושלם
שלמים הכל תעבור צורתן ויצאו
לבית השריפה שטמא נותר הוא אכ
מה הועיל שתהיה חזקה עולה או
חטאת או שלמים למי שעבר ואכל
אין שורפין ארץ הנותר אלא ביום

למיכך נפסלו מספק
אא לא היתה חזקה בעיא לענין
פסלות אלא לענין טומאת
בגדים שהן מטמאין משעורן חוץ
לחומת העזרה ונביאית רובן הס
מטמאין וקא מעביא ליה נביאית
רובן במיעוט אבר
וכן אם נשאו
אא אף זו לענין טומאת בגדים
נמי שיש לן לביטול זאת
למי שעבר ואכל
אא למספק מעילה

פרק השעה עשר

מצות

מזל מן המזבח
אא דוק בשפגול הזבח כמפגלו
הס עמו אבל במחשבת
עצמן לא
לא משום פגול
אא זה לדעת רבי שמעון

הלכות עבודת יום הכפורים

מצות עשה אחת וחדי שיעשה מעשה יח כולו על הסדר כמו שכתוב
בפרשת אחרי מות הקרבנו והוידויין ושילוח השעיר ושאר העבודות
ובאר מזה וזו במקום אלה:

פרק ראשון

ביום הזה מקריבין חמדי בשחר ותמיד בין הערבין בסדר כל יום
יום ומקריבין מוסף היום פר ואיל ושבע כבשים כולם עולין
ושעיר חטא נעשה בחוץ והוא נאכל לערב ועוד מקריבין יתר על מוסף
זה פר בן בקר לחטאת והוא נשרף ואיל לעולה ושניה משל בהן גדול
ואיל הבא משל ציבור האמור בפרשת אחרי מות והוא האיל האמור
בחומש הפקודי בכלל המוסף והוא הנקרא איל העם ועוד מביאין מיל
ציבור שני שעירי עז אח קרב חטא והוא נשרף והשני שער חטאת
נמצא כל הכהן הקרבי ביום זה חמש עשר שני המידין ופר ושני אים
ושבעה כבשים כולם עולין ושני שעירין חטאת אחד נעשה בחוץ ונאכל
לערב והשני נעשה בפני ונשרף ופר בהן גדול לחטאת והוא נשרף
עבוד כל חמשה עשר בדמו איל הקרבין ביום זה אינה לא כבהן גדול
כלב אחד כהן המושח בשמן המטהה או המרובה בבגדיו ואם היתה
שבת אף מוסף שבת אין מקריב אותו לא כבהן גדול וכן שאר העבודות
של יום זה כגון הקטרת הקטרת של כל יום והטב הנרות הכל עשוי ככהן
גדול נשוי שנוכר בעדו ובעד ביתו וזו אשתו שבעת ימים קודם
ליום הכפורים מפרישין כהן גדול מביתו ולשכתו שבמקדש ודבר זה
קבלה ממשה רבינו ומפרישין אותו מאשתו כל שבעת ימים או טמא
חמץ אשתו נדה ונמצא טמא שבעת ימי ואינו יכול לעבוד ומתקין
לו כהן גדול אחר שאם יארע בזה פסול יעבוד האחר תחתיו בין
שאירע

מזל מן המזבח
אא דוק בשפגול הזבח כמפגלו
הס עמו אבל במחשבת
עצמן לא
לא משום פגול
אא זה לדעת רבי שמעון

מזל מן המזבח
אא דוק בשפגול הזבח כמפגלו
הס עמו אבל במחשבת
עצמן לא
לא משום פגול
אא זה לדעת רבי שמעון

הלכות מעילה

עבודה העט

היה זה חוסס את הפרח שנלא תחסים שור בדישן ריש הראוי לו אין מחללין את ההקדש על המלאכה אלא על המעות כיצד אומן שעשה מלאכה בהקדש במנה אין נותנין לו בהמת הקדש או מלרית הקדש בשכרו עד שמחללין אותו על המעות ואחר שיעשו חולין נותנין אותו לאומן בשכרו אם רצו והחזירין ולוקחין ממנו בהמה מתרומה הלשכה כשבונין במקדש אין לוקחין עצים ואבנים מן ההקדש ולא בונין ארץ הבניין על דעת שהוא קדש אלא בונין הכל כן החול גורח שמא יהנה בצל הבניין או ישען על אבן או קורה בשעת מלאכה ואחר שישלים הבניין מחללין מעורת ההקדש על הבניין ואם צרכו הגוברין לעצים לקדש לאותו היום בלבד לוקחין אותן ממעורת ההקדש שהרי אינן מתאחרין ימים כדי שנחשו להן שמא ישען אדם עליהן וימנעול כשפוסקין עם האומנין לבנות במקדש ובעורות פוסקין עמהם כך וכך אמה בכך וכך סלע באמה ברת עשרים אצבעות שמושחין להן מר שבו מושחין ומחשבים להם באמה גדולה בת עשרים וארבע אצבעות כדי שלא יבואו לידי מעילה מפני שאין מדרקין במשיחה תנאי בית דין הוא שיהיו הכהנים נאותין במלח ובעצי באכילת קרבנו שאוכלין בחלקן אבל לא יתנו מלח המקדש בחולין שלהן מלח שעל גבי האבן מועלין בו שעל גבי הכבש ושעל ראש המזבח אין מועלין בו ראוי לאדם להתבונן במשפטי התורה הקדושה ולידע סוף עניינם כפי כוחו ודבר שלא ימצא לו טעם ולא ידע לו עילה אל יחיל בעינו ולא יחרוס לעלות אל הפירצה בו ולא תהא במחשבתו בו כמחשבתו בשאר דברי החול בא וראה כמה החמירה תורה במעלה רוממה אם עצים ואבנים ועפר ואפר כיון שנקרא שם ארון העולם עליהם בדרבים בלבד נתקדשו וכל הנוהג בהן מנהג חול מעל בהואפילו חידר שונג צריך כפרה קל וחומר למצו שחקקלנו הקב"ה שלא יבעש האדם בהן מפני שלא ידע טעמון לא יחפה דברים אשר לא ין על השם ולא יחשוב בהן מחשבתו כדברי החול הרי נאמר בתור' ושמרתם את כל חוקותי ואת כל משפטי ועשיתם אותם ואמרו חכמים ליתן שמירה ועשיה לחוקים כמשפטים והעשייה ידועה והיא שיעשה החוקים והשמירה שיותר בהם ולא ידמה שהן פחותין מן המשפטי' וחמשפטים הן המצות שטעמן גלוי וטובת עשייתן בעולם הזה ידועה כגון איסור גזל ושפיכות דמים וכיבוד אב ואם והחוקים הן המצו' שאין טעמן ידוע אמרו חכמים חוקים שחקקתי לך ואין לך רשות להרהר בהן ויצורו של אדם נוקפו בהן ואומרת העולם משיבין עליהם כגון איסור בשר חזיר ובשר בחלב ועגלה ערופה ופרה אדומה ושעיר המשתלח וכמה היה דור המלך מצטער מן המניין ומן הגוים שהיו משיבין על החוקים וכל זמן שהיו רודפין אותו בתשובו' השקר שערכין לפי קוצר דעת האדם היה מוסף דבקות בתורה שנאמר טפלו עלי שקר זדים אני בכל לב אצור פקודין ונאמר שם בענין כל מצותיך אמונה שקר רדפוני עורני וכל הקורבנות כולן מכלל החוקים הן אמרו חכמים שבשכר עבודת הקורבנות העולם עומד שבקשיית החוקים והמשפטים וזכין הישרים לחיי העולם הבא והקדימה תורה צונו על החוקים שנאמר ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם:

וגיש
על גבי הפסד
עטל עס כשטולין
את חזקתו אין מועלין
בו עטוב איע רגלי

הנתין פרוטת הקדש לשלוחו ואמר לו הבא לי בחצית נרות ובחציה פתילות הלך והביא לו בכולה נרות או בכולה פתילות או שאמר לו הבא לי בכולה נרות או בכולה פתילות הלך והביא בחציה נרות ובחציה פתילות שניהם פטורים בעל הבית לא מעל שהרי לא נעשת שליחותו בפרוטתו והשליח לא מעל שהרי לא עקר שליחותו בפרוטתו אבל אם אמר לו הבא לי בחציה נרות ממקו' פלוני ובחציה פתילות ממקו' פלוני והלך והביא נרות ממקום פתילות ופתילות ממקום נרות השליח מעל נתן לו שתי פרוטות ואמר לו הבא לי אתרונ' והלך והביא לו בפרוטתו אתרונ' ובפרוטתו רימון השליח מעל ובעל הבית פטור שהרי שלחו לקנות לו אתרונ' שששה שתי פרוטות לפיכך אם היה האתרונ' שהביא לו בפרוטתו אחת ששה שתי פרוטות שניהם מעלי' השולח ופרוטתו ביד שלוחו לקנות לו בה הפץ ונוכר בעל הבית שהיא הקדש קודם שתיעיליר החנוני השליח מעל שהוא שונג ובעל הבית כבר נוכר ואין המזיד חייב בקרבן מעלה כמו שביארנו נוכר אף השליח וידע שהיא הקדש קודם שתיעיליר החנוני שניה פטורי מקרבן מעלה והחנוני חייב כשיצא אותה פרוט שנתערבה במעותיו שהרי הוא שונג חודיעו לחנוני שפרוט שנתנו לו הקדש שלשתן פטורי ונתפס המקדש להקדש וכיצד יעשה כדי להציל החנוני מן החט' עד שיהיה מותר להשתמש בכל המעות נוטל פרוטת של חולין או כלי כל שהוא ואומר פרוט של הקדש בכל מקום שהיא מחוללת על זה והתעשה אותה פרוט או הכלי הקדש ויותר החנוני להשתמש בכל המעות וכן פרוטתו של הקדש שנתערבה בכל הכיס או שאמר פרוטת בכיס זה הקדש מחלל אותה ואחר כך ישתמש בכיס ואם הוציא ולא חילל לא מעל עד שיציא את כל הכיס אמר כיס מכיס הקדש ושור משווי הקדש מועלין בכולן ומועלין במקצתן כיצד עושה מביא את הגדול שבהם ואומר אם הקדש הוא הרי הוא הקדש ואם לאו ההקדש בכל מקום שהוא מחולל על זה ויהנה בקטן המועל בפחות משוה פרוטתו בין בזרין בין בשגורה משלם את הקרבן ואינו חייב חומש ולא קרבן וראה לי שאינו לוקד' על פחות משוה פרוטתו אם היה מויד המפקיד מעות אצל בעל הבית ונשתמש בהן והוציאן בעל הבית מעל שהרי אין לו רשו' להשתמש בהן ובעל הפקדון לא הרשהו הפקידן אצל שולחני או חנוני ולא היו חתומין ולא קשורין קשר משונה הואיל ויש לו רשו' מן הדין להשתמש בהם אם הוציאו שניהם פטורין בעל הפקדון פטור שהרי לא אמר לו השתמש בהן והחנוני פטור מפני שאין קשורין קשר משונה ולא חתומין וכאילו השתמש ברשות האשה שהכניסה מעורת של הקדש לבעלה או שהקדיש מוריש ומת ונפלו לה הקדשו בירושה לכשיצא הבעל המעות בחפציו ימנעול:

פרק שמיני

הפועלין

שהן עושין בהקדש אף על פי שפסקו עמהן מוונות לא יאכלו מנרותיהן של הקדש ואם אכלו מעלו אלא ההקדש נותן להם דמי מוונות הדש כרשיני הקדש

נגמר ספר שמיני הלכותיו תשע ופרקיו חמשה ותשעים ואלו הן

הלכות בית הבחירה
הלכות כלי המקדש
הלכות ביאת המקדש
הלכות איסורי מזבח
הלכות מעשה הקרבנות
הלכות תמידין ומוספין
הלכות פסולי המוקדשין
הלכות עבודת יום הכפורים
הלכות מעילה

שמנה פרקים
עשרה פרקים
תשעה פרקים
שבעה פרקים
תשע עשרה פרקים
עשרה פרקים
חשעה עשרה פרקים
חמשה פרקים
שמנה פרקים:

ספר תשעין והוא ספר הקרבנות הלכותיו שש וזהו סדרן

הלכות קרבן פסח הלכות חגיגה הלכות בכורות הלכות שגגות הלכות מחוסרי כפרה הלכות תמורה

הלכות קרבן פסח

יש בכללן שש עשרה מצות ארבע מצות עשה ושתיים עשרה מצות לא תעשה וזהו פרטן:
א לשחוט את הפסח בזמנו: ב שלא לזבוח אותו על החמץ:
ג שלא תלין אימוריו: ד לשחוט פסח שני:
ה לאכול בשר הפסח על מצה ומרור בליל חמשה עשר:
ו לאכול פסח שני על מצה ומרור בליל חמשה עשר לחדש השני:
ז שלא יאכל נא ומבושל:
ח שלא יוציא מבשר הפסח חוץ לחבורה:
ט שלא יאכל ממנו משומד:
י שלא יאכל ממנו לתושב או לשכיר:
יא שלא יאכל ממנו עדל: יב שלא לשבור בו עצם:
יג שלא לשבור עצם בפסח שני:
יד שלא ישאיר ממנו עד בקר:
טו שלא ישאיר בפסח שני לבקר:
יו שלא ישאיר מבשר חגיגת ארבעה עשר עד יום שלישי:

הלכות חגיגה

יש בכללן שש מצות ארבע מצות עשה ושתיים מצות לא תעשה וזהו פרטן:
א להראות פניה: ב לחנוך שלש רגלים:
ג לשמוח ברגלים:
ה שלא יעזוב לוי מלשמוחו וליתן לו מתנותיו ברגלים:
ו להקדיל את העם בהגהסוכות במוצאי שמיטה:

הלכות בכורות

יש בכללן חמש מצות שתי מצות עשה ושלוש מצות לא תעשה וזהו פרטן:
א להפריש בכורות:
ב שלא יאכל בשר תמים חוץ לירושלם:
ג שלא יפירה חבורה: ד להפריש מעשר בהמה:

הלכות קרבן פסח

יש בכללן שש עשרה מצות ארבע מצות עשה ושתיים עשרה מצות לא תעשה וזהו פרטן:
א לשחוט את הפסח בזמנו: ב שלא לזבוח אותו על החמץ: ג שלא תלין אימוריו: ד לשחוט פסח שני:
ה לאכול בשר הפסח על מצה ומרור בליל חמשה עשר: ו לאכול פסח שני על מצה ומרור בליל חמשה עשר לחדש השני:
ז שלא יאכל נא ומבושל: ח שלא יוציא מבשר הפסח חוץ לחבורה: ט שלא יאכל ממנו משומד:
י שלא יאכל ממנו לתושב ולשכיר: יא שלא יאכל ממנו עדל: יב שלא ישבור בו עצם: יג שלא ישבור עצם בפסח שני:
יד שלא ישאיר ממנו עד בקר: טו שלא ישאיר בפסח שני לבקר: יו שלא ישאיר מבשר חגיגת ארבעה עשר עד יום שלישי:
וביאור מנות אלני בפרקים אלני:

פרק

ראשון

חצות פסח ואין שוחטין אותו אלא אחר תמיד של בין הערבים ארץ שמקטירין קטורת של בין הערבים ואחר שמיטין את הנחת מתחילין לשחוט את הפסח עד סוף היום ואם שחטו אחר חצו קודם תמיד של בין הערבים כשר ויהיה אחר ממרס בדם הפסח עד שיוקד דם התמיד ואח"כ יזרק דם הפסח אחרי ואם נזרק דם הפסח קודם התמיד כשר השוחט את הפסח בזמנו וזהו לו כזית חמץ בשרו וזהו לוקח שניא לא תזבח על חמץ דם זבחי שלם יזבח הפסח והחמץ קיים אחר השוחט ואחר הזרקת דם הפסח ואחר המקטיר את האמורין אם היה ברשו אחר מהם או ברשות אחד מבני חבורה שאוכלין פסח זה כזית חמץ בשעת הקרבנות והיו זה לוקח והפסח כשר דם הפסח מעין שפיל כנגד הסוד ואח"כ ששופכין דמו מפשיט אותו וקורעין את בטנו ומוציאין את אימוריו ומקטירין אותן חלבים כל זבח וזבח לבדן ובעל הזבח נוטל פסחו עם העור שלו ויוצא לביתו לירושלם וצולחו ואוכלו לערב המניח אמורין ולא הקטירין עד שלנו ונפסלו בלינה הרי זה עובר בלא תעשה שנאם לא ילין חלב חגי עד בקר ואח"כ שערב אינו לוקח לפי שאין בו מעשה ומקטירין חלבי פסחו כל הלילה עד שיעלה עמוד השחר בראש חטול

שש עשרה מצות ארבע מצות עשה ושתיים עשרה מצות לא תעשה וזהו פרטן:
א לשחוט את הפסח בזמנו: ב שלא לזבוח אותו על החמץ: ג שלא תלין אימוריו: ד לשחוט פסח שני:
ה לאכול בשר הפסח על מצה ומרור בליל חמשה עשר: ו לאכול פסח שני על מצה ומרור בליל חמשה עשר לחדש השני:
ז שלא יאכל נא ומבושל: ח שלא יוציא מבשר הפסח חוץ לחבורה: ט שלא יאכל ממנו משומד:
י שלא יאכל ממנו לתושב ולשכיר: יא שלא יאכל ממנו עדל: יב שלא ישבור בו עצם: יג שלא ישבור עצם בפסח שני:
יד שלא ישאיר ממנו עד בקר: טו שלא ישאיר בפסח שני לבקר: יו שלא ישאיר מבשר חגיגת ארבעה עשר עד יום שלישי:
וביאור מנות אלני בפרקים אלני:

ספר תשעין

ספר

ספר

ספר

ספר

ספר

ספר

ספר

הלכות בכורות

קנה לוקח ומכור ית תואר כמו ש'תבאר במקומו
ש'אסור למכרו בעל מום ואפילו שחוט גזרה ש'מא ימכרו חו ל'פ'י א'ין
ש'וקל'ין מ'נה כ'נגד מ'נה ב'מעשר כ'דרך ש'שוקל'ין כ'בכור מ'פני ש'הוא נ'ר
כ'מכור ו'מעשר כ'המה ש'ל ת'ומ' ש'נשחט כ'מומו מ'ותר ל'מכרו כ'דרך
כ'פני ה'שב א'ביה ל'יתומ'ים ל'א ג'זר ע'ליו מ'עשר כ'המה ש'נשחט כ'מומו
מ'ותר ל'מכרו ח'לבו ו'גידיו ו'עורו ו'עצמו ו'ת'ר ולא א'סור ל'מכור א'לא כ'ש'ר
כ'לכר א'ל ע'ל ה'בל'וע'ם ה'ש'ר כ'דמי ת'עור ו'דמי ח'לב ו'גידיו ו'מכר ה'כל
ב'ה'ל'ע'מ'ותר א'ם ה'יוד'ים ה'עצמו'ת י'קרי'ם ו'ה'כל'ע'דמי ה'בשר כ'דמי
ה'עצמו'ת מ'ותר ה'כל נ'אמ'נים ע'ל מ'ומי מ'עשר ל'ום מ'ום מ'אילו כ'אול'א
נ'עשה ל'דעת וא'פילו א'לו ש'אי'ן נ'אמ'ני ע'ל ה'כ'כור נ'אמ'נים ע'ל ה'מעשר
ו'רואה א'דם מ'ומי מ'עשר ש'לו ומ'תירו א'ם ה'יה מ'ומה ש'א'ם י'רצה י'טל
מ'ום ב'כל ע'דרו וא'ח'כ ו'עשר ו'נמצ'א ח'מע'ש בע'ל מ'ום מ'תח'לתו ה'לוקח
ש'ל'א ש'ולדו כ' ש'נה ו'ז א' ש'נת' לו כ'ב'ת'ן ל'ה ה'ים פ'טור'ין מ'ן ה'מע'ש
ע'ד ש'יולד כ'ר'שותו ל'פי ה'ש'ותפ'ן ש'נשת'תפו כ'בהמו'ת ו'ה'כ'י'זה מ'אה
מ'ל'א'י'זה מ'אה מ'ל'א'י'ם ע'ורבו'ם ו'נשת'תפו ב'ה'ן ה'רי המ'את'ים פ'טור'ים מ'ן
ה'מע'ש ש'כל מ'לה מ'ה'ן כ'מכור ו'כן ה'אד'ים ש'ירשו מ'ל'א מ'א'ביה ד'רי
ה'ן פ'טור'ין מ'ן ה'מע'ש א'בל ה'נו'לד'ים ל'חם כ'שות'פות ל'אחר מ'כ'אן מ'ל'א
ה'בהמו'ת ב'ין ל'שות'פ'ין ב'ין ל'אח'ים ח'ייב'ן ב'מע'ש א'ם א'ה'יו ש'ותפ'ין
כ'מעות ו'קנו כ'המו'ת מ'מעו'ת ה'ש'ות'פ'ים ו'ה'אח'ים ש'קט כ'המו'ת מ'מעו'ת
ה'ירו'שה ה'רי נ'ולד'ים מ'הם ל'אחר מ'כ'אן ח'ייב'ן ב'מע'ש ש'ה'רי כ'ר'שות
נ'ולדו ו'ה'רי כ'נ'אש'י ח'לקו ה'אח'ים ו'ה'ש'ות'פ'ין א'חר ש'טלדו ל'ה'ן
ה'בהמו'ת כ'ר'שותו ו'חזרו ו'נשת'תפו ה'רי א'לו פ'טור'ין מ'ן ה'מע'ש כ'ש'בעה
ש'חלקו נ'עשו ה'כל ל'קוח'ין ו'ה'לוקח פ'טור ו'כ'ש'חזרו ו'נשת'תפו ה'רי
נשת'תפו כ'בהמו'ת ו'ע'ד'ין ל'א י'לדו ל'ה'ן כ'ר'שות א'חר ש'תוף ז'ה ה'ש'נ'ן
ו'א'ע'פ' ש'חלקו ג'רי'ם כ'נגד ג'רי'ם ו'טל'אים כ'נגד מ'ל'א'י'ם ו'ע'שרה כ'נגד
ע'שרה ה'כל פ'טור'ים מ'ן ה'מע'ש ו'ה'רי ח'לקו ח'לקו'ה'ן ה'אח'ין ו'ה'ש'ות'פ'ין
ש'חלקו כ'כ'ספ'ים ל'א ח'לקו כ'ב'המו'ת ח'ייב'ן ב'מע'ש ש'ע'ד'ין ל'א נ'עשו
ה'בהמו'ת ל'קוח'ין א'בל א'ם ח'לקו ה'בהמו'ת א'ע'פ' ש'ע'ד'ין ל'א ח'לקו ה'כ'ספ'
ה'רי א'לו פ'טור'ין ה'לוקח ע'שרה ע'וברים כ'מע'ש א'מן כ'ול' נ'כ'נס'ים ל'ד'ד
ל'התע'ש ש'ה'רי כ'ר'שותו נ'ולדו כ'הן ש'נפ'לו לו ע'שר כ'המו'ת כ'גול ה'תר
פ'טור'ין מ'ן מ'עשר ש'מ'ת'נ' כ'הונ'ה מ'ת'נ'ה ו'כ'כר כ'יאר'נ' ש'ה'ות'ן מ'ת'נ'ה
פ'טור מ'ן ה'מע'ש ה'כל נ'כ'נס'ין ל'ד'ד ל'התע'ש כ'ין ת'מי'ם כ'ין ב'ע'ל
מ'ומ'ים ו'כל א'סור'י'ם מ'וכ'ה ה'ר'ם מ'ן ה'כ'ל'א ו'ה'ט'רי'פה ו'ר'צ'א ו'ר'פ'ן ו'כ'חוס'ר
ז'מן ש'כל א' פ'טור'ין מ'ן ה'מע'ש ו'כן ה'ית'ום ש'מ'תה א'מו או נ'ש'מ'תה ע'ם
ל'ד'תו א'ינו מ'תע'ש ו'ד'ברים א'לו מ'פי ה'ש'מוע'ה ה'ם א'ין ה'לוקח פ'טור
א'לא א'ם כ'ן נ'לקח א'חר ש'נ'ראה ל'התע'ש ל'פי ה'לוקח מ'ל'א'ים כ'ת'ד'ן ל'
י'מי ה'ל'ד'ד'ה כ'ש'ני'נ'ע ז'מ'נ'ם ח'ייב' ל'ע'ש'רן ש'כ'יו'ן ש'אי'ן מ'חוס'ר ז'מן ר'אי'
ל'התע'ש ה'רי'זה כ'מי ש'לקח ע'וברים ו'טלדו כ'ר'שותו כ'ל כ'ה'ם ש'ה'יא
ס'פ'ק א'ם כ'ת מ'עשר ה'יא א'ו א'י'נה כ'ת מ'עשר ה'רי ה'א'פ'טור'ים מ'ן ה'מע'ש
ל'פ'יכ'ך מ'ל'א'ים ש'נ'תע'ר כ'ת י'ת'ום א'ו ל'קוח ו'כ'י'צ'א כ'ה'ן ה'רי כ'ול'ן
פ'טור'ין מ'ן ה'מע'ש ש'כל א'חר מ'ה'ן ס'פ'ק ה'וא :

פרק שביעי

משהו לו עשרה טלאי והפרש אחד מ' היו לו מאה והפרש
למעשר אין או מעשר אלא כיצד עושה כונס כל המלאים
או כל העגלים לדיר ועושה לו פתח קטן כדי שלא יצאו שנים כאחד
ואמותיהן מעמיד מבהו והן נועות כדי שישמע המלאים קולן ויצאו
מן הדיר לקראתם שנאמר כל אשר יעבור תחת השבט שיעבד מעצמו
ולא שיוציאו בידו וכשיוציאו מן הדיר והוא אחד לו מחתול ומונה אותם
בשבט אחד שנים שלש ארבעה חמשה ששה שבעה שמונה תשעה
והיוצא עשירי בין זכר בין נקבה בין תמים בין בעל מום סוקרו בסקרא
ואומר הרי זה מעשר לא קקרו בסקרא ולכך נאמר בשבט או שמנא
רבוצים או עומדים הרי אלו מעשר וחלוצים ומנאם עשרה עשרה וקדש
עשירי הרי זה מעשר אינו צריך לצרף בהמה שגולדה בשות
לדיר אחד אלא ממצרף על עדר ועדר לבדו היו לו המלאי בירושלם
וחמשה טלאים בעכו אין מצטרפין וכולן פטורין מן המעשר וכמה
יהיה בין אלו לאלו ויצטרפו יומיל היו שלשה עדרים בין כל אחד ואחד
יומיל הרי שלשתם מצטרפין כיצד היו תשעה מכאן ותשעה
מכאן ואחד באמצע הרי שלשתן מצטרפין לדיר ולהתעשר
אין מעשרין מן הצאן על הבקר ולא מן הבקר על הצאן אבל מעשרין
מן הכבשים על העזים ומן על העזים על הכבשים שנאמר וכל מעשר
בקר וצאן כל משמע צאן אחד שניהם נקראים שר ודרי הם מבין
אחד אין מעשרין מן הגולדים בשנה זו על הגולדים בשנה אחרת
שאין מעשרין בוער הארץ מן החדש על הישן ולא מן הישן על החדש
שנאמר

ספק בכור מת א'מחם ואין לכהן כלום שזה הדין ספק חוצה והמוציא מחברו עליו הראיה וכן אם ילד זכר ונקבה הרי הזכר ספק שמא הנקבה יצאת תחילה לפי אין לכהן כלום שהמוציא מחברו עליו הראיה שתי רחלות שלא בכרו וילדו שני זכרים שניהן לכהן זכר ונקבה הזכר לכהן שני זכרים ונקבה לכהן נוטל את הכחוש והשני ספק בכור ואם מתו מהן אין לכהן כלום שזה הזכר הדין ספק בכור הוא והמוציא מחברו עליו הראיה ילדו שתי נקבות וזכר ואין זכרים ושתי נקבות הרי הזכרים ספק בכור ששני אומ' שמא הנקבה נולדה תחילה ואח"כ הזכר לפי אין כאן לכהן כלום שהמוציא מחברו עליו הראיה אחת בכר ואחת שלא בכרה וילדו שני זכרים אחד לו ואחד לכהן וכל אחד מהם ספק בכור והכהן נוטל את הכחוש מת אחד מהן אין כאן לכהן כלום שזה הדין ספק הוא וכן אם ילדו זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום שזה הזכר ספק בכור הוא כל בכור שהוא ספק דינו שריעה עד שיפול בו מים ויאכל לבשרו ואם תפסו הכהן אין מוציא אותו מידו ואוכל אותו בכמומו אבל אינו מקריבו שאין מקריב לעולם אלא בכור ודאי שמא ישחוט חולקין בעזרה מי שהיה בעדו מבכורות ושאינו מבכורו וילדו ואין שם אדם ונכנס ומצא את המבכרת מניקות נקבות ואין שאינה מבכרת מניקות זכרים אינו חושש שמא בנה של לו בא לו אצל לו ונכנס של לו בנה לו אצל לו אלא הרי הדבר בחקתו שכל אחת מבי' בנה שני' שהפקידו שני זכרי אצל הרועה האחד בכור והשני פשוט ומרת אחד מהן מניח הרועה השני ביניהם ומסתלק והרי הנה ספק בכור ושניהן חולקין אותו שאין אחד מהן מכיר את שלו הפקיד בכור אצל ב' והניחו ב' עם פשוט שלו ומרת אחד מהן ואין ידועא' זהו המוציא מחברו עליו הראיה והרי הוא ספק בכור ואפ' רועה הן שהניח בכורו בחצר בעל הבית עם פשוט של בעל הבית ומת אחד מהן המוציא מחברו עליו הראיה ואין מוציאן מחצר בעל הבית לא בראיה שהרי מדרש' בעל הבכור הניחו שם עם הפשוט של בעל הבית לא תהשו ישראל ועל הבכור לפי' נאמן הישר לומר זה ספק בכור הוא ודאי לו ממו ואוכל אותו בכמומו כל הישרים שקד' להם מוס קטעו להקדישן ונפלו חייבין בבכורו אדם קדם מוס עובר להקדישן או שהקדישן תמימי ואח"כ נולד להם ממוס ונפרד מפרושי' מן הבכור שהרי לא יצאו לחולק לכל דבר

הלוק בזה"ו וכו' עד לפי שאינו ראוי:
בגמל ופרש מש"ל לזכרה
אמר רחמנא ולא לשריפה
וקא בעי לזקוקי אימורין:

שארית ישראל לסחור במדבר שביעית
שהיה נאמר בה לאוכלה ולא לסחור ואם תהיה חייבת בכבד
על כל פ' ט' ו' שהיה נאמר בכבד שיהיה יצא מתורת פירות שביעית כבד בארנו
בהלכות מאכלות אסורות שאסור לעשות סחורה בדברים האסורים
באכילה וכן בארנו בתרומות שאסור לעשות סחורה בתרומות וכן
אסור לעשות סחורה בכבורות אעפ"י שמות' למכור על דרך שביארנו
לקח בכור למשתה בנו ולא לרגל ולא מותר למכור אין
שמן בכבורות תמימים לישראל אבל שמן להן בכבורות בעלי מומים
ושמן בכבורות תמימים לכהנים וכן היה שהן עובדין להאכל במזמן
ואין צריך לומר ששמן להן בעלי מומים:

פרק ששי

מצוה להפריש אחד מעשרה מכל בהמות מהורות שיוצרו לאדם בכל שנה ושנה ואין מצוה זו נוהגת אלא בכקר וצאן בלבד שנאמר כל מעשר בקר וצאן וגו' מעשר בהמה נוהג בחולין אבל לא במוקדשין ונהוג בארץ ובחוצה לארץ בפני הכית ושל אפני הכית אבל חכמים אסרו לעשר בהמה בזמן הזה וחקנו שאין מעשרין אלא בפני הבית נורה שחיי ואכלהו תמים ונמצא מלי ליד אסור כרת שהוא שחוטט קדשים שחיי אדם עבר ועשה בזמן הזה הריהו מעשר ויאכל במזון הכל חייבין במעשר בהמה כהנים לווים וישראלים ודין מעשר בהמה שהיה נשחט בעזרה וזורקין את דמו וזריקה אחרת כנגד היסוד ומקטריין אמוריו ושאר הבשר נאכל לבעלים בירושלם כשאר קדשים קלים ואין לכהנים בו כלום אלא כולו לבעלים כפסח ואם היה בעל מום בין שנפל בה מום אם שהפרישו כחוליה במזון אחר הן נאכל בכל מקום מעשר בהמה אסור למכרו כשהוא תמים שנה בו ונאל מפי השמועה למדו שהם שאמר לא נאל אף איסור מכור במשמע שאין נאל ואינו נמכר כלל ויראה לי שהמוכר מעשר לא עשה כלום ולא קנה לוקח ולפיכך אינו לוקח כמוכר הדמי כהני שלא

סמך עשין ריב
במכות דף כג

הלכות תמורה

מִסּוּ וַיִּפְּלוּ דַמְיָה לְגַדְבָּה תַּמְרוֹת הַשְּׂרָמִים כְּשִׁלְמִים לְכָל דָּבָר מַעֲוֵנָה
 סְמִיכָה וְנִסְכִּים וְתוֹנוֹת חֻזֵּה וְשׁוֹנוֹת תַּמְרוֹת הַהוּדָה כְּתוּדָה אֵלֶּא אֲשֶׁנָּה
 מַעֲוֵנָה לֶחֶם כְּמוֹ שִׁבְיָאֵרֵנוּ בְּהַלְבוֹת פְּסוּלֵי חֲמִיקוּדִישׁ קִיבּוֹת הַסֶּפֶס
 אִם הַמִּיר בּו קוֹדֵם הֵיחָד אֲרָכָה עֶשְׂרֵי אֲמִיקוּדֵינוּ תַּמְרוֹתוֹ קִיבּוֹת אֲתַרְעָ
 עַד שִׁיּוֹל בָּהֶם מוֹסִיף צִיּוֹת דְּרִיסֵי שְׁלִמִים וְאִם הַמִּיר בָּהֶם אַחֲרֵי הַצֻּת הָרִי
 הַתַּמְרוֹה עֲצָמָה תִּקְרַב שְׁלִמִים תַּמְרוֹת הַכְּבוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר אֵינֶם קִיבּוֹיִן
 לְעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר בַּכְּבוֹר לֵאמֹר הוּא מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמִדּוֹ הוּא קִרְבֵּי וְאִין
 תַּמְרוֹתוֹ קִיבּוֹהוֹדֵי הַמַּעֲשֵׂר כַּכְּבוֹר תַּמְרוֹתֵי תַרְעָה עַד שִׁיּוֹל בָּהֶם מוֹסִיף
 וְהֵאֱחָל תַּמְרוֹת הַכְּבוֹר לִכְתוּבֵי וְהַתַּמְרוֹת הַמַּעֲשֵׂר לְעוֹלָם וְכֵשֶׁם וְכֵשֶׁם
 פּוֹדִין כְּבוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר שֶׁנֶּפֶל בָּהֶם מוֹסִיף כְּמוֹ שֶׁבִּאֵרְנוּ בְּהַלְבוֹ אִסּוּרֵי מִנְחָה
 כִּךְ אִין פּוֹדִין תַּמְרוֹת לְכַהֲמָה שֶׁהַקִּרְשָׁה חֲצִיָּה עוֹלָה וְהַצִּיּוֹרֵי שְׁלִמִים
 תַּמְרוֹתָה כְּמוֹה וְכֵן כָּל בְּהֵמַת הַקִּדְשֵׁי אֲשֶׁנָּה קִיבּוֹת מִפְּנֵי תַחֲלוּלָה
 הַקִּדְשִׁיָּה בְּהֵמָה מִמִּסְכָּה רְחוּמֵי

אמר חצי בהמה זו וכ' :
אל תשכח דגמרא אל' אבי
הכל מודיא חצי עולה
וחצי מעשר דכרי הכל עולה קריב'
חצי תמורה וחצי מעש' ואפשר
במסא' שלו מזה חצי וחצי וחצי
תמור' דכרי הכל קריבה עולה וכן
חצי עולה וחצי מעשר ומשמע
אשילו לכרי ויסי' דאל' יצדק בהק'
אין בודקין אל' אסמא עולה
קריבה מאי טעמא גבי תמור' כיון
לזכא איסורא לא איכיון מעיקר'
לאיסורא ולספקי קול דטעיה ו
ויחמלך וקמיר' וכן גבי מעשר כיון
לדלתיה לתנאי מעיקרא לא להכי
איכיון אל' חצי תמורה וחצי
מעשר דבתנאיה איכא לספקי
למיחמלך איכיון אסמא לתנאי
לדלתיה עדיף דילמא להכי א
איכיון מעיקרא :

עולה שנתעבדה בזבחים וכו' :
א"ל כל זה מועתק מן התוספת'
 בתורה ולא ידעתי הענין
 וזוהי סוּמך עליה שהיא כאלו נזק'
 אפשר שיחלל את התמורה עד ש'
 שיפול בה מום וכשנפל בה מום
 איך אפשר להוציאה מן הספק אלא
 בשתי בדיקות שאלה הן תמורה
 עולה ותחלל על אחד ושתי
 תהיה שלמים בדכה ולא היא תהיה
 תמורה שלמים ותחלל על זו
 שנעשה שלמים והשפית תהיה עולה
 בדכה ולא העשה הזה איך יהיו
 עולה ושלמים מעורבים זה בזה
 ונצנץ התערובת אמרה התוספתא
 ירענו עד שיסתאבו ויפדו ויביא
 בדמי היסוד שבהן מיינן זה וכו'
 ובחי' ראשי הוא מושב אונת ייתר
 ממה שהיא משוכנת כל פסוק ה'
 התוספתא הקרי שתיקא לשון וזמתי
 שנתעברו ולא כעולה ושלמים אלא

פרק

בן זבא חי זו תמורה לנפח ששחור והמיר בלחות מהם ואילו ידעו בליון מהן
יש לומר שמה בלחות שהיא תמורה המיר ואין תמורה עשה תמור והרי היא
חולין או שמה בלחות המיר והרי הוא קדוש קדוש ספק ספק עולה ספק ספק
נדרך כמו כן שתי בהמות ללכל עליהן קדושת העולה וקדושת השלמי ואומר
אדם זו תמורה חולין היא ואם נדרש פדיון ואם היא עולה תהא מחוללת על
זו ואין כאן עוד ספק ולא מוסר עיבוד שיש שבוש בתוספתו וכן בדבריו יש זה
והקצת יראה ויבין :

ואמא באחד בין בבת אחת בין בזו אחר זו חרי אלו תמורה ולוקה
כמנין בהנחת שחמיר אין התמורה עושה תמורה ולא ולד בהמות
ההקדש עושה תמורה שנוי והיה הוא ותמורתו הוא ולא ולד ותמורתו
לא תמורת תמורתו אבל המישר בהמה וחורו ומישר בה וחורו ומישר
אפילו אלו כולן תמורה ולוקה על כל האחד ואחד כמו שבארנו אין
מקצין אברים או עורבים כשלמים ולא שלמים עון כיצד האומר
רגלה של בהמה זו או ידה תחת עולה זו או שאם עובר בהמה זו תחת
עולה זו אינה תמורה וכן האומר בחמה זו תחת ידה אורגלה של עולה
זו או שאמר בהמה זו תחת עורבה של חמאת זו אינה תמורה המישר
כל באים או בטריפה ויוצא דופן או בטומטום ואנדרונסן אין הקדושה
חלה עליהן והרי זה כמי שהמיר במבל או בחסיל לפי שאין במינן קרבן
ולפיכך אינו לוקה כמו בין אלו לבעל מוס בעל מוס יש במינן קרבן
אלו אין במינן קרבן הרובע והתרבעה הם כבעל מוס ועושים תמורה
וכן כל כיוצא בהן בהמה שחצית קודש וחציה חול לא עושה תמורה
ולא נעשית תמורה כל ההטאות שדינן שימותו אין עושים תמורה
וכל הטאות שדינן שתרעה עד שיפול בהם מוטם ותמכר עושה תמורה
המפריש נקבה לפסחו או לעולתו או לאשמו עושה תמורה אף על
פי שאין ראויין ליקרב הואיל וירדו לקדושת דמים והרי הם תמימים
ירדו לקדושת הגוף אבל המפריש שעיר לחטאתו ונשיא שהפריש
שעיר לחטאתו וכהן גדול שהפריש פרה לחטאתו אינן עושים תמורה
שכל המשנה בהטאות לא נתקדשה כלל ואפילו קדושת דמים כמו
שבארנו בהלכות פסולי המוקדשין!

פרק שני

התמורה
היא שיאמר בעל הקרבן על בהמת חולין שיש לו הרי זו תחת זו או הרי זו חליפית זו ואין צריך לומר אם אמר הרי זו תחת השמאט זו או תחת עולה זו שהיא תמורה וכן אם אמר הרי זו תחת השמאט שיש לו בתוך הקרבן אבל אם אמר עולה שיש לי במקום כזה הרי זו תמורה והוא שיש לו אצל אדם אחד על בהמת חולין הרי זו תחת עולה או הרי זו תחת השמאט לא אמר כלום וכן אם אמר הרי זו מחוללת על זו אינה תמורה היו לפניו שתי בהמות אחת חולין ואחת הקדש שנפל בהמום הניח ידו על בהמת חולין ואמר הרי זו תחת זו הרי זו תמורה ולוקח הניח ידו על בהמת הקדש ואמר הרי זו תחת זו הרי זה חללה על בהמת חולין ואין זו תמורה אלא תפוסה בעלת מום כזו הבהמה היו לפניו שלש בהמות קדשי מזבח ואחת מהן בעלת מום שררי היא עומדת לפדיון ונן בהמות תמימות חולין ואמר הרי אלו תחת אלו הרי שתיים מהחולין תחת שתי' בהמות תמורתן ולוקח עליהם שתיים והבהמה השלישית היא תחת בעלת מום ש' שהתחללה עליה והחללה נתכוון ולא להמיר בה שכוון לפניו ש' דרך איסור והיא התמורה ודרך היתר והוא החילול חוקה היא שאין אדם מניח ההיתר ועושה האיסור ולפיכך אינו לוקח שלש מלקיות וכן אם אמר עשר בהמות ואלו תחת עשר בהמות מהן בעלת מום אינו לוקח אלא על תשעה מלקיות שבהמה העשירית החללה נתכוון ולא להמיר בה שאף על פי שהזוהק בה במלקיות הרבה האול יושם שם דרך היתר אינו מניח דבר ההיתר ועושה האיסור שתי בהמות של הקדש ואחת מהן בעלת מום ושתי בהמות של חולין ואחת מהן בעלת מום ואמר הרי אלו תחת אלו הרי תמימות תמורת התמימות ולוקח אחד ובעלת המום מחוללת על בעלת המום שאינו מניח ה ההיתר ועושה האיסור האומר הרי זו תמורת עולה ושלמים דבין וביא בחצי דמיה תמורת עולה וכחצי דמיה תמורת שלמים אמר הרי זו תמורת עולה ותמורת שלמים אם נתכוון לכך מתחילה דבריו קיימים ואם לא נתכוון בתחלה לך לתמורת עולה והואו תמורת שלמים שלמ'אף על פי שהוא בדרך כרידבור אין תפושין אלא לשון ראשון והרי היא תמורת עולה בלבד:

פרק שלישי

כיצר ד"ן התמורות ליקרב תמורת העולה תקרב עולה ואם היה תמורתה נקבה או בעלת מום תרעה הנקבה עד שיפול בה מום ותמכר ויביא בדמיה עולה תמורת החטאת תמות כמו שבארנו בפסולי המוקדשין תמורת האשם תרעה עד שיפול בה

תמורה דף י"ב
סמג שם דף עט
ע"א

תחורה פ'ינד
זערימין דף כו
פאנש

כמנ שט
 דף פט ע"א
 תמונה דף י"ח
 תמונה דף כ
 כמנ שט

ספר עשירי והוא ספר מטהרה הלכותיו שמנה וזהו סידורן

הלכות טומאת מת
הלכות טומאת אוכלין

א דין טומאת נדה;
ב דין טומאת זב;

הלכות טומאת מת

מצות עשה אחת והיא דין טומאתם:

הלכות שאר אבות המומאה

הלכות פרה אדומה

יש בכללן שתי מצות עשה:

א דין פרה אדומה: ב דין טומאת מי נדה וטהרתן:

הלכות מומאח צרעת

יש בכללן שמנה מצות שש מצות עשה ושתי מצות לאתעשה וזהו פרטן:

א להורות בצרעת אדם כדינה הכתוב בתורה:

שלא יקוץ סימני טומאה: ג' שלא יגלח הנתק;

על שפם: ה טהרת צרעת:

דין צרעת הבגד: ח דין צרעת הבית:

הלכות מטמאי משכב ומושב

יש בכללן שלש מצות עשה וזה הוא פרטן:

הלכות טומאת מת

מצות עשה אחת והוא ל'ן שומאת מת

פרק ראשון

גביאור מצוה זאת בפרקים אלו:

מקו שטאח שהניע לתוך בטנו אינו לא ננוע ולא נושא ואם מכל מקד
ואעפ שהטומא בתוך מקו אין מטמא במשא אלא מאד בלב לא הכל
כיצד הרי שהיה מונח על ידו עשר כלים זה על זה והנבילה וכיוצא בה
בכלי העליון האד' טמא משו נושא נבילה והכלי שעל ידו כולן מחוץ
חוץ מכלי העליון שנענה בו הטומאה וכן כל כיוצא בהם נטמא אהל
אינה כשאר טומא בלב וכן שהאיל וכן שהאיל וכן שהאיל וכן שהאיל
שהאילה על המת או שהאיל המת על האד או על הכלי או שהיה
המת עם האד או עם הכלי תחת אהל אחד הרי אין טמא וטומא אהל
האמור בכל מקורא שנתמא אותה טומא האדם או הכלי באחד מן
דרכי או אהל הבא לאהל המת או האב מקצתו הרי זה נטמא באהל
אפילו הכניס וכן ראשי אצבעותיו או חוטמו לאהל המת הרי זה נטמא
כלו נגע במשקוף וצדף ידוע עם המשקוף
נגע באילוי בא מקצתו נגע באסקופה
מטפח ולמט קרוב לרצן מחור ומטפח
ולמטח וטמא ויראה לי שדבר זה
מרבירום אחד המת ומשרא או מן
הנוים מטמא במגע ובמשא ואין הנוי
מטמא באהל ודבר זה קבלה הוא
ודרי הנוי אומר בכל חמרת מרין כל
נגע בחלל וזה חוכיך שם אהל
וכן הנוי אינו נעשה טמא מת אלא
הנוי שנגע במת או נשא או האהיל עליו
הא למדא שחמור חל לרה שתלקט
הדומה לכהמרת שנגעה במת או
הא במטמא וכל המטמא כולו
המת בלבד אהל בכל המטמא כולו
הנוי ולא הבחמה במטמא כולו
ומדבריו שפרים שהיו הנוים כזבין לכל
דבריהם ואין לך בכל מיני נפש
חיה מרה שמתמא והוא חי או
מטא או והוא חי חוץ מן האדם בלבד
והוא

۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴

مجلس

ד'תשנ"א
 אדר א'
 חמשה
 עשר
 אלול

תתחב

حکومت

1

[illegible][illegible]

מבין
דל ב
חזקן ד

מ' יח
מ'
ס' ק' ד
ו טור
מ'

[illegible]

100

10

הלכות טומאת מת

והטומאה בצד זה הכלי שבצד השני
טחור' שהרי היא שני אהלי' זה בצד
זה ואויר ביניהן שהרי הסדק בכל
התק' נתן רגלו או קנה מלמעלה
על הסדק ערב' את הטומאה נתן
את הקנה בארץ כנגד הסדק ואפי'
כלי גדול אינו מערב את הטומאה עד
שיהיה גבוה טפה תחת הסדק היה
אדם מוטל על הארץ תחת הסדק
מערב את הטומאה שאדם הלול
הוא והוצר העליון הרי הוא כאהל
שיש בו גובה טפה וכן אם היו תחת
הסדק כלים מקופלים מונחין על ה
הארץ זה על גבו זה וזה העליון
גבוה מעל הארץ טפה מערב את
הטומאה וכל הכלי שלמטה ממנו
הרי הן ככלים שתחת האהל:
פרק שבעה עשר
יוז' שהוא יוצא מפתח הבית
ופניו למטה והיה גבוה
מעל הארץ שנים עשר' טפה או
פחות מכן הרי זה מביא את הטומא'
בכל שהוא ודבר ברור הוא שאינו
אלא מדבריהם וכן כל כיוצא
בהבאת הטומאה כזו שאינה ב
באהל טפה הברי' אינה אלא
מדבריהם היה גבוה יתר משנים
עשר טפה או שהיו פניו למעלה וכן
העשר' והפתחו היוצאות מן הבנין
אין מביאין אלא בפתח טפה וכן זו
שעל גבי הפתח היוצא מן המשקוף
ואפילו היה קנה בצד המשקוף ב
ברוחב הפתח אינו מביא אלא אם
כן היה בו פותח טפה וז' שהו' סובב
אר' כל הבית ואוכל בפתח טפה
מביא את הטומא' היה אוכל בפתח
פחות מטפה' וטומאה בבית כלים
שתחתיו טמאים טמא' תחתיו אינו
מביא את הטומאה לבית וכן בחצר
שהיא מוקפת אכסדר' הלון
העשויה לתשמיש וזו יוצא על גבי
חולון אפילו היה ברוחב הגדר
מביא את הטומא' והוא שיהיה גבוה
מעל החלון רום אצבעים או פחות
היה למעלה מאצבעים אינו מביא
את הטומאה לא אם כן יש בו רוחב
טפה זו שעל גבי החלון העשויה
למאור מביא את הטומאה בכל
שהו ואפילו גבוה כל שהוא ב' בנין
היוצא לפני החלון שהמשקוף נסמך
עליו בשערה שמשקוף אינו מביא
את

או על גבה טומאה בוקעת ועולה
בוקעת ויורדת ואין טמא אלא כנגד'
והבית כולו טחור' היתה הקדרה
גבוה מן הארץ טפה וטומאה תחתיה
או תחת תקרת הבית וטומאה תחתיה
טחור' ותחת הקדרה טמא שהרי הוא
אהל אבל תוך הקדרה וגבה טחור'
שאין כלי הרש טמא מנבו והרי אויר
הקדרה גלוי לאוירו ואם היה כלי
בתוכה או למעלה על גבה טחור'
היתה טומאה בתוכה' או על גבה
הבית כולו טחור' שהרי הטומאה
כנגד ארובה בלבד היתה הקדרה
תחת הארובה והארובה גלולה מן
הקדרה שאם תעלה הקדרה ותוצא
מן הארובה נמצא בינה' ובין שפתי
ארובה פותח טפה אף על פי שהקדר'
גבוה טפה וטומאה בתוכה' או על
גבה או תחתיה הבית טחור' היתה
הקדרה מונחת בצד אסקופת הבית
שאם תעלה נמצא ממנה פותח טפה
לפנים מן המשקוף והיתה טומאה
רצוצה תחתיה או בתוכה או על גבה
טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת
היתה גבוה מן הארץ טפה וטומאה
תחתיה או בבית תחתיה והבית טמא
שהכל אהל אחד' ותוכ' וגבה טחור'
היתה הטומאה בתוכה או על גבה
הבית טמא' מפני שהיא נוגעת
במשקוף טפה וכן תחתיה טמא מפני
שהטומאה יוצאה לתחתיה מן הבית
שהכל אהל אחד' לפיכך אם לא
היתה נוגעת במשקוף בפתח טפה
או שהיתה בצד המשקוף וטומאה
תחתיה אין טמא אלא תחתיה אבל
הבית טחור' קירות הבית והעליה
שאין עליהם מעיבר' והן מכונות
קדרה כנגד קדרה ואויר כנגד אויר
ובכל קדרה מן פותח טפה ובניהן
אויר פותח טפה וטומאה תחת אחת
מהן תחתיה בלבד טמא' היתה
הטומאה בין התחתונים ולעליונים
בין שתיהן בלבד טמא' היתה הטומאה
על גבי העליונה כנגד' עד לרקיע
טמא' היו הקורות ה
העליונות מכונות כנגד האויר ש
בין הקורות התחתונות וטומאה
תחת אחת מהן תחת כולם טמא'
היתה הטומאה על גבי קדרה
העליונה כנגד הטומאה עד לרקיע
טמא' אין בקורות פותח טפה בין
שהיו מכונות זו על גבי זו ובין שהיו
העליונות כנגד אויר התחתונות
והיתה הטומאה תחתיהן או בניהן
או על גביהן טומאה בוקעת ועולה
בוקעת ויורדת ואינה מטמאה אלא
כנגדה בלבד' לפי שכל טומאה
שאין תחתיה פותח טפה ברום
טפה הרי היא כרצוצה' ב' ב' ח'
שנסדק גבו וכתליו ונעשה שני ח'
חלקים והיתה הטומאה בחצו'
החיצון שהפתח בו הכלים שבחצו'
הפנימי כולם טחורין היתה הטומאה
בחצו' הפנימי אם היה רוחב הסדק
כחוט המשקולת כלים שבחצו' ה
החיצון טחורין ואם היה פחור' מן
הרי הן טמאין אכסדרה שנסדקה

או על גבה טומאה בוקעת ועולה
בוקעת ויורדת:
א לא יורדת עד קומתו
כטומאה רמז' שהרי זו אינה
רמז' שהרי היא בתוך הקדרה או
על גבה לא בוקעת את הקדרה
ומטמאה כלים שתחתיה בינה
ובין הארץ ומפני שהיא כלי טמא
גאון כלי טמא מוכן מן כיון שעל
גבה טפה על טפה שהרי פתחה
לאויר אינו מביא את הטומאה
לכד' אכל מן טמא' מה שתחתיו
עד הארץ:
ב או על גבה הבית כלו טחור':
זה המושג' משבש את הישג'
מדיעתו וה' דעת משוכשת
והמשכ' אמר' בתוכה או על גבה
בכלי טמא וכן עין' לפי שהכלי
טמא ואינו מוכן ובוקעת הטומאה
לתחת' כליהן היא פתח מלמטה
וכיון שה' גבוהה מן הארץ טפה
ואיך רוצת' נעש' הוא ענמ' אהל
טפה להביא את הטומאה לבית
שהכלי הטמא מביא את הטומאה
ואינו מוכן:
ג ותוכה וגבה טחור':
זה האיש מ' במקומו שאין
לס' מוכן ומכאן המקומות
הכריז' ולא לא פירש' כאן תוכה
וגבה למה טחור' והלא השקוף
מאהל' עליו כטפה ואינו מוכן שזאת
הקדרה נרה מפה ויש לה כליה
טפה כאינה ששכינה ואת התוכה
שלא מן הכלי שה' ארבעה מן
השפ' דכתיב' דתגור טפה וכן דרך
רוב הקדרה וזאת הקדרה כליה
טפה ככנס תחת השקוף אכל פיה
מכאן לפיכך אי' הטומא' ככנס' לה
אכל כשהטומא' בתוכה או על גבה
הכלי טמא מפני שהיא כלי טמא
וכליה היא פתח' תחת השקוף
כטפה:
ד וככל קורה מהן פתח טפה
וכינה' אויר:
א אצבע שתי' ביניהן אויר טפה
לפי שאין קומתו עולה לקול
הואיל ויש שם אויר דוק ותשכח:
ה היתה הטומאה על קורה העליונה:
א וכן על קורה התחתונה:
ב לפי שכל טומא' שאי' תחת' פותח
טפה ברום טפה הרי היא כרצוצה':
א כמה זה לשון מקולקל לא
שאין מוכן לפני הטומאה
ואינו נעש' אהל להביא את הטומא'
לא בטפה מרובה ולא אמרי' לא
כשיש בקורה רוחב טפה:
ב בית שנסדק וכו':
א כח' קלקל עליו את הענין
כי הוא מפרש השיעורין ש
שבשכל' לטהרה וקם אינס אהל
לעומא' ומפני זה השבש סביב פי'
המשכ' לדרך אהל' ובתוספת' כות'
שנסדק וקול' כותל' הכי' שה' לגד'
החצר ויש לפניו תקר' עורפ' ואין
פתח לזה הבית וזלתי' זה הסדק
אז' ש' לו פתח אחד אכל אין פתח

הלכות טומאת מת

טהרה תצח

על הטהרה ומונעין את הטומא כיצד כלב בשאר חמץ ונכנס לבי
הבית טהור בלע טבעת אפי' אדם שברע טבע ונכנס לאהל חמץ אעפ
שנטמא טומאת טבעת טהורה וכן כל הבלועים בחיה ובחמ
ובעופות וברגלים מצילין כל זמן שהן חיות ואם מתו ובשר המת בתוך
מעיהן או בכלים הרי הן כמה שאינו בולע נשחט רוב אחר בעוף ורוב
שנים בבחמא אעפ' שעדיין הן מפרסין הרי הן כמתים ואינן מצילין על
הכלי הבלועים ולא מונעין את הטומא שבתוך מעיהן שלא טמא
וכמה תשוא הטומא במעיהן ותהיה מטמאה כשימותו בכלב שלשה
ימי מעת לעת ובשאר חיה ועוף ודג' יום אחד מעת לעת ברא בשנשא
בשר המת בתוך מעיהן אבל לא בשלע תינוק והקיא דרך בי הריני
הבשר טהור והעצמו בטומאתו אין הבלועין נצלין לא בבשר נפש החיה
כמו שבארנו אבל הבלוע' בנו' הכלי'
והאבני' אינן נצלין כיצד כוש שנבלע'
בו צנור של מתכת ומלמד שנבלע'
בו הרובן ולבינה שהיתה טבעת מ
מובלעת בתוכה ונכנסו לאהל המת
נטמא אף על פי שאינן נראין והרי הן
מחופין שאין הבלועין בכלים מצילין
אלא בצמיד פתיל וכן מהט או טבעת
שהיו מובלע' במטפילת התנור ונטמא
התנור באהל המת או שנפל שרץ
לאויר ונטמא הכלי שבתוך המטפילת
ואם הייה התנור מוקף צמיד פתיל
הואיל והתנור' אף הכלי המובלע'
בטש שעל גביו טהורין וכן חבירת
המוקפת צמיד פתיל והיתה מהט או
טבעת במנופת החבית מצדה הרי הן
טמאים ואינן מצילין באהל המת היו
במנופת החבית כנגד פיה אם היו נראין
לתוך החבית ואינן יוצאין לאויר טהורין
ואם יצאו לאויר טמאין שאין כלי ח
חרש המוקף צמיד פתיל מציל על
הכלים שבתוכו כמו שיתבאר ואם
יש תחתיהן בקליפת השום אף על פי
שהן שוקעין לתוך אויר הרי הן
טהורין כל הבלועין בקרקעיות וכל
בית הרי הן טמאין ואינן נצלין שקר'
האהל כמוהו עד התהום מה שאין כן
בכתליו כמו שיתבאר כיצד הטומא
בבית וכלי הטמאני בקרקעיות אפילו
תחת מאה אמה טמאין ואם יש ב
במקומן טפח על טפח טהורין שהרי
הן תחת אהל אח' למה זה דומ' לעלי'
שעל הבית וטומאה בעלייה שהבית
טהור וכן אם חלק הבית במחיצה
מכלפי אוירו והיתה הטומאה בין ה
המחיצה והארץ כלי שבת' למעלה
מן המחיצה טמאין שאין האהלים
מונעין הטומאה כמו שבארנו היתה
הטומאה למעלה מן המחיצה כלים
שבין המחיצה והארץ טהורין שהאהל
מציל ואם אין בין המחיצה והארץ
גובה טפח הרי הן בטמאין בקרקע
הבית וטמאים ב'ב שהוא קמו תחת
הבית ויש בו פותח טפח ויש בפתחו
שהוא חוץ לבית פותח טפח והיתה
טומאה בתוכו הבית טהור היתה
טומאה בבית מה שבתוכו טהור היה
בו פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח
והיתה טומאה בתוכו הבית טמא
טומאה בבית מה שבתוכו טהור שאין
דרכה של טומאה להכנס אין בו
פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח
טומאה בתוכו הבית טמא באלו היא

האבנים אינן נצלין כיצד כוש שנבלע'
בו צנור של מתכת ומלמד שנבלע'
בו הרובן ולבינה שהיתה טבעת מ
מובלעת בתוכה ונכנסו לאהל המת
נטמא אף על פי שאינן נראין והרי הן
מחופין שאין הבלועין בכלים מצילין
אלא בצמיד פתיל וכן מהט או טבעת
שהיו מובלע' במטפילת התנור ונטמא
התנור באהל המת או שנפל שרץ
לאויר ונטמא הכלי שבתוך המטפילת
ואם הייה התנור מוקף צמיד פתיל
הואיל והתנור' אף הכלי המובלע'
בטש שעל גביו טהורין וכן חבירת
המוקפת צמיד פתיל והיתה מהט או
טבעת במנופת החבית מצדה הרי הן
טמאים ואינן מצילין באהל המת היו
במנופת החבית כנגד פיה אם היו נראין
לתוך החבית ואינן יוצאין לאויר טהורין
ואם יצאו לאויר טמאין שאין כלי ח
חרש המוקף צמיד פתיל מציל על
הכלים שבתוכו כמו שיתבאר ואם
יש תחתיהן בקליפת השום אף על פי
שהן שוקעין לתוך אויר הרי הן
טהורין כל הבלועין בקרקעיות וכל
בית הרי הן טמאין ואינן נצלין שקר'
האהל כמוהו עד התהום מה שאין כן
בכתליו כמו שיתבאר כיצד הטומא
בבית וכלי הטמאני בקרקעיות אפילו
תחת מאה אמה טמאין ואם יש ב
במקומן טפח על טפח טהורין שהרי
הן תחת אהל אח' למה זה דומ' לעלי'
שעל הבית וטומאה בעלייה שהבית
טהור וכן אם חלק הבית במחיצה
מכלפי אוירו והיתה הטומאה בין ה
המחיצה והארץ כלי שבת' למעלה
מן המחיצה טמאין שאין האהלים
מונעין הטומאה כמו שבארנו היתה
הטומאה למעלה מן המחיצה כלים
שבין המחיצה והארץ טהורין שהאהל
מציל ואם אין בין המחיצה והארץ
גובה טפח הרי הן בטמאין בקרקע
הבית וטמאים ב'ב שהוא קמו תחת
הבית ויש בו פותח טפח ויש בפתחו
שהוא חוץ לבית פותח טפח והיתה
טומאה בתוכו הבית טהור היתה
טומאה בבית מה שבתוכו טהור היה
בו פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח
והיתה טומאה בתוכו הבית טמא
טומאה בבית מה שבתוכו טהור שאין
דרכה של טומאה להכנס אין בו
פותח טפח ואין ביציאתו פותח טפח
טומאה בתוכו הבית טמא באלו היא

פרק אחר ועשרים

לצמיד פתיל שמציל
באהל חמץ שנאמר
וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל
עליו טמא הוא ה' יש צמיד פתיל
עליו טהור ומפי השמוע' למדו שאין
הכתוב מדבר לא בכלי חרש בלבד
כלי שאינו מטמא אלא דרך פתחו
ולפיכך אם היה פתחו סתום ומוקף
צמיד פתיל הציל על כל שבתוכו וכל
וחומר לכל הכלים שאין מקבלין
טומא שיצילו בצמיד פתיל והם כלי
גללים כלי אבנים כלי אדמה וכלי
עצמות הדג ועורו ועצמו העוף וכלי
עץ הבא במדה ונסרים של עץ שהן
פשוטין ואינן כלים וגלמי כלי מתכו
כל או מצילין מצמיד פתיל אם
הדברים שבתוך הכלי המוקף נצלו
קל וחומר לבלוע' ולכלים שתחת
בצמיד פתיל שהכלים אינן מצילין
בכסוי בלבד מ'שפך שכפתו מציל
בכסוי אעפ' שקצתו נקוב נקב קטן
הרי הוא כסתום כל הכלי המציל
בצמיד פתיל אם היה בהן טפח על
טפח על דם טפח וכפא' על פיהן על
הארץ אף על פי שלא מרח בצמיד
פתיל מן הצדדין הרי אלו מצילין כל
מה שתחתיהן עד התהום מפני שהן
באהל והאהל מציל אלא אם כן ה
היה הכלי כלי חרש שאין אהלי כלי
חרש מצילין כיצד חרש שכפוח על
פיר' אעפ' שמריח בטש מן הצדדין
כל מה שתחתיו טמא שנצמי פתיל
עליו ולא צמיד פתיל על גבו הדביק
פיה לכותל ומריח מן הצדדין מצלת
על כל מה שבתוכו ועל כל שבגרה
בכותל ואם לא מריח מן הצדדי' אינ'
מצלת שאין כלי חרש מציל משום
אהל כמו שבארנו אבל

בתוך הבית טמא כבי' מה שבתוכו
טמא מפני שהן בכלי הטמאני בקרק'
וקרקע הבית כמוהו עד התהום שתי
חביות וכחצי זית בכל אחת ומוקפו
צמיד פתיל ומונחות בתוך הבית הן
טהורין שאין חצי שיעור מטמא והבית
טמא שהרי יש בבית כז' ואין צמיד
פתיל לטמא ואינן מטמאות מחמת
הבית שהרי הן מוקפות צמיד פתיל
נפתחה אחת מהן היא והבי' טמאין
והברתה טהורה וכן שני חרשים
שהן פתוחין זה לזה ולבי' וכחצי זית
בפנימי או באמצעי וכחצי זית
בחיצו' החיצו' טמא הפנימי והאמצעי
טהורין כחצי זית בפנימי וכחצי
זית באמצעי הפנימי טהור והאמצעי
והחיצוני טמאין שדרך הטומאה
לצאת ואין דרכה להכנס:

הלכות טומאת מת

פתיל באהלים וכסוי התנור הוא נקרא סרידא תנור ישן בתוך החדש
וסרידא עץ החרש והרי הכסוי נשען ע"פ התנור הישן ואין אם כשינטל
הישן תפול הסרידא לא הציל וכל שבתוכו טמא לא הכל טהור היה
החד בתוך הישן והסרידא מונח ע"פ הישן אם יש בין החד והכסוי פחות
מטפח כל שבתוך החדש טהור וכל
הסרידא מונחת על פיו סרידא של
הרש שיש לה שפה והיא עורפת על
פיו התנור ומקפת צמיד פתיל אפילו
היה טומא תחתיו או על גבה שהכל
טמא הרי כנגד אורו של תנור טהור
היתה טומאה כנגד אורו של תנור
כנגדו עד לרקיע וטמא וכל מה ש
שבתוכו טהור קדירה שכפארה ע"פ
החבית וזרחה רפנותיה עם החבית
מצלת על כל שבתוכו ועל מה שבין
ובין שפתות החבית חושבה עליו
החבית כדרכה ומראה אנה מצלת
מפני שהקדר מתטמא מאידה ואין
כלי טמא מציל כמו שביארנו

שכסמן לגמרי על הישן הרי בטל חללו של יסן והכסוי מושג לטות לחדש ולטות
ואם בין הכסוי והחדש טפח הרי הוא כסתום ומציל לטות

פרק שנים ועשרים

הכחציו ושל קרקעות
כלים ודפנותיהן
מאחוריהן אין מצילין בצמיד פתיל
באהל המת קרסמן ושפן ועשאן כ
כלי מצילין בצמיד פתיל שאין מציל
בצמיד פתיל אלא כלים כלי הרש
שנתן בו שטח עד הציו לא בטל ואם
השקיע בו את הכלים מציל כלי
הרש מציל בצמיד פתיל עד שיתקב
כיצד כלי גדול שנפחת רובו והקפו
צמיד פתיל וסתם מקו הפחת בצמיד
פתיל הרי זה מציל אע"פ שאין חשו'
כלי לענין טומאה אבל כלי המוקף
צמיד פתיל שהיה נקוב או סדוק ולא
סתם הנקב נטמא ואינו מציל וכמה
ידוע בנקב אם היה כלי העשוי
לאוכלין שיעורו במוציא וזתם היה
עשוי למשקה שיעורו כבונם משקה
העשוי לכך ולכך מצילין אותו ל
לחומר ומשניקב כבונם משקה
אין מציל עד שיסתום הנקב או עד
שימנענו תנור שהיה כדירה על פיו
ומוקף צמיד פתיל ונתן באהל המת
ונסדק התנור אם היה הסדק מלא
יכול להכנס בסדק אלא הרי הוא כמותו בשווה פחור מלא התנור
טהור נסדקה הסרידא שעל פיו כבלא פי מרדע נכנס הרי זה טמא
פחות מכאן ניצל בצמיד פתיל היה הסדק עגול אין רואין אותו ארוך
אלא שיעורו כמלא פי מרדע נכנס תנור המוקף צמיד פתיל שנקב
נקב בעצו של תנור הטהור אם היה הנקב מלא כוש נכנס ויוצא כשהוא
יולק הרי זה נטמא ואם היה הנקב פחות מזה ניצל נקב התנור טהור
שיעורו מלא כוש נכנס ויוצא שלא דולק וכן מגופת החבית שנקבדו
שיעורה כדו שתכנס מיצדו שנייד של שיפון בנקב וחצבים גדולים
שניקבו שיעורו כדו שתכנס מיצד שנייה של קנה פחות מכאן טהורין
ברא' בזמן שנעשו לייאבל אם נעשו לשאר המשקין אפי' ניקבו בכל
שהן נטמא ואין הצמיד פתיל מועיל להם עד שיסתום הנקב ואף בזמן
שנעשו לייא לא אמרו לא שנקבו שלא בידי אדם אבל אם נעשו בידי
אדם אפילו כל שהן טמאים ואין ניצילין עד שיסתום הנקב הרי שהיה
מלאה

וכלי אבנים וכלי אדמה וכלי חרס וכלי כתר ועצמות קדש ועצמות חיה
שבים ועצמות וכלי עץ שהקדשים מצילין בין מפייהם בין מצדיהם בין מיישביהם על
בדיהן בין ככויים על פיהם מצילין כל מה שתחתיהם עד קתהם דני אליעזר
מצינו על הכל מצילין חוץ מכלי חרס שאינם מצילין לא על אובלי ומשקין וכלי
חרס כל זה כיוצא וכתומם פתח ואף ידחו ואפי' חומר מה ששנו בסופרי שמיצת
מן הקדרין אינו מציל כשלא מירח שפתיה עם הקרקע אלא שנתן הקטש סביב
סביב דדינו על גבה נה מה שאמר שכל הכלים מצילין בצמיד פתיל אם כפאה
על פיה מצילין בלא צמיד פתיל אין לו שורש שכל המעשה שבתוכו עליו צמיד
פתיל הוא שנייה בתחתיה ודבר פסוק הוא בספרי שכל הכלים מצילין צמיד
פתיל וכצדקה כפויים אף יצאו מתורת כלים אבל משפך אפילו טהור שכתבתי
למעלה הוא הטענה ונראה כתב אינו עומד על פי החבית כדרכו ומוקף צמיד
פתיל עם שפתי החבית ונקבו סתום בטיל למ סדר כיון שהוא עומד כדרך
תשמישו בחב' אינו מציל וחכמים אומרים מציל זהו העקר ולפי' נחלקו במשפך:

אבל שאר כל הכלי המצילי בצמיד
פתיל שהיו פותחין דבוקות בדופני
הבית מצילין בלא צמיד פתיל מפני
שהן מצילין משום אהל לפיכך צדי'
שהן בדופן הכלי טפח שאין הכלים
מצילין עם דפנות אהלים עד שיהיה
להן דופן טפח היה לכלי דופן חצי
טפח והיה יוצא מדופן האהל שפה
חצי טפח והדביק זה לזה אע"פ שיש
שם חלל טפח אנה מציל עד שיהיה
טפח במקום אחר כשם שביצילין
מבפנים עם דפנו האהל כך מצילין
חוץ לאהל אם סבבן לאהל שהרי
האהל נעש כיוסו ממ ביצד כלי מחם
שיש לו דופן טפח שהניחו ע"י תדירות
חוץ לאהל וכסבן פיו לדופן האהל
והיתה טומא תחתיו כלים שבתוכו
טהורין ואם ה' סמוך לכותל חצר או
לכותל גינה אינו מציל לפי שאין כותל אהל ולפי' כלים שבת' הכלי
טמאים שהרי האהלו על הטומאה קדירה שיש בה פותח טפח והוא
נתונה מכותל לכותל וטומא תחתיה וקדירה תלויה מן הקורה והיתה
הקורה גונעת בפי הקדירה כולה ומכסה אותה כלים שבקדירה טהורין
שהרי הוצלו בכסוי האהל להם ואם לא היה פי הקדירה מכוס בקורה
לא ביניהן ריוח כל מה שבקדר טמא והקדר עצמה טמא כ"ר שבתוך
הבית וטומאה בבית וכלי כבוד אם היה מכוסה בנסך חלק או בכלי
המציל שיש לו דופן טפח הרי כל
מה שבבור טהור היה לבור בנין
סביב לפיו גבוה טפח על הארץ בין
שכסו בכלי המציל שיש לו דופן בין
שלא היתר לו דופן הרי זה מציל
שהרי יש לו דופן טפח במקום אחר
הר"ת הבנין בתוך הבנין וטמא בתוכו
והפרח שלה יוצא ומכסה פי החרות
ונתן כלי המציל באהל המת על פי
החרו והרי הו' נשען על פרח המנור
רואין אם תנטל מנור והכלי המציל
עומד הרי זה מציל על כל שבתרות
וכלי שבת שפת הכלי ושפת החרות
טהורין עד התחת ואף המנור טהור

אין בכלי המציל שיש לו דופן
במשכה אינו כן אלא אם
היה באר חלקה וכפישה
בתוכה עליו טמא כלומר שאינה
מכלת מה שבידו אם ית' נסדק חלק
וסדרה שאין נפיש פי' דפנות טהור
משמע אפי' נסדק חלקה שאין לה ד
דפנות יוצאין והטעם לפי שאין לו
כלים והנייהן כבנין שעליהן שאין מ
מצילין דפני כלים או דפני אהל'
אלא בזמן שהם כלים כמו כפישה
שהכלי של אכסן ואי' דפנו טמא:

אין בכלי המציל שיש לו דופן
במשכה אינו כן אלא אם
היה באר חלקה וכפישה
בתוכה עליו טמא כלומר שאינה
מכלת מה שבידו אם ית' נסדק חלק
וסדרה שאין נפיש פי' דפנות טהור
משמע אפי' נסדק חלקה שאין לה ד
דפנות יוצאין והטעם לפי שאין לו
כלים והנייהן כבנין שעליהן שאין מ
מצילין דפני כלים או דפני אהל'
אלא בזמן שהם כלים כמו כפישה
שהכלי של אכסן ואי' דפנו טמא:

סמך עשין כ' א'

יחלת פה

סמך עשין כ' א'

סמך עשין כ' א'

סמך עשין כ' א'

הלכות טומאת מת

פרק חמשה ועשרים

עמוד

העומד בתוך הבית וטומאה רצוצה תחתיו טומא
בוקעת ועולה בוקעת ויורדת ואינו מטמא אלא כנגד
הטומאה בלבד ואם היה פרוצה יוצא מעמוד זה וכלי תחת הפרח הכלים
טהורים שאינו מטמא אלא כנגד הטומאה ואם יש במקום הטומאה
טפח על טפח על רום טפח דרי הוא
קבר סתום וטומא מכל סביביו
והכל כל טמא שדרי האחיל על
הקבר טומא שבתוך הכותל
ומקומה טפח על טפח על רום טפח
כל העליות הבנויות על כותל זה
אפילו עשר טמאות שדרי הכותל
כולן קבר סתום עד כופו והו' כותל
כל העליות וכל עליו סתם מאהלה
על הקבר בנה בית בצד הכותל
מכאן ובי' מכאן וכו' עליה ענ שני
הבתים עד שנמצא ראש הכותל
הטמא הוא באמצע קרקע העליה
הרי העליה טמא שדרי האחילה
על הקבר והעליה הישנה הבנויה
על גבה טהורה מפני שהן זו על גב
זו ואין הכותל הטמא כותל חדר
גדול שבטעו הבתלים שדרך בני
אדם לעשותו לתשמיש והוא הנקרא
פרדסין שהיה טמא מנהר
בתוכו ויש עליו דלתות סגורות הבית
טהור הית הטומאה רצוצה בקרקע
או בכתיב או בגזר וואן את כל ה
הדור כולו כאילו הוא אטום ורואן
מקום הטומאה אם הוא בחצי עובי
הכותל של פנים הבית טמא ואם
היה הטומאה בחצי כותל ולחוץ
הבית טהור מחצה למחצה הבית
טמא שני פרדסין זה בצד זה או זה
על גב זה הטומאה מונחת בארץ
מהן ונפתח הוא והבית טמא וחביו
טהור היתה טומאה רצוצה בתוך
הבנין רוא' את הפרדסין כאילו היה
אטום וידון מחצה למחצה כותל
מן הבית מורבק באסקופה הבית
מבחוץ הבית טהור והרצון החד
האסקופה ידון מחצה למחצה החד
מורבק למשקוף הבית טמא כל
שאכל בשר דמית ומת בחול' שלוש
ימים והרי הוא מוטל על האסקופה
רואן חלל הטומאה מנופא אם הוא
כנגד המשקוף ולפנים הבית טמא
ומכנגד המשקוף ולחוץ הבית טהור
האשה שמת עוברת בתוך מעה
אם נעשית ראש הנפל בפיקה של
שתי כיון שנפתח הרחם עד שרא
הראש נטמא הבית בפני העובר
אף על פי שרצון לא יצא האשה
שמקשה לילד ויצאת מבית לבית
והפילה נפל מת בבי' שני הרי הבית
הראשון טמא בקבץ טמא כשהיה
בו יצא ראשו של נפל הזה במח
דברים אמורים בשלא הירד ראש
הנפל בפיקה של שתי אבל אם
העניל ראש הנפל בפיקה הבית הראשון טהור שאילו נפתח רחם' שם
לא היתה יכולה להלך על רגליה לפיכך אם היתה ניטלת באגפים
והוציאה מבית לבית הבית הראשון טמא בספק אף על פי שהעניל
ראש הנפל בפיקה של שתי האשה שהפילה שליא הבית טמא ורוא'
חזקה היא שאין בלאולד מי שילד שני ילדים אחד חי ואחד מת
אם

בין בתוך התבן בין שהיתה בין תבן לקורות פותח טפח טומאה בפני
בין בתוך התבן בין שהיתה בין תבן לקורות כל הכלים שבגוד יציאת
הטומאה כולו או של פתח טמאן הית טומא חוץ לתבן במילואו של
פתח כלים שבפנים אם יש במקומן טפח על טפח על רום טפח טהורין
ואם לאו טמאן ואם יש בין תבן לקורות פותח טפח בין כך ובין כך
שני בתים וטומאה בתוך התבן דעתו לפנותו כותל שני
טמאין שאין התבן חוצץ מפני שסתם התבן דעתו לפנותו כותל שני
לטהרה טהור היתה מחצה למחצה שניהן טמאין היתה הטומאה באחד
משני הבתים והכלים בתוך הכותל מחציו וכלפי טומאה טמאן מחציו
וכלפי טהרה טהורין מחצה למחצה טמאן וכן מעויבה שבין הבית
והעליה וטומאה בתוך המעויבה מחציו ולמטה הבית טמא והעליה
טהורה מחצה ולמעלה העליה טמאה והבית טהור מחצה למחצה
שניהן טמאין היתה טומאה באחד מהן וכלים בתוך המעויבה מחציו
וכלפי טומאה טמאן מחציה וכלפי טהרה טהורין מחצה למחצה שניהן
טמאין היתה המעויבה לאויר וטומאה בתוכה מחציה ולמטה הבית טמא
והעומד מלמעלה אפילו כנגד הטומאה טהור שדרי פשטה הטומאה
בכל הבית היתה הטומאה מחציה ולמעלה הבית טהור והעומד מלמעלה
כנגד הטומאה טמא מחצה למחצה הבית טמא והעומד מלמעלה כנגד
הטומא טמא שדרי אלא לצמצ' וכן
בית המושב את הבית דיון מחצה
למחצה כיצד כותל שהוא לאו' ונג
הבית סמוך לכותל ואינו מורכב על
הכותל וטומאה רצוצה בתוך הכותל
הית מחציו ולפני הבית טמא והעומד
מלמעלה על ראש הכותל טהור
בעומד על גב הבית היתה מחציו
ולחוץ הבית טהור והעומד מלמעלה
כנגד הטומאה טמא שדרי לא פשט'
הטומא בתוך הבית היתה הטומאה
מחצה למחצה הבית טמא והעומד
מלמעלה טהור שדרי פשט' טומאה
בבית נגלל מהכותל מבפנים או ש
שהוסף בכותל מבחוץ עד שנמצאת
הטומאה מחציו כותל ולפנים הבית
טמא נטל מבחוץ או שהוסף בעובי הכותל מבפנים עד שנמצאת
הטומאה מחציו כותל ולחוץ הבית טהור היתה הטומאה נחוזה על גבי
הכותל אפילו מחציו ולפנים הבית טהור בית המושב את הכותל
ידון בקליפת השום כיצד החופר שני כוכים או שתי מערות זו בצד זו
עד שנמצאו שני בתים הפורין בקרקע ונעשה ביניהן כותל המבדיל
בין שניהן והיתה טמאה בבתיים וכלים בכותל אם יש עליהן בקליפת
השום טהורין היתה טמא בכותל זה וכלים בבית אם יש עליהן בקליפת
השום טהורין הנה למד שכותל בנין נדון מחצה למחצה וכותל הסלע
או שנעשה מגוש הארץ כשיחפור מכאן ומכאן נדון בקליפת השום כותל
שחצי עוביו בנין וחציו סלע נדון מחצה למחצה טומאה שהיתה בין
קורת הבית אפילו אין תחתיה אלא
בקליפת השום הבית טהור ורואן
את הטומא כאילו היא רצוצה בארץ
ומטמא כנגדה בלבד ואם יש במקום
טפח על טפח הכל טמא וכן אם
היתה נרא' בתוך הבי' בין כך ובין כך
הבית טמא שני פתחים זה על גבי זה
וטומאה בכותל שביניהן אם נראית
שהיא לתא אחת מהן ה' טמא וחברו
טהור ואם לאו נדונין מחצה למחצה
וכואן את הטומאה
אם חצי אטום לאו חצי אטום
למעלה במעויבה טומא'
רצוצה כמו שהזכיר בבאן ומחציו
מעויבה ולמטה ומחציו ולמעלה
אם רצוצה היא מה לי למעלה
או למטה והלא דבר פשט הוא
בוקעת ונעלה בוקעת ויורדת
כמו שכתב בטומאה שכן הקורין
שקרי קורות מחציו מעויבה ולמטה
הן ואפילו הכי אם אין במקומה טפח רצוצה היא ואינה מטמא' לא לשון המטמא
טומאה הקורין נפתחיה בקליפת השום אם יש פותח טפח הכל טמא ואם אין
שם פותח טפח רואן את הטומאה כאילו היא אטום ולזה הלשון ענין המטמא
שם במקום הטומאה מקום רחב שאין רצוצה כלל אבל אם יש באותו קליפת
השום שתחתיה פתח פתח כטפח הטומאה יוצאה לבית ואם לאו רואן את
הטומאה כלאו היא סגורה לגמרי שאין פותח כלל והבי' טהור שהרי יש במקום
הטומאה חלל טפח ומה שאמר במעויבה מחציו ולמטה או מחציו ולמעלה
בטומאה רצוצה שקיה בוקעת ונבקעתה למקום הסמוך לה
שני פתחים זה על גבי זה
גם זו הטומאה לא ידעתי את טעמה והלא טומאה רצוצה היא
בבית למד הפתח שני שקיה בוקעת מעט

אם חצי אטום לאו חצי אטום
למעלה במעויבה טומא'
רצוצה כמו שהזכיר בבאן ומחציו
מעויבה ולמטה ומחציו ולמעלה
אם רצוצה היא מה לי למעלה
או למטה והלא דבר פשט הוא
בוקעת ונעלה בוקעת ויורדת
כמו שכתב בטומאה שכן הקורין
שקרי קורות מחציו מעויבה ולמטה
הן ואפילו הכי אם אין במקומה טפח רצוצה היא ואינה מטמא' לא לשון המטמא
טומאה הקורין נפתחיה בקליפת השום אם יש פותח טפח הכל טמא ואם אין
שם פותח טפח רואן את הטומאה כאילו היא אטום ולזה הלשון ענין המטמא
שם במקום הטומאה מקום רחב שאין רצוצה כלל אבל אם יש באותו קליפת
השום שתחתיה פתח פתח כטפח הטומאה יוצאה לבית ואם לאו רואן את
הטומאה כלאו היא סגורה לגמרי שאין פותח כלל והבי' טהור שהרי יש במקום
הטומאה חלל טפח ומה שאמר במעויבה מחציו ולמטה או מחציו ולמעלה
בטומאה רצוצה שקיה בוקעת ונבקעתה למקום הסמוך לה
שני פתחים זה על גבי זה
גם זו הטומאה לא ידעתי את טעמה והלא טומאה רצוצה היא
בבית למד הפתח שני שקיה בוקעת מעט

הלכות פרה אדומה

שנשתכר בקידוש או בהזאה שהרי לא הרויח כלום ולא נטל אלא כנגד מה שהפסיד הממלא באחת ידו ועושה מלאכה בידו האחר או הממלא לו ולא אחר או שמלא לשנים באחת שנייה פסולין שהמלו

מהלכה ונמצא כל מיליו משנה
 ובאילו עשה עמו מלאכה אחרת
 ובכר הדענו שהמהלכה פוסלת
 במילין בין שמילא לעצמו בין ש
 שמילא לאחרים הממלא לאחרים
 אפילו מילא אלף חביות זו אחר זו
 לאף בני אדם כולן כשיוריוכל אחד
 מהן נוטל המים שלו ומקדש
 מילא לעצמו חבית אחד וחד חבית אם
 נחבית לקדש כל החביו לכלי אחד
 ולהשליעליה את האפר ומקדשן
 קידוש אחד כולן כשיורין שהכל ק
 מיליו אחד הוא אבל אם נתבון
 לקדש כל חבית וחבית ונבני עצמה
 כולן פסולין חוץ מן האורזיני ש
 שהראשונ נפסלת במלאכ' שעשה
 קודם שיקדש והוא מיליו השנייה
 וכן השני' נפסלת במיליו השלישי
 ואין כשרה אלא אחרונה המשרה
 שמילא חמש חביו לקדש חמשה
 קדשו כגון שישליך האפ על כל
 אח ואחת בפני עצמה ונמלו לערבן
 ולקדשן כולן קיד' אחד או שמו'א
 לקדשן קידוש אחד ונמלו לקדש'

מהלכה
 דעתי בכל אלו לא משום
 מהלכה הוא נפסל מלא
 מפני הסח הדע' שהוא שורש פסול
 המלאכה והוא קדש על מה וכל
 מקו שתמנח פסול על שם מהלכה
 לא תמנח אותו לא על הסח הדע'
 חוץ מן העושה מהלכה בגוף המים
 ובגוף האפר נפסלים אפילו לא
 הסח דעתי פסול מוט כחמלתה
 של פרה שהמלאכה פוסלת בה ויש
 לזה שורש במסכת גיטין וכללו של
 דבר אין אלו לכולן דעתי לפני
 דברים כאחד או לפני דברים כאחד
 נפרדים במעשהיה ואי אפשר בלא
 היסח הדעת והטע' שהמליו פוסל
 בו הסח הדעת בין לו בין לאחר
 ומקדש אינו פוסל בו לאחר מפני
 שטע' לי' שכל על המליו ואפי' בנכנס
 יש בו טובת הנאה וכחמלתה לעצמו
 דמי אבל הקדוש חייב שאין בו לא
 שכל ולא טובת הנאה והמים של
 אח הם אינם נפסלים בהסח הדע':

משנה ט

חמשה קידושין ברוך בשדין שהיה
לא נתעם החמלא במליו אחד
אבל הוחדר שמלא חמש חביות
לקדשן חמשה קידושין אעפ"ש שחור
ונמלך לקדשן קידוש אחד אין כשר
אלא אחרון מלאן לקדשן קידוש אחד
ונמלך לקדשן חמשה קידושין אין
כשר אלא זה שקדש בתחילה וכן
אמר לאחד קדשך את איואן
כשר אלא זו שנתקדשה מהן ב
בתחילה אבל אם אמר לו קדש לי

חמשה קדושין ובעת ברכותיה
א"א משום 'הסם הדעת ואם
מלא בתחלה לקדש קדוש
אחד ונמלך לקדשם בחמש קדושין
חזק כשר אלף אותה טיקד ל'אלסאני
ס'השאר כחן טיש בקן טורח אכני
דבר מקוים בדיעת אל יעשה אל
לא יעש'הסם הדע'ככם באחרונ'

שחרי לקדוש אחד מלאים
א"י ככל עירוב דברים
המטנה ואין כלל מלאכה כלל אבל
הקדש כמלא לנעמן חזר וכתבם
לחברו שיקדשם לנעמן אין דעתו
סומכת שיתבם לו זה משיח דעתו
מהם לשבח אין כשר אלא ראשון
אבל כשיחבר לקדשם ליכולם כ
כשרים :

אם מלא שניה לקדוש אחד ה
המים כשרים
א"י כדאק לי מפגי שהיא נוצר
הקדש הקדבה ונטילת
הקזן שלא יוכל למלות לא לאחד
כטילת הקזן ולא יוכל זה להפז
עד שיבנה לו חדר :

עשה פה . שכשירה לכלואת בורא ולהוותר ממנה כלי שחברו בארץ או בסלע
אפילו הברו בסוד מקדשין בו ומזין ממנו עשה עטרה של טיט סביב
לכלי ודמים שבכלי צפין עד שהלכו לעטרה אם נישלת העטרה עם
הכלי הרי המים שבתוכה כשירים שהרי הן ככלי אדמ' ואם לאו הרי
הן כמי שהקיף עטרה של טיט בסלע או על הארץ ומלא אות מים שהן
פסולין מפני שאינן בכלי כלי חרס שניקב בכונס משקה אין ממלאין
ומקדשין בו אבל אם ניקב כמוציא משקה מקדשין בו כלי שניקב
מלבטה וסתמו בסמרטוטין פסול שהמי' שבו אינן על עגול הכלי הכלי
על הפנקס היה נקב מן הצד והיה לו כשר למלא ולקד' ולהוות
ממנו הכולף המעמין בידי ובורגליו ובחרסית ונתן לתוך החבית
פסולין מפני שלא נתמלא בכלי נתן את החבית במי' ודחק המי' בידי
או ברגליו או בעלי ידקות כדי שיעברו לחבית הרי אלו פסולין וכי
אם שקעו במים כדי שיגברו המים ויעלו וישפכו לחבית פסולין וכן
עשההן בעלי קנים או בעלי אגוזי המים כשרים זה הכלל דרבנן
שהוא מקבל טובאה אם סייע בה המים כל ששמלאו הכלי המי' פסולי
ואם סייע בדבר שאינו מקבל טובאה אם סייע בה המים כל ששמלאו הכלי המי' פסולי
ואם לאו הגבא וחורר וקבל בכלי מאותו הגבא או הנרת פסולין שהרי
אל תלך הגבא אל המים מעמין בכלי בתחילה היים הגדול במקומו

[illegible]

פסולין מפני שהן מי התערובת ואין
הן מי התערובת מים כשרים לקידו שנתערבו במי' פסולין אין ממלא
מתערובת שניהן אבל מים כשרים שנתערבו במים כשרים כגון מן
התי המעיינות שנתערבו במשכן ממלאין מהן המים שנשתנו שיני
מחמת עצמן כשרין באר שנפל לתוכה חרסית או אדמונעשו מיני
עקורין ממלא ממנה ואין צריך להמתין ונפל לתוכה שטף של מ
גשמים ימתין עד שנתציל אמת המים הבאה מרחוק הואיל ותחיל
מן המעיין כשרה למלאות ממנה ובלבד שישמרנה שלא יפסקא
ונמצא ממלאמן המים שפסקו ותחילתן מן המעיין שהן פסולין:

פרק שביעי

המלאכה פס' פס' ט"ז
ועתה עתה עתה
 לקידוש ונתעסק במלאכה אחרת בשע' המילוי או בשעת הול' המים
 שממלא או בעת שמערה אותן מכלי א' כלי פסלן לעולם המלאכה
 פוסלת במים עד שיטיל להן אר' האפר הטל אר' האפר ונתקדשו
 ונעשו מי נידה אין המלאכה פוסלת בהן א' המוליך המ' המוקדשין
 או מערה אותן מכלי לכלי והוא עוסק במלאכה אחר' אין בכך כלל וכן
 מזה מהן בידו אחת והוא עוש' מלאכה בידו האחרת השכר פסול
 בקידוש ובטהויה ואינו פסול כשיש' כיוצ' הנטל שכרו לקדש מיטמאת
 או להז' מהן הרי אותן המים כמו המעיה האפר באפר מקד'ה שאינו
 כלום אבל נטל הוא שכר למלאות המים או להחליכן ומקדשין אותן
 בחינם ומהו מהן המזה בחנם היה המקדש או המזה וקן שאינו יכול
 להלך על רגליו ובה הטמא וביקש ממנו להלוך עמו במקום רחוק
 לקדש או לחזות הרי זר' מרכיבו על המזו ונותן לו שכר כפועל
 בשכר בשכר מאותה המלאכה שבשלו ממנה וכן אם היר' בהן והיה
 בתמא בשמא' המונעתו מאכול תרומתו בעת שילך עמו להזוור
 או לקדש הרי זה מאכילו ומשקהו וסכו ואם בשלו ממלאכה נותן לו
 שכרו כפועל בשל של אותה מלאכה' שכל אלו הדברים אינן שכר

פסוק
ומה

וּלְכַתּוּב דָּק מַעַל
מִמֶּנּוּ עֲשִׂין דְּלֵן
דָּק דְּלֵן עֵבֶר

מנחם

פ"ח למדה דף כ
סמנ שס ע"ג

יחזקאל
לך

וזה
הנ

הנ

הנ
הנ
נר

א
פ
א

רנ
פ/

חור
בן

שם שם יר
ומהנין
כח

ה
מ
מ

מ
מ
מ

ני
מ

17

תחת פניה דף ת ח
ותם מנשם
ורקמת פה ומטה דף טו

2
 3
 4

100

פדיון
כ"ז

10

ממלא או שכפא על פיה על מנת לנבנה ולמלא בה כשר שזה מצורך המילוי הוא אבל אם הצניעה או נבנה כדי להחליף בה ארת הקידוש פסל שהרי עשה מלאכה שאין לצורך המילוי וכן הממלא ונותן לשוקת ופניה חסרים זה השוקת בשעת מילוי אם בשביל שתחזיק מים רבים כשרין שהרי זה צורך המילוי ואם בשביל שלא יהיו החסרים מעכבין

וממלא דלי לשתות :

דלי לשתות וגמך וחשב עליו למי
חטא אם עד שלא הניע הדלי למים
חטא מערה ואין צריך לנגב ואם
משהניע הדלי למים חושב מערה
וצריך לנגב ואחכ ימלא בו לחטאת
שלש של הדלי והנפס החבל מידיו
אם עד שלא הניע הדלי למים חושב
עליו מערה ואינו צריך לנגב **ערה**
בתוך המים וחשב עליו למי חטאת
מערה ואינו צריך לנגב מים שמלאן
למי חטאת ואחר שנתמלא חשב
עליהן לשתות כשיטת את הכלי
לשתות פסל המים אעפ"י שלא שתה
מחו בלוס:

איש למימי חישב הנאיל וקרובה מחשבתו אינו צריך לכבד אבל מערה מיוחדת
דילמא אתי לאיחלוף בראשונה אבל אם לא מלא בתחלה אלף שלשם הקלי
לשתות וכפסק החבל וכו' :

א"ח עד שלא הביע הדלי למים חשב מערה ואין צריך לנבב:
א"ח על הדרך הראשון הוא הולך לדעת תבא קמא אבל לדעת רשב"א יש
חלוק כדאיתא בתוספתא:

פרק שמיני

משהו מימיו על כתיפו ועמד והורה הוראה לאחרים או שדן
עמוס¹⁸ או שהלצה בפניו או מיאנה או שהראה לאחר את הדרך או
שהרג נחש או עקרב או נטל אוכלין מן השוק להצניעם הרי המים
פסולין שהרי נתעסק בדבר אחר קודם שיתן האפר על המים אבל אם
נטל האוכלין לאתכלן אכל כשהוא מולין או שהרג נחש או עקרב
המעכבין אותו הרי המים כשרים שזה מצורף הולכת המים זה הכלל
דבר שהוא משום מלאכה שעשהו קודם מתן האפר בין עמד בין לא
עמד פסל ודבר שאינו משום מלאכה אם לא עמד כשרים ואם עמד
פסל הלא מחלף במים ופרץ בשעת הילוכו מקום שילך בו אעפ"י שפרץ
על עמט לתדור כשרים ואם ררך קודם שיתן האפר פסולין ואם קצה
פירו לאכול אעפ"י שכוונתו להקצו את השאר כשרין ואם הוציא קודם
מתן האפר פסל היה אוכל בשעת הולכת המים והותיר ורק מה
שהותיר לתחת התאנה או לתחת המוקצה אם נתכוון שלא יאכרו
הפירות הרי המים פסולין עשה המלאכה ואם רדקן לפי שאין לו
צורך בהן הרי המים כשרין שהרי לאמים לקדשן ובסוף לאח לשומרין
ועשה הבעל מלאכה לאתפלו המים שהרי מסרן לשומר ואם עשה
השומר מלאכה פסלן שהרי הן ברשותו והוא נכנס תחת הבעלים היו
שנים שומרין את המים ועשה אחד מהן מלאכה המים כשרין שהרי
השני משמר וזה הראשון לשומר ועמד השני ועשה מלאכה המים
כשרים ע"ש עינינו כל השומרין מלאכה כפולת המקדש באחת יד
ועשה מלאכה בשניה אם לעצמו קדש מה שהיה עשה מלאכה קודם
מתן אפר במים או לחברו לעשר המים כשרין שאין לו פוסל מימיו של
חבירו במלאכה שעשה שאין המלאכה פוסלת הקידוש אלא במים
והוא שיהיה העושה השומר או הבעל המקדש לעצמו ולאח כאחת
של כסול שהרי נפסלו המים של עצמו בעקב שנתעסק בקידוש חבירו
אבל אם קדש לעצמו כאחת שניהן כשרים שאין מלאכתו פוסלת מי
אחרים המלאכה לעצמו כשתי ידיו

המזמור לעצמו
א הדרך הנדקה לי בכל אלה
כל דבר שיש טורח ומחבה
ואי אפשר שלא יכנס בו הקוץ הדלעת
והקרונו להיותו שמור הוא הכשר:

כשר בשני קידושין פסולין קידש לאחר בשתי ידיו כאחת בין בקידוש אחד בין בשני קידושין שניהן כשרים מלא וקידש בשתי ידיו כאחת לאחר המילוי פסול והקידוש כשר זה הכלל כל מילוי שעשה עמו

מלאכ' בין שמי' לא לעצמו בין שמי' לא לרא' פסול וכל מים שנתמלא
כהלכתו ועשה מלאכה קודם שיתן את האפר אם היו המי' שלו חריתו
פסולין ואם היו של אחר כשרין וכל דבר שבזיו ועושה מלאכ' בין שיש
שם שומר שאינו עושה מלאכה בין שאין שם שומר פסול ודבר שאינו
בידו ועושה מלאכ' אם יש שום לא פסול אם אין שם שומר פסול האומר
לחבירו קדש לי ואקדש לך וקדשו זה לזה והראשון כשר והשני פסול
שהיה קדש בשבט אמר לו מלי

וּמֵאֵלָּלָךְ וּמֵלֹא זֶה לֹחַ הָרָאשׁוֹן
פֶּסֶל הָהוּל וּבִינֹתָיו שְׂמִילָא לִי ח
חֲבִירוֹ חֶלֶף מִלּוֹי זֶה הָרִיזָה בְּמִלָּא
לְדוֹרָאחֵר שְׁהָן פֶּסְלוֹי וְהַשְׁנִי בִּשְׁר
הַשְׁנִי יִתְּלָא בִּשְׁר מוֹתֵי וְהָרִיזָה עֶשֶׂה
מִלָּאכָה אַחֵר שְׂמִילָא לִי חֲבִירוֹ
מִלּוֹי אַחֵר הָאוֹמֵר לְחִבְרֵי קֶדֶשׁ לִי

ואמלא לך שניהן כשרי' שחמלאב'
אינה פוסלת הקידוש והמילוי בשכר מותר מלא לי' ואקדש לך שניהן
פסולי' זה שמילא בתחילה פסול שהרי הוא כממלא ומקדש כאח' וכסל'

המים במלאכה הזה לקדש באור ופסול שות לקדש שבשני וכליו
החזי' חוב שעליו הולך לקדש הרי זה נפל את המפתח פותח להוציא
ואמר ונטל קדרום ארץ ציד להפוך בו אפר הגר ונטל סורס ומוליד
ממקום למקו' להביא האפר וכשר ואם משנטל האפר לקדש בו כסה
הכלי שהיה בו האפר או שהניף את הדלת או שוקף את הכלי בארץ
קודם שישליך האפר למים פסל המלאכה האפר כשר לקדש בו מים
אחר' זקף את הכלי שיש בו האפר בידוכי שלא יחפור בשרץ מפני
שאי אפשר שהרי אם הניחו בארץ פסל ואם כיסחו פסל נטל את האפ'
וראה שהוא מרובה והזהיר ממנו כשר נתן האפר על המ' וראה שהוא
מרובה ונטל לקדש מים אחרים קדרס עליו ואת לחתות
בה האפר אם בשביל שלא יחזיק

אמר הרבה פסל ואם בשביל שיכנס
האפר בכלי בשר.

פרק חשיעי

כיצד מקדשין את המי' באפר הפרה נותן את המים שנתמלאו לשם מי חטאת בכל יונו' ואפר על פני המים כרי שיראה על פני המים אעפ' שהיא חבית גדולה מלאה מים ומערב הכל ואם נתן

האפר תחילה ואחכ נתן עליו המים פסל ומזוזה שנ בתורה נתן עליו
מים חייברי לרעב את האפר במים המקדש צריך שיתכוין ויתן האפר
בידו על המים שנא ו לקדו לשמא עד שיזהב מים לתקדוש לקדוש למקדש
ולזהויה האם נפל האפר מן הכלי שיש בו האפר לקדוש חמים או
שנמל האפר ביזודתו חברו או הרחז ונפל האפר מידו על המים או
שנפל האפר מידו על צד הכלי או על ידו ואחכ נפל למי היה פסול
וקדש פתח מזבח הואה בכליו והפתח ומזכיר הואה בכלי יאח לאח נתקדשו

היה האם צ"ע פני המי וכנס ממנו ממע' וחקקו שבו מים אורי הדי
אלו מקודש' וכל שנע במים אין מקדשין בו פועם שניה ואעפ' שבוכל
ואפי' נשבר הדורות ונתן הארץ חמם אין מנובו ומקדש שבוכל
קטן שהיה בתוך הגדול והן מלאין מים והמים מעורבין כיון שנתן
האפר במים שבכלי הגדול נתקדשו כל המי שבתוך הכלי הקטן ואעפ'
שהיה פיו צר ביותר ולא נכנס לו אפר שהיה המים כולו מעורבין' היה
ספוג בתוך המי' בעת שנתן האפר הרי המי' שבספוג פסולי' מפני שאין
בין המי' והאפר חלוקה כלל והאפר נשפך על המי' ונשטף ונאסף ונאסף ונאסף

בְּכִי בִּישׁוּלֵי הָאֵשׁ וְאֵלֶּיךָ הָיָה עֲלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְנִגְעַם בְּמִתְנֵי אֶפֶס שְׂמֵי אֲפִין עַל גְּבוּי כָל שָׁמַיִם וּפְסוּלֵי מִמְנֵי שְׂמֵי שְׂבֹסֹס
וְיִצְחָא בְּמִתְנֵי בְּמִים הַכְּשֵׁרִין נִפְּל סָפוֹן לְתוֹךְ הַיָּם הַמְקוּדֵי שְׂמֵי
וְסוֹחֵם חוּץ לְכָל וְהֵמָּה שְׂבָכִי בְּשָׂרֵי שְׂתֵי שְׁקוּת שְׂבָאֵן אַחַת שְׁנָת
אֶת הָאֶפֶס לְתוֹךְ אַחַת מִזֵּן אֵין הֵמָּה שְׂבִנְיָה מְקוּדֵי שְׂמֵי הֵן נִקְוֹת
זו לְיוֹ כְּשֹׁפֶרֶת הַנּוֹד אִישׁוּי הֵמָּה אֲפִין עַל גְּבוּיִן אֵין בְּקִלְפֵי הַשּׁוֹם
וְנִתַּן אֶפֶס לְאַחַחֵן הָרִי הֵמָּה שְׂבִנְיָה מְקוּדֵי שְׂתֵי אֲבִנֵי הַקִּיפּוֹן
לְיוֹטְשָׁאן שֹׁשֶׁת כּוֹן שְׂתֵי עֶרְבִי וְכִי

וְנִתְּן אֶחָד בְּחֶלֶק אֶחָד :
אֵיבִי וְיִדְעָה טִיבֹת שֶׁל אֶחָד
אֶחָד בְּכָל שָׁלָל בָּהֶם וְזוֹ הַפְּסָקָה
עַל לִמְדָה שְׂמִינִי נִשְׁמָרָה שׁוֹמֵר כְּלִי

במבור שתי חזקים או במבור שתי
חתיכות של עריות אפילו יהי שוקת כלי ונחלק אנשי שחברו אם לא חברם
בסיד ועם בוס כדי שינעלו באחד אינו כלי לקדשנו:

הלכות פרה אדומה

המים שביניהן מקודשין מים מקודשין שנתערב בהן מים אחרים כל שהוא אפי' מים שנתמלאו לקידוש הרי אלו פסולין וכן אם ירד לתוכו טל הרי אלו פסולין ונפל לתוכו משקין ומי פירות יערה הכל צריך לנגב הכלי ואחר כך יתן לתוכו מים מקודשין אחרים נפל לתוכו דיו קוממו ונקנתו וכל דבר שהוא רשום יערה ואינו צריך לנגב שאם ישאר שם דבר הרושם הרי הוא נראה המטביל כל לחטאת במים שאין ראויין לקדש צריך לנגב ואחר כך יקדש בו המטביל במים הראויין לקדש אינו צריך לנגב ואם המטביל לאסוף בו מים מקודשין בין כך ובין כך צריך לנגב קרייה שהטבילה במים הראויין לקדש מקדשין בה אבל אין אוספין לתוכה מי חטאת מפני שהמים שהוטבלה בהן נבלעים בתוכה ויוצאין ומתערבין במי חטאת ופסולין אותן נטמאת והטבילורה אין מקדשין בה שהמשקין הטמאין הנבלעין בנפיה יצאו ויתערבו במים שמקדשין אותם בתוכה מים מקודשין שנפל לתוכו שקצים ורמשים ונתבקעו או שנשתנו מראיהן פסולין אפי' היו יבשים ביות כגון הנמלה והרירה והכינה שבתבואה נתן לתוכו חפשיית אעפ' שלא נתבקעולא נשתנו מראיה הרי המים פסולין מפני שהיא בשפופרת והמים נכנסין בתוכה ויוצאין מתוכה עם הליחה שבה מים מקודשין ששתר מהן בהמה או חיה פסולין וכן כל היצירות פסולין חוץ מן היונה מפני שהיא מוצאת ואין ריר יוצא מפיה ומתערב במים וכן כל השרצים ששתו אינן פסולין חוץ מן החולדה מפני שהיא מלקקת בלשונה ונמצאת בשרים נשתנו מחמת עשן פסולין מי חטאת שנשתנו מראיהן מחמת עצמן כשרים נשתנו מחמת עשן פסולין הגלדו וחורו ונימוחו בשרים אפי' נימוחו בחמה אבל אם המהן באור פסולין אפר חטא שנשתנו מראיו מחמת עצמו או מחמת עשן כשר נשתנו מחמת אבק או שנפל לתוכו סיד או גפסית או שנתערב בו אפר מקלה כל שהן הרי זה פסול החוש על מי חטאת לשתותו לא פסול עד שישתה מהן ואם שפך מן הכלי לתו' גזרו ולא נעשה עפתו במים שבכלי לא פסול כל שיש בו מים מקודשין שהניחו כמלה ובא ומצאו מכוסר הרי אלו פסולין שפך אדם שאינו טהור לחטאת נגע בהן שהרי אדם כיסהו בורא וניחו מכוס ובא ומצאו מגולה אם יכולה החולדה לשתו ממנו או שירד לו טל בלילה פסולין ואם לאו כשרין מפני שיש כאן שתי ספיקות ספק אדם עלה או בהמה חיה ורמש ואם תמצא לומר אדם עלה שמה היה טהור לחטאת או לא המוסר מים מקודשין או מים שנתמלאו לקידוש לטמא לשומרין דרי אלו פסולין שנים שהיו שומרין את המים ונטמא אחד מהן כשרין מפני שהן ברשותו של שני טהור וחור לשמור ונטמא השני כשרין מפני שהן ברשותו של ראשון נטמאו שניהן כאחת המים פסולין

פרק עשירי

הממלא

מיס לקדוש אינו צריך שהיה הוא עצמו המקדש והמזה אל המקדש אחד ומה אחד וכן ממלא אדם בכלי ומער' בכלי לכלי ומקדש בכלי אחד ומער' המי המקודשין בכלי לכלי ומזה בכלי אחד ממלא אדם מים ומניחן אצלו בלא קיד' כל זמן שירצה ואין בכך כלום ו ואין בכך כלום ומולין ו

אדם אצלו ומער' למקום ומער' לעיר ונתן עליהן אפר ומקדשן בכל עת שירצה וכן המים המקודשין מניחן אדם אצלו ומער' ומזה מהן בכל יום שהוא צריך עד שיתמו ומולין ממקו למקו ומער' לעיר פעם אחת הולכין כלי שהי' בו מי חטא בספינה בירדן ונמצא בו מן המת בקרק' הספינה ונטמאו המי' באותה שעה גזרו בית דין הגדול שאין מעבירין מי חטאת ולא אפר חטאת בנהר ובספינה ולא ישיטם על פני המי ולא יעמוד בצד הנהר מכאן ויורקם לצד השני אבל עובר הוא אדם במים עד צוארו וכידו אפר פרה או מים מקודשין וכן אדם וכלים הרקני' שהן טהורין לחטאת ומים שנתמלאו לחטאת ועדיין לא נתקדשו מעבירין אותם בנהר ובספינה וכן מעבירין מים מקודשין בספינה בים הגדול ושטין בספינה על פני המים שלא גזרו אלא על המים המקודשין ועל האפר בנהר המוליד מים לקדש ואצ' לומ' מים שנתקדשו לא יפסיל הכלי לאחוריו אלא לפניו שנא למשמרת ואם לאו לא יפסיל הכלי למי נידה בזמן שהן שומרין הן מי

מזגם היסח הדעת וכבר אמרנו במשנה וקמל'אכה פוסלת במי' עד שיטילו את האפר הא' משיטילו אינה פוסלת ואם כן היסח הדעת למה יפסול במים שנתקדשו:

מי חטאת ששקלן אין הסוטה הולך במסכת גיטין על דרך פירושו:

אם היו טבולין יום אעפ' שלא העריבם משמן הרי או כשרין שכל מעשה הפרה והמלוו והקידוש וההויה כשר בטבול יום כמו שביארנו ומפני הצדוקי' מטמאין את כל כלי שטף ומטבילין אותן ואחכ משתמשין בהן במי חטאת הכל כשרין להוות חוץ מאשה וטומטום ואנדרונגס וקטן שאין בו דעת אבל קטן שיש בו דעת כשר להוות והערל כשר לחוות שאין הערל טמא קטן שיש בו דעת שהיה והאשר מסעדתו כגון שאחזה לו המים בידה הזאתו כשרה ובלבד שלא תאחז בידו בשעת הזאה ואם אחזה בידו הייתה פסולה המזה צריך לכון ולהוות על החטא להטהרו ואם היה שלם בכוונה הרי זה טמא וכלי לא בעי כוונה אבל בעיטן שיתבין לו:

להוות לפניו והיה לאחוריו לאחוריו והיה לפניו והיה פסולה נחבון להוות לפניו והיה לצדדיו של פניו והיה כשרה המזה אינו צריך טבילה לכל הויה אלא טובל את האזנו ומזה הויה אחר הויה עד שיגמר המים ומזה הויה אחת על כמדה בני אדם או על כמדה כלם כאחת אפילו מאה כל שנגע בו מן המי' כל שהוא טהור והוא שחביון המזה להוות עליו טבל את האזנו ונתכוון להוות על דבר שבקבל טומאה או על האדם והוא מאותה טבילה על דבר שאינו מקבל טומאה או על הבהמה אם נשאר מים באזנו אינו צריך לחזור ולהטביל אלא מזה מן השאר על האדם או הכלים הטמאין שהרי תחילת טבילתו כשרה הית' אבל אם טבל את האזנו להוזהר על דבר שאני מקבל טומאה או על הבהמה והוא על האדם או על הכלי הטמ' הויה פעם שניה ויתכוון להו' על האדם או על דבר המקבל טומאה הטביל את האזנו ונתכוון להוות על דבר שאני מקבל טומאה המי' המנטפין כשרין לפיכך אם נטפו בכלי וחור והטביל בהן את האזנו כטון להו' על דבר המקבל טומאה הויה כ כשר' מי חטא שנתמעט טובל בהן אפי' ראשי גבעולין ומהו בלב' שלא יספוג צלוחי' שפיה צר טביל ומעלה בדרבו ומזה ואינו צרי' להוזהר שמה יגע בצידו הכלים בפעם שניה:

ממנו טהורין ומטבילין להוות ומה שאמרנו במשנה שהנטפין כשרים להוות ומטמאין לא אחר חלא בשטבול וזהו על מי שראוי להזאה:

כפסל ולא יזה ממנו והנטפין רבי מאיר הוא שאמר כן בתוספתא אבל משנה בסתם אמרו כן בראשונה כין בשנייה וכלאכה במשנה כל יקודה הוא כן מחלקתו דרבי מאיר ומכשיר אפילו בראשונה:

פרק אחד עשר

ביצר

מטהרין טמאין מת במי נידה לוקח אדם טהור ג' לחים של אוזב ואוגרן אחד אחת וכל בר ובר גבעול אחד וטובל ראשי גבעולי' במי נידה שבכלי ומתכוין ומזה על האד' או על הכלי ביו השלישי וביו השביעי אחר שתנץ החמ' ואם הוזה משעלה עמוד השח' כשר ואח' שיהו עליו ביו השביעי טובל ביו ומערב שמשו והרי הו' טהור לערב טבל את האזנו בלילה והוזה ביום כשר ביו והוזה בלילה והואו פסולה ומי מטמאין משו מי חטאת כמו שיתבאר עד שתהיה טבילת האזנו במי' והואו ממנו ביו השלישי וביו השביעי אח' שתנץ החמה ואם

הלכות פרה אדומה

טהרה תקן

ואם עבר ועשה משעלה עמוד השחר כשר כמו שבארנו מי שנשמה בטהרה כשהוא ימי בלא הוא כשיבוא להוות טהרה בשלשה ימים ומזון עליו בשליש ושבועי וטובל בשביעי ומקריב שמשו ברא בעם הארץ שבא להוות שאפי' אמר היום שלישי שלי אינו נאמן שבא היום נשמה לפיכך צריך למנו' בפנינו אבל חבר שבא להוות מזון עליו או על כליו מיד מי שהוזה עליו בשליש ולא הוזה עליו בשביעי וזוהי טהרה כמה ימים טובל בכל עת שירצה אחר השביעי בין ביום בין בלילה ומזון אחר השביעי בין ביום בין קורם טבילה בין אחר אפי' טבילה אפי' טביל בלילה תשיעיו או בלילה שיעירי מזון עליו למח' אחר הנז' החמה אפי' טביל כל הטמאין מקבלין הטהרה כיצד וזוהי טהרה נדוה ויולדו שנשמה בטהרה

מזון עליה בשליש ושביעי והרי הם טהורין מטומאת מת אפי' שהן טמאין טומאה אחרת שנוהזו הטהור על הטמא ביום השלישי הטהרה ערל שנשמה בטהרה והיוה עליו שלישי ושביעי הרי זה טהור מ טומאת מת ובשימול טובל ואוכל בקדשיל' ערב מצות אוכל שלשה קדשים וכל קלה וקלה נבעול אחר נמצאו שלש נבעולין ושירי שנים או אם לקח שנים בתחילה ואגדן כשר נתפרדו הנבעולין ונשרו העלין אפילו לא נשאר מכל נבעול מהם אלא כל שהוא כשר ושירי האוהב בכל שהוא קלה שיש בו שלשה בדין מפסקין ואחר כך אוגר שלשתן שמצותו להיו' אגודה אפי' שלא נתפרשו בתור' שיהיה אגוד' פסקין ולא אגוד' או שאגדו ולא פסקין או שלא פסקין ולא אגוד' והיוה בו כשר האוהב הקצור אגוד' בחוש על הכוש וכיוצא בו וטובל במים ומעלה ואוחז באגוד' ומוזה נסתפק לו אם מן החוט הורה או מן הכוש או מן הנבעול הטהור פסולה אין מזין לא ביונקות האוהב ולא בתכור' אלא בנבעולין אלו הן היונקות נבעולין של אגוד' ומי שהוזה עליו ביונקין נכנס למקדש פטור ומאימתי מזין באוהב משיגין ואוהב שהוזה בו ביום נידה כשר לטהר בו את המזוזה כל אוהב שיש לו שם לוי פסול והאוהב שקורין אותו אוהב ביהוד' הוצ' הכשר והוצ' האוהב שאוכלין אותו בעלי' בתים אבל זה שקורין אותו אוהב ויואזוב כחלי' ואוהב רומי ואוהב מרבין פסול אוהב של אישירה ושל עיר הנדחת ושל עין ושל תרומה טמאה פסולה של תרומה טהור' לא יאחז וזהו הוזה כשר אוהב שלקטו לעצים ונפלו עליו משקין מנגבו והוא כשר להויה לקטו לאוכלין ונפלו עליו משקין אף על פי שננגבו פסול שחרי נשמה להויה שכל המשקין וכל האוכלין וכל הכלים הרי הן כטמא' לענין הטמא כמו שיתבאר לקטו לטהר הרי הוא כנלקט לעצים ואם נפלו עליו משקין מנגבו וזהו:

פרק שנים עשר

אדם

שנשמה בטהרה וזהו עליו כיון שנגע בכל שהוא ממי הנדחת בכל מקום מעור' בשירי של טמא עלתה לו הויה אפילו נפלה ההויה על ראש אצבעו או על ראש שפתו אבל אם נגערה בלשונו אינה כלום אפי' שהלשון באברים שבגלוי לענין טומא' כמו שבארנו אינן באברים שבגלוי לענין הויה וטבילה וכן כלי שנשמה בטהרה והיוה עליו כיון שהגיע לגופו של כלי כל שהו ממי הנדחת עלתה לו הויה שני כלים או שני בני אדם שנתכוון להוות על שניהם כאחד והיוה על אחד מהן ונטפו המים מעל הראשון על השני הרי השני בטומאתו עד שיפלו עליו המים מהויה המזה לא מן התמצית הוזה על שני כלים ונסתפק לו אם הוזה על שניהם כאחד או מחבירן נמצה עליו הויה פסולה מחמת שנתנו על החרשה והוזה עליה ספק על המחט הוזה ספק מן החרש נמצה עליה הויה פסולה כלים המפוצלין שמחבירין זה לזה במסמרי' כגון מספורת של פרק' ואיזמל של רהטני' וכיוצא בהן בשעת מלאכה חבור לטומאה ולהויה של אפי' בשעת מלאכה אינו חבור לא לזה ולא לזה כיצד הן חבור לטומאה ולהויה שאם נשמה אחר מהן בשעת מלאכה עלתה הויה לשניהן וכאלו הן גוף אחד וכיצד אינן חבור לא לטומאה ולא להויה שאם נשמה אחר מהן שלא בשעת מלאכה לא נשמה חבור ואם נשמה שניהן והויה על אחת מהן שלא בשעת מלאכה לא טהר חבורי' אפי' שהן מחבירין וזהו דין תורה אבל זדבני' סופרי' שיהיו חבור לטומאה אפי' שלא בשעת מלאכה נדחה זשים שעת מלאכה ולעולם אם נגעה באחד מהן טומא' נשמה חבורי' כן גזרו עליהן שלא יהיו חבור להויה אפי' בשעת מלאכה גזרה משום

פרק שלשה עשר

מעלות

יתירות עשו בטהרה הטהרה שהאר' הטהור אפי' טביל לקדש ועומד ומשמש ע' המזבח אינו טהור לטהר וזהו לטהר וזהו לטהר ולא לשריפת הפרה ולא למילוי המים ולא לקדשן ולא להוזהרן עד שיטבול לשם חטאת ואח' יהיה טהור לטהר וכן הכלים אפי' מ'ד' שבקדשה אינו טהור לטהר עד שיטבילוהו לשם חטאת וכן האוכלין וכל המשקין אפי' שהן טהורין הרי הן לענין חטאת כאוכלין ומשקין חטמאין כל כלי הראוי למשכב או למושב אפי' שהוא טהור ולגבי הקודש הרי הוא לגבי חטמא' כמדרס הוזה עד שיטבילוהו לשם חטאת יוחנן בן נדבדא היה אוכל בטהרה קודש כל ימיו והיה מטמא חו' כמדרס הוזה לענין חטאת כל וולד חטמא' אפי' שאינו בטמא אדם ולא כלים אפי' לקודש כמו שבארנו הרי הוא חטמא' אדם וכלי לטהר לפיכך אמרו המקדש את מי חטאת לא יגעול את הסנדל שבאופלו לגבי משקין על הסנדל ונמצא הסנדל טמא שכל המשקין טמאין הן לגבי חטמא' ויתטמו מה המקדש בנגיעתו בסנדל ונמצאו מי חטאת טמאים מי שנשמה אדם ברברים חטמאין את החרש כגון שנגע ב אוכלין או במשקין וכיוצא

וכנאנו מי חטאת טמאים: אפי' חטאת קשה לי אפי' חטאת קשה לי אפי' חטאת קשה לי אפי' חטאת קשה לי

לפיכך אמרו המקדש את מי חטאת לא יגעול את הסנדל שבאופלו לגבי משקין על הסנדל ונמצא הסנדל טמא שכל המשקין טמאין הן לגבי חטמא' ויתטמו מה המקדש בנגיעתו בסנדל ונמצאו מי חטאת טמאים מי שנשמה אדם ברברים חטמאין את החרש כגון שנגע ב אוכלין או במשקין וכיוצא

משנה טז ושם טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

משנה טז

הלכות פרה אדומה

טהור וכן כללשיו בן אפר או מים מקודשים ומוקף צמיד פתיל ונתון
באהל המת הרי אפר והמים טמאים שאין אפר החטאת נוצל בצמי
פתיל שנכנסים טהור ואין זה מקו טהור וכן אוכלין ומשקין של קודש
אין ניצולין בצמיד פתיל אבל מים שאינם מקודשין וכלי דיוקן הטהור
לחטאת ניצל בצמיד פתיל בדא בשחיזו הבעלי טהורין אבל אם נטמא
הבעלים נפסלו המי בכל מקו שהן
כיצד היו מימיו מוקפין צמיד פתיל
והוא והם באהל המת שניה טמא
היה הוא מבחוץ והמים שאינם מ
מקודשין מבפני שניהם טהורין הוא
בפנים והמים בחוץ כשם שהו טמא
כלי דיוקן פסולין הטהור לחטאת
שהיה עומד על גבי התנור וכיוצא בו
מכלים שאינם טהורין לחטא ופשט
ידו חוץ לתנור וכלי שיש בו מי חטאת
בידו וכן קנה המוטל על גבי התנור
ושני כלים שיש בהן מי חטאת תליין בו אחד מכאן ואחד מכאן הרי א
טמאין לפי שאינם במקום הטהור לחטאת והואיל והם נשענים על
התנור הרי הן כאילו מונחין על גבו אבל אם היה עומד על התנור וכו
כלי דיוקן הטהור לחטאת או מים שאינם מקודשין ודריא טהורין כמות
שהיו היה עומד חוץ לתנור ופשט ידו לחלוץ ונטל כלי שיש בו מי חטאת
והעבירו על גבי התנור הרי זה טהור וכן היה שעברה על גבי טמא
בנו משכב ומושב וכיוצא בהן דריא טהורין כלי שיש בו מי חטאת
וכלי שיש בו קודש שנעו זה בזה הרי טמא כלי של חטאת וכל שיש
בו אבל כלי הקודש טהור כשהיה וכן אם נגע הטהור לחטא בשניהן
בשתי ידיו כשהן מונחין על הארץ הרי טמא של חטאת טהור הטהור
לחטאת נטמא בנגיעת הכלי שאינו טהור לחטאת כמו שבארנו וחו
וטמא את מי חטאת הנביה שני הכלים בשתי ידיו שניהן טמאין זה של
חטאת נטמא מפני שנגע בו אדם שנגע בכלי שאינו טהור לחטאת ושל
קודש נטמא מפני זה שהגביהו והוא טמא בנשיא מי נדה שהן מטמאין
במשא מפני שנטמאו מהמת הכלי
של קודש לפיכך אם היה הכלי של
קודש ברוך בנייה והגביהו בנייר ולא
נגע בו והיה החטא בידו שני שניהן
טהורין שהרי לא נגע בכלי ולא נטמ
לחטאת אבל אם היה נוגע בכלי
הקודש בידו אפילו היה של חטאת
בנייר שניהם טמאין הסיטאת שני
הכלים בידו ולא נגע בהן שניהן ט
טהורין שאין הכלי שאינו טהור לחטא
נטמא את הטהור לחטאת עד שיגע
בו בידו אלא אם כן היה ראוי למדרס
כמו שבארנו כל ספק הטמאות
שהוא טהור לגבי תרומה כמו שיתבאר הרי הוא טהור לחטאת וכל
הספקות שתולין בהן את התרומה אם נלדו בחטאת הרי אי נשפך
ואם נעשו טהרות על גבי אותן כלים ואדם שטולדו להן ספקות אלו
שהחטאות נשפכין עליהן הרי אותן הטהרות תלויות והרפפו אינן ככלי
והרי הן טהורות לתרומה ולקודש ולחטאת דבילה של תרומה שנפלה
לתוך מי חטא ונטלה ואכלה אם יש בה כביצה המים טמאין בין שהיה
הדבילה טמא בין שהיתה טהורה שכל האוכלין אפילו אוכל קודש
אינו טהור לחטאת והאוכלה חייב מיתה מפני שאכל תרומה וחו כבר
נטמא במי חטאת ואם אין בה כביצה המים בטהרתן שאין האוכל
מטמא ארצו עד שיהיה בו כביצה בין לתרומה בין לקודש בין לחטאת

וכיוצא בהן אעפ שהו טהור לקודש ואינו צריך לא טבילה ידיו בלב
כמו שיתבאר הרי נטמא כל גופו לענין החטאת וצריך טבילה אפילו
לא נטמא אלא ידיו אהת נטמא כולו והרי הוא ראשון לטמאה כל
הטעון טבילה בין מן התורה בין מדבריהן נטמא את מי חטא ואת אפר
החטאת ואת המזה מי חטאת במגע ובמשא וכן מטמא את האוהב
המוכשר ואת המים שנתמלאו ועדיין לא נתקדשו וארן הכלי הריקן
הטהור לחטאת מטמא כל אחד מאלו במגע אבל לא במשא וטמא
שנגע במקצת אפר חטאת פסל את כולו אין מונין לחטא ראשון ושני
ושלישי כדרך שמונין לתרומה ולקודש כיצד עשרה שטבולו לשם
הטאת ונטמא אחד מהן אפילו לא נטמא אלא לגבי חטאת בלבד כגון
שנטמא ידו בלבד ונגע בחברו וחבירו בחבירו אפילו הן מאה כולן
טמאין לחטאת וכן כלים הטהורין לחטאת שנתמא כל מהן אפילו לא
נטמא אלא אחוריו בלבד לגבי חטא כגון שנגעו משקין באחוריו ונגע
כלי זה בכלי שני ושני בשלישי ונטמא הכלי כולו לגבי החטאת ואפי
הן מאה כל הראוי להתטמא במדרס אף על פי שהוא טהור לקודש
אם הנידו הטהור לחטא נטמא אעפ
שלא נגע בו וכן הטהור לחטאת
שהניד את האד שאינו טהור לחטא
או שהני את דוקו או את מימיו רגליו
של אדם זה נטמא אעפ שלא נגע בו
אבל כלי שאינו ראוי למדרס אינו
נטמא את הטהור לחטאת לא אם
כן נגע בו כלי הטמא בטמא מת אפי
הנידו הטהור לחטאת נטמא ואעפ
שלא נגע בו ואעפ שאין טמא מת
בנטמא במשא כמו שבארנו כיצד
בפתח שהוא טמא מת שהיה תלוי
ברלת וסגר הטהור לחטאת הדלת
הואיל והניד את הכפתח הטמא נטמ
וכן אם הסיט את השרץ ואת שכבת
זרע הרי זה טמא לחטאת אף על פי
שאין אלו מטמאין במשא כמו ש
שיתבאר הטהור לחטאת שנגע
בכלים שהיו למעלה מן הזב וכיוצ
בו והן הנקראין מדרף אעפ שהוא טהור לקודש נטמא לחטאת וכן כלי
הטהור לחטאת שנגע במדרף נטמא לחטאת הטהור לחטאת שנגע
באוכלין ומשקין בין טהורים בין טמאין שכל אוכלין ומשקין לגבי חטא
אינן טהורין אם נגע בהן בידו נטמא כל גופו כמו שבארנו נגע בהן
ברגלו או בשאר גופו או שהסיט בידו ולא נגע בהן טהור וכן אם נגע
בידו בתנור וכיוצא בו משאר כלים שאינם טהורין לחטאת נטמא כולו
אבל אם נגע ברגלו בהן הרי הוא טהור לחטאת כמו שהיה הטהור
לחטאת שהכניס ראשו ורגליו לתוך מים שנתמלאו לחטאת נטמא מפני
שהן שאובין ומדבריו סופרים שהבאראשו ורגליו במים שאובין נטמא
כמו שיתבאר הכל נאמנין על טהרת החטא ואפילו עמי הארץ מפני
חומרתה ומעלות אלו שעשו בה הכל נזהרין באוהרין נאמר בתורה
והיתה לערת בני ישראל למשמרת כל ישראל ראויין לשמרה לפיכך
עם הארץ שהביא כלי מביתו אפי כלי חרס ואמר כלי זה טהור לחטאת
הרי זה טהור ומקדשים בו ומזיז ממנו ואף על פי שאותו כלי טמא
לקודש ולתרומה וכן עם הארץ שאמר טהור אני לחטאת או שהיו מי
חטאת אצלו ואמר טהורין הן נאמן שאין אדם מישראל מזלזל בה

פרק ארבעה עשר

כלי חרס שהיה בו אפר חטאת ונגע בו שרץ מצדו טהור שאין כלי
חרס מטמא מבחוץ אפילו לגבי חטאת הניח הכלי על גבי השרץ
אעפ שלא נטמא הכלי הרי האפר טמא שזוהניחן מחוץ למחן במקום
טהור ואין זה מקום טהור ולא על גבי השרץ בלבד אלא אפילו הניחו
על גבי אוכל שני וכיוצא בו מדבריהם שטומאתן טומאה קלה והם
מדבריו סופרים הרי נטמא האפר שנגא במקום טהור שלא יהיה על גבי
שום טמאה בעולם וכן כלי חרס שהיה בו אפר חטא ונתון על ארובה
שבבית טמא אם היה הכלי משולשל לבית נטמא האפר ואעפ שאין
בארובה פותח טפה ואם לא היה משולשל אם היה בארובה פותח
טפה טמא היה הכלי של אבן בין שיש בה פותח טפה בין שאינה האפ

פרק חמשה עשר

הנוגע במי חטאת שלא לצורך הואה בין אדם בין כלים
טמא ואינו מטמא בגדים בשערות מנעו שנאמר
והנוגע במי הנדרס יטמא עד הערב הנה למדת שמי הנדרס אב
מאבות הטומאות של תורה וטומאת מנעו בכל שהוא ואם היה
בהן כרי חטא מטמאין במגע ובמשא והנוגע בהן או הנושאן שלא
לצורך מטמא בגדים בשערות מנעו או בשערות משאו עד שפושט
מפשמאיו שנאמר ומהנה יכבס בגדיו אינו מדרס כמותו על חטא אם
מדרס

הלכות טומאה צרעת

טהרה תקד

הוא וארבע מראות יש בצרעת עור הבשר ואין לוין ער ביותר שאין למעלה ממנו שהוא נראה בעור הבשר כשלח הוא הנקרא בהרת ולוין שהוא דומה מזה מעט שגורא

ולוין שקול דיהא: אא סכה משכנו כרבי עקיבא דאמר ארבע מראות הלוין

זה עס וזה קין להקל: אא אינו נראה כן מן הנולד להחמיר בין בתחילת ראיתו הנגע

הבדלת ומקצתו כמראה השאת ומקצתו כמראה הספה הכל כמראה אחר הוא חשוב אבל למח מנאום חכמי ואמרנו מראות נגעים שתי שהן

אחד כדלויין במראות שכל כהן שאינו מכיר המראות נשמויותיו כשלמדיו אותו ומודיעין אותו לא יראה הנגע עד שיכין ויכיר ואמ' זו

היא הבהרה זו היא ספה זו היא השאת וזו היא ספחת היה במראה הלוין מראות אלו מקצתה אדומית מעורב בו גם זה נגע צרעת

הוא שנאמר או בהרת לבנה אדומית וזה לשאת ולספחת של שאת ולספחת הבהרת כמראה הזה שהוא מעורב מלבנות ורמקט אורם

הוא הנקרא פתוך וכיצד מראה הפתוך בארבעה מראות אלו כאילו הן כוסות מלאות חלב ונתערב בכוס הראשון שני טיפוס וזכר שנת

ארבעה טיפוסין ובשלושית שמונה טיפוסין וברביעית ששה עשר טיפוסין והפתוך שבבהרת הוא המראה

הרביעי והפתוך שכשנראה כמראה הכוס השנית והפתוך שבספחת השאת כמראה הכוס הראשונה

כל המראות האלו בין הלבן בין הפתוך מצטרפין זה עם זה וכמראה אחד הן חשובין ובין שתי הנגעים

כולו לבן או מקצתו לבן ומקצתו אדום הכל כמראה אחד הוא בין להקל בין להחמיר כל

מראה צרעת עור הבשר אינה קרויה נגע ולא מטמא עד שיהיה מראה הנגע עמוק מעור הבשר לא עמוק במשיחתו אלא

במראה הקצין כמראה החמה הנראית לעין עמוקה מן החל אבל אם היה מראה חלב או הפתוך בשוף עם שאר העור או גבוה מן העור אינו נגע

אלא כמו צמח מן הצמחים העלים בנף שיעור כל נגע צרעת בין צרע אדם בין צרעת בגדי כגדים הקלקלי

שהוא מרובע וחצי מקום מרובע מעור הבשר כד צמיחת שלשים וששה שערות שש שערות אורד

ושש שערות רוחב וכל הפחות מזה אינו נגע צרעת נגע שחיה רוחב כד צמיחת חמש שערות אפילו היה אורכו אמת הרי זה טהור ואינו

נגע צרעת עד שיהיה בורבוע כגדים וכל השערות חלב למשת מסיני כל מקום שנבחרת הוא הדיון לשאר ארבע מראות של לוין או של

פתוך והוא שיהיה הנגע כגדים או יתרויחיה עמוק מעור הבשר וזה הוא שאנו קורין אותו בהרת סתם בלתי שחיה עזה כשלג נראית באר

שהוא לבן כזה ובהרת שהיא כזה נראית בכוש עזה לפיכך אין משערין הכל אלא בבינוני שאינו לא לבן ולא שחור שלשה סימני

טומא נגין כל מראה את הטמא קל וחומ' שיהא הוא טהור מפי חשבונה למדו שיה שבתורה ומוזה מי הנדיר לא נאמר אלא לשיעור שהנוגע או הנושא מי נירה שיש בהן כדי הויה שלא לצורך הזהה טמא ומטמא בגדי דין

תורה וכמה הוא שיעור הזהר כדי שיטבול ראשו ובעולין של אווב במים ברא שמי חטאת מטמאין בזמן שנגע בהן או נשאן שלא לצורך

קודם שיעשו מצות אבל לאח' שיעשו מצותן אינן מטמאין כלל כיצד הרי שטבל את האזנו והזהר על האדם הטמא או על הכלים והיו המים

שותתין ויורדין מעל הטמא לארץ וכן המים הנתתין בשעת הזהה על הארץ או על הטהור הרי אותן המי טהורין והנוגע בהן והנושאן טהור

הטביל את האזן להזהר על דבר שאינו מקבל טומאה הרי המים ה המטמאין כשיריין להוור' מהן כמו

שבארט' לפיכך מטמאין טומא' מי חטאת לפי שלא עשו מצותן שהרי הטבילה היתה לשם דבר שאינו מקבל טומאה אין מי חטאת מטמאין

את הכל קודם שיעשו מצותן עד שיהיו טהורין וכשיריין להוזהר אבל מי חטאת שנפסלו בגון שנתערב בהן מים או ששתת מהן בהמ' וכיוצ' בהן מאלו הדברים הפוסלין אותן אם נגע בהן הטהור לתרומה נטמא

בין שנגע בידיו בין שנגע בשאר גופו נגע בהן אדם הטהור לחטא ואפי' בידיו הרי הוא טהור כמות שהיה מי חטאת שנטמאו ונגע בהן אחר

שנטמאו אדם הטהור לתרומה בין בידיו בין בגופו נטמאו אם נגע בהן הטהור לחטאת בידיו נטמא נגע בשאר גופו הרי הוא טהור כמו שהיה מי חטאת שנפלו לתוכן מי מעין או מי מקוה או מי פירור' אם רוב מי

חטאת מטמאין במשא ואם רוב מי פירות אין מטמאין מחצה למחצה מטמאין אפר פרה שנתערב באפר מקלה וקדש בכליו אם היה הרוב אפר פרה מטמאין במי נירה ואם היה הרוב אפר מקלה אין מטמאין

במגע אבל מטמאין במשא אפר כשר שנתנו על גבי המי שאינו ראויין לקדש ונגע בהן הטהור לתרומה בין בידיו בין בגופו נטמא נגע בהן הטהור לחטאת אפי' בידיו הרי זה טהור כמות שהיה מי חטא שנפסלו

לא יבילם בטיט שלא יעשו תקלה לאחר' שמא יגע בטיט ויטמא שמי חטאת אינם בטלין בטיט שנחטאת היא פרה ששתת מי חטאת אעפי' שנחטטה בתוך ארבעה ועשרים שעות כשרה טהור שנת למשמרת למי נירה בזמן שהן שמורין אינן בטלין אבל בזמן ששתאן פרה בטלו

שהרי אינם שמורין המזה מחלוק שמזין ממנו על הרבים והזהר עליו ונכנס למקדש ואח' נמצאו המים פסולין הרי זה פטור שחוקת המים שמזין מהן על הרבים שהן כשרין והרי זה כאנוס אבל אם הוזהר עליו מחלוק של יחיד ונכנס למקדש ונמצאו המים פסולין חייב בקרבן עולה

ויורד מפני שהיה לו לבדוק על המים ואח' יכנס למקדש מחליקין היו העם במים ששותתין בארץ מחלוקין של רבים ודורסין אותן ונכנסין ל מקדש ולא היו חוששין להן שמא

פסולין הן המורה באזוב הטמא לחטאת אפי' יש כביצה המי פסולין ואינן פסולין אין בו כביצה המים כשרי והוא פסול ואזוב זה מטמא חבירו וחבירו לחבירו אפילו הן מאה שאין מונין לחטאת המנבחה

כלי שהזהר עליו והרי עליו המים כדי הוא טהור שהמי שעשו מצותן אינן מטמאין כמו שבארנו:

הלכות טומאה צרעת

יש בכללן שמונה מצות שש מצות עשה ושתי מצות לא תעשה והן פרטן:

- א להורות בצרעת אדם כדירה הכותב בתורה: ב שלא יקון סימני טומאה: ג שלא יגלה הנתק: ד שיהיה המצורע מפורסם בקריעת בגדיו ופריעת ראשו ועטייה על שפם: ה טהרת צרעת: ו שגלח המצורע את כל שעריו כשיטהר: ז דין צרעת הבגר: ח דין צרעת הבית: ויבאור מצות אלן בפרקים אלן:

פרק ראשון

צרעת

עור הבשר הוא שילבין מקום מן העור ותהיה הלבנות כקיום ביצה ומקדום ביצה ולמעלה אבל לבנותיה שהיא דומה מקדום הביצה ולמטה אינה צרעת אלא בזהק

וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה

וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה

וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה

וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה

וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה וזהו שם כל המצות שיש בהן טומאה

הלכות טומאות צרעת

כמו שבארנו היתה בו בהרת כגרים ובה מחייה כערשה והחלטה
במחיה ופרחה הצרעת בכולו ואחר כך הלכה המחיה או שהלכה
המחיה תחילה ואחר כך פרחה בכולו הרי זה טהור ואפילו נולד לו
שיער לבן נולדה בו מחיה טמא שנאמר וביום הראות בו בשר חי
טמא והוא שתהיה כערשה מרובעת או יתר היתה בו בהרת ובה
שיער לבן והחלטה בשיער ואחר כך פרחה בכולו אף על פי ששיער
לבן במקומו עומד טהור שנאמר וביום הראות בו בשר חי טמא
במחיה מתמא זה שנהפך כולו לבן אחר החלטה או אחר הסגר ואינו
מטמא בשיער לבן החליטו בפשיון ואחר כך פרחה ופרחה בכולו
טהור ואם נראית בו מחיה טמא אף ראשי אברים שאינן מטמאין
משום מחיה שבתוך הבהרת מטמאין ומעכבין את הנחפך כולו לבן
כיצר מוחלט או מוסגר שהלבין כולו בצרעת חוץ מכערשה בשר חי
אפילו בראש אצבעו או בראש חוטמו וכיוצא בהן הרי הוא בטומאתו
וכן זה שנהפך כולו לבן וטהר אס חור בו כערש בשר חי אפי' בראש
אחד מן האברים הרי זה מוחלט נהפך כולו למראה צרעת חוץ
מכערשה אפילו בראש אחד מן האברים שנהפך לבוהק הרי זה טמא
מוחלט שנאמר והנה כסתה הצרעת לא הבוהק אפילו היה מקצת
הערש בשר חי ומקצת בוהק הרי זה סימן טומאה נהפך כולו למראה
צרעת וטהר ואחר כך חור בו בשר כמראה הבוהק הרי זה טהור עד

שיצא בו כערשה בשר חי שובבים
הראות בו בשר חי לא בוהק חור בו
כערשה ומקצתה בשר חי ומקצתה
בוהק אינו סימן טומאה והרי זה
טהור כל טמא שפרחה הצרעת
בכולו טהור נתגלה ממנו כערשה
בשר חי נטמא חור ונתכנס בצרעת
טהור חור ונתגלה נטמא אפילו
פעמים תחיל הבשר החי להתגלו
והרי זה טמא מוסק והולך והצרעת
מתעטרת הרי זה טמא וזה
שתתעטת הבהרת מנגיעים כל

הראוי ליטמא בנגע הבהרת מעכב ההפך כולו לבן וכל שאינו ראוי
ליטמא בנגע הבהרת אינו מעכב כיצר פרחה בכולו אבל לא בראש
ובוקן בשחין ובמכוה המורדין או שנשא פחות מכערשה בשר חי
סמוך לשחין ולמכוה המורדי וראש ולוקן הרי זה טהור חור הראש
והזקן ונקרחו וכן אם חיו השחין והמכוה והעלו צרבת הרי זה טמא
עד שתפרח הצרעת בהן שהרי הן ראויין לבהרת היו בה שתי בהרות
אחת יש בה סימן טומאה ואחת טהורה ופרחה המטהרה לטומאה
ואחר כך פרחה בכולו הרי זה טהור מפני שהיה מוחלט בטומאה אף

על פי שהטהרה היא שפרחה
ולא עוד אלא אפילו היו
אחי יודע מאי אפילו:
בשפתו העליונה ואחר בשפתו
התחתונה או בשתי אצבעותיו או
בשני ריסי עינו וכשהן נדבקין זה לזה נראין שתי הבהרות כבהרת
אחת הואיל ופרחה בכולו טהור יש מראה נגע לכה ונשכר מפני
שהקדים להראותו ולא נתאחר ויש מראה ומפסיד כיצר מי שהיה
מוחלט והלכו להן סימני טומאה ולא הספיק להראותו לכהן עד
שפרחה בכולו טהור ואילו קדם והראה לכהן ופטרו קודם שיהפך
ונהפך אחר הפטור היה מוחלט כמו שבארנו היתה בו בהרת ואין
בה כלום ולא הספיק להראותה לכהן עד שפרחה בכולו הרי זה טמא
וצריך הסגר ואילו קדם והראה לכהן והסגירו קודם שיהפך ונהפך
מתוך הסגר היה טהור כמו שבארנו:

פרק שמיני

וישאל מקום השיעור פני:
אף אין התעטפת כלאה שיש
שני בעצם הנתק אכל
מוחלט מנתק כהנים כלאה שאינו
נריך שני העצם כלל:
נעני הראש והזקן הו' שיעור
השיער שבהן מעיקרו
וישאל מקום השיער פני וזהו הנקרא
נתק ואין נתק פחו מכריס המרובע
בין שהיה מראה עמוק בין שלא
היה עמוק ולא נאמר עמוק
בנתקין אלא לומר לך מה מראה עמוק ביד שמים אף נתק המטמא
בידי שמים להוציא שנתקו אדם שהוא טהור והאשה והכרס
שהעלה וקנס שיער הרי זה מטמא בנתקים הנתקים מטמאין בשני
סימנין בשיער צהוב דק ובפשיון ויש בהן הסגר שני שבועות וכל זה
מפורש

מתוך עשין דל דף כל שיערן והשחין והמכוה שהעלו צרבת מטמאין כבהרת כמו שבארנו
כל ה שני פנים ואין מצטרפין זה עם זה ואין נגע עור הבשר פושט לתוכן ואין מטמאין

מחו מחיה אבל מעכב את ההופך
כולו לבן בהרת הסמוכה לראש
או לעין או לאוזן וכיוצא בהן או
לשחין או למכוה טהורה שנ' וראה
הכהן את הנגע בעור הבשר שהיה
כל שחוצה לנגע בעור הבשר וראוי
לפשיון אלו בהרות טהורות גוי
שהיתה בו בהרת ונתגיייר היתה
בעור נולד בקמט ונגלה בראש
ובוקן כשהיה בהן שיער ונקרחו
ונשר כל השיער ונתגלתה הבהרת
היתה בשחי ובמכוה בשחין מורדין
והעלו צרבת הרי אלו טהורות וכן
אם היתה הבהרת בראש או בוקן
קודם שיעלו שיער מעולם והעלו
שיער והלך השיער או שהיתה

הבהרת בעור ונגע מקומה שהיו או מכוה וחיו והרי הן כעור הבשר
אף על פי שתחילתה וסופה טמאין והואיל והיתה טהורה בנתים הרי
זו טהורה נשתנו מראיהן בין שהעור או שכהו יראה כתחילתה
כיצר גוי שהיתה בו בהרת בקרום ביצה ולאח' שנתגיייר נעשית כשלג
או שהית כשלג ולאחר שנתגיייר נעשית בקרום ביצה תראה כתחילתה
וכן בקטן שנולד ובקמט שנולד ובראש ובוקן שנקרחו ובשחין
ובמכוה שהיו אם נשתנו מראה אותן הבהרות יראו כתחילתה ואם
לא טהורות כל ספק נגעים חוץ משני ספקות שמנינו כבר טהור עד
שלא נזקק לטומאה אבל משנזקק לטומאה ספקין טמא כיצר שנים
שבאו אצל כהן בזה בזה כהרת כגרים ובוהק כסלע והסגירן ובסוף השבוע
היה בזה כסלע ובוהק כסלע ואי' ידוע באי זה מהן פשת בין בשני אנשי
בין באיש אחד הרי זה טהור שאע"פ שהורא פשה הנגע בזה הואיל
ואינו ידוע אי זו היא הבהרת שפשתה הרי זה טהור עד שידע באי זה
נגע טמא משנזקק לטומאה ספקין טמא כיצר ב' שבאו אצל כהן בזה
בהרת כגרים ובוהק כסלע והסגירן בסוף השבוע והרי בזה כסלע ועוד
בוהק כסלע ועוד שניהן טמאין חזרו שניהן להיות כסלע שהרי הלך
הפשיון מאחד מהן הואיל ואינו ידוע אי זה שניהן טמאין עד שיחזרו
שניהן להיות כגרים והיו שאמרו משנזקק לטומאה ספקין טמא וכן
מי שהיתה בו בהרת ובה שיער לבן שקדם את הבהרת ושיער לבן
שחפתהו הבהרת ואינו ידוע זה שקדם מזה שנהפך אס מתוך הסגר
נסתפק לו הרי זה טהור ואם אח' החלטה הרי זה טמא אף על פי שהלך
שיער אחר מהן ואינו ידוע אי זה הלך אס השיער שהיה סימן טומאה
או השיער האחר מי שבא אצל כהן וראהו שצריך הסגר או שהוא
פטור ועד שלא הסגירו או פטרו נולדו לו סימני טומאה הרי זה יחליט
וכן אם ראהו שיש בו סימני טומאה וקודם שיהלכו ויאמר לו טמא
אתה בני הלכו להן סימני טומאה אס היה כתחילתה או בסוף שבוע
ראשון יסגירו ואם היה בסוף שבוע שני או לאחר הפטור יפטרו אותו:

פרק שביעי

מה שהיתה בו בהרת והחלטה באחד מסימני טומאה בין כתחילתה
בין אחר הסגר או שהוסגר ואחר כך פרחה הצרעת ככולו ונהפך
לבן בין שנהפך מתוך הסגר בין מתוך החלטה הרי זה טהור אבל אם
הוסגר ולא נולד לו סימן טומאה ונפטרו ולאחר הפטור פרחה הצרעת
בכולו הרי זה טמא מוחלט הלא כתחילתה והוא כולו הפך לבן אס
היתה בו מחיה או שתי שערות לבנות מחלטין אותו אס אין שם סימן
טומאה מסגירין אותו שבוע ראשון נולד בו שיער לבן או מחיה
מחליטו לא נולד בו כלום מסגירו שבוע שני לא נולד לו סימן טומאה
הרי זה טהור שדין בהרת זו הגדולה כדן הקטנה החליטו בשיער לבן
שנולד בו והשחרו שתייה או אח' מהן נסמך השחין לשתייה או לאח'
מהן הקיף השחין את שתייה או אח' מהן או שחלקן השחין וכתחילת השחין
והמכוה ומחית המכוה והבוהק הרי זה טהור נולד לו שיער לבן אחר
או מחיה הרי זה טמא מפני שבא כולו לבן בתחלה אח' שפרח הצרעת
בכולו כאחת ואחר שפשתה ופרחה מעט מעט עד שהלבין כלו אס
מתוך הסגר או מתוך החלטה טהור ואם אח' הפטור טמא ואם בתחילה
יסגר אחר שהיה כולו מראה אחד או שהיה כולו לבן בארבע המראות
שבולבן ובארבעה של פתוך הכל מצטרפין בין לטהרו בין לטמאו

הלכות טומאת צרעת

פריעה ופרימ' ותגלה את וציפורי שהסחור מתוך הסגר פטור מן התגלה
ומן הציפורים והטהור בתוך החלחליה כהן אבל טומאת שניה שוח
בכל דבר המצורע אב מאבדו הטומאות מטמא אדם וכלי במגעו וכלי
חרס באוירו ומטמא אדם במשא ומטמא משכב ומושב אפילו תחת
האבן כזכ וזכבה שצאם וכבס בגדיו וטהר מפי השמועה למדו שטור
מלמא משכב ומושב ואחד המוסגר ואחד המוחלט בכל אלו
חומרה יתירה יש במצורע שהוא מטמא בביאתו לבית בין כימי
החלט בין כימי הסגר כיצד נכנס לבית נטמא כל אשר בבית בין אדם
בין כלים אף על פי שלא נגע בהן נעשו ראשון לטומאה שנאמר מחוץ
למחנה מושבו מה הוא טמא אף מושבו טמא חיה עומד תחת האילן
ועבר אדם טהור תחת האילן נטמא היה הסהור עומד תחת האילן
ועבר המצורע תחתיו לא נטמא הוא עמד נטמא שהרי נעשר לו
מושב ספק עמד ספק לא עמד טהור הכנים המצורע ראשו ורובו לבית
נטמא כל שיש בתוכו נכנס לבית הכנסת עושין לו מחיצה גבוהה
טפחים ורוחב ארבע אמות על ארבע
אמות ונכנס ראשון ויוצא אחרון
כדי שיהיה מושבו לברו ולא יעמוד
עם העם בערבוב ויטמא אותם
וככס ראשון ויוצא אחרון
אם שני יושב עם הסגר
דכך עבדתי ויטמא אותם:

פרק אחד עשר

מצורע מצות עשה ותגלהו כשיטהר מצות עשה
כיצד מטהרין את המצורע מביאין מורק של חרש
הרש וקבלה היא שיהיה של חרש ונותן לתלו רביעית מים היי ראשון
לקדש אות מ' חטאת ושעור זה מדברי סופרים ומביא שתי ציפורים
דרור טהורות לשם טהרת צרעת שנאמר ולקח למטהר וטהור את
הבדור שבשתייהן על המים שבכלי חרס וטמאה עד שיהיה הדרס נזיר
במ' וחופר וקובר הציפור השחוט בפניו ודבר זה קבלה מפי השמועה
ונטל עץ ארז ומצותו שיהיה אורכו אמה ועוביו כרביע כרע מברק
המטה ואזוב שאין לו שם לווי כמו שבארנו אין פחות מלפח ושני
תולעת משקלו שקל ואם טעמו פסלו בצביעת התכלת וכל השעורין
הכלה ולקוח עם שלשתן הצפור החיה וארבע מינין אילו מעבדין
זה את זה ועץ ארז ואזוב שנתקלפו פסולין וכורך האזוב עם הארז
בלשון של זחורית ומקף להן ראשי אנפי וראש הזנב של ציפור החיה
וטובל ארבעתן במים שבכלי וברם שעליהם ומזר שבע פעמים על
אחרי ידו של מצורע ומשלה את הציפור וכיצד משלה עומד בעד
וזורקה חוץ לחומה ואינו הופך פניו לא לים ולא לעיר לא למדבר
שנאמר מחוץ לעיר אל פני השרה שלחה וחזרה חזרו ומשלה אפילו
מאה פעמים ואחר כך מגלח הכהן את המצורע כיצד מגלחו מעבדין
תער על כל בשרו הנראה אפילו בית השיחי ובית הערדה ושער שעל
כל הגוף עד שיעשה כדלעת שנאמר את כל שער אס כן למח נאמר
ראשו וקנו וגבות עיניו לרבות כל
כיוצא בהן ולמעט שער שבתוך
החוטם לפי שאינו נראה ואחר כך
מכבס בגדיו וטובל ויטהר מלמא
בביאור ומלמא משכב ומושב
ויכנס לפנים מן החומ ומונה שבעת
ימים ואסור בהן בתשמיש המטה
שנאמר מחוץ לאהל מלמד שאסור
בתשמיש המטה והמצורע מותר
בתשמיש המטה כל שבעת הימים האלו עדיין הוא אב הטומאה
מטמא אדם וכלים במגע לא במשא שהרי הוצא אומר והיה ביום
השביעי וכבס בגדיו וטמא מלמד שהיה מטמא בגדים וכשם שהיה
מטמא בגדים במגע כך מטמא אדם במגע שכל המטמאין בגדים
מטמא אדם וכיום השביעי מגלחו הכהן תגלחת שניה כראשונה
ומכבס בגדיו וטובל ויטהר מלמא אחרים והרי הוא ככל טבול וס
ואוכל במעשר העריב שמשו אוכל בתרומה הבין כפרתו אוכל
בקרשים כמו שבארנו כשהוא מגלח בשתי תגלחות אינו מגלח
אלא בתעוראם גלח שלא בתער או שהניח שתי שערות לא עשה
כלום ואינו מגלחו אלא כהן ואם שייר שתי שערות בתגלחת
ראשונה וגלחן בשנייה לא עלתה לו אלא תגלחת אחת בלבד והרי
היא ראשונה וכל היום כשר לטהרת המצורע תגלחת

רואה את הראשון מסגירו או פוטרו או מחליטו וחזר ורואה את השני
אין הכהן זקוק לבקש תחת אצילי ידיו של גוע או בין פחדיו או בתוך
הקמטים שמא שם נגע שכל מרא עיני הכהן וכן בהופך כולו לבן
וכיצד יעמוד לפני הכהן אם איש הוא נרא' עדים ועומד כעודד וכמוסס
זתים ואם אשה היא נראית ערומה ויושבת כעורכת וכמניק את בנה
וכאורגת בעמודים שמנבתה ידה הימנית עד שנגלה בית השיחי אם
היה הנגע נראה בהן בזמן שהן עומדין כך הריזה טמא ואם אינו נרא'
בהן כשהן עומדין כך אין נזקקין לו וכשם שהאדם נראה לנגעו כך
הוא נראה לתגלחתו שאם לא יראה שיער בכל בשרו כשיעמוד ערום
כעודד וכמוסס או כשתשב האשה כמו שבארנו הרי זה תגלחת כשר'
ואין בהן זקוק לחפש בשאר מקומות שמא נשאר בהן שיער אף על פי
שהוא צריך לגלח הכל כמו שיתבאר:

פרק עשירי

התולש

סימני טומאה בין כולן בין מקצתן או הכודה את
המחיה כולה או מקצתה או הקוצץ הנגע כולו
מבשרו או מן הבגד או מן הבית בין קודם שיבא לכהן בין בתוך הסגר
או בתוך החלט או אחר הפטור הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר
השומר בנגע הצרעת לשמור מאד ולעשות ככל אשר יורו אתכם
הכהנים הלויים כאשר צויתם תשמרו שלא יתלוש או שיקצץ אבל
אינו לוק' עד שיעלומעשיו ואם לא הועילו אינו לוקה כיצד היתה בו
בדירת ובה שלש שערות לבגד ותרש אחרת כזה מקצת המחיה
ונשאר ממנה כעדר שר' אינו לוקה שהרי הוא טמא כשהיה וכן כל
כיוצא בזה ומכין אותו מכת מרדות וכן המגלח את הנתק לוקה כל
שנאמר ואת הנתק לא יגלח
ואינו חייב עד שנגלח כל הנתק
בתער ומותר למצורע לישא במוט
על כתיפו שיש בה הצרעת ולקשור
הסיב על רגלו ואם הלכו סימני ט
טומאה ילכו שלא נתכוון לכך
התולש סימני טומאה או שבוה את
המחיה עד שלא בא אצל כהן הרי
זה טהור וכן אם עשה כן בימי הסגר הרי זה טהור לאחר ימי הסגר ואם
תלשן אחר שהוחלט בהן הרי זה מוחלט כשהיה ואין לו טהרה עד
שתפרח הצרעת בכולו או עד שתתמעט בהרתו מכברים מי שנקצצה
בהרתו כולה שלא בכונה טהור קצצה בכונה אם קצץ כל הבשר
החי המקיפה אפילו כחות השערה אין לו טהרה עולמית קצצה
בצמצום אין לו טהרה עד שתפרח בכולו התולש שערה לבנה אחת
ונשרה השנייה הרי זה טהור היו שלש תלש שתיים ונשרה אחרת הרי
זה בטמאתו היתה בו מחיה כעדרשה כוח חצייה והלך חצייה הרי זה
טהור היתה יתירה מבכרשה כוח המותר והלך כעדרשה הרי זה טהור
כוח כעדרשה והלך המותר הרי זה טמא מי שהיתה בהרת בערלתו
וימול ואף על פי שהיא מילה שלא בזמנה שמצות עשה דוחה את לא
תעשה בכל מקום ואם מל והלך בעור הערלה סימן שהיה מוחלט
בו הרי זה חייב בקרבן מצורע מצות עשה שיהיה המצורע המוחלט
מכוסה ראש כל ימי חלוטו ועושה על שפם כאכל ופורס בגדיו ומוריע
העוברים עליו שהוא טמא שנאמר והצרוע אשר בו הנגע וגו' אפילו
בהן גדול שנצטרע פורע ופורס שעשה דוחה את לא תעשה ואסור
בשאיירת שלום כל ימי חלוטו כאכל שנאמר ועל שפם יעשה שיהיו
שפתיו דבוקות אבל קורא ושונה ודורש ואסור לספר ולכבס כל ימי
חלוטו ונוהג בכל הדברים האילו אפילו בשבתות וימים טובים וחרי
הוא מותר ברחיצה ובסניכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה וזקף
את מטהו כשאר העם דין המצורע שיהיה לו מושב לבדו חוץ לעיר
שנאמר מחוץ למחנה מושבו ודבר זה בעירות המוקפות חומה בארץ
שפם אכל בלבד המצורע אינה פורעת ואינה פורמת ולא עושה על
שפם אבל יושבת היא מחוץ לעיר ומוריעה לאחרים שהיא טמאה ולא
המצורעים בלבד אלא כל המטמאים ארץ האדם חייבין להודיע לכל
שהן טמאין כדי שיפרישו מהן שנאמר וטמא טמא יקרא הטמא
מוריע שהוא טמא ושומטום ואנדרוניגס פורע ופורס ועושה על שפם
מק קח למעלה מפני שהוא ספק אחד מצורע מוסגר ואחד מצורע מוחלט לענין
טומאה ואין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט לענין טומאה אלא

מדהרה תקז

ומירקרק לארמדם או בהפך אין
כאן שני אלף שנייה אבות ראשונים
מ"מ בתחלה אין מוקף לירקרק או
לארמדם וכן היא המשנה לדעת
חכמים:

הפסיון הסמוך בנגדים
א"א אס תעיין בדרש תורת
בהקים עם ומשכת נגעים
תמנח שהאדם והנגדים והבתים
שנים לזה הדין:

וְאַחֵר שְׁפֹטֵרֵי בָא׃
אָח לָא מִנְּאֲתִי כֹסֶהָ מִחוֹשֶׁרֶת
 בְּיָהּ וּמַה שְׁאֲמֵרִי אִלּוּ שְׁפֹטֵרִי
 וְאַחֵר שְׁפֹטֵרִי בָא כְּלוּמַר יִיקָרֵק
 וְאַדְמַדֵּס הִרִי זֶה טַהוּר מִזָּה כֹסֶהָ
 שְׁלֵי הִרִי טוֹב וְאִם מִדְּעַת וְאִין שׁ
 שׁוּמֵעִין לִי וְאַחֲרֵי בְּלֵאֵס פִּרְחָ אַחֵר
 הַפִּטּוּר שְׁמֵא מִשְׁחֵרֵי בְּלֵאֵס הָאֵל וְנִרְאִין
 הַדְּרִיסִים קֹן בְּנִדְּיִס׃

לבנים בגד ששתיו צבעוערבו לכן צבעועשיתו לכן הכל חולד אחו
הנראה פחות משלש אצבעו על שלש אצבעות מן האריר אנו מטמם
בגננים בָּד שארבו כן פחות משלש על שלש ונראה בונגע ואחר כן
הלימוד לשלש על שלש טחור התורם מטליות שאין בכל אדת מן
שלש על שלש ועשה מהן בגד הריח מטמם בנעטם השחפור באר
וכולו בגד אחד הוא בָּד שהוא מטליות מטליות צבעוני ומתן לבני
ונראה נגע בלכן שבומסותיו אותו אם עמר שני שבועות נטמם כולו
וישרף וכן אם פשה הנגע במטלית לבנה אחר הריח הפיון אלף שית
ביתיו צבעו היה כולו צבעו ופס אחד בל אכירס ונרא כונג
יסגר שאם עמר בנעניו ולא הוסיף ולא בדת שני שבועות ישרף

פרק שנים עשר

צִרְעָה בְּנִים כְּנָגִים בַּצֶּרֶת אָרֶם אֲבָל פְּחוֹת מְכַנְרִים מְהוֹרָפֶה וּשְׁלֹשָׁה סִמְנֵי טוֹמֵא יֵשׁ בְּהִן יִדְרֶקֶה אֶדְמָרֶם וְהַפְּשִׁוּן וּשְׁלֹשְׁתָּן מְפֹרֶשִׁין בְּתוֹרֶה יִדְרֶקֶה הַזֶּה הִירֹק שִׁבְרִיקוֹן שְׁהוּא יִרֹק הֶרֶבֶה כִּנְכָּה הַטֹּמֶס וְהַרְצִי דֶקֶל וְאֶדְמָרֶם הוּא אֶדְמִים בְּאִדְמוֹקִים שְׁהוּא אֶדְמִים הֶרֶבֶה בְּחֹזֶרֶת יִפֶּה וְשֵׁנִי מְרֹאֵת אֶל מְצַפְרֵי הָאֵרֶץ עִם זֶה בְּמֵרֵאזֶה עִם יִדְרֶקֶה אוֹ אֶדְמָרֶם מְסַנִּינִי וְכֵן הַבְּנִי וְאֵם עֶמֶר מְרֵאזֶה זֶה שֵׁנִי בְּשִׁבּוֹת מְחֻלִּים וְשׁוֹרְפִין אוֹם פֶּשֶׁה מְחֻלִּים וְשׁוֹרְפִין כִּי צֶדֶר בְּנֵר שְׁנֵאֵה בּוֹ נֶעַר יִדְרֶקֶה אוֹ אֶדְמָרֶם מְסַנִּינִי שְׁבַעַת יָמִים וּבְשִׁבְעֵי רוֹאֵה אוֹם פֶּשֶׁה מְחֻלִּים וְשׁוֹרְפִי אֶת לֵל הַבְּנֵר וְאֵם עֶמֶר מְרֵאזֶה וּלֵא פֶּשֶׁה אוֹם פֶּשֶׁה וְכֹהֲרֵה מְשִׁנִּי מְחֻלִּים שְׁהוּסֶנֶר בְּהֵן אוֹ שְׁהוּסֶנֶר הִמְרֵאֵה לְהֶאֱדָרִים וְלִהְיוֹרִיק לֵא פֶּשֶׁה יִכְבֵּם מְקוֹם הַנֶּנֶע וְהַנֶּנֶע וְיָמִים שִׁנִּית וּבִסְפָּר שְׁבַעַת שֵׁנִי שְׁהוּ זֶס וְעֶשֶׂר רוֹאֵה אֵם כְּהֵה לְמֵאָה שְׁלִישִׁית הִרִיזֶה טַעוֹן כִּיבּוֹם וְטַהוֹר וְאֵם נִשְׁתָּן הַנֶּנֶע מִמֶּה שְׁהוּה בְּנֵן שְׁהוּה יִדְרֶקֶה וְנֶעֱשֶׂה אֶדְמָרֶם אוֹ אֶדְמָרֶם וְנֶעֱשֶׂה יִדְרֶקֶה קוֹרֶע מְקוֹם הַנֶּנֶע וְשׁוֹרְפִי מִה שְׁקֵר וְתוֹפֶר מְטִילִי בְּמִקוֹם שְׁקֵרֶע וְפּוֹמֶר שְׁאֵר הַבְּנֵר וּמְכַבֵּס בְּכִיבּוֹם שֵׁנִי וּמְטִבִּיל וְטַהֵר וְאֵם עֶמֶר מְרֵאֵה שְׁהוּסֶנֶר אוֹ בְּתַחֲלִי יִחְלִים וְיִשׁוֹרֶה אֶת כּוֹלֵר וְנֶעַר שְׁהוּה יִדְרֶקֶה וּפֶשֶׁה אֶדְמָרֵה אוֹ שְׁהוּה אֶדְמָרֶם וּפֶשֶׁה יִדְרֶקֶה הִרִיזֶה פֶּשִׁוּן וְנֶעַר שְׁהוּה בְּאִמְצַעוֹ מְקוֹם נָקִי בְּלֵא נֶעַר וּפֶשֶׁה לֵרֵה הַנֶּנֶע אִינוֹ פֶּשִׁוּן עַד שִׁיפֶּשֶׁה לְחוּץ שְׁאִיפִישִׁית הַנֶּנֶע וְתוֹכּוֹ פֶּשִׁוּן בִּין בְּאֶרֶץ בִּין בְּכָבֵד יִתְחִים הַפֶּשִׁוּן הַסְּמוֹר בְּנִיבִילִי שְׁהוּא וְהוֹרֶחֶה אוֹ

ואם כשתהנה הכנעני ומה שהיה:
אמך טעה בזהל שטות גדולה
מירקוק אל אדמרס או מ
מאדמרס לירקוק אין זה ככה י
והער' אמרה אל ראה קולן והנה
ככה הכנעני וקרע והמשנה אמרה
כשתפסה ואפי' אינו משתכל' לא פשה כל
לא כשתבנה ומאחר שלא תשכל הרי'
הוא כעתיד בעינינו כמו שבוע שני
והוא כשרץ כלו ומה שאמר המשנה
הבהרה בראשון יכנס סגור וכ'
כה למר' שני יכנס סגור מירקוק
לירקוק ומאחר לא חרטום עזב מירקה
שלישי אין להם ומכבשו והוא טמור

[illegible][illegible][illegible]

הלכות טומאת צרעת

שלא נעשה למשכב או למושב הרי זה מטמא בנגעים כגון קלע של ספינה והפרוכת ושבים של שבכה ומטפחות ספרים והאבנט ורצועות מנעל וסנדל שיש בהן רוחב כגרים הרי אלו וכל כיוצא בהם מטמא בנגעים ואין צריך לומר שאר הכלי כגון כרים וכסתו החמת והתורמל נראין כדרכן ופושט הנגע מתוכן לאחוריהם ומאחוריהן לתוכן וכן כל כיוצא בהם מכלי העור הכפולין סדין המקומט מפשיטין את קמטיו ורואין ארץ נגעו השתי והערב בין של צמר בין של פשתן מטמאים בנגעים מדיד משיטתאף על פי שלא ליבן הפשתן ולא שלק הצמר ובמה יהיה בפקעת של טווי ותטמא בנגעים כדי לארונם מנו של של שתי וערב בין שהיתה כולה שתי בין שהיתה כולה ערב הית הפקעת מקובצת מחוטין פסוקין אינה מטמא בנגעים שתי פקעות המעורות זו לזו בחוט וכן השתי שמקצתו לפוף על הכבד העליון ומקצתו לפוף על הכבד התחתונה וכן שני דפי חלוק שמעורות בחוט אחד ונראה הנגע באחד מהן השני טהור אף על פי שחוט אחד מחבר ביניהן נראה הנגע בנפש המסכת ובשתי העומד אף על פי שמקצת הנגע בבגד ומקצתו בשתי הרי זה טמא נר הנגע בשתי העומד לבדו הארונ טהור נראה בארץ לבדו השתי העומד טהור נראה בסדין שורף את טהור נראה בארץ לבדו מוסגר שצבעו אי מכויר לגוי טהור וכן אם נתרבב באחרים כולן טהורים קצצו ועשו מוכין פחו משלש על שלש טהור ומותר בהנייתו היתה בהם אחת שלש על שלש ונראה בה נגע היא לבדה טמאה כד מוחלט שנתערב באחרים כולן טמאין וישרפו אפילו אחד בכמה אלפים וכן אם קצצו ועשו מוכין הרי זה טמאים ואסור בהנייתן אחר בגד או כלי עור או שתי או ערב המוסגר או המוחלט לענין טומאה הרי הוא אב מאבות הטומא באר מצורע לכל דבר מטמא במגע ובמשא ובביאה ועושה משכב ומושב אפילו מתחת האבן כיצד בגד מנוגע או שתי או ערב או כלי עור המנוגען שהכנים מהם אפי' כותל לבית טהור נטמא כל אשר בבית בין אדם בין בלי ועשו כולן ראשון לשמאה וכן משכב או מושב המונח תחת האבן והנח כותל מהן למעלה מן האבן נטמא המשכב או המושב מטלית שיש ברה שלש על שלש אף על פי שאין בה כותל כיון שנכנסה רובה לבית טהור טמאה היו בה כמה זתי כיון שנכנס ממכבית לבית טהור נטמא אף על פי שכל השעורין הלכה למשה מסיני הרי הוא אב לכל נגע הצרעת ולנתקול צרע הבגד ולבית הקיש נגע אדם לנגוע בגדים ובמי והשוה המצורע למת שנאמ' אל נא תהי כמת מה המת בבית אף אלו בכזירת בגדים המנוגעים משלחין אותן חוץ לעיר בין שהיתה מוקפת חומה בין שאינה מוקפת וזה חומר בנגעים מבאדם:

והטח כזית מהן למעלה: **א**א כי הוא מדמ אבן המנוגעת למנוגע וטענה שהרי אמרו אל נא ענין קוב ולא אבן המנוגעת ונמק על ענין קוב ולא אמרו קוב ולא המנוגע אל נא שהמנוגע לוי משכב ומושב לטמא אבן כלי ומשקין מפני שהם ראוי למשכב ומושב אבל אבן מנוגעת שאינה ראוי למשכב לא יא' כלל כלל וכן אמרו ר' שמעון אמר אל נא ישכב עליו ואל נא ישכב עליו אל נא שיש לו שכיבה ושיכיה יא' קמט שאין לו שכיבה ושיכיה וכו' ומה הטעם ענין מיעוט אבן המנוגעת לגמרי ולא מיעוט המנוגע ויש מזה במסכת כדה פרק דם הקדה:

פרק ארבעה עשר

צרעת בתים כשני גרסין זה בצד זה נמצא רוחב הנגע כמו מקום צמיחת שש שערות בגוף ואורכו כשתיים עשרה שערות בריבוע והפחות משיעור זה בבתיים טהור וכל השעורין הלכה למשה מסיני שלשה סמיני טומאה יש בבתיים מראה ירקרק ואדמדם והפשיין וכולן מפורשין בתור' ושני המראות מצטרפין זה עם זה ופשיין הסמוך כל שהוא והרחוק כגרים אבל החוזר אחר הטוח כשני גרסין אין נגעו בתים מטמא עד שיהיה מראה הנגע שפל מן הקיר שש שקעירות שיהיו שוקעין בקירות ובשני המראות מסגירין או מחליטין ובפשיין נותצין ואם פשה אחרי הטוח נותץ את כל הכיר' כמו שיתבאר כשיראה נגע בבית אפילו חכם שיודע ודאי שזה נגע לא יגזור ויאמר נגע נראה לי בבית אלא אומר לכה נגע נראה לי בבית וצויה הכהן ופינו ארץ הבית אפילו חבילי עצים וחבילי קנים ואחר כך יבא הכהן ויכנס ויראה הנגע וזית אפל אין פותחין בו חלונות לראות ארץ נגעו אלא אם אין הנגע נראה בו טהור ואחר שיראה הכהן את הנגע יצא

ויעמד על פתח הבית בצד המשקוף ויסגר או יחליט או יפטר שנאמר ויצא הכהן מן הכיר' אל פתח הבית ויסגר ארץ הבית ל' שיסגר והוא בתוך ביתו או בתוך בית המנוגע או תחת המשקוף אל' בצד פתחו ואם עמד תחת המשקוף או שהלך לביתו והסגר דריו והסגר אין הבית מטמא בנגעים עד שיהיה בו ארבע אמות על ארבע אמות או חמש או שהיה עגול או ארבעה כותלים והוא בנוי בארץ באבנים ועפר ועצים שנ' את אבניו ואת עצי ואת עפרו אבל אם היה בו פחות מארבע אמות על ארבע אמות או שהיה עגול או שהיה בעל שלש כותלים או בעל חמש או שהיה בנוי בכפינה או תלוי על ארבע קורות אינו מטמא בנגעים היה בנוי על ארבעה עמודים כטמא בנגעים כמה אבנים יהיו בו אין פחות משמנה שתי אבנים בכל כותל כדי שיהיה כל כותל ראוי לנגע שאין הבית מטמא בנגעים עד שיראה בו כשני גרסין על שתי אבנים שנאמר את האבנים אשר בהן הנגע וכמה עצים יהיו בו כדי ליתן תחרת המשקוף ועפר כדי לתר' בין פצים לחבירו אבל אם היה בו פחות משיעורים אלו אינו מטמא בנגעים הלבנים והשיש אינן חשובין כאבנים ביר' שאחד מצידיו מחופה בשיש ואחר בסלע ואחר באבנים ואחר בעפר אינו מטמא בנגעים ביר' של' היה בו אבנים ועצים ועפר כשיוק' ונראה בו נגע ואחר כך הכיר' לו אבנים ועצים ועפר טהור ששכבו בורעים בטלן הוא' ומשמשין תשמיש עץ הרי הן כעץ ואם נטמ' הבית נטמאו עמו טומאה חמור' כמו שיתבאר ירושלם וחוצה לארץ אין מטמאין בנגעים שנאמר בבית ארץ אחוזה וירושלם לא נתחלק לשבטי' ובתי הגוי' שבארץ ישראל אין מטמאין בנגעים הלוקח בתים מן הגוים יראו בתחילה ביר' שצדו אחד גוי וצדו אחד ישראל צדו אחד בארץ וצדו אחד בחוצה לארץ אינו מטמא בנגעים ושאר כל הבתים שבא' מטמאין בנגעים בידי אדם בין צבועים בידי שמים בית האלה בית השותפין בית הכנסת או בית המדרש שיש בהן דירה לחונים או לתלמידין מטמאין בנגעים קירות האבוס וקירות המחיצה שבבית אין מטמאין בנגעים:

פרק חמשה עשר

נגע בת'יש בהן הסגר ג' שבועות שהן י' יום שיום שביעי עולה לבאן ולבאן ויום י' עולה לבאן ולבאן נמצאת אתה למד שאם צריך לג' שבועות דהואו בשביעי וביום י' וביום י' והסגר בתים' שבועות אינו מפורש בתורה וכן רוב דברי נגע בתים דברי קבלה הן וכל הריגים מפורש' בהם בתורה ובדברי קבלה כך הם כש'א הכהן וירא הנגע שוקע ירקרק או אדמדם כמו שבארנו יסגר שבעת ימים ואפילו מצאו כולו בתחילה ירקרק או אדמדם יסגר ובשביעי רואהו אם כחה הנגע ואין צריך לומר אם הלך קולף מקו הנגע בלבד והבית טהור מצאו שעמד בעינו ולא פשה מסגר שבוע שני ורוא' כיו' שלשה עשר אם כחה הנגע או הלך לו קולף מקום הנגע ומסגר ארץ הבית בציפורים ואם מצא הנגע שפשה בסוף שבוע שני או שעמד בעינו חולץ את האבנים שבהן הנגע ומקצה העפר אל מחוץ לעיר וטח את כל הבית ומסגירו שבוע שלישי וביום תשעה עשר רואהו אם חזר בו נגע כשני גרסין הרי זה פשיין אחרי הטוח ונותץ את כל הבית ואם לא חזר בו נגע מטהרו בצפורים וכל זמן שיחזור בו הנגע קודם שיהרו בצפורים הרי זה ינתץ ואם נראה בו נגע אחר שטהרו בצפורי' יראה בתחילה וכן אם פשה הנגע בסוף שבוע ראשון חולץ את האבנים שבהן הנגע וקוצר' העפר חוץ לעיר וטח את כל הבית ומסגירו שבוע שני ורוא' אם מצא בו נגע כשני גרסין הרי זה פשיין אחרי הטוח ונותץ את כל הבית ואם לא חזר בו נגע מטהרו בצפורים וכל זמן שיראה בו נגע קודם מטהרה בצפורים ינתץ ואם נראה בו אחר שטהרו בצפורים יראה בתחילה כשהוא חולץ את האבנים שבהן הנגע אינו חולץ פחות משתי אבנים ואינו נוטל אבנים מצד זה ומביאן לצד זה שנא' ולקחו אבנים אחרות ולא עפר מצד זה ומביאן לצד זה שנ' עפר אחר יקחום את הבית ואינו טח בסדר אלא בעפר שנ' עפר אחר יקח וגו' אינו מביא אבן אחרת תחת שתיים שחלץ ולא שתי אבנים תחת אבן אחת חלוצה

הוא מטמא בנגעים כגון קלע של ספינה והפרוכת ושבים של שבכה ומטפחות ספרים והאבנט ורצועות מנעל וסנדל שיש בהן רוחב כגרים הרי אלו וכל כיוצא בהם מטמא בנגעים ואין צריך לומר שאר הכלי כגון כרים וכסתו החמת והתורמל נראין כדרכן ופושט הנגע מתוכן לאחוריהם ומאחוריהן לתוכן וכן כל כיוצא בהם מכלי העור הכפולין סדין המקומט מפשיטין את קמטיו ורואין ארץ נגעו השתי והערב בין של צמר בין של פשתן מטמאים בנגעים מדיד משיטתאף על פי שלא ליבן הפשתן ולא שלק הצמר ובמה יהיה בפקעת של טווי ותטמא בנגעים כדי לארונם מנו של של שתי וערב בין שהיתה כולה שתי בין שהיתה כולה ערב הית הפקעת מקובצת מחוטין פסוקין אינה מטמא בנגעים שתי פקעות המעורות זו לזו בחוט וכן השתי שמקצתו לפוף על הכבד העליון ומקצתו לפוף על הכבד התחתונה וכן שני דפי חלוק שמעורות בחוט אחד ונראה הנגע באחד מהן השני טהור אף על פי שחוט אחד מחבר ביניהן נראה הנגע בנפש המסכת ובשתי העומד אף על פי שמקצת הנגע בבגד ומקצתו בשתי הרי זה טמא נר הנגע בשתי העומד לבדו הארונ טהור נראה בארץ לבדו השתי העומד טהור נראה בסדין שורף את טהור נראה בארץ לבדו מוסגר שצבעו אי מכויר לגוי טהור וכן אם נתרבב באחרים כולן טהורים קצצו ועשו מוכין פחו משלש על שלש טהור ומותר בהנייתו היתה בהם אחת שלש על שלש ונראה בה נגע היא לבדה טמאה כד מוחלט שנתערב באחרים כולן טמאין וישרפו אפילו אחד בכמה אלפים וכן אם קצצו ועשו מוכין הרי זה טמאים ואסור בהנייתן אחר בגד או כלי עור או שתי או ערב המוסגר או המוחלט לענין טומאה הרי הוא אב מאבות הטומא באר מצורע לכל דבר מטמא במגע ובמשא ובביאה ועושה משכב ומושב אפילו מתחת האבן כיצד בגד מנוגע או שתי או ערב או כלי עור המנוגען שהכנים מהם אפי' כותל לבית טהור נטמא כל אשר בבית בין אדם בין בלי ועשו כולן ראשון לשמאה וכן משכב או מושב המונח תחת האבן והנח כותל מהן למעלה מן האבן נטמא המשכב או המושב מטלית שיש ברה שלש על שלש אף על פי שאין בה כותל כיון שנכנסה רובה לבית טהור טמאה היו בה כמה זתי כיון שנכנס ממכבית לבית טהור נטמא אף על פי שכל השעורין הלכה למשה מסיני הרי הוא אב לכל נגע הצרעת ולנתקול צרע הבגד ולבית הקיש נגע אדם לנגוע בגדים ובמי והשוה המצורע למת שנאמ' אל נא תהי כמת מה המת בבית אף אלו בכזירת בגדים המנוגעים משלחין אותן חוץ לעיר בין שהיתה מוקפת חומה בין שאינה מוקפת וזה חומר בנגעים מבאדם:

טהרה תקח

והיו מכוסין בבית המנוגע אף על פ' שאין מוקפץ צמיד פתול זה וכל מה שבתוכן טהור הבור והרות שבבית המנוגע אף על פ' שהן מבוילין כלי שבתוכן וטהורין צרעת הוא שם האמור בשותפות כולל עניינן הרבה שאין דומין זה לזה שהרי לובן עור האדם קרוי צרעת ונשתל קצת שער הראש ואף הוקף קרוי צרעת ושנינו עין הבגדנים הבתים קרוי צרעת והיו השנינו האמור בגדנים ובתים שקראתו וזוהי צרעת בשותפות השם אינו ממנהו של עולם אלא אור ופלא היה בישראל כיון להזהירן מלשון הרע שהספד בלשון הרע משתנו' קלות ביתו אם חזר בו ויטהר הבית אם עמד ברשעו עד שהותין הבית משתנין כיון העיר שבביתו שהוא וישב וסובב עליה אם חזר בו ויטהר ואם עמד ברשעו עד שישרפו משתנין הבגד' שעליו אם חזר בו ויטהר ואם עמד ברשעו עד שישרפו משתנה' עורו ויצטרע ויהיה מוכרז ומפורסם לברו עד שלא יתעקב בשחת הרשעים שהוא הליצנו ולשון אשר עשה' אלהיו למרים בדרך הרואה אמת התנוגה מזה ארע למרים הנביאה שדברה באמיה שהיא גדולה מכל בשנים ויגדלת על ברכיה וסכתה בעצמה להצילו מן היס והוא לא דברה בגנותו אלא טתה שהשתול לשאר נביאים והוא לא הקפיד על כל הדברים האלו שנאמר והאיש משה עניו מאד ואף על פי כן מיד נענשה בצרעת קל חומר לבני אדם הרשעים הנפשים שמכרים לרד' גדלות ומפלאת לפיכך ראוי למי שרוצה לכוין אודותיו להתרחק משיבתו על מלה רעה כד' שלא יתפש אדם ברשת רשעים וסכלותם והיו דרך ושיבת הליצם הרשעים בתחילה מרבין בדבריו וכבאי כענין שנאמר וקול כסיל ברוב דברים ומתוך כך באין לספר בגנות הצדקים כענין שנאמר ונאמר שפתי שקר הורבות על צדק עתק ומתוך כך יהיה להו' והגל לבנה בנביאים ולתת דופי בדבריהם כענין שנאמר והיו מעליבים במלאכי אלהים ובכוסים דבריו ומתעקשים בנביאיו ומתוך כך באין לרד' באהים וכופרים בעיקר כענין שנאמר ויתפאו בני ישראל דברים אשר לא נא על' אלהיהם והרי הוא אומר שמו בשמים פיהם ולשונותם תהרץ במי גרם להם לשתי בשמים פיהם לשונם שהכל תחילה בארץ זו היא שיחת הרשעים שגורמת להם ושיבת קרנות ושיבת כנסיו של עמי הארץ ושיבת בני משתאות עם שותי שפיך אבל שיחת כשורי ישראל אינה אלא בדבריו תורה והכסתר ולפני הקדוש ברוך הוא עור על' ומכזה ואותן דבר שנאמר ואנכרן ויאה איש אר' רעתו וקשבו וישמע ויכתב בספר זכרון לפניו ליראה ולחשוב שב' שמו:

בית

בית

הזכ

החוב
והזמנה והנהרה והחולדת כל אחר מארבעתן אב מאבות
הטומאה מטמאין כלי במגע ומטמא אדם במגע ומטמא
ומטמא משכב ומושב ומרכב מתחתיו ועושה אותו אב טומא ומטמא
מדף על גבו אח זבה קטנה ואחד זבה גדולה ואחד זבה מחמת עצמה
בא מחמת אונס ואחד בועל שתי אריות או בועל שלש טומאות כלול
שור לטמא אחרים קטנה בת יום אחד מטמאה בנדה בת עשר ימים
בזיבה בת שלש שנים ויום אחד מטמאה את בועלה כמו שיתבאר
קטן בן יום אחד מטמא בזיבה ואחד גידים ועברים ואחד ישראל מטמאין
בנדה ובזיבה סרים אדם סרים חמה מטמאין בזיבה כשאר הבריות אין
האשה מטמאה בלובן ולא האיש באורם לא האשה באורם והאיש
בלובן טמאים והאנדרוניטס חוננים עליהם חומרי האש וחומרי
האשה טמאים בלובן כאיש ובאדם כאשה וטומאתם בספק לפיכך
אין שורפין עליהן תרומה וקדשים ואין חייבין עליהן על טומאת מקדש
וקדשיו ראה לובן ואורם כאחד שורפין עליהן את התרומה ואת
הקדשים אבל אין חייבין עליהן עד ביאת מקדש וקדשיו שנאמר
מזכר וענקבה תשלו עו ער שהיה טומאת טומאת זכר וראי
סל 7 64 iii א

הזכ

החוב
והזמנה והנהרה והחולדת כל אחר מארבעתן אב מאבות
הטומאה מטמאין כלי במגע ומטמא אדם במגע ומטמא
ומטמא משכב ומושב ומרכב מתחתיו ועושה אותו אב טומא ומטמא
מדף על גבו אח זבה קטנה ואחד זבה גדולה ואחד זבה מחמת עצמה
בא מחמת אונס ואחד בועל שתי אריות או בועל שלש טומאות כלול
שור לטמא אחרים קטנה בת יום אחד מטמאה בנדה בת עשר ימים
בזיבה בת שלש שנים ויום אחד מטמאה את בועלה כמו שיתבאר
קטן בן יום אחד מטמא בזיבה ואחד גידים ועברים ואחד ישראל מטמאין
בנדה ובזיבה סרים אדם סרים חמה מטמאין בזיבה כשאר הבריות אין
האשה מטמאה בלובן ולא האיש באורם לא האשה באורם והאיש
בלובן טמאים והאנדרוניטס חוננים עליהם חומרי האש וחומרי
האשה טמאים בלובן כאיש ובאדם כאשה וטומאתם בספק לפיכך
אין שורפין עליהן תרומה וקדשים ואין חייבין עליהן על טומאת מקדש
וקדשיו ראה לובן ואורם כאחד שורפין עליהן את התרומה ואת
הקדשים אבל אין חייבין עליהן עד ביאת מקדש וקדשיו שנאמר
מזכר וענקבה תשלחו עד שיהיה טומאת טומאת זכר וראי

הלכות מטמאי משכב ומושב

הלכות מטמאי משכב ומושב... הלכות מטמאי משכב ומושב... הלכות מטמאי משכב ומושב...

פרק אחד עשר

בארנו שעמי הארץ נאמנין הן על טהרת פרת החטאת... בארנו שעמי הארץ נאמנין הן על טהרת פרת החטאת... בארנו שעמי הארץ נאמנין הן על טהרת פרת החטאת...

פרק שנים עשר

המפקיד... כלים אצל עם הארץ... המפקיד... כלים אצל עם הארץ... המפקיד... כלים אצל עם הארץ...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

עין מ... הלכות מטמאי משכב ומושב...

הלכות מטמאי משכב ומושב

בלבי היה לשמור את החלוק והייתי נזהר בו והסחתי דעתי מן חטאת
הרי החלוק בטהרתו והטלית טמאה שמא נגע בדר עף היה סל על
כתפו ומניפה בתוך הסל ואמר בלבי היה לשמור את הסל ולשמור
את המניפה מדרב המטמא אבל לא מדרב הפוסל דהסל טהור
והמניפה וכל תרומה שבה פסולה מפני המניפה טמאה שפוסלת
האוכלין שבסל חיה משתמש מן החבית בטהרה בחזקת שהיא חולין
ואחר כך נמצאת תרומה אף על פי שהיא טהורה הרי היא אסורה
באכילה שמא נגע בה טבול יום שהוא פוסל בתרומה וטהור בחולין
כמו שיתבאר ואינו דומה משמר תרומה למשמר חולין ואם אמר
בלבי היה לשמרה אפילו מדרב הפוסל הרי זו מותרת באכילה
נתחלפו לו כלים של שבת בכלי של חול ולבשן נטמא שאינו משמר
כלים של חול ככלי של שבת מעשה בשתי נשים חבירות שנתחלפו
להם כלים בבית המרחץ ובא מעשה לפני חכמים ונטמא הכל אפילו
נפלה מעפרתה ממנה ואמרה לחבר תנה ליונתנהלה נטמא גורד
שמא יתנה לה עם הארץ או שלא יתנה החבר משמר שאין אדם
משמר כלים שאינם שלו ככלי אלא אם כן הודיעו וסמך עליו חסיד
שמת והניח טהרות הרי אלו טהורות הניח כלים הרי הן טמאים שאני
אומר שמא נטמאו והיה עליהם בשלישי ולא חזרה עליהן בשביעי
חזרה עליהם בשביעי ועדיין לא
הטביל או שמא לא חזרה עדיין לא הוקה עליהם כל עיקר
בשביעי כל עיקר מי שאמר לו עד אלא זה אינו אלא לקדש את
אנטמא טהרותיו והלה שותק הרי זה נאמן ודאי הן טמאות ואם
הכחישו ואמר לא נטמאו הרי הן בחזקתן עד שיעידו שנים הרי עשה
עמו בטהרות או בזבחים ולאחר זמן מצאו ואמר לו בשער שפנינו
טהרות שעשית עמך נטמאו וזבחים שעשית עמך נתפגלו הרי זה
נאמן אבל אם פגע בו ולא אמר לו כלום ואחר כך פגע בו פעם
שנייה ואמר לו אינו נאמן
אלא הרי זבחי בחזקת כשרות:
אלא לא יאסר קדש עשו עמו וטהרותיו בחזקת טהרה:
כשכר אפילו אחר כמה
ימים כאמין ואף על פי שלא הזכיר לו בתחלה מותקן שכלאין לקסמך שכר כאמין
לקסמך הטקירות שהרי אותו שכתב ספר תורה ולא עיכד הקנינין לקסמך
על פי שהקדירה לבעליה ולא אמר לזכרם וכו' אמר לו האמינהו במתקן קף
זה כמו כן:

הלכות שאר אבות הטמאות

יש בכללן שלש מצות עשה וזהו פרטן:

- א דין טומאת נבלה: ב דין טומאת שרץ: ג דין טומאת שבת זרע ועבודה זרה מטמאה בשרץ וטומאתה מדברי סופרים: וביאור מצות אלו בפרקים אלו:

פרק ראשון

הנבילה

א"כ מאבות הטמאות כזית מבשרה מטמא אדם
וכלים במגע וכלי חרס באויר ומטמא את האדם
במשא לטמא בנדים במרכב הזב כיצד אדם שנגע בנבילה נטמא
והרי הוא ראשון לטומאה ואם נגע בכלים אפילו בשעת מגע בנבילה
הרי הן טהורין וכן כלים שעליו טהורין לפי שהן וולד ואין וולד מטמא
כלים אבל הנשוא את הנבילה מטמא כלים בשער נשיאתו שנאמר
והנשוא את נבלתם יכבס בגדיה ואותן הבגדים ראשון לטומאה ואינו
מטמא לא אדם ולא כלי חרש ואפילו בשעת נשיאתו כמו שבארנו
במטמא משכב ומושב אחד בהמה וחיה בין המותרין באכילה בין
האסורין אם מתו כולן בשרץ מטמא בבזית ושחיטת בהמה טהורה
וחיה טהורה מטרתו בכל מקום ואפילו שחט חולין בעודה וקדשים
בחזן הרי אלו טהורין ואם אירע פסול בשחיטה הרי זו נבילה
ומטמא במשא כמו שבארנו בהלכות שחיטה בהמה טמאה וחיה
טמאה אין השחיטה מועלת בהואחר השחיטה או הנוחר או החונקה
או שמתה כדרכה הרי זו נבילה וכל הנבילות מצטרפות לענין טומאה
לכזית אחד טמאות ואחד טהורות מזה הרי הוא כבשר ודם הנבילה
אינו מטמא בנבילה אלא הרי הוא כמשקין טמאים שאינו מטמא לא
אדם

אבל לא נגענו נאמנים שהפח שאמר הוא הפה שהתיר הנגב' שנכנסו
לתוך הבית אין טמא לא מקום רגלי הנגב' מפני שהן מפחדין מלבלוש
לא דבר שנוטלין ומה הן מטמאין במקו' הליכתן האוכלי' והמשקי' וכלי
הדם הפתוחין אבל המשכבות והמרכבות וכלי הדרם המוקפין צמיד
פתיל טהורין ואם יש עמקן גוי או אשה הכל טמא הנבאים והנגבים
שעשו תשובה והחזירו מעצמן לא מחמת יראה ואמרו לא נגענו בכל
מה שהיה בבית כשנכנסו הרי אלו נאמנים אפילו על מקום רגליהן
המניח את ביתו פתוח ומצאו פתוח או שמצאו נעול אפילו הניחו נעול
ומצאו פתוח ולא נגב ממנו כלום כל שבבית טהור שאני אומר הנגב'
פתוחו ונמלכו והלכו להם ולא נכנסו קודרם שאמר בבית או
שהניחו בוית זו ובא ומצאו בוית אחרת הבית טמא שאני אומר אדם
טמא נכנס לשם ונטלו הדר עם הארץ בחצר ושכח כלים בחצר
אפילו חבירות מוקפות צמיד פתיל או תנור מוקף צמיד פתיל הרי אלו
טמאין עד שיעשה לתנור מחיצה גבוהה עשרה טפחים כדי שלא יהא
ברשות עף הדר שהיתה לו מחיצה או סוכה לפני פתחו של עם
הארץ או שהיתה מחיצה או סוכה של עם הארץ לפני פתחו של חבר
כלים שבתוכה או כלים שבמחיצה טמא מפני שיש לעם הארץ בסוכ'
זו או במחיצה זו רשות חדר שהיה גגו למעלה מגגו של עם הארץ הרי
זה טמא שם כליו ומניח טהרותיו והן בחזקתן אף על פי שעם הארץ יכול
לפשוט ידו ולגעו כן בגוי אינו חושש לא משום טמא ואם לא משום יין
נכס היו הנגות זה בצד זה או שהיה גגו של עם הארץ למעלה ושטח
החבר כלים או הניח טהרות בגגו הרי כל מקו' שיכול עם הארץ לפשוט
את ידו ולגעו בחזקת טמאה שתי חצרות זו לפניו מזו הפנימית של
חבר והחיצונה של עם הארץ חבר מניח שם כלים ושטח שם פירות
אף על פי שיד עם הארץ מנעת לשם מפני שנתפש עליו כנגב' הדר
החלוקה בפספס וחבר בצד זה והעם הארץ בצד זה טהרותיו טהורות
אע"פ שיד עם הארץ מנעת מפני שהם ברשות החבר חדר שנפל דליו
לתוך בורו של עם הארץ והלך להביא במה יעלנו הרי זה טמא מפני
שהוא נח ברשות עם הארץ שעה אחת אשת עם הארץ שנכנס לתוך
ביתו של חבר להוציא בנה או בתו או כהמתו של חבר כל שבבית
טהור מפני שנכנס שלא ברשות קדש חבר שהכניס קדירותיו למכור
וירד לשותות הרי הפנימיות טהורות והחיצונות טמאות ברא בשחיטתן
מכור לרשות הרבים מפני שהעוברין והשבים נוגעים בחיצונות בעית
הליכה אבל היו רחוקות מרשות הרבים אם היו בלי אומנותיו בדיו
הכל טמאות מפני שכליו מוכיחין
שהונחו למכור ויד הכל ממשמש
בהן אין בלי אומנותו בדיו הכל
טהורות חזקתן שלא נגע בהן אדם
חבר שהניח אוכלי' ומשקין על פתח
חנותו ונכנס הרי אלו טמאים מפני
שהעוברים והשבים ממשמשין בהן:

פרק שלשה עשר

כהן

טהור כליו לגת זו והניחן לגת הבאה הרי אלו בחזקתן
שאין עמי הארץ נוגעין בכלים של כהן זה שהן בתוך גתו
מפני שהוא אוכל טהרות אבל של ישראל טמאות עד שיאמר בלבי
היה לשמור עם הארץ שיכנס לגת שלא יגע בכלים הרוצה לעשות
יינו בטהרה באומנים עמי הארץ הרי זה מטביל את הבוצרים וכן אם
היה עושה שמן מטביל את הברדיו וצריך לעמוד על האומנים עד
שיטבילו בפניו טהרי אמן יודעים הלכות טבילה והציצה יצאו חוץ
לפתח בית הבר ונפנו אחורי הגדר וחזרו הרי אלו בטהרתן עד כמה
ירחקו והם טהורין עד כדי שלא יסתרו מעיניו אבל אם נסתרו מעיניו
חזרו לטומאה עד שיטבילם פעם אחרת ויעירב שמן הברדיו
והבוצרים שנמצאת טמאה לפניו נאמנים לומר לא נגענו וכן בחינוקו
שלחם המטהר את הברדיו והכניסו לבית הבר ונעל עליהן אם היו
שם כלים שנמצאו במדרס הרי בית הבר כולו טמא שמא נגעו באותן
הכלים ואפילו ראה אותם מקודם נזהרין מאותם הכלים מפני טומאתן
הרי בית הבר טמא שמא הסיטו והן מרמין שאין המסית טמא שאין עמי
הארץ בקיאות בטומאת היסט היו חמוריו ופועליו טוענין טהרין ועוברין
לפניו אף על פי שהפליגו יותר ממיל הרי אלו טהורות מפני שהן בחזקת
שהוא שומרן והן מפרדין ליגע ואומריין עכשיו יבוא שהרי הוא יבוא
אחרינו אבל אם אמר להם צאו ואני אבוא אדריכם כיון שנתבסו מעיניו
הרי הן טמאות חדר שהיה לביש בחלוק ועטוף בטלית ומחלק ואמר

ישא
חוצה לכו
מאנה ט
החל כב
שפנים כל
מאנה ט
ישא ט
ש ושל דלע

ש ט
ש
ישא ט
ש
ישא ט
וכענין
ש ט

ישא ט

ישא ט

ישא ט

ש ונמנות
ש ט

ש

ש דלע
חוצה לכו
ב

ישא ט

הלכות שאר אבות הטמאות

כרת על טמאה זו על ביאת מקדש ואכילת קדשיו לא בראייה ברורה
קולית הנבילה הנוגע בה או נושאיה טהור שכל דבר מן הנבילה
שאני מטמא במגע אינו מטמא במשא ניקבה כל שהוא הנוגע בה או
נושאה טמא במרה דברים אמורים בשהיה המוח שבה מתקשקש
שהרי אינה מעלה ארוכה אבל אם היה עומד במקומו אם יש בו
כדי לעלות ארוכה לעצם מבחון הרי זו מטמאה במגע ובמשא בכל
האברים וכבר פירשנו שהקולית היא העצם הסתום מכל צדדיו
קולית שהישיב עליה לנוקבה ועדיין לא ניקבה הרי הנוגע ברה ספק
טמא שהרי יש בדבר ספק אי מחוסר נקיבה במחוסר מעשה או לא :

והעצמו אפילו הרכי' אינו מצטרפין
האוכל מנבלת העוף הטהור מן
העצמו הרכי' או מן הגיד' וכן השלל
של בצים ומן הדם ומבשר מן החי
ממנו טהור אבל האוכל מן האשכול
של בצים ומן הקורקבן ומן בני ח
המעים או שהמחה ארץ החלב
באור ונמנע הרי זו טמא כאוכל
מבשרם שהשותה בכלל אוכל
המחה בהמה ונמנע טהור שהרי
הסריחו נבילת העוף הטהור
שנפסדה מלאכול הכלב טהור
וכן אם יבשה כחרס ואינה יכולה
להשרות בפושין מעת לעת לחזור
לכמות שהיתה הרי זו טהורה
והאוכל נצל של נבלת העוף
שנשרף ונשחט שחיטתו מטהרתו ואפילו נשחט
בעורה ואם נמלק ונמצא טריפה אין מליקתו מטהרתו נמצאת אומר
שהשוהט עוף טהור בין בחוץ בין בפנים בין קרשים בין חולין הרי זו
טהור והמולק חולין בפנים או שמלק קרשים בחוץ הרי אלו מטמאין
בגדים בבית הבליעה המולק קרשי בפנים אם היו ראויין לקרבן ולא
נמצאו בהן מומין שביארנו במקומן הרי אלו טהורין כיוצא בו עננה
ערופה שנערפה כהלכתה טהורה כפרה לטוב ברה כקדשים וכן אם
נשחטה אחר ירידתה לנחל אף על פי שאסורה בהנאה הצילה אותה
שחיטתה מירי נבילה נבלת העוף הטמא טהורה ואינה מטמאה בבית
הבליעה ואם חשב עליה לאכילה והוכשרה הרי היא כאוכלין טמאין
שהן ראשון לטמאה וכפנים והנצי' והמקומות הרכים מן החורטסססס
הצפורנים שלה הרי הן כבשרה אחר העוף הטהור ואחר העוף הטמא
אבר מן החי הפורש מהם טהור ואין בו טמאה כלל שנ' ולא תטמאו
וג' לכל הבהמה ונומ' הוציא את העוף שאין לו פרסה ומפי השמועה
למדי שלא בא הכתוב לא לטמא אבר מן החי של בהמה או חיה אבר מן
מן הבהמה מן העוף הרי הוא כנבילה העוף שפירש ממנו אם היתה
נבילה העוף טהור מטמאה טמאה חמורה בבית הבליעה בכיות ואם
חשב עליו לאכילה מטמא טמאה אוכלין ואם היתה נבילה עוף טמא
מטמא טמאה אוכלין אם חשב עליו והוכשר ואינו מטמא אוכלין אחר
עד שיהיה בו כביצה כשיעור כל האוכלין לטמא כמו שיתבאר :

פרק רביעי

שמונה שרצים האמורים בתורה והן החולד והעכבר והצב
והאנקרה והלטאה והחב וחתנשם והחומט וטמאת
כולן שיהיו הנקראין שרץ לענין טמאה השרץ אב מאבות הטמאות
מטמא אדם וכלים במגע וכלי חרס באור ואינו מטמא במשא והלנוגע
בו אינו מטמא בגדי בשעת מגעו ושעור טמאתו בכערש וכל השרץ
מצטרפין לכערשה האבירים אין להם שיעור אבר מן השרץ כבשריו
בשר וגידיו ועצמו שהוא פרו מבערשה בין שפירש מן החי בין שפירש
מן המת מטמא טמאתו והוא שיהיה בבשר שעליו או במוח שבעצם
כדי לעלות ארוכה בשר מן החי הפורש מן השרץ טהור שאין מטמא
אלא אבר הדומה לשרץ כולו מה שרץ בשר וגידין ועצמות אף אבר
הפורש בשר וגידים ועצמות הכוליא והעכבר והלטאה וכיוצא בהן אף
על פי שהן אבר ואין עושין חליפין הרי הן כבשר ואם פירש מן החי
טהורין דם השרץ כבשרו ומצטרף לכערשה כל זמן שהוא מחובר
והצב והתנשמת טהור אף על פי שהוא לא ועדיין לא עברו ולא הלך
בו אבל עור האנקרה והחב והלטאה והחומט כבשרן ומטמא
בכערשה ואם עיברן או שהלך בהן כד עבודה טהורין וכמה היא
כדי עבודה כדי חלוק ארבע מילין קולית השרץ הנוגע בה טהור
אף על פי שהיא מלאה מוח והוא שיהיה המוח מתקשקש שאינו
מעלה ארוכה אבל אם היה עומד במקומו ויש בו כדי להעלות ארוכה
בה מבחון הרי הנוגע בה טמא ככל האברים שיש בהן כדי להעלו
ארוכה כמו שבארנו ניקבה הקולית בכל שהוא הנוגע ברה מכל
מקום טמא כיצרת השרץ המרוקמת אף על פי שהשרץ נראה
מתוכה טהורה ניקבמכל שהוא הנוגע בה טמא שרץ שהצני בשר
והצני ארמה הנוגע בבשר טמא ובארמיה טהור ואם השרץ על פני
כולו

פרק שלישי

נבילה העוף הטהור מטמא מן התורה מפי השמועה למדו
שזה שנאמר וכל נפש אשר תאכל נבילה וטריפה
באורח ובגד ובכס ובגדיו ורחץ במים אינו מדבר אלא באוכל נבילה
העוף הטהור בלכד שהוא אסור משום נבילה וטריפה וכיצד היא
טמאתה אינה מטמאה לא במגע ולא במשא ולא כשהיא בתוך הפה
אלא בתוך בית הבליעה שנאמר וכל נפש אשר תאכל אינה מטמאה
אלא בבית הנפש וזה שנאמר תאכל לתת שיעור לטמאתה כשיעור
אכילה שהוא כזית והרי נאמר בה וכבס בגדיך מלמד שהמטמאה
בה מטמא בגדיו עד שיפירש ממטמאיו כמו שביארנו כיצד הכולע
כזית מנבלת העוף הטהור ונגע בכלים בשעת בליעתו טמאים ונגעשו
ראשון לטמאה היה נוגע באדם ובכלי חרס בשעת בליעתו לא
טמאין כמו שבארנו בשאר אבות הטמאות ואחר שכולע אינו מטמא
שאר כלים שהרי הוא ככלי ראשון לטמאה אחר שפירש ממטמאיו
שאף על פי שהוא טעון טבילה והערב שמש אינו מטמא כלים אין
נבילת העוף הטהור צריכה מחשבת לטמא טמאה זו החמורה אלא
כיון שכלע ממנה כזית מכל מקום הרי זו מטמא בבית הבליעה חשב
עליה לאכילה הרי זו מטמאה טמאת אוכלין הרי היא כאוכל ראשון
לטמאה אף על פי שלא נגע בה טמאה אחרת ואינה צריכה הכשר
פרה ארומה ושעירי הנשרפים אינן כן
אעפ' שהן מטמאין המתעם בהן אם
חשב עליהן לאכילה צריכין שתגע
בהן טמאה ואח' כך יטמאו טמאות
אוכלין כזית מנבלת הבהמה שתחבו
בכוש והכניסו לתוך מעי האשה
מלמטה או שהכניסו לתוך בליעתו
של חבירו במקום שנבלת העוף
הטהור מטמא הרי זו טמא משום
נושא לא משום נוגע כמו שבארנו
בתחילת הספר הכורך כזית מבשר
נבילת העוף הטהור כחודת וכו' יוצא
בה ובלעו אף עפ' שלא נגע בגדו
הרי זה טמא כרכו בסבי ובלעו הרי
זה טהור והכולע נבלת העוף
הטהור ואחר שבלעו הקיאה קודם
שתתעכל הרי זה אינו מטמא בגדי
בשתצ' לגדונו בשעת שמקיא שאינו
מטמא בבית הנפש אלא בשעת בליע
לא בשעת שמקיא מעי של
נבלת העוף הטהור שבלעו מקצתו
בבית הבליעה ומקצתו בחוץ לתוך
פיו אם יש בבית הבליעה כזית הרי
זה טמא ואם לאו טהור בלע ממנה
אבר שלם שאין בו כזית אינו מ
מתמא אפילו נטל ציפור ואכלה
אם יש בה כזית נטמא ואם לאו
טהור הכנפים והנוצה אף על פי
שהן כאוכלין ומתמאין ומטמאין
טמא אוכלין אינן מצטרפין נבילת
העוף הטהור לכזית אבל המקומות
הרכים הקרובי' לבשר מן החורטסס
והצפורני' הרי הן כבשר ומצטרפין
לכזית ראשי אנפים וראש הנוב

חולין ילקבה

זכר ספק וחיוב
נאמן ידבר טמא

הכל כפי אחריו ספק
ספק טעין כיון
דף כ' ט' ט'

זכר ספק

דבר חס' טהורות
עקד דף מ' ט' ט'
נ' ט' ט' ט' ט'

חולין ילקבה
נבילה טהור
ידבר טמא
זכר ספק

אכילה

הוא דיוק טה

זמן ס' ט' ט' ט'
זמן דף ט'

הנאות דף ט'

הנאות דף ט'

מתני' דלכתי
ספק טמא

חולין ילקבה

הלכות שאר אבות המומאות **מהרה** **תקיג**

האשה טהור עד שיצא האיש האשה שפילט שכב דע אם פילט
 אותה בתוך שלש עונות הרי היא טמא כרואה קרי לפי סתרי' אם אחד
 אם היתה זבה כאיש שראה קרי ומטמאה בכל שהוא אע"פ שלא יצאת
 לחוץ לא נעקרה והניחה לעצמה להשיג נטמאה שהרי שכבת דעה כדמה
 מה דמה מטמאה בפנים אף שכבת דע שתפלוט נטמאה אותה כפנים
 שכבת דעה ויניק עצמה בפנים בתוך השלש עונות מטמאה אחרי שנוגע
 בה בדרך שטמאה האש שפילט אותה ואם פילט אחד שלש עונות הרי
 האשה טהורה וכן שכבת דע שנפילט מטהרה כהן נפסד צורתה
 וכמה היא עונה וכן או לילה ואין העונה שנבעלה בה כן המניין כיצד
 נבעלה בליל השבת שלש עונות שלה וכן שבת וליל אחד בשבת
 ואחד בשבת אם פילט בתוך זמן זה טמאה פילטה מליל שני והלאה
 מטהרה והאיש ששירש ממנו שכבת דע אפילו אחד כמה עונות הרי זו
 טמאה כל זמן שהי' לההו והפורש ממנו טמא שכבת דע אינו מטמאה
 אלא כשהיא לחה וכישת כתרס טהור ואם יטול לא לשרות מעת לעת
 בפושרין וכו' לחה נכלות שיהיה חור וטמא כבר ביארנו בפרק ד'
 שהאיש הרואה קרי והאשה ששכב איש אותה שכבת דע והנוגע
 בשכבת דע טמאים מן החתונה וכן האשה שפילט בתוך שלש עונות
 הרי היא טמאה מן התורה כרואה קרי אבל שאר המאמרים בפרק זה
 ע"ה טמאים כגון מטהרה ומכיל מים אינן טמאים אלא מטהרה וכן
 נדון עליהן טמאה אלא לחי' המאכל אבל לחולין מטהרין נכרית שפילט
 שכבת דע של ישראל בתוך שלשה עונות וכן החכם שפילטה שכבת
 דע של ישראל בתוך זמן זה הרי אותה הנכרית טמאה פילטה לאחר
 זמן או הרי היא ספק נכריתה או ערין לא נכריתה כבר ביארנו בלילכות
 טמאי משכב ומגע ששכב דעו על נכרי מטהרה כמלוק לעצ' בת
 ישראל שפילטה שכבת דע של נכרי אפילו בתוך שלש עונות מטהרה
 ה' שדורש' ונתיידי וידר ומכל ויצא ממנו שכב דע שהריש' בה אחד
 שטבל הרי זה ספק טמא גדולה ששכב אותה קמן פחות מכן תשע
 או נכרי או בהמה תהי' זו טהור ששכב איש אשר ישכב את אשה
 עד שיהיה חשוכה איש כלו שכיבא יט

פרק ששי

עבודת זרה מדברי סופרים ויש לה רמז בתורה הסוד
את אלהי הנכר אשר בתוכם והחליפו ש
שמלותיכם וארבע אבן הטמא' ש בה על עצמה ומשמיש ותקרובת
שלה ויין שנתנסך לה וטומאת כול מדרבתי על צמה מטמא
אדם וכלים כמעט וכלי חרס באויר ואינה מטמא במשא אלא ש'ש'
שקץ תשקצנו ושיעוריה כוית לא תהיה זו חמורה מן המרת אבל אם
היתה הצורה פחותה מכדי שיהיה קצץ אבר מטמא אפי' היה כמדע
הרי זה טהור שכן אינה מטמאה לאברים אלא הצורה כולה כחשיה
שלימה שנלמדה במורה מה אלהי נטמאה לאברים אף עבודה
זרה אינה מטמאה לאברים כקולי אבות הטמאה רנו בה מפני
שטומאתה מדברים עשאה כשרן שאין מטמאה לאברי' נתפרקה
על אפ' שהיה יסוד להחיות ור' כל איברה קיימין אינה מטמאה
כל משמיש על כשרן מטמא אדם וכלים כמעט וכלי חרס באויר ואינו
מטמא במשא ושקור טמא'ן בכיות ואפילו קצץ למשמיש כוית מן
אכלי מטמא כשרן זה חומר במשמיש יותר מעבוד זרה עצמה ובית
על עצמה אביו ועצו ועפרו מטמא'ן כוית כמעט בכל המשמישין
המכנים ראשו ורובו לבית עבודה נטמא כנענוכין כלי חרס
שחנים אורז לבית על נטמא מפסלים וקטיראות שחנים וזבן
לבית עבודה וזה טמא'ן וכול ראשון לשמאל הקרובת עבודה וזה
מטמאה כמעט ובמשא כנבולה ושיעוריה בכות כל דבר שמקריבין לה
בין בשר בין שאר אוכלין ומשקין הכל כנבול שהכתוב קראן ובחי
מתי ארץ שאם הקרוב על אוכלי לעולם להחית כלהנא אחר
ביתו וזהו ד' קצץ לקרוב אבל כל שהוא הקרוב על שביטל טהור
וכן על ומשמיש שביטל טהורין שנתנסך על צמה מטמא אדם וכלים
כמעט וכלי חרס באויר ומטמא אדם במשא כנבולה וטומאות בכורות
שנאמר אין חלב וזחמו יאכלו ישתו יין נסיכים הרי יין נסיכים כחלב
ובחמו ואין טמא טומא'ן על אלא יין שנתנסך ביד לפני על אבל
ייןם של גוים מטמא טומאה קלה כשאר כל משקין וטמא'ן מכל
הדברים שבארנו מתחילת הספר עד כאן אתה למד שאב' הטומאות
מהן אבות של תורה ומקן אבות של דברי סופרים כל המטמא מחמ'
אב של תורה הרי הוא ולד טומא'ן של תורה וכל המתמא מחמ' אב
של דבריהם הרי זה חולד של דבריהם כל אב' טמאה שטמא'ן כמעט

בולו אף חנונע בארמה שרעין לא נמרה צורתו טמא בש"ה שרן
שנפסד והבאישונפלס מלאכול הכלב טהור יבש עד שנעש כחרס
אם יכול להשירות בפושרין מעת לעת וליחורו לח כשהיה ממטא ואם
לא טהור ואפילו באוכלין ממטא אינו ממטא במה דברים אמורים
במקצת השרץ אבל שרץ שיבש ושלדו קיים או ששרף ושלדו קיים
חזאל וכתבתי כולו עומדת הריהו ממטא וקרבן בענין שטמאה קום
מדבריהם כ"ה מן הנבלה או כעדהש מן השרץ שצמקו וחסרו
טחורין פחות מכעדהש מן השרץ ופחות מבדיד מן הנבלה שחפחו
ועמרו לכשיומם ממטאין מדברי סופרים היו בתחילה כשיוצקו
והזרו ותפחו עד שהגיע לשרעור והיראו ממטאין כשהיו דין תור וכן
אתה אומר בכזית מן המת השרץ אינו מטמא עד שימוחותו ראשיה
אף על פי שרעין הראש מעורר בעור הנוף אף על פי שהן מפרכסי כונב
הטמא ממטאין שאר שקצים ורמשים כולן כגון הצפרדע והנחש
והעקרב וכיוצא בהן אף על פי שהן אכילי' באכילתו הרי הן טחורין
מכלום ואפילו באוכלין שטמאין אינן ואין לכל השרצים כולן מה
שממטא במותו חוץ משמונה המינים המפורשין בתורה

פרק חמישי

ישנבה זרע אב מאכות הטומאה מטמא אדם וכלים במגע וכלי חרס באויר ואינה מטמאה במשא ואין המתטמא בה מטמא בגדים בשעת מגעו

א וְאַחַר הַנוּנֹעַ בְּהוֹאֲדָה הָיְתָה אוֹתוֹ בְּבִשְׂרוֹ שְׁנֵיהֶם רָאוּ לוֹמַם דָּן תִּירֵן
וְכַמֵּה שִׁיעוּר לִינוּעַ בְּכַשְׂרָה עֲלֵה לְהוֹרָא
ב כָּל שְׁחוּרֵי אֱדוּמָה טָמֵא עַד שֶׁנֶּאֱמַר
מִמֶּנּוּ יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ פִּי אֲמֹד־רֶשֶׁת שְׂאֻמָּר
אֶשֶׁר תִּחַס מִמֶּנּוּ שִׁכְבַּת זֶרַע לִפְיָךְ
אִפְלוּ רָאָה בְקִיסָם הוּאֵל וְהִגִּיעָה
לְפִי אִמָּה נִטְמָא וְאַחֲרֵי הָיוּ מִחֲמַת
בִּשְׂרוֹ אוֹ הָרואָה בְּאֻנָּם טָמֵא אֵין
שִׁכְבַּת דָּרַע שֶׁ קָטָן מִמֶּמָּה עַד שֶׁ
שִׁיהִיא בְּתַשְׁעֵי שְׁנֵי יוֹם אֶחָ שִׁכְבַּת
זֶרַע אֲדוּמָה טְהוֹרָה עַד שֶׁתִּיָּי לִכְנֹה
וּבִשְׁכַּת וְכָל שִׁכְבַּת זֶרַע שֶׁאֵין גִּפוֹ
שֶׁל אָדָם מְרַשֵּׁשׁ בָּהּ אֵינֶה מִטְמָאָה
לִפְיָךְ אִמָּרָה בְּלֹא קִישּׁוֹי וְכֵלָּא
תֵּהוֹא אֵינֶה מִטְמָאָה שְׁבוּם שִׁכְבַּת
זֶרַע נֶעֱקָר בְּחִרְשָׁה אֶף עַל פִּי שִׁיצָתָה
שֶׁלֹּא בְּהִרְשָׁתָה טָמֵא הַמְדִּירוּרָה
בְּלִילָה וְרואָה שְׁשִׁים מִטָּה בְּחִלּוֹם
וְעַמֵּד וְעַיִן בִּישׁוֹ חָף אֶף עַל פִּי שֶׁלֹּא
מִצָּה שִׁכְבַּת זֶרַע הִיא טְהוֹרָה כִּיֹּון

מִשְׁתַּחֲוִי וְשִׁמְשֵׁם בַּחֲלוֹם כִּבְר רֹאה בִּרְגֵשׁוֹ וּלְפִיכֵן מִצָּא בִּשְׂרֹן ח
וְהִיחָה מַעַט וְנִתְקַנְחָה בִּבְשָׂרוֹ אוֹ בְּכָלֹי וּלְפִי לֹא מִצָּא לִחְלוּתִי הִדְהָר
וְלֹא מִצָּא בִּשְׂרֹן חֶסֶם אוֹ שִׁמְצִבְשֹׁר חֶסֶם וְלֹא הִדְהָר מִחוּר הַתְּשִׁיל מִים
וְרֹאה מִים הַלְּקוֹן אוֹ עֵבֹרִי בְּתַחֲלִיל מִחוּר רֹאה אוֹתוֹן בִּמְצַע אוֹ בְּסוֹף
הָרִי זֶה טוֹר הַחַיּוֹת שִׁמְשִׁיל כֹּלֶם מִתְּחִילָה לְקוֹף חֲלִמָּה אוֹ עֵבֹרִי
הָרִי אוֹ מִחוּר הַרְרֵי הַיָּם וְשִׁמְצִבְשֹׁן מִמָּוֶה וְהַמְשִׁיל שִׁמְשִׁיל עֵבֹת מִחוּר
הָאֵמֶת טוֹרֵר בְּעֵלֵי קוֹר שֶׁטְבִיל הַשֵּׁל מִים קוֹדֶם שִׁיטְבִיל כְּשִׁיטְבִיל
מִ'מִּטְמֵא מִפְּנֵי צִחְצִחוֹ שִׁכְבַּת זֶרַע שְׂאִינִי יוֹצֵאנִי לֹא שִׁמְשִׁיל מִים בְּמֶה
דְּבִרָא מִחוּר בְּחֹלֶה אוֹ בְּכּוֹן אֲבָל יִלְד בְּרִיא מִחוּר מִפְּנֵי שְׂחִי יִזְרֶה שִׁכְבַּת
זֶרַע בְּחֹזֶק־כֹּחַ וְהִיא כֹּלֶה נִתְּנָתָן מִן הָאֵם עַד בְּמֶה הוּא יִלְד כֹּל זֶמֶן
שֶׁהוּא עֹשֶׂה עַד רִגְלוֹ אֲחֻזָּעֵל אוֹ חוֹלֵץ מִקְעָלוֹ וְאֵם אִינוֹ יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת
כֵּן מִפְּנֵי חֻלּוֹי הִדְרִי זֶה חֹלֶה לְעֵינָיו זֶה וְכֹל אֲשֶׁר שֶׁטְבִיל מִמֶּנּוּ וְיִזְרֶה
וְטַכְלֵל קוֹדֶם שֶׁתִּקְנֶה עֲצָמֹת יִפֶּה הִדְרִי מִשְׁמַטָּה אֲחֵד הָאִישׁ
וְאֲחֵד הָאִשָּׁה שֶׁשִּׁמְשִׁיל מִמֶּנּוּ שְׁנֵיהֶם מִמָּאִים וּשְׁנֵיהֶם רִאשׁוֹן לְטוֹמֵאָה
דִּין תּוֹרָה וְאִין הָאִשָּׁה טַמְאָה מִשּׁוֹם נִדְּעָתָה בִּשְׁכְּבַת זֶרַע שְׁנֵינִית בִּית
חֲסִדִּי אִינֶה נִגְעָה לֹא מִמְּשַׁכְּשֶׁת הִדְרִי הוּא כְּרֹא קִי וְהוּא שִׁתְּחִיד
תֵּב שֶׁלֶשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֲחֵד שְׁנֵינִי שִׁכְבַּת אִשָּׁה הִיתָן קִטְנָה
מִבֵּת שֶׁלֶשׁ שָׁנִים אִינֶה מִתְּמַטָּה בְּשִׁכְיָבָה אֵל מִתְּמַטָּה לֹא מִתְּנִיעֵר
שִׁכְבַּת זֶרַע אֵם נִגְעָה בְּבִשְׂרָה מִבְּחוּץ לְפִי הַבְּעֹל גִּירוֹל שֶׁלֹא כִּדְרָכָה
מִחוּרֵה שֶׁלֹא מִמָּוֶה אֲתֶה הַכְּתוּב בְּשִׁמְטָת בֵּית הַתְּהִרִים אֵלֹא כִּדְרָכָה
הַבְּעֹל עַל הָאִשָּׁה וְלֹא הִצִּיא שִׁכְבַּת זֶרַע מִחוּר אֵף עַל פִּי שְׂחֵרֵךְ וְכֵן

[illegible]

הלכות שאר אבות הטמאות

אחרים כלל לא אם נגע במשק חולין הרי הן טהורין ואם נגע במשקה תרומה הרי הן שלישי ואם נגע במשקה קודש הרי הן רביעי ועתה יתבאר לך שאין שלישי שבתרומה ולא רביעי שבקודש מטעם משקה אחר או אפילו אחר ואין צריך לומר שאין מטמאין כלים לפי קריחת שמלאה משקין ונגע בה טבול יום אם היה משקה חולין הכל טהור ואם היה משקה תרומה המשקין פסולין והקדירה טהור ואם היו ידיו טמאות המשקה טמא בין משקה תרומה בין משקה חולין וזה חומר בידים מבטבול יום וחומר בטבול יום מבדידים טמא שספק טבול יום טמאות או טבול יום שידיו טמאות הרי זה מטמא משקה חולין ועושה אותן תחילה לטמא אוכלין ומשקין כמו שביארנו ומאחר שמשקד שיש מטבול יום במשקין שנגע בהן טבול יום שנגע מרוקו או מימי רגליו על כבוד של תרומה הרי זה טהור מפני שהן במשקין שנגע בהן מכל אלו הדברים שהקדמנו לבארם אתה למד שהאדם יהיה אב לטומאה ויהיה ראשון לטומא מדברי תורה ולעולם לא יהיה האדם שני לא מדברי סופרים והוא האוכל אוכלין טמאין או השותה משקין טמאין או הבא ראשו ורובו במים שאובין שכל אלו בשני לטומאה מדבריהם וכן שאר כל הכלים חוץ מכלי הרם יהיו אב לטומאה ויהיו ראשון לטומאה מדברי תורה ולא יהיה הכלי לעולם שני לטומא לא מדברי סופרים ואם יטמא במשקין טמאין יהיו שני מדבריהם כמו שביארנו כבר ביארנו שכלי חרס לא יהיה אב לטומאה לעולם לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים ויהיה ראשון לטומאה מדברי תורה ושני מדבריהם ויהיו ראשון לטומא במשקין כשאר הכלים ולא יהיה האדם אב לכלי הכלי שלישי ולא רביעי לעולם לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים האוכלין לא יהיו אב לטומאה לעולם לא מדברי תורה ולא מדבריהם ויהיו ראשון ושני מדברי תורה שהאדם או הכלי שהוא ראשון לטומאה אב נגע באוכל עשאוהו שני והאוכלין יהיו שלישי ורביעי לטומאה מדבריהם כלבד המשקין יהיו אב לטומאה מדברי תורה כגון מי הטאורוק הזב ומימי רגליו ויהיו ראשון לטומאה מדברי תורה כגון באב מאבות הטומאות אב נגע במשקין בווילד הטומאה בין אדם בין כל נטמא מדברי תורה והרי הן כראשון לטומאה לטמא אחרים מדבריהם וכן אם נגע בשני בין אדם בין כלים בין באוכלין נעשו ראשון לטמא אחרים מדבריהם כמו שביארנו ויהיו המשקין שלישי ורביעי מדבריהם כיצד אם נגע טבול יום במשקה תרומה עשאוהו שלישי ואם נגע במשקה קודש עשאוהו רביעי ואין אתה מוצא משקין שניות לעולם ולא משקה שאינו תחילה חוץ במשקה טבול יום כמו שביארנו שהיה פוסל מדבריהם ואינו מטמא

פרק אחד עשר

כל מקום שנאכלין פסול הוא שיהיה האוכל עצמו טמא ולא יטמא אוכל אחר לא אם נגע באוכל אחר הרי הוא טהור הראשון שבחולין טמא ומטמא השני פסול ולא מטמא ואין עושה שלישי בחולין ואינו לאוכל שני שהוא פסול בחולין שנאכלי חרש אשר יפול מהן לתוכו כל אשר בתוכו יטמא נמצא השרץ אב וכלי חרס שנפל השרץ לאויר וראשון והאוכל שבכלי שני והרי הוא אומר יטמא וכן שרץ שנפל לאויר התנור הפת שני שהתנור ראשון הראשון והשני שבתרומה טמאין ומטמאין השלישי פסול ולא מטמא ואין שלישי עושה רביעי בתרומה מנן לאוכל שלישי שהפוסל בתרומה שני ובא השמיש וטהר ואחר יאכל מן הקדש נמצא טבול יום אסור בתרומה עד שיעירי שמישו ואם נגע בה פסלה וטבול יום בשני לטומאה הוא הא למד שהשני עושה שלישי בתרומה הראשון והשני והשלישי בקודש טמאין ומטמאין הרביעי פסול ואינו מטמא ואין רביעי עושה חמישי לעולם ומנין לשלישי בקודש שהנא טמא שני והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל וכבר קרא הכתוב לשני טמא שנאמר כל אשר בתוכו יטמא הא למדת שבשר הקודש שנגע בשני נטמא וישרף ומנין לרביעי בקודש שהוא פסול מקל וחומר ומה מחוסר כיפורים שהוא מותר בתרומה אסור בקדוש עד שיביא כפרתו השלישי שהוא פסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי בקדוש אב החמישי טהור כיצד תאמר אף על פי שהו טהור גזרו עליו שיהיה כשלישי לטומא מטמא את הקודש אינו פוסל את התרומה ויראה לי שלא גזרו עליו לא כדי שלא יערבבו עם בשר הקדש ויבואו לטעות ולשגג בו וידמה שהבשר זה הוא חול והו קודש ויאכלנו בטומאה חיבורי אוכלין על ידי משקין הרי הן חיבור לטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

טומאת אוכלין והדבר ספק אם חשבו' כגוף אחד למנו' בהן ראשון ושני ושלישי או חושבין זה האוכל שנגעה בו הטומאה ראשון והאוכל המחובר לו שני השני שבחולין פוסל אוכלי תרומה ועושה אותן שלישי ואם נגע במשקה חולין טמאין ואין צריך לו אם נגע במשקה תרומה או במשקה קודש שהוא מטמא את הכל השלישי שבתרומה שנגע באוכלי קוד' פסול ונעשו רביעי ואם נגע במשקה קודש טמאין ונעשו תחילה אב לאם נגע שלישי שבתרומה במשקה תרומה הרי הוא טהור וכן רביעי שבקודש אם נגע במשקה קודש הרי זה טהור חולין שנגעו על טהרת תרומה השלישי שבהן פסול בתרומה ואם נגע בקודש אינו עושהו רביעי אפילו משקה קודש אינו פוסל וחולין שנגעו על טהרת הקודש השלישי שבהן טהור בחולין האוכל רביעי שבקודש אסור לאכול את הקודש ומותר ליגע בקודש ואינו פוסלו אפילו תבשיל שנתערב בו הקודש ואין בו כו' בכדי אכילת פרס הרי זה לא יאכל ברביעי של קודש אלא בחמישי שהוא טהור כמו שביארנו האוכל שלישי שבתרומה עצמו או של חולין שנגעו על טהרת תרומה הרי זה אסור לאכול את התרומה עד שיטבול ומותר ליגע בתרומה והרי היא טהורה באכילה עשומעלה בנגיעה לא עשו מעלה במה דברים אמורים בתרומה עצמה אבל תבשיל שנתערב בו תרומה אם אין שם כו' בכדי אכילת פרס הרי זה מותר לאכול מאותו תבשיל בדרך שמות' ליגע בתרומה האוכל שלישי שבתרומה או של חולין ש שנגעו על טהרת התרומה אעפ' שהוא טהור לגניעת תרומה הרי הוא כשני לענין קודש שטהר תרומה טומאה הי אצל הקודש אבל האוכל שלישי שבחולין שנגעו על טהרת הקודש הרי הוא טהור שאין לו דבר שעושה רביעי בקודש אלא קודש מקודש בלבד כל קודש האמו' בענין טומאת אוכלין ומשקין הוא קוד' מקדש המקודשין כגון בשר קדש קדשים ובשר קדשים קלים וחל' תורת וירקיקי גזיר שנשחט עליהן הזבח והמנח' שקדשו בכלי ושותי' הלהם ולחם הפני' משקדו בתנור אבל חלות תורה וירקיקי ניד שלא נשחט עליהן הזבח והמנח'ות שלא קדשו בכלי אינן לא כקדש ולא כחולין אלא כתרומה החלה והביכורים ותשלומי תרומה וחומש' הרי הן כתרומה הטבל והמדומע ונידולי תרומה ומעשר שני וראשון ועשר' הטבולה לחלה הרי הן כחולין והראשון טמא' בהן והשני פסול ואין בהן שלישי כל דבר שוודא מטמא את החולין מן התורה גזרו על ספקו בחולין הטבולין לחלה שתעשה אותה העיסה בטהר ומפרישין ממנה חלה וחלתה תלויה לא נאכלת ולא נשרפת

פרק שנים עשר

אתה עשרה מעלות עשו חכמים לקודש על התרומה ואלו הן יש לאדם להטביל כלים בתוך כלים לתרומה אבל לא לקודש' שמא יהיה פי הכלי צר ולא ידחה בו כשפופרת הנוד ונמצאו הכלים שבתוכו כאילו טבול במים שבכלי לא במקוה בלא בשחיה הכלי הנדול שיש בתוכו הכלים הטמאין טהור אבל אם היה טמא מתוך שעלתה לו טבילה עלת' טבילה לכלים שבתוכו אפילו להשתמש בהן בקוד' כלי שנטמא אחוריו במשקין לא נטמ' תוכו ולא בית אצבע שבעיבי שפתו והמשקין שבתוכו או שבבית אצבעתו טהורין ושות' בו ואינו חושש שמא יגע משקין שבפיו באחורין הכלי וחזרו ויטמאו תוכו במה

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

מטמא

הלכות שאר אבות הטמאות

בשאר הימים הרי היא כמוה אם טהורה טהור ואם טמאה טמאה כל הרוקין הנמצאים בירושלם באמצע הדרך מזרז עליהן טמאה כשאר הרוקין הנמצאים בכל מקום וכל הרוקין הנמצאים בצדדין בירושלם טהורים שהפרישין שמה לבין בצדדים כדי שלא יתמא במגע עמי הארץ ובשע הרגל שבאמצע הדרך טהורין שכל ישראל טהורין ברגל ושבעדדן טמאין שהטמאים ברגל מעשים והן פורשין לצדדי הדרכים בשם שהראשון עושה שני והשני עושה שלישי כן ספק ראשון עושה ספק שני וספק שני עושה ספק שלישי תרומה וקדש שנטמאו בספק אב מאבורת הטמאות של תורה הרי אלו נשרפין בטמא זר כגון שנסתפק לו אם נגע באב זה או לא נגע ויש שם ספיקות שאין שורפין עליהן ואין אוכלין אותן אוכלין שנסתפק לו בהן לא תולין לא אוכלין ולא שורפין ויש שם ספיקות שורפין עליהן ארץ התרומה ואין צורך לומר קדש אבל על ספק ספקה טמאה אין שורפין עליו תרומה לעולם ואצל לומר קדשים לא תולין לא אוכלין ולא שורפין על ששה ספיקות שורפין את התרומה וכולם נזירה מדבריהם ואין על בית הפרס ועל עפר הבא מארץ העמים ועל בגדי עם הארץ ועל הכלים הנמצאים ועל הרוקין הנמצאים ועל מי רגלי אדם טמא שנתערבו במי רגלי בהמרה מחצה למחצה ואין ידוע אם בטלו מראיהן אם לא כיצד אם נמצאת תרומה מחמת אחר משורה אלו אעפ"י שעיקר טומאתן בספק הרי זו תשרף הואיל וראי ספיקות או טומאתן מן התורה שהמת והוב טמאין מן התורה ואחת תרומה שנגעה באחת משש טמאות האלו או שנטמאת מחמת אחת מהן והרי היא שלישי לאחת מהן הרי זו שורף אבל אם נסתפק לו בכל מקום אם נגע בבית הפרס ובארץ העמים או לא נגע אם נגע בבגדים ורוקין וכלים ומי רגלים או לא נגע הרי זו תולין מפני שעיקר טומאתן מפני הספק שמא טמאין הן או טהורין ואם תאמר טמאין שמא נגע טמא לא נגע נמצאו שני ספיקות ואין שורפין על שני ספיקות אלא תולין כמו שבארנו:

פרק ארבעה עשר

שנים עשר ספיקות טהורין חכמים ואלו הן ספק מים שאובין למקוה ספק טמאה צפרה על פני המים ספק משקין לטמא אחרים אבל לטומאת עצמן טמאים מספק ספק הידים בין לטומאת עצמן בין לטמא אחרים בין לטהרת ידים מטומאתן ספק דברי סופרים ספק החולין ספק קורבנות ספק נעעים ספק עובר ועומד ספק שרצים ספק ר"ה ספק שתי רשויות ספק מים שאובין למקוה כיצד שלשת לוגין מים שאובין שנפלו למקוה פסלוהו ספק נפלו ספק לא נפלו ואפילו נפלו ספק יש בהן שיעור או אין בהן כפיו טהור והרי המקוה בכשרותו ואין מורין לו לטבול במקוה זה ולעשות טהרות לכתחילה ואם טבל ועשה טהרותיו טהורות ספק טמאה צפה על פני המים כיצד שרץ שהירץ צף על פני המים בין שהיו המים בכלים או בקרקעות וירד למים אפילו אין שם אלא מלא אדם וטמאה הרי זה טהור עד שידע וראי שנגע ולא אמרו ספק טמאה צפה טהור אלא לשרץ בלבד וכל התלין והנשרץ הרי הן כמנח' שרץ שהירץ מונח בכלי וכלי צף על פני המים או שהיה מונח על המת או על הנבילה ואפילו נימוח הנבילה או בשר מת שתחתיה או שהיה מונח על שכבת זרע הציפים על פני המים הרי זה כמנח על הארץ שספקו ברשו' היחיד טמא כמו שיתבאר היה שרץ על גבי שרץ צף על פני המים הרי זה כטמאה עבה שצפה על פני המים וספיקו טהור היה מונח על גבי מי חטאת ומי חטאת צפין על פני המים הרי זה ספק אם הוא כמנח או אינו כמנח לפיכך יראה לי שספיקו טהור כדרך שטהרו ספק טמאה צפה על פני המים בין בכלי בין בקרקעות כד טהור ספק טהרה הצפה על פני המים בין בכלים בין בקרקעות כיצד עריבה שהיא טמא מרת וכבר תרומה כרוך בסוב או בנייר ונתון בתוכה וירדו לתוכה מי גשמי ונתמלאת ונפשט הנייר והרי הכבר צף על פני המים והנייר מבדיל בינו לבין המי' וספק נגע צדו בעריבה ספק לא נגע הרי הוא בטהרתו מפני שהוא צף שרץ שנמצא צף על גבי בור בתוך הגת לתרומה ספיקו טמא ולפועליו ספיקו טהור מפני שהיא טמאה צפה ספק משקין לטמא אחרים טהור לטומאת עצמן טמא כיצד היה מקל בידו ובראשו משקין טמאין וזרקן לתוך ככרות טהורות ספק נגעו המשקין בככרות ספק לא נגעו טהורות וכן אם נסתפק לו אם נגעו משקין טמאין בכלי זה או לא נגעו הרי הכלי טהור וכן אם נסתפק לו אם נגעו משקין או הטמאין במשקין אחרים או לא נגעו הרי המשקין האחרים טהורין אבל טמא שפשט ידיו אורגלו לבין משקין טהורין או שזרק כבר טמא לבין משקין טהורין ספק נגע במשקין ספק לא נגע הרי אלו טמאין

בספק וכן כל כיוצא בזה חבית שהיא מלאה משקין ופשט הטמא את ידיו לאוירה ספק נגע במשקין ספק לא נגע המשקין טמאין והחבית טהורה שאין ספק המשקין מטמא וכן אם נכנסו משקין שהן טמאין מספק לאויר החבית הרי החבית טהורה והמשקין שבתוכה טהורין שאינן מתמאין אלא מן החבית ואם נתערבו משקין אלו הספק במשקין שבתוכה הרי כל המשקין טמאין בספק והחבית טהורה וכן אם נפלו משקין אלו לתוך התנור הרי הפרת והתנור טהורין המרבץ ביתו במים טמאים או שולפן והיו שם טהרות ספק נתנו עליהן ספק לא נתנו ספקו טהור וז' משקין טהורין וטמאין בתוך חבית נמצאו אחר כך משקין על ככר של תרומה נטלה ונשא עליה הרי זו טהור' שספק המשקין לטמא טהור הליח הככר עד שנכבדה חמים שעליה הרי זו טמאה בספק שספק טמאה ברשו' היחיד טמא כמו שיתבאר והרי אין כאן משקין אלא ככר שהיה ספק ספק משקין מטהרין אותו ספקי ספקי דברים בין להטמא בין לטמא אחרים בין לטהרתן טהור כיצד היו ידיו טהורות ולפניו שני ככרים טמאין ספק נגע ספק לא נגע או שהיו ידיו טמאות ולפניו שני ככרים טהורין ספק נגע ספק לא נגע או שהיו ידיו אחת טהורה ואחת טמאה ולפניו שני ככרי טהורין ונגע באחד מהן וספק בטמאה נגע ספק בטהורה או שהיו ידיו טהורות ולפניו שני ככרים אחת טהורה ואחת טמאה ונגע באחד מהן ספק בטמא נגע ספק בטהור נגע או שהיו ידיו אחת טהור' ואחת טמאה ולפניו ככר טמא וככר טהור ונגע בשניהן ספק טמא בטמא וטהור בטהור או טמא בטהור וטהור בטמא הידים כמו שהיו והככר' בטות שהיו וכן אם היו ידיו טמאות והטבילין או נטלן ספק שהמי' שטהר בהן כשרים לידים ספק שהן פסולין ספק יש בהן כשיעור ספק אין בהן ספק שהיה דבר חוצץ על ידיו ספק שלא היה הרי ידיו טהורות היתה יד אחת טמאה ואיני ידוע אי זו היא אומרת לו שלא יעשה טהור' עד שטול שתי ידיו ואם נגע באחת מהן בטהורות קודם שטול ידיו טהרותיו טהורות:

פרק חמשה עשר

ספק דברי סופרים כיצד ספק אכל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין ספק שלא אכל אוכלין טמאין ושתה ספק טהורין ורובו במים שאובין או שנפלו עליו מים שאובין ספק שלא בא ושתה נפל הרי זה טהור וכן אם אכל אוכלין טמאין או שתה משקין טמאין או בא במים שאובין או נפלו עליו וספק נגע בטהרות אלו ספק לא נגע הרי טהור אלו טהורות וכן האוכל ספק אוכלין טמאין והשותה משקין שהן טמאים בספק הרי זה טהור וכן האוכל תרומה תלויה טהור וכן כל כיוצא באלו מולדי טמאות שהן מדברי סופרים ספיקו טהור אבל אב שהוא מדברי סופרים ספיקו טמא אלא אם כן היה האב עצמו טמא בספק כגון בית הפרס וארץ העמים שאין שורפין על ספק נגעו כמו שבארנו ספק החולין היא טהרת אוכלי חוליהן בטהרתן והן הנקראין פרושין כיצד אוכלי חוליהן בטהרה שנולדו להן ספק טמאה בטהרותיהם הרי אלו טהורין בכל הספיקות כולן ואין להן טמאה אלא טמאה ודאית ספק הקרבנות כיצד מחוסר כיפורים שיש עליו ספק חמש קרבנות כגון האשה שיש עליה ספק חמש זיבות או ספק חמש לידות מביאין קרבן אחד וטהר לאכול בקרש' ואין השאר עליו חובה כמו שביארנו בהלכות מחוסרי כפרה ספק נעעים כיצד עד שלא נוקט לטומאה ספיקו טהור כמו שבארנו בפרק ששי מהלכות נעעים ספק עומד ועובר כיצד מצורע שיושב תחת האילן והטהור עובר ספק האחיל עליו האילן וטמא ספק לא האחיל עליו וכן אם היה הטהור יושב תחת האילן והמצורע עובר תחתיו ספק עמד המצורע ונטמא הטהור ספק לא עמד ספיקו טהור' שרצי' זה ספק הנזקין כיצד זרק שרץ או דבר טמא לבין הככרות או שזרק כבר לבין הטמאין ספק נגע ספק לא נגע הרי זה טהור הואיל ומצ' הככר הטהור שאינו נוגע בטמא שכל הטמא בשעת מציאתו ואין אומרים שמצ' נגע בו ואחר כך נפל כיצדו אלא הרי הן בשעת מציאתו שרץ בפי החולדה ומהלכת על גבי ככרות של תרומה ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טהור' מפני שלא נחה הטמאה היתה מהלכת בו ונגע בככרות ספק חי ספק בר' הרי הן טהורות בדא' בזמן שנמלתו והלכה לה אבל אם נמצאת מת בפי' הרי

הלכות שאר אבות הטמאות טהרה תקיו

הרי אלו טמאות ראוהו חי בפיא אעפ שמיצאוהו מרת בפניה הרי אלו
טהורות וכן השרץ בפי החולדה והנבילה בפי הכלב ועכר בין
הטהורים או שעברו טהורים ביניהן ספיקו טהור מפני שאין לטמא
מקום קבוע היו מנקרין בהן על הארץ הרי הן כמנחתין ומטמא למפרע
מספק אם היו ברשות היחיד כמו שיתבאר. ספק רשות הרבים כיצד
טומאה שמונתה ברה ספק נגע בה ספק לא נגע ספיקו טהור היתרה
ברשות היחיד וספק נגע בה ספק לא נגע ספיקו טמא וכל או הספיקות
שטהרו חכמים אפילו ברשו היחיד
מפני שאין בהן דעת להישאל כמו
שיתבאר ספק שני רשויות כיצד
היה דבר טמא ברה ודבר טהור
ברה או שהיה הדבר להפך ונגע
באחד מהן ואין ידוע באיזה מהן נגע או שהיט אחד מהן
אין וחסית אם היה הדבר טמא במשך או שהיה אחד מהן
מטמא באהל והאהל על אחד מהן ואין ידוע על איזה מהן האהל הרי
זה טהור אעפ שספק רשות הרבים טהור כשבא לישראל אומרין לו אם
טבלת אין בכך הפסד אם טבל הרי זה משוכח ואם לא טבל ועשה
טהרות הרי הן טהורות ספק רשות הרבים טהור שרץ שנמצא שורף
ומונח על גבי אוכלין וכן טלית שנמצאת בלוייה ומחט שנמצאת שבורה
או חלודה בין הכלים הרי אלו טהורין בין ברשות היחיד בין ברשות
הרבים ואין אומרין שמה אחר שנגע באוכלין נשרף ואחר שנמצא
הכלים בנגע הטלית והמחט נשרפה או החלודה ובלתה הטלית עד
שטהרה שכל הטמאות בשעת מציאתן שני עדים אומרין לו נטמא
והוא אומר טהור אני הוא נאמן על ידי עצמו ואף על פי כן אין אומרין
לו עוסק בטהרות אלא אם עשה טהרות הרי הן טהורות לעצמו עד
אומר נטמא ושנים אומרין לא נטמא בין ברשות היחיד בין ברשות
הרבים טהור שנים אומרים נטמא ועד אחד אומר לא נטמא בין ברשו'
היחיד בין ברשות הרבים הרי זה נטמא עד אומר נטמא ועד אומר
לא נטמא אשה אומרת נטמא ואשה אומרת לא נטמא ברשות היחיד
טמא ברשות הרבים טהור

פרק ששה עשר

מפני מה טהרו חכמים ספק טומאה ברשות הרבים שהרי הציבור
עושים פסח בטמא בזמן שהטמאן מרובין אם טומא זרואת
נדרות מפניהן קל וחומר לספק טומאה שאיסור כל הספיקו מדבריהן
כמו שביארנו בהלכות כותב יאות אסורות ומפני מה החמירו בספק רשות
היחיד שהרי סוטה שנסתרה אעפ
שהדבר ספק הרי היא טמאה
לבעלה עד שתשתה וכשם ש
שחוטרה ובעלה שנים כך ספק
טמאה בשנים אבל אם היו שלשה
ברשו היחיד הרי ספק טומאה שם
טהור ברה במדר דברים אמורים
כשהיה זה שנמצא בספק יש בו דעת להישאל ולדרוש ממנו מה
אירע לו כסוטה אבל אם היה חרש או שוטה או קטן שאינו יודע ל
להשיב על העניין כששואלין אותו הרי ספיקו טהור כיצד חרש או
שוטה או קטן שאין בו דעת להשאל שנמצא בחצר או במבוי שיש שם
טומאה וספק נגע ספק לא נגע הרי אלו טהורין וכן כל שאין בו דעת
להשאל אף על פי שגולד לו הספק ברשו היחיד ספיקו טהור הסומא
והישן והמהלך בלילה ספיקו ברשות היחיד טמא מפני שיש בו דעת
להשאל במה דברים אמורים שכל שאין בו דעת להשאל ספיקו
טהור בשחייה הדבר שקול ואין שם חזקה אבל אם היה הדבר ידוע
שחזקתו שנמצא הרי זה טמא כיצד תינוק טמא שנמצא בצד העיסה
והבצק בידו הרי העיסה טמא שדרך התינוק לטפח ובכך היא חזקתו
ואין שורפין על חזקה זו הרי משקין טמאין ובצק טהור ובהמה או חיה
או עופות בבית ונמצא בבצק מקו נשיכתן חזקה ששטו משקין ונשכו
בבצק וטמא והיה שם פרה ואין המשקין והבצק כדי שתלך את
לשונה הרי הבצק טהור ובשאר כל הבהמה כדי שתנעב ארץ פיה
פחות מזה הבצק טמא ואם היה כלב אפי היה משקין בצד הבצק הרי
זה טהור שאין דרכו של כלב להניח המזון ולילך לו אל המים נמצא

פרק שבעה עשר

בזית מן המדר בפי העורב ספק האהל על הארץ ועל הכלי
ברשו היחיד ספק שלא האהל הרי הארץ טמא מספק
והוא שחייה בו דעת להשאל והכלים טהורין מפני שאין להן דעת
לישאל וכן הממלא בכלי ונתן בעשרה כלים ונמצא השרץ באחד מהן
הוא טמא והכלים טהורין אף על פי שכולן ספק טמא השרץ בכלי
שמילא בו היה תחילה מפני שהן כלים ואין בהם דעת להשאל
ואם היה לכלי שמילא בו אזנים הוא לא יאפשר שיצאו המים ויתאחר
בו השרץ בולן טמאים וכן הממלא בעשרה דליים זה אחר זה ונתן
בעשרה כלים מדלי אחד לכלי אחר ואין ידוע הראשון מן האחרון
ונמצא השרץ בכלי אחד מהן הרי התשעה כלים עם עשרה דליים
טהורין שאני אומ' שמה בכלי זה היה השרץ מתחלתו ואם יש לדליים
אזניים הרי כל הדליים עם כל הכלים טמאין המערה מכלי לכלי
ונמצא השרץ בתחתון העליון טהור ואין אומרין מן העליון נפל אלא
שמה בתחתון היה מפני שהן כלים
ואין להן דעת להשאל וכן כל כיוצא
בזה קופה שנשתמש בה בטהור
ונמצא בה שרץ אם יש לה שוליים
או אזניים אף על פי שאין לה שוליים
הרי כל הטהרות שנשתמשו ברה
טמא אפילו היה בדוקה ומכוס שמה
עם הנבה יד מן הבדיק נפל השרץ
ואפילו נשתמש בה בטהרות בזית
זו וטלית לזית אחרת ונמצא בה
השרץ בולן טמאות לפי שמחזיקין
ס ס ד ס iii טומאה

קרישין שם ופסח דקטו
לכוש דספד הוינו טלית
על ידוע ופסח דקטו
טלית על פסח

סכ דל

סכ וספיקו סכ

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

סכ דל

הלכות שאר אבות הטמאות

טומאה ממקום למקום לתלות אבל לא לשרוף חולף את הבור וממלא ממנו חביות אם היה משקיע כל חבית וחבית בבור וממלא אותה ונמצא השרץ בראשונה כולן טמאות נמצא באחרונה חיה טמאה וכולן טהורות שאני אומר אחר שמלא את הראשונה נפל שרץ לבור היה זולף בכליו ונותן לתוך החביות עד שמלאן ונמצא השרץ באחד מהן היה כלבר טמאה וכולן טהורות שאני אומר בזו כלבר נפל השרץ או היה בה ער שלא זולף לתוכה לפיכך אם היה בורק כל חבית מהן ואחר כך נותן בה היין ומכסה אותה אחר שזולף לתוכה ונמצא השרץ באחת מהן כולן טמאות וכן אם נמצא השרץ בבור או בכלי שזולף בו הכל טמא היה קוצה וזתים מן המעטן ומעלה אותן לגג ונמצא השרץ בגג וזתים שבמעטן טהור נמצא במעטן המעטן טמא ונמצא בין כותל לכותל הותים טהורים נמצא השרץ בתוך גוש של זתים והגוש בגג אם בתוך שלשה ימים אף המעטן טמא שאני אומר גוש זה מן המעטן עלה והשרץ בתוכו ואם נמצא אחר שלשה ימים משהעלה וזתים לגג הרי המעטן טהור שמיא בגג נתקבצו ונעשו גוש בתוך השלשה ימים הקורץ מקרצת מן העיסה ונמצא שרץ במקרצת המקרצת לבורה טמאה נמצא בעיסה העיסה לבורה טמאה נמצא בתוך המקרצת אף העיסה טמאה אוכל טמא שנמצא נרענה שלו בתוך הכבר או על גבי תבשיל רותח אף על פי שאין עליה משק רותח הרי הן טמאים שאני אומר האוכל כולו נפל שם ונימוח בתוך הכבר או מתחת הרתיחה ונשארה נרענה נמצא הנרענה על הכבר או בתוך תבשיל צונן הרי אלו טהורין אף על פי שיש עליה משק שרץ או אחר נרענה זו לבורה נפלה אחר שאבד האוכל מעליה שהרי אינה מטמאה הרי בבית אוכלין טמאין ואוכלין טהורים ונמצא נרענה בבית הולכין אחר הרוב וכן אם היו דמים טהורין ודמים טמאין בתוך הבית ונמצא דם על האוכל הולכין אחר הרוב מעשה היה בכבר של תרומה שנמצא עליו דם וכא מעשה לפני חכמי וטהורו שאפי' נאמר דם שרץ הוא הריני אומר דם שרץ חי הוא שהוא טהור עיר שיש בה נבילות ושהטורט בשר הנמצא בה הולכין אחר הרוב וכן אם היה הנמצא בה ספק שרץ ספק צפרדע הולכין אחר הרוב שיש באותה העיר באותו הזמן זה הכלל בנמצא הלך אחר הרוב האשה שמנכבת גבכה בחצר ונמצא שרץ בתוך גבכה הרי זו טהורה שאין השרץ מטמא במשא נמצא על גבי גבכה הרי זו טמאה שמא ננעה בו היתה כוברה בכברה ונמצא שרץ בתוך הפירות שבכברה הרי זו טהורה נמצא על גבי הכברה הרי זו ספק טמא שמא ננעה בו וכל ספק ברשות היחיד טמא כמו שבארנו

פרק שמונה עשר

כל שא"ת יכול לרבות ספיקות וספק ספיקות ברשות הרבים טהור ברשות היחיד טמא כיצד נכנס למבוי והטימארה בחצר ספק נכנס לחצר ספק לא נכנס טומאה בבית ספק נכנס לבית ספק לא נכנס ואפילו נכנס ספק שלא היתה שם ספק היתה שם ואם תאמר היתה שם בעת שנכנס ספק יש בה כשיעור ספק אין ברה ואם תאמר יש בה ספק שהיא טומאה ספק אינה טומאה ואפילו היא טומאה ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טמא שהמבוי רשות היחיד תשעה צפרדעים ושרץ אחד ביניהן ברשות היחיד ונגע באחד מהן ואינו יודע אי זהו ספיקו טמא תשעה שרצים וצפרדע ביניהן ברשות הרבים ונגע באחד מהן ספיקו טהור זה הכלל כל ספק ברשות הרבים טהור עד שיאמר נטמאתי בוודאי וכל ספק ברשות הרבים טהור ודאי שלא נטמאתי לפיכך עצמות המת ועצם נבילה ברשות הרבים או גוש מארץ טהורה וגושים מכית הפרס או מארץ העמי ונגע באחד מהן או הסיטו ואין ידוע כמה נגע מהן בית מן המרת וכזירת מן הנבילה והאחיל על אחד מהן ואין ידוע על אי זה מהן האחיל שני שבילין אחד טהור ואחד טמא הלך באחד מהן ואין ידוע באי זה הלך או שנגע באדם בדרך ואין ידוע אם הוא טמא או טהור או שחיו שני אנשים אחד טמא ואחד טהור ונגע באחד מהן ואין ידוע באי זה מהן נגע מכל אלו הספיקות טהור המוצא מת מושכב לרוחבו של דרך אם היה שלם הוא מן הקצה אל הקצה הרי זה טמא לתרומה שחוקתו שנגע היה לו מקום לעבור אי שהיה משובר ומפורק שאיפשר שעבר בין שוקיו ופרקיו הרי זה יצא ואם הויד קבר לכל

רוחב הדרך הקבר מצרפו והעוכר שם טמא שאין זה כשאר ספיקות אלא חזקתו שנגע שרץ שנמצא במבוי מטמא למפרע עד העיר כדל' וי' שיאמר בדיקת את המבוי הזה ביום פלוני ולא היה בו שרץ אפי' כבד ולא בדיקו הרי זה מטמא למפרע מקודם הכבוד במרה רבים אמורים שמצאו יבש אבל אם מצאו לה אינו מטמא למפרע אלא עד שעה שאיפשר שימות בה ויהיה עתה לח כעת שנמצא שני דוקין ברשות היחיד אחד טהור ואחד מן הרוקין הנמצאים שגזרו עליהן טומאה כמו שביארנו ונגע באחד מהן או הסיטו ואין ידוע אי זהו תולין עליו את התרומה מפני שהן שני ספיקות ספק בטהור נגע ספק בנמצא ואם תאמר בנמצא ספק שהוא טמא ספק שהוא טהור הרי שני הרוקין ברשות הרבי' אם היו נגיבין ומונחין שם ונגע באחד מהן ספקו טהור נשא אחד מהן תולין עליו שהרי משנשא אינו מונח ברשות הרבים וכן אם היה אחד מהן לחונתלה בו הרוק הלך תולין עליו שהרי אינו מונח ברשות הרבים כדי שיהיה ספיקו טהור אלא הרי הוא על בגדו כבר ביארנו שאם נגע ברוק הנמצא או נשא או הסיטו בכל מקום שורפין עליו את התרומה בבית הפרס וכיוצא בה ששורפין על ווראי מנע בכל מקום מי שישב ברשות הרבים ובא אחד ודרס על בגדיו או שרקק ונגע בו הרוק על חזקו שורפין את התרומ' על בגדיו הולכין אחר הרוב אם רוב העיר טמאין בגדיו מדרס ואם רוב העיר טהורים הרי הוא טהור מי שאבד לו כלי ומצא ברשות היחיד הרי זה טמא מדרס וטמא טמא מת אבד לו ברשות הרבים ומצאו ברשות הרבים אם אברו ביום ומצאו לבו ביום טהור אבד ביום ומצאו בלילה כלילה ומצאו ביום או שאבד ביום ומצאו ביום של אחרי הרי זה בחזקת טמא זה הכלל כל שעבר עליו הלילה או מקצתו טמא הניח כלי או שכחו ברשות הרבים אף על פי שעבר עליו הלילה טהור הניחו או שכחו ברשות היחיד טמא מדרס וטהור מטמא מת ומפני מרה לא החמירו בשוכח ומניח כמאבד מפני שאינו דבר מצוי תמיד ל' גזרו עליו המאבד ומצא בתוך הבית הרי זה טהור מפני שהוא בחזקת שמור השוטח כלים ברשות הרבים הרי אלו טהורין וברשות היחיד טמא' שמא נגעו בהן טמאין ואם היה משמרן טהורין נפלו והלך להביאם טמאין מפני שנעלמו מעיניו וכן מי שאבדו כליו ברשות היחיד ומצאו אפילו בו ביום הרי זה מדרס וטמא מת כמו שביארנו שוטח אחת בעד או נכרית כל הרוקין שבעיר בחזק' טומאה לעולם בכל מקום מי שדרסו אשה על בגדיו או שישבה עמו בספי' אם מכירתו שהוא אוכל בתרומה כליו טהורין ואם לאו יטאלנה מי שישב ברשות הרבים ועמד כליו טהורין נגע ברשות הרבים באחד בלילה ואין ידוע אם מרת ובשחר עמד ומצאו מת הרי זה טמא שכל הטומאות כשעת מציאתן ואם ראוהו חי בערב ובשחר מצאו מת הרי זה ספק ברשות הרבים וטהור המסוכן ברשות היחיד ונתעלה ואין ידוע אם מרת או עדיין הוא חי והוציאוהו לרשות הרבים והורו והכניסוהו לרשות היחיד כשהוא ברשות היחיד ספיקו טמא וכשהוא ברשות הרבים ספיקו טהור מעשה באחד שהיה מסוכן והולכי'ו מעד לעיר במיטה והיו כתורת מתחלפות תחתיו ובאחרונה נמצא מת ולא טמא חכמים אלא כרת אחרונה בלבד טמא שהיה עומד ומדבר על הבור ונתזה צינורא מפיו ספק הגיע לבור ספק לא הגיע אם היה בור של שמן ספיקו טמא ברשות היחיד ואם היה בור של יין ספיקו טהור בכל מקום מפני ששפת הבור קולטת

פרק תשעה עשר

שבילין אחד טמא ואחד טהור הלך באחד מהן ואין ידוע באי זה מהן הלך ועשה טהורות ונאכלו וחיה שלישי ושביעי וטבל וטהר והלך בשני ועשה טהורות

ופתוחה לרשות הרבים ספק נכנס ספק לא נכנס ספקין טחור שכל
 אחתות כמו שרץ חמונה כרשות הרבים ספקין טחור הו
 שתי חנויות אחת טחורה ואחת טמאה ונכנס לראות מהן ספק לסמא
 נכנס ספק לסמא טחור ספקין טמא טחור ספק רשות וחידור שחלחלה רשורה
 היש וכן בקעה בימות הגשמים
 שיש בה שדות הרבה ובר שרור
 אחת טמאה ואחת טהורה ואמר
 נכנסתי לבקעה וואני יודע אם נ
 נכנסתי לאחת שדה או לא נכנסתי
 ספקין טמא ספק טמאה ברשות
 היחיד אפילו ספק ביהא טמאה
 מקום שהיה רשורה היחיד ונעשה
 רשות הרבים וחור ונעשה רשות
 היחיד כשהוא רשורה היחיד ספקין
 טמא וכשהוא רשות הרבים ספקין
 טחור דברים שחן כרשות הרבים
 הרי הן כרשות הרבים כיצד קופרה

[illegible]

ספקו טמא וכן כלל המונח בשרות חריבים גבוה עשרה טמאים
 טמאה נתנה עליה ספק גנע ספק לא גנע ספקי חור עליו בראש
 השלע ספק גנע ספק לא גנע ספקי טמא היה חזר רובע על המזר
 והחריב על המזר ומחיל בדרך ספק גנע גנע ספק לא גנע תינוק
 טמא מורכב על כתפיו של אביו ותינוק טהור מורכב על כתפיו של
 אביו והלכו זה בצד זה ספק גנע ספק לא גנע הכיר על כתפיו והרוק
 מביא בכותל ספק גנע ספק לא גנע כלים שמוקין בשרות חריבים
 למעל המעשרה טמאה עובר ספק חטם ספק לא חטם חבל טהור

הלכות טומאת אוכלין

מצות עשה אחת והיא דין טומאת אוכלין ומשקין והבשר

וביאור מכות זו בפרקים אלו:

פרק ראשון

כל אוכל המיוחד למאכל אדם כגון לחם ובשר וענבים וחי' וכיוצא בהן מקבל טומאה וכל שאינו מיוחד למאכל אדם הרי זה טהור ואינו מקבל טומאה אלא אם כן חישוב עליו ויחירו למאכל אדם; אלא מקבל טומאה עד שילכל תחילה באחד משבעה משקין וזהו הנקרא הכשר טמא ויתן מים על דע. ואולי תשבעה משקין שמשכירין את האוכל למטמא המים והשל וישמן והשמן והחלב והדבש והרובץ ואינן משכירין עד שיפלו על האוכלין ברצון הגדלים ולא יהיו רוחצין במשקן הסחוט ואינו משכיר וכן שחוכש האוכל אף על פי שיבש דהרי חנוב הוא והמקבל טומאה אוכל שהיה בלול במי פירות וכו' מותרים ליהנותם אף על פי שהו בלול ונע בו הזב או בשר המת הרי הוא טהור מפני שלא הוכש באחד משבעת המשקין אף שם משקה שמקבל טומאה אלא שבעת המשקין שמננו בלבד אבל שאר מי פירות כדרך שאין משכירין

כד

[illegible]

פרק עשרים

כל
מקום שהוא רשות הרבים לענין שבת כך הוא
רשות הרבים לענין טומאה ארבע אמות
הסמוכות לרשות הרבים הרי הן כרשות הרבים לטומאה וכן
הכרמית כגון חס והאצטונות הרי הן כרשות הרבים לטומאה יש
שם מקומות שאף על פי שהן רשות הרבים לשבת הרי הן כרשה לענין
טומאה ואילו הן השלישית המפולשת לשידור ולכורות ולנחות והצבעה
המוקפת גדר בימות החמה ובסילקי מלכים שהוא בנין רחב הרבה
לעמוד בו אנשי המרכבה ויש לו פתחים הרבה פתחים לרשו הרבים
והפוך והוא הבנין הגדול שיש לו שני פתחים זרז כנגד זרז וחצר
שהרבים נכנסים בפתח זה ויוצאים ונפתחים וכן במבואות החירות
לס או לנחרא על פי שהן גורוין מכאן ומכאן ורבים מטפסין ועלין
בהן והביטוסות והמרחצאות הרי הן כרשות הרבים לטומאה וכן כל
העירה כרשות הרבים לטומאה גנות העיר שדרך העיר עוברת
עליהן רשות הרבים לטומאה הגינה בזמן שהיא משמרת רשות
החיר ובזמן שאינה משמרת רשות הרבים לטומאה. וכן בסילקי
גדולה בזמן שפותחין אותה רשות הרבים לטומאה ובזמן שנועלין
אותה רשות החיר לכל הכקעה המוקפת בה בימות הגשמי רשות
החיר לשבת ולטומאה ואם אחתה מוקפת הרי היא רשות הרבים
לטומאה בלבד וכקעה שער עליה גימות הגשמים הרי היא חיר
החיר לטומאה אפילו בימות החמה ואילו הימות החמה משתערך
התבואה מתוכה ואילו הימות הגשמים משתדר רביעה שיהי בין
העטורים של ענבים לזונין רשות הרבים לטומאה כרם שלפני הבוצרי
דהי לאחר הבוצרי רשות הרבים לטומאה אמתו בזמן שהרבי נכנסין
ברוח זו ויוצאין ברוח שנגדרה שאר כל המקומות חוץ מאל שביארנו
ירנב כשם שרש' לשבת כך הרש' לטומאה ויש מקומות שאינן
רש' לשבת ואעפכ הן רשות החיר לטומאה מפני שאין העם משתמשין
בהן ואין האילנות וחורי רשות הרבים אף על פי שאין בהן רשות
על ארבעה כיצד אילן שהוא עומד ברשות הרבים וטומאה בתוכו
על לארבעה ספק נגע ספק לא נגע ספיקו ממנו הכנים יורו לחור שיש
בו טומאה ספק נגע ספק לא נגע ספיקו טמא חנות שהיא טמאה

בְּיָמָיו כָּל הָעָם יָדָעוּ
עַל מַעֲשֵׂי יְהוָה

מקורות

۱۰۰

הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ

העשירי עשרה מהדורות פה
רל נ"ג ופא אדל מעה

שקל כד
מבטין כד

מזרחן טס
והיה בל' ית' כלל נעם

١٠٥٠ هـ

לשכת המיסים

Index

ප්‍රශ්න 05

Index

Discussion

24.

10/7/2014

OF

שם נעלובין

62

1994-1995

עפ"י דף

נחמך יי אלהים

1

100

•

05

100

הלכות טומאת אוכלין

בטלה דעתו והרי הוא מחור חשב
 על החלב שבקיבה חריוה מתממא
 טומאת אוכלין ענבין שורבן
 משיח'ך בהן הדורך שתי וערב
 מתממאין טומאת משקין נשתירו
 בהן גרגרין שלמין אותן גרגרין מ
 מתממאין טומאת אוכלין וכן הזתים
 משימעננס מתממאין טומא' משקין
 נשארו בהן גרגרות שלמין מתממאין
 טומאת אוכלין העד'ל וכלא' הכר'
 וזור הנסקל שנשחט ועולה ערופה בין
 מצורעופטר חמור ובשר בלוב אדומרה והפיגול והותר
 אעפ' שכל אלו אסורין בהנאה כולן מתממאין טומאת אוכלין

חשב על החלב
 מנאמי נוסחאות חלוקות
 בוק ומסבבל שקול טהור
 דפרשא בעלמא קול:

וכן קזתים משיטענס
 באיין פרוביס אלל שלל
 דחקק עליהם קוקוק כל
 הננך לו שלל נעענל כלבבס:

מנאמי חלוקות
 מנאמי חלוקות

פרק שני

כל האוכלין הנדלין מן הקרקע אינן מקבלין טומאה עד שיעקרו אבל כל זמן שהן מחוברים אפי' בשורש קמן שיכולין לחיות ממנו אינן מקבלין טומאה יחוד של תאנה שנפשה ומורה בקליפה שאינו יכול לחיות ממנה כל האוכלין שבו מתמלא

אָס זיך שטעקט און ווירט אַן אַרומן
 כּמִיד לִזוֹה הִיחֹדֶר שְׁנֵשֶׁב' אִו לֹא
 יִקְוֹת שִׁיבָשׁוּ בִּאיִבֵּיהֶן כִּגֹּן כְּרוֹב

מתטמאין טומאת אוכלין לקטן ליבשן הרי הן אוכלין כשהיו עד שיבשו ויעשו כעץ אילן שנפשהו בו פירות הרי הן כתרלושין וכן

אם יבשר אלקים ויפירות ידיו ויהיו
 כחלושין תאנים שיבשו באיביהן
 ממזמות טובא אוכלין במקומן כל

אין דבר זה לא במשכיל ולא

האובדן שהן מכבידות להם אינן מ
מקבלין טובאה עד שימותו שחט
בהן היה ושוב אף על פי שערין הן

מפרכסי מקבלי טומא ודני מאימתי
מקבלין טומאה משימותו טלר
רבו זרפ ונחטמאן כשהו מחננדי

הרייש ברבר ספק אם הן חשובות כמותי הוא לא ונספרו לא אתן מקבלי
טומאה עד שידמו כאבן ולא יתגדדו האבר או הבשר המדולדל סע ע"ק
ברכה או חיה שאינו יכול ללחיות אם הובשרו מקבלו טומאה

במקומן מפני שהן חשובות כאוכל שפירש נשחטה הבהמה הוכשר
בשחיטה שהבהמה כולה כמזל לאבר זה ויד שהוכש הוכש האבר
כולו כמו שכתבנו וכן נדרש זה חפץ את חביתו חביתו כמו יד

לאמר או בשר המדוד לדלין בה השוחט שבחמה חיה ועוף הוכשר כל
הבשר בדם שיצא בשחיטה לפי אם לא יצא מהן דם בשחיט' הריב"ל
הענין שיהיה בשר כהלכה בשר המדוד לדלין בה השוחט שבחמה חיה ועוף הוכשר כל
הבשר בדם שיצא בשחיטה לפי אם לא יצא מהן דם בשחיט' הריב"ל

מחוביין לקרקע או שהוכשרו במים שבקרקע או הכשר עד שיוכשר
אחר שנעקרו במ' התלושין מן הקרקע או בשאר משקין שנ' בכל כל
אחר משקין עד שיוכשרו מן הקרקע במים שברבים מאר המים

בכלי ונתנן בקרקע אינן מכשירין ק
קשות שנמסרה בעציו והגדילה אעפ
אף על פי שיש להם שם קשות

טומאה ועצין שהוא נקוב כרי שיצא
בו שורש קטן הרי הוא כארץ והנמוע

הרי הוא כמי שנטע בחץ וטהר
וכן הוא שני במשכה:

וכלי ארמה שהשרשים יכולי' לבקוע
בהן ולצאת אינם משרידין את הזרע'

מנוקב כמנוקב דמי והי' במכחות

יתפרש אם פירושו לבספכה של עץ מביאים משם בכורים מפני שם בה נקבים
למשטות וכבטועים בארץ דמו אבל בספכה של חרס אין דרך לעשות נקבים

מיידי דסתם ספיקה של עץ יש בה נקבים ושל חרס אין בה נקבים :

ז' מקבלין טומאה בכלל זהים
א"ל לא מנחתין שאין מקבלין
כך אין מקבלין טומאה

מגדפינו אוכלין בלעצנות המטקין
דעתן במחמת טבול יום עיסה ט

מירדות ונעבדה טבול יום ר' ליעזר
אומר פסל את כולה ר' עקיב' אומר

אלוהי הקושט והחמם וראשי
ימים ויחמם והחלית והפלפל

ות הריעוֹכֵן כֹּל בִּיצָא בֵּהּ
בת סתמו לאכילת גופו כשאר
העם ויבדלוֹ אֶחָד מֵהֶם עָלָיו לְקַדְּרָה

מתממא טמא אוכלין והשבת
נתנה טעם לקדו' הרי זה כזבל
הה ההממה המממא אוכלין

מרים והגרונות שנתן לקרירה
בבבלין עריין הן מתטמאין טומאת
מרים והגרונות שנתן לקרירה

רש"י שנינים אם ייחדן למאכל אדם
מטמאין טומאת אוכלין הקור' הרי
לכל דבר ואם יזכרו ומונו

שמי'סנין מותו כרפואת צדי'ק
וקלל השמן משבעה משקי'ן ה'
וצמרו שאינן לא אוכל' ולא משק'

נפרצין ויוצאין מתחת הקורה
שעת הדריכה אינן מקבלין טומא'
ואימתי אמרו השמן תחלה לעלו

בזמן שנמחה ולא כשתייר מה
לא כפול המשקין היוצאין מטמון
היוצאם מההיזק כפול שכתב

מבאתי אותה משוכנת כתובה
באיפול וחשבתני שקוה כפול וא

שְׁמוֹתָם אֵינָם מְקַבְּלוֹת שׁוּמָאָה עַד
יִתְמַתְקוּ הַחֲדָרִל וְהַתּוֹרְמוֹסִ' וְשֵׁא'
הַמַּדְרָה הַזֶּה מֵאֵלֶּיךָ:

וְיִמְשְׁהֶמְתִּיקוּ בֵּין עַד שְׁלֹא הִמְתִּיקוּ
וְהִי שִׁכְבְּשׁוֹן בְּעַלִּי שְׁלֹחַן אֵין הָעֵלִי

א למראה כשות של קשות והנץ
שלה אין מקבלין טומא מפני שאינו
טעם בקדוק:

משי"ס החלות מתמאמשום משקה רבשחוב מכורתו מתמ
טמאמשקין חשב עליו לאוכלין

הקרוש אינו אוכל ולא משקה חשב
עליו כשהוא קרוש בין לאוכלין בין

הרוטב והגנדיס' וקמלכ בזמן
משקה טופח הרי קן תחלה

חלב שקרש אינו לא אוכל ולא משקה חשב עליו לאוכלין מתטמא

דבש תמרים אינו לא אוכל ולא משקה חשב עליו לאוכלין מתטמא

וְשָׂא אֹכֶלֶת מִמֵּי פִירוֹ כֹּלֶן לֹא אֹכֶל
וְלֹא מִשְׁקָה חֹשֵׁב עָלָיו בֵּין לְאוֹכְלִין

בין למשקל במדה העונה ושל וואס
אזאל וואס משקל חשב עליו לאובלין
בטלה דעתו למשקל מתטמ' טומאת

העבירו ע"נ כלי חרס הטמא נטמא כולו החלב שבכחל שחישב

[illegible]

הלכות מומאח אוכלין

נגזר ידיו כאלו נענה במשקה שבקדרה וכן אם היו ידיו נטמאות והניסה בקדרה והיו ידיו נטמאות כל מה שבקדרה כאלו נענה במשקה שבקדרה נחל רבש היופים ורבש הצפוחית הנצוק שלהן חיבור ואפילו היה מערה מצונן לצונן כפני שיש להן דיר והיו הן נמשכין כרבק לפיכך כל האוכלין אין הנצוק שלהן חיבור ואפי' היו עבלי הרבה כגון הנריסין והחלב המותך וכיוצא בהן לפי שאין להן דיר וכן שאר כל המשקין אין הנצוק שלהן חיבור אלא אם כן ערה מצונן לחם כמו שבארנו הנצוק אינו חיבור לטהרה כיצד שאם ערה מים ממאין מכלי אבן וכיוצא בהן לתיך המקוה אין אומר משהגיע קצת הנצוק למקוה טהרו המים אלא הרי הן כטומאתן עד שישק המקוה לכולן כמו שבארנו וכן הקטפרס שיש עליו משקה טופח אינו מחברן לשאר המשקין שבמדרון לא לטומאה ולא לטהרה אבל המשקין שבאשבורן כולן חיבור לטומאה ולטהרה עריבה שהיא קטפרס ועליה משקה טופח ושלש חתיכות אוכלין טמאים בכביצה מונחין עליה זו למטה מזו אינן מצטרפות היו שתיים הרי אלו מצטרפות ואם היה תחתיהם משקה עומד אפילו כעין החרדל הרי זה מצטרף את כולן כבר ביארנו שטבול יום אינו מטמא חולין כלל אלא פוסל אוכלי תרומה ומשקיה תרומה ועושה הכל שלישי וכן אם נע באוכלי קודש או משקיה קודש פסלן ועשאו רביעי ויש דברים שאינם חייב בטבול יום אעפ' שהן חיבור בכל הטומאות אלא אם נע בהן טבול יום לא פסל לא זה שנע בו אילו היה הנוגע במקום טבול יום אדם אחר היה פוסל הכל אפילו היה הנוגע אדם שאכל אוכלין טמאין או שתה משקין טמאין שהיה טומאה קלה הרי זה פסל הכל שלא פסלו טבול יום ואין צל שאם היה הנוגע אב הטומאה או ראשון שהוא מטמא הכל ומפני מזה היקלו במפני יום מפני שכבר טהור ואינו מחוסר אלא הערב שמש ועוד היקלו בטבול יום שיש אוכלין שהן מיוחדין לאדם ומתטמאין בכל הטומאות והן טהורות בטבול יום ואין הן השעורה והכוסם בזמן שאינן קלופין אבל בזמן שהן קלופין והחיטה אעפ' שאינה קלופה והקצח והשומשום נפסלין בטבול יום ואין צריך לומר שהן מתטמאין בכל הטומאות כל ידות האוכלין שהן חיבור באב הטומאה הרי הן חיבור בטבול יום וכן כל אוכל שנפרס ומערה במקצת שהוא חיבור באב הטומאה כך הוא חיבור בטבול יום וכל שאינו חיבור בטבול יום הרי הוא חיבור בידיים וגם זה חומר בטומאת ידיים מטבול יום;

פרק שמיני

הלכות או ככרות שכנסן והיו נושכרות זו בזו ודעתו להפרישן או שאפה חלה על גבי ונגע טבול יום באחת מהן לא פסל אלא החלה שנע בה וכן המים שהרתיחו ונעשו כקובה והנריסין שהרתיחו ורתיחה ראשונה ויין חדש ואדור שהרתיחו ונגע טבול יום בבריתיה אינו חיבור ולא פסל אלא הרתיח בלבד ובשאר כל הטומאות בין קלות בין חמורות הכל חיבור אבל חלות שהיו נושכו זו בזו ואין דעתו להפרישן או שאפה חלה על גבי חלה ונשכו וקרמו בתנור ורתיחת המים שאינה מחוללת

בקובה ורתיחת הנריסין שניה ורתיחת השמן בין ישן בין חדש ורתיחת ערשם הרי אלו חיבור בטבול יום ואין צל בכל הטומאות בצק שיצא בשעת אפייה ונמצא באמצע הככר כמו מסמר ויצא וכן קצת הבצק שנמשך ונחרך בעת אפייה והוא הנקרא חרחור אם היו פחותים מכאצבע ונגע טבול יום בהן פסל כל הככר וכן אם נגע בגרור מלח קטן שבככר נפסל כל הככר ואין צריך לומר בכל הטומאות אבל צרור שבככר או תורמוס וגרור מלח גדול וחרחור יתר מכאצבע שנגע בהן אפילו אב הטומאה הככר טהור ואצ' לומר בטבול יום רקיק שנחרר חצירה

וחציה קיי הרי זו אינו חיבור נחרר האמצע והצדדין קיימין אינו חיבור זה לזה אפילו באב הטומאה ואין צריך לומר בטבול יום בשר קודש שקרש עליו המרק ונגע טבול יום בקפה החתיכות מותרות נגע בחתיכה החתיכה וכל העולין עמה

חיבור וכן בתבשיל קטניות שקרש על גבי פרוסות שמן שצף על גבי יין ונגע טבול יום בשמן לא פסל אלא השמן ירק תרומה וביצה טרופה על גבי ונגע טבול יום בביצה לא פסל אלא קלח שבנגדו ואם היתה כמין כובע אינו חיבור חוט של ביצה שקרש על דפנה של אילפס ונגע בו טבול יום מן השפה ולפנים חיבור מן השפה ולחוץ אינו חיבור וכן בקטניות שקרמו על שפת הקדרה חבית שנקבה בין משוליה בין מצדיה וסתם טבול יום הנקב בידיה נפסלה כולה המערה מכלי לכלי ונגע טבול יום בקלוח משערין זה שנע בו באחר ומאה שתרומה טמאה שנתערבה באח' ומאה בטלה במעוטה כמו שבארנו בהלכות תרומות טבול יום שהיה תורם את החבור ונפלה ממנו חבית של תרומה ושקעה בכור של יין ונגע ביין שבבור מן השפה ולחוץ אינו חיבור מן השפה ולפנים חיבור

ואם היה החבור קטן אפילו היה כלי גדול שמחזיק מאה כור כולו חיבור ואם נגע במקצת היין פסל התרומה שבחבית שבקרקע הכלי הסולת של מנחתו וחלבונה והקטורת והנחלים שנגע טבול יום במקצתן פסל את כולו ברא' בנחלים שחותה במחתה בינם הכיפורים שהמחתה שחותה בה נכנס להיכל אבל נחלים שחותה בכל יום כשהוא מערה ממחתה של כסף לשל זהב אם נתפזרו מן הנחל אין בהן קדוש אלא מכלל לאמה מקפה של חולין או ריקן של חולין ושמן של תרומה צף על גביה ונגע טבול יום בשמן לא פסל אלא השמן בלבד ואם חבץ כל מקו' שהלך בו השמן פסל ירק של חולין שבישלו בשמן של תרומה ונגע בו טבול יום לא פסל לא מקום מנעו המקפה של תרומה והשום והשמן של חולין שנגע טבול

יום במקצתן פסל את כולן המקפה של חולין והשום והשמן של תרומה שנגע טבול יום במקצתן לא פסל לא מקו' מנעו אם היה השום מרובה חולין אחר חרוב אומתו בזמן שהן גוש בקערה אבל אם היה מפורד במדוכ ונגע במקצתו לא פסל אלא מקום מנעו מפני שהיה רוצה בפיוורו ושאר כל הנדוכין שדרכן לדוכן במשקין כגון השום בשמן אם דכן שלא במשקין ובצף אף על פי שהן גוש בקערה ונגע בהן לא פסל אלא מקום מנעו שהרי הם בעינו של דבילה שאם נטמא מקצת לא נטמא כולו עיסה שקרא שם חלתה בצפונה או בדרומה הרי זה חיבור ואם נגע טבול יום במקצת חציה נפסלה החלה נטלה חלתה מתוכה וחציה לתוכה אינו חיבור

עיסה שנרמעה או שנתחמצ בשאר של תרומה אינה נפסלת בטבול יום עיסה שהוכשרה במשקין ונילושה במי פירות ונגע בה טבול יום לא פסל אלא מקום מנעו בלבד מעשר ראשון שהוכשר ונגע בו טבול יום או ידים מסואבות מפרישין ממנו תרומת מעשר בטהרה מפני שמעשר ראשון בחולין וטבול יום וידים מסואבות אינם פוסלין ארץ החולין שהשלישי בחולין טהור כמו שביארנו וכן האשה שהיא טבולת יום לשה את העיסה וקוצה לה חלה ומפרישת ומנחתה בכלי ונותנתו עם שאר העיסה כאחת ומקפה על הכל כדי להרום מן המוקף ואחר כך קוראה לה שם ואומרת הרי זו חלה ומשתקרא לה שם לא תנעבה שלא תפסלנה וכך היא עושה אם לשה בערוב שהיא טבולת יום לנין שהוא טבול יום שמילאהו מחבית מעשר שלא נטל תרומתו ואמר הרי זה תרומת מעשר על מה שבחבית אחר שתחשך הרי זו תרומה טהורה לפי שאינה נעשית תרומת מעשר עד שתחשך כפי תנאו ואחר שתחשך יעיר שמשו של לנין ויטהר נשברה החבית קודם שתחשך הלנין בטבול נשבר הלנין החבית בטבול יום טבול יום מטומאת מת ומבעילת נידה עושה בבית הכר' וכן שאר הטמאים שטבלין עושין בטהרה חוץ מצד והחבור בשבועי שלהן שאף על פי שטבול לא יעשו בבית הכר' ולא יתעסקו בטהרות שמא יראו ונמצאו טמאים למפרע שהרי סותרין הכל כמו שנתבאר;

מדינת ישראל

שכחות הקדוש שהיו בהן נזמות ובתוך חגומו' היו משקין של קוד' ונצנ' השקין באחד מהן ונעצה ראשונה בשנית ושנית בשלישית אפומאח כולן ראשון לטומאה מפני המשקה שבנזמות וחובת הקוד' ר"ה ברין כבם משקין שאין מונין בהן אבל אם היו ככר' תרומ' היו החכר השלישית בלבד פטורה ומשלישת והלאה טהור והלאה טהור וטעם שחזק על כל ההככר' אף בתרומה הכל טמאות וכולן שניות חוץ מן הראשונ' שנגע בתב' השרץ שהיא ראשון אבל עובד הנגע' בעובי החבית והרי הוא כבם' כבלי אחר ציד' אם נקב האבק עובד לאויר החבית נקב אחד לרוח' וזה כנגד זה ואו שתי הנקב הפנימי מלמטה והחיצון למעלה והוא האבק עובד והחבית מלאה משקין אם נגע אב הטומאה במשקה שבאבק עובד נגמטמא כל המשקין שבחבית היתה החבית מוקפת צמיד פתיל ונתונה כבאה המרת נגמטאר מפני הנקב שבאבק עובד זה טהור הוא מפורש לאויר' וכן אם חדרו הנק' שבאבק עובד שבפנים מלמעלה והחיצון מלמטה הרי' ו' אפיה נצלת כצמיד פתיל אם נגע אב הטומאה באבק עובד לא נגמטאר משקין שבחבית' והנם כמובדלין מהן

כבר

כבר בארנו שהשבעה משקין בלבד הן שמתמטאין ואין מכשירין והשאר קרויין מי פלד ואינם מתמטאין ולא מכשירין ושבע משקין שמנינו תולדותיהן כיצא בהן תולדות המים הם היוצן ומן האויר ומן החום ומן הפה ומי רגלי בני אדם בין בחולים בין בנאים כל אלו היוצאין מן האויר משקין הם כי שויצאו לדעתו של אדם הם שויצאו שלא לדעתו אבל מי רגלי בהמה והחלה שנמחה הדין כי מי פירות לא מתמטאין ולא מכשירין הדים המבין מן האויר הדים הדים הדים בשעת שחיטה מן הבחמה והחיה והעופות המטורין אבל דם הקלף ודם אגוז מכשיר שיער וחייה הם והדין הוא כדמות לדם מבנה אדם לדם הקוץ השחוטמנות דם על האוכלין ונתקנה הדים בין סימן לסימן הדין זה דם לפי תולדיו עליו לא אוכלין ולא שורפין תולדות הדים דם הקלף של אדם שחוצאו לא שתייה אבל אם חוצאו לרפואה טהור ואינו מכשיר וכן דם שחוט בבתמה ובהם ובקפות המטאין והדין הוא כדמות לדם הקלף ודם הדין ודם השחיין ואבעבועות ותמיצית הדים כל אלו אינן מתמטאין ולא מכשירין ואי הדין הדין כשאר מי פירות ודים השחיין כשאר מים ממימי ואינו מכשיר ואינו לונו כיצא בו מי הדלדל בהן והכלב והחיה והאדם שאינו צריך לו אינו שויצא מכשיר ולא מתמטא לפיכך הדין הדין אינו משקה וכן חלב בהמה וחיה שיער שלא לרצון כגון שוב מחדר מאליו או שחלב בביתסק אבל חלב האדם בין שויצא לרצון בין שויצא שלא לרצון סתמו משק ומתמטא ומכשיר מפני שהו' ראויו לתנוק המטאין שיוצאין מאותו המטאין שאותו המטאין אבות המטאין מתמטאין בלבד הדים שהטומאה והדים באין כשאר אלו וזה הדין שוב ודעו ומימי רגליו ודביע דם מן המת ודם הדין וכן דם נפשו של זכר והדין וחלב של אישה ודביע עינים עם שאר תולדות המים היוצאין מן המטאין במשקין טמא שמתמטאין כל כונה שמשקין טמאין מתמטאין לרצון ושלא לרצון לפי נדיה או זכר שנטף חלב מדרידי לאויר התנוק נטמא התנוק וכל מה שבתוכו כבר ביארנו שהמשקין היוצאין מטבול יום אינם מטאין לפי אם נפלדו אפילו על כבר של תרומה אינו מוכשר עד שיפלו לרצון כשאר המשקין המטורין שאינן מכשירין ולא לרצון הדעת והלחיה המטורה והדין והדין והדין היוצאין מכבן שמונה הדים השחוט' מי טבריה וכיוצא בהן אעפ' שיוצאין נקיים כל אלו אינן חשובין במשק ולא מתמטאין ולא מכשירין השחטה שאר משקין ודים הדין הדין משקין כשהיו שאין שאר המשקין מחורין בנוף כיצד שחט מים טמאין והקאין

שכיון שיצאת טיפה הראשונה נטמא בכביצה ומטמא את כל המשקה היוצא אחריה נזש של אותם טמאין שהיה מקובץ ומחובר והשליכו לתוך התנור והוסק אתהים כביצה מכון התנור טהור שהיא האוכלין טמאין כלים והמשקה היוצא מהן טהור כמו שבארנו היה הנזש יתר מכביצה נטמא התנור כשיצא טיפה אחת נטמא כביצה וטמא את התנור לפיכך אם היו הדתים הטמאין פרוירין ואינן גוש אפילו הנמאה התנור טהור ענינם שנכלעו בהם משקין טמאין והמקין התנור טהור שהרי בטלו בעצו ואפי' הוציא העצם שיפלו עליהן גשמינפלו לרצונן והמקין התנור טהור ואין המים שעליהם מתבטאין מהן המשקין הבלוע' בהן ולא יתקנו את הכביצה כביצה כמקורם וכן יסיקם הטעם ונמצאו המשקין שעליהם מטמאין את התנור יסרין שנימצא בדיהם של זהו אינן טמא אלא מקום מנוע אם היה משקה מכלל הכל טמא שכיון שנטמא מקצת המשקה נטמא כולו והשמן ממש את כל הדתים נמצ' ע' שהעיקר למעלה מן הדת' ישיא' מהן הכרדא אם אמר לו אננינו נאמנין נמצא ע' אם של דתים נטמא כל הנזש כמו שביארנו נמצא ע' דתים פרוירין והוא ננוע בכביצה הכל טמא שהאוכל שהוא כביצ' מטמא והמשקה העורבב בהן והמשקה בטמא שאר הדתים יתר פרוירין ע' פרוירין והמשקה מלמטה אע"פ שננוע בכביצה אין טמא אלא מקום מנוע ע' הארץ שהדש' ידיו לנת ננוע באשכולו ואשכול וכל סביבותיו טמאין והנת כולה טהורה מפני שמפסיקין האשכולו שסביבו זה האשכול בינו ובינ שאר הגת הגת' והזונו שנועו בטהר והכלו עליהן טמאין ואח"כ יצאו מהן משקין הר"א טהורין שמתחילה נעשו בטהרה ואם נעשו ממתחלה בטמאין יוצא מהם משקין טמאין הברדיו שנבטחו ונעשו ומשקין טמאין בתוך בית הכרם אם יש בהן משקין לדתים כדי שיננוע ארץ רגילה בארץ דת' הדתים טהורין שהננוע במשקין טמאין שלא בדיו טהור ואפי' לקודש

הלכות טומאת אוכלין

הרי הנת טהורה שהרי לא הוכשרו והרי נבצרו לאכילה וכן הנוטל מן הסלים ומן המשטח של ארמה ואכל והות' כסאה וכסאת' וזרקן לגת ואע"פ שהיו מנתו על העיב' לא הוכשרו ענבים שהיו בסלים או במשטח של ארמה ולקח מהן ללרדן הוכשרו לפיכך צריך ליקח מהן ביד' טהור' כדי שלא יקח מהן הטמא וטמאן כרם שהוא עומד בבית הפרס הבורר אותו לגת אינו מוכשר כל זמן שהוא בבית הפרס האולי וטמא' כ' הפרס מבריהם הקלו בגור' זו ולא גורו עליו שיהיה מוכשר עד שיצא מבית הפרס לפי הדיוח לבצור בבית הפרס לגת בטהר' מטה' את הבורר' ואת הכלים ומוה' עליהן שליש' ושביעי' ומעריב שמשן כדי להכיר שאין מקלין ב בטמא' בית הפרס אלא מפני שהוא ספק ואח"כ נכנסין ובוצרין ומוציאין חוץ לבית הפרס ואחרים טהורים מקבלי' מהם ומוליכין לגת ואם נגע או באלו טמאין ומטמאין את הענבי' שהאנשים שבבית הפרס טמאין ו ומטמאין אותן שבחוץ ועושי' אותן ראשון והן מטמאין הענבים שהרי הוכשרו ומשיצא חוץ לבית הפרס המוסק את ויתיו לכבשן או למזכרן בשוק לא הוכשרו עד שפילו עליהן משקן ברצון כשאר האוכלין וכן המוסק ויתיו לרדן בבית הבר' לא הוכשרו עד שתגמר מלאכתן ומפני מה יוכשרו והתים שנגמר מלאכתן שחזקתן שהוכשרו במוהל שלהן ש' חזקתן רוצה בקיומן כדי שיהיו טהורין לרדן אבל קוד' שתגמר מלאכתן אין המוהל היוצא מהן מכשר מפני שאינו רוצה בקיומן לפיכך זיתים שלא נגמרה מלאכתן שנפלו עליהן משקן טמאין אין טמא' אלא בקום מנעם ככל האוכלים שלא הוכשרו נפלו עליהן משקן טמאין אחר שנגמר מלאכתן נטמאו כולן שהמשקן הטמאין מטמאין את המוהל שבהן והמוהל מטמא את כולן שהמוהל שיצא מהן אחר גמר מלאכתן חשוב משקה ומתטמא ומכשר חבית של זית' מוגלגל' צרי' לנקוב החבית כדי שיצא המוהל ואם לא נקב הרי' או מוכשרין נקב' וסתמוה שמרים והנם בלולים במוהל אינם מכשרין מפני שאינו ברצונו שהרי נקבה וזית' שנסקן לרדיכה מאימתי גמר מלאכתן משתגמר מסוקתן ויהיו מונחין ומוכנים לרדיכה אע"פ שלא נפלו עליהן משקן ולא יצאו מהן משקן הואיל ונגמר מלאכתן הוכשרו אבל קוד' שנגמר מלאכתן אע"פ שנתמעכו והזיעו ונתחברו במשקהן אינן מוכשרין גמר מלמסקן זיתיו אבל עתיד ליקח זיתים אחרים ולהוסיף עליהם אפילו אינו עתיד להוסיף אלא או קב או קביו לא הוכשרו ואם העצים הרי' או מוכשרין גמר מליקח אבל עתיד ללו' ולהוסיף ואירעו אותם או נתעסק במשקן ולא הוסיף עדיין לא נגמרה מלאכתן ואינן מקבלין טומאה ואפי' זבים וחבות מהלכין עליהן וטהורין העומן זתיו בשני בתים כיון שגמר אחת מהן הוכשרו לקבל טומא' המסקן זתיו בגליל העליון ועתיד להורידם לגליל התחתון אין מקבלין טומאה עד שיורידם לשם והוא שחושב עליהן קודם שימסקו אבל אחר שימסקו אין המחשבה מועלת אלא הוכשרו גמר את זתיו ועת' למזכרן לא הוכשרו עתיד לחפותן בעלין הוכשרו ומקבלין טומאה הלוקח מעטן זתים מן הגוי' אם יש מוסק על פני הארמה יעשו בטומאה שזה בחזקת שגמר ונאמן עם הארץ לומר מעטן זה לא גמרתיו הוצא ליטול מות' שלא נגמר מלאכתן ולרדן הרי' זה נוטל מהן בטומאה ומוליך לבית הבר' בטומאה ומכסה השאר בטומאה ואינו חושש שהרי לא הוכשרו כדי שיקבלו טומאה המנח אר' זתיו בכותש כדי שיתעו ויהיו נוחין להכתש הרי' אלו מוכשרין הניחין למולחן אינן מוכשרי' שהרי דעתו עליהן לכבשם הפוצע זתיו של תרומ' ביד' טמא' פסל' שפציעת' היא גמר מלאכתן פצעו לסופן במלח לא הוכשרו וכן אם פצעו לידע' אם יש בהן שמן והגיע להמסק לא הוכשרו

ומפני שלא טיהרו כד' יאיתן א"א והוא שעתה רביעי' טמא' קליש בשתיקת' ועכשיו כ' ביטלתן הוא מטמא אותן אף על פי שבעלה טומאתן בהיותם בתוך מעין:

וחקיאן הרי אלו טמאין מפני שלא טיהרו ביציאתן שנתה מים טמאין וטבל ואח"כ חקיאן או שנסרחו ואח"כ חקיאן או שיצאו מלמטה אע"פ שלא טבל הרי' הן טהורי' שנתה שאר משקין טמאין או שאר אוכלין טמאין אע"פ שטבל ואח"כ חקיאן טמאין לפי שאינן טהורין בגוף נסרחו או שיצאו מלמטה הרי' הן טהורי' כבר ביארנו שהזיעה אינה משקה אפילו שנתה משקין טמאין והזיעה זיעתו טהור' אבל הבא במים שאובין והזיעה זיעתו טמאה ואם נסתפגמו המים השאובין ואחר כך הזיעה זיעתו טהורה זיעת בתים שהיון ומעוררת ובוררת אין משקה ואפילו הן טמאין זיעתן טהורה אבל זיעת המרחץ כמים אם היתה המרחץ טמאה זיעתה טמאה ואם היתה טהורה והכנים בה פירות הוכשרו הכניסו לה כלים הרי' המים שעליהם כתלושין ברצון ומכשרין הבריכה שבבית וחבית מויע' מהמתה אם היתה הבריכה טמאה זיעת כל חבית שמהמתה טמאה שתי בריכות בבית אחת טמאה ואחת טהורה המויע' קרוב לטומאה טמא קרוב לטהורה טהור מחצה למחצה טמא המוהל בשמן משקין המנטפין מסלי' ותו' ענבים אינה משקה ולא מהטמאין ולא מכשרין עד שיכנסם בכלי' השוקל ענבים בכף מאונים היין שבכף אינו משקה עד שיערט לתו' הכלי' והרי זה דומה לסלי' זתים וענבים שמנטפין הדגים ענבים של תרומ' בחבית אע"פ שהיון צף על גבי דיו הרי' הכל טהור משקה בירת מטבחיים שבוערה והוא דם הקדשים והמי' שמשמשין בהן שם טהורין לעולם ואינן מתטמאין ולא מכשרין ודבר זה הלכה כפי הקבלה לפי כל דמי הזבחים אינו מקבל טומאה ואינו מכשר וזהו אולי דם הקדשים אינו מכשר קדשים שנשחטו בעזרה לא הוכשרו בדם שחטו ואין לבשר הקדשים הכשר אלא במשקין שפילו על הבשר חוץ ממשקד' בירת המטבחיים פדת קדשים שהעבירה בגורו' ושהט' ועדיין משק טמא' הרי' זו מוכשרת לפי' אם נמצאת מהט טמאה בבשר הרי' הבשר טמא' וכן אם היתה הפרה הסומה מחוץ לירושלם אע"פ שאין המחש' ידועה הרי' הבשר טמא מפני שנגע בכלים הנמצאים חוץ לירושלם נמצאת המחש' בפרש הבשר טהור וכן כך ובין כך הדי' טהור' שאין טומא' יד' במקדש כמו שביארנו ברא' להיות הבשר טמא כדון תור' אכל להתטמא מבריהם אין הקדש צריך הכשר אלא חיבת הקדש מכשרת הכשר ואם נגעה בו טומאה בין קלרה בין חמורה נפסלו אע"פ שלא הוכשר במשקה כמו שביארנו:

פרק אחד עשר

ענבים למכור בשוק או ליבשן לא הוכשרו לטמא עד שפילו עליהן משקין לרצונו כשאר האוכל' אבל הבצור לרדן הוכשר לטמאה אע"פ שלא נפלו משקן על הבצור כלל ואם נגעה בו טומאה נטמא ודבר זה גור' מברכי' סופרים ומפני מה גורו על הבצור לנת שהוא מכשר שפעמים שאר נכנסו לברכו לידע' אם הגיע להיבצר וסוחט אשכול של ענבים לבדוק בו ומולפו על גבי הענבים הבצור' שהרי הכל לרדיכה עומד ועוד מפני שאינו מקפיד עליו הרי הוא מתמעך ויצא מימיו והרי הוא מקפיד עליהן שלא יזובו בקרקע ו נמצא מוכשר בהן לפי' גורו שהבצור לגת הוכשר הבצור ענבים שאם לא מצא להן שוק מחוץ לגת לא הוכשרו עד שיבאו לרשו' הגת וכן הזתים שבאו לרשות הבר' הוכשרו כמו שיתבאר הבצור ענבים ונתנם בעבי' או שטמחו ע"ג העלין הוכשרו במשק' היוצא' מהן שהרי דעתו על המשקין ולפיכך שטח על העלין או נתן לתוך הענבים שהוצ' כמו בור לפי' אם נטל מהן טמא או מי שדיו טמאות טמאן בצר ונתן לסלי' או במשטח של ארמה לא הוכשרו שהרי אינו מקפיד על המשקה היוצ' מהן לפיכך נוטל הטמא מהן ואוכל ואע"פ שהן מבוקעות ומנטפין לגת

ק"ח

ק"ח

ק"ח

ק"ח

ק"ח

ק"ח

ק"ח

ק"ח

ק"ח

ק"ח

הלכות טומאת אוכלין

ח'ש' שמוח ומקם אף ע'פ' שחיטבו שידד הטל' עליהן לא הוכשרו שיש
מעשה להן דין תורה ואין להן מחשבה אפילו מדברי סופרים הכנו
בהן קטנים על חנן הרי אלו מוכשרין שאם היתיר מחשבת של קטן
ניכרת מתוך מעשיו מחשבתו מועלת מדרביהן המעלה את האנוחות
ואת הקציעות ואת השום לנג בשביל שימיתנו וידד עליהן הטל לא
הוכשרו ואין אומרים הואיל והכל יודעין שחטל יורד וחי יורד ברגזו
גשמים אם שמה הוכשרו היו ויהיו נתונים כד' וידד עליהן גשמים אם
שמה הוכשרו החמרים שהיו עוברים בנחר ונפל שקיהן במי' ויחללו
אם שמה הוכשרו הפירו' והמי' שעל השקן הנס תלושין ברגזן שהרי
שמוחו שק' שהוא מלא דקונים ונתן על כפי הנדר או על פי חכמי
על מעלות המערה ושאו הוכשרו חבית שחיא מלאה פירו' שנתנה
בתוך המשקין או מלאה משקין שנתנה בתוך הפירו' ושאוב הוכשרו
באו משקין אמרו במים ובין וכו' וכו' אבל שאר המשקין אין נשאלין
מן החכם כדי שיכשירו הפירות שבצדן הרודה פת חמה ונתנה על
פי חבית של יין אם היתה פת היטין לא הוכשרה ואם היתה של שעורים
הוכשרה מפני שהשעורים שואבות וכן אם היתה היין נמא והיתה פת
חמים טהורה ואם היתה שעורים נממאה מפני ששואבה משקין נמאין
המרבין את ביתו ונתן בו חטים וטענו אם מחמת חטים הוכשרו ואם
מחמת הסל לא הוכשרו המכנס את כסותו בעריבה ונתנה חטים
וטענו אם מחמת חטים הוכשרו ואם מחמת העריבה לא הוכשרו
הטומן פירות בחול כדי שירטבו הוכשרו הטומן בשם העובאם יש
בו משק' שמה הוכשרו ואם לאו לא הוכשרו המרבין את טרנו אנו
חושש שמא יוכשרו חטיו אם טענו בואף על פי שהוא שמה חט
עשבים כשהטל יורד עליהן לחפו בהן החטין אם נתכוון לכך הוכשרו
המרבין את ביתו במים נמאין ונתן בו שטל וטענו אם יש עליהן
משקה טופח הרי אלו נמאין ואם לאו נטוהין הטע' אפירה של דק
שהיו עליה משק' ויורדו מצד העלין לצד התחתון לא הוכשר המעלה
שקין מליאין פירות מה הנדר ונתנו זה על גב זה הוכשר התחתון במים
שיורדו לרוב העלין שהרי ברגזנו הניח זה על גב זה הנופח בעדשים
לברקן אם היו תחתיו והיועו הוכשרו בהכל פוי מפני שהוא מתולולת
המים וכן האוכל שומשמן באצבע הוכשרו במשק' פיו ושעל אצבעו
נשך באוכל ונפל האוכל הרי המשקה שעל האוכל שלא לרצון
היה אוכל ותים צצועים ותמרים רטובות וכל שהוא רוצה למין את
רגע' נתנו ונפל מפיו הרי המשקה שעליו ברגזו היה אוכל ותים נטובין
ותמרים יבשו וכל שאנו רוצה למין את רגעי' נתנו ונפל מפיו הרי המשק'
שעליו שלא ברגזו עולשין שלקטן לבחמה והיה חוששין עליהן
לאדם אחר כך כבד ביארנו שהן צריכין הכשר שניואם הדין עליהן
מסקה טופח כשחשב עליהן לאדם הרי אלו מוכשרין

פרק חמשה עשר

מים
 שִׁבְכָלִים מִתְמַטְמֵאִין בֵּין לָרְצוֹן בֵּין שְׁלֵא לָרְצוֹן וּמִטְמָאִים
 אוֹכְלִי וְכוּלִי בֵּין שֶׁנֶּפֶל עֲלֵיהֶן בְּרָצוֹן בֵּין שְׁלֵא נֶפֶל עֲלֵיהֶן
 בְּרָצוֹן אֲבָל מִים שֶׁבִּקְרָקוֹת כְּזוּמָה מִי בִּרְחוֹת שִׁיחִין וּמַעְרוֹת וּמִי בְּנֵאִים
 שְׂאִין בְּהֵן אֲרָבִיעַ סָאָה אִין מִתְמַטְמֵאִין
 אֲרָא
 שְׂאִין בְּהֵן אֲרָבִיעַ סָאָה אִין מִטְמָאִי
אֲא
 הִדְרָךְ הָאֵלֶּה שֶׁכֶּסֶד רַחֲמָהּ מְכַלִּית וּזְרָה אֲכָלִי מֵאֵד וְיֹאכֵל מִן הַסּוּד
 הַמּוֹפְלָא הַגָּפוֹן לִישָׁרִי לֹא מֵאֲחַת קִבְּלָת טוּמֵא וּמֵאֵל וּכְתִיבָת טוּמֵאֵי תַלְמִיד
 בְּרָצוֹן אֲכָל הַרְצוֹן אֵל הַמִּתְחַבֵּשׁ שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח וְהָאֵל מֵאֵד וְהָאֵל מֵאֵל לֹא הָדִים
 טוֹהֵר כֶּבֶד הַרְצוֹן בְּהוֹסֵת מַפְסִי שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח וְהָאֵל מֵאֵד וְהָאֵל מֵאֵל לֹא הָדִים
 וּכְשֶׁמֶת הַטּוֹמֵא וְיִחְזַר הָדִים שֶׁנֶּפֶל בִּינֵי לְבָבָא אֲכָלֵשׁ שֶׁהִי טוּמָאִין רַבֵּן הַקָּדוֹשׁ
 שֶׁלֹּא כְּתִלְשׁוּ עַל הַטּוּמָאִים שֶׁחֲזָרוּ שֶׁם וְכִתְּבוּ אֶלָּא אִם כֵּן מִיִּשְׁתַּחֲוֶה בְּתִלְשׁוֹ לְפִיכָךְ
 אִם הָדִים בְּהֵן אֵת יְדוֹאוּ הַכֶּבֶד שֶׁכֶּסֶד הָדִים הֵיא הַקּוֹסְדִי לְטוּמָאֵה כְּלָמוֹד כִּחְשָׁנִי
 בְּתִלְשׁוֹ וְכִטְמָאוּ מִשְׁעֵת הַטּוֹמֵא וּמֵאֲחֻלָּת הַכֶּבֶד שֶׁהִיא הַקּוֹסְדִים עֲצֵמֵן חֲזָרוּ
 לְהִימָחַת בְּתִלְשׁוֹ שִׁין לְקַבֵּל טוּמָאֵה שֶׁהִיא כִּחְשָׁנִי בְּתִלְשׁוֹ וְלִפְיֵי כִּשְׁעֵר הַטּוֹמֵא לְטֵמֵא אֵת
 הַכֶּבֶד וְאִם לֹא הָדִים טוֹהֵר שֶׁהִיא מִשְׁכַּחֲלֵנִי בְּרָא לִי כִּחְשָׁנִי וְהָאֵל מֵאֵד וְהָאֵל מֵאֵל לֹא הָדִים
 הַגָּבֵא מֵאֲחָדִין טוּמָאֵה עַל שֶׁיִּתְקַבֵּל וְהָאֵל מֵאֵד וְהָאֵל מֵאֵל לֹא הָדִים טוֹהֵר שֶׁהִיא
 מִחְשָׁת וְכִינּוּרֹת עַל שֶׁ אֲשָׁרֵן מֵהָרִין בְּשִׁיחֵי בִּישׁוֹת רַבֵּן הַקָּדוֹשׁ מִיִּשְׁתַּחֲוֶה
 טוּמָאִים בְּהִשָּׁקָה עַל שֶׁיִּהְיֶה אֲרָבִיעַ סָאָה מִקּוֹה שֶׁלֹּא לְפִיכָךְ הַטּוֹמֵאִים שֶׁנֶּפֶל
 בְּהֵן שִׁתְּחַבְּשׁוּ וְיִחְזַר לְטוּמָאֵת זוּ הִיא הַכֶּבֶד אֲכָלִי

אינן כחלושין
לשון המשנה ושעל האבן
טורה וכמדרומה אבי שעל
הכפר הוא הכל:

ובמכמורות אינם תלוש' ברצון
 וכן הו' מעל הקסיה של שולחנות
 פירש בעל הגדול קצרות
 מעבין הנגב את הקסיה
 ואין דעתי כחה הימנו ובמסכ' כל'
 פ' קסיה של זור' גרבו' של הלכ'י
 דרכים של עשה פשתן טמאה
 דב' של צבעים ושל כפחים טמורה
 רבי יוסי ואמר אף של נדמות זה
 הכלל העש' לקבלה טמא מפני
 הוצעה טמור' כל אלה אין מראה
 פנים להיות קצרה אבל כד' שהא
 עוד שמונה גדול' חומר על כל
 גדיו' שלא יתחדיו בהם הקסיום
 והקסיום והמחן שבגור' והלכ'י
 דרכים מפני האכזב ועשו' פשתן
 בשביל הקסמים והקרחא וכל אל'
 עושין לקבלה שהם מוקח'י' הפסול'
 ומתלים הנבדלים אבל צבעים של
 כפחים שהם מזויעים תמיד והם
 מוקחים בהם הוצעה טמורה וכן
 קסיה של שולחני' ומשיכה של לבני'
 עוד הוא שפורסין על שולחנות של
 בעלי' מטבעות ועל הלכ'ים שלא
 יתכללו הו' הידור' עליון אינן
 לרצון אם נכזר ולא הקסיד' על מה
 שיפלו וכפלו על פירו' הדי'ם כבי
 יותר וזה טעם כיצור' שהא' כבי
 יותר :

אִינְלִינְגְסְטֶאדֶן בֶּרְלִין
א הָיָה לֹו לְמוֹר שְׂאִין מִקְבִּלִין
הַכֶּסֶר בַּמְחֻבֵּר מִיָּה אִם
הַכֶּסֶר בַּמְחֻבֵּר לִרְטֹן
וְעַדִּין מִשְׁקָה טוֹמַת עֲלֵיהָ לִרְטֹן
הָיָה הֵם מִשְׁכֻּרִין וְבִמְרִיעַד אֵת
הָאִילָן וְכַפֵּל עַל חֲדָיו וְסוֹבֵב שְׂפָתָה
עַל חֲבֶרְתָּה וְחֲתִיתָהּ זֶרַע וְיִירֻקֹּת
מִחוֹבְרִין פִּלְגֵינֵי שֶׁ וְהָ שֶׁ שְׂכָרִי
כִּינֹן שֶׁמֶטְבִּין לְהַפִּיל אֵת הָאִילָן אִם
אֵת הַסֹּפֶה וְאִין לֹה עֵזֶר מִרְכָּה
שִׁשְׁאֲרוֹ עֲלֵיהָ הַמִּשְׁקִין אִלֵּם מִרְכָּה
כִּפְלִית הָאִילָן וְהַמִּשְׁקִין שְׁעֵלֵי מֵ
מִחֲשָׁבָה אֲחֵת הִיא הָרִי הָאֵל כִּמֹּה
שֶׁהֲרַעֲדָה לְהַכְשִׁיר מֵהָ הַמִּשְׁקִין בְּכִי
עַל הָרֹעִי שֶׁחֲתִיתָהּ וְהָרִי הָאֵל
וְיִתֵּן וְיִתְחַלֵּל שְׂכָרֵי אֵלֶּם כֵּן אִינְגְלִין
כִּמְרַעֲד לְהַכְשִׁיר מֵמִנְהוֹ אֲוֹבֵל שְׁהָרִי
וְהָאֵל בְּרַקֵּס זֶרַע וְיִירֻקֹּת מִחוֹבְרִין
עַל פִּי שֶׁמֶטְבִּין שְׂכָרֵי הַכֶּסֶר אִם
וְאֵל אִם אִי אִם כִּלְשָׁנוֹ עַם כִּפְלִית הַסֹּפֶה
וְכִי אִילָן כִּלְשָׁהּ אֵת מִחוֹבְרִין וְאִין עַם
וְשֶׁמֶטְבִּין אֵל וְהַמִּשְׁקִין נְרִיבָה אֲוֹבֵל

פ' למסעות האבן אינ' כתר' לשי' החובט על השלח
 חור למי' הנתזין ממנו תלושין ברצון
 שהרי רצונו שיצאן חבט עליו והוא
 בתוך המי' אינ' תלושין ברצון חמים
 שעליהן בספניה ובעקל ובמשושות
 אינ' תלושין ברצון וכמצוד' וברשותו
 ואם נער תלושין ברצון וכן חמים
 של הקסיה של שלחנו ועל השפה
 של לבנים אינ' ברצון ואם נער הרי
 אלו ברצון המוליך את הספניה לים
 הגדול לצרף המוציא מסמר לגשמי'
 לצרפו המניח ארץ האד' בגשמים
 לעשותו פרום חרי המים שעליהן
 תלושין ברצון אכל המוציא את
 המסמר ואת האד' בגשמים לכבות
 אין חמים שעליהן תלושין ברצון
 שלש את המשולת לבד להעלות
 בהכל' או קותן שלש את ה
 הכלכלה לבד כדי שתשב עליה את
 התרגול אין חמים שעליהן תלושין
 ברצון המסמק את הכריש להסיר
 המ' שעליה והסוחט שער בכסותו
 בה' היוצאין תלושין ברצון והנשארי'
 המ' אינ' תלושין ברצון מפני שרצונו
 שיצאו מכול ויכרישה עצמ' הוכשר'
 שבשעת פרישתו מכשיר' ואם ניתק
 חמים מעליה בכל כחו לא הוכשר'
 המ' ער את האיל' להשיר ממנו א'
 אוכלין או להשיר מומא המ' הנתזין
 ממנה אינ' תלושין ברצון הרעידו
 להשיר ממנו בשקין היוצאין הריהן
 תלושין והנשארים בו אעפ' שנשרו
 ממקום למקום אינ' תלושין ברצון
 מפני שהוא מתכוין שיצאו מכול וכן
 אם נתנו על המחורבין אינ' תלושין
 ברצון המרעיד את האיל' ונפל על
 חביו או סוכה ונפלה על חבירתה
 ותחתיה ורעע וירקרו מחוברים
 לקרקע ונפלו חמים על הפירות
 המחוברי' שתחת אות' המ' שבויע'
 ושבירקות אינ' תלושין ברצון
 שצרים של תרומ' שנתן עליהן מים
 כבר בארנו בתחומות שהראשון
 והשני אסור לד' ושל הקרש בדק
 הכית אף השלישי אסור ושל קרשי
 מזבח לעולם אסור ושל מעשר שני
 חורא' ראשון בלבד אסור כשם
 שאמרו לעני' אסורין כך אמרו לעני'
 הכשירין כגון שנתמך מאיהן וחית'
 בחמה שותד' ראשון ראשון שאם
 היה האד' הוא שמסיר המ' הראשונה
 אף עפ' שממליהן נפלו כיון שחשבין
 והקפיד עליהן מכשירין

אינו מתבונן אלל להפיל הסוכה עמו
תחתיהם דבותה הוא לבית שמאי שא
כתלשו ומשק טופס עליהם הרי הן כבי
והמשקין עליהם סברי בש התלשה והכ
שנבנו מיד בה סברי אין מוכשרין והתו

פרק ארבעה עשר

פִּירוֹת מבית ש"ה
 שִׁיר הַדֹּלֵף לְתוֹכָן וְעִירְבֹן כְּדִי שִׁתְּנֵבוּ לֹא הוֹכֵשׁוּ
 הַמַּעֲלָה פִּירוֹתָיו לִגְגֵּי מִפְּנֵי הַכְּנִיעָה הַיָּדִיד עֲלֵיהֶן הַמֶּלֶךְ
 לֹא הוֹכֵשׁוּ וְאִם נִכְבוּ שִׁיר עֲלֵיהֶן הַמֶּלֶךְ הוֹכֵשׁוּ לִפְנֵי אֵם הָעָלָם

מולד ז'י

מביתן זה
מחו עשין דתו דף ללט
ע"ד מכשירין פו דף סס

הלכות טומאת אוכלין
פרק ששה עשר
טהרה תקב

אלא לרצון ואין מטמאין אלא ברצון כיצד מים שבקרקע שאין בהן מ' טאה בין שהיו שאובין בין שאינן שאובין שנפל לתוכן חמת או שהלך בהן הטמא הרי לא טהורין אבל אם שתה מהן אדם טמא או שמיא לא מהן בכלי טמא או שנפל לתוכן משקין
טמאין ברצון הרי אלו טמאין ואעפ' שהן בקרקע שתה מהן הטמא אחר שנשטמו בקרקע או שמיא מהן בכלי טהור נטמא השות' ונטמא הכלי שהרי ברצון שתה או מלא נפל לתוכן בכר תרומה הרי הוא טהור כשהיה שאין מתטמאין לא לרצון לפיכך אם הדיח ידו והוציא הכבר נטמא במים והכבר שבידו שהרי הן ברצון מי נבאים וכיצא בהן ממים שבקרקע' כגון מי בורות' שיהיו ומעורות ומי תמצית שפסקו ומקואות שאין בהן ארבעי טאה ורבו מי גשמים עליהן אעפ' שלא שטפו הרי הן טהורין לפיכך כל המי שבקרקעות כגון מי נבאים וכיצא בהן בשעת הגשמים הכל בחזקת טהרה פסקו הגשמים הקרובים לעיר או לדרך טמאין שהן בחזקת ששתה מהן הטמא ושמלאו מהן בכלים טמאין והרחיקו טהורין עד שיהלכו רוב האדם הלכו הכל בחזקת טומאה שהחולקים בשיור' ממלאין ושותין מהן כראבובא שאיפשר לשתות ממנה אבל בנבא שאיפשר לשתות ממנה אלא ברוח נזול הרי זה בחזק' טהר' עד שימצא מקום פרסות רגלי אדם או פרסות רגלי בהמ' נכרת בו אבל מצא פרסות רגלי בהמ' דקה הרי זה טהור שאיפשר שירד ושתה חזקת טט' ונמוסיות שבפתחי חנויות ברשות הרבים בשעת הגשמי' שהן טהורין פסקו הגשמים הרי הן כמי שפיתו ושבושוקין חולקין בהן אחר הירוב נבא שנפל לתוכן או חלב או דבש חולקין בו אחר הרוב נפל לתוכו שמן אעפ' שהפיקאור הרי זה מתטמא ומטמא שלא ברצון לפי שאיפשר לו לצאת ידי צחצוחית שכן ושאר המשקין חוץ מן המי' הרי הן בקרקע כמות שהן בכלים רין אחר הוא מי תמצית שלא פסקו אעפ' שאין בהן מ' טאה הואיל והן בקרקע והרי המים נמשכים ובאין להן אינן מקבלין טומאה ואעפ' ששתה מהן הטמא ומלא מהן בכלי טמא או נתן לתוכן מים טמאין הן טהורין לכל דבר מ' שהיה אוכל תרומ' ביד' טמא כגון רבילה שלא הוכשר והכנים ידו לתוך פיו ליטול צורר אם הפך נטמאת הרבילה ברירו שהרי נטמא בידו מפני שעקרו ואם לא הפך טהורה שהמשק' שבפיו קודם שיהפכנו או ימוצצנו להוציאו דומה למי שלא נתלשואה' עדי בקרק' שאין מתטמאין ואין מטמאין לא ברצון כמו שבארנו וזה אין רצונו לא ליטול הצורר היה פוד' ליתן פיו ופשוט ידו ליטול והרבילה בתוך פיו אם הניחו לצמא הרי זה הרוק כעקור נטמא הרבילה מהמ' משקה פיו שנטמא מחמת ידיו האש' שהיה אוכלת אוכלין של תרומה שאינן מוכשרין והיתה גורפת אר' התנור הטמא והכה הקין ויצא ממנה דם ומצצה אצבע' מפני חרם או שנכוית ונתנה אצבע' בפיה נטמאת התרומ' שבפיה שהרי רצונו להוציא המשק' מפיה ולעקרו במציצת אצבע'

ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא והמשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:
האשה שהיתה אוכלת
אם זה הפסקה לא מנאחית
לא במשקה ולא בתוספת
אכל ראה זה מנאחית במשנת כלים
סוף פה האשה שנטף חלב מדדיה
וכפל ליתוך אידי התמור טמא
שהמשק' מטמא לרצון ונלא לרצון
היתה גורפת והכיתה הקין ויצא
ממנה דם או שכוית ונתנה אצבעה
ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא
המשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק
שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:

כל האגודות שבשוקין וכל הקמחים וכל הסלחות שבשוקין בחזקת טומאת אוכלין וכל האגודות מפני שדרכן לילף המים עליהן תמיד והקמח והסלח לותתין אותו ואחר כך טוחנין אותו וכן חטין שחולקין אותו ברחים אחת לשנים ואחר כך טוחנין אותו וכן חטין קדירה כגון הרפיות וכיוצא בהן הרי הן בחזקת מוכשרין בכל מקום בין של שוקין בין של בתים מפני שלותתין אותן להסיר קליפתן כל אלו שהן בחזקת מוכשרין הרי הן בחזקת טומאה מפני שהכל ממשמשין בהן והן מוכשרין ועל כולן נאמן עם הארץ לומר לא הוכשרו ואין צרי' לומר שאר אוכלי' שאין להן חזקה טעם הארץ נאמן עליהן לומר לא כל הדגים בחזקת מוכשרין ואין עם הארץ נאמן עליהן לומר לא הוכשרו לפיכך לעולם הדגים בחזקת טומאה הדגים בין שצדן בהרם בין בכפוף בין במצודה אם לא ניער את המצודה עליהן לא הוכשרו ואם נער הוכשרו ואין עם הארץ נאמן לומר לא נערת את המצודה על הן והרי הן בחזקת טומאה עד שיתכוין לצודן במהרה כל הציד בחזקת מוכשר צור טהור שנפל לתוכן מים כל שחם הרי הכל משק ומכשיר ומתטמא מטמא משקין לפי חזקתו טמא נפל לתוכו מים יין רבש וחלב חולקין אחר הרוב וכן מפר' שנתערבו בשאר המשקין חולקין אחר הרוב נתערבו במים כל שהם הרי הכל משק ומתטמא מטמא משקין ומכשיר וציר חככים טמאין אינו מכשיר אבל מתטמא טמא משקין הלוקח ציד מעם הארץ משקין במי וטהור שאם היה רוב הציד מים הרי המים מטהר' במקוה ואם היתרובו מלא של דגים אינה מקבלת טומאה והמים שבה בטלו במיעוטן ברא לטבול בהן פת אבל לקדשה מצא מין אר' מינו וניעור ונמצאו רוב המים טמאים שהמיעוט שהיה בציר לא טהר במקוה הפירות בכל מקום בחזקת טהרה אפילו היה המוכר נוי עד שידע שחוכשו או שיהיו מ' מדברים שחזקתן מוכשרין האונ' בכל מקום בחזקת טומאה וכן כל הקישואין והרלוועים התלויות בגמי על פתחי חנויות בחזקת מוכשרין וטמאין כל הכתוב בדברי קבלה מהלכות הטומאות והטהרות אינו לא לענין מקדש וקדשיו ותרומות ומעשר שני בלבד שהרי הזהיר את הממא' מליכנס למקדש או לאכול קודש או תרומה וטעם טומאה אבל החולין אין בהן איסור כלל לא מותר לאכול חולין טמאין ולשתות משקין טמאין הרי נאמר בתורה והכשר אשר יגע בכל טמא' לא יאכל מכלל שהחולין מותרין שאינו מדבר אלא בבשר קדשים אכ' מפני מה נאמר הראשון שבחולין טמא והשני פסול לא שיהיה איסור באכילה אלא למנוע ממנו לתרומת ולקודש שאם נגע שני של חולין בתרומה פסול אלא למנוע ממנו לרומם נגע באוכלין של קדש טמאין ועשאן שלישי כמו שביארנו וכן האוכל אוכל שני של חולין אם נגע בתרומה פסול כשם שמותר לאכול חולין טמאין ולשתותין כך מותר לגרום טמאין לחולין שבארין ישראל ויש לו לטמא את החולין המתקנין לכתחילה וכן מותר לאדם ליגע בכל הטומאות ולהתטמא בהן שהרי הזהיר הכתוב את בני אהרן ואת הנזיר מהתטמא במר' מכלל שכל העם מותרין ואף כהנים ונזירים מותרין להתטמא בשאר טומאות חוץ מטמא' כל ישראל מותרין לחיו' טהורים בכל רגל מפני שהן נכונים ליכנס במקדש ולאכול קדשים וזה שנאמר בתורה ובנבלתם א' תגעו ברגל בלבד ואם נטמא ידו לוקח אבל בשאר ימות השנה אינו מזהיר הטמא וטהור ידיו מפי השמוע' למדו שהטמא מ' ב' 66 ii והטהור

האשה שהיתה אוכלת
אם זה הפסקה לא מנאחית
לא במשקה ולא בתוספת
אכל ראה זה מנאחית במשנת כלים
סוף פה האשה שנטף חלב מדדיה
וכפל ליתוך אידי התמור טמא
שהמשק' מטמא לרצון ונלא לרצון
היתה גורפת והכיתה הקין ויצא
ממנה דם או שכוית ונתנה אצבעה
ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא
המשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק
שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:

האשה שהיתה אוכלת
אם זה הפסקה לא מנאחית
לא במשקה ולא בתוספת
אכל ראה זה מנאחית במשנת כלים
סוף פה האשה שנטף חלב מדדיה
וכפל ליתוך אידי התמור טמא
שהמשק' מטמא לרצון ונלא לרצון
היתה גורפת והכיתה הקין ויצא
ממנה דם או שכוית ונתנה אצבעה
ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא
המשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק
שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:

האשה שהיתה אוכלת
אם זה הפסקה לא מנאחית
לא במשקה ולא בתוספת
אכל ראה זה מנאחית במשנת כלים
סוף פה האשה שנטף חלב מדדיה
וכפל ליתוך אידי התמור טמא
שהמשק' מטמא לרצון ונלא לרצון
היתה גורפת והכיתה הקין ויצא
ממנה דם או שכוית ונתנה אצבעה
ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא
המשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק
שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:

האשה שהיתה אוכלת
אם זה הפסקה לא מנאחית
לא במשקה ולא בתוספת
אכל ראה זה מנאחית במשנת כלים
סוף פה האשה שנטף חלב מדדיה
וכפל ליתוך אידי התמור טמא
שהמשק' מטמא לרצון ונלא לרצון
היתה גורפת והכיתה הקין ויצא
ממנה דם או שכוית ונתנה אצבעה
ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא
המשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק
שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:

האשה שהיתה אוכלת
אם זה הפסקה לא מנאחית
לא במשקה ולא בתוספת
אכל ראה זה מנאחית במשנת כלים
סוף פה האשה שנטף חלב מדדיה
וכפל ליתוך אידי התמור טמא
שהמשק' מטמא לרצון ונלא לרצון
היתה גורפת והכיתה הקין ויצא
ממנה דם או שכוית ונתנה אצבעה
ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא
המשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק
שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:

האשה שהיתה אוכלת
אם זה הפסקה לא מנאחית
לא במשקה ולא בתוספת
אכל ראה זה מנאחית במשנת כלים
סוף פה האשה שנטף חלב מדדיה
וכפל ליתוך אידי התמור טמא
שהמשק' מטמא לרצון ונלא לרצון
היתה גורפת והכיתה הקין ויצא
ממנה דם או שכוית ונתנה אצבעה
ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא
המשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק
שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:

האשה שהיתה אוכלת
אם זה הפסקה לא מנאחית
לא במשקה ולא בתוספת
אכל ראה זה מנאחית במשנת כלים
סוף פה האשה שנטף חלב מדדיה
וכפל ליתוך אידי התמור טמא
שהמשק' מטמא לרצון ונלא לרצון
היתה גורפת והכיתה הקין ויצא
ממנה דם או שכוית ונתנה אצבעה
ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא
המשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק
שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:

האשה שהיתה אוכלת
אם זה הפסקה לא מנאחית
לא במשקה ולא בתוספת
אכל ראה זה מנאחית במשנת כלים
סוף פה האשה שנטף חלב מדדיה
וכפל ליתוך אידי התמור טמא
שהמשק' מטמא לרצון ונלא לרצון
היתה גורפת והכיתה הקין ויצא
ממנה דם או שכוית ונתנה אצבעה
ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא
המשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק
שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:

האשה שהיתה אוכלת
אם זה הפסקה לא מנאחית
לא במשקה ולא בתוספת
אכל ראה זה מנאחית במשנת כלים
סוף פה האשה שנטף חלב מדדיה
וכפל ליתוך אידי התמור טמא
שהמשק' מטמא לרצון ונלא לרצון
היתה גורפת והכיתה הקין ויצא
ממנה דם או שכוית ונתנה אצבעה
ליתוך פיה פטמא ונכרה ל' שראוי להיגע כטמא וכל הפסק' מדבר באשה טמא
המשקה הטמא מוטא לרצון ולא לרצון וכן הדין שיהא מאצבעה או הקוק
שיצא מפיה על אצבעה טמא ומטמא את הקוקר כשתכנסו לתוכו:

והמגדל של זכוכית הובאים במידה
טחורים ושאר כל זכוכי אף על פי
שמקבלין ארבעים סאה חרי חן
מקבלין טומארה וזה חומר בכלי
זכוכית מבכלי עץ כל כל שיש
בשבורו אמה של אמה רבים ילוא

ויהי כהן אהיה לו ואין נמדין עמו
 היה בתוך הכל תיבה קטנה עמו
 מוכני שבתוך הישיבה בזמן שהיא
 נשמת אינה נמדדת עמה ואינר
 חיבור לח ואינה מצלת עמה כאלה
 חמת ואם אינה נשמת נמדדת
 עמה ודריהן ככלי אחד היות לכלי
 קמור קמור בזמן שהוא קבוע נמדד
 עמו אינו קבוע אינו נמדד עמו הן
 נמדדות מכפלי נמדדות עמו ואם היו
 נמדדות מבחון אינן נמדדות עמו כלל עץ
 אינו מקבל ארבעים סאה כדרכו
 אלא סאה על צדו ואם סמכו בדבר
 אחד היותו ומקבל ארבעים סאה
 שכל מקום שחור הישיבה והתיבה
 נמדד ששלה או סמליהן אינן
 נמדדות אלא דריהן מקבלין
 דרי אלו סמליהן ועדיין שולחן שול
 וקופתו שול לכתחלה כשהוא

פרק רב עי

שלש מלות בבלי עין שאינן עשויין לקבלה כל כלי עין
העשוי לתשמיש אדם בלבד כגון הסולם טהור
ואינו מקבל טומאה כלל ולא רבוותא שומאח
העשוי לתשמיש הכלי והאדם כגון השקנן והטבלה והנמטה וכיוצא
בהן מקבלין טומא ומניין שהן לתשמיש אדם ותכשיט משמשו שחרי
ומכל כלי עין העשוי לתשמיש הכלי בלבד שהיה הוא משמש משמש
אדם אם לא היה המשמש את הכלים אלא בשעת מלאכה בלבד וכן
הוא טהור מכלו כגון מנורה של עץ שממשמשת הנר בשעת הדלקה וכן
כלי שמניחין תחת הכלים בשעת מלאכה והדופסין כולן ואם הורח
משמש את הכלים בשעת מלאכה ושלש בשעת מלאכה הרי הוא מקבל
טומא כגון כסוי הקצתה וכיוצא בו והוא חסיף והחבין והדחוס והמספרים
התער והמכחול והמכתבת ובית הכותש ותוף המכתבת ותוף טבלה
קטורה ובית הצצים ובית הפנזיות ותוף הליים כל אלו וכיוצא
בהן אף על פי שאינן משמש כלים מקבלין טומא שחרי הכלי
גרדן להן בשעת מלאכה משמש בשעת מלאכה כגון כסוי קמח
כסוי תיבה וכסוי עני והמכשני של חרש והכסף שתחת התיבה

ותק חסד ורבות הענין ורבות המעשר
והמזון ותק נבל ופכניור והקרב
של גורל מצפת וסוס של תפלין
וסוס של עץ של זמר שמשחקין בו
ורביעית המקוננת ונגינת העני
וסמוכות המטה כל אלו וכיוצא בהן
סאורי מפני שהן משמשי הכלי בשע

מלוכב בפיקוויט לרנלי שמחבר
 עה המיט'הר ו מתמטמט עם המיט
 שער ותנני אורו בפני המיט'הר
 הוא כהנת מאיבירה נתנ' על שתי
 לשונות ודרי הוא גבוה על המט' אף
 על פי שמסורג בחבלי הואיל וז' לו
 קו נ 66 III רנלי

שְׁפִירַת שָׁחֵבָה
אָל קִשְׁאִי לִי מִה שֶׁמִּינֵהוּ בִּכְלִי
 פֶּרֶק יִצְבִּית הַנֶּגֶד בֵּית הַ
 הַמִּכְשָׁל בֵּית הַמִּזְמוֹר הַלֵּל מִתְהוֹרֵץ
 וְאֵלֵי כִשְׁאִי לְהֵס קְבוֹל קָמָה אֲבִל
 שְׁפִירַת שָׁחֵב לֵה בֵּית קְבוֹל וּבְכֵל
 קְבוֹל לֹא מִלְקָן זֶה הַחֲלוֹק הָאִמּוּר
 בְּאוֹתָהּ מִשְׁנֵה וּכְן הַכְּתוּב בְּפִירֵשׁ
 תּוֹרַת כְּהִימִם:

[illegible]

פרק שלישי

כל כלי עץ שעשוי לכחת אפילו

דבר זה אינו מקבל אלא
אפילו אינו מקבל אלא
דבר מועט אינו מקבל טומאה
בן התורה ולא מדבר סופרים וכל
כבלי עץ העשוי להתטמל מלא
ורקוק כשק אפילו היה מחוץ סאה
סאה ואף על פי שיש לו שולים
הוא ואינו עשוי לנחת הרי זה
מקבל טומאה דין תורה בשאר זה
קבול וכל כלי עץ שהיה חסם אם
היה לו שולים לישב עליה על הקרקע
כדי שלא יאטטח לתהניגל והיה
מחזיק מחזיק ארבע בלח שחל
ברורים כיבש אינו מקבל טומאה
לא מן התורה ולא מדברי סופרים
משפני שחוקתו שעשוי לנחת ודברים
אלו דברי קבלה הן מפי השמועה
למחמם שק שהוא מטמל מלא
רקוק אף כלי עץ לא יטמא וכל
היוצא בלי עץ העשוי לנחת הכלי
השחוקתן שהן עשוי לנח כנון שיהיה
גימכה ומגדל וכורת הקש וכורת
הקנים ובור ספנה גדולה וכיוצא
אלו אם הן מחזיק ארבעים סאה
וין מקבל טומאה ואילו הן הכלים
של עץ שהן עשוי להתטמל ב
מלאוהו דרדור שמתחן אותו על
עמלה וקיסתות המכלים ועריבת
שכר ובור ספנה קטנה שאינה

[illegible]

1. **הנהגות**
 2. **הנהגות**
 3. **הנהגות**
 4. **הנהגות**
 5. **הנהגות**
 6. **הנהגות**
 7. **הנהגות**
 8. **הנהגות**
 9. **הנהגות**
 10. **הנהגות**
 11. **הנהגות**
 12. **הנהגות**
 13. **הנהגות**
 14. **הנהגות**
 15. **הנהגות**
 16. **הנהגות**
 17. **הנהגות**
 18. **הנהגות**
 19. **הנהגות**
 20. **הנהגות**
 21. **הנהגות**
 22. **הנהגות**
 23. **הנהגות**
 24. **הנהגות**
 25. **הנהגות**
 26. **הנהגות**
 27. **הנהגות**
 28. **הנהגות**
 29. **הנהגות**
 30. **הנהגות**
 31. **הנהגות**
 32. **הנהגות**
 33. **הנהגות**
 34. **הנהגות**
 35. **הנהגות**
 36. **הנהגות**
 37. **הנהגות**
 38. **הנהגות**
 39. **הנהגות**
 40. **הנהגות**
 41. **הנהגות**
 42. **הנהגות**
 43. **הנהגות**
 44. **הנהגות**
 45. **הנהגות**
 46. **הנהגות**
 47. **הנהגות**
 48. **הנהגות**
 49. **הנהגות**
 50. **הנהגות**
 51. **הנהגות**
 52. **הנהגות**
 53. **הנהגות**
 54. **הנהגות**
 55. **הנהגות**
 56. **הנהגות**
 57. **הנהגות**
 58. **הנהגות**
 59. **הנהגות**
 60. **הנהגות**
 61. **הנהגות**
 62. **הנהגות**
 63. **הנהגות**
 64. **הנהגות**
 65. **הנהגות**
 66. **הנהגות**
 67. **הנהגות**
 68. **הנהגות**
 69. **הנהגות**
 70. **הנהגות**
 71. **הנהגות**
 72. **הנהגות**
 73. **הנהגות**
 74. **הנהגות**
 75. **הנהגות**
 76. **הנהגות**
 77. **הנהגות**
 78. **הנהגות**
 79. **הנהגות**
 80. **הנהגות**
 81. **הנהגות**
 82. **הנהגות**
 83. **הנהגות**
 84. **הנהגות**
 85. **הנהגות**
 86. **הנהגות**
 87. **הנהגות**
 88. **הנהגות**
 89. **הנהגות**
 90. **הנהגות**
 91. **הנהגות**
 92. **הנהגות**
 93. **הנהגות**
 94. **הנהגות**
 95. **הנהגות**
 96. **הנהגות**
 97. **הנהגות**
 98. **הנהגות**
 99. **הנהגות**
 100. **הנהגות**

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

שלום

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۱۰۰

אם תשאלו נקודת

۱۰۰

02 242

1999

1970

29

הלכות כלים

טהרה תקבר

והיה בכלי שלשה רימונים אהוים
זה בזה ניקב הכלי במוציא זית
וסתמו וחזר וניקב במוציא זית
וסתמו עד שהשלימו למוציא רימון
אעפ"י שהוא סתום טהור שהרי נעשו
לו פנים חדשות כלים שעשאן
מהחילה נקובין במוציא רימון כגון
הסל והפחלץ של גמלים והאפפרד
מקבלין טומאה עד שיקרע רובן
אפפרד ששע' להן קנים מלמעלה
ומלמטה לחוק טהורה עשרה להן
גפיים כל שהן אעפ"י שכולה נקובה
במוציא רימון מקבלת טומאה כל
הכלים שאינן יכולין לקבל רימונים
כגון הרובע וחצי רובע והקננים
הקטנים שיעורן במוציא זית נמנו
שפתותיהם אס' נשאר בהן כדי לקבל
כל שהוא טמאן הסליון של פת
שיעורן בבכרות של פת קופת
הקננים משתוצצו אגודות של ירק
טהורה ושל בעלי בתים במוציא
תבן ושל בלנין בגבבה בית קער
שאינו מקבל קערות הואיל ומקבל
התמחוין הרי זה מקבל טומאה
וכן בית הראי שאינו מקבל משקים
הואיל ומקבל ארץ הראי הרי זה
מקבל טומאה כל כלי עץ שנחלק
לשנים טהור ואעפ"י שמקבלין על
רפנותיהן לא ילפסין חוץ מכלים של
עץ שחציאו מקצתן כלי בפני עצמו
מתחילת עשייתן כגון השולחן
הכפול שמתחילה נעשה שני חלקי
והרי הוא נכפול ונפשו כגון ה
התמחוין המזמין שהוא קער קערות
והרי בכל חלק מחלקיו קערות ש
שלימות וכן הכוס הכפול וכל
כיוצא באלו וכן לנינין וכותי
הכוסות שנפחו אחרי מזה זה שנפחת
טהורה ואינו חיבור לשאר הבתים
נפחת חשני טהור ואינו חיבור לו
נפחתו שלשתן כולן טהורין וכן כל
כיוצא בכלים כאלו משפלת שאמצעותה נבוחה וחיותה יורדות
ונפחתה מצד אחד טמא מפני שהיא מקבלת בצד השני נפחתה מצד
השני טהורה השולחן והדולפקי שנפחתו מקבלי טומאה עד שיהלכו
ויבדל כל חלק מחבירו נטלה אחת מרגליהן טהורה וכן אם נטלה
השנייה נטלה השלישית אם חישב עליהם שיאכל על שולחן זה או על
דולפקי זה כמו אוכל בטבלה מקבלין טומאה ואם לאו טהורין כלי
נדרים שנפלו שפתותיהן טהורין ואם נשאר מחסום שפתותיהן כל שהו
מקבלין טומאה טבלה שמלאה עצים ותקעה טהורה חיפה בנסרים
מקבלת טומאה ספסל שנתפרק טהור סרגול במשיחור או בחבלים
מקבל טומאה הסליון של גמלין התירין טהורין חזר וקשרן מקבלין טומא
נמצאו מהטמאין ומתטהרין אפילו עשר פעמים ביום השולחן או
הדולפקי שחיפן בשיש ושייר בהן מקום הנחת הכוסות מקבלין טומא
ואם חיפה הכל טהור בין בציפוי עומד בין בציפוי שאינו עומד בין שחפ'
ארץ לבובין בין שלא חיפן בין שהיו של עצים חשוכין כגון אשכנז
וביבובין בין שהיו של שאר עצי חוץ וחוץ כלן טהורין כמו שביארנו

והיה בכלי שלשה רימונים אהוים
זה בזה ניקב הכלי במוציא זית
וסתמו וחזר וניקב במוציא זית
וסתמו עד שהשלימו למוציא רימון
אעפ"י שהוא סתום טהור שהרי נעשו
לו פנים חדשות כלים שעשאן
מהחילה נקובין במוציא רימון כגון
הסל והפחלץ של גמלים והאפפרד
מקבלין טומאה עד שיקרע רובן
אפפרד ששע' להן קנים מלמעלה
ומלמטה לחוק טהורה עשרה להן
גפיים כל שהן אעפ"י שכולה נקובה
במוציא רימון מקבלת טומאה כל
הכלים שאינן יכולין לקבל רימונים
כגון הרובע וחצי רובע והקננים
הקטנים שיעורן במוציא זית נמנו
שפתותיהם אס' נשאר בהן כדי לקבל
כל שהוא טמאן הסליון של פת
שיעורן בבכרות של פת קופת
הקננים משתוצצו אגודות של ירק
טהורה ושל בעלי בתים במוציא
תבן ושל בלנין בגבבה בית קער
שאינו מקבל קערות הואיל ומקבל
התמחוין הרי זה מקבל טומאה
וכן בית הראי שאינו מקבל משקים
הואיל ומקבל ארץ הראי הרי זה
מקבל טומאה כל כלי עץ שנחלק
לשנים טהור ואעפ"י שמקבלין על
רפנותיהן לא ילפסין חוץ מכלים של
עץ שחציאו מקצתן כלי בפני עצמו
מתחילת עשייתן כגון השולחן
הכפול שמתחילה נעשה שני חלקי
והרי הוא נכפול ונפשו כגון ה
התמחוין המזמין שהוא קער קערות
והרי בכל חלק מחלקיו קערות ש
שלימות וכן הכוס הכפול וכל
כיוצא באלו וכן לנינין וכותי
הכוסות שנפחו אחרי מזה זה שנפחת
טהורה ואינו חיבור לשאר הבתים
נפחת חשני טהור ואינו חיבור לו
נפחתו שלשתן כולן טהורין וכן כל
כיוצא בכלים כאלו משפלת שאמצעותה נבוחה וחיותה יורדות
ונפחתה מצד אחד טמא מפני שהיא מקבלת בצד השני נפחתה מצד
השני טהורה השולחן והדולפקי שנפחתו מקבלי טומאה עד שיהלכו
ויבדל כל חלק מחבירו נטלה אחת מרגליהן טהורה וכן אם נטלה
השנייה נטלה השלישית אם חישב עליהם שיאכל על שולחן זה או על
דולפקי זה כמו אוכל בטבלה מקבלין טומאה ואם לאו טהורין כלי
נדרים שנפלו שפתותיהן טהורין ואם נשאר מחסום שפתותיהן כל שהו
מקבלין טומאה טבלה שמלאה עצים ותקעה טהורה חיפה בנסרים
מקבלת טומאה ספסל שנתפרק טהור סרגול במשיחור או בחבלים
מקבל טומאה הסליון של גמלין התירין טהורין חזר וקשרן מקבלין טומא
נמצאו מהטמאין ומתטהרין אפילו עשר פעמים ביום השולחן או
הדולפקי שחיפן בשיש ושייר בהן מקום הנחת הכוסות מקבלין טומא
ואם חיפה הכל טהור בין בציפוי עומד בין בציפוי שאינו עומד בין שחפ'
ארץ לבובין בין שלא חיפן בין שהיו של עצים חשוכין כגון אשכנז
וביבובין בין שהיו של שאר עצי חוץ וחוץ כלן טהורין כמו שביארנו

והיה בכלי שלשה רימונים אהוים
זה בזה ניקב הכלי במוציא זית
וסתמו וחזר וניקב במוציא זית
וסתמו עד שהשלימו למוציא רימון
אעפ"י שהוא סתום טהור שהרי נעשו
לו פנים חדשות כלים שעשאן
מהחילה נקובין במוציא רימון כגון
הסל והפחלץ של גמלים והאפפרד
מקבלין טומאה עד שיקרע רובן
אפפרד ששע' להן קנים מלמעלה
ומלמטה לחוק טהורה עשרה להן
גפיים כל שהן אעפ"י שכולה נקובה
במוציא רימון מקבלת טומאה כל
הכלים שאינן יכולין לקבל רימונים
כגון הרובע וחצי רובע והקננים
הקטנים שיעורן במוציא זית נמנו
שפתותיהם אס' נשאר בהן כדי לקבל
כל שהוא טמאן הסליון של פת
שיעורן בבכרות של פת קופת
הקננים משתוצצו אגודות של ירק
טהורה ושל בעלי בתים במוציא
תבן ושל בלנין בגבבה בית קער
שאינו מקבל קערות הואיל ומקבל
התמחוין הרי זה מקבל טומאה
וכן בית הראי שאינו מקבל משקים
הואיל ומקבל ארץ הראי הרי זה
מקבל טומאה כל כלי עץ שנחלק
לשנים טהור ואעפ"י שמקבלין על
רפנותיהן לא ילפסין חוץ מכלים של
עץ שחציאו מקצתן כלי בפני עצמו
מתחילת עשייתן כגון השולחן
הכפול שמתחילה נעשה שני חלקי
והרי הוא נכפול ונפשו כגון ה
התמחוין המזמין שהוא קער קערות
והרי בכל חלק מחלקיו קערות ש
שלימות וכן הכוס הכפול וכל
כיוצא באלו וכן לנינין וכותי
הכוסות שנפחו אחרי מזה זה שנפחת
טהורה ואינו חיבור לשאר הבתים
נפחת חשני טהור ואינו חיבור לו
נפחתו שלשתן כולן טהורין וכן כל
כיוצא בכלים כאלו משפלת שאמצעותה נבוחה וחיותה יורדות
ונפחתה מצד אחד טמא מפני שהיא מקבלת בצד השני נפחתה מצד
השני טהורה השולחן והדולפקי שנפחתו מקבלי טומאה עד שיהלכו
ויבדל כל חלק מחבירו נטלה אחת מרגליהן טהורה וכן אם נטלה
השנייה נטלה השלישית אם חישב עליהם שיאכל על שולחן זה או על
דולפקי זה כמו אוכל בטבלה מקבלין טומאה ואם לאו טהורין כלי
נדרים שנפלו שפתותיהן טהורין ואם נשאר מחסום שפתותיהן כל שהו
מקבלין טומאה טבלה שמלאה עצים ותקעה טהורה חיפה בנסרים
מקבלת טומאה ספסל שנתפרק טהור סרגול במשיחור או בחבלים
מקבל טומאה הסליון של גמלין התירין טהורין חזר וקשרן מקבלין טומא
נמצאו מהטמאין ומתטהרין אפילו עשר פעמים ביום השולחן או
הדולפקי שחיפן בשיש ושייר בהן מקום הנחת הכוסות מקבלין טומא
ואם חיפה הכל טהור בין בציפוי עומד בין בציפוי שאינו עומד בין שחפ'
ארץ לבובין בין שלא חיפן בין שהיו של עצים חשוכין כגון אשכנז
וביבובין בין שהיו של שאר עצי חוץ וחוץ כלן טהורין כמו שביארנו

פרק שביעי

עור מאימת מקבלין טומאה התורמל וכיוצ' בו משיחוס
שפתותיו ויכרות הקופין הקטנים היוצאין ע"י העור ויעשה
קירותיו סקרוטיה משיחוס ויכרות ויעש' ציצית קטבוליה משיחוס
ויכרו הכר והכסת של עור משיחוס שפתותיהן ויכרו הקופין היוצאין

פרק שמיני

כלי מתכות אינן מקבלין טומאה עד שתנומר מלאכתן כולה
ולא יהיה הכלי מחוסר מעש כלל אבל גלמי כל מתכות אינן
מקבלין טומאה ואילו הן גולמי כל מתכות כל שעתיד לטוף אותו או
לשבץ או לטרו או לרכב או להקיש בקורנם או שהיה מחוסר אינן או
אינן הרי זה אינו מקבל טומא עד שיתקנו ויפיהו ולא תשאר בו מלאכה
וכן כל כיוצ' במעשי' אלו מקבלי טומאה עד שישפחו והסבין עד שישחיזו
של מתכות הסובב של גלגל ומן הנמימן הצפוי ומכני הכלי ומאנני
סו ל 66 iii הכלים

כלי מתכות אינן מקבלין טומאה עד שתנומר מלאכתן כולה
ולא יהיה הכלי מחוסר מעש כלל אבל גלמי כל מתכות אינן
מקבלין טומאה ואילו הן גולמי כל מתכות כל שעתיד לטוף אותו או
לשבץ או לטרו או לרכב או להקיש בקורנם או שהיה מחוסר אינן או
אינן הרי זה אינו מקבל טומא עד שיתקנו ויפיהו ולא תשאר בו מלאכה
וכן כל כיוצ' במעשי' אלו מקבלי טומאה עד שישפחו והסבין עד שישחיזו
של מתכות הסובב של גלגל ומן הנמימן הצפוי ומכני הכלי ומאנני
סו ל 66 iii הכלים

כלי מתכות אינן מקבלין טומאה עד שתנומר מלאכתן כולה
ולא יהיה הכלי מחוסר מעש כלל אבל גלמי כל מתכות אינן
מקבלין טומאה ואילו הן גולמי כל מתכות כל שעתיד לטוף אותו או
לשבץ או לטרו או לרכב או להקיש בקורנם או שהיה מחוסר אינן או
אינן הרי זה אינו מקבל טומא עד שיתקנו ויפיהו ולא תשאר בו מלאכה
וכן כל כיוצ' במעשי' אלו מקבלי טומאה עד שישפחו והסבין עד שישחיזו
של מתכות הסובב של גלגל ומן הנמימן הצפוי ומכני הכלי ומאנני
סו ל 66 iii הכלים

הלכות כלים

כלים ומאזני הכלים ומן השחולה ומן הנדירות הרי אלו טהורים מפני שכל אלו שנעשו גולמי כלי מתכו הן אבל העושה כלי משברי כלי מתכות ומן הכלים שנשחקו מרוב הזמן ומן המסמרות שידוע שנעשו מן הכלים הרי אלו מקבלין טומאה לפי שאינם גולמים אבל מסמרות שאין ידוע אם נעשו מן הכלים או מן העשרת הרי הן טהורים אפילו התקין אותם לכלי אינם מקבלין טומאה כלי מתכות שאינם מחוסר לא כיסוי מקבל טומאה שאין הכיסוי חשוב מנוף הכלי מחמת שלא נקב אלא שפה ותקנה לכך מתחלתה מקבלת טומאה מפני שמוציאין בה את הקיץ אבל אם עתיד לנקב הרי היא כשאר גולמי כלי מתכות ואין מקבלת טומאה מאחר שביארנו שגולמי כלי מתכות טהורים וגולמי כלי עץ טמאים ופשוטי כלי עץ טהורים דין תורה נמצא הטמא בכלי עץ טהור בכלי מתכות טמא בכלי מתכות טהור בכלי עץ כל כלי המלחמה כגון הסיף והרומח והכובע והשריון והמגפיים וכיוצא בהן מקבלין טומאה וכל תכשיט האדם כגון הקטלה והנזמים והטבעות בין שיש עליהן חותם בין שאין עליהן חותם וכיוצא בהן מקבלין טומאה אפילו דינר שנפסל והתקינו לתלותו בצואר קטן מקבל טומאה וכן קלמיע של מתכת מתטמא ככל תכשיט אדם כל הכלים טהורים ואינם מקבלין טומאה בפני עצמן חוץ מזה של בהמה ולמטפחות ספרים ותינוקות טהורים עשה להן ענבולי מקבלין טומאה הואיל ונעשו להשמיע קול לאדם הרי הן כתכשיט אדם ואפילו נטלו ענבוליהן מקבלין טומאה שהרי הוא ראוי להקישו על החרס וזו העשויה לאדם אם נעשה לקטן אינו מקבל טומאה אלא בענבול שלו שהרי לקול נעשה נעשה לגדול הרי זה תכשיט ומקבל טומאה אף על פי שאין לו ענבול כל הפרצופות מקבלות טומאה וכל החותמות טהורות חוץ מצבעות מחותם של מתכת שבו חותמין בלד וכל העל בעל חיות חוץ מצבעות אצבע אבל טבעת שחונר בו את מתניו או שקושרה בין כתפיו טהורה טבעת השיר של בהמה הואיל והאדם מושך בה את הבהמה מקבלת טומאה וכן מקל של בהמה של מתכת הואיל ואדם רודה אותה בו מקבלת טומאה כל הכלים יוצאין לטומאה במחשבה ואין עולין מידה טומאה אלא בשינוי עשה והמעשה מבטל מיד המעשה ומיד המחשב והמחשבה אינה מבטלת לא מיד המעשה ולא מיד המחשבה כיצד טבעת בהמה או כלים שחשב עליה להחזירה טבעת אדם הרי זו מקבלת טומאה במחשבה זו וכאילו נעשת לאדם מתחילת עשייתה חזר וחשב עליה להניחה טבעת בהמה כשהיה אף על פי שלא נתקשט בה האדם הרי זה מקבלת טומאה שאין המחשב מבטלת מיד המחשב עד שעשה מעשה בגוף כגון שישוף אותה או יתקעה במעשרה של בהמה היתה הטבעת לאדם וחשב עליה לבהמה עדיין היא מקבלת טומאה כשהיתה שאין הכלים עולין מידה טומאה במחשבה עשרה בה מעשה ושנה לבהמה אינה מבטלת טומאה שהמעשה מבטל מיד המעשה חרש צוטה וקטן יש להן מעשה ואין לה מחשבה כמו שביארנו למעלה ענין הכשר אוכלין זוג של דלדל שחושב עליה לבהמה מקבל טומאה ושל בהמה שעשאוהו לדלדל אפילו חיברו בקיץ ואפילו קבעו במסמר מקבל טומאה כשהיה עד שישנה בו מעשה בגופו אומן שעשה ומניח זוגין לבהמה ולדלתות אם רוב העשוי לדבר שמקבל טומאה הרי הכל מקבל טומאה עד שיפריש מקצתו לדבר שאינו מקבל טומאה ואם רוב העשוי לדבר שאין מקבל טומאה הרי הכל טהור עד שיפריש מקצתו לדבר המקבל טומאה זוגין הנמצאין בכל מקום מקבלין טומאה חוץ מהנמצאים בכרכי מפני שרובן לדלתו אמר לאומן עשה לי שני זוגין אחד לדלת ואחד לבהמה עשה לי שתי מחצלות אחת לשכיבה ואחת לאוהלים עשה לי שני סדיני אחד לצורות ואחד לאוהלים שניהם מקבלין טומאה עד שיפריש ויאמר זה לכך וזה לכך :

כלי מתכות שיש להן שם בפני עצמן מקבלין טומאה חוץ מן הדלת והנגר והמנעול והפות שתהוציר והצי והקור והצינור מפני שאין עשויין לקרקע או לשמש את העץ אינם מקבלין טומאה ואפי' קודם שיקבעו וכל כלי מתכות שיש לו שם לווי אינו מתטמא בפני עצמו מפני שהוא במקצת כלי כיצד עקרב כיצד עקרב של פרומביא טמא ולחיי שלה שעל לחיי הבהמה מכאן ומכאן מחורי ואין מקבלין טומאה בפני עצמן ובשעת חיבורו הכל מקבל טומאה טמא טמא של ברזל שמניחו על לחיי האדם בשעת מלחמה אינם מקבלין טומאה מפני שאין להן שם בפני עצמן ואם יש בהן בית קיבול מים מתטמאין בכל כלי קיבול נזם העשוי בקדיר מלמט וכעדרשה מלמעלה ונפסק הקדירה שלו מקבלת טומאה בפני עצמה שהרי יש לה בית קיבול והעדרשה מקבלת טומאה בפני עצמה מפני שיש לה שם בפני עצמה והעדרשה שלה שהיא נכנסת באוזן או באף אינה מקבלת טומאה בפני עצמה מפני שאין לה שם בפני עצמה היה הנזם עשוי כמין אשכול ונפרק מהו מפני שאין בו בית קיבול ואין לכל נגר ממנו שם בפני עצמו והרי אינו ראוי לתכשיט משגפרש טבעת אחרת שמניחין הבנות ברנל אחרת היא הנקרא בירת ואינה מקבלת טומאה מפני שאין עליה צורת כלי תכשיט אלא כמו טבעת הכלים או טבעת שקושר בה בין בתינו אבל שתי טבעות שמשימות הבנות ברנל ושל שלרל מותרת ביניהן מזו לזו מקבלין טומאה מפני שהן מתכשיט הבנות והן הנקראין בכלים קטלר של חליו של מתכת והם כחוט של צמר או של פשתן ונפסק החוט החליות מקבלות טומאה שכל אחד ואחד כלי בפני עצמו היה החוט שלה של מתכת והחוליו של אבני טובות ושל מרגליות או של זכוכית ונשברו החוליות והחוט קיים הרי זה מתטמא בפני עצמו שירי קטלר במלוא צואר קטנה כל הכיסוי של מתכת טהורין ואין מקבלין טומאה מפני שאין להם שם בפני עצמן חוץ מכיסוי המיחם ומכיסוי טני של רופאים מפני שמניחין בו את האספלטני נעשה כלי קיבול כיסוי של מתכת ששפוטטשו ועשאו מראה הרי זה מקבל טומאה כל המשקולו של מתכת מקבלין טומאה והן הנקראין אונקיו קנה מאזני של עץ שהיו אונקיות של ברזל תלויות בו מקבלת טומאה מפני האונקיות התלויות בו ברא במאזנים של בעלי בתים אינו מקבל טומאה עד שיהיו האונקיו קבועות בו משקלות שגשגברו אף עפ' שהחזירן ושוקל בהן אינן מקבלות טומאה יחד מהן חצאי ליטרין שליושי ליטרין רביעי ליטרין הרי אלו מקבלין טומאה סלע שנפסלה והתקינה להיות שוקל בה

הכלים ומאזני הכלים ומן השחולה ומן הנדירות הרי אלו טהורים מפני שכל אלו שנעשו גולמי כלי מתכו הן אבל העושה כלי משברי כלי מתכות ומן הכלים שנשחקו מרוב הזמן ומן המסמרות שידוע שנעשו מן הכלים הרי אלו מקבלין טומאה לפי שאינם גולמים אבל מסמרות שאין ידוע אם נעשו מן הכלים או מן העשרת הרי הן טהורים אפילו התקין אותם לכלי אינם מקבלין טומאה כלי מתכות שאינם מחוסר לא כיסוי מקבל טומאה שאין הכיסוי חשוב מנוף הכלי מחמת שלא נקב אלא שפה ותקנה לכך מתחלתה מקבלת טומאה מפני שמוציאין בה את הקיץ אבל אם עתיד לנקב הרי היא כשאר גולמי כלי מתכות ואין מקבלת טומאה מאחר שביארנו שגולמי כלי מתכות טהורים וגולמי כלי עץ טמאים ופשוטי כלי עץ טהורים דין תורה נמצא הטמא בכלי עץ טהור בכלי מתכות טמא בכלי מתכות טהור בכלי עץ כל כלי המלחמה כגון הסיף והרומח והכובע והשריון והמגפיים וכיוצא בהן מקבלין טומאה וכל תכשיט האדם כגון הקטלה והנזמים והטבעות בין שיש עליהן חותם בין שאין עליהן חותם וכיוצא בהן מקבלין טומאה אפילו דינר שנפסל והתקינו לתלותו בצואר קטן מקבל טומאה וכן קלמיע של מתכת מתטמא ככל תכשיט אדם כל הכלים טהורים ואינם מקבלין טומאה בפני עצמן חוץ מזה של בהמה ולמטפחות ספרים ותינוקות טהורים עשה להן ענבולי מקבלין טומאה הואיל ונעשו להשמיע קול לאדם הרי הן כתכשיט אדם ואפילו נטלו ענבוליהן מקבלין טומאה שהרי הוא ראוי להקישו על החרס וזו העשויה לאדם אם נעשה לקטן אינו מקבל טומאה אלא בענבול שלו שהרי לקול נעשה נעשה לגדול הרי זה תכשיט ומקבל טומאה אף על פי שאין לו ענבול כל הפרצופות מקבלות טומאה וכל החותמות טהורות חוץ מצבעות מחותם של מתכת שבו חותמין בלד וכל העל בעל חיות חוץ מצבעות אצבע אבל טבעת שחונר בו את מתניו או שקושרה בין כתפיו טהורה טבעת השיר של בהמה הואיל והאדם מושך בה את הבהמה מקבלת טומאה וכן מקל של בהמה של מתכת הואיל ואדם רודה אותה בו מקבלת טומאה כל הכלים יוצאין לטומאה במחשבה ואין עולין מידה טומאה אלא בשינוי עשה והמעשה מבטל מיד המעשה ומיד המחשב והמחשבה אינה מבטלת לא מיד המעשה ולא מיד המחשב כיצד טבעת בהמה או כלים שחשב עליה להחזירה טבעת אדם הרי זו מקבלת טומאה במחשבה זו וכאילו נעשת לאדם מתחילת עשייתה חזר וחשב עליה להניחה טבעת בהמה כשהיה אף על פי שלא נתקשט בה האדם הרי זה מקבלת טומאה שאין המחשב מבטלת מיד המחשב עד שעשה מעשה בגוף כגון שישוף אותה או יתקעה במעשרה של בהמה היתה הטבעת לאדם וחשב עליה לבהמה עדיין היא מקבלת טומאה כשהיתה שאין הכלים עולין מידה טומאה במחשבה עשרה בה מעשה ושנה לבהמה אינה מבטלת טומאה שהמעשה מבטל מיד המעשה חרש צוטה וקטן יש להן מעשה ואין לה מחשבה כמו שביארנו למעלה ענין הכשר אוכלין זוג של דלדל שחושב עליה לבהמה מקבל טומאה ושל בהמה שעשאוהו לדלדל אפילו חיברו בקיץ ואפילו קבעו במסמר מקבל טומאה כשהיה עד שישנה בו מעשה בגופו אומן שעשה ומניח זוגין לבהמה ולדלתות אם רוב העשוי לדבר שמקבל טומאה הרי הכל מקבל טומאה עד שיפריש מקצתו לדבר שאינו מקבל טומאה ואם רוב העשוי לדבר שאין מקבל טומאה הרי הכל טהור עד שיפריש מקצתו לדבר המקבל טומאה זוגין הנמצאין בכל מקום מקבלין טומאה חוץ מהנמצאים בכרכי מפני שרובן לדלתו אמר לאומן עשה לי שני זוגין אחד לדלת ואחד לבהמה עשה לי שתי מחצלות אחת לשכיבה ואחת לאוהלים עשה לי שני סדיני אחד לצורות ואחד לאוהלים שניהם מקבלין טומאה עד שיפריש ויאמר זה לכך וזה לכך :

פרק השיע

פרק ארבעה עשר

אם היה בכלי שטף
א"ה זה הקפרש לא נמצא
בשום מקו' לעבין צמיד
פתיל והפר' שביניהן לעבין קבולי
טומאה הוא דכלי חרס אוליגן
למה שהוא מיוחד ובכלי נץ במוצי
רמון מפשי שהוא ראוי לתקנו ואין

[illegible]

כיוי חרס אלא כלים שיש להן תוק
כגון הסל והקופה והחמט כלי חרס שהיתה טומאה בתוכו והיה כלי
חרס מהור כפיו ע"פ הכלי הטמא לא שהיה הכלי שהטומא בדוקה בתוכו
כפיו ע"פ הכלי המהור אף ע"פ שאור שניהן מעורב הטמא בטומאתו
והמהור בטהרתו שהרי לא נכנסה הטומאה עצמה לאור כלי חרס
המהור לפי חכמת שהיתה מליאה משי המהור שחורין ונתנו למטמא ששתן
של תגור ונפל שרץ לתוך התגור הרי המהור המשקין שחורין אף ע"פ
שאור התגור מעורב עס אדיר החכית וכן אם היתה החכית כפוייה ע"פ
התגור ופיה לאדיר התגור אפילו המשקה שבשוליה החכית מהור :

פרק חמשה עשר

אָפֿילוּ בַּמִּשְׁקֵן כִּטְמֵא הֶכֶל
אָז אֵינִי לֵאמֹר מִנְּחֵנִי הַתְּסַפֵּת
כִּדְבָרֵי יוֹכָד הָיָה שְׂכִינָה ת
נִגְדֹל חֲצֵה לְשִׁנִּים הַסֵּס אַחֵר מ
מִחֻלְקֵינוּ וּכְטֹמֵא בַּמִּשְׁקֵן הָיָה טֹמֵא
וַחֲבוֹר שֶׁהָרָב בִּשְׂרָף הֶעֱלָה וְהַעֲבִי שְׂכִינָה כּוֹלֵל טֹמֵא קָשָׁה לִּי בִּזְמַן אֵסֶה הֶכֶל
טֹמֵא אֶחָד עַל הַלֵּל שֶׁהֵימָּה טוֹרָךְ לִימֵר עַל הַעֲבִי שְׂכִינָה שֶׁהָיָה שֶׁהָיָה טֹמֵא לְשִׁיכָה
קָרִיב אֵכִי לִימֵר שֶׁהַעֲבִי שְׂכִינָה טֹמֵא פִּירוֹשׁ הָיָה לָמָּה שֶׁאֵל הֶכֶל טֹמֵא הַסֵּס
שְׂכִינָה וּבְטֹמֵא אַחֵר הָיָה אֵל רִבִּי יוֹסִי מֵשׁוֹם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן כּוֹרִי תִּלְקִין אֶת עֲבוֹת
הַמִּשְׁמָשׁ לְטֹמֵא טֹמֵא לְטֹהֵר כְּהֹנֵן בְּמֵה דְבָרִים אֲמוּרִים שֶׁחֲצֵה וְאַחֵר כֵּךְ הַסֵּס
כָּל הַסֵּס וְאַחֵר כֵּךְ חֲצֵה לְטֹמֵא בִּשְׂרָף הֶעֱלָה טֹמֵא אַחֵר מִקֵּץ בַּמִּשְׁקֵן הָיָה
חֲבוֹר טוֹרָךְ כֵּךְ מִנְּחֵנִי בַּתְּסַפֵּת בִּשְׂרָף וְכִסְאוֹת שֶׁלֹּא כְּדָרִי וְלֹא כְּתִרְיָה
אֶנְלִי כִּהְיוֹן:

בני דב' שמעון מסתפר בשנים חזר
אלמא שאלי ספונ משאר בולעס
מפניקה' כל' שמעוני' בני משקין
ולדעת' תנא קמא אף בלפת כמוש
ונמי עשין כן שמיחין אותם על
בנימיה לקחת' ומכן בואת הלכה
ונדקין בהן את היו' והם כמו כלים
וקיי איתא בתוספתא :

ליכולו לפי שאין דרך בני אדם
ליס' לפיכ' תנור שחצו בנסרים
הכלטמא כלי שתיחת הטמא'
שפת הכלי הטמ' חוץ לכלי חרס
ס' הריהו טהור שנ' לא תוכי לא
מא והבנים לאוריו כלי אח' שיש
ין לכלי חרס אף ע'פ' שהאובלין
אדריא טהורין שנאמ' כל אשר
ורות או קופה או קדרה או חמת
ש' הקופ' לאור' חטב' לאור'
החבת' הואיל ושפת' הקופה או
פת' התנור הרי אלו טהורין ואם
בהן אובלין או משקין ושלשלן
ין הריהן טמאין היתה הכוונה
ין אינן מצילין לא אם היה השרץ
טמא ואם היו אובלים או משקין

אם היה כבלי שטף
אם זה הקפרס לא כמנא
בשם מק' לענין מיד
פתיול והפ' כשיביק' לענין קבולי
טומאה הוא דבכלי חרס אזלינן
למא שכתב מיהר' דכבלי במוט
דמזן ומכני שהא' ראוי לתקנו ואין

הלכות כלים

אכל אם נטמאת אחת מהן מאויר
בלבד אין חבירת טמאה לפי שאינה
הכירה מפורשת ממנה בזמן שהיא
גבוהה שלש אצבעות הרי זו חיבור לה
בין לטומאת מנע בין לטומאת אויר
היתה פחות מכאן או שהיתה החצר
הלכה ואין לה שפה אין חיבור לה
ואם נטמאת הכירה בין מאוירה בין
במנע החצר טהורה וכן אם נטמאת

החצר הכירה טהורה פטומי כידה שלשה היה גובהה כל אחד מהן
שלש אצבעות או פחות אם נטמאת הכירה בין במנע בין באויר נטמאו
שלשתן וכן אם היו ארבעה נטל אחד מהן אם נטמאת הכירה במנע
נטמאו שני הפטומים שנשארו ואם נטמאת באויר לא נטמאו עמה
עשה לה שני פטומי זה כנגד זה אם נטמאת הכירה במנע נטמאו ואם
נטמאת באויר לא נטמאו היו הפטומים גבוהין משלש אצבעות משלש
ולמטה נטמאין עמה בין שנטמא במנע בין שנטמאת באויר ומשלש
ולמעלה מתטמאין עמה אם נטמאת במנע אבל אם נטמאת מאוירה
בלבד אין מתטמאין עמה היו משוכין מן השפה בתוך שלש אצבעות
מתטמאין עמה בין שנטמאת במנע בין שנטמא באויר היו חוץ לשלש
אצבעות מתטמאין עמה אם נטמאת במנע ואם נטמאת באויר בלבד
אין מתטמאין עמה ואין מדרקין בכל השיעורין והאלו שכולן הם
מדרבי סופרים:

פרק שמונה עשר

כלי חרס אינו מקבל טומאה עד שיהיה מקבל ועשוי לקבלה
אבל אם לא היה לו בירר קיבול או שהיה מקבל וללא
נעשה לקבלה אינו מקבל טומאה כלל לא מן התורה ולא מדרבי
סופרים לפיכך הכסא והמטה והספסל והמנורה והשלחן של חרס
וכן כל כיוצא בהן ומכלים שאין להן תוך אינן מקבלין טומאה וכן
הסילוניות שהמים מהלכין בהן אף על פי שהן כפופין ואף על פי שהן
מקבלין חרס הן טהורין מפני שלא נעשו לקבלה אלא כדי שיצאו
מהן המים וכן הכירה בשולי המזח הואיל
וחביהרפונה בשולי המזח הואיל
ונעשית כבו בירר יד שנושאין
בה חמץ ואלא נעשית לקבלה אינה
מקבלת טומאה פנים שהיה בו בית
קיבול שמן מקבל טומאה ושארין בו
טהור וכן מנופות היוצרים שיש לה
תוך טמאה משפך של בעלי בתים
טהור ושל רוכלין מתטמא מפני
שמתו על צידו ומריתו בו ללוקח
בסו כד יין כדי שמהם יצאו טהורות
שלא נעשו לקבלה ואם התקין
לתשמיש מתטמאין כיסוי האלפס
בזמן שהוא נקוב ויש לו חדר טהור
ואם אינו נקוב ואין לו חדר מתטמא
מפני שהאשה מצננת לתוכו ארר
הידק זה הכלל כל המשמש בכלי
חרס כשהוא כפוי טהור טיטוס אף
על פי שהוא נקוב ומצויא פרוטות
מתטמא שהרי המי מתבסס בצדדין
והן עשויין לקבלה לפיכך של
חרס שמניחין מטליו הבגדי והשמן
בתוכו והוא דולק מתטמא וכן כלי
שמניחין תחת הנרות לקבל השמן
מתטמא נספרא שמניחין תחת
הכלי לקבל משקין הנוזלין מן הכלי
מקבלין טומאה ספניה של חרס אף
על פי שהיא מקבלת אינה מקבלת
טומאה שאין הספניה בכלל הכלים
האמורים בתורה בין הים של חרס
בין היא של עץ בין גדולה בין קטנה
כל הכלים שנשברו ונפסדה צורתן
אין שבריהן מקבלין טומאה אף על

אכל אם נטמאת אחת מהן מאויר
בלבד אין חבירת טמאה לפי שאינה
הכירה מפורשת ממנה בזמן שהיא
גבוהה שלש אצבעות הרי זו חיבור לה
בין לטומאת מנע בין לטומאת אויר
היתה פחות מכאן או שהיתה החצר
הלכה ואין לה שפה אין חיבור לה
ואם נטמאת הכירה בין מאוירה בין
במנע החצר טהורה וכן אם נטמאת

אכל אם נטמאת אחת מהן מאויר
בלבד אין חבירת טמאה לפי שאינה
הכירה מפורשת ממנה בזמן שהיא
גבוהה שלש אצבעות הרי זו חיבור לה
בין לטומאת מנע בין לטומאת אויר
היתה פחות מכאן או שהיתה החצר
הלכה ואין לה שפה אין חיבור לה
ואם נטמאת הכירה בין מאוירה בין
במנע החצר טהורה וכן אם נטמאת

זה הפי' לדעת המאסף ואינו מקובל
דקוה ליה למתבי אף עפ' שמוציא
פרוטות ומסתכל בפירוטא דגאון
ופלוטות כמו הפירוטא עפ' פי' הכבד
וקול מלאך פרט כרמון כלומר
הנאות דקות פנים מוציא ופנים
אינו מוציא כשסוגר מלמעלה אינו
מוציא מלמעלה הילכך אינו כלי
נקוב שאינו עשוי אלא להנאה:

לא כל לרבות אלא שברי כלי חרס
כמה חבי תמה על זה כי
כל המשיכות והתוספות
מלאות מזה שהכלי הנשבר נעשה
מעין מלאכה ראשונה וכלי עץ
שיהיה לו בית קיבול עמא' וכשרה
הכתוב שברי כלי חרס רבנא
שהיינו סבורים מהם הנשבר אין לו
תקנה:

שולי הקרפיות והכוסות הרי אלו מקבלין טומאה שלכך נעשו
מתחילתן שיהיו מקבלין בסמיכה או באחיזה כמה יקבל חרס ויהיה
מקבל טומאה אם היה הכלי כשהיה שלם ומכיל כדי סיכת אדם קטן
עד חביות שהן מקבלות כסא או קרוב לה ונשברו ונשאר חרס
בין מקרקעיהן בין מדפניהן חרס שהוא מקבל כשהוא יושב רביעית
הרי זה מקבל טומאה היה הכלי מחבירת המכילה כסא עד חבירת
המכילה סאתים או יותר ונשברה אם היה חרס הנשאר כדי לקבל
חצי לוג הרי זה מקבל טומאה היה הכלי מחבירת המכילה
סאתים עד חצבים גדולים ונשברו אם נשאר מהן חרס המקבל לוג
הרי זה מקבל טומאה היו החרסים מקבלין פחות משיעורין אלו
אין מקבלין טומאה כל חרס קטן כגון הפך וכיוצא בו שנשבר ונשאר
מקרקעיתו חרס המקבל כל שהוא כשהוא יושב והיה חד בית שנמצא
בכלי קטן הרי זה מקבל טומאה ואם נשאר מדפניהן חרס המקבל
אינו מקבל טומאה לפי שדפנות כלים אלו וכיוצא בהן כשיון הן ואין
להן תוך הניב ונמצאו כפופים כלי

חרס חוקרת חרסים הנמצאים
בכל מקום טהורים חוץ מהנמצאים
בבית היוצרים מפני שרובן נסטרות
הן לכלי והנסטרות מקבלת טומאה
אף על פי שהיא משברי כלים:

מין האחרת כלומר חוקרת שנשברו עד שלא באו להיות כלי והיוצר הסיקן
עם שאר הכלים שלא למדך ואינן נחשבות בעצמן להיות כלי שהשיבוי נחשב
השברים והמטות שאחרת נסטרות כשנשן משנכנס מלאכה טמאה
התם מפני שחמץ אף על כלים שלמים אומ' שמה כל שיש לה נשבר משנכנס
הסיקן אכל בית היורה אף על אלא שברים וחתיכות ומעולם לא באו לכלל
כלים וזה עקר והנדרש האחרת אינו יודע לפרשה:

פרק תשעה עשר

כמה שיעור השבר שישבר כלי חרס ויטהר מטומאתו אם
היה טמא או לא יקבל טומאה אם היה טהור העשויין
לאוכלין משינקב במוצי' ותי' והעשוי למשק' משינקב במכנים משקין
כשמניחין אותו על המשקה יכנס המשקה לכלי מן הנקב העשוי לכך
ולכך מטילין אותו לחומר ודרי הוא מקבל טומאה עד שינקב במוצי'
זית ולא אמרו במוצי' משקה אלא בנסטר' בלבד לפי שהיא עשויה לקבל
המשקין הנוזלין מן הכלים ואם הוציא משק' הרי זה בטל תשמישה
חמש מרות בכלי חרס נקב במשהו במוציא משק טהור מלהתטמא
משום נסטרותו הרי זה חשבו כלי לקדש בו מי חטאת ניקב כבונס
משק אינו ראוי לקדש בו מי חטאת ועדיין כלי הוא חשבו להכשי חורעם
במשק' התלוש בו כמו שבארנו נקב בשורש קטן אין המים שבתוכו
מכשדין ארר חורעם והנם כמי שאינן בכלי ועדיין כלי הוא חשבו
לקבל בו זתים ומקבל טומאה נקב במוצי' זתים טהור ודרי הוא
בכלי גדולים ואבני שאין מקבלין טומאה ועדיין כלי הוא חשבו להציל
בצמיד

טהרה תקבץ

חיבור טפל כלים להזירת זופרת בהן חיבור חבית שניקבה וזאחא
 זופרת בבקן וזופרת בסד
 וזנפס אינן זיכור וזאחא כל הזרי
 חיבור דברי' הלה' חסוכי שטופלי
 בהן חפטיסן שלמים כרי של
 ילדו חלה כרי הן חנופס כל
 זנפס אינן זיכור וזאחא כל הזרי

ומשקן הנוגעים בטפילי סמאן. (כן נפילי של התנור הוא כחול התנור והוא שילוח בעובי הטפילי של טפח שחור צורכו של תנור אבל יתר על טפח אינו מצורך. התנור והנוגע ביתר על טפח מעביר טהור וטפילי הכירה עובי של אצבעו חכית שנקבוקסומתה כמות יותר מצורכה הנוגע בצורכה סמאן וביתר מצורכה טהור. וזפת שנשטפת על הכירה הנוגע בה טהור. מהם שטף בחבד ובחסרית נשטפת הנוגע בחבד סמאן והנוגע בחרסית טהור שאין חרסית מתחבר לכלי

מנוסת החבית שטפל בטעם
ועל החבית אינה חבובר לראש
נעו משק' מסאין בחבית לא נטמא
המנוסת חבובר נעו בקטן לא נטמא
אחורי החבית כלי נחושת שזפת
אין הופרת חבובר ואם לין חרור זה
בנוף הכל' בצק בסמדיק העריב
שנעו כן שרץ אם כפסח הואיל
ואיסרו חסדו חיצן ולא נטמא
העריב ואם בשאר ימות השנה אם
היה מקפיד עליו העריבה טהור ואם
רוצה בקיומו הרי זה כעריבת
נטמא חסדו חיצן המנוסת

והרצועות שבמספורת הספרים
שבמספורת חתישקות תפירות
חיבור קשורות אינן חיבור וכן רצועו
שבעה עשר וכן שבעה עשר קשורות אבל
שכאזני כלי חרס אפילו תפירות אינן חיבור שאין חיבורין לכלי חרס
יד קורדין הוצא מאחוריו של אבצעת חיבור והיה על שלש
הנוגע בו שחור יד קורדין מפני טפח הסמך לברזל חיבור יתר על
כן הנוגע בו שחור שירי הדינרל נשחך ויד מקבת של מפתח אבני נפח
יד קורנס של זהבים טפחים ושל חרשים שלשה שירי מלמד הבקר
למפחים סמך לרדבן יד קורדין שחופרין בו ברירין של מימד טפחי
יד קורדין של כנש עשירי שחך של פטיש ממשלה ושל פטיש ששה שחך
יד קורדין של בקועושל ויד יד מקבת של מתחין ששה שחך וכן
חמרעד הסמך לחרחרו של מתכת שבראש המרעד שבעה טפחים
יד המרעד של בעלי בתים שומרה טפחים ושל סיירור עשרה וכל
יד המרעד של בעלי בתים שומרה טפחים ושל סיירור עשרה וכל

[illegible]

החיסוס היחיד לרוב יוסט וקטור בשא חסידותו היתה חסידות חב"ד. בשעת חיבור עקלה שנמסאת הנוגע בעלי ובקשר ובקוץ ובקובצא אפי' בשעת מלאכה טהורה והנוגע בחבר ובבורד ובכיצול ובקעץ של מתכוכלהו ובער'אטא וכן מורד שנמסאת הנוגע בידה במאן ובמאן מסא והנוגע בחוט במשיחה ובכאספי' ובסניף' שואן אל' חיבור לא אבל הנוגע במלבן של מסר הדורל מסא' במכש של חרס שנמסאת הרוסא שבו הנוגע במכש שח' מקדח שנשט' הנוגע בקסמנית שהיא לפוסף עליו טהור שאינה חיבור קשת שהיה מתחתה וחזץ משוך עמה ונצטא חזץ הנוגע ביתר ובקשת טהור ואפילו כשהיה מתורח' וכן מצדור' האיש' שנמסאת חזץ' שלה לא נמסאת כמזרה אפילו בשח' מתחתה וכן מסכת נטוכה שנמסאת בשעת האריג הנוגע בכבוד העליון והחתחתו ובכל' אפילו שחב'אט שחב'אט על גבי ארמון ובקדד' שאינו עתה' לתורה טהור שכל אל' או חיבור לרג אכל הנוגע בנפש המסכת ובשתי העומר ובכפף' שחב'אט על גבי ארמון ובקדד' שהיה' עתה'מן מסא שכל אל' חיבורין לרג הנוגע בצמ' שעל העץ' ובאשוי' טהור הנוגע בפיקר' עד שלא פתרה' אט' משפחה טהור הנוגע שהשיל' למחט אפילו שכל משני צדדי' אט' חכניסו לרג הנוגע חיבור לרג ואין המחט טהור לרג ואין החוט כולו חיבור לרג אלא כל שהוא לצדד' התפירה חיבור ושאינו לצדד' התפירה

הלכות כלים

ערב מן המת מטמא לא אדם ולא כלים מפני שהוא ולד כמו שבארנו
וכן הדין בשן של מעדר שנמא כמת ואחר כך חיברו למעדר:

פרק שנים ועשרים

כמה שיעור הבגד לחתמא של שטחיה על שלשה טפחים למדרס ושלוש אצבעות על שלש אצבעות מכוונות עם הממל למטמאת המת או לשאר טומאות במה דברים אמורים בבגדי צמר ופשתים אבל בגדים של שאר מינין אין מקבלין טומאה מכל הטומאות אלא אם כיה בהן שלשה טפחים על שלשה טפחים למדרס שכתוב לרבות שלשה טפחים על שלשה טפחים בשאר בגדים לטומאה במה דברים אמורים בקרעים מן הבגדים אבל האורג בגד בפני עצמו כל שהוא הרי זה מקבל טומאה הוין מטומאת מדרס שאין מקבל אותה אלא הראוי למדרס הבגדים העבים ביותר כגון הלבד וכן הנמשין הקשין או הבגד הרכין ביותר כגון בגדי פשתן של מצרים שהבשר נראה מתחתן ואין מקבלין טומאה עד שיהיה בקרע שלשה על ג' טפחים בין למדרס בין לשאר טומאות כל הקלועות מקבלות טומאה כבגדים אחד הקלוע חוטם ועשאן פיף או האורגן ועשאן אבנט וכיוצא בו חוץ מקלוע שעשין הצמדי לקשור בה הצמר שהיא טהור הקלע שבית קיבול אבן שבה ארין או עור מקבלת טומאה נפסק בית אצבע שלה טהורה נפסק בית הפקיע שלה בלבד עדין היא בטומאת המכמורות והרשות מקבלין טומאה והחרס מקבל טומאה מפני הוויט מפני שעניי אותה השכבה דין ביותר נהרי היא כבגד העושה בגד מן חוץ וחרס טהור מן הוויט מתמא עשה חלוקה המסמרת אם יש בו שלשה על שלשה מקבל טומאה משמרת של יין שבלת אם משמשת מעין מלאכה ראשונה טמאה ואם לאו טהורה מטפחות הספרים המצויירות אין מקבלין טומאה מפני שאין משמין אדם שחיי ציון מעיד עליהן שבשכיל כפר נעשו ושאינן מצויירות מתמאות כשאר טומאות חוץ מטומאת מדרס מפני שאומרים לו עמיד ונעשה מלאכתו כמו שביארנו בענין משכב ומושב כסת הסבלים שמניחין על כתפיהן מפני המוט מתמאה במדרס וכן משמרת של יין בגד שהשכיליו לצדוהו אינו מקבל טומאה בטל מחשבותו מקבל טומאה בעל הבית שעשה מטפחות לחפות בהן כותלים או עמודים מקבלות טומאה חלק העשוי כסכה כדי לשחק בו שותי שכר אינו מקבל טומאה כפף שנתנו על הספר טהור מלקבל טומאה מדרס אבל מתמא במדרס ובשאר טומאות העושה אספלינית בין על העור בין על הבגד אף על פי שיש בהן שיעור טהורין עשה עליהן מלונמא על הבגד אינו מקבל טומאה שהרי נתלכך ואינו ראוי ועל העור מקבל טומאה כפף שהוא מתקנה וראוי למשכב מאימתי יקבל הבגד טומאה משיארוג בו שלש אצבעות על שלש אצבעות וכל הכלים הנארגין במחט כגון הכיס ואנפליא אין מקבלין טומאה עד שתיגמר מלאכתן כל הכלי הנעשין על גבי מחט כגון מצודה כיון שנעשה בהן בית קיבול מלאכתן מקבלין טומאה שכבה שמניחות הבגות בראשיהן אם התחילו אותה מפניד אינה מקבלת טומאה עד שיגמר קרקעיתה ואם התחילה מקרקעתה אינה מקבלת טומאה עד שיגמר את פיה ושיבסה מקבלת טומאה בפני עצמה וחויטה חיבור לה לטמא ולהתטמא שכבה שנקרעה אם אינה מקבלת רוב שער הראש טהורה חלק של בגד או של לבד או של ניד מאימתי הוא גמר מלאכתו משיפתח את פיו הגדול לפי גודלו והקטן לפי קוטנו ואם נטמא החלוק מאמתי הוויט טהור משיבולד ואינו משמש מעין מלאכתו ראשונה נשתיר בורובו למעלה עדין הוא בטומאתו רובו מלמטה טהור ואם נקרע מבית פיו טהור העושה חגור מצידו של בגד ומצידו של סדין אינו מקבל טומאה עד שימלול שפתותיו עשהו מאמצע הבגד ומאמצע הסדין אינו מקבל טומאה עד שימלול מצד השני חגור שכלו צרדיו ואמצעותיו קיימת טמא שפה שפירשה מן הבגד והתקניה לחגור בה את מותניו מקבלת טומאה מפני שהיא כאבנט טלת של עני שבלת אם חוירוב שפתותיה קיימו אף עפ שאין בה געל שלש בריא הרי זו מקבלת טומאה אין שפתותיה קיימות אם יש בה שלש על שלש חזק ובריא מקבלת טומאה ואם לאו אינה מקבלת טומאה וכן שאר בגדי עניים מטליות שאין בהן שלשה על שלשה אין מקבלות טומאה ואם חשב עליהן מכין מקבלות

התמורה אינו חיבור החוט שפירש מן הבגד אפילו מאה כולו חיבור חבל שקשר בחרס אפילו מאה אמה כולו חיבור קשר בו חבל אחד מן הקשר ולפנים חיבור מן הקשר ולחוץ אינו חיבור החבל שהוקשרו בקופה אינו חיבור אלא אם כן תפר:

פרק אחד ועשרים

החוטין היוצאין מן האריג שבתחילת הידיעה ושבסופה והן הנקראין נימין כמה שיעורין של סדין ושל סודרין ושל צעיף ושל פליון של ראש ששרי אצבעות ושל חלוק שהוויט קרוע מתחלתו ועד סופו ואחר שלובשין אותו מקבצין אותו בלולאות שיעור חוטין עשר אצבעות הסגים והררוד והטלית שלש אצבעות וכל היתר על השיעורין האלו הנוגע בו טהור אף על פי שהבגד טמא במדרס או בשאר טמא ואין צריך לומר טמא נגעה טמאה ביתר שהבגד טהור נימין הכיפה של ראש והבסודה שמניחין הערכים על פניהם והקלקלן השזורין מן השיער והפוגרה שלובש האדם על בשרו והשמלה והפרגוד שמניחין על הפתח כמו פרוכת נימיה כל שהן משקולות שנטמאת הרי שנים עשר טפח מן החוט שלה חיבור לה וכל הנוג בחוץ לשני עשר טפח טהור ומשקולות של חרשים שמונה עשר טפח ושל בנאין חמישי אמה והיתר על מידות אלו אף על פי שהורוצה בקימו טהור משקולות של ציירין ושל ציירי אפילו ארוכין כל שהן טמאין חוט מאזנים של זהבים ושל פלם ושל שוקלי ארגמן טוב שאוחז השוקל בו ותולד המאזנים מידו של אצבעות קנה שלה וחויטה כל שהן חוטי מאזנים של מוכרי עשיות של מתכות וכיוצא בהן ג' טפחים קנה שלה וחויטה שנים עשר טפחים חוט מאזנים של חנוונים ושל בעלי בתים טפח קנה המאזנים וחויטה ששה טפחים חוט מאזנים של צמרים ושל שוקלי זכוכית טפחים קנה מאזנים וחויטה תשעה טפחים והיתר על השיעורים אלו אינו חיבור החבל שמסרגין המיטות מאימתי הוא חיבור לטומאה משיסרג בו ג' בתים והנוגע בחבל מן הקשר ולפנים טמא מן הקשר ולחוץ עד שלש אצבעות טמא מפני שהן צרכיו של קשר הרי הן מכלל המיטה וחיון שלש אצבעות טהור שאינו לצורך הכלי שאפילו פסקו אין הקשר נותר חבל היוצא מן המטה שהיא טמאה עד סוף ד' טפחים הנוגע בו טהור שאינו מצורכי המטה לפי שאינו ראוי לכלום מתחילת המטה ועד סוף עשרה טמא מפני שתולין בו את המוט מעשרה ולחוץ טהור מפני שהו יתר על צורך המט אבנט של אריג שמקיפין אותו על המטה כדי לקבץ איבריה והוא הנקרא מורן שמקצתו יוצא מן המטה עד עשרה טפחים הרי הוא מצורכי המטה יתר על כן אינו מצורכי המטה ומורן שלה אם נשאר ממנו שבעה טפחים כדי לעשרת ממנו חבק לחמור הרי זה מקבל טומאה מטה שהייתה טמאה מדרס ומורן יוצא ממנו עד עשרה טפחים הרי הוא אב טומאה כמיט עצמה והכל מדרס מעשר ולחוץ הרי הוא כמנוע מדרס דרס הזב על המורן היוצ מעשרה ולפנים הרי המטה כולה מדרס מעשרה ולחוץ טהורה כמה דברים אמורים למדרס אבל לשאר טמאות אפילו מאה אמה כולו חיבור כיצד מורן שהוא כרוך על המטה והכנים קצתו לאהל המת או שנגע שרץ בקצתו או שנפל משקין טמאין על מקצתו נטמאה המטה ואפילו היה הקצה שנטמא יוצא מן המטה מאה אמה מטה הטמא מדרס וכרך לה מורן הכל טמא מדרס הפרישו המיט מדרס כשהיה המורן מנוע מדרס היתה טמאה טומאת שבעה וכרך לה מורן כולה טמא טומאת שבעה הפרישו היא טמאה כשהייתה המורן טמא טומאת ערב היתה טמאה טומאה ערב וכרך לה מורן הכל טמא טומאת ערב הפרישו היא טמאה טומאת ערב והמורן טהור מיטה שברך עליה מורן ונגע בהן המת הכל טמא טומאת שבעה פרישו טמא טומאת שבעה נגע בה שרץ וכיוצא בהן טמאין טומאת ערב פרישו טמאין טומאת ערב שהיה טמא מדרס וחברה למטה המטה כולה מדרס פרישה הכרע טמאה מדרס כשהייתה והמטה מנוע מדרס וכן אם היתה הכרע טמאה טומא שבעה וחברה למטה המטה כולה טמא שבעה באילו נגע המת בכרע שלה ואם היוה על המטה טהורה והכרע בכללה ואם פירשה קודם היויה הכרע טמאה טומאת שבעה כשהייתה והמטה טמאה טומאת ערב היה הכרע טמאה טומאת ערב וחברה למטה הכל טמא טומאת ערב פירשה היא טמאה טומאת ערב והמיטה טהורה שאין הטמא טומאת

הלכות כלים

טהרה הקטן

מקבלות טומאה עד שיחיו פחות משלש על שלש שכל פחות משלש
על שלש אינו מקבל טומאה כלל ואף על פי שהכינו פחות משלשה
על שלשה שהתקינו לפקוק בו את המרחץ ולנער בו את הקדרה
ולקנה בו את הרחיים וכיוצא באלו אם השליכו באשפה אינו מקבל
טומאה תלמודו בבגדו או הניחו אחורי הדלת הרי זה כמי שהניחו
בתוך בגדיו ועדיין הוא חשוב אצלו ומוקבל שאר טומאות חוץ לטומאת
מדרס שהרי הוא פחות משלשה טפחים על ג' שהיו מושלך באשפה
אם היה בריא כדי לצרור בו רובע הקב מלא גס ול- יקרע חרי ור
מתטמא במדרס ואם לאו אינו מתטמא אבל אם היה בבית אם היה
בריא אף על פי שאינו יכול לצרור בו מלא או שהי צורר בו מלא ולא
היה בריא חרי זה נאמא מדרס שלש על שלש שנקרע ולא הובדלו
הקרעים אם נותנו על הכסא ובשיש עליו יגע בשרו בכסא חרי ור
טהור ואם לאו חרי זה מתטמא במדרס שלש על שלש שניטחח
במנה אפילו חוט אחד או שנמצא קשר או שני חוטים מתאימן הרי
זו טהורה שלש על שלש שהשליכה באשפה טהורה החזיר מקבלת
טומאה לעולם השלכתה מטהרה והחזירה בטומאה חוץ משל ארבע
ושל והורית טובה שאפילו הית על
האשפה מקבלת טומאה בפני שהי
חשובה שלש על שלש שנתנה
בכדור או שעשאה כדור בפני עצמו
טהורה אבל שלשה טפחים על
שלשה טפחים שנתנו בכדור הרי
הוא כמות שהיה ומתטמא במדרס
עשאה כדור בפני עצמו אינו מ
מתטמא במדרס שהרי התפר ממעט
משלשה על שלשה:

פרק שלשה ועשרים

המפץ הוא המהצלת שאורגין אותה מן החבליים וכן הסוף
ומן הגומי וכיוצא בהן ואין המפץ בכלל כלי האמורי
בתורה ואף על פי כן מתטמא הוא במדרס דין תורה שהרי ריב הכתו'
כל המשכב וזה ראו למשכב ועשו לו וכן מתטמא במדרס ובשאר
טמאות מדרסין בכל פשוטי כלי עץ כמו שביארנו וזה כלל גדול שכל
המתטמא במדרס מתטמא בשאר טומאות כבד בארנו שהבדל מתטמא
בשלש על שלש כמו שבארנו בשאר טומאות ובשלש טפחים על
שלשה טפחים למדרס חשק שיעור ארבעה טפחים על ארבע טפחים
העור המשה על המשה המפץ ששה על ששה בין למדרס בין לשאר
הטומאות ופחות מן השיעורין האלו טהורין מכלום ברא בקרע
אחד מהן שנקרא בלא כוונה אבל הקוצץ בכוונה וקוצץ אפילו טפח
על טפח למושב או שלשה טפחים על שלשה טפחים למשכב הרי זה
מתטמא במדרס בין שהיה המפץ על טפח שקוצץ או השלש על
השלש בגד או שק או ער או מפץ וכן המקצץ מאחד מהן לאחיהו כרי
שיאחו בו בידו כד' שיעור קוצצו תאני שלא יזקו אצבעותיהן הרי זה
טב בכל שהוא והוא שלא יהי פחות
מן על ג' שכל פחות משלש אצבעו'
טהור מכלום המהצר שני טפחים מן
הבגד ומן השק טפח שלש מן השק
ואחד מן העור ארבעה מן העור ואחד
מן המפץ חרי זה טהור מן המדרס
אבל אם חיבר חמש טפחים המפץ
ואחד מן העור ארבעה מן העור ואחד
מן השק שלשה מן השק ואחד מן הבגד חרי זה טהור מן המדרס
כל שהשלים שיעורו בהמור ממנו טמא מן הקל טהור כליו נפח
וכברה שהתקינו לשיבה טהורין ואינן מקבלין טומאה עד שיקצצו
ואחר כך יהיו כמפץ חלוק של קטן אינו מתטמא במדרס עד שיהי בו
כשיעור שלשה טפחים על שלשה טפחים ונמדר כפול כבדיות ואלו
נמדרין כפולין בגדים שמלבישין אותן על הרגלים ועל השוקים ואר
הראש והמכנסים והכובע והכיס של פונדק ומטלית שטלה על השפה
אם פשוטה נמדרת פשוטה ואם כפולה נמדרת כפולה הבגד שארג
בו שלש על ג' נטמא במדרס ואחר כך השלים את כל הבגד כולו
ומדרס נטל חוט אחד מתחילתו טהור מן המדרס אבל טמא מן מדרס
והרי הוא ראשון ככלי שנע במדרס נטל חוט אחד מתחילתו ואחר
כך השלים את כל הבגד כל הבגד טמא מן המדרס וכן בגד שנארג
בו שלש אצבעות על שלש אצבעות ונטמא במדרס ואחר כך השליש עליו

פרק ארבעה ועשרים

אלו עורות מתטמאין במדרס עור שהשכב עליו לשמש ועור
שמניחין על חמטה מלמעלה לישן עליו ועור שמניחין
על החמור תחת המשאוי ועור שמניחין בערס תחת חקטן ועור הכר
ועור הכסת ועור שמניחין תח השולחן בעת האכילה כרי שפלו עליו
הפירורין מפני שהוא נשען עליו בגדיו ועור שחוגר גופו הפשתן עליו
בעת שנופף ועור שחוגר החמר עליו ועור שמניח הסכל על כתיפו
בעת שסובל ועור שמניח הרופא על ברכיו בעת שמפס השחונים
מפני שכל העורות האלו יושב עליהן ועור חלב של קטן שריר יורד
עליו כרי שלא יפסדו בגדיו ועור שעשאהו לנחתו על לבו בשעת הקצור
מפני השרב ועור שולפין הכסות בו ועור התפור בתיבה שמניחין בו
הבגדים שכל או מהתפכין עליה ונשענין עליה כל העור המתטמא
במדרס אינו מתטמא עד שיהיה בהן כשיעור חפשה על המטה טפח'
ואלו עורות שאין מתטמאין במדרס עור שחוגר סורק הצמר בער
סמורק ועור שולפה בו הצמר הסרוק ועור שולפה בו הארנמן ועור
התפור שמניחין בו הארנמן וכולן מתטמאין בשאר טומאות עור
שעשאהו חפוי לכלים טהור מכלום עשאהו חפוי למשקולת מקבל
שאר טומאות שהרי נעש לקבלה ואינו מתטמא במדרס עור שעשאהו
לעקבו ולפרסו אם חופה את רוב הרגל מתטמא ואם לאו טהור מכלום
שעל הארנמן אע"פ שערין לא לבשו ארס חרי זה מתטמא במדרס שכבר
נצמד למאכתו כל עור הראוי להתטמא במדרס ואינו חסר מלאכתו
המחשבה מתטמא ואם חשב עליו
ואם חשב עליו לקיות עור שלחן
מתטמא במדרס ואם חסר מלאכה אין
המחשבה מועלת בו עד שתיגמר א
מלאכתו חוץ מן העור שמחפין בו המרכב מפני האבק שהמחשבה
מועלת בו אע"פ שלא נגמרה מלאכתו במה דברים אמורים בעורות
בעל הבית אבל העבדן שסתמן למכירתו אין המחשבה מתטמא עד
שיעשה בהן מעשה ויכנס למדרס אין ארס מתטמא במדרס משכב או
מרכב שאינן שלו שנאמר והנוגע במשכבו גול משכבו ודרס עליו בלא
נגיעה טהור ואם נתיאשו הבעלים טמא נגע משכבו וישב עליו טמא
שהוקתו נתיאשו הבעלים טמא נגע משכבו וישב עליו טמא
נתיאשו הבעלים טהור לפיכך נגע שנגב עור וחשב עליו לשכיבה
המחשבה מועלת לו ומתטמא במדרס אבל הגולן אין מחשבתו מועלת
לא אם כן נתיאשו הבעלים עור שנתטמא במדרס והתחיל לקורען
רצועות הרי הוא בטומאתו עד שימעטנו פחות מחמשה טפחים כל
כלי עור שנתטמא במדרס חוב ושיניה לכלי אחר א"א שיניה נפשוט
לפשוט

הלכות בלי

לפשוט הדריה...
מחצלת הקש מתממא במדרס ושל קני ושל חלף טהור מפני שאין
ראויה למדרס ושאר המחצלות אם עשאה לשכיבה מקבלת טומא
עשאה לסיכוך טהור עשאה סתם גדולה סתמה לסיכוך קטנה סתמה
לשכיבה מחצלת שעשה קנים לאורכ. טמאה מדרס שעדיין ראוייה
לשכיבה עשאה כמין גם טהורה עשה לה קנים לרחבה אם אין בין
קנה לחבירו ארבעה טפחים טהור הנחלקה לרחבה עדיין מקבלת
טומאה לאורכה נשתירו בה שלשה מעדני של ששה טפחים עדיין
היא ראויה למדרס ומתממא פחות מכאן טהורה וכן אם התיך ראשי
מעדנים טהורה ואף טומאת מדרס לא תקבל המחצלת עד שתיגמר
מלאכתה ותתקבץ כמו שביארנו. תיבה שפתחה מלמעלה טהורה
מן המדרס שאנה ראוייה לישב עליה ומקבלת שאר טומאות פתחה
מצידה טמאה במדרס ובשאר טומא. עגלה של קטן מתממא במדרס
שחר נשען עליה מקל של קנים טהור מכלום שאינו לא לסייע סנדל
של סיועין והוא סנדל של עץ מתממא במדרס מפני שהסיד פועם
בטייל בו עד שמגיע לביתו קב של קטע שיש בו בית קיבול כתיבת
מתממא בשאר טומאות מפני בירת קיבול ומתממא במדרס טהור
נשען עליו ואילו טמאין משום מדרס של חמור וטפסין של
סוס וכו' הנמל ואוכף של נאקרה
אוכף של נאקרה
אוכף של נאקרה דברי הכל
אם אוכף מושב עיין במשנה
ולא חלקו לטפסין של סוס:
למרכב טמאה:

פרק ששה ועשרים

בלי
עץ הראוי למדרס שקבעו בכותל בתוך הבניין קבעו
בכותל ולא בנה על גבי או בנה על גביהו לא קבעו
עדיין מתממא במדרס כשהיה קבעו במסמרי בנה עליו טהור וכן מפני
שנתנו על גבי הקורה קבעו ולא נתנו עליו את המעויבה או שנתנו עליו
את המעויבה ולא קבעו מתממא במדרס קבעו ונתנו עליו את המעויבה
טהור ספק שנטל אחד מראשו עדיין הוא ראוי למדרס נטל השני
טהור ואם יש בו גובה טפח מתממא במדרס כסא של כלה שנטל
חפיו טהור ואם לא היו חפיו יוצאין וניטלו עדיין הוא ראוי למדרס
שכן דרכו להיות מטהר על צידו ויושב עליו כסא שניטלו חפיו ועדיין
הוא ראוי לשיבה מתממא נטלו שנים מהפיו זה בצד זה טהור שדה
שניטל העליון שלה טמאה מפני התחתון שהיה ראוי למדרס נטל
התחתון טמאה מפני העליון נטלו שתייה דרי הדפין טהורין תיביר
שנפתחה מצידה מתממא במדרס בשאר טומאות מפני שראויה אף
לשיבה והכל יושבין עליה נפתחה מלמעלה טהור מן המדרס שהיה
אינה ראוייה לשיבה ומתממא בשאר טומאות שעדיין היא מקבלת
נפתחה מלמעלה טהורה מכל טומאה אף על פי שאיפשר לישב עליה
כסא מפני שעיקר מעשיה לקבלה וכבר ביטל העיקר והמנוון שלה
מתממא ואין חיוב לה וכן משפלת שנפתחה מלמלה מקבל רימונים
אף על פי שראויה למדרס הרי היא טהור מכלום מפני שעיקר מעשיה
לקבלה והואיל ובטל העיקר בטלה הטפילה עריבה של עץ שמגבילין
בה את הבניין או את הגופסים אף על פי שמקבלת שאר טומא אינה
מתממא במדרס ושלשין בה את הכצק שמחזקת משני לוגין ועד
תשע קבין שנסדקה עד שאין יוכל להחזיק בה הגלגל אחת מפני הסדק
הרי זו מתממא במדרס שסתמה שכופרה וישב עליה לפי גדולת
וסדק שלה:
אם אין דרך התוספתא כן לא
שנסדקה ולא כקנה כ
במוציא זית עדיין טמאה טומאת
מת ואם חישב עליה לשיבה טמאה
אף מדרס כדעת רבי ואם כקנה
במוציא דמיון אף על פי שהסדק עליה
טהור מכלל עד שיעשה בה מעשה
לשיבה דלא כרבי ודלא כר' עקיבא
ואם היתה מחזקת יותר מתשעה
קבין נדון שיקצעה לשיבה ודלא
כרבי עקיבא והקצוץ הוא מעשה
גדול להקטנת שיבה זו דרך
התוספתא ושאר דברי רוב:

לפשוט הדריה...
טהור ובבגד הכל טמא כיצד חמת שעשאה שטיח ושטיח שעשאה
חמת טהור אבל חמת שנממא מדרס ועשאה טורמיל או טורמיל
שעשאה חמרת הרי הן מדרס כשהיו כר של בגד שנממא במדרס
ועשאה סדין או סדין שעשאה כר או כסת בגד שעשאה מטפה או
מטפחת שעשאה כסרת הרי הן מדרס כשהיו כלים שעיקר עשייתן
לקבלה ולמשכב באחד כנון הכרי והכסתות והשקין והמריצופין אם
נפתחו אעפ"י שטהרו מלהתממא במת ובשאר טומאות מפני שאין
יכולין לקבל הרי הן מתממאין במדרס שעדיין הן ראויין למדרס
אבל כלים שעיקר עשייתן לקבלה בלבד כנון החמת והתורמיל אם
היו גדולים כדי שיחיו ראויין לישב עליהן והואיל ויושבין עליהן מפני
גודלן הרי הן מתממאין במדרס כל זמן שהן שלימים נפתחו אעפ"י
שאפשר עדיין לישב עליהן אין מתממאין במדרס שעיקר עשייתן
לקבלה בלבד והואיל ובטלו מלקבל טהור מלהתממא לא במדרס
ולא בשאר טומאות וכמה הוא שיעורן והיו ראויין למדרס החמת שבע
קבין והליקוט חמשה והקלסתר שתולין בו השעורים בראש הבהמה
ארבעה וחברותיה שמעדין בה המים סאה פחות משיעורין אלו אינן
ראויין למדרס ואין דרך העם לישב עליהן נפתחו ויצר מקום הפחת
הרי הן טהורין וכאלו לא קשר מקום הפחת וכל החמתות שנפתחו
וצרין טהורות חוץ משל ערבים מפני שכך הוא דרכן תמיד לצרין
וחמת חלילין אין מתממא במדרס שהרי אינה ראוייה למדרס:

פרק המשה ועשרים

כל
פשוט בלי עץ העשויין לשיבה או לשכיבה או לרכיבה
מתממאין במדרס כנון המטה והכסא וכיוצא בהן המטה
והכר והכסת של בית וכסא של כלה ומשבר של חיה וכסא של כובס
שכובס עליו את הכלים וכסא של קטן שיש לו רגלים אף על פי שאין
בו גובה טפח כל אלו מתממאין במדרס כסא של גדול שעושין בבית
הכסא והעור נתון עליו הרי הוא מתממא במדרס ובשאר טומאות
הפריש עור המחופה על הכרזל
העור מתממא במדרס והכרזל מ
מתממא בשאר טומאות אבל לא
במדרס טרסקל של גמיו ויוצא
בו המחופה בעור מתממא במדרס
ובשאר טומא הפריש העור מעליו
העור מתממא במדרס אבל הטרסקל
טהור מכלום שהרי נעשה כשברי
כלים ספקלין שבמרחץ ששתי
רגליו של עץ מתממא במדרס היתה
אחת של עץ ואחרת של שיש אינו
מקבל טומאה נסרי שבמרחץ ששמן אינו מקבילין טומא שאין עשויין
לשיבה אלא כדי שיהלכו הקנים תחתיהן הכלכלה והסל שמלאן
תבן או מוכין אעפ"י שהתקינו לשיבה אינן מקבלי טומאת מדרס שאין
ראויין לשיבה ואם סרגן בגמיו או במשיחה על פיהן מתממאין במדרס
קורת בית הכר שיעשה ראשה האח כסא אינו מתממא במדרס מפני
שאומרין לו עמוד ונעשה מלאכתו אבל אם קבע את הכסא בקורת
בית הכר הכסא מתממא במדרס ואם דרס הזב על הקורה לא נממא
הכסא וכן אם קבע הכסא בקורה גדולה או עשה ראש הקורה
הגדולה כסא אין טמא אלא מקום הכסא בלבד ושאר הקורה טהור
וכן הדיון בכסא שקבעו בעריבה שהוא טהור קצת הקורה שמתקן
המסתת את האבן לישב עליו הרי מקו ישיבתו מתממא במדרס ומקו
ישיבת שאחורי הקרון טהור שאינה אלא ישיבת צער ראשי כלונסות
שיושבין עליהן האומנין ושפין ארץ האבנים וכיוצא בהן טהורין וכן
כופת של תמרה שהוא יושב עליו אפילו גבוה טפח טהור שאין זה כלי
וכן בול של עץ אעפ"י שסדקו וכרכמו ועשאהו פנים לשער וכיוצא בו
אינו כלי ולא מקבל טומאה עד שיחוק בו ראשי כלונסות החקוקין אם
חקקו לדעת מקבלין טומאה מצאן חקוקין אם חשב עליהן מקבלין
טומאה מכאן ולהבא ואם חשב עליהן חרש שוטרי וקטן או אדם
שאינו של טהורין וכן כל כיוצא בהן מדברים שאין מקבלין טומאה
אלא במחשבה שאין לה מחשבה מועלת אלא מחשבת בעלים שהן
בני דיעה העושה כפה מן השאור ויבשה ויחרה לשיבה הרי בטל
מתורת אוכל ומתממא במדרס שהרי משמשת תשמישי העץ

הלכות בלים

טהרה הקל

וכיוצא בהן הוא הנקרא פרקמלי' ושלש פרקמלין הן של צידי היה ועוף טמא מדרס שחור נשען עליו ושל חגבים טמא מדרס מרת מפני שנותנין בו החגבים ושל קיציץ שבו מקייצין פירות טהור מכלום לפי שאינו ממשמי אדם שלש סבבות הן של ילדה טמא מדרס ושל זקנה טמא מדרס ושל שאינה ממשמי אדם מכלום לפי שאינה ממשמי אדם נסדרין הן של אדם טמא מדרס של מתבת ושל בחמה טמא מדרס מת של שעם ושל צפירה טהורה מכלום כללו של דבר כל כלי שאינו ראוי למשכב או למרכב או שהוא ראוי ולא נעשה לכך אלא למלאכה אחרת הרי הוא טהור מן המדרס נעשה למלאכה אחרת ומשמש עשה ארץ חשיכה כגון השלית והיריד מתמא במדרס וכל המתמא במדרס מתמא במת ויש שמתמא במת ואינו מתמא במדרס כמו שבארנו וכל המתמא במת מתמא בשאר אבן הטומאות ובאבות של תורה בין של דבריה ובתמאין במשקין של קופות הן מחוזה שטלמה על חבירא דהולכין אחר הבריא קטנה על הנחלת הולכין אחר הגדולה חיו שוות הולכין אחר הפנימית כיצד הולכין אחרים שאם נקבה במציא רימון שתחת טהורה שלש פנקס הן האפופידין שמתנין עליו הספרים טמא מדרס ושיש בה בית קיבול שעוה טמא מדרס מכלום טהור מכלום לפי שאין עליו צורת כלי ואינו ראוי למדרס:

במוצי' דמיון שתיקן טהורות
אלא כחנור אכלי זה הטעם
ולמה שתיקן טהורות והלא
תיקנה בשטלמה עליה וכדאי דברי
הרב קוני' אל שמיש הולכין אחר
הבריאה שאם היא טמא חף ה
המאונה טמא וכן כולן וכן דרך
ההוספתא ואי קשיא לך הא דתנן
פר' יח כדע שהיתה טמאה מדרס
ונחבקה למטה כלל טמאה מדרס
הרי שזכר מביא טמאה על העיקר
וכאן אמר שהולכין אחר המטה
דמי דהתם כדע מדרס המטה היא
שאינן תשמיש למטה כלל כדע
אבל הכא טמא על בני כלי אחר
עקר הכלי הולכין בין שהיה ה
הטלמי מופנים או מתקון אבל
שתיקן שוות הולכין אחר הפנימית:

פרק שמנה ועשרים

הכלים שיש להן בית קיבול שנטמאו אחריהן במשקין לא נטמא תוכן לתרומה ולא אוגניהן ולא אגניהן ולא ידניהן ולא מקום אצבע השוקע בשפת הכלי נטמא תוך הכלי נטמא כולו נפלו משקין טמאין על כני הכלים או על אוגניהן או על ידניהן הכלים המקבלי' הרי הם מנגבין והם טהורים ואפי' אחרי הכלי כולו לא נטמא אחר כלי השקבון השקין והמציצות או כלי העור כגון הכרי והכסות ואחר כלי עץ אפי' קופות ומשפלות אם נטמאו אחריהן ב משקין לא נטמא תוכן פשוטי כלי שטף שאין ראויין למדרס כגון השלחן וטבלה שאין לה דופן ה הואיל ואין מקבלין טמאין התור אם נטמא אחריהן משקין לא נטמא תוכן אלא כלי שטף שאין ראויין למדרס כגון המלמד יש להם אחוריים ותוך כיצד נפלו משקין על החרחור לא נטמא מן העץ הסמוך להחרחור אלא שבעד טפחים בלבד ושאר העץ טהור וכן אם נפלו משקין על הדרבן לא נטמא אלא ארבע טפחים הסמוכין לדרבן נפלו חוץ לשבע הרי זה ככלי קיבול שנגעו משקין באחוריו ולא נטמא אלא ממקום מגען ולחץ כים שבתוך כים שנטמא אחר מהן במשקין לא נטמא חבירו

כל הכלים שיש להן בית קיבול שנטמאו אחריהן במשקין לא נטמא תוכן לתרומה ולא אוגניהן ולא אגניהן ולא ידניהן ולא מקום אצבע השוקע בשפת הכלי נטמא תוך הכלי נטמא כולו נפלו משקין טמאין על כני הכלים או על אוגניהן או על ידניהן הכלים המקבלי' הרי הם מנגבין והם טהורים ואפי' אחרי הכלי כולו לא נטמא אחר כלי השקבון השקין והמציצות או כלי העור כגון הכרי והכסות ואחר כלי עץ אפי' קופות ומשפלות אם נטמאו אחריהן ב משקין לא נטמא תוכן פשוטי כלי שטף שאין ראויין למדרס כגון השלחן וטבלה שאין לה דופן ה הואיל ואין מקבלין טמאין התור אם נטמא אחריהן משקין לא נטמא תוכן אלא כלי שטף שאין ראויין למדרס כגון המלמד יש להם אחוריים ותוך כיצד נפלו משקין על החרחור לא נטמא מן העץ הסמוך להחרחור אלא שבעד טפחים בלבד ושאר העץ טהור וכן אם נפלו משקין על הדרבן לא נטמא אלא ארבע טפחים הסמוכין לדרבן נפלו חוץ לשבע הרי זה ככלי קיבול שנגעו משקין באחוריו ולא נטמא אלא ממקום מגען ולחץ כים שבתוך כים שנטמא אחר מהן במשקין לא נטמא חבירו

בכל הטומאות משה שנפלו שתי ארוכות שלה אחר שנטמא ועשה לה ארוכות חדשות ולא שינה את הנקב' ונשברו החדשות עדיין היא בטומאה נשתברו הישנות טהורה שחבל תולך אחר הישנות מיטה שהיתה טמאה מדרס ונטלה וצבגו שתי כרע' עדיין היא בטומאה שערין צורת המיטה עומדת נטלה ארוכה ושתי כרעים טהורה קצץ שתי לשונות של מיטה באלכסון או שקצץ שתי כרעים טפח על טפח באלכסון או שמיטת פחות מטפח הרי זו נשברה וטהורה נשברה ארוכה ותיקנה עדיין היא אב טומאה כשהיתה נשברה הארוכה השנייה ותיקנה טהרה מן המדרס אבל טמאה נגע מדרס לא הספיק לתקן את הראשונה עד שנשבר השנייה טהורה מיטה שהיתה טמאה מדרס או בשאר טומאות ונגב הצוה או אבר הצוה או שהלקוץ אחין או שותפי' הרי זו טהורה שהרי זו ככלי שנשבר החזירה מקבלת טומאה מבאן ולהבא הרי זו דומה למי שעשה כלי אחד משברי כלים שנטמא שהוא טהור ומקבל טומאה להבא מיטה שנפרקו איבריה אב נשברה ארוכה ושתי כרעים או קצרה ושתי כרעים הרי אלו מתמאין מפני שראויין לסומכן ככותל ולישן עליה מיטה שנטמארת כולה אם הטבילה איברים איברים טהורה הפרק את המיטה להטבילה הנוגע בחבלים שלה טהור:

פרק שבעה ועשרים

שליש תיבות הן תיבה שפתח' מצידה טמאה מדרס מלמעלה טמאה טמא מת והבאה במידה טהורה מכלום שלש עריבות הן עריבה משני לוגין ועד תשעת קבין שנסדקה טמאה מדרס שלמה טמאה טמא מדרס והבאה במידה טהורה מכלום שלש עריות הן העשויה בקתורה טמאה מדרס במיטה טמאה טמא מת ושל אבנים טהור' מכלום שלשה תריסין הן תריס הכפוף טמא מדרס ושמשקין בו בקמפון טמא טמא מת וריצת הערביים טהורה מכלום לפי שהיא עשויה לצורה בלבד ואיננה ממשמי אדם וכל כלי שאינו ממשמי אדם אינו מקבל טומאה כל עקר שלשה תרכושין של עור הן של ספרים טמא מדרס ושאוכלין עליו טמא טמא מת וששוחטין עליו את הזוחים טהור מכלום לפי שאינו ממשמי אדם שלש בסיסאות הן שלפני המיטה ושלפני הסופר' טמא מדרס של שולחן טמא טמא מדרס ושל מגדל טהור מכלום לפי שהוא במקצת המגדל וצורתו מוכחת עליו גממות הן העשויה לשכיב טמאה מדרס ושל זוגני שנותנין בה כלי זכוכית טמאה טומא מת ושל סרגין שמשרגין עליה את הסבכות טהורה מכלום לפי שאיננה ממשמי אדם

שלש משפלות הן של וכל טמאה מדרס של תבן טמאה טמא מת והפוחלץ של גמלים טהור מכלום לפי שהחבלים שלו קשים ביותר ועבי' ואינו ראוי לישב עליו ועצי הסבכה רחבי הרבה ואינו ראוי לקבל תבן וכיוצא בו ונמצא שאין עליו תורה כלי אלא חבלים בלבד שלשה מפצין הן העשויה לשיבה טמא מדרס ושל צבעי' שמתנין בו את הכלי טמא טמא מת ושל גנות שנותנין עליו ענבים ומחפין בו טהור מכלום לפי שאינו ממשמי אדם שלש חמורות הן ושל שור' תורמלין הן המקבלין כשיעור טמאין מדרס וכמה שיעורן החמרת ארבעה קבין והתורמיל חמשה ושאינן מקבלין כשיעור טמא' טמא מת ושל עורות הדג טהור מכלום שלשה עור הן העשויה לשיטה טמא מדרס והעשויה לתכריך כלים טמא טמא מת ושל רצועות ושל סנדלין טהור מכלום לפי שאין עליו צורת כלי שלשה סדינים הן העשויה לשכיבה טמא מדרס והעשויה לפריכת טמא טמא מת ושל צורות' שעושין אותו כרי שיתלמד ממנו הרוקם טהור מכלום לפי שאינו ממשמי אדם שלש מטפחות הן של ידים טמאה מדרס ושל ספרים טמאה טמא מת ושל תכריכי הפרג' ושל נבלי בני לוי טהורה מכלום לפי שאינו ממשמי אדם עור העשויה כמדי שמכניסין בו חיד והאצבעות מפני הצנידה

הלכות מקוואות

על פי שבלע המקוה את מימיו ולא נשאר שם מים כלל אלא מים
שבתוך הקנקנים הרי זה ישוב את חקנקני והמים הנקין מהן מקוה
כשר כיצד פוסלין המים השאובין את המקוה בשלש לוגין שאם
היה במקוה פחות מארבע סאה ונפלו לתוכן שלש לוגין והשלימוהו
לארבעים סאה הכל פסול אבל מקוה שיש בו מ' סאה מים שאובין
שאובין ושאר בכר ושפך לתוכו כל היום כולו כשר ולא עוד אלא
מקוה עליון שיש בו ארבעים סאה מים כשרין והיה ממלא בכליו ונותן
לתוכו עד שרוב המים יורדו למקוה תחתון מ' סאה הרי התחתון כשר
מקוה שיש בו מ' סאה מכוננות ונתן לתוכו סאה מים שאובין ונמלא אה
כך ממנו סאה הרי זה כשר וכן נהגין סאה ונוטל סאה והוא כשר עד
רובו אין המים חשאובין פוסלין את המקוה בשלש לוגין עד שיפלו
לתוך המקוה מן הכלי אבל אם נגדו המים השאובין למקוה
ונמשכו יורדו למקוה אפי' פוסלין את המקוה עד שיהיו מחצת לחצ'
אבל אם היה רוב מן הכשרים והיה המקוה כשר כיצד מקוה שיש
בו עשרים סאה ומשהו מים כשרין והיה ממלא ושואב חוץ למקוה
והמים נמשכין ויורדין למקוה בין שהיו נמשכין על הקרקע או בתוך
הסילון וכיוצא בו מדרגים שאינם פוסלין את המקוה הרי זה כשר
ואפילו השלימו לאלף סאה שהשאובים שהמשיכוהו כשרה אם הרה
שם רוב ארבעים סאה הכשר וכן נ' שהיה בראשו עשרים סאה
ומשהו מי נשמים וסמלא בכתפיו ונתן לתוכו פחות מעשרים סאה
הכל פסול ופלת הצניור ונמשכו הכל למקום אחד הרי זה כשר ונמצא
שהמאובת שהמשיכוהו כולה כשרה הואיל והיה שם רוב מן הכשר
הורו מקצת חכמי מערב ואמרו הואיל ואמרו חכמים שאוב' שהמשיכו'
כולה טהורה אין אנו צריכין שהיו שם רוב מים כשרין וזה שהצניור
רוב והמשכיה דברי יחיד הן וכבר נדחו שהרי אמרו בסוף שאיברה
שהמשיכו' כולה לפי דברי זה אם היה ממלא בכליו ושפך והמין נוחלין
והולכין למקום אחד הרי זה מקוה כשר כל אסמכין שהמשיכוהו
שלנו מ' מקוואות כשרים שהרי כל המי' שבהן שאוב נמשך ה' ומעולם
לא ראינו מי שעשה מעשה בעניין זה מי נשמים ומים שאובין שהיו
מתערבין בחצר ונמשכים ויורדין לעוקר שבתה או שמתערבין על
מעלות המערה ויורדין למערה אם רוב מן הכשר כשר ואם רוב מן
הפסול פסול מחצה למחצה פסול אימתי ביום שמתערבין עד שלש
יגיעו למקוה ונמשכין ויורדין אבל אם היו כשרים והפסולין מקלחין
לתוך המקוה אם ידוע שנפלו לתוכו ארבע סאה מים כשרים עד שלא
יגדו לתוכו שלש לוגין מים שאובין כשר ואם לאו פסול:

פרק חמישי

מקור

[illegible]

והיה חשט שוקע במים והטבילו
 טהור ואם היה טמט חיון וכיוצא בו
 באילו לא טבלו וכן טבעת שנתנה
 בלרדנה של מלכות טהרה והטבילו

סחור ואם תחזיקו כלי טבח וכלי שחיטה
אלו שאין צריכין שביאור המים בהן סתם קשרי בנדי עניים ואם
הקפיד עליהן חוצצין וקשרי בנדי בעלי בתים סתמן חוצצין ואם אינו
מקפיד עליהן אינן חוצצין וקשרי נמי הבגדים שנקשרו מאיליהן וחבט
הסנדל ותפילה של ראש בזמן שהקציצה רבוקה עם הרצועה שבר
הזקן ותפילה של זרוע בזמן שאין עולה ויורד ואותו החמט והתורמיל
וכל כיוצא באלו מקשרים ותפר' שאינו עתיד להחרים ואילו שצריכין
שביאור בהן המים הקשרים שבכתפיה החלקי שהן עשויין לזלז' וכן
קשרי לולאות שבתפ' ושפה של סדין צרי למתח ותפילה של ראש
בזמן שאין קבועה ברצועה ושל זרוע בזמן שהיא עולה ויורד ושנצים
של סנדל וקשרי נמי הבגדים שקשרן וכן כל כיוצא באלו המקומות
שהוא עתיד לגלותן ולמותחן הסליון של גר' ושל בר' אם היו חזקים
צריך לחטט ואם היו רפים צריך לנער הכב' והכסת של עור צריכים
שביאור בהן המים כסת ענולה והכדור והאמטו והקמט והתפילה אינן
צריכין שביאור המים להחלי' זה הכלל כל שאין דרכו להוצי' ולהכניס
טובל בתוים המטביל בנדים המכונסין צריכין שיכנסו בהן המים עד
שיתבעקעו הטבילין נגובין עד שיבעקעו ויטרו מבקעו' כל יד' הכלים
שהן ארוכין יותר מכדי צורכן ועתיד צורצ' מטבילין עד מקום המדה
יצד שלשלת דלי גדול ארבעה טפחים וקטן עשרה מטביל מן
השלשלת עד מדה זו בלבד והשאר טהור כלי טמא שנתן בתוכו
כלים אחרים והטביל הכל עלתה לה' טבילה אף על פי שפי הכלי צד
ביתת שהרי המים נכנסין לו ומתוך שעלת טבילה לכלי הגדול עלתה
לכלים שבתוכו ואם הטהר על צידו והטביל לא עלתה לה' טבילה עד
שיטהר פי' רחב כשפופרת הנוד וכן אם היה הכלי טהור נתן לתוכה
כלים טמאין והטביל לא קול' לה' טבילה עד שהי' פירח בשפופ'
הנוד בטהרה אבל לעשר טמא מטבילין כלים אחרים כלי טהורין
כלל ואפילו היה בסל או בקופה כמו שביארנו למעלה במקומו :

פרק רביעי

תורה שכל מים מכונסים טובלין בהן שנאמר מקוה מים
 מכל מקום והוא שיהיה בהן כדי להעלות בהן טבילה לכל
 גוף האדם בבת אחת שיערו חכמים אמה על אמה ברם שלש אמות
 ושיעור זה הוא חמיוק מ"סאה מים בין שאובין בין שאינן שאובין מדברי
 סופרים שהם' השאובין פסולין לטבילה ולא עוד אלא מקוה מ' שאינן
 שאובין שנפל לתוכן שלשית' לזנוי מים שאובין פסול הכל אף על פי שכל
 שפסול מים שאובין מדברי סופרים למדרוה' בדיקש שהרי הוא אומר
 אך מעיין ובור מקוה מים יהיה טהור המעיין אין בו תפיס' יד אדם כלל
 והבור כולו ביד אדם שהרי כולו מים שאובים אמרו חכמים המקוה
 לא יהיה כולו שאוב ואינו צריך להיות כולו ביד שמי' במעי' לא
 אם יש בו תפיסת יד אדם כשר כיצד המעיין קנזין בראש הגג לנגב
 וירדו רוח גשמים ונתמלאו אגף' שהאין ענתה הנשמה הרי זה וישבור את
 הקנקנים או יכפס והמי' של קנקנין מהן כשרין לטבול ואף על פי שכל
 המים האלו היו בכלים שהרי לא מלאן בידו לפיכך אם הגביה ארץ
 הקנקנים והעריה אותם הרי כל המים שבהן שאובין המניח כל' התחת
 הצינור תמיד בכל עת ובכל זמן אחד כלים קטנים ואחד כלים גדולים
 אפילו ר' זאבנים וכיצאנה בכלים שאינן מקבלין טומאה ונתמלאו
 מ' גשמים הרי אלו פסולין ואם כפאן על פייהו אם שברן המים הנקנין
 מהן כשאוובין לכל דבר שהרי לדעתו נתמלאו שהזקת הצינור לקלח
 מים ואפילו שבה הכלים תחת הצינור פסולין גזרו על השוכה מפני
 המניח וכן שהניח את הכלים בתחת' קשור העיטב נתמלאו המים
 שבהן פסולין שהניח לדעתו כפאן' כן גזרו על השוכה בחצר בשעת
 קשור עבים משו' מניח הניחן בחצ' בעת פיוזר עבים ובזא' עביו נתמלאו
 הרי א' כשרין כמו שהניחן בראש הגג לנגבן וכן אם הניחן בעת קשור
 עבים ונתמזרו והזורו ונתקשורו נתמלאו הרי אלו כשרין ואם שברן
 או כפאן המים הנקנין מהן כשרין הסויד ששכבה עציץ במקו' נתמלאו
 מים אף על פי שלא נשאר במקוה אלא' מעט והרי העציץ יש בו רוב
 המקוה הרי זה וישבור את העציץ במקומו ונמצא המקוה כולו כשר
 וכן המסדר את הקנקנים בתוך המקוה' כדי לחסמן ונתמלאו מים אף

முது

,

•

פ' שמיניס
שמיניס כל קמ
שדוהן נח' ד' רמ' ינחמ' לך

שם חן

ממכ' מקוראו
ד. ת. א. ח. ב.

פ"ק דשנת

100

30. 44

10

הלכות מקוואות

טהרה הקלה

לשם רביעית אף על פי שנתמלא המקום החקוק שבצנור צד צדו...
המקוה הטהור בתוכו הרי הוא כפסולו ואינו כסתום קד לחוד המקום...
שחקק עפר או צדירות וסתמו ונבבם הרי זה כשר הפסוק והדלי שחיו...
בהן שלשה לוגין מים ונפלו למקוה לא פסלוהו שלש אלא אחד...
שלשה לוגין שנפלו לא בלי שנפל ובו מים שאובין חליה וחתוכה...
שבים אין מטבילין בהן אלא אם כן היו נקובין בשופרת הנוד ואם היה...
שק או קופה מטבילין בהן חמני שק או קופה תחת הצנור אין...
המים הנמשכין מהן פוסלין את המקוה נסמא טמא שחיה בתוך...
המקוה ושפתה למעלה מן המים והטביל בה הכלים טהור מטמא...
אבל כשיגביהם מן המים עד שהן באויר הנסמא מתמא המים שעל...
גבן מאויר הנסמא וחוזר ומטמא אותן וכן מעין היוצא מתחת הצנור...
הטמא ויורד וטביל בתוכו הוא טהור ויורד ומטמא מאויר הצנור אלא...
אם היו המים למעלה מן הצנור כדום ידיו שנמצ' בטביל ידיו למעלה...
מן הצנור שאין בלי דרס מתטהרין במקוה כמו שביארנו הבית מלאה...
מים שנפלה לים אפילו לים הגדול הטביל שם לא עלתה לו טבילה...
אי אפילו שלשה לוגין של ארבעה ימים שהיו חמין ופסולין שם אבל תהרות...
שנפל לשם נטמא במים שאובין שהיו חמין ופסולין שם אבל תהרות...
וכיוצא בהן הואיל והן נמשכין הרי זה טביל שם מים שאובין שחיו...
בצד המקוה אף על פי שהמים נוגעין במי מקוה לא פסלוהו מפני שהן...
במקוה סמוך למקוה היו שאובין באמצע פוסלין את המקוה שתי...
ברכות זו למעלה מזו וכו' וכן ביניהן העליונה מליארה מים כשרים...
והתחתונה מליארה מים שאובין ונקב בכותל שבין העליונה לתחתונה...
אם יש כנגד הנקב שלשה לוגין מים שאובין נפסלה העליונה מפני...
שהנקב כאילו הוא באמצע העליונה ולא בצידה במה יהיה בנקב...
ויהיה בו שלשה לוגין הכל לפי הכריכה אם היה הכריכה התחתונה...
ארבעים סאה צריך שיהיה הנקב אחד משלש מאות ועשר' לברכה...
היתה עשרים סאה צריך להיות הנקב אחד ממאה ושש' לברכה וצא...
וחשב לפי חשבון זה שהסאה ששרר בקו והנקב ארבע לוגין וחלונ...
ששה ביצים שלש מקוואות זה בצד זה בכל אחד מהן עשרים סאה...
מכוונן ואחד מהן שאוב מן הצד ויורד שלש וטביל בשלשתן ונערכו...
המים מכול ונתערבו מלמעלה המקוואות כשרים והטביל טהורים...
שהרי נעשה הכל ששים סאה מהן ארבעים כשרים זה בצד זה ואין...
המים השאובים פוסלין מקוה שיש בו ארבעים סאה כמו שביארנו...
היה חשבונו באמצע ויורד וטביל בהן ונערכו המי' ונתערבו המקוואות...
הרי המקוואות כשהיו והטבילין טמאין כשהיו שהרי לא נתערבו א...
ארבעים סאה הכשר לפי מאינן זה בצד זה שהשאוב מכלל ביניהן :

פרק שביעי

המקוה נפסל לא בשניו הטעם ולא בשניו הדיח אא...
בשניו מראה בלבד וכל דבר שאין עושין בו מקוה...
לכתחילה פוסל את המקוה בשניו מראה כיצד היין או החלב והדב...
וכיוצא בהן ממי כל הפירות אינן פוסלין את המקוה בשלשת לוגין...
שלא אמרו אלא מים שאובין ופסולין בשניו מראה אפילו מקוה שיש...
בו מאה סאה ונפל לו לוג יין או מי פירות ושינה את מראיו פסול וכן...
מקוה שיש בו כסאה מים כשרים או פחות מזה ונפל לתוכו סאה יין או...
מי פירות ולא שינו ארץ מראיו הרי אלו כשרים כשהיו ואין הסאה...
שנפלה עולה למדורת המקוה ואם נספג על הכ' עשרים אחרים מים...
כשרים הרי זה מקוה כשר יש מעלין את המקוה ולא פוסלין פוסלין...
ולא מעלין לא מעלין ולא פוסלין ולא מעלין ולא פוסלין חשול והברד...
והכפור והגליד והמלח והשט הנדק כיצד מקוה שיש בו ארבעים...
סאה חסר אחת ונפל לתוכו סאה מאחד מאלו הרי זה עולה למדור...
והרי המקוה כשר ושלם נמצא מעלין ולא פוסלין אפי' הביא ארבעים...
סאה שלג כתחילה והניחן בעוקץ וריסקו שם הרי זה מקוה שלם...
וכשר ואלו פוסלין ולא מעלין מים שאובים בין טהורים בין טמאין...
ומי כבשים ומי שלקות והתמר עד שלא התמיז והשכר כיצד מקוה...
שיש בו ארבעים סאה חסר משקל דינר ונפל מאחד מאלו משקל...
דינר לתוכו אינו עולה למידת המקוה ולא השלימו ואם נפל מאחד...
מהן שלשה לוגין פוסלין את המקוה ואלו לא פוסלין ולא מעלין שאין...
המטקין ומי פירות והציד והמוריס והתמר משהחמין כיצד מקוה...
שיש בו ארבעים סאה חסר אחת ונפל מאחד מאלו סאה לתוכו לא...
העלה והרי המים כשרים כשהיו שאין אלו פוסלין אלא בשניו...
מראה כמו שבארנו ופסולין שאלו מעלין ארץ המקוה כיצד...
מקוה שיש בו ארבעים סאה חסר לתוכו סאה מאחד מאלו וחור...
ולקח סאה ממנו הרי ארבעים שנשארו מקוה כשר מקוה...
מ 7 67 illi שהריח

עד שיצאו כל המים שהיו בתוכו ויפחתו השאובין משלשת לוגין...
כיצד מקוה שיש בו עשרים סאה מי גשמים ונפל לתוכו סאה מים ואח"כ...
הרבה עליו מים כשרים הרי זה בפסולו עד שירע שיצאו ממנו עשרים...
סאה שהיו בו וחמשת קבין ויתר מרביע הקב ולא נשאר מן הכל...
שנפסל חוץ מפחות משלשת לוגין וכן אם עשה מקוה שיש בו...
ארבעים סאה מים כשרים ועירבו עם המקוה הזה הפסול טהור או את...
אלו המסלק את המים לצדדיו ונמשכו ממנו שלשת לוגין למקוה...
הרי זה כשר הרי זה תולש המים ומגביהו בידי וכתבילו מן המקוה לצדד...
ונמשכו ממנו שלשת לוגין הרי אלו פוסלין ג"ס העובר במקוה למקום...
וכן בהמה העוברת במקום למקום וולדו בידיו וברגליו שלש לוגין...
למקוה הרי זה כשר ולא עוד אלא אפילו עשו מקוה כתחילה הרי זה...
כשר מקוה שאין בו ארבעים סאה ונפל לתוכו פחות משלשת לוגין...
מים טמאין שאובין הרי זה כשר לחלה ולתרומה ולטול מהן לידים...
ופסולין להקוות עליהן ירדו עליהן...
גשמים ורבו עליהן הרי אלו כשרים...
להקוות עליהן נפל לתוכו שלשה...
לוגין מים שאובין טמאין הרי זה...
פסול לחלה ולתרומה ולטול ממנו...
לדים ופסול להקוות עליו ירדו...
גשמים ורבו עליהן הרי זה כשרין...
לחלה ולתרומה ולטול מהן לידים...
ופסולין להקוות עליהן עד שיצאו...
כל המים הראשונים שנעשו כולן...
כשאובין ולא ישאר מהן אלא פחות משלשת לוגין וכן מקוה שיש...
בו ארבעים סאה חסר דינר ונפל לתוכו שלשת לוגין מים שאובין...
טמאין הרי זה פסול לחלה ולתרומה ולטול ממנו ליד ופסולין להקוות...
עליהן נפל לתוכו פחות משלשת לוגין מים אפילו כולן טמאין ואחר...
כך נפל לתוכו משקל דינר מי גשמים לרשלימו כשר בשם שטח...
לטבילה כך טהר לכל דבר :

פרק שמי

כל הכלים המקבלין שחלכו המים עליהן או שנפלו מתוכן הרי...
אלו שאובין ופוסלין את המקוה והוא שיעשו לקבלה אפילו...
היו כלים שאין מקבלין טומאה כגון כלי אבנים וכלי ארמה הרי אלו...
פוסלין כל כלי שלא נעשה לקבלה אף על פי שהיו מקבלי אינן...
פוסלין את המקוה כגון הסלנוור שהמים נמשכין מהן אף על פי שהן...
רחבים באמצע ומקבלין אין פוסלין את המקוה בין שהיו של מתכת...
או של חרס השוקת שבסלע אינו פוסל את המקוה לפי שאינו כלי...
אבל כלי שחיברו בסלע פוסל את המקוה אף על פי שחיברו בסד...
נקבה מלמטה או מן הצד כשפופרת הנדך כשרה ואינה פוסלת ארץ...
המקוה הלוקח כלי גדול כגון חבית גדולה או עריבה גדולה...
ונקבו נקב המטהר וקבעו בארץ...
ועשאוהו מקוה הרי זה כשר וכן...
אם פקק את הנקב בסד ובבניין...
אינו פוסל והמי' הנקבין בתוכו מקוה...
כשר סתמו בסד או בנפס' עדיין...
הוא פוסל את המקוה עד שיקבעו...
בארץ או ירצו ואם חולכו על גב...
הארץ ועל גב חסיד ומריח בטיט מן...
הצדדין הרי זה כשר המניח טבלה...
תחת הצנור והרי המים נמשכין על...
הטבלה ויורדין למקוה אם חידה...
לטבלה דופן הרי זה פוסלת ארץ...
המקוה ואם לאו אינה פוסלת...
וקפה תחת הצנור כדי להדיחה...
אעפ' שיש לה דופן אינה פוסלת...
שהרי לא עשאוהו לקבל החוטט...
בצנור מקום לקבל בו הצדירות...
המתגלגלי במים כדי שלא ירדו עם...
המים אם היה הצנור של עץ וחפר...
בוגל שהוא פוסל שהרי כל המים שיורדין באין מתוך כלי שנעשה...
לקבלה ואפילו קעו אחר שחקק בו הואיל והיה עליו תורת כלי...
כשהיה תלוש אבל אם קבעו בקרקע ואחר כך חקק בו בית קיבול...
אינו פוסל ואם היה צנור של חרס אינו פוסל עד שיהיה בחקק כדי

אליה מים...
מקוה מקוה...
לוגין שאם...
והשלימוהו...
חמשים שאין...
על ארבע...
בכלי ונותן...
התחן כשר...
בין ונפל אחד...
כשר עד...
הרי זה כשר...
למקוה...
הוא למקוה...
מקוה שיש...
למקוה...
קע או בתוך...
הוא כשר...
הוא חסר...
שרים סאה...
שנמצא...
מקוה כשר...
מן חבש...
שחמשים...
שחצריך...
שואבין...
זמן נוחלין...
מדינאות...
דומעולם...
בין שהיו...
דבין על...
ז חב מן...
ר של...
מקדוין...
ע של

אחד או...
השני...
שלא...
מסקל...
המקוה...
בארץ...
בשניו...
וכן...
המטביל...
התנבד...
מטבילין...
כן ואין...
א תפלו...
שחן עד...
מן מכל...
תערבו...
ספסול...
שאובין...
ורי אלו...
ולוכל...
סת לו...
מאובים...
ב רב...
ולו עד

הלכות נזקי ממון

מטבילין אלא באמצעות שאין המי
הנחלה מערבין לא אם כן עמדו טיט
דרך שהפרה שוהה ושונה כמנו הרי
הנמדר עם המקוה היה עבה עד שאין הפרה שוהה ושונה אינו נמדר
עמו מקוה שיש בו ארבעים סאה מים ושטט מטבילין חטים וזבמים באי
ז' שטט מטבילין שטט שרשי שוהים צפון עד גבי חז' חטים נמצא אחר
זה שטט נמצא אחר מטבילין במים ולא בטט כל שהחילת ברייתו
מן המים כגון יבחוץ אדומין מטבילין בו מטבילין בעינו של דג בקי
שיש בו ארבעים סאה מכוונת וירדו שנים וטבלו זה אחר זה אעפ
שרגלו של ראשון נוגעת במים הראשון מהו והשני כשומאמו שהרי
הסרו המים מארבעים סאה הטביל בו החילת סגסום עבה וכיוצא בו
והנבחר אם היה מקצת הסגסום נוגע במים הרי הטביל באחרונה שהור
שהרי המים כולן מעורבין במים הטביל בו אם המטה וכיוצא בה אעפ' שהור
רגלי המטה בטט עבה שבקרקע המקוה עד שצפו המים עד למעלה
הרי זו טהורה שהרי לא נטבעו בטט עד שטבלו במים תחילה הטביל
בו יורה גרולה הרי זו טמאה כשהיתה מפני שהמים ניתזין ויוצאין חוץ
למקוה ונמצא חסר מארבעים כיצד יעשה מורידה דרך פיה והופכ
במקוה ונטבילנו ומעלה אותה דרך שוליו כדי שלא יהיו המים שבתוכה
שאובין ויחורו למקוה ויפסלוהו מקוה שמימיו מורידין כובש אפי'
חבילין קש וחבילין קנים בתוך המים וכן הצדיק עד שיערמו המים ל
למעלה ויחורו וטביל לחוכן;

פרק חשיעי

עשי מעלות במקוואות זו למעלה מן הראשון מיבואים ומי
בורות שיחין ומעירות וכיוצא בהן ממי המכונסין בקרקע
אעפ"י שהן שאובין ואף על פי שאין בהן ארבעים סאה **הואיל** ואינן
מתמטאין אל ארצונן כמו שביארנו
הרי בהזקק טהורין ושרי' לעשות
הקוים ע"ה טהורין וליטול מהן
הקוים והוא שישלם מהן בבליכמן
למעלה מהן מי המצות

והוא שיעור מהם ככל
א"א ואם אינן שאובין אף על
מטבילין דהם בחיוב ואינן להם
מלתא בחולין:

במקום ההרים ואין בין הרי אל כמי נבאין החופר בצד היסוד וצד הנהר
ובמקום הצפון הרי זה כמי המצי' שלא פסקו החופר בצד העיני' כל זמן
שהיו באין מהם העיני' אעפ' שפוסקין וחוזרין ומושכן הריהן כמי מעיני'
פסקו מלהיו מושכן הריהן כמי נבאין למעלה מהן מקו' שיש בו מ' סאה
מ'ס ש' אובין שבו טבל כל אדם טמ חוץ מן הזב הזכרוב מטבלין
אות הכל הלא הטמא' א' הדי' שטבלין לקד' כמי נבאנו למעלה
מזה הכל העיני' ששמינו מועט' והרבו ע' לוי'ם ששובין שבו למקו' שאין
במטהרין במים הנמשכן ממנו אל במים הנקוין ועומדין באשבורן וטוה'
לבעיני' שהוא מטהר בכל שהוא שהעיני' אין למומין שיעור אפילו כל
שהן מטהרין למעלה מזה המעיני' שלא תעברו בו מים טאובין
אל כל מימיו כמים כגון שהיו מכוין מרים אל מלוחין שהרי הוא מטהר
כזהו הדין המים הנשרוין ומשכין מן המעיני' למעלה מהן המעיני'
שטמיו מים היים שבעין בלד' טבלין בו הכוסים הזכרים ולוקחין מהן
לטהרת המצורע ולקדש' מי המא' מה בין מעיני' למקוה המקוה אינו
מטהר אלא בארבע' סאה והמעין מטהר בכל שהוא במקוה אינו
מטהר אלא באשבורן והמים הנזילים כמנו אינו מטהרין והמעין מטב'
כזהו הדין המקו' אל תעלה בו טבל להזב' והמעין אם היו מימיו מ' חיים
הזב טובל בהן מעיני' שמימיו יוצאין ונכס' בין לתוך השוקת ואחר כך
יוצאין מן השוקת ונזרחין הרי כל המים שבעוקת השוקת' ולפסול כן
היו במקצתן נניסבין על ע'בת השוקת אפילו כל שהוא הרי המי' שחזן
לשוקת בשרים שהעיני' מטהר בכל שהוא היו מימיו נמשכן
לתוך בריכה שהוא מליא מים ונקוין שם הרי אותה הבריכה כמקוה
היה יוצאין חוץ לבריכה הריהו הפסול לזבים ולכ'זעורים ולקדש' מי
המא' עד שידע שיוצא מן המי' שחזן בתוך הבריכה תריב' נעץ
במימיו מ' נכס' על גבי מים אלהו בות ק' בול כגון שחזן וסמל
ביוצא בתן הריהו כמקוה ובל בד' שלא יטביל על גבי הכלים

שהרית בו כלל זהים וענב ישנו את מראו כשר מ'הצבע פוסל את המקור ב'לונג ואין פוסלן אותו בשימי מראו מקור שנכל לתובין או מזהל או שאר מי פירות ישנו את מראו ונפסל כיצד תקנתו ימתין עד שירדו נשמים ויחזרו מראו למראה מים או היה במקור ארבעים סאה מים כשרים אמלא וישאר לתוכו עד שחזרו מראו למראה מים נפל לתובין או מזהל ויפול בה תשובה מראה מקצתו או אין בה מראה מים שלא נשתח כרי ארבע סאה הרי זה לא יטבול והטובל

במקום שנשתנה הדין
 עבירה אפילו חבי' של יין שנשתנה
 בים הגדול ומרא' אותו מקו' כמרא'
 יין הטובל באותו מקום לא עלת'ו
 עבירה שלשת' לרונ'מים שאובין
 שנבל לתוכן אפילו משקל דיער יין
 ושני מראיהו דהיי' הכל מרא'
 יין ונפלו למקו' לא בפסולא אאם

לא עלתה לו טעמלה
 אא' בתעספתא העובל בין ב'
 במקום היין בין במקום
 המים כאילו לא טבל ובשאי' בו
 מראה ומים מראה קאמר אבל אם
 יש בו מ'סאה מלא' מ'טבל במקום
 המים:

דנין מיס שאובין שנפל לתוכן דער חלבא מי פירות והרי מראה הכל מיס ונפל למקוה לא פסלוהו עד שיפלו שלש לוגין מיס שאובין שאין בהן תערובת משקה אחר ולא מי פירות טקוה שנשנת מראה מימיו כמחת עצמו ולא נפל לו דבר
הרי זה כשר לא אכור לא שנשתנה כמחת משקה אחר :

פרק שמיני

המעורב למקוה הרי הוא במקוה ומטבילין בו גומות
הממכות לפי המקוה ומקום נרלי פירות בהם שחיו
בהן מים אם היו מעורבין עם מי המקוה כשפופרת הנוד מטבילין בהן
הרי המקוה וסדקי המקוה מטבילין בהן ואעפ שאין המים שבהן
מעורבין עם מי המקוה אלא בכל שהוא חמט שהיתה נתנו על מעור
מקוה והיה מוליד ומביא במים כיון שעבר עליה הגל טהורה עוקה
שבתוך המקוה אם היתה הקרקע המכבדת להן העוקה והמקוה ברא
ויכולה להעמיד את עצמן אין מטבילין במי שבעוקה ועד שיהיו מעורבין
עם המקוה כשפופרת הנוד ואם אינה יכולה להעמיד את עצמה אפי
אין מעורבין אלא בכל שהוא מטבילין בהן כותל שבין שני מקוואות
שנסדק לשתי מצטרפין ואם היה ביניהן מ' סאה מטבילין בכל אחת
ואם נסדק לערב אין מצטרפין עד שיהיה במקום אחד כשפופרת
הנוד נפרץ כותל מ' למעלה אם נתערבו המים למעלה אין הכתל
כקלף השום על רוחב שפופרת הנוד מצטרפין כמס הוא שיעור הנקב
שהוא שפופרת הנוד ברוחב שתי אצבעות בינונית של כל אדם
הזהירות בו ואין בנדר לא שהי אצבעות ראשונים מן הארבע שפופ
הוד כל שיעמוד כשפופרת הנוד ממעט ואפילו דברים שהן במריית
שלימים ככף שי בנקב כשפופרת הנוד טמא אין בו אין מצטרפין ממני
שיעור הכבילין מן התורה וכל שיעקרו מן התורה אין עליו שיעור
הלכה ככף שיעורו להחמיר מטרין את המקווא העליון מן התחתון
והרחוק מן הקרוב כיצמבאין טילין של חרס או של אבר וכיוצ בהן

ויבנה את ירושתו ואת חורו עד שיתבאר
 מים וישיבו ומשיקו עד שיתערב
 המים שבסילון עם מי המקוה באה
 אפי כשער דיו והרי שני המקוואות
 שהסילון ביניהן כמקוה אחד
 שלש נמוכות שבנהל להתחתנה
 והעליונה של עשרים סאה והאמצעית
 של ארבע עשרה ושלש ושלשים עוב'
 בתוך הנחל יאך על פי שהוא נכנס
 לתוכו ויבנה מתוכו אין זה ערוואן

הלכות מקואות

טהרה חקל

הר"ה טהור
ואם היה אב קטומא
מזכריו ספרים מקווא

ראשונה תלויות וטווא
לא ידעתי טעם לה ואולי
מפני שגנענו בזה וכו'
כמו שהם אחד למי שחזקה אותם
יחד והרי שיש בהם שתי טומאות
אחת קלה ואחת חמורה אלץ שקצת
לי כל שכן שהראשונה קלה לשקוף
מזה העצם אבל עיר יעלומה
הראשונה כבד כדע ספקן והם
תלויות ועומדות כספק טומאת
אבל קשיות שטענו אותם ואחר
כך נגעו באלו הטומאות קרי הם
כטעם שנגעו בראשון שיהיה כשרף
שלא לחלוק בנגע שני בראשון וכן
כנא שניה:

טהרותיו תלויות והטובל מטומאת קלה טהרותיו טהור והיה אח טמא
וידר לטבל והשני ידר להקד זה שירד לטבול באח מהן טהרותיו תלויות
כמו שבארנו וזה שירד להקד טהור כשהיה שזה ספק מים שאובי הוא
טמא בשאוב טבל בשק ונגעו שני מקואות של כ סאה א' שאוב ואח
כשר היקר בא' מהן וטהור טהור הריא טהור הקד בשני וטהור טהור
הריא וישרפו שיהיה בא' ראשו ורובו במים שאובין כמו שבארנו:

פרק אחר עשר

כבר

ביארנו שנטילת ידיו וטבילתן מדבריו סופרי וידים שצריכין
טבילה אין מטבילין אותן לא במקוה כשר שיש בו מ' סאה
שכמקוה שהאדם טביל בו כלים ידים טבילין אבל ידיו שאין צריכין לא
נטילה כלבר אם הטבילן במי מקוה טהורין ואם הטבילן במי שאובים
בין בכלים בין בקרקעית לא טהורין עד שיפלו המים השאובים מן
הכלי על ידיו שאין נטילין ידיו לא מן הכלי ומכאן נהנה כמו שבארנו
בהלכות ברכות כל החוצץ בטבילה חוצץ בידים בין בטבילתן בין
בנטילתן וכל העולה למי המקוה כשיט הנוק עולה לשעור הרביעות
שנטילין בהן הידים וכל הנטיל ידיו
צריך לשפוף הנטיל שתי ידיו לתרומה
צריך לחזור ולנטול פעם שנייה במים
שני כדי להסיר המים שעל ידיו שהיו
המי שנטל בהן תחילה והן הנקראין
מים ראשונים נטמאו בידי לפיכך אם
נפל כבר של תרומה לתוך המי שנטל
בהן ידיו תחילה נטמאו ונפל לתוך המי השניים לא נטמא ואם נטל
ראשונים ושניים למקום אחד נפל שם כבר של תרומה נטמא נטל את
הראשונים ונמצא על ידיו דבר חוצץ הסירו ונטל את השניים הרידי טמא
כשהיו שאין המים השניים מטהרין לא הנשאר מן המים הראשונים
על ידיו הידים מתטמאות ומתטהר עד הפרק כיצד נטל את הראשונים
עד הפרק ונטל המים השניים חוץ לפרק וחזר מחוץ לפ' לידיו הרי ידיו
טהורות שהמים השניים טהורין הן נטל את הראשונים והשניים חוץ
לפ' וחזר לידו נטמא ידו שהמי הראשונים שחוץ לפרק נטמאו מחמת
ידיו ואין המי השניים מטהרין מים שחוץ לפ' לפי שחזרו המי שחוץ לפרק
לידו טמאות נטל את הראשונים לידו אחת ונמלך ונטל ארבע השניים
לשתי ידיו ידיו טמאות שהשניים מתטמאין מחמת היד שלא נטלה
במים הראשונים וחזרין ומטמאין את היד השנייה נטל הראשונים לשתי ידיו
ונטל את השניים לידו אחת האחת טהורה נטל ידו אחת ושפפ
בחבירה נטמאו המים שעליה מחמת חבירה שלא נטלה חזרין ומטמאין
את היד שנטלה שפפה בראשו או בכותל הרי זו טהורה
שתי ידיו משטיפה אחת הרי אלו טהורין ואין אומרין הרי זה כנטל ידיו
אחת במים שירדו מעל ידו השנייה אפילו ארבעה או חמשה והבדל זה
או זה על גב זה ובלבד שיורפו שיבואו בהן המים נטל מקצת ידיו וחזר
והוסף ונטל הנשאר מן ידו טהור טמא בשהתיר ואם עדיין יש
על

הוא אבות קטנות נמי טהור
במקוה עליונים שאובין לתוך
ומעין קד שגברו המים שבאונות
טמא ורי הן במעין לכל דבר
הוא מעין המעין עומדן ואיננו טמא
ורבר עריו מים עד שישבו ממנו
אמורת המים הרי המים שמישבו
בין למקוה לטהר באשבורן כלבר
ושון המעין לטהר בכל שהוא כל הימי מטהרין בזה חלין ופסול לרוב
ולמנו רעים ולקדש בהן מי טהור המים הוזהרין מן המעין הרי הן
במעין לכל דבר והמטמא מן המעין אעפ' שהן טהורין הרי הם כמקו'
ואין מטמאין לא בארבע מאה עומדן ופסולין לזבים ולמצורעין ולקדש
בהן מי טהור הרי הן המעין מתערבין עם הנוטפים ממנו אם
ידו הוחלץ על הנוטפים הרי הכל במעין לכל דבר ואם רבו הנוטפים
על הוחלץ וכן אם רבו מי נשמים על מי הנהר אין מטהרין בזה חלין
א באשבורן לפיכך צריך להקפיד מפי' וכיצד בו באותו הנהר המעורב
ע' שיקון המים וטבול בהן נטפין שעשאן וזה חלין כגון שסמך למקו'
המנוקף טבילה של חרס חלקה והרי המים נוחלין ויורדין עליה הרי הן
כשרי וכל דבר שמקבל טומאה ואפילו מדבריו סופרים אין מוחלין בו
וחלין שקלחן בעלי אגוז כשרים כשהיו שאין עליהם האגוז הלח שהוא
צריך שישבו בכלי' מ' נשמים הבאים מן המדרון והנס נוחלין ויורדין אף
ע' פי' שיש מתחילתן ועד סופן ארבעים סאה אין מטבילין בהן כשהן
עלין עד שיקון ויטונו באשבורן ארבעים סאה הרי שהקוף כלום
נעשה מהן מחיצו עד שנתקבץ ביניהן ארבעים סאה ממים הנחלין מן
הנשמים הרי זה טביל בהן וכלים שעשה מהן הנהר לא עלתה להן
טבילה כל שנתלשמן חס ונפל על האדם או על הכלים אם יש בו
ארבעים סאה הרי לא טהורין לחלין שאין הטובל לחלין צריך כוונה
בנו טהורין בזה חלין שאר אבות הטומאות ואם נתכוון והיה ויטב
וע' שפ' שפול עריו הנל עלתה לו טבילה לדרב' שנתכוון לו אין
טמא בגל כשהוא באור קוד שפול על האר' ואעפ' שיש בו ארבעים
סאה ר' פי' אין מטבילין בזה חלין קל וחומר באור הרי שני ראשי הנל
נענן בארן מטבילין בו ואין מטבילין בכפה שלו מפני שהוא באור ר' פי' ש

פרק עשירי

טפס

מים שאובין שטהרו חכמים ביצר מקוה שנסתפק לו
אם נפלו לתוכו מים שאובין או לא ואפילו ידע בודאי
שפלו ספק יש בהן שלשת לוגין ספק אין בהן ואפילו ידע בודאי שיש
בהן שלשת לוגין ספק שהיה במקוה שנפלו בו מ' סאה ספק לא היתה
הרי זה כשר שני מקואות אחת יש בו ארבעים סאה ואח' אין בו נפלו
שלשת לוגין מים שאובין לאחת מהן ואין ידע לאיזה מהן נפל ספקין
טהור מפני שיש לו במה יתלה הרי שנתהפכותין מארבע סאה ונפלו
לאחד מהן ואין ידע לאיזה מהן נפל ספקין פסול שאין לו במה
יתלה אם נפל נפלו נפלו ואם נפל נפלו נפלו ספקין שנתהפכותין וקרא
וצאו מלא כשר מפני שזה ספק מים שאובין למקוה זה צני' שמקלה
למקוה והנכבדת נחונה ביצדו ספק מן הצני' למקו ספק מן המכבדת
למקו הרי זה כשר טהור מפני שהפסול כוכח ואם יש במקוה רובו מים
כשרים הרי זה כשר טהור ספק מים שאובין הוא שחרי יש שם מקוה
כשר קבוע כל המקואות הנמצאות בארץ העמים פסולין שחזקתן
שאובין וכל המקואות הנמצאות בארץ ישראל במדינות לפנים מן
המפתח בחזקת פסולין שאנשי המדינה מכבסין בהן ומטילין לתוכן
מים שאובין המיד וכל המקואות הנמצאות בארץ ישראל חזין למפתח
בחזקת טהרה שחזקתן מן הנשמים הטמא שירד לטבול ספק טבל
ספק לא טבל ואפילו טבל ספק יש בו ארבעים סאה ספק אין בו שני
מקואות אחד יש בו ארבעים סאה ואחר אין בו וטבל באחד מהן ואין
ידע באי זה מהן טבל ספקין טמא לפי שהטמא בחזקתו עד שיוורע
טמא כראוי וכן מקוה שנמדר ונמצא חסר בין שהיה המקוה
ברשות הרבים בין שהיה ברשות היחיד כל הטהרות שנעשו על גבו
קיימין טמאות עד שיוורע וכן שנמדר בו והיה שלם במה דברים
אמורים בשחיתת הטבילה בטומאת חמורה אבל אם טבל מטמא
ק' וכן כגון שאכל אוכלין טמאים או שתה משקין טמאין או בא ראשו
ורובו במים שאובין או שנפלו על ראשו ועל רובו שלשת לוגין מים
שיש בהן הואיל וק' דברים אלו מרביתן הרי ספקין טהור כמו ש
ביארנו וק' ע' פי' שנסתפק לו אם טבל או לא טבל או שנמצא

שם עליהם
אין נמדר
ובמים בא
מדר אחד
לח ברייתו
ולח בקי
זה אעפ
אחו טהור
וכיצד בו
דנה טהור
ועפ' שדק
ל' למעלה
ה הטביל
וצאין חוץ
יה ודפכ
שבתוכה
וקש אפי
המים ל

באומי סוף
בקרקע
אלו ואין

נהלכות
קטע מה

ק' אף על
סאה מ
יתא להא

בצ' טהור
ק' כל וכן
מ' מעין
ומ' סאה
מטבילין
למעלה
זה שאין
דן וטוה
אפילו כל
זבין
א' מטהר
המעין
היו מקו'
ק' זה אינו
א' אינו
ק' מ' טמא
מ' חיים
אחר כך
סוף
ו' שחן
נמשכן
כמקו
קדש מ'
סוף
וסכס

הלכות מקוואות

אכל מים שניים ושלשים ליטול:
א כל זה כתב בשם ר' חייא
 מוכיח לומר אפי' ברחשני
 מוטלים לשלש ולחריבנה כלל
 מעטפת חבל מלוג וליועלה מוטל
 אפילו מזה בתוספת וכן הוא סדר
 קמחנה:
 שנים וכשם שצריך להורג
 הראשונים מכח אחד דין דמין
 השניים כבר ביארנו בפרק
 בהלכות ברכות כל מיני
 הפסולין לנטילת ידים הלשון
 הכלים שנטולין בהן לידים
 נטולין ואי זו נתינת היד מבר
 ובשרה ואי זו נתינת אינה מבח
 ופסולה וכלא אותן הדברים ש
 שם בנטילת ידים לפת חולין כך הן לתרומה כל פסק ידים
 טהורות לחולין כמו שבארנו שם כך הן לתרומה כל פסק ידים
 דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות נזירות דכתובין ואינן מ
 שרעתו של אדם מברכות וזהו הן מכלל החוקים וכן הטבול
 הטומאות מכלל החוקים הוא שאין הטומאה טיט או צואה שח
 במים אלא נזירת הכתוב היא והדבר תלוי בלונות חלב וק
 אמרו חכמים טבול ולא החזיקו כאילו לא טבול ואף על פי כן ה
 בדבר כשם שהמכוין לבו לטהר כיון שטבול טהר ואף על פי ש
 נתחדש בגופו דבר כך המכוין לבו לטהר נפשו מטומאות הנפש
 שהן מחשבות האון ודעות הרעות כיון שהסכי' בלבו לפרוש מ
 העצות והביא נפשו במידעות טהר דרי הוצא אותו וזרקו עו
 מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיהם ומכל גילולים אטמה
 השם ברחמי הרבים יטהרנו מכל הטמא עין ואשמה אמן:

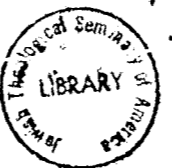
על יקבץ אגול בתחלה טופת:
א טעה בזה הלכה כרבי
 יצחק עק רבי יוחנן שחין
 מוסרין על קדאשנים חבל כרד
 שיהיה רביעית ואין טופת ל
 להטפת וייעיל זה לפי שאין שם
 שער כעילה ואולי קבע הלכה כרבי
 דתוספתא מפני ששכחו סתם במשכ
 ולדעת ר' יוחנן אין צורך לרביעית
 לאחרין שבהם:
 אכל בשניים טעל מקל ידיו:
א טעה אף בזה והמשנה
 קטנה לפי שראה כ
 במשנה מוסרין על השניים ואין
 מוסרין על קדאשנים ומשכ ב
 בתוספתא כיצד טעל את הראשונים
 ושם צד וטעל את השניים ולא הניע
 עד הפך הרי זה מוסרין עליה הוא
 סדר אף על פי שגבנו באמנו וטעק
 שאין כעילה לחכאין כלל ואפי' לל
 מאיר דאמר שאין צורך לרביעית
 אסוף מכל מקור כדרך שם שלל תהא
 הפסקת כגון באמנו:

על מקצת שנתל בתחילה טופת
 על קנת להנפח הרי זו טהורה
 במה דברים אמורים במים ראשונים
 אבל בשניים נטל מקצת ודיו וזהו
 ומוסיף על מקצתו שיעור המים
 שנטולין בהן החילה רביעית לכל
 אדם ואדם לשני ידים ואין פחורת
 משיעור זה כמו שבארנו בנטילת
 ידים לפת אבל מים שניים יש
 לשני ליטול ידיו מרביעית ומחצי
 לזו נותנין לשלשה ולארבע ומלוג
 נותנין אפילו למאה שאין המים ה
 השניים לטהר אלא להעביר המים
 הראשונים כלי שהיה בו רביעית
 בים כשרי לנטילת ידים ונתן לתוכו
 מעט מים פסולין לנטילת ידים הרי
 אלו כשרין נטל מן הכלי בשיעור
 שנתן ונשארה רביעית בלבד כ
 בשדות הרי זו פסולה מפני שהמים
 הפסולין השלישי שיעור הרביעית
 כל המים הפסולין לנטילת ידים במים
 ראשונים כך הן פסולין במי שניים
 וכל כלי שאין נטולין במנו במים
 ראשונים כך אין נטולין במנו במים

נמר ספר עשירי והוא ספר טהרה ומניין פרקיו מא וארבעים וארבעה ואלו הן

עשרים וחמשה פרקים
 חמשה עשר פרקים
 ששה עשר פרקים
 עשרים פרקים
 ששה עשר פרקים
 שמונה ועשרים פרקים
 אחר עשר פרקים

הלכות טומאת מת
 הלכות פרה אדומה
 הלכות טומאת צרעת
 הלכות מטבאי משכב ומושב
 הלכות שאר אבות הטומאות
 הלכות טומאת אוכלים
 הלכות כלים
 הלכות מקוואות

03337

מִרְאפּוֹא הוּא הַצֹּדֵצוֹד וְכֵא לִי וְאָכַל מִכָּל בֶּטֶרֶם תָּבוֹא
 34 וְאֶבְרָכְהוּ גַם-בְּרוּךְ יְהוָה : כִּשְׁמַע עֲשׂוֹ אֶת-דְּבָרֵי אָבִיו וַיַּעַק
 צִעְקָה גְדֹלָה וּמָרָה עַד-מָאֵד וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בְּרַכְנִי גַם-אֲנִי
 35 לֵה אָבִי : וַיֹּאמֶר בָּא אֲחִיד בְּמִרְמָה וְנִקָּה בְּרַכְתְּךָ : וַיֹּאמֶר
 הֲכִי קָרָא שְׁמִי יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פַעַמִּים אֶת-בְּלָרְתִי לָקַח
 37 וְהִנֵּה עֵתָה לָקַח בְּרַכְתִּי וַיֹּאמֶר הֲלֹא-אֵצְלָת לִי בְרָכָה : וַיַּעַן
 יִצְחָק וַיֹּאמֶר לַעֲשׂוֹ הֵן גָּבִיר יִשְׁמָתִיו לִךְ וְאֶת-כָּל-אֲחָיו נָתַתִּי
 לְעֻבְדִּים וְדָנָן וְתִירַשׁ סַמְכָתִיו וְלָכֵה אֲפּוֹא מִה אֵעֲשֶׂה
 38 בְּנִי : וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ אֶל-אָבִיו הַבְּרָכָה אַחַת הוּא-לִךְ אָבִי
 39 בְּרַכְנִי גַם-אֲנִי אָבִי וַיֵּשֶׂא עֲשׂוֹ קִלּוֹ וַיִּבֶךְ : וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו
 וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה מִשְׁמַנִּי הָאָרֶץ יְהוָה מוֹשִׁבֶּךָ וּמִטֵּל הַיִּשְׁמִים
 40 מֵעַר : וְעַל-הַרְבֵּב תַּחֲיֶה וְאֶת-אֲחִיד תַּעֲבֹד וְהוּא כֹאשֶׁר
 41 תִּרְדּוּ וּפְרָקֶת עָלֶיךָ מֵעַל צוֹאֲרֶךְ : וַיֵּשֶׁטְם עֲשׂוֹ אֶת-יַעֲקֹב
 עַל-הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בָּרַכוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ בְּלָבוֹ וַיִּקְרַב יִמִּי
 42 אָבִי אָבִי וְאֶהְרֹגָה אֶת-יַעֲקֹב אָחִי : וַיִּגַּד לְרִנְהָ אֶת דְּבָרֵי
 עֲשׂוֹ בְּנֵה הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן וַתֹּאמֶר
 43 אֵלָיו הִנֵּה עֲשׂוֹ אֲחִיד מִתְנַחֵם לִךְ לְהִרְגָה : וְעֵתָה בְּנִי שִׁמַּע
 44 בְּקִלִּי וְקוֹם בְּרַח-לֶךְ אֶל-לֵבָן אֲחִי חֲרָגָה : וַיִּשְׁבֹּת עִמּוֹ יָמִים
 מִה אֲחִידִים עַד אֲשֶׁר-תֵּשׁוּב חֲמַת אֲחִיד : עַד-שׁוּב אֶף-אֲחִיד
 מִמֶּךָ וְשָׁבַח אֶת אֲשֶׁר-עָשִׂיתָ לוֹ וַיִּשְׁלַחֲתִי וּלְקַחֲתִיךָ מִשָּׁם
 45 לָמָּה אֲשַׁפֵּל גַם-שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד : וַתֹּאמֶר רַבָּקָה אֶל-
 יִצְחָק קִצְתִּי בְּחַיִּי מִפְּנֵי בָנוֹת חַת אִם-לָקַח יַעֲקֹב אִשָּׁה
 מִבָּנוֹת-חַת כָּאלֵה מִבָּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים :

כח וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל-יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַוֵּהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ לֹא-
 2 תִּקַּח אִשָּׁה מִבָּנוֹת פְּנֵעַן : קוֹם לִךְ פְּדִינָה אֶרֶם בֵּיתָה בְּתוֹאֵל
 אָבִי אֲמֹד וְקַח-לֶךְ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבָּנוֹת לֵבָן אֲחִי אֲמֹד : וְאֵל
 4 שְׂדֵי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיִּפְרֹץ וַיִּרְבֶּה וְהָיִיתָ לְקַהֵל עַמִּים : וַיִּתּוֹ-לִךְ
 אֶת-בְּרַכְתִּי אֶבְרָהָם לֶךְ וּלְהִרְשֹׁעַ אֹתוֹ לְרִשְׁתִּיךָ אֶת-הָאָרֶץ
 4 מִגִּרְזֵיךְ אֲשֶׁר-נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם : וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת-יַעֲקֹב
 וַיִּלְךְ פְּדִינָה אֶרֶם אֶל-לֵבָן בְּוִתְּוֹאֵל הָאֲרָמִי אֲחִי רַבָּקָה אִם

ולא מצא : ותאמר אל-אביה אל-יחזר בעיני אדני כי לוא לה
 אוכל לקום מפניך כי-דרך נשים לי ויחפש ולא מצא את-
 התרפים : ויחזר ליעקב וירב בלבן ויעזו יעקב ויאמר ללבן ³⁶
 מה-פשעי מה חטאתי כי דלקת אתרי : כי-מיששת את- ³⁷
 כל-כלי מה-מצאת מכל בלי-ביתך שים כה נגד אחי ואחיד
 ויוכיחו בין שנינו : זה עשרים שנה אנכי עמך רחלך ³⁸
 ועיך לא שבלו ואילי צאנך לא אכלתי : טרפה לא-הבאתי ³⁹
 אליך אנכי אחטנה מידי תבקשנה ננבתי יום וננבתי לילה :
 היתתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדד שנותי מעיני : מ
 זה-לי עשרים שנה בביתך עבדתך ארבע-עשרה שנה ⁴¹
 בשתי בנותי ושש שנים בצאנך ותחלף את-משכרתי עשרת
 מנים : לולי אלהי אבי אברהם ופחד יצחק היה לי כי ⁴²
 עתה ריקם שלחתי את-עניי ואת-יגיע פפי ראה אלהים
 ויוכח אמש : ויעזו לבן ויאמר אל-יעקב הבנות בנותי ⁴³
 והבנים בני והצאן צאני וכל אשר-אתה ראה לי-הוא
 ולבנותי מה-אעשה לאלה היום או לבניהן אשר ילדו :
 ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך : ⁴⁴
 ויקח יעקב אבן וירימה מצבה : ויאמר יעקב לאחיו לקטו מה ⁴⁵
 אבנים ויקחו אבנים ויעשו-הגל ויאכלו ישם על-הגל : ויקרא- ⁴⁷
 לו לבן יגר שחדותא ויעקב קרא לו גלעד : ויאמר לבן ⁴⁸
 הגל הזה עד ביני ובינך היום על-כן קרא-שמו גלעד :
 והמצפה אשר אמר יצף יהיה ביני ובינך כי נסתר איש ⁴⁹
 מרעהו : אם-תענה את-בנותי ואם-תקח נשים על-בנותי :
 אין איש עמנו ראה אלהים עד ביני ובינך : ויאמר לבן ליעקב ⁵¹
 הנה הגל הזה והנה המצבה אשר נריתי ביני ובינך :
 עד הגל הזה ועדה המצבה אם-אני לא-אעבר אליך את-הגל ⁵²
 הזה ואם-אתה לא-תעבר אלי את-הגל הזה ואת-המצבה
 הזאת לרעה : אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו ואלהי ⁵³
 אביהם וישבע יעקב בפחד אביו יצחק : ויזבח יעקב זבח ⁵⁴
 בקר ויקרא לאחיו לאכל-לחם ויאכלו לחם וילינו בקר :

14 הזאת ושוב אל-ארץ מולדתך : ותען רחל ולאָה ותאמרנה
 15 לו העיד לנו חלק ונחלה בבית אבינו : הלא נכריות
 16 נחשבנו לו כי מכרנו ויאכל גם-אכול את-פספנו : כי כל-
 העֶשֶׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאֲבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ וְעֵתָה
 17 כֹּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה : וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיֵּשֶׂא אֶת-
 18 בָּנָיו וְאֶת-נָשָׁיו עַל-הַגָּמְלִים : וַיַּנְהֵג אֶת-כָּל-מִקְנֵהוּ וְאֶת-
 כָּל-רֶכְשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵה קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּכַדָּן אֲרָם
 19 לָבוֹא אֶל-יִצְחָק אָבִיו אֶרֶצָה כְּנָעַן : וּלְבָנוּ הָלַךְ לָנוֹ אֶת-
 כ צֹאנוֹ וְתַנְנָב רַחֵל אֶת-הַתִּרְפִּים אֲשֶׁר לְאֹבִיָּה : וַיַּנְנָב יַעֲקֹב
 21 אֶת-לֵב לָבֹן הָאֲרָמִי עַל-בְּלִי הַיִּיד לוֹ כִּי בֵרַח הוּא : וַיִּבְרַח
 הוּא וְכָל-אֲשֶׁר-לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת-הַנָּהָר וַיֵּשֶׂם אֶת-כָּנְיוֹ הַר
 22 28 הַגִּלְעָד : וַיַּגֵּד לְלָבֹן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בֵרַח יַעֲקֹב : וַיִּקַּח
 אֶת-אֶחָיו עִמּוֹ וַיַּרְדּוּ אַחֲרָיו הַרְדָּ שִׁבְעַת יָמִים וַיַּדְבֵּק אֹתוֹ
 24 בַּהֵר הַגִּלְעָד : וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל-לָבֹן הָאֲרָמִי בַחֲלֹם הַלַּיְלָה
 וַיֹּאמֶר לוֹ הִשְׁמַר לָךְ פֶּן-תִּדְבֹּר עִם-יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד-רָע :
 כה וַיִּשָּׁן לָבֹן אֶת-יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב תָּקַע אֶת-אֶהָלוֹ בַּהֵר וּלְבֹן תָּקַע
 26 אֶת-אֶחָיו בַּהֵר הַגִּלְעָד : וַיֹּאמֶר לָבֹן לַיַּעֲקֹב מַה עֲשִׂיתָ
 27 וְתַנְנָב אֶת-לִבִּי וְתַנְהֵג אֶת-בְּנֹתַי פֶּשְׁבוֹת חֶרֶב : לָמָּה
 נִחַבְתָּ לַבְּרִיחַ וְתַנְנָב אֹתִי וְלֹא-הִגַּדְתָּ לִּי וַאֲשַׁלַּח בְּשִׁמְחָה
 28 וּבִשְׂרִים בְּתָךְ וּבְכִנּוֹר : וְלֹא נִשְׁתַּמְנִי לְנִשְׁק לְבָנִי וּלְבִנְתִּי
 29 עֵתָה הִסְכַּלְתָּ עִשּׂוֹ : יִשְׁ-לֹאֵל יָדִי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע וְאֵלֹהֵי
 אֲבִיכֶם אָמֵן . אָמַר אֵלָי לֹאמַר הִשְׁמַר לָךְ מִדְּבַר עִם-יַעֲקֹב
 ל מִטּוֹב עַד-רָע : וְעֵתָה הִלַּךְ הַלַּכְתָּ כִּי-נִכְסְפָה נִכְסַפְתָּה לְבֵית
 31 אֲבִיךָ לָמָּה נִנְבַּת אֶת-אֱלֹהֵי : וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לָלָבֹן כִּי
 32 יָרֵאתִי כִּי אֲמַרְתִּי פֶן-תִּגְזֹל אֶת-בְּנוֹתַי מִעֵמִי : עִם אֲשֶׁר
 תִּמְצָא אֶת-אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחַיָּה נֶגֶד אֲחִינוּ הַכֹּרֶן לָךְ מִה עֲמַדִּי
 33 וְקַח-לָךְ וְלֹא-יָדַע יַעֲקֹב כִּי רַחֵל נִנְבַּתָּם : וַיָּבֹא לָבֹן בְּאֶהָל-
 יַעֲקֹב . וּבְאֶהָל לָאָה וּבְאֶהָל יִשְׁתִּי הָאֲמֵתָה וְלֹא מִצָּא וַיֵּצֵא
 34 מֵאֶהָל לָאָה וַיָּבֹא בְּאֶהָל רַחֵל : וּרְחֵל לָקְחָה אֶת-הַתִּרְפִּים
 וַתִּשְׁמֹם בְּכֹר הַגָּמֶל וַתִּשָּׁב עֲלֵיהֶם וַיִּמְשֵׁשׁ לָבֹן אֶת-כָּל-הָאֶהָל

בראשית ויצא כח כט

יעקב ועשו : וירא עשו כירברך ויצחק את-יעקב ושלח אתו 6
 פרנה ארם לקחת-לו משם אישה בברכו אתו ויצו עליו
 לאמר לא-תקח אישה מבנות כנען : וישמע יעקב אל-אביו 7
 ואל-אמו וילד פרנה ארם : וירא עשו כי רעות בנות 8
 כנען בעיני יצחק אביו : וילד עשו אל-ישמעאל ויקח 9
 את-מחלתו בת-ישמעאל בן-אברהם אחות נביות על-נשיו
 לו לאשה :

ס ס ז

ויצא יעקב מבאר שבע וילד חרנה : ויפגע במקום י 11
 וילן שם כירבא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשיתו
 וישכב במקום ההוא : ויחלם והנה סלם מצב ארצה 12
 וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים
 בו : והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אברהם 13
 אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה
 ולזרעה : והנה זרעה כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה 14
 וצפנה ונגבה ונברכו בך כל-משפחת האדמה ובזרעה :
 והנה אנכי עמד ושמרתיו בכל אשר-תלך והשבתיו אל-ט
 האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אס-עשיתי את אשר-
 דברתי לך : ויניק יעקב משנתו ויאמר אכן יש יהוה 16
 במקום הזה ואנכי לא ידעתי : ויירא ויאמר מה-נזרא 17
 המקום הזה אין זה כי אס-בית אלהים וזה שער השמים :
 וישכם יעקב בבקר ויקח את-האבן אשר-שם מראשיתו 18
 וישם אתה מצבה ויצק שמן על-ראשה : ויקרא את-שם 19
 המקום ההוא בית-אל ואולם לזו שם-העיר לראשנה : ויבר כ
 יעקב נדר לאמר אס-יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה
 אשר אנכי הולך ונתן-לי לחם לאכל ובגד ללבש : וישבתי 21
 בשלום אל-בית אבי והיה יהוה לי לאלהים : והאבן הזאת 22
 אשר-שמת מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן-לי עשר
 אעשרנו לך :

וישא יעקב רגליו וילד ארצה בני-קדם : וירא והנה כט א
 באר בשדה והנה-שם שלשה עדרי-צאן רבצים עליה פי 2